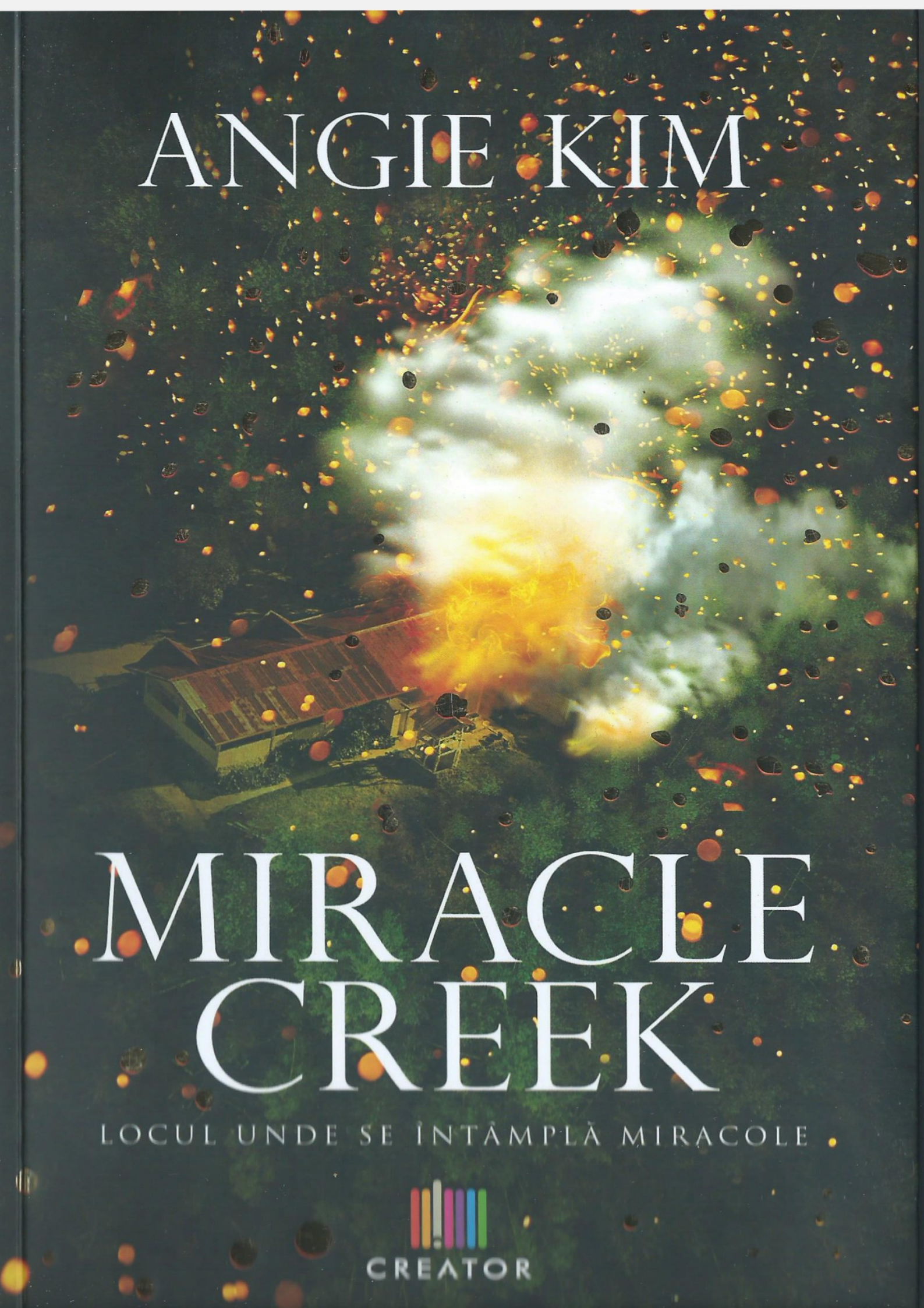
ANGIE KIM
MIRACLE CREEK
LOCUL UNDE SE ÎNTÂMPLĂ MIRACOLE
CREATOR

Cuprins

Title page
INCIDENTUL Miracle Creek, Virginia Marți, 26 august 2008
UN AN MAI TÂRZIU PROCESUL: ZIUA 1 Luni, 17 august 2009
YOUNG YOO
MATT THOMPSON
TERESA SANTIAGO
PAK YOO
MATT
YOUNG
MARY YOO
ELIZABETH WARD
PROCESUL: ZIUA 2 Marți, 18 august 2009
MATT
YOUNG
TERESA
ELIZABETH
MATT
MARY
JANINE CHO
PROCESUL: ZIUA 3 Miercuri, 19 august 2009
PAK
YOUNG
TERESA
ELIZABETH
YOUNG
MATT
PROCESUL: ZIUA 4 Joi, 20 august 2009
JANINE
MATT
YOUNG
MATT
ELIZABETH
MATT
TERESA

ELIZABETH
MATT
ELIZABETH
PAK
MARY
YOUNG
DUPĂ UN TIMP Noiembrie 2009
YOUNG
MULȚUMIRI

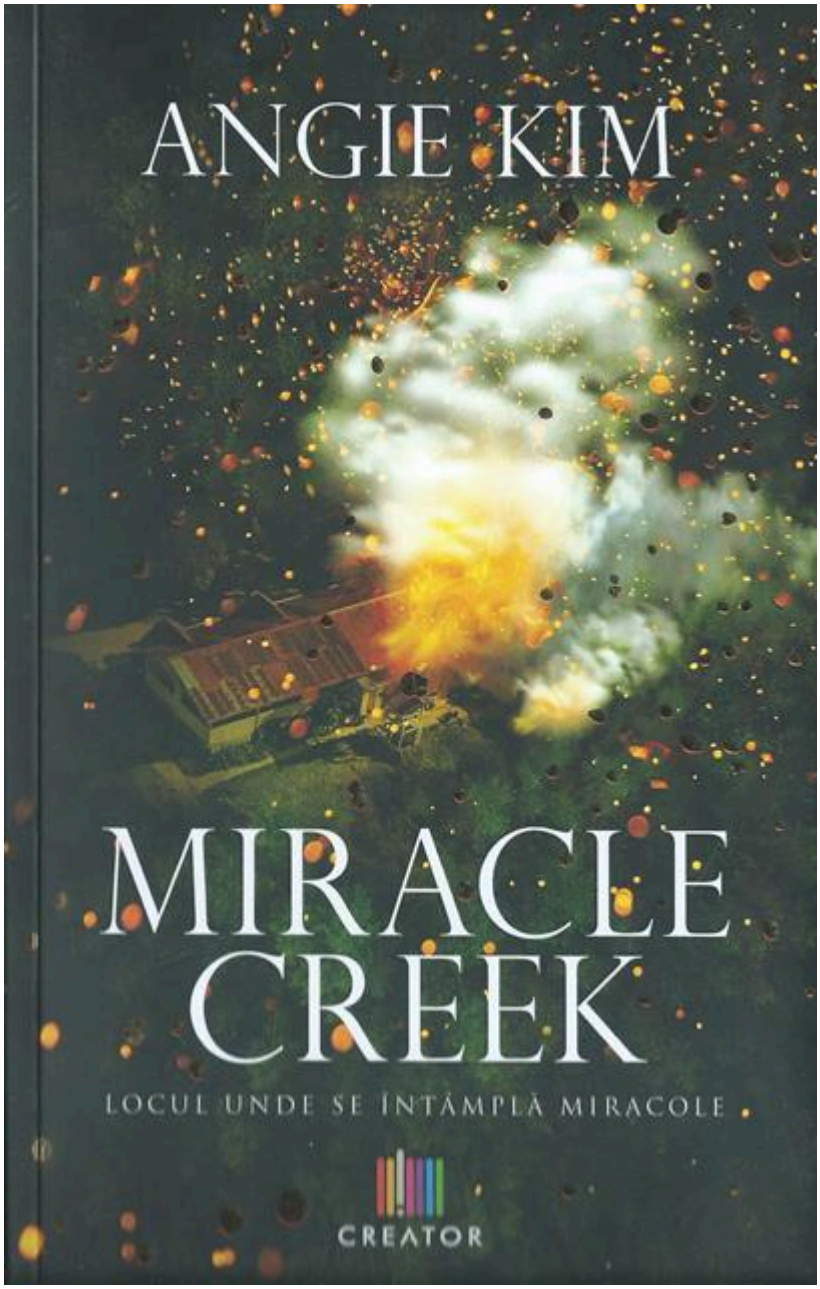
ANGIE KIM
MIRACLE CREEK
LOCUL UNDE SE ÎNTÂMPLĂ MIRACOLE
CREATOR

ANGIE KIM

MIRACLE CREEK
Locul unde se întâmplă miracole

Traducere Diana Botescu și Oana Pascu
Titlul original: *Miracle Creek,* 2019

Editura Creator, 2020

Versiune ebook: v1.0, aprilie 2023

Angie Kim s-a mutat în adolescență din Seul, Coreea de Sud, în suburbiile orașului Baltimore. A studiat la Universitatea Stanford și la Harvard Law School, unde a fost redactor la Harvard Law Review, apoi a profesat ca avocat pledant la Williams & Connolly. Poveștile ei au câștigat Concursul de eseuri Glamour și Premiul Wabash pentru ficțiune și au apărut în numeroase publicații printre care The New York Times, Salon, Ardezie, The Southern Review, Sycamore Review, Asian American Literary Review și PANK. Kim locuiește în Virginia de Nord împreună cu soțul ei și cu cei trei fii.

Miracle Creek este romanul ei de debut, aclamat în publicațiile de profil din America

Întotdeauna pentru Jim
și
pentru Um-ma și Ap-hah,
pentru tot sacrificiul și dragostea voastră.

oxigenare hiperbară: administrarea de oxigen la o presiune atmosferică mai mare decât nivelul normal. Procedura se realizează în camere special proiectate, care permit furnizarea de oxigen pur la o presiune atmosferică de trei ori mai mare decât nivelul normal… Factorii care limitează utilitatea oxigenării includ pericolul de incendiu și de decompresie explozivă… Această procedură mai este cunoscută și sub denumirea de *oxigenoterapie hiperbară.*

Mosby's Medical Dictionary
(Dicționarul Medical al lui Mosby),
ediția 9 (2013)

INCIDENTUL
Miracle Creek, Virginia
Marți, 26 august 2008

Soțul meu m-a rugat să mint. Nu era vorba despre o minciună mare și probabil că el nici măcar nu o considera o minciună, la fel cum nici eu nu o consideram la început. Fusese ceva nesemnificativ. Poliția tocmai eliberase protestatarii și, cât timp el ieșea afară să se asigure că nu se întorceau, eu trebuia să stau în scaunul lui și să-l acopăr, așa cum procedează colegii de muncă și cum făceam și noi la alimentară, când eu mâncam sau el fuma. Dar în timp ce mă așezam, m-am lovit de birou și autorizația care atârna deasupra s-a înclinat puțin, ca un semn că nu era vorba de ceva obișnuit și că exista un motiv pentru care nu mă lăsase niciodată pe mine responsabilă.

Pak se întinse deasupra mea pentru a îndrepta rama și privi inscripția: *Pak Yoo, Miracle Submarine LLC, Tehnician Hiperbaric Autorizat.* Cu privirea ațintită pe autorizație, de parcă ar fi vorbit cu *ea,* nu cu mine, Pak spuse:

— Totul este pregătit. Pacienții sunt închiși înăuntru și oxigenul este pornit. Nu trebuie decât să stai aici, zise el și își întoarse privirea spre mine. Atâta tot.

Am aruncat o privire peste panoul de control, cu toate acele butoane și întrerupătoare nefamiliare ale camerei hiperbare pe care o vopsisem bleu și o instalasem în acest hambar în urmă cu o lună.

— Și ce fac dacă sună un pacient? l-am întrebat eu. Voi spune că revii imediat, dar…

— Nu, ei nu trebuie să știe că sunt plecat. Dacă întreabă cineva, le spui că sunt aici și că am fost aici în tot acest timp.

— Dar dacă se întâmplă ceva și…

— Ce ar putea să se întâmple? zise Pak pe un ton aspru, asemenea unui ordin. Mă întorc imediat și nu o să sune nimeni. Nu se va întâmpla nimic.

Se îndepărtă, ca și când ar fi încheiat discuția, dar odată ajuns în tocul ușii, își întoarse privirea spre mine:

— Nu se va întâmpla nimic, repetă el, de această dată pe un ton mai calm, aproape împăciuitor.

În clipa în care ușa hambarului se trânti în urma lui, îmi și veni să țip după el că era nebun dacă se aștepta ca totul să meargă bine fix în acea zi în care se întâmplaseră deja atâtea: proteste, planul lor de sabotaj, pana de curent aferentă, poliția. Oare credea că, la câte se întâmplaseră deja, nu aveau cum să se mai întâmple și altele? Dar viața nu funcționează așa. Tragediile nu scutesc de alte tragedii viitoare și ghinionul nu este distribuit în proporții corecte; în general, lucrurile rele vin cu grămada și sunt complicate și nu pot fi controlate. După tot ce pătimisem amândoi, cum de nu știa încă acest lucru?

Între 20:02 și 20:14, am stat în tăcere, fără a face nimic, exact cum îmi ceruse. Fața îmi era plină de broboane de transpirație și gândul îmi fugea la cei șase pacienți închiși înăuntru fără aer condiționat (generatorul nu opera decât presurizarea, oxigenul și intercomul). Slavă Domnului că aveam un DVD player portabil care să-i țină pe copii calmi. Îmi reaminteam constant că trebuia să am încredere în soțul meu și așteptam, privind ba ceasul, ba ușa, apoi iar ceasul, rugându-mă ca el să se întoarcă (trebuia să se întoarcă!) înainte de a se termina *Barney*[1], pentru ca pacienții să nu înceapă să sune, solicitând un alt

DVD. Chiar în clipa în care începu melodia de final a serialului, îmi sună telefonul. Era Pak.

— Sunt aici, șopti el. Trebuie să rămân de gardă pentru a mă asigura că nu încearcă iar ceva. Când se termină ședința trebuie să oprești oxigenul. Vezi butonul?

— Da, dar…

— Învârte-l în sensul acelor de ceasornic până la capăt. Setează-ți ceasul după cel mare și pune-ți alarma la 20:20 ca să nu uiți, zise el și închise.

Am atins butonul marcat „Oxigen”, care era făcut dintr-o alamă decolorată, asemenea robinetului scârțâitor din fostul nostru apartament din Seul[2]. Senzația de rece mă surprinse. Mi-am sincronizat ceasul și am pus alarma la 20:20. Chiar în momentul în care mă pregăteam să apăs micul buton pentru a fixa alarma, bateria DVD player-ului se descărcă și mă sperie teribil.

Mă gândesc adesea la acel moment. Oare decesele, paralizia, procesul, toate ar fi putut fi prevenite dacă aș fi apăsat acel buton? Știu că este ciudat că mintea mea se tot întoarce acolo, având în vedere că făcusem alte greșeli mult mai grave în acea seară. Probabil că acest lucru se datora tocmai faptului că era vorba despre un lucru aparent nesemnificativ care antrena toate întrebările de tipul: „Ce s-ar fi întâmplat dacă…?”. Ce s-ar fi întâmplat dacă DVD player-ul nu mi-ar fi distras atenția? Ce s-ar fi întâmplat dacă mi-aș fi mișcat degetul cu o microsecundă mai repede și aș fi apucat să fixez alarma înainte ca DVD player-ul să se oprească în mijlocul melodiei? *„Te iubesc, tu mă iubești*, *suntem o familie ferici…”*

Golul creat în acel moment, absența categorică a oricărui sunet, liniștea densă și apăsătoare mă strânseră din toate părțile. Când începură să se audă iar zgomote – bubuituri de pumni în trapa camerei – aproape că am revenit la viață. Dar bubuiturile începură să se intensifice în seturi de câte trei, de parcă ar fi încercat să transmită în mod

codificat mesajul: *„Dă-mi drumul!”* Odată ce bubuiturile deveniră extrem de puternice, am realizat că nu putea fi decât capul lui TJ lovindu-se de hublou. TJ era băiatul autist care îl adora pe *Barney,* dinozaurul mov, și care venise să mă îmbrățișeze când ne cunoscusem pentru prima dată. Mama lui fusese uimită deoarece TJ nu îmbrățișa pe nimeni niciodată (nu suporta să atingă oameni), dar poate că o făcuse din cauză că bluza mea avea aceeași nuanță de mov ca *Barney.* De atunci, am purtat acea bluză în fiecare zi; o spălam seara și o îmbrăcam pentru ședințele noastre și în fiecare zi TJ mă îmbrățișa. Toată lumea credea că o fac pentru că eram o persoană bună, dar adevărul era că o făceam pentru mine, pentru că tânjeam după modul în care brațele sale mă cuprindeau și mă strângeau, așa cum făcea cândva și fiica mea, înainte de a învăța să se ferească de îmbrățișările mele, ținându-și brațele pe lângă corp. Îmi plăcea să-l sărut pe cap, îmi plăcea cum părul lui pufos îmi gâdila buzele. Dar în acel moment, băiatul ale cărui îmbrățișări le savuram, se lovea cu capul de peretele din oțel. Nu era nebun. Mama lui îmi explicase că TJ suferea de o durere cronică determinată de o boală inflamatorie intestinală, dar din cauză că nu putea vorbi, atunci când durerea devenea insuportabilă, făcea singurul lucru care-i oferea puțină alinare și anume, își lovea capul, folosindu-se astfel de noua durere acută pentru a o alina pe cea veche. Era asemenea unei mâncărimi pe care nu te puteai abține să n-o scarpini până îți dădea sângele, iar durerea cauzată era satisfăcătoare, doar că în cazul lui acel sentiment era de o sută de ori mai bun. Odată, îmi spusese ea, TJ intrase cu capul printr-un geam. Mi se părea îngrozitor să mă gândesc la durerea cumplită resimțită de acel băiețaș de opt ani, care îl determina să se lovească cu capul de oțel.

Acel sunet al durerii, acele bubuituri repetate, acea persistență și insistență, fiecare bubuitură

genera vibrații care reverberau și se transformau în ceva fizic, cu o formă și o greutate care îmi traversau tot corpul. Simțeam vibrațiile pe piele, ceea ce mă făcea să tremur și îmi forța inima să bată tot mai tare.

Trebuia să-l fac să se oprească. Aceasta a fost scuza mea pentru faptul că am ieșit din hambar și am lăsat șase oameni blocați într-o cameră închisă. Voiam să depresurizez camera și să o deschid pentru a-l scoate pe TJ de acolo, dar nu știam cum. În plus, când a sunat interfonul, mama lui TJ m-a implorat (sau mai degrabă Pak a făcut-o) să nu opresc aparatura pentru că ea avea să-l liniștească, dar m-a rugat din tot sufletul să înlocuiesc bateriile pentru a reporni DVD-ul cu *Barney.* Aveam baterii undeva în casa noastră care se afla chiar lângă hambar, la 20 secunde de alergat, iar eu mai aveam 5 minute la dispoziție pentru a opri oxigenul, drept pentru care, am plecat. Mi-am acoperit gura pentru a-mi deghiza vocea și am spus pe un ton jos, cu accent puternic, asemenea lui Pak:

— Vom înlocui bateriile. Așteptați câteva minute, după care am luat-o la fugă.

Ușa casei noastre era întredeschisă și am simțit o umbră de speranță că Mary ar putea fi acasă, făcând curat, așa cum o rugasem și că, în cele din urmă, avea să se întâmple și un lucru bun în ziua aceea. Dar am intrat și nu era nici urmă de ea. Eram singură, nu aveam nici cea mai vagă idee unde erau bateriile și nici nu avea cine să mă ajute să le găsesc. Totul era exact cum mă așteptasem să fie, dar acea secundă de speranță fusese suficientă pentru a-mi crește așteptările, pentru ca apoi acestea să fie complet năruite. Am încercat să mă calmez și mi-am început căutarea în dulapul gri din oțel pe care-l foloseam pentru a depozita diverse lucruri: haine, manuale, cabluri, dar nici urmă de baterii. Când am trântit ușa, dulapul se mișcă, iar pereții lui fragili începură să tremure și să școala un sunet metalic ca un ecou al

bubuiturilor lui TJ. Mi-am imaginat capul lui lovindu-se de oțel și crăpându-se asemenea unui pepene.

Mi-am clătinat capul într-o încercare de a-mi scoate acel gând din minte.

— Meh-hee-yah, am strigat numele coreean al lui Mary, pe care-l detesta.

Niciun răspuns. Știam că nu aveam să primesc niciun răspuns, dar tot mă înfurie acel lucru.

— Meh-hee-yah, am strigat din nou, mai tare, punând accentul pe fiecare silabă, pentru a simți durere în gât și a alunga fantoma bubuiturilor lui TJ din urechile mele.

Am cotrobăit în toată casa, în fiecare cutie. Cu fiecare secundă care trecea fără a găsi bateriile, frustrarea mea se intensifica și îmi aminteam de cearta noastră din acea dimineață, când îi spusesem că ar trebui să ajute mai mult – avea 17 ani! – și ea părăsise camera fără a scoate un cuvânt. Apoi mi-am amintit cum Pak îi luase apărarea, ca întotdeauna.

— *Nu am renunțat la tot pentru a veni în America doar pentru ca ea să poată găti și face curat,* zicea el mereu.

— *Nu, asta-i treaba mea,* voiam să-i spun mereu, deși n-o făceam niciodată.

Mi-am amintit cum Mary își dădea ochii peste cap, cu căștile în urechi, prefăcându-se că nu mă aude. Făceam tot ce-mi stătea în putință pentru a-mi intensifica furia, pentru a-mi menține mintea ocupată și a alunga bubuiturile. Mânia pe care o simțeam față de fiica mea era familiară și confortabilă, asemenea unei pături vechi care-mi domolea panica, transformând-o într-o anxietate monotonă.

Când am ajuns la cutia din colțul în care dormea Mary, am desfăcut-o repede și am golit-o pe podea. Era plină de prostioare tipice pentru adolescenți: bilete de cinema rupte pentru filme pe care eu nu le văzusem niciodată, fotografii cu

prieteni pe care eu nu-i cunoscusem niciodată și o grămadă de bilețele. Pe cel de deasupra era iscălit în grabă mesajul: *Te-am așteptat. Poate mâine?*

Îmi venea să țip. Unde naiba erau bateriile? (Și în mintea mea: *Cine scrisese acel bilețel? Un băiat? A așteptat să ce?)* În clipa aceea îmi sună telefonul – era Pak din nou – și am văzut pe ecran că era ora 20:22. Brusc, mi-am amintit de alarmă și de oxigen.

Când am răspuns, intenționam să-i explic că nu oprisem încă oxigenul, dar că aveam s-o fac în curând și că nu era așa mare scofală, dat fiind faptul că el lăsa oxigenul mergând și câte o oră în plus. Dar cuvintele-mi ieșiră pe gură ca o vomă, toate deodată, necontrolate.

— Mary nu este de găsit, am spus eu. Facem toate astea pentru ea, iar ea nu este niciodată aici și am nevoie de ea. Am nevoie de ajutorul ei să găsesc baterii noi pentru DVD player înainte ca TJ să-și spargă capul.

— Mereu o critici, dar este aici cu mine, mă ajută, zise el. Iar bateriile sunt sub chiuveta din bucătărie. Dar nu lăsa pacienții nesupravegheați. O trimit pe Mary să ți le aducă. Mary, fugi, acum. Du patru baterii D la hambar. Vin și eu într-un minu…

Am închis telefonul, pentru că uneori era mai bine să nu spui nimic. Am fugit la chiuveta din bucătărie și am găsit bateriile într-o pungă care crezusem că era plină cu gunoi, sub niște mănuși de lucru murdare, care fuseseră curate cu o zi înainte. Ce făcuse Pak?

Am clătinat din cap, alungând acel gând. Bateriile. Trebuia să mă întorc cât mai repede la TJ.

Odată ajunsă afară, am simțit un miros necunoscut și înțepător în aer, asemenea lemnului carbonizat ud. Începuse să se întunece și vizibilitatea era redusă, dar l-am văzut pe Pak în depărtare, fugind spre hambar.

Mary fugea înaintea lui.

— Mary, nu te mai grăbi. Am găsit bateriile, am strigat eu, dar ea continua sa fugă, nu spre casă, ci spre hambar. Mary, oprește-te! Am strigat, dar ea tot nu se opri. Trecu de ușa hambarului spre partea din spate. Nu-mi dădeam seama exact de ce, dar comportamentul ei mă speria. Am mai strigat-o o dată pe numele ei coreean, dar de această dată pe un ton mai calm. Meh-hee-yah, am strigat și am alergat spre ea. Mary se întoarse și ceva din expresia ei mă făcu să mă opresc în loc. Chipul ei părea să lumineze. O lumină portocalie îi învăluia pielea și licărea ca și când ea s-ar fi aflat direct în fața soarelui care apunea. Îmi venea să-i ating fața și să-i spun: *Ești frumoasă.*

Am auzit un zgomot venind din direcția ei, asemenea unui trosnet, dar mai ușor și mai înăbușit. Îmi imaginam că așa ar suna un stol de gâște luându-și zborul, cu sute de aripi bătând simultan spre cer. Pentru o secundă am avut impresia că le și văd, ca o cortină gri fluturând în vânt și ridicându-se tot mai sus spre cerul violet, dar am clipit și am constat că nu era nimic pe cer. Am alergat spre acel sunet și atunci am văzut ceea ce văzuse și ea și spre ce fugise.

Flăcări. Fum.

Peretele din spate al hambarului era în flăcări.

Nu știu de ce nu am început să fug sau să urlu sau de ce nu o făcuse nici Mary. Voiam să fac acele lucruri, dar tot ce reușeam să fac era să înaintez încet, cu grijă, pas cu pas, apropiindu-mă treptat, cu ochii fixați pe flăcările portocalii și roșii care pâlpâiau, sărind dintr-un loc în altul, asemenea unor dansatori de step.

În clipa în care se auzi bumul, genunchii mi se înmuiară și m-am prăbușit, dar nu mi-am luat nicio secundă ochii de la fiica mea. În fiecare noapte, când sting lumina și îmi închid ochii, o văd pe ea, pe Meh-hee a mea, în acel moment. Trupul ei fu aruncat în aer, asemenea unei păpuși de cârpe și se arcui grațios și delicat, chiar înainte de a se prăbuși

pe pământ cu un zgomot surd. Îi văd coada de cal sărind în sus, așa cum o făcea când era mică și sărea coarda.

UN AN MAI TÂRZIU
PROCESUL: ZIUA 1
Luni, 17 august 2009

YOUNG YOO

Se simțea ca o mireasă în timp ce pășea în sala de judecată. Nunta ei fusese cu siguranță singura și ultima dată când o încăpere plină de oameni amuțise la intrarea ei și se întorsese să o privească. Dacă n-ar fi fost acea varietate de nuanțe de păr și frânturile de cuvinte rostite în timp ce înainta – *„Uite, proprietarii! Fiica lor a fost în comă luni la rând, biata de ea. El este paralizat, cât de groaznic!”* – ar fi zis că se afla în continuare în Coreea.

Mica sală de judecată chiar semăna cu o biserică veche, cu băncuțe scârțâitoare din lemn pe ambele părți. Își ținu capul în jos, așa cum o făcuse și la nunta ei, cu 20 ani în urmă. Nu era obișnuită să fie în centrul atenției, drept urmare, i se părea greșit. Modestia și invizibilitatea erau valorile soțiilor, nu notorietatea și ostentația. Oare nu acela era motivul pentru care miresele purtau voaluri, pentru a le proteja de privirile celorlalți și pentru a masca roșeața din obrajii lor? Aruncă o privire în jur. În dreapta, în spatele procurorului, văzu chipurile familiare ale familiilor pacienților lor.

Pacienții nu se reuniseră cu toții decât o singură dată, în luna iulie a anului precedent, la prezentarea organizată în fața hambarului, când soțul ei deschisese ușile pentru a le arăta camera ce fusese proaspăt vopsită bleu.

— *Acesta,* le spusese Pak cu mândrie, *este Submarinul Miracol. Oxigen pur. Presiune mare, Vindecăm împreună.*

Toți îl aplaudaseră, iar mamele plânseseră. Aceleași persoane se aflau acum acolo, sobre, cu chipurile lipsite de speranța unui miracol, care fusese înlocuită de curiozitatea tipică oamenilor care caută tabloidele în timp ce așteaptă la coadă. Curiozitate combinată cu milă, dar nu era sigură dacă era vorba despre milă pentru ea sau milă

pentru ei înșiși. Se așteptase să vadă furie pe fețele lor, în schimb ei îi zâmbeau în timp ce trecea pe lângă ei, iar ea fu nevoită să-și reamintească faptul că era și ea o victimă, nu un acuzat, nu persoana pe care o învinovățeau pentru explozia care omorâse doi pacienți. Își repeta în gând ceea ce Pak îi spusese zi de zi, și anume că absența lor din hambar în acea seară nu reprezentase cauza incendiului și că, chiar dacă ar fi stat acolo cu pacienții, tot nu ar fi putut preveni explozia. Încercă să le zâmbească și ea. Era conștientă de faptul că sprijinul lor era un lucru bun, dar considera că nu-l merita, asemenea unui premiu câștigat prin trișare. Astfel, în loc să o încurajeze, o făcea să se îngrijoreze că Dumnezeu avea să vadă și să îndrepte acea nedreptate și că avea s-o facă să plătească pentru minciunile ei într-un alt mod.

Odată ajunsă în dreptul balustradei din lemn, Young se luptă cu impulsul de a sări peste și de a se așeza la masa apărării. În schimb, se așeză alături de familia ei, în spatele procurorului, lângă Matt și Teresa, două dintre persoanele care fuseseră blocate în Submarinul Miracol în acea seară. Nu-i mai văzuse de foarte mult timp, din spital. Dar nimeni nu salută, toți aveau privirile ațintite în podea. Ei erau victimele.

*

Tribunalul se afla în Pineburg, orașul de lângă Miracle Creek[3]. Era ciudat cum numele nu erau deloc reprezentative pentru realitatea acelor locuri. Miracle Creek nu părea genul de loc în care se întâmplau miracole, decât dacă puneai la socoteală faptul că era un miracol că oamenii trăiseră acolo de ani la rând fără a înnebuni de plictiseală. Denumirea și posibilitatea de a profita de pe urma acestui nume (plus prețul scăzut al terenului) îi atrăseseră acolo, în ciuda faptului că nu mai locuiau alți asiatici în acea zonă și probabil nici

alți imigranți. Era situat la o oră de Washington D.C., un drum ușor de parcurs cu mașina pentru a scăpa de concentrațiile dense de modernitate, precum Aeroportul Dulles, dar avea acea atmosferă izolată de sat aflat la mare distanță de civilizație, ca și când ar fi făcut parte dintr-o altă lume. Avea poteci neasfaltate în loc de trotuare, vaci în loc de mașini și hambare ponosite din lemn în loc de zgârie-nori din oțel și sticlă. Îți dădea senzația că pășești într-un film alb-negru. Când ajunsese acolo pentru prima dată, lui Young locul i se păruse uzat și abandonat și o făcuse să-și dorească să se scotocească de gunoaie prin buzunare și să le arunce cât mai departe.

În ciuda numelui său banal și a proximității față de Miracle Creek, Pineburg era fermecător, cu străduțele sale înguste pavate cu piatră cubică și magazinele sale în stil rustic, fiecare vopsit într-o altă culoare vie. Șirul de magazine de pe Strada Principală îi aminteau lui Young de piața ei preferată din Seul, cu rândurile sale legendare de produse, care includeau spanac, ardei roșu, sfeclă roșie, kaki. Conform descrierii, ai fi zis că era ceva foarte strident, dar era chiar opusul. Toate acele culori păreau să se atenueze una pe alta, oferind un aspect general elegant și plăcut.

Tribunalul se afla la baza unui dâmb, care era flancat de viță de vie plantată în linii drepte până în vârful dealului. Precizia geometrică oferea calm și părea foarte potrivit pentru o clădire a justiției să fie înconjurată de rânduri ordonate de viță de vie.

În acea dimineață, privind clădirea tribunalului, cu coloanele sale albe, înalte, lui Young îi trecuse prin minte gândul că se afla mai aproape de ceea ce reprezenta America decât se așteptase vreodată. Pe când se afla încă în Coreea și Pak decisese ca ea să se mute cu Mary în Baltimore, Young mersese în librării și răsfoise cărți cu imagini din America: Capitoliul, zgârie-norii din Manhattan, Inner Harbor[4]. Pe parcursul celor cinci ani

petrecuți în America, nu văzuse niciuna dintre acele atracții turistice. În primii patru ani lucrase la o alimentară situată la 3 km de Inner Harbor, dar cartierul era numit „ghetou” de oamenii din zonă, deoarece era plin de case cu scânduri la ferestre și sticle sparte pe străzi. Un mic seif din sticlă antiglonț: aceea fusese America pe care o văzuse ea până în acel moment.

Era ciudat cât de disperată fusese să evadeze din acea lume dură și totuși cât de mult îi lipsea în acel moment. Miracle Creek era un orășel izolat, cu locuitori care trăiau acolo de mult timp (de generații, conform spuselor lor). Se gândise că aveau să fie destul de distanți cu ei, așa că se concentrase pe a se împrieteni cu una dintre familiile din apropiere, niște oameni care îi păruseră extrem de drăguți. Cu toate acestea, în timp, realizase că nu erau drăguți, ci mai degrabă neprietenoși într-un mod cât mai politicos. Young cunoștea acel gen de oameni. Propria ei mamă aparținuse acelei specii de oameni care se foloseau de bunele maniere pentru a masca ostilitatea, asemenea oamenilor care foloseau parfumul pentru a masca mirosurile neplăcute și, cu cât mirosul era mai neplăcut, cu atât utilizau mai mult parfum. Politețea lor exagerată și rigidă, precum zâmbetul constant, cu buzele strânse al soției și modul în care soțul folosea cuvântul „doamnă” la începutul și sfârșitul *fiecărei* propoziții, o ținuseră pe Young la distanță și îi consolidaseră statutul de străină. În ciuda faptului că majoritatea clienților ei fideli din Baltimore erau oameni arțăgoși, care înjurau și erau nemulțumiți de absolut tot, de la prețurile pe care le considerau prea piperate, la sucurile prea calde și la mezelurile prea subțiri, măcar impolitețea lor era sinceră și exista un fel de intimitate în urletele lor, asemenea fraților care se ceartă între ei, fără a încerca să mascheze acest lucru.

Odată ce Pak li se alăturase în America în anul precedent, începuseră să-și caute o locuință în Annandale, orășelul coreean din zona D.C., care era situat la o distanță rezonabilă de Miracle Creek. Dar incendiul schimbase totul și încă se mai aflau în locuința lor „temporară”. O cocioabă dărăpănată dintr-un oraș dărăpănat care nu se asemăna deloc cu imaginile din cărți. Până în acel moment, cel mai sofisticat loc pe care îl vizitase Young în America fusese spitalul în care zăcuseră Pak și Mary luni la rând după explozie.

*

În sala de judecată era un zgomot puternic. Nu din cauza persoanelor prezente – victimele, avocații, jurnaliștii și oricine o mai fi fost acolo – ci din cauza celor două aparate de aer condiționat în stil vechi, montate pe geamurile din spatele judecătorului. Acestea scoteau un zgomot asemănător mașinilor de tuns iarba ori de câte ori porneau și se opreau, ceea ce se întâmpla la intervale diferite de timp, deoarece nu erau sincronizate – mai întâi pornea unul, apoi celălalt și tot așa, precum strigătele de împerechere ale unor animale mecanice. Atunci când erau pornite, aparatele huruiau și troncăneau, fiecare cu altă intensitate, dându-i lui Young senzația că are mâncărimi în urechi. Îi venea să-și bage degetul mic adânc în ureche, până la creier și să se scarpine.

Pe plăcuța din hol scria că tribunalul era un obiectiv istoric, construit cu 250 ani în urmă și se solicitau donații către Societatea de Conservare a Tribunalului din Pineburg. Young clătinase din cap la gândul acelei societăți al cărei singur obiectiv era să împiedice modernizarea acelei clădiri. Americanii erau atât de mândri de lucrurile vechi de câteva sute de ani, de parcă vechimea lor reprezenta adevărata valoare (bineînțeles că acea

filosofie nu se aplica și în cazul oamenilor). Ei nu realizau că restul lumii aprecia America tocmai pentru faptul că nu era veche, ci modernă și nouă. Coreenii erau tocmai opusul. În Seul, ar fi existat o Societate de Modernizare dedicată înlocuirii podelelor „antice” din lemn de esență tare și a meselor din pin, cu marmură și oțel.

— Toată lumea în picioare. Începe ședința Tribunalului Penal din Districtul Skyline, prezidă Onorabilul Frederick Carleton III, zise aprodul și toată lumea se ridică, mai puțin Pak. Mâinile lui strânseră brațele scaunului cu rotile, iar venele verzui de pe mâinile și încheieturile lui ieșiră la suprafață ca și când ar fi încercat să-și determine brațele să-i susțină greutatea corpului. Young vru să-l ajute, dar se opri, realizând că a necesita ajutor pentru o acțiune atât de simplă precum ridicatul în picioare l-ar fi demoralizat și mai tare decât dacă nu s-ar fi ridicat deloc. Lui Pak îi păsa foarte mult de felul în care era perceput de ceilalți, de respectarea regulilor și de așteptări. De fapt, acelea erau principiile esențiale ale coreenilor, deși ei nu-i păsase niciodată de ele, deoarece, conform spuselor lui Pak, bogăția de care se bucurase familia ei îi oferise luxul de a nu fi nevoită să respecte astfel de principii. Cu toate acestea, îi înțelegea frustrarea cauzată de faptul că era singura persoană care stătea jos din toată mulțimea. Acel lucru îl făcea să se simtă vulnerabil, ca un copil, iar ea trebuia să se abțină de la a-l îmbrățișa și a-i ascunde rușinea.

— Liniște în sală! Pe rolul instanței se află acțiunea numărul 49621 formulată de Commonwealth Virginia împotriva D-nei Elizabeth Ward, spuse judecătorul și bătu din ciocan. În acel moment, ambele aparate de aer condiționat se opriră, iar sunetul de lemn lovit pe lemn reverberă pe tavanul strâmb și rezonă în liniștea din sală.

Era oficial: Elizabeth era inculpata. Young simți o furnicătură în piept, ca și când o celulă latentă de ușurare și speranță s-ar fi spart și ar fi produs mici descărcări de electricitate prin tot corpul ei, eliminând frica ce-i acaparase viața. Deși trecuse aproape un an de când Pak fusese exonerat de acuzații și Elizabeth fusese arestată, Young nu crezuse cu adevărat că acela avea să fie sfârșitul și se întrebase dacă nu cumva era o capcană și că, în acea zi, când avea să înceapă procesul, ea și Pak aveau să fie anunțați drept pârâți. Dar așteptarea luase sfârșit și, după mai multe zile de dovezi prezentate instanței – „dovezi copleșitoare", conform spuselor procurorului – Elizabeth avea să fie găsită vinovată, iar ei aveau să-și primească banii din asigurare și aveau să-și reconstruiască viața. Viața lor avea să-și reia cursul.

Jurații intrară în sală. Young îi privi pe acei oameni, șapte bărbați și cinci femei, care credeau în pedeapsa capitală și care juraseră că erau dispuși să voteze pentru moartea prin injecție letală. Young aflase acel lucru cu o săptămână în urmă. Procurorul fusese într-o dispoziție foarte bună și, când Young îl întrebase care era motivul, el îi explicase că jurații care aveau potențialul de a fi înțelegători în ceea ce privea situația lui Elizabeth fuseseră eliminați deoarece erau împotriva pedepsei cu moartea.

— Pedeapsa cu moartea? Prin spânzurare? îl întrebase ea.

Probabil că alarmarea și dezgustul ei fuseseră evidente, pentru că zâmbetul de pe fața lui Abe dispăru.

— Nu, prin injecție. Medicamente administrate intravenos. Nu este deloc dureros.

El îi explicase că nu existau șanse prea mari ca Elizabeth să primească pedeapsa cu moartea și că era doar o posibilitate; cu toate acestea, Young nu suporta gândul de a o vedea pe Elizabeth acolo, cel mai probabil înfricoșată de faptul că trebuia să

privească în ochi niște oameni care dețineau puterea de a-i pune capăt zilelor.

Young se forță să o privească la masa apărării. Arăta ca un avocat, cu părul blond prins într-un coc, îmbrăcată într-un costum verde, purtând perle la gât și pantofi cu toc. Young aproape că nu o recunoscuse; arăta complet diferit acum față de imaginea cu care era obișnuită, cu coada de cal răvășită, pantalonii de trening șifonați și șosetele de modele diferite pe care le purta de obicei.

În mod ironic, dintre toți părinții pacienților lor, Elizabeth era cea mai împrăștiată, dar cu toate acestea, avea copilul cel mai ușor de controlat. Spre deosebire de restul pacienților, Henry, singurul ei copil, fusese un băiețel manierat, care putea merge, putea vorbi, mergea singur la toaletă și nu avea crize. Pe parcursul prezentării inițiale, când mama gemenilor cu autism și epilepsie o întrebase pe Elizabeth: *„Scuze, dar din ce motiv este Henry aici? Pare atât de normal”,* Elizabeth se încruntase de parcă ar fi fost ofensată de acele vorbe, după care enumera o întreagă listă de afecțiuni: tulburare obsesiv- compulsivă, ADHD, tulburări de spectru autist și deficiențe senzoriale, anxietate. Ulterior îi spusese și cât de greu îi era să-și petreacă tot timpul căutând tratamente experimentale. Nu păruse să realizeze cum sunau nemulțumirile ei atunci când era înconjurată de copii în scaune cu rotile și cu tuburi de alimentare.

Judecătorul Carleton îi ceru lui Elizabeth să se ridice în picioare. Young se așteptase ca Elizabeth să izbucnească în lacrimi în timp ce judecătorul citea acuzațiile sau măcar să se înroșească, cu privirea ațintită în podea. În schimb, Elizabeth privi juriul fix în ochi. Young îi studie fața lipsită de expresie, întrebându-se dacă nu simțea nimic pentru că era în șoc. Dar în loc să pară distrasă, Elizabeth părea liniștită, aproape fericită. Poate că Young se obișnuise atât de tare cu încruntările

îngrijorate de pe fața lui Elizabeth, încât în lipsa lor, ea părea mulțumită.

Sau poate că ziarele avuseseră dreptate. Poate că Elizabeth fusese atât de disperată să scape de fiul ei, încât acum, că era mort, ea își găsise în sfârșit liniștea. Poate că fusese întotdeauna un monstru.

MATT THOMPSON

Ar fi dat orice să nu trebuiască să se afle acolo în acea zi. Nu și-ar fi dat tot brațul drept pentru asta, dar cu siguranță și-ar fi dat cele trei degete rămase. Oricum era deja un ciudat cu degete lipsă, ce mai conta încă unul? Nu voia să vadă reporteri sau blițuri atunci când își acoperea fața cu mâinile, ba chiar îi crăpa obrazul de rușine la gândul că blițurile aveau să facă și mai vizibile cicatricele care-i acopereau ciotul ce mai rămăsese din mâna lui dreaptă. Nu voia să audă șoapte de tipul: „*Uite, este doctorul acela infertil!”* și nici nu voia să dea ochii cu Abe, procurorul care îl privise la un moment dat cu capul înclinat ca și când ar fi studiat un puzzle greu de rezolvat și îl întrebase: *„Tu și Janine nu v-ați gândit niciodată la posibilitatea adopției? Am auzit că în Coreea sunt o grămadă de copii pe jumătate albi.”* Nu voia să vorbească cu rudele sale prin alianță care își lăsau simultan privirile în jos când îi vedeau rănile. Și nu voia să o audă pe Janine certându-i pentru rușinea pe care o afișau față de orice defect vizibil, lucru pe care ea îl diagnosticase drept încă una dintre prejudecățile și intoleranțele „tipic coreene”. Și mai mult decât orice altceva, nu voia să vadă pe nimeni de la Submarinul Miracol, nici pe ceilalți pacienți, nici pe Elizabeth și, cu siguranță, nu pe Mary Yoo.

Abe se ridică și, în timp ce înainta, își puse mâna peste a lui Young, care se afla pe balustradă. O bătu ușor pe mână și ea îi zâmbi. Pak își încleștă maxilarul. Abe îi zâmbi, moment în care Pak forță un zâmbet. Matt presupunea că Pak, asemenea propriului său socru coreean, nu era de acord cu afro-americanii și considera faptul că America avea un președinte afro-american drept cel mai mare neajuns al său.

Fusese surprins când îl cunoscuse pe Abe. Miracle Creek și Pineburg păreau atât de provinciale și de albe. Toți membrii juriului erau albi, judecătorul era alb, polițiștii și pompierii tot albi. Nu era genul de loc în care s-ar fi așteptat să dea de un procuror negru. Dar, în același timp, nu era nici genul de loc în care te-ai fi așteptat ca un imigrant coreean să desfășoare o activitate cu un mini-submarin pe post de așa-zis dispozitiv medical, dar iată că exista.

— Doamnelor și domnilor din juriu, numele meu este Abraham Patterley. Eu sunt procurorul și reprezint Commonwealth Virginia în acțiunea împotriva inculpatei, Elizabeth Ward. Abe își îndreptă arătătorul spre Elizabeth, iar ea tresări de parcă nu s-ar fi așteptat ca ea să fie acuzata.

Matt se holbă la arătătorul lui Abe, întrebându-se oare ce ar fi făcut Abe dacă și-ar fi pierdut acel deget, asemenea lui. Chiar înainte de a-l amputa, chirurgul îi spusese: *„Slavă Domnului că acest lucru nu-ți va afecta prea mult cariera. Imaginează-ți cum ar fi fost să fii pianist sau chirurg.”* Matt își petrecuse mult timp gândindu-se la acele vorbe. Ce slujbă puteai avea pentru a nu fi prea afectat de amputarea arătătorului drept și a degetelor mijlocii? Ar fi inclus avocații în categoria „nu prea afectați”, dar în acel moment, privind-o pe Elizabeth cum tremura ca urmare a acelui gest simplu și realizând puterea pe care i-o conferea acel deget lui Abe, nu mai era atât de sigur.

— De ce se află Elizabeth Ward azi aici? Ați auzit deja acuzațiile: incendiere, vătămare corporală, tentativă de omor. Abe o privi fix pe Elizabeth înainte de a se întoarce cu fața spre jurați. Omor. Victimele sunt prezente pentru a vă spune ce li s-a întâmplat, zise Abe, aruncând o privire spre rândul din față, precum și ce li s-a întâmplat celor două victime directe ale inculpatei: Kitt Kozlowski, prietena de o viață a inculpatei, și

Henry Ward, fiul în vârstă de opt ani al inculpatei, victime care nu vă pot împărtăși cele întâmplate, deoarece sunt moarte. Rezervorul de oxigen al Submarinului Miracol a explodat în jurul orei 20:25, în data de 26 august 2008, fapt care a generat un incendiu de necontrolat. Șase persoane se aflau la acel moment în interior și alte trei se aflau în imediata apropiere. Două persoane au murit și patru au suferit răni grave și au fost spitalizate timp de mai multe luni, suferind paralizie și membre amputate. Inculpata trebuia să se afle înăuntru, împreună cu fiul ei, dar nu era. Le-a spus tuturor că se simțea rău, că o durea capul și alte asemenea. Ea a rugat-o pe Kitt, mama unui alt pacient, să aibă grijă de Henry cât timp ea mergea să se odihnească. Și-a luat o sticlă de vin cu ea și s-a dus la pârâul din apropiere. A fumat o țigară care corespunde exact ca tip și marcă celei care a cauzat incendiul și a folosit chibrituri care corespund exact celor care au pornit incendiul.

Abe aruncă o privire spre jurați.

— Tot ce v-am spus până acum este de nedisputat. Abe tăcu și făcu o pauză de efect. De ne-dis-pu-tat, zise el, pe silabe. Inculpata, și o arătă din nou cu arătătorul, recunoaște toate aceste lucruri. Recunoaște că a rămas afară intenționat, prefăcându-se că îi este rău și, în timp ce fiul și prietena ei erau incinerați înăuntru, ea bea vin și fuma, folosind același tip de chibrituri și țigări care au pornit incendiul și asculta Beyoncé pe iPod.

*

Matt știa motivul pentru care fusese ales drept primul martor. Abe îi explicase nevoia unei perspective de ansamblu. *„Hiperbar, oxigen și toate astea sunt complicate. Tu ești doctor și le poți explica lucrurile acestea pe înțelesul lor. În plus, erai acolo când s-au întâmplat toate. Ești martorul perfect.”* Perfect sau nu, Matt ura din tot

sufletul faptul că era nevoit să vorbească primul, pentru a crea contextul. Era conștient de faptul că Abe considera toată treaba cu terapia prin intermediul submarinului o farsă și voia să le spună juraților: *„Iată, acesta este un american obișnuit, un doctor adevărat care a absolvit o facultate de medicină adevărată și, având în vedere că el a utilizat acest tip de terapie, nu poate fi o nebunie chiar așa de mare.”*

— Plasați-vă mâna stângă pe Biblie și ridicați mâna dreaptă, zise aprodul.

Matt își plasă mâna dreaptă pe Biblie și își ridică mâna stângă, după care îl privi pe aprod fix în ochi. N-avea decât să-l considere un idiot care nu știa care era dreapta și care era stânga. Orice era mai bine decât să-și expună ciudățenia de mână și să-i vadă pe toți cum tresar și privesc în jur, asemenea unor păsări deasupra unei gropi de gunoi, nesigure unde să aterizeze.

Abe începu cu întrebări ușoare. Orașul natal al lui Matt (Bethesda, Maryland), școala absolvită (Tufts), facultatea de medicină absolvită (Georgetown), locul în care își desfășurase rezidențiatul (același), cercetarea (aceeași), specializarea (radiologie), spitalul în care se pregătise profesional (Fairfax).

— Și acum trebuie să vă pun prima întrebare pe care am avut-o eu când am auzit de explozie. Ce este Submarinul Miracol și la ce ar folosi un submarin în mijlocul Statului Virginia, atât de departe de ocean? Câțiva jurați zâmbiră, simțindu-se ușurați că nu erau singurii care-și puseseră acea întrebare.

Matt se forță să zâmbească.

— Nu este un submarin adevărat. Este doar proiectat în mod asemănător, cu hublouri, o trapă închisă ermetic și pereți din oțel. Este de fapt un dispozitiv medical, o cameră pentru oxigenoterapie hiperbară, HBOT, pe scurt.

— Dr. Thompson, vă rog să ne explicați cum funcționează.

— Pacientul este închis înăuntru, aerul este presurizat între 1,5 și de 3 ori presiunea atmosferică normală și pacientul respiră oxigen pur. Acest nivel mare de presiune determină dizolvarea aerului la nivele mai înalte în sânge, fluide și țesut. Celulele deteriorate au nevoie de oxigen pentru a se vindeca, drept urmare, această penetrare cu oxigen suplimentar poate conduce la vindecarea mai rapidă și regenerarea lor. Există multe spitale care oferă servicii de oxigenoterapie hiperbară.

— Dar Submarinul Miracol nu este o incintă spitalicească. Există vreo diferență?

Matt se gândi la camerele hiperbare sterile din spitale, operate de tehnicieni în haine sterile și apoi la camera hiperbară ruginită a soților Yoo, care fusese improvizată într-un hambar vechi.

— Nu tocmai. În general, spitalele utilizează un fel de tuburi transparente destinate unei singure persoane. Submarinul Miracol este mai mare, proiectat pentru patru pacienți și îngrijitorii lor, ceea ce face totul mai puțin costisitor. De asemenea, centrele private pot furniza acest tratament și pentru alte afecțiuni, pentru care spitalele nu oferă această opțiune.

— Ce fel de afecțiuni?

— Foarte multe. Autism, paralizie cerebrală, infertilitate, boala Crohn, neuropatii. Lui Matt i se păru că aude chicotit din spate – probabil cineva chicotea la auzul afecțiunii pe care încercase să o strecoare neobservat printre celelalte pe care le enumerase, și anume infertilitatea. Sau poate că doar își amintea propria lui reacție când Janine îi sugerase oxigenoterapia hiperbară după spermogramă.

— Vă mulțumesc, Dr. Thompson. Acum, având în vedere că ați fost primul pacient al

Submarinului Miracol, ne puteți spune puțin despre experiența dumneavoastră?

Și încă cum, ar fi putut vorbi toată ziua despre experiența lui, despre cum Janine pusese totul la cale, invitându-l la cină acasă la părinții ei, fără a scoate niciun cuvânt despre soții Yoo și HBOT sau, și mai grav, despre „contribuția" așteptată din partea lui Matt. Fusese o nenorocită de ambuscadă.

— L-am cunoscut pe Pak anul trecut, acasă la socrii mei, i se adresă Matt lui Abe. Sunt prieteni de familie. Socrul meu și tatăl lui Pak provin din același sat coreean. În orice caz, atunci am aflat că Pak își deschidea o afacere cu oxigenoterapie hiperbară și că socrul meu investea în acea afacere.

Matt își aminti că stăteau cu toții așezați la masă și soții Yoo se grăbiseră să se ridice în picioare când intrase Matt în cameră, de parcă ar fi fost un membru al familiei regale. Pak părea agitat și unghiurile ascuțite ale feței lui erau accentuate de zâmbetul forțat. Când dădu mâna cu Matt, articulațiile mâinii îi ieșiră în evidență asemenea unor creste ascuțite. Soția lui, Young, se aplecă ușor, cu privirea ațintită în podea. Mary, fiica lor de 16 ani, era copia exactă a mamei ei, cu niște ochi care păreau prea mari pentru fața delicată, dar zâmbi ușor, cu șiretenie, de parcă ar fi știut un secret și de-abia aștepta să-i vadă reacția când avea să-l afle și el, ceea ce urma să se întâmple în curând.

În clipa în care Matt se așezase, Pak îl întrebase: *„Știi ceva despre oxigenoterapia hiperbară?"* Acele cuvinte păreau să fie începutul unei interpretări bine pregătite. Toți ceilalți îl înconjuraseră pe Matt, aplecându-se în față într-o manieră conspiraționistă și începuseră să vorbească pe rând, fără pauze. Socrul lui Matt îi spusese cât de popular era acel tip de tratament în rândul clienților săi care făceau acupunctura și că Japonia și Coreea aveau centre de tratament cu saune cu infraroșu și oxigenoterapie hiperbară.

Soacra lui Matt îi spusese despre anii de experiență ai lui Pak în oxigenoterapie hiperbară din Seul. Iar Janine îl întrebase dacă știa despre faptul că cercetările recente au demonstrat că acest tip de terapie s-a dovedit a fi promițătoare în tratarea mai multor afecțiuni cronice.

— Care a fost reacția dumneavoastră când ați auzit despre această afacere? îl întrebă Abe.

Matt o văzu pe Janine ducându-și degetul mare la gură și începând să-și roadă pielițele din jurul unghiei. Era gestul pe care-l făcea atunci când era agitată și același lucru îl făcuse și în acea seară, la cina cu părinții ei, probabil din cauză că era conștientă de părerea pe care avea el s-o aibă cu privire la toată povestea aceea, și anume că era o mare prostie. Nu era decât încă una dintre terapiile holistice, alternative ale tatălui ei, cu care erau fraieriți pacienții disperați, idioți și nebuni. Bineînțeles că Matt nu spusese toate acele lucruri cu voce tare. Oricum domnul Cho îl displăcea pe Matt pentru simplul fapt că nu era coreean. Nu putea să afle că, pe deasupra, Matt considera întreaga lui profesie și toată „medicina" orientală o prostie. Nu, nu ar fi fost deloc bine să afle. Motiv pentru care ideea lui Janine de a anunța toate acestea de față cu părinții ei și prietenii lor fusese genială.

— Toată lumea era entuziasmată, îi spuse Matt lui Abe. Socrul meu, care a lucrat ca acupuncturist timp de 30 ani, susținea această terapie, iar soția mea, care este internist, i-a verificat potențialul. Pentru mine, era suficient. Janine se opri din rosul pielițelor. Trebuie să înțelegeți, adăugă Matt, că ea a avut întotdeauna rezultate mai bune decât mine în facultate. Janine râse împreună cu jurații.

— Așa că v-ați înscris pentru a beneficia de acest tratament. Vă rog să ne vorbiți despre acest lucru.

Matt își mușcă buza și își întoarse privirea. Știa că avea să fie întrebat despre acest lucru și își

exersase răspunsul pentru a se baza cât mai mult pe fapte, la fel cum o făcuse și Pak în acea seară când îi spusese că socrul lui investea în afacere, că Janine fusese „numită” (de parcă ar fi fost vorba despre o comisie prezidențială sau ceva similar) consultant medical și cu toții conveniseră că: *„Tu, Dr. Thompson, trebuie să fii primul nostru pacient.”* Inițial, Matt crezuse că nu auzise bine. Pak vorbea bine limba, dar avea un accent puternic și făcea greșeli gramaticale. Se gândise că poate încurcase cuvintele și vrusese de fapt să spună „director” sau „președinte”. Dar Pak adăugase: *„Majoritatea pacienților vor fi copii, dar este indicat să avem și un pacient adult.*”

Matt băuse niște vin, fără a scoate niciun cuvânt, întrebându-se ce naiba îl determinase pe Pak să se gândească că un bărbat sănătos ca el ar avea nevoie de oxigenoterapie hiperbară, când, dintr-odată, îi venise o idee. Oare Janine îi povestise ceva despre „problema” lor, a *lui?* Încercase să ignore acel gând și să se concentreze asupra cinei, dar mâinile începuseră să-i tremure și nu putea să prindă *galbi,* acele bucăți alunecoase de coaste marinate, cu bețișoarele subțiri din argint. Mary, observând acel lucru, îi venise în ajutor. *„Nici eu nu mă descurc cu bețișoarele din argint”,* zise ea și îi oferise niște bețișoare din lemn, ca cele primite la livrările de mâncare chinezească. *„Este mai ușor cu astea. Încearcă. Mama mea spune că acesta este motivul pentru care a trebuit să plecăm din Coreea, că nimeni nu s-ar căsători cu o fată care nu știe să folosească bețișoare. Mamă, n-am dreptate?”* Ceilalți păruseră enervați și rămăseseră tăcuți, dar Matt râsese, iar Mary i se alăturase. În ciuda fețelor încruntate, ei râseseră, asemenea unor copii neascultători într-o cameră plină cu adulți.

Acela fusese momentul în care Pak adăugase: *„Oxigenoterapia hiperbară are o rată crescută de vindecare a infertilității, mai ales în cazul persoanelor ca tine, cu motilitate scăzută a*

spermatozoizilor.” În acea clipă, primind confirmarea faptului că soția lui împărtășise detalii medicale și personale nu doar cu părinții ei, dar și cu acele persoane pe care nu le cunoștea, Matt simțise ceva fierbinte în piept, ca și când un balon plin cu lavă ar fi explodat în plămânii lui, acaparând tot oxigenul. Matt îl privise țintă pe Pak, încercând să respire normal. În mod straniu, nu simțise nevoia să evite privirea lui Janine, ci pe a lui Mary. Nu vrusese să vadă modul în care acele cuvinte – *infertilitate, motilitate scăzută a spermatozoizilor* – îi schimbau părerea despre el. Nu vrusese să vadă cum privirea ei curioasă (posibil interesată) avea să se transforme într-una plină de repulsie sau, chiar mai rău, de milă.

Matt i se adresă lui Abe:

— Eu și soția mea aveam probleme cu conceperea unui copil și oxigenoterapia hiperbară era un tratament experimental pentru bărbați aflați în astfel de situații, așa că am considerat că trebuie să profităm de această ocazie.

Evitase să spună faptul că inițial nu fusese de acord și că refuzase și să mai vorbească despre acel subiect pe durata cinei. Janine își recitase replicile pregătite anterior, precum faptul că a se oferi voluntar ar ajuta afacerea să prospere și cum prezența unui „doctor adevărat” (cuvintele lui Janine) ar da asigurări potențialilor clienți cu privire la siguranța și eficiența acelui tip de terapie. Nu păruse să realizeze că el nu-i răspundea și că-și ținea privirea ațintită în farfurie, în schimb Mary observase acel detaliu. Ea observase și venise în apărarea lui de nenumărate ori, râzând de tehnica lui de manevrare a bețișoarelor și făcând glume despre cum se combina gustul de *kimchi*[5] de usturoi cu vinul.

După seara aceea, timp de câteva zile, Janine fusese o pacoste, vorbind întruna despre cât de sigur era acel tip de terapie, despre câte utilizări avea, bla, bla, bla. Când observase că el rămânea

ferm, încercase să-l facă să se simtă vinovat, spunând că refuzul lui avea să cimenteze suspiciunea tatălui ei cu privire la faptul că Matt nu credea în afacerea lui. *„Chiar nu cred în ea. Nu consider că ceea ce face el este medicină și știai acest lucru de la bun început”,* îi zisese el, ceea ce o determinase să-i spună cel mai dureros lucru: *Adevărul este că ești împotriva oricărui lucru asiatic. Respingi orice.”*

Înainte ca el să apuce să o critice pentru că îl acuzase de rasism și să îi reamintească de faptul că se căsătorise cu ea, pentru numele lui Dumnezeu (și în plus, nu era ea cea care se plângea mereu de cât de rasiști erau coreenii bătrâni ca părinții ei?), Janine oftase și îi spusese pe un ton implorator: *„O lună. Dacă funcționează, nu mai trebuie să încercăm fertilizarea in vitro și nu mai trebuie să ejaculezi într-un recipient. Nu merită să încercăm măcar?”*

Matt nu acceptase niciodată cu adevărat, dar ea se prefăcuse că tăcerea lui reprezenta un consimțământ. Ceea ce-i spusese era adevărat sau, cel puțin, nu era greșit. În plus, poate că avea să-l determine pe socrul său să încerce să-l ierte pentru faptul că nu era coreean.

— Când ați început oxigenoterapia hiperbară? îl întrebă Abe.

— În ziua inaugurării, pe 4 august. Voiam să termin cu cele 40 ședințe în luna august – traficul nu era așa de aglomerat în acea perioadă – așa că m-am înscris pentru câte 2 ședințe pe zi, de la 9:00 și de la 18:45. Se țineau 6 ședințe pe zi și orele acelea ne erau destinate nouă, pacienților cu 2 ședințe pe zi.

— Cine mai participa la aceste 2 ședințe? îl întrebă Abe.

— Încă trei pacienți: Henry, TJ și Rosa, plus mamele lor. Exceptând cele câteva situații în care cineva a fost bolnav sau blocat în trafic sau ceva, eram toți acolo, în fiecare zi, de două ori pe zi.

— Povestește-ne despre ei.

— Desigur. Rosa era cea mai mare, avea 16 ani, cred. Ea suferea de paralizie cerebrală, se afla în scaun cu rotile și avea un tub de alimentare. Mama ei este Teresa Santiago, zise Matt și arătă cu degetul spre ea. Noi îi spuneam Maica Tereza pentru că este o persoană foarte bună la suflet și răbdătoare.

Teresa se înroși, așa cum o făcea de fiecare dată când se vorbea despre ea.

— Acela este TJ, care are 8 ani. El suferă de autism și nu vorbește. Mama lui, Kitt…

— Vă referiți la Kitt Kozlowski, care a murit vara trecută?

— Da.

— Recunoașteți această fotografie? Abe puse un portret pe un trepied. Era o fotografie cu fața lui Kitt în mijloc, în genul pozelor cu bebeluși realizate de Anne Geddes, doar că, în acest caz, fața lui Kitt nu era înconjurată de petale, ci de fețele membrilor familiei ei. Fața soțului ei era deasupra (el stând în spatele ei), fața lui TJ dedesubt (el era așezat în poala ei), două fete în stânga și două fete în dreapta, toți cei cinci copii cu același păr roșcat cu cârlionți ca al ei. Era un tablou al fericirii. Dar mama nu mai era acum și lăsase floarea-soarelui fără acel disc central care să susțină petalele.

Matt înghiți în sec și își drese glasul.

— Aceea este Kitt, cu familia ei, cu TJ.

Abe plasă o nouă fotografie lângă cea a lui Kitt. Aceasta îl înfățișa pe Henry și nu era genul de fotografie de studio, ci una ușor mișcată, care-l înfățișa pe Henry râzând într-o zi însorită, cu cer senin și frunze verzi în spatele lui. Avea părul aranjat puțin în sus, capul lăsat pe spate, iar ochii aproape că nu i se vedeau de atâta râs. În plus, mai avea și un dinte lipsă chiar în față, de care ai fi zis că era chiar mândru. Matt înghiți iar în sec și spuse:

— Acela este Henry. Henry Ward. Fiul lui Elizabeth.

Abe întrebă:

— Inculpata îl acompania pe Henry în timpul acestor ședințe, asemenea celorlalte mame?

— Da, răspunse Matt. Întotdeauna venea cu Henry, exceptând acea ultimă ședință.

— Deci a participat la fiecare ședință și singura dată când a lipsit s-a nimerit să fie fix atunci când toată lumea din interior a fost rănită sau ucisă?

— Da. Singura dată. Matt îl privi pe Abe, încercând din răsputeri să nu se uite la Elizabeth, dar tot o putea vedea cu vederea periferică. Aceasta privea fix fotografiile, mușcându-și buzele, fapt care-i făcuse rujul roz să-i dispară de pe buze. Arăta ciudat machiată, cu ochii ei albaștri scoși în evidență de fard, roșie în obraji, cu o nuanță mai închisă pe nas și alb dedesubt. Era asemenea unui clovn care uitase să-și deseneze buzele.

Abe plasă un afiș pe un alt trepied.

— Dr. Thompson, vă puteți folosi de această imagine pentru a explica așezarea în spațiu a Submarinului Miracol?

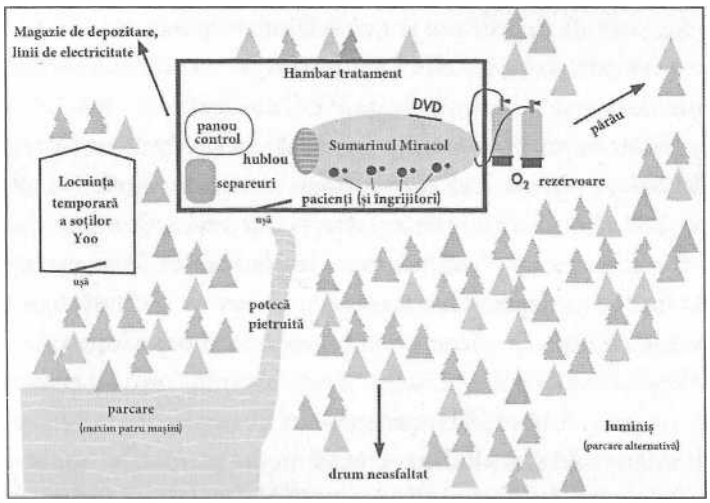

— Da, da, zise Matt. Aceasta este schița făcută de mine. Submarinul Miracol se află în Orașul Miracle Creek, la 16 km spre vest de aici. Miracle

Creek chiar are un pârâu care traversează tot orașul, de unde și numele. În orice caz, pârâul traversează și pădurea de lângă hambarul pentru tratament.

— Mă scuzați, dar ați spus „hambar pentru tratament”? Abe părea confuz, de parcă nu ar fi văzut acel hambar de mii de ori.

— Da. Este un hambar din lemn în mijlocul terenului și camera pentru oxigenoterapie hiperbară se află înăuntru. Când intri, ai în stânga panoul de control, unde obișnuia să stea Pak, plus separeurile în care ne lăsam lucrurile care nu erau permise înăuntru, precum bijuterii, dispozitive electronice, hârtie, haine din materiale sintetice, orice ar fi putut crea o scânteie. Pak era foarte strict în ceea ce privește regulile de siguranță.

— Și ce se află în exteriorul hambarului?

— În față este o parcare pietruită, suficient de mare pentru patru mașini. În dreapta se află pădurea și pârâul. În stânga se află o căsuță, în care locuiește familia Pak, iar în spate este o magazie de depozitare și liniile de electricitate.

— Vă mulțumesc, zise Abe. Acum, vă rog să ne descrieți cum decurgea o ședință obișnuită. Ce făceați?

— Ne târam în cameră prin trapă. În general, eu intram ultimul și stăteam cel mai aproape de ieșire. Acolo se afla setul de căști pentru interfonul prin care comunicam cu Pak.

Părea un motiv plauzibil, dar adevărul era că Matt prefera să stea în margine. Mamelor le plăcea să pălăvrăgească, făcând schimb de protocoale de tratament experimentale și povești de viață. Pentru ele era ceva obișnuit, dar nu și pentru el. În primul rând, Matt era doctor și nu credea în terapii alternative. Mai mult decât atât, el nu era părinte, cu atât mai puțin părintele unui copil cu nevoi speciale. Și-ar fi dorit să poată lua cu el înăuntru o revistă sau un ziar, un fel de scut care să-l apere de șirul continuu de întrebări. Ironia era că se afla

acolo pentru a putea avea copii, dar ajunsese să se întrebe dacă chiar își dorea acel lucru, având în vedere că se puteau întâmpla atâtea lucruri rele.

— După aceea, zise Matt, începea presurizarea, care stimulează corpul asemenea unei scufundări adevărate.

— Și cum se simte asta? Pentru aceia dintre noi care nu au trecut prin experiența unei scufundări cu submarinul, spuse Abe, făcându-i pe câțiva dintre jurați să zâmbească.

— Este ca la aterizarea unui avion. Ai urechile înfundate și uneori auzi chiar un poc când se desfundă. Pak presuriza camera lent pentru a minimaliza disconfortul, așa că totul dura în jur de 5 minute. Odată ajunși la 1,5 ATA (atmosferă absolută), adică echivalentul a 5 metri sub nivelul mării, ne puneam căștile de oxigen.

Unul dintre minionii lui Abe îi înmânã acestuia o cască transparentă din plastic.

— Ca aceasta?

Matt luă casca în mână.

— Da.

— Și cum funcționează?

Matt se întoarse spre juriu și indică inelul albastru din latex de pe fundul căștii.

— Acest inel se fixează în jurul gâtului și prin el vă băgați capul înăuntru. Trase de inel, lărgindu-l asemenea gâtului unei helănci și își băgă capul prin el, fixându-și bula aceea transparentă pe cap. Apoi urmează intubarea, zise Matt și Abe îi înmânã un tub transparent, spiralat, din plastic, care se desfășură, părând să nu se mai termine, asemenea acelor șerpi mici care ajung să aibă 3 m când se desfășoară complet.

— Domnule Doctor, la ce folosește acest tub?

Matt introduse tubul într-un orificiu al căștii aflat în apropierea maxilarului său.

— Acest tub conectează casca la robinetul de oxigen din cameră. În spatele hambarului există niște rezervoare de oxigen care sunt conectate la

robinete prin intermediul unor tuburi. Atunci când Pak pornea oxigenul, acesta era transportat prin tuburi în căștile noastre. Oxigenul făcea căștile să se umfle, asemenea unor baloane.

Abe zâmbi.

— Și ajungi să arăți ca și când ai purta un mic acvariu pentru pești pe cap.

Jurații începură să râdă. Matt își dădea seama că îl plăceau pe Abe. Era un om care vorbea pe înțelesul lor, spunea lucrurilor pe nume și nu încerca să pară mai deștept decât ei.

— Și ce urma după?

— Restul este destul de simplu. Toți patru respiram normal, inhalând oxigen pur timp de 60 minute. După ce trecea acea oră, Pak oprea oxigenul, noi ne dădeam jos căștile, începea depresurizarea și apoi ieșeam, spuse Matt și își dădu jos casca de pe cap.

— Vă mulțumesc, Dr. Thompson. Această vedere de ansamblu ne este de mare ajutor. Acum, aș vrea să discutăm despre motivul pentru care ne aflăm azi aici și anume despre ce s-a întâmplat pe 26 august, anul trecut. Vă amintiți acea zi?

Matt dădu din cap.

— Mă scuzați, dar trebuie să răspundeți verbal, pentru grefier.

— Da. Matt își drese vocea. Da.

Abe își mijii puțin ochii, după care îi deschise larg, ca și când ar fi fost nesigur dacă ar fi trebuit să fie spășit sau entuziasmat de cele ce urmau.

— Vă rog să ne spuneți, cu cuvintele dumneavoastră, ce s-a întâmplat la acea dată.

Oamenii din sală se foiră puțin, după care, în mod aproape insesizabil, toți jurații și celelalte persoane din sală se aplecară puțin în față. Pentru asta veniseră. Nu se aflau acolo doar pentru sânge, deși exista și asta – fotografiile mărite și rămășițele carbonizate de echipament – ci și pentru spectacolul acelei tragedii. Matt observase acel lucru zi de zi la spital: oase rupte, accidente de

mașină, sperieturi legate de cancer. Și da, oamenii plângeau din cauza durerii, a nedreptății, a inconvenienței create de aceste lucruri, dar exista întotdeauna cel puțin un membru al familiei care se simțea energizat de faptul că se afla la limita suferinței, cu fiecare celulă din corp vibrând la o frecvență mai înaltă, ca și când ar fi fost trezit din inerția banală a vieții sale de zi cu zi.

Matt privi în jos la mâna lui distrusă, la degetul mare, inelarul și degetul mic care ieșeau din acea formă roșie și nedefinită care fusese cândva mâna lui. Își drese din nou glasul. Spusese acea poveste de nenumărate ori: poliției, doctorilor, anchetatorilor de la asigurări, lui Abe. *Ultima dată*, își spuse Matt. Avea să mai recapituleze o ultimă dată cele întâmplate: explozia, focul, capul distrus al micuțului Henry. Și apoi nu avea să mai fie obligat să mai vorbească niciodată despre acea zi.

TERESA SANTIAGO

Era o zi toridă. Genul acela de zi în care transpirai și la 7 dimineața. Cer senin, după ce turnase cu găleata trei zile la rând. Aerul era dens și greu și te simțeai ca într-un uscător plin de haine ude. Așteptase cu nerăbdare călătoria cu mașina din acea dimineață, pentru că a fi închis într-o cameră cu aer condiționat într-o zi ca aceea reprezenta o ușurare.

Teresa fu cât pe ce să calce pe cineva cu mașina când intrase în parcare. Era un grup de șase femei care țineau pancarte și mergeau în cerc. Teresa încetini, încercând să citească mesajele pancartelor, când cineva îi sări în cale. Apăsă pedala de frână până în capăt și o evită la limită pe acea femeie.

— Dumnezeule! zise Teresa în timp ce se dădea jos din dubă.

Femeia își văzu de drum, fără să urle, fără să-i arate degetul mijlociu, fără să o privească măcar.

— Mă scuzați, dar ce se întâmplă aici? Trebuie să ajungem înăuntru, li se adresă Teresa.

Erau numai femei și toate aveau pancarte cu mesaje de tipul: „SUNT UN COPIL, NU UN ȘOBOLAN DE LABORATOR!”, „IUBEȘTE-MĂ, ACCEPTĂ-MĂ, NU MĂ OTRĂVI!” și „MEDICINA
VRACILOR = ABUZ ASUPRA COPIILOR” – toate scrise cu majuscule și culori stridente.

O femeie înaltă, cu părul coafat în stil bob se apropie de ea:

— Această zonă este domeniu public. Avem tot dreptul să ne aflăm aici și să vă oprim. Oxigenoterapia hiperbară este periculoasă și nu funcționează, iar voi nu faceți decât să vă învățați copiii că nu-i iubiți așa cum sunt.

Din spate, se auzi claxonul unei mașini. Era Kitt.

— Suntem aici. Ignoră-le pe proastele alea nebune, zise ea și îi făcu semn să vină spre ea.

Teresa trânti ușa dubei și o urmă pe Kitt, care nu merse prea departe, doar până la următoarea parcare situată într-un luminiș din pădure. Teresa reuși să distingă pârâul maroniu, umflat și leneș prin frunzișul des.

Matt și Elizabeth erau deja acolo.

— Cine naiba sunt femeile acelea? întrebă Matt.

Kitt i se adresă lui Elizabeth:

— Știu că au spus niște lucruri îngrozitoare despre tine și că ți-au adresat niște amenințări nebunești, dar nu am crezut nicio clipă că vor și acționa.

— Le cunoști? întrebă Teresa.

— Doar de pe internet, răspunse Elizabeth. Sunt niște fanatice. Copiii lor au autism și ele vorbesc întruna despre cum așa le-a fost menit să fie și despre cum toate tratamentele sunt diabolice și false și omoară copii.

— Dar oxigenoterapia hiperbară nu este așa, zise Teresa. Matt, tu le-ai putea spune asta.

Elizabeth clătină din cap.

— Nu te poți înțelege cu ele. Nu trebuie să le lăsăm să ne afecteze. Haideți să mergem până nu întârziem.

Merseră prin pădure ca să evite protestatarii, dar tot degeaba. Femeile acelea îi văzură și alergară spre ei, blocându-le accesul. Femeia cu păr gri tuns bob ținea în mână un pliant pe care era ilustrată o cameră pentru oxigenoterapie hiperbară înconjurată de flăcări, cu un „43!” deasupra.

— Este un fapt că 43 de camere de oxigenoterapie hiperbară au luat foc și au existat chiar și câteva explozii, zise femeia. De ce v-ați băga copiii într-o incintă atât de periculoasă? Pentru ce? Ca să facă mai mult contact vizual? Ca să dea mai puțin din mâini? Acceptați-i așa cum sunt. Așa i-a făcut Dumnezeu, așa s-au născut și…

— Rosa nu s-a născut așa, spuse Teresa, făcând un pas în față. Nu s-a născut cu paralizie cerebrală. Era sănătoasă. Mergea, vorbea, îi plăceau la nebunie barele de cățărat din parc, dar s-a îmbolnăvit și noi nu am dus-o suficient de repede la spital. Teresa simți o mână strângând-o ușor de umăr. Era Kitt. Nu ar fi trebuit să se afle într-un scaun cu rotile și voi mă criticați și mă condamnați pentru că încerc să o vindec?

Femeia tunsă bob zise:

— Îmi pare rău pentru dumneavoastră, dar scopul nostru este să-i facem să înțeleagă pe părinții cu copii autiști, ceea ce este complet diferit…

— De ce este diferit? întrebă Teresa. Pentru că ei s-au născut așa? Și cum rămâne cu copiii care s-au născut cu tumori sau despicătură palatină? Este clar că așa a vrut Dumnezeu și atunci acei părinți nu ar trebui să opteze pentru operație, terapie cu radiații și să facă tot ce le stă în putință pentru a-și face copiii sănătoși și întregi?

— Copiii noștri sunt deja sănătoși și întregi, zise femeia. Autismul nu reprezintă un defect, doar un fel diferit de a fi și orice așa-zis tratament este o prostie a vracilor.

— Ești sigură de asta? întrebă Kitt, făcând un pas în față, lângă Teresa. Și eu credeam asta până am citit că mulți dintre copiii cu autism suferă de probleme digestive și că acesta este motivul pentru care merg pe vârfuri, pentru că întinderea mușchilor le ameliorează durerea. TJ a mers întotdeauna pe vârfuri, motiv pentru care l-am dus să fie testat și s-a dovedit că suferea de o inflamație severă, iar el nu ne putea spune acest lucru.

— La fel s-a întâmplat și în cazul ei, spuse Teresa și o arătă cu degetul pe Elizabeth. A încercat o grămadă de tratamente, iar starea fiului ei s-a îmbunătățit atât de mult încât doctorii spun că nu mai este autist.

— Mda, știm despre *tratamentele* ei. Fiul ei este norocos că a supraviețuit la toate, pentru că nu toți copiii supraviețuiesc. Femeia ridică pliantul cu camera HBOT în flăcări și i-o vârî sub nas lui Elizabeth.

Elizabeth clătină din cap în direcția femeii, trăgându-l pe Henry mai aproape de ea și îndepărtându-se. Femeia o prinse pe Elizabeth de braț și o trase cu putere. Elizabeth urlă și încercă să scape, dar femeia o strânse și mai tare și refuză să-i dea drumul.

— M-am săturat să vă las să mă ignorați, zise femeia. Dacă nu vă opriți, se va întâmpla ceva îngrozitor. Vă garantez.

— Hei, încetați, spuse Teresa, băgându-se între cele două și plesnind mâna femeii.

Femeia se întoarse, încleștându-și mâinile de parcă s-ar fi pregătit să-i dea un pumn, iar Teresa simți un fior pe șira spinării. Încercă să se convingă că aceea nu era decât o mamă cu opinii ferme și că n-avea de ce să se teamă.

— Lăsați-ne să trecem! Acum!

După câteva clipe, protestatarii se retraseră, își ridicară pancartele în aer și își reluară mișcarea circulară.

*

Era ciudat să stea în sala de judecată și să-l asculte pe Matt povestind acele evenimente petrecute în dimineața de dinaintea exploziei. Teresa nu se așteptase ca el să-și amintească totul exact ca ea – urmărise serialul *Lege și Ordine* și nu era *atât* de naivă – dar diferențele erau extrem de mari. Matt redusese întreaga confruntare cu protestatarii la o singură propoziție – „o discuție despre eficiența și siguranța tratamentelor experimentale pentru autism” – fără a menționa nimic despre ceea ce spusese Teresa cu privire la celelalte boli. Practic nu înțelesese nimic din tot ce

era important sau poate că i se păruse pur și simplu irelevant. Ierarhia dizabilităților era esențială pentru Teresa și o preocupa constant, în schimb pentru Matt nu însemna nimic. Desigur, dacă ar fi avut un copil cu dizabilități, lucrurile ar fi stat cu totul altfel. A avea un copil cu nevoi speciale nu doar că te schimbă, dar te transmută, te transportă într-o lume paralelă cu o axă gravitațională modificată.

— Ce făcea inculpata în timp ce se întâmplau aceste lucruri? întrebă Abe.

— Elizabeth nu s-a implicat deloc, zise Matt, ceea ce mi s-a părut ciudat, deoarece, în general, își exprima cu tărie părerea despre tratamentele pentru autism. Nu a făcut decât să se holbeze la acel pliant. Era un text sub imagine, iar ea își tot mijea ochii, de parcă ar fi încercat să descifreze scrisul.

Abe îi înmânã lui Matt un document.

— Acesta este pliantul?

— Da.

— Vă rog să citiți textul din partea de jos.

— *„Evitarea scânteilor în cameră nu este îndeajuns. A existat un caz în care focul a început în exteriorul camerei, sub tuburile de oxigen, fapt care a cauzat o explozie și mai multe decese.”*

— *„Focul a început în exteriorul camerei, sub tuburile de oxigen,”* repetă Abe. Și exact acest lucru s-a întâmplat și în cazul Submarinului Miracol, în aceeași zi, puțin mai târziu, nu-i așa?

Matt îi aruncă o privire lui Elizabeth și își încleștă maxilarul, de parcă și-ar fi scrâșnit molarii.

— Da, răspunse el. Și știu că era concentrată asupra acestui aspect, pentru că imediat după s-a dus direct la Pak și i-a spus despre acel pliant. El a asigurat-o că nouă nu ni se putea întâmpla așa ceva și că nu avea să-i lase pe niciunii dintre protestatari să se apropie de hambar. Dar Elizabeth tot spunea cât de periculoși erau și l-a pus să-i promită că

avea să sune la poliție și să le spună că ne amenințaseră, pentru a avea totul documentat.

— Și ce s-a întâmplat în timpul ședinței? Elizabeth a mai vorbit despre acest subiect?

— Nu, a fost tăcută. Părea distrasă, ca și când s-ar fi gândit intens la ceva anume.

— Ca și când ar fi plănuit ceva, poate? întrebă Abe.

— Obiecție, zise avocatul lui Elizabeth.

— Obiecție admisă. Jurații vor ignora întrebarea, ordonă judecătorul pe un ton leneș. Era un fel de versiune judiciară pentru „Da, da, da." Nu că ar fi avut vreo importanță. Deja oricum toată lumea se gândea că acel pliant îi dăduse Elizabethei ideea de a porni focul și de a învinui protestatarii.

— Dr. Thompson, după ce Submarinul Miracol a explodat exact în modul indicat de inculpată, aceasta a încercat din nou să dea vina pe protestatari?

— Da, zise Matt. În acea seară, am auzit-o spunându-i inspectorului că era sigură că fusese mâna protestatarilor, că ei trebuie să fi fost cei care au pus focul sub tuburile de oxigen de afară.

Și Teresa auzise acea declarație și, asemenea celorlalți, timp de o săptămână fusese convinsă că protestatarii erau principalii suspecți. Chiar și după arestarea lui Elizabeth, Teresa își menținuse suspiciunea. În acea dimineață, când avocata lui Elizabeth ceruse să-și amâne pledoaria introductivă pentru momentul în care acuzarea avea să-și termine de prezentat cazul, Teresa fusese chiar dezamăgită. Crezuse cu tărie că apărarea avea să-i prezinte pe protestatari drept adevărații criminali.

— Dr. Thompson, ce s-a mai întâmplat în acea dimineață, după întâlnirea cu protestatarii? întrebă Abe.

— După ședința de oxigenoterapie hiperbară, Elizabeth și Kitt au plecat primele, iar eu am

ajutat-o pe Teresa cu scaunul cu rotile al Rosei prin pădure. Odată ajunși în parcare, Henry și TJ se aflau deja în mașini, iar Elizabeth și Kitt se aflau lângă pădure, în partea opusă și se certau.

Teresa își amintea de cele două femei țipând, dar pe un ton nu foarte ridicat, asemenea persoanelor care se ceartă în public, dar încearcă să nu fie auzite.

— Și ce spuneau?

— Era greu de deslușit, dar am auzit-o pe Elizabeth spunându-i lui Kitt că este o „afurisită geloasă” și ceva de genul: „Mi-ar plăcea la nebunie să pot sta degeaba toată ziua și să mănânc bomboane, în loc să fiu nevoită să am grijă de Henry.”

Teresa auzise și ea cuvântul „bomboane”, dar nu și restul. Cu toate acestea, Matt fusese mai aproape de ele. De îndată ce ajunseseră în luminiș, el observase ceva pe parbrizul mașinii sale și fugise să vadă ce era.

— Mă scuzați, zise Abe. Inculpata i-a spus lui Kitt că este o „afurisită geloasă” și că i-ar plăcea să poată mânca bomboane, în loc să aibă grijă de fiul ei, Henry, și toate acestea s-au întâmplat cu doar câteva ore înainte ca Henry și Kitt să fie uciși de explozie. Am înțeles bine?

— Da.

Abe își întoarse privirea spre fotografiile care-i înfățișau pe Kitt și Henry și clătină din cap. Își închise ochii pentru o clipă, ca și când ar fi încercat să se adune, apoi spuse:

— Ați mai fost martor și la alte certuri între inculpată și Kitt?

— Da, răspunse Matt, privind-o fix pe Elizabeth. La un moment dat a urlat la Kitt de față cu noi și a împins-o.

— A *împins-o?* Fizic? Abe își deschise gura în forma unui O. Vă rog să ne dați mai multe detalii.

Teresa știa prea bine ce poveste avea Matt să le spună. Elizabeth și Kitt erau prietene, dar exista o

tensiune între ele, care ocazional ieșea la suprafață. Era vorba de mici ciondăneli, nimic grav, dar existase și o excepție. Se întâmplase după una dintre ședințe, când toată lumea pleca. Kitt îi oferise lui TJ ceva care arăta ca un tub de pastă de dinți cu Barney pe el.

— *Dumnezeule, este acel iaurt nou?* întrebase Elizabeth.

Kitt oftase.

— *Da, este YoFun. Și da, știu că nu este FGFC.* Kitt se întorsese spre Teresa și Matt și le explicase: *FGFC înseamnă „fără gluten și fără cazeină". Este o dietă pentru cei care suferă de autism.*

— *TJ nu mai ține dieta?* întrebase Elizabeth.

— *Ba da. Toate celelalte alimente sunt FGFC, dar acesta este preferatul lui și este singurul mijloc prin care îl pot convinge să-și ia suplimentele. În plus, îi dau doar o dată pe zi.*

— *O dată pe zi? Dar conține lapte,* zisese Elizabeth, făcând cuvântul „lapte" să sune ca „fecale". *Ingredientul principal este cazeina. Cum poți să pretinzi că dieta lui este fără cazeină, când el o mănâncă în fiecare zi? Să nu mai vorbim de faptul că mai conține și coloranți alimentari și nu este nici măcar organic.*

Kitt păruse că mai avea puțin și începea să plângă.

— Și ce ai vrea să fac? Își scuipă pastilele dacă nu i le dau cu *YoFun. Asta îl face fericit. În plus, nu cred că această dietă funcționează cu adevărat. La TJ nu a avut niciun efect.*

Elizabeth își strânsese buzele.

— *Poate că dieta nu a funcționat pentru că nu ai respectat-o niciodată cu adevărat. Fără, înseamnă deloc. Eu folosesc farfurii diferite pentru mâncarea lui Henry și un burete diferit pentru a spăla vasele lui.*

Kitt se ridicase și spusese:

— *Ei bine, eu nu pot face asta. Mai am patru copii pentru care trebuie să gătesc și după care*

trebuie să strâng. Este suficient de greu și așa. Toată lumea spune să faci cât poți și faptul că încerc să-i respect dieta pe cât posibil este mai bine decât deloc. Îmi cer scuze că nu pot fi 100% perfectă ca tine.

Elizabeth își arcuise sprâncenele.

— Nu ar trebui să-ți ceri scuze față de mine, ci față de TJ. Glutenul și cazeina reprezintă neurotoxine pentru copiii noștri. Chiar și o cantitate minusculă le afectează funcțiile cerebrale. Nici nu-i de mirare că TJ tot nu vorbește. Elizabeth se ridicase. *Haide, Henry,* zisese ea și începuse să se îndepărteze.

Kitt păși în fața ei.

— Așteaptă, nu poți să…

Elizabeth o împinsese. Nu tare, nici pe departe suficient de tare pentru a o răni, dar suficient cât s-o șocheze, la fel ca și pe ceilalți. Elizabeth își văzuse de drum și la un moment își întorsese capul, spunând:

— Apropo, crezi că ai putea să nu le mai spui oamenilor că nu ai observat nicio îmbunătățire ca urmare a dietei? Tu nu o respecți și nu faci decât să descurajezi alți oameni fără motiv. Apoi urcase în mașină și trântise portiera în urma ei.

După ce Matt termină de spus povestea, Abe îl întrebă:

— Dr. Thompson, au mai existat și alte situații în care inculpata să-și fi pierdut cumpătul în acest fel?

Matt dădu din cap.

— În ziua exploziei, când se certa cu Kitt.

— Când inculpata i-a spus că este o „nenorocită geloasă” și că i-ar plăcea să mănânce bomboane în loc să aibă grijă de fiul ei?

— Exact. În ziua aceea nu s-a manifestat fizic, dar a plecat grăbită și a trântit cu putere portiera mașinii, după care a dat în marșarier cu așa viteză încât era să-mi lovească mașina. Kitt a țipat după ea să se liniștească și să aștepte, dar… Matt clătină

din cap. Îmi amintesc că eram îngrijorat pentru Henry, pentru că demarase cu așa viteză încât îi scrâșnirăcauciucurile mașinii.

— Ce s-a întâmplat după aceea? întrebă Abe.

— Am întrebat-o pe Kitt ce s-a întâmplat și dacă era bine.

— Și?

— Părea foarte supărată, ca și când ar fi fost pe punctul de a izbucni în lacrimi și mi-a spus că nu era bine și că Elizabeth era extrem de supărată pe ea. Apoi mi-a spus că făcuse ceva și că trebuia să găsească o modalitate de a-și îndrepta greșeala înainte ca Elizabeth să afle ce făcuse, deoarece dacă ar fi aflat… Matt îi aruncă o privire lui Elizabeth.

— Da?

— Mi-a spus: „Dacă Elizabeth va afla, mă va omorî.”

PAK YOO

Judecătorul anunțase o pauză la prânz. Pak se gândea cu groază la masa de prânz, știind prea bine că Dr. Cho – nu Janine, ci tatăl ei, care se autointitula „Dr. Cho”, deși era acupuncturist, nu doctor – avea să insiste să le plătească prânzul, un fel de act de caritate forțat. Nu că nu l-ar fi tentat acel gând, dat fiind faptul că nu mai mâncaseră decât *ramen*[6], orez și *kimchi*[7] de când începuseră să primească facturile de la spital, dar Dr. Cho fusese deja mult prea generos cu ei: le oferise împrumuturi lunare pentru cele necesare, preluase plata ipotecii lui Pak, le oferise o sumă generoasă pentru mașina lui Mary și le plătise facturile de electricitate. Pak nu avusese de ales și fusese nevoit să accepte toate acele lucruri. Chiar și cea mai recentă idee a lui Dr. Cho, care presupunea crearea unei pagini de internet pentru strângere de fonduri în limbile engleză și coreeană. Era ca un fel de proclamare internațională a începutului sărăcăcios și invalid al lui Pak Yoo, la care avea acces toată lumea. Gata, era destul. Pak îl anunțase pe Dr. Cho că-și făcuseră alte planuri, sperând că acesta nu avea să-i vadă mâncând în mașină.

În drum spre mașină, Pak observă douăsprezece gâște fix în calea lor. Se aștepta ca Young și Mary să le alunge, dar ele își văzură în continuare de drum, trăgându-l pe Pak tot mai aproape, asemenea unei bile de bowling care se îndrepta spre popice. Iar gâștele păreau la fel de ignorante sau poate doar lenețe. Abia în clipa în care scaunul lui cu rotile aproape că o lovi pe una dintre ele, iar el fu pe punctul de a țipa, una dintre gâște sâsâi și întregul stol zbură. Young și Mary mergeau în continuare de parcă nimic nu s-ar fi întâmplat, în timp cel lui îi venea să urle din cauza lipsei lor de interes.

Pak își închise ochii și respiră adânc. Își spuse că se comporta ridicol și că nu putea să se enerveze pe soția și fiica lui că nu observaseră niște gâște. Dacă nu ar fi fost atât de patetică, sensibilitatea lui pentru gâște, dezvoltată în cei patru ani petrecuți singur, ar fi fost chiar comică.

„Ghee-ruh-ghee ap-bah" sau „gâscan sălbatic" era denumirea folosită de coreeni pentru un bărbat rămas în Coreea să muncească, în timp ce soția și copiii lui se mutau în altă țară pentru a beneficia de un nivel mai înalt de educație și zburau (sau „migrau") în fiecare an înapoi în Coreea pentru a-și vizita soțul sau tatăl. În anul precedent, când nivelul de alcoolism și sinucideri atinsese nivele alarmante în rândul celor 100.000 de „gâscani sălbatici" din Seul, oamenii începuseră să-i poreclească pe bărbații asemenea lui Pak – bărbați care nu-și permiteau vizite, motiv pentru care nu zburau niciodată – „pinguini", dar deja el se identificase cu gâștele, motiv pentru care nu avea nicio problemă cu pinguinii, doar cu gâștele. Pak nu intenționase să devină un „gâscan sălbatic", planul fusese să se mute împreună în America, dar cât timp așteptaseră să primească viza pentru toți membrii familiei, Pak aflase despre o familie gazdă din Baltimore care era dispusă să sponsorizeze gratuit șederea unui copil însoțit de un părinte și înscrierea la școală a copilului, cu condiția ca părintele să lucreze la magazinul lor alimentar. Pak le trimisese pe Young și Mary la Baltimore cu promisiunea că avea să li se alăture și el în cel mai scurt timp posibil.

Până la urmă, durase patru ani până să obțină viza pentru toată familia. Patru ani în care fusese un tată fără familie. Patru ani în care locuise singur într-o garsonieră cât o cutie de chibrituri, situată într-o „vilă" tristă și dărăpănată, plină de „gâscani sălbatici" triști și răvășiți. Toate acele sacrificii fuseseră făcute pentru educația și viitorul lui Mary, doar ca să ajungă să fie speriată și lipsită de scop,

fără planuri de a merge la facultate, asistând la procese pentru omor și făcând terapie în loc să meargă la seminare și petreceri.

— Mary, zise Young în coreeană, trebuie să mănânci. Mary clătină din cap și privi pe geamul mașinii. Young îi puse bolul cu orez în poală. Doar câteva guri.

Mary își mușcă buza și luă timid bețișoarele în mână, de parcă i-ar fi fost teamă să încerce ceva mâncare exotică. Luă un bob de orez și îl puse între buze. Pak își aminti cum Young îi arătase acea modalitate de a mânca pe vremea când se aflau în Coreea.

— *Când eram de vârsta ta,* îi spusese Young, *bunica ta mă punea să exersez mâncatul orezului bob cu bob. Obișnuia să spună: „Astfel, ai mereu mâncare în gură și lumea nu se așteaptă să vorbești. Dar nu trebuie să mănânci ca un porc. Niciun bărbat nu-și dorește o soție care să mănânce sau să vorbească prea mult.”*

Mary râse și i se adresă lui Pak:

— *Ap-bah, Um-ma* mânca așa pe vremea când îi făceai curte?

Iar Pak îi răspunse:

— În niciun caz. Noroc că mie îmi plac porcii.

Și apoi izbucniseră cu toții în râs și își mâncaseră restul cinei cât mai stângaci și mai zgomotos posibil, scoțând pe rând guițături. Să fi trecut oare chiar atât de mult timp de atunci?

Pak își privi fiica mestecând pe rând fiecare bob de orez în parte și soția care își urmărea fiica cu riduri de îngrijorare în jurul ochilor. Luă recipientul cu *kimchi* pentru a se forța să mănânce ceva, dar mirosul de usturoi fermentat în căldura înăbușitoare crea o barieră impenetrabilă. Deschise puțin geamul și își scoase capul afară. Văzu gâștele zburând în maiestuoasa simetrie a formațiunii V și se gândi cât de nedrept era să-i numești pe bărbații ca el „gâscani sălbatici”, când gâscanii adevărați se împerecheau pe viață, iar

familiile de gâște rămâneau împreună, unite, și migrau împreună.

Brusc, avu o viziune: o caricatură care ilustra gâscanii într-o sală de judecată, acuzând ziarele coreene de defăimare și cerând dezmințirea tuturor referințelor privind „gâscanii sălbatici”. Pak râse pe înfundate, iar Young și Mary îl priviră confuze și îngrijorate. Vru să le explice, dar la urma urmei ce putea să le spună? *„Deci, aceste gâște introduc o acțiune colectivă în justiție…”*

— M-am gândit la ceva amuzant, zise el, iar ele nu-i cerură mai multe detalii.

Mary reveni la orezul ei, Young reveni la o privi pe Mary, iar Pak continuă să se uite pe geam, urmărind stolul de gâște cum se îndepărta tot mai mult.

*

După prânz, când intră din nou în sala de judecată, Pak recunoscu o femeie cu păr gri care stătea așezată undeva în spate. Era una dintre protestatare, cea care-l amenințase în acea dimineață și care-i spusese că nu avea să renunțe până nu dovedea că el era un șarlatan și până nu-i închidea afacerea de tot. *„Dacă nu te oprești chiar acum*, îi spusese ea, *ai să regreți. Îți garantez.”* Și acum că promisiunea ei se adeverise, stătea acolo, studiind încăperea, asemenea unui director mândru în seara deschiderii. Își imaginase de nenumărate ori cum avea să o confrunte, cum avea s-o amenințe că va scoate la iveală toate minciunile ei legate de acea seară și că va spune poliției tot ce văzuse în acea seară. Își imaginase cât de multă satisfacție avea să-i aducă modul în care îngâmfarea din ochii ei avea să fie înlocuită de frică. Dar, din nefericire, nu putea face asta, pentru că nimeni nu putea să afle că el fusese afară în acea seară. Trebuia să păstreze tăcerea, în ciuda consecințelor.

Abe se ridică în picioare și ceva căzu pe jos; era pliantul cu inscripția „43!” scrisă cu un font roșu aprins. Pak se holbă la pliant, la acea bucată de hârtie de la care pornise totul. Dacă Elizabeth nu l-ar fi văzut și nu ar fi devenit obsedată de ideea de sabotaj, de a porni focul sub tubul de oxigen, în momentul de față s-ar fi aflat în mașină, ducând-o pe Mary la facultate. Dintr-odată, simți cum îi ia foc corpul și i se contractă toți mușchii și simți dorința arzătoare de a înșfăca acel pliant, a-l face bucățele și a-l arunca în fața lui Elizabeth și a protestatarei, cele două femei care-i distruseseră viața.

— Dr. Thompson, zise Abe, să continuăm de unde rămăsesem. Povestiți-ne despre ultima ședință în timpul căreia s-a produs explozia.

— Am început mai târziu decât de obicei, zise Matt. În general, ședința care are loc înainte de a noastră se termină la 18:15, dar de data aceasta durase mai mult. Eu nu știam de întârziere, așa că am ajuns la timp, iar parcarea principală era plină. Toți cei care făceam două ședințe pe zi am fost nevoiți să parcăm în parcarea cealaltă, la fel ca în acea dimineață, iar ședința a început abia la 19:10.

— De ce s-a întârziat? Protestatarii se aflau încă acolo?

— Nu. Poliția îi luase mai devreme. Aparent încercaseră să oprească ședințele eliberând baloane Mylar în liniile de electricitate, fapt care cauzase o pană de curent, spuse Matt. Pe Pak aproape că-l bufnise râsul la auzul acelei descrieri succinte și eficiente făcute de Matt. Șase ore de haos în care protestatarii îi supăraseră pe pacienți, polițiștii le spuseseră că nu aveau autoritatea de a opri un „protest pașnic”, aerul condiționat se oprise și luminile se stinseseră în mijlocul unei ședințe, speriind pacienții, poliția ajunsese în cele din urmă la locul faptei; protestatarii strigaseră *„Care linii de electricitate?”* și *„Ce naiba de legătură, au baloanele cu pana de curent?”* Toate acele

evenimente fuseseră reduse la un rezumat de 10 secunde.

— Cum puteau continua ședințele dacă exista o pană de curent? întrebă Abe.

— Există un generator. Este o condiție de siguranță. Presurizarea, oxigenul, mijloacele de comunicare, toate funcționau. Doar echipamentele auxiliare, precum aerul condiționat, luminile și DVD player-ul nu mai funcționau.

— DVD player? Înțeleg nevoia pentru aer condiționat, dar ce scop avea DVD player-ul?

— Pentru copii, să-i ajute să stea locului. Pak montase un ecran pe exteriorul hubloului și un sistem audio în interior. Copiilor le plăcea la nebunie și era foarte apreciat și de adulți.

Abe chicoti.

— Da, cel puțin la mine acasă, copiii tind să fie mult mai liniștiți când se uită la televizor.

— Exact, zise Matt și zâmbi. În orice caz, Pak reușise să monteze un DVD player portabil în exteriorul hubloului din spate. Mi-a spus că toate acele probleme cauzaseră întârzieri. Să nu mai vorbim de faptul că o parte din pacienții de după-amiază se speriaseră din cauza protestatarilor și își anulaseră ședințele, fapt care întârziase și mai mult lucrurile.

— Și luminile? Ziceați că erau stinse?

— Da, în hambar. Având în vedere că am început ședința după ora 19:00, începuse deja să se întunece afară, dar fiind vară, lumina soarelui era încă suficient de puternică pentru a vedea.

— Deci, era o pană de curent și ședința a început mai târziu. Mai există și alte aspecte ciudate legate de acea seară?

Matt dădu din cap.

— Da, Elizabeth.

Abe își arcui sprâncenele.

— La ce vă referiți?

— Amintiți-vă că în acea dimineață o văzusem plecând furioasă ca urmare a certii cu Kitt. De

aceea, mă așteptasem ca ea să fie în continuare nervoasă. Dar când a intrat, era într-o dispoziție foarte bună. Era ciudat de prietenoasă, chiar și cu Kitt.

— Este posibil să fi discutat și să se fi împăcat? întrebă Abe.

Matt clătină din cap.

— Nu. Înainte de a ajunge Elizabeth, Kitt îmi spusese că încercase să vorbească cu ea, dar că era în continuare foarte nervoasă. În orice caz, partea și mai ciudată a fost că Elizabeth a spus că se simte rău. Îmi amintesc că mi se păruse ciudat că părea atât de veselă când se presupunea că i-ar fi rău. Matt înghiți în sec. Oricum, a spus că nu vrea să participe la ședință și că se va duce se aștepte în mașină. Și apoi… Matt își îndreptă privirea spre Elizabeth, cu o față schimonosită de parcă ar fi simțit durere, trădare și dezamăgire în același timp, la fel cum își privește un copil mama când află că nu există Moș Crăciun.

— Și apoi? Abe îi atinse brațul lui Matt ca și când ar fi vrut să-l liniștească.

— A rugat-o pe Kitt să stea lângă Henry și să aibă grijă de el pe durata ședinței și m-a rugat și pe mine să mă așez de partea cealaltă pentru a-i ajuta dacă era cazul.

— Deci, inculpata a stabilit ca Henry să stea între Kitt și dumneavoastră?

— Da.

— A mai făcut și alte sugestii privind așezarea pacienților? întrebă Abe, punând accentul pe cuvântul „sugestii” pentru a-l face să sune de rău augur.

— Da. Matt o privi din nou pe Elizabeth cu acea combinație de durere, dezamăgire și trădare. Teresa a vrut să intre prima, ca întotdeauna, dar Elizabeth a oprit-o, spunând că, dat fiind faptul că ecranul DVD player-ului era poziționat în spate, iar Rosa nu urmărea emisiunile, ar fi fost indicat ca TJ și Henry să stea în spate.

— Pare destul de rezonabil, nu-i așa? întrebă Abe.

— Nu, chiar deloc, zise Matt. Elizabeth avea întotdeauna ceva de spus cu privire la DVD-urile la care se uita Henry. Expresia lui Matt se tensionă, iar Pak realiză că acesta se referea la cearta legată de alegerea DVD-urilor.

Elizabeth dorea ceva educativ, precum un documentar istoric sau științific, în timp ce Kitt dorea *Barney,* care era preferatul lui TJ. Elizabeth acceptase în cele din urmă, dar după câteva zile spusese:

— TJ are 8 ani. Nu crezi că ar fi cazul să alegi niște emisiuni mai adecvate pentru vârsta lui?

— Știi prea bine că trebuie să fie calm în timpul ședințelor, zisese Kitt. *Henry este bine, n-o să moară dacă urmărește o oră de Barney.*

— Nici TJ n-o să moară fără o oră de Barney.

Kitt o privise fix pe Elizabeth o vreme îndelungată. Păruse a zâmbi.

— Bine, vom face cum vrei tu, zisese Kitt și aruncase DVD-ul cu *Barney* în separeul ei.

Acea ședință fusese un dezastru. TJ începuse să țipe din clipa în care începuse documentarul.

— Uite, TJ, este despre dinozauri, la fel ca Barney, încercase Elizabeth să se facă auzită peste urletele lui TJ, dar totul se dusese naibii când TJ își smulsese casca de pe cap și începuse să se izbească cu capul de perete. Henry începuse să urle că-l dureau urechile, iar Matt urlase la Pak să pună DVD-ul cu *Barney* în secunda următoare.

După ce descrise pe scurt incidentul, Matt spuse:

— După acea zi, Pak n-a mai pus decât DVD-uri cu *Barney,* iar Elizabeth se așeza întotdeauna cu Henry departe de ecran. Spunea că *Barney* este o prostie și că nu voia să-l expună la așa ceva. Deci faptul că dintr-odată se răzgândise și-l pusese pe Henry să stea lângă ecran a fost foarte ciudat. De altfel, Kitt a și întrebat-o dacă era sigură, iar

Elizabeth i-a răspuns că voia să facă ceva special pentru Henry.

— Dr. Thompson, i se adresă Abe, această schimbare a locurilor propusă de inculpată a mai produs și alte schimbări?

— Da. A fost schimbat rezervorul de oxigen la care era conectat fiecare pacient.

— Mă scuzați, dar nu înțeleg la ce vă referiți, zise Abe.

Matt își întoarse privirea spre jurați.

— V-am explicat puțin mai devreme faptul că aceste căști se conectează la un robinet de oxigen din interiorul camerei. Ei bine, există două astfel de robinete, unul în față și unul în spate, fiecare fiind conectat la câte un rezervor de oxigen aflat afară. Practic, se pot conecta două persoane la un robinet și astfel împart un rezervor de oxigen. Jurații dădură din cap. Din cauza modului în care Elizabeth schimbase așezarea, Henry și-a conectat casca la robinetul din spate, în loc de cel din față, cum făcea de obicei.

— Deci inculpata s-a asigurat că Henry avea să se conecteze la robinetul din spate?

— Da. Și mi-a spus să mă asigur că eu mă conectez la robinetul din față și Henry la cel din spate. Eu am acceptat, dar am întrebat-o ce importanță avea.

— Și?

— Mi-a spus că eu sunt mai aproape de cel din față și Henry de cel din spate și că, dacă tuburile noastre aveau să se încrucișeze, exista posibilitatea ca tulburarea obsesiv-compulsivă de care suferea Henry să se declanșeze.

— Henry a prezentat semne de „crize”, zise Abe și mimă ghilimelele în aer, de tulburare obsesiv-compulsivă în timpul celorlalte 30 ședințe sau mai mult la care ați participat împreună?

— Nu.

— Și atunci?

— I-am spus că mă voi asigura că nu ne încrucișăm tuburile, dar ea tot nu era mulțumită. A intrat în cameră și i-a conectat chiar ea tubul lui Henry la robinetul din spate.

Abe făcu un pas în față, ajungând fix în fața lui Matt.

— Dr. Thompson, zise el, iar aparatul de aer condiționat de lângă Matt scoase un huruit. Care rezervor de oxigen a explodat?

Matt o fixă pe Elizabeth cu privirea, după care vorbi fără a clipi, lent, punând accentul pe fiecare silabă, fiecare cuvânt fiind plin de venin și parcă menit a o lovi și a o face să sângereze.

— Rezervorul din spate a explodat, cel care era conectat la robinetul din spate. Robinetul la care *acea femeie,* Matt făcu o pauză și Pak fu convins că avea s-o arate cu degetul pe Elizabeth, dar Matt doar clipi și își întoarse privirea, s-a asigurat că este conectat capul fiului ei.

— Și ce s-a întâmplat după ce inculpata a pregătit totul exact cum a vrut? întrebă Abe.

— I-a spus lui Henry: *„Te iubesc atât de mult, scumpule”*.

— *„Te iubesc atât de mult, scumpule”,* repetă Abe și își întoarse privirea spre fotografia care îl înfățișa pe Henry, iar Pak observă cum jurații se încruntară la Elizabeth, unii chiar clătinând din cap.

— Și apoi? întrebă Abe.

— A plecat, spuse Matt încet. Ne-a zâmbit și ne-a făcut cu mâna, de parcă urma să ne dăm într-un montagne russe, după care a plecat.

MATT

— Deci, inculpata pleacă și începe ședința de seară. Dr. Thompson. Ce s-a întâmplat după aceea? întrebă Abe.

Matt își dăduse seama că era ceva în neregulă cu acea ședință încă din clipa în care se închisese trapa. Aerul fusese ciudat de stătut și, în combinație cu mirosul insuportabil de transpirație și Lysol[8] care inunda camera, îi fusese aproape imposibil să respire. Kitt îl rugase pe Pak să facă presurizarea cât mai lent posibil pentru că TJ își revenea după o otită, motiv pentru care, în loc de 5 minute cât dura în mod obișnuit, presurizarea durase 10. Odată cu presurizarea, aerul devenise și mai dens și mai cald, dacă acel lucru era posibil. DVD player-ul portabil nu fusese conectat la sistemul audio din cameră, motiv pentru care sunetul filtrat de sticla groasă a hubloului a lui Barney cântând *„Ce vom vedea la zoo-zee- zoo?”* făcuse ședința să pară suprarealistă, dând senzația unei scufundări adevărate.

— În afară de faptul că era foarte cald fără aer condiționat, totul era ca de obicei.

Matt se așteptase ca femeile să-și petreacă toată ședința despicând firul în patru cu privire la buna dispoziție și prefăcuta îmbolnăvire ale lui Elizabeth, dar acestea rămăseseră tăcute. Posibil să se fi simțit jenate de prezența lui Matt sau posibil să fi fost doar din cauza căldurii. În orice caz, Matt se bucurase de oportunitatea de a sta și a se gândi în liniște la ce avea să-i spună lui Mary.

— Care a fost primul semn că ceva era în neregulă? întrebă Abe.

— DVD player-ul s-a oprit chiar în mijlocul melodiei. Liniștea fusese absolută. Nu se auzise nici zumzăitul unității de aer condiționat, nici Barney, nici trăncăneală. După o clipă, TJ începu să lovească în hublou ca și când DVD player-ul ar

fi fost un animal adormit pe care l-ar fi putut trezi. „*TJ, este în regulă, sunt sigură că pur și simplu s-au terminat bateriile”,* îi zisese Kitt pe un ton grijuliu pe care l-ai folosi dacă ai da peste un urs adormit.

Își amintea restul evenimentelor în frânturi, asemenea filmelor vechi care fac ta-ta-ta când rulează și care taie brusc scenele, sărind de la o imagine la următoare. TJ lovind cu pumnii în hublou, TJ dându-și jos casca și aruncând-o, TJ izbindu-și capul de perete, Kitt încercând să-l îndepărteze de perete.

— L-ați rugat pe Pak să oprească ședința?

Matt clătină din cap. Acum, în lumina zilei, aceea părea cea mai logică reacție, dar atunci, totul fusese începețoșat.

— Teresa a sugerat să întrerupem ședința, dar Kitt a refuzat, spunând că nu trebuia decât să se repornească DVD player-ul.

— Și Pak ce a spus?

Matt îi aruncă o privire lui Pak.

— În cameră era haos și zgomot, așa că nu l-am auzit prea bine, dar a spus ceva de genul că avea să meargă să caute baterii noi și că avea să dureze doar câteva minute.

— Deci Pak se străduia să repare DVD player-ul. Ce s-a întâmplat după aceea?

— Kitt a reușit să-l calmeze pe TJ și i-a pus casca înapoi pe cap. I-a cântat pentru a-l liniști. De fapt, era un singur cântec: melodia lui Barney, care fusese întreruptă când se oprise DVD player-ul. I-a cântat-o de mai multe ori, încet și calm, asemenea unui cântec de adormit copii. Uneori, când aținea, Matt auzea acea melodie *„Te iubesc, tu mă iubești, suntem o familie fericită”,* iar când se trezea cu inima bătându-i puternic în piept, își imagina cum îi smulgea căpățâna mov a lui Barney și o călca în picioare, iar mâinile lui Barney se opreau din bătutul din palme, iar corpul lui mov decapitat se rostogolea pe jos.

— Ce s-a întâmplat după aceea? întrebă Abe.

Toți rămaseseră liniștiți și tăcuți, cu excepția lui Kitt care fredonase în continuare cântecul și TJ care se lăsase pe pieptul ei, cu ochii închiși. Dintr-odată, Henry zisese: *„Am nevoie de borcanul pentru pipi!”* și se aplecase să ia recipientul pentru colectarea urinei destinat situațiilor de urgență, care era situat în spate. Pieptul lui Henry se lovise de picioarele lui TJ, care se speriase și începuse să dea necontrolat din mâini și din picioare de parcă fusese defibrilat. Matt îl trăsese repede pe Henry, dar TJ își dăduse deja casca jos, aruncând-o în brațele lui Kitt și începuse din nou să-și izbească capul de perete.

Era greu de imaginat că un copil s-ar putea lovi cu capul de un perete din oțel de atâtea ori fără a-și crăpa capul. Ascultând bubuiturile lui TJ și fiind convins că următoarea lovitură avea să-i spargă capul, Matt fusese pe punctul de a-și da jos casca, a-și acoperi urechile cu mâinile și a-și închide ochii. Henry păruse să-și dorească același lucru, căci îl privise pe Matt cu ochii larg căscați, ca niște cercuri mari, cu pupilele fixe, asemenea unor ținte de tir.

Matt îi luase mânuțele lui Henry într-ale lui și își apropiase fața de a lui, privindu-l în ochi și zâmbind prin cască, după care îi spusese că totul era bine.

— *Respiră,* îi zisese el și inspirase adânc, continuând să-l privească în ochi.

Henry inspirase și expirase, urmând exemplul lui Matt. Treptat, panica începuse să dispară de pe fața lui. Pleoapele i se relaxaseră, pupilele i se dilataseră, iar buzele începuseră să i se arcuiască într-un început de zâmbet. În golul dintre dinții de sus ai lui Henry, Matt observase vârful dintelui care începuse să-i crească. Matt își deschisese gura pregătindu-se să spună: *„Hei, îți iese un dinte nou,”* când se auzise acel bum. Inițial, Matt crezuse că fusese capul lui TJ despicându-se, dar

bubuitura fusese mult mai puternică, precum o sută sau o mie de capete care se izbeau de oțel. Asemenea unei bombe care explodase afară.

Matt nu apucase decât să clipească. Cât putuse dura? O zecime de secundă? O sutime? Și apoi, în locul în care se aflase fața lui Henry, nu mai vedea decât foc. Fața, apoi clipise și apoi foc. Ba nu, se întâmplase chiar mai repede. Fața, clipitul, foc. Fața-clipitul-foc. Față în flăcări.

*

Abe nu spuse nimic o vreme îndelungată. De altfel, nici Matt. Stătea acolo, ascultând suspinele și fornăiturile care se auzeau din sală, din rândul juraților, de peste tot, mai puțin de la masa apărării.

— Domnule avocat, doriți să luăm o pauză? îl întrebă judecătorul pe Abe.

Abe îl privi pe Matt cu o sprânceană ridicată și cu ridurile din jurul ochilor și gurii sugerând faptul că și el se simțea obosit și că era în regulă dacă se opreau.

Matt își întoarse privirea spre Elizabeth, care rămăsese surprinzător de stăpână pe sine, ba chiar păruse dezinteresată pe tot parcursul zilei. Cu toate acestea, se așteptase ca acea fațadă să se prăbușească până la acel moment, se așteptase ca ea să bocească și să declare cât de mult își iubise fiul și că nu i-ar fi putut face niciodată nimic rău. Se așteptase la ceva, orice, care să arate devastarea pe care ar simți-o orice ființă umană acuzată de uciderea propriului copil, mai ales la auzul detaliilor îngrozitoare privind moartea acelui copil. La dracu' cu manierele și regulile. Dar ea nu zisese și nu făcuse nimic. Doar îl ascultase pe Matt cu un fel de curiozitate obișnuită, de parcă ar fi urmărit o emisiune despre schimbările climatice din Antarctica.

Lui Matt îi venea să alerge la ea, să o ia de umeri și s-o zguduie. Voia să-și apropie fața de a ei și să urle că încă mai avea coșmaruri cu Henry în acel moment, arătând asemenea unui extraterestru desenat de un copil – un cap în formă de balon, în flăcări și restul corpului intact, cu hainele impecabile, doar picioarele zbătându-i-se într-un urlet mut. Și-ar fi dorit să-i poată băga acea imagine în cap lui Elizabeth, să i-o transfere sau să i-o întipărească în minte sau orice era nevoie pentru a distruge acea stăpânire de sine și a o arunca naibii undeva unde nu avea s-o mai găsească niciodată.

— Nu, i se adresă Matt lui Abe, simțind brusc că-i dispăruse toată oboseala și că nu mai avea nevoie de pauza la care râvnea de atâta vreme. Cu cât o condamna mai repede pe acea sociopată la moarte, cu atât mai bine. Aș vrea să continuu.

Abe dădu din cap.

— Vă rog să ne spuneți ce s-a întâmplat cu Kitt după explozia de afară.

— Focul era izolat în dreptul robinetului de oxigen din spate. Casca lui TJ era și ea conectată la acel robinet, dar TJ și-o dăduse jos și i-o aruncase lui Kitt în poală. Din deschizătura căștii au ieșit flăcări care au cuprins-o instantaneu pe Kitt.

— Și apoi ce s-a întâmplat?

— Eu am încercat să-i dau jos casca lui Henry, dar… Matt își privi mâinile. Cicatricele de pe cioatele lui erau lucioase și proaspete, asemenea plasticului topit.

— Dr. Thompson? Ați reușit să-i dați jos casca? îl întrebă Abe.

Matt își ridică privirea.

— Mă scuzați. Nu. Matt se forță să vorbească mai tare și să rostească cuvintele mai repede. Plasticul începuse să se topească și era prea fierbinte. N-am putut să-mi țin mâinile pe el.

Fusese ca și când ar fi încercat să țină în mână un vătrai încins. Mâinile sale refuzaseră să facă ceea ce le ordona creierul. Sau poate că, de fapt, nu era decât o minciună. Poate că vrusese să facă atât cât să-și poată spune că făcuse tot ce-i stătuse în putință și că nu lăsase un băiețel să moară din cauză că nu a vrut să-și distrugă mâinile prețioase. Mi-am dat jos bluza, mi-am înfășurat-o în jurul mâinilor și am încercat din nou, dar casca lui Henry începuse să se dezintegreze și mâinile mele au luat foc.

— Și ceilalți ce făceau?

— Kitt urla și era fum peste tot. Teresa încerca să-l ajute pe TJ să se cațăre într-o parte, departe de flăcări și țipam cu toții după Pak să deschidă.

— Și el a făcut asta?

— Da. Pak a deschis trapa și ne-a tras afară. Mai întâi pe Rosa și Teresa, după care Pak s-a târât înăuntru și ne-a împins pe mine și pe TJ afară.

— Și apoi ce s-a întâmplat?

— Hambarul luase foc. Fumul era atât de gros încât nu puteam respira. Nu-mi amintesc exact cum… dar cumva, Pak a reușit să ne scoată pe mine, Teresa, Rosa și TJ din hambar, după care a fugit înapoi înăuntru. A lipsit o vreme. În cele din urmă, a ieșit cărându-l pe Henry în brațe și l-a așezat pe pământ. Pak era rănit – tușea, avea arsuri peste tot – și i-am spus să aștepte ajutoarele, dar el nu m-a ascultat și a intrat din nou în hambar după Kitt.

— Și Henry? În ce stare se afla?

Matt își aminti că se apropiase repede de Henry, luptându-se cu toate celulele din corpul lui care îi strigau să fugă naibii de acolo. Se prăbușise lângă el și îl luase de mâna care era intactă, fără nicio arsură, asemenea restului corpului de la gât în jos. Hainele nu-i fuseseră arse, iar șosetele îi erau în continuare albe.

Matt încercase să nu se uite la capul lui Henry, dar chiar și așa, tot văzuse că nu mai avea cască.

Probabil că Pak reușise în cele din urmă să i-o dea jos, se gândise el inițial, dar apoi observase inelul albastru din latex din jurul gâtului lui Henry și realizase că plasticul transparent din care era făcută casca se topise lăsând în urma sa doar acel inel rezistent la foc care îi protejase tot corpul de la gât în jos.

Se forțase să se uite la capul lui Henry. Acesta mocnea, părul îi dispăruse și fiecare centimetru de piele era carbonizată, plină de bășici și însângerată. Partea dreaptă a maxilarului, pe unde pătrunsese focul în cască, era într-o stare și mai rea. Pielea fusese arsă complet în acea zonă și se vedeau oasele și dinții. Matt observase dintele cel nou, care până atunci fusese ascuns în spatele gingiei care dispăruse. Era un dințișor perfect, situat deasupra celorlalți dinți de lapte, lucru de care își dăduse ușor seama, deoarece dinții de adult erau vizibili deasupra celor de lapte. Bătuse o adiere ușoară de vânt și Matt simțise în nări mirosul de piele arsă, de carne prăjită.

— Până am ajuns la el, îi spuse Matt lui Abe, Henry era deja mort.

YOUNG

Casa ei nu era tocmai o casă, ci mai degrabă o cocioabă. Putea părea de modă veche dacă o priveai dintr-un anumit unghi. Avea forma unei căbănuțe sau a unei căsuțe din copac, genul pe care ar construi-o un adolescent împreună cu tatălui lui mai nepriceput și despre care o mamă bună la suflet ar spune: „Bună treabă, mai ales că n-ați făcut niciun curs de tâmplărie."

Prima dată când o văzuse, Young îi spusese lui Mary: *Nu contează cum arată. Ne va oferi un acoperiș și ne va ține în siguranță. Asta-i tot ce contează.* Cu toate acestea, era greu să te simți în siguranță într-o cocioabă care scârțâia și se lăsa pe o parte, de parcă întreaga structură s-ar fi scufundat încet în pământ (terenul era moale și noroios, drept urmare nu era deloc imposibil să se întâmple asta). Ușa și singura „fereastră" (o bucată de plastic transparent prinsă cu bandă adezivă peste o gaură din perete) erau asimetrice, iar pardoseala din placaj era neregulată. Era clar că persoana care construise acea cocioabă nu era familiarizată cu polobocul sau cu conceptul de unghiuri drepte.

Dar acum, deschizând ușa strâmbă și călcând pe podeaua instabilă, Young chiar se simțea în siguranță să facă ceea ce-și dorise încă din momentul în care judecătorul bătuse din ciocan pentru a anunța sfârșitul primei zile de proces, și anume să râdă în hohote, cu dinții la vedere și să urle că adoră procesele din America, că-l adoră pe Abe, că-l adoră pe judecător și, mai mult decât orice, că-i adoră pe jurați. Adorase modul în care ei ignoraseră instrucțiunile judecătorului de a nu discuta despre caz cu nimeni, nici măcar între ei și în clipa în care judecătorul se ridicase să plece – lui Young îi plăcuse în special acest lucru, faptul că nici măcar nu așteptaseră să plece – ei

începuseră să discute despre Elizabeth, despre cât de înfricoșătoare era și despre tupeul pe care-l avusese să se arate în fața tuturor acelor oameni ale căror vieți le distrusese. Lui Young îi plăcuse modul în care jurații se ridicaseră să plece și o țintuiră cu privirea pe Elizabeth, asemenea unei bande de infractori, cu aceeași expresie plină de dezgust pe față – uniformitatea acelui gest, care păruse aproape coregrafiat.

Young era conștientă de faptul că nu ar fi trebuit să simtă acele lucruri, mai ales după mărturia înfiorătoare a lui Matt cu privire la morțile lui Henry și Kitt, arsurile lui, amputarea degetelor lui și dificultățile întâmpinate în a învăța să facă totul cu mâna stângă. Dar trăise ultimul an într-o tristețe constantă, amintindu-și urletele lui Pak din secția pentru arși a spitalului și imaginându-și un viitor fără membre funcționale, drept pentru care referințele la acele lucruri nu o mai afectau. Era asemenea acelor broaște atât de obișnuite cu apa caldă, încât stăteau nemișcate în oală. Se obișnuise atât de mult cu tragedia, încât devenise imună.

Dar bucuria și ușurarea erau ca niște relicve îngropate și date uitării, iar odată dezgropate, nu mai puteau fi controlate. Când Matt descrisese minutele de dinaintea exploziei și nu existase nicio suspiciune că Pak nu ar fi fost prezent în hambar la acel moment, fusese ca și când mâlul care-i cursese lui Young prin vene până în acel moment, făcându-i organele să funcționeze necorespunzător, fusese eliberat, ca un baraj care se rupsese și lăsase totul să curgă afară. Povestea pe care Pak o inventase pentru a-i proteja și pe care o repetase de nenumărate ori devenise realitate și singura persoană care ar fi putut-o contesta, tocmai o cimentase.

Young se întoarse pentru a-l ajuta pe Pak să intre. În timp ce se apropia de el, Pak îi spuse:

— Azi a fost o zi bună. Pak zâmbi strâmb, ca un băiețel, cu un colț al gurii mai ridicat și o gropiță

într-o singură parte. Am așteptat să fim singuri pentru a-ți da vestea cea bună, continuă el, zâmbind tot mai larg și mai strâmb. Young simți o legătură conspiraționistă delicioasă cu soțul ei. Anchetatorul de asigurări a fost azi la tribunal. Am vorbit cu el cât erai la toaletă. Își va depune raportul de îndată ce se dă verdictul. Mi-a spus că nu va dura decât câteva săptămâni să obținem toți banii.

Young își lăsă capul pe spate, bătu din palme și își închise ochii, așa cum obișnuia să facă mama ei pentru a-i mulțumi lui Dumnezeu pentru veștile bune. Pak râse și ea la fel.

— Mary știe? întrebă ea.

— Nu. Vrei să-i dai tu vestea? o întrebă Pak. Young fu surprinsă de faptul că el o întrebase ce prefera, în loc de a-i ordona modul în care aveau să se întâmple lucrurile.

Young dădu din cap și zâmbi, simțindu-se nesigură, dar fericită, asemenea unei mirese în ajunul nunții.

— Odihnește-te. Mă duc să-i spun. În timp ce trecea pe lângă el, își puse o mână pe umărul lui. În loc să se îndepărteze, Pak își puse la rândul lui mâna peste a ei și îi zâmbi. Mâinile lor împreunate erau reprezentarea unității, a echipei pe care o formau.

Young savură amețeala care-i acaparase corpul asemenea bulelor cu heliu și nici măcar supărarea lui Mary, care era evidentă din modul în care stătea cocoșată în spatele hambarului, privind ruinele și plângând încetișor, nu-i putea strica buna dispoziție. Ba dimpotrivă, lacrimile lui Mary o înveseliră și mai mult pe Young. De la explozie, personalitatea lui Mary se schimbase complet, din fata iute la mânie și vorbăreață se transformase într-o copie detașată și mută a fiicei ei. Doctorii lui Mary îi puseseră diagnosticul de tulburare de stres post-traumatic (îi spuneau PTSD – era tipic pentru americani să reducă totul la acronime;

economisirea câtorva secunde era foarte importantă pentru ei) și spuseseră că refuzul ei de a vorbi despre acea zi era un semn de „PTSD clasic”. Mary nu vrusese să participe la proces, dar doctorii spuseseră că mărturiile celorlalte persoane ar putea-o ajuta să-și amintească cele întâmplate. Young era nevoită să recunoască faptul că acea zi la tribunal avusese cu adevărat un impact asupra fiicei sale. Young înțelesese acest lucru din modul în care Mary se concentrase pe mărturia lui Matt, dorind să afle fiecare detaliu legat de acea zi – protestatarii, întârzierile, pana de curent, toate acele lucruri la care ea nu asistase pentru că participase la pregătirea pentru examenul SAT[9]. În plus, acum plângea, ceea ce însemna că simțea ceva cu adevărat – era prima ei reacție emoțională de la explozie.

În timp ce se apropia de Mary, Young realiză că buzele lui Mary se mișcau, murmurând ceva aproape indescifrabil.

— Atâta liniște… atâta liniște… zicea Mary într-un mod diafan, hipnotic, asemenea unei incantații meditative.

Când se trezise din comă, repetase acele cuvinte încontinuu, ba în engleză, ba în coreeană, făcând referire la liniștea de dinaintea exploziei. Doctorul îi explicase că de cele mai multe ori, victimele unei traume se concentrau pe un singur element senzorial legat de acel eveniment, retrăind acel detaliu și analizându-l încontinuu în mintea lor.

— *Victimele exploziilor sunt adesea bântuite de sunetul exploziei*, spusese doctorul. *Este normal să devină fixată asupra elementelor auditive legate de acel moment, în cazul de față liniștea de dinaintea exploziei.*

Young păși lângă Mary, dar aceasta nu se mișcă, continuând să-și țină privirea ațintită asupra submarinului carbonizat, cu lacrimi curgându-i pe obraji. Young i se adresă în coreeană:

— Știu că ziua de azi a fost dificilă, dar mă bucur că în sfârșit poți plânge. Young își întinse brațul pentru a-și pune mâna pe umărul lui Mary, dar aceasta se retrase.

— Nu știi nimic, spuse ea în engleză printre suspine și fugi spre casă.

Acea respingere o duru pe Young, dar sentimentul nu dură decât câteva clipe, deoarece realiză că ceea ce se întâmplase – plânsul, urlatul, fugitul, totul – era tipic pentru Mary cea de dinaintea exploziei. Era ironic cât de mult urâse melodrama specific adolescentină și cât o mai certase pe Mary pentru a înceta cu acel comportament și, cu toate acestea, cât îi simțise lipsa odată ce dispăruse, iar acum se simțea ușurată de faptul că revenise.

O urmă pe Mary în casă și trase perdeaua neagră de duș care delimita colțul în care dormea Mary. Era mult prea subțire pentru a-i oferi intimitate lui Mary (sau lui Pak și Young) și era mai mult simbolică, un fel de declarație vizuală a dorinței unei adolescente a fi lăsată în pace.

Mary stătea întinsă pe salteaua ei de dormit, cu fața afundată în pernă. Young se așeză lângă ea și-i mângâie părul lung și brunet.

— Am o veste bună, îi spuse ea ușor. De îndată ce se va termina procesul, vom primi banii din asigurare și vom putea să ne vedem de viață. Ți-ai dorit întotdeauna să vezi California. Ai putea să te înscrii la facultate acolo și putem uita de toate cele întâmplate aici.

Mary își ridică puțin capul, asemenea unui bebeluș care se chinuie să-și susțină greutatea capului și își întoarse privirea spre Young. Fața îi Mary era brăzdată de urmele create de fața de pernă șifonată, iar ochii îi erau umflați de la plâns.

— Cum te poți gândi la asta? Cum te poți gândi la facultate și la California când Kitt și Henry sunt morți? Cuvintele ei erau acuzatoare, dar avea ochii mari, ca și când ar fi fost impresionată de

capacitatea lui Young de a se concentra pe lucruri care nu erau deloc tragice și ar fi încercat să găsească modul în care ar putea să dezvolte și ea acea capacitate.

— Știu că tot ce s-a întâmplat este îngrozitor. Dar trebuie să ne vedem de viață, să ne concentrăm asupra familiei noastre și asupra viitorului tău. Young o mângâie ușor pe frunte, ca și când i-ar fi netezit pielea.

Mary își lăsă capul pe pernă.

— N-am știut că așa a murit Henry. Fața lui… Mary își închise ochii și lacrimile începură să-i curgă, pătând fața de pernă.

Young se întinse lângă fiica ei.

— Sst, este în regulă. Îi înlătură fiicei sale părul de pe ochi și îl pieptănă cu degetele, așa cum obișnuia să-i facă în fiecare noapte, în Coreea. Cât de mult îi lipsise acel obicei. Young ura multe lucruri legate de viața lor în America: faptul că fuseseră o familie dezbinată de gâște timp de patru ani; descoperirea *(după* ce se mutaseră în Baltimore) faptului că gazda lor se aștepta ca ea să lucreze de la 6 dimineața până la miezul nopții, 7 zile din 7; faptul că devenise un fel de prizonieră închisă într-un spațiu de izolare antiglonț. Dar ceea ce regretase cel mai mult fusese distanțarea de fiica ei. Timp de patru ani nu o văzuse aproape deloc. Mary dormea când Young ajungea acasă și încă dormea și când pleca. Mary venise s-o viziteze la magazin în primele săptămâni, dar nu făcuse altceva decât să plângă din cauză că nu-i plăcea la școală, că toți copiii erau răutăcioși, că nu înțelegea pe nimeni, că îi era dor de tatăl ei și de prietenii ei și așa mai departe. Ulterior, devenise furioasă și urla la mama ei, acuzând-o că o abandonase și că din cauza ei devenise orfană într-o țară străină. Și, în cele din urmă, ajunsese la a o evita în tăcere. Nu mai urla, nu se mai ruga de ea, nu se mai uita urât la ea, pur și simplu o ignora.

Ceea ce nu putuse Young să înțeleagă niciodată fusese motivul pentru care Mary își direcționase toată furia spre ea. Totul fusese plănuit de Pak: rămânerea lui în Coreea, aranjamentul cu familia gazdă din Baltimore. Mary știa toate acele lucruri, fiindcă fusese martoră la ordinele date la el și la felul în care îi ignorase obiecțiile lui Young și, cu toate acestea, Mary o învinuia pe *ea.* Părea că Mary asocia toată suferința cauzată de acea tranziție – separarea, singurătatea, intimidările – cu Young (deoarece Young era acolo, în America), în timp ce pe Pak, datorită locației în care se afla, îl asocia cu amintirile plăcute din Coreea – familia, unitatea, adaptarea. Familia gazdă îi spusese lui Young să aibă răbdare, că Mary avea să urmeze modelul tipic al copiilor imigranți care asimilează prea mult, prea repede, înnebunindu-și părinții cu faptul că preferau engleza în loc de coreeană sau McDonald's în loc de *kimchi.* Dar părerea lui Mary despre Young și America nu se ameliorase nici după ce începuse să-și facă prieteni și să vorbească exclusiv în engleză, exceptând rarele situații în care binevoia să vorbească cu Young, până când, în cele din urmă, acele asocieri inițiale se transformaseră într-un adevăr matematic, indiscutabil:

(Pak = Coreea = fericire) > (Young = America = nefericire)

Dar oare se terminase acea perioadă? Fiica ei era acolo și o lăsa pe Young să-i pieptene părul cu degetele, în timp ce ea plângea, fiind liniștită de gestul intim. După 5-10 minute, ritmul respirației lui Mary încetini, devenind constant, iar Young îi privi fața adormită. Când era trează, fața lui Mary era formată din unghiuri ascuțite – nas subțire, pomeți înalți și încruntături adânci care-i brăzdau fruntea asemenea liniilor de tren. Dar când dormea, toate trăsăturile i se înmuiau precum

ceara, unghiurile ascuțite transformându-se în curbe line. Până și cicatricea de pe obrazul ei părea mai delicată, de parcă ar fi putut fi îndepărtată cu ușurință.

Young își închise ochii, își sincroniză respirația cu cea a fiicei sale și simți o ușoară amețeală, o umbră de nefamiliaritate. Oare de câte ori stătuse întinsă lângă fiica ei și o ținuse în brațe? De sute de ori? De mii de ori? Dar toate se întâmplaseră cu mulți ani în urmă. În ultimul deceniu, singura dată când Mary o lăsase s-o atingă pentru perioade limitate de timp fusese pe durata internării în spital. Oamenii vorbeau atât de mult despre dispariția treptată a intimității în rândul cuplurilor căsătorite de mulți ani, făceau atâtea studii despre numărul rapoartelor sexuale din primul an de căsnicie, comparativ cu restul anilor, dar nimeni nu cuantifica numărul de ore petrecute ținându-ți copilul în brațe în primul an de viață, comparativ cu restul anilor, dispariția acelui tip de intimitate – familiaritatea plăcută a alăptatului, a ținutului în brațe, a alinării – pe măsură ce bebelușii se transformă în copilași și apoi în adolescenți. Ajungi să trăiești în aceeași casă cu copilul tău, dar acea intimitate dispare și este înlocuită de detașare și crize de nervi. Este ca o dependență, poți trăi fără ea ani la rând, dar asta nu înseamnă că ai uitat-o sau că nu-ți lipsește și, atunci când o simți din nou, chiar și pentru o clipă, ajungi să ți-o dorești și mai mult.

Young își deschise ochii. Își apropie fața de a lui Mary și îi atinse nasul cu al ei, așa cum obișnuia să facă odinioară. Respirația călduță a fiicei sale îi mângâia buzele, asemenea unor sărutări ușoare.

*

Pentru cină, Young pregăti felul de mâncare despre care Pak pretindea că ar fi preferatul lui: supă de tofu și ceapă cu pastă groasă de soia. *De*

fapt, mâncarea lui preferată, încă de când se cunoscuseră la facultate, era *galbi* (coaste marinate). Dar coastele, chiar și cele de proastă calitate, costau peste 4$ jumătatea de kilogram. Cutia de tofu era 2$, ceea ce și-ar fi permis, dacă se limitau la orez, *kimchi* și *ramen* pentru tot restul săptămânii. În prima zi după ce Pak se întorsese de la spital, Young îi gătise această supă, iar el inspirase adânc, umplându-și plămânii cu mirosul înțepător al brânzei tofu, combinat cu ceapă dulce. Își închisese ochii după prima înghițitură și spusese că cele 4 luni de mâncare de spital îi făcuseră o poftă nebună de arome puternice și declarase că supa aceea devenise noua lui mâncare preferată. Dar ea era conștientă de faptul că Pak nu făcea decât să-și apere imaginea. În realitate îi era rușine de situația financiară în care ajunseseră și refuza să discute acel subiect. Cu toate acestea, plăcerea evidentă pe care i-o provocase fiecare înghițitură o satisfăcuse pe Young, motiv pentru care încercase să gătească acel fel de mâncare cât mai des posibil.

Stând aplecată deasupra oalei care fierbea la foc mic, amestecând în pasta de soia și urmărind cum lichidul devenea maroniu închis, Young nu se putu abține să nu râdă de cât de mulțumită se simțea și de cum, de când se mutase în America, nu se simțise niciodată mai fericită ca în acel moment. Dintr-o perspectivă obiectivă, acel moment ar fi fost considerat cel mai deprimant din viața ei în America, ba chiar din întreaga ei viață: soțul ei era paralizat, fiica ei era un dezastru catatonic, fața ei era plină de cicatrice, psihicul distrus, iar situația lor financiară era inexistentă. În mod normal, Young ar fi trebuit să se simtă disperată și să nici să nu se poată ține pe picioare de la greutatea apăsătoare a lipsei totale de speranță și a milei celor din jur.

Cu toate acestea, Young se bucura de senzația pe care i-o dădea lingura de lemn din mâna ei, acea

mișcare simplă de a amesteca ceapa feliată în curentul lichidului și mirosul vaporilor picanți care se ridicau din oală și-i încălzeau fața. Își repeta în minte cuvintele lui Pak legate de banii din asigurare și, mai mult decât atât, modul în care îi acoperise mâna cu a lui și îi zâmbise. Ea și Pak râseseră împreună. Oare când mai făcuseră asta? Se simțea ca și când acea privare de fericire la care fusese supusă atâta vreme o făcuse exagerat de sensibilă, încât și o urmă de plăcere – plăcerea de zi cu zi cu care era atât de obișnuită înainte încât nici nu o mai observa – îi inducea în prezent o stare jovială, pe care altfel nu ar fi simțit-o decât cu ocazia unor evenimente importante, precum nunți și absolviri.

— *Fericirea este relativă,* îi spusese Teresa cu câteva zile înainte de explozie. Teresa ajunsese prea devreme pentru ședința de dimineață, așa că Young o invitase să aștepte în casă, până pregătea Pak hambarul. Mary se pregătise să plece la pregătirea pentru examenul SAT și se oprise în ușă.

— *Doamnă Santiago, mă bucur să vă revăd. Bună, Rosa!,* zisese ea și se aplecase pentru a ajunge la nivelul Rosei. Pe Young o uimise cât de prietenoasă putea fi Mary cu toată lumea din jur, cu excepția propriei mame. Până și Rosa reacționase la veselia din vocea lui Mary: zâmbise și păruse a încerca să spună ceva, scoțând un fel de mormăit combinat cu un gângurit.

— *Ai auzit?* întrebase Teresa. Încearcă să vorbească. Săptămâna asta a scos o grămadă de sunete. *Oxigenoterapia hiperbară chiar funcționează în cazul ei.*

Teresa își lipise fruntea de cea a Rosei, îi ciufulise părul și râsese. Rosa își închisese gura și îngăimase ceva, după care își deschisese gura și scosese un *„muh”.*

— *Ai auzit-o? A zis Ma!* exclamase Teresa.

— *Așa este! A zis Ma!* spusese Mary și Young simțise un fior străbătându-i corpul.

Teresa se lăsase pe vine, privind în sus spre fața fetiței.

— *Poți s-o mai spui o dată, scumpetea mea? Ma. Mama.*

Rosa îngăimase din nou ceva, apoi spusese:

— *Ma.* Și apoi din nou: *Ma!*

— *Dumnezeule!* Teresa o sărutase zgomotos pe Rosa pe toată fața, făcând-o să râdă.

Young și Mary râseseră și ele, simțindu-se învăluite de momentul acela miraculos și unite de uimirea pe care o împărtășiseră. Teresa își lăsase capul pe spate și își închisese ochii, ca și când i-ar fi mulțumit lui Dumnezeu și Young observase lacrimile care-i curgeau pe obraji. Fusese un moment de fericire supremă pe care Teresa nu și-o putuse reține și nu se putuse abține să nu zâmbească atât de larg încât i se văzuseră molarii. Teresa o sărutase pe Rosa pe frunte, dar de acea dată nu mai fusese un sărut zgomotos, ci unul mai mult unul lung, prin care savurase pielea Rosei.

Young simțise o urmă de gelozie. Era ridicol să simți gelozie față de o femeie a cărei fiică nu putea să meargă sau să vorbească și în al cărei viitor nu se întrevedea nicio șansă să urmeze vreo facultate, să aibă un soț sau copii. Ar fi trebuit să simtă milă pentru Teresa, nu gelozie, își spusese Young. Cu toate acestea, nu se putuse abține să nu se întrebe când simțise *ea* genul acela de bucurie pură pe care îl radiase fața Teresei. Cu siguranță nu simțise așa ceva în ultima vreme, când orice spusese o determinase pe Mary să se încrunte și să țipe sau, și mai rău, să o ignore și să pretindă că nu o cunoștea.

Pentru Teresa, faptul că Rosa spusese „Mama” fusese o realizare miraculoasă, care-i provocase mai multă fericire mamei ei decât… decât ce? Ce făcuse Mary sau ce ar fi putut face ea vreodată

pentru a-i provoca lui Young atât de multa fericire? Să fie acceptată la Harvard sau Yale?

Ca și când ar fi vrut să sublinieze acea idee, Mary își luase la revedere călduros de la Teresa și Rosa și plecase fără a-i adresa niciun cuvânt lui Young.

Young simțise cum se înroșește și se întrebase dacă observase și Teresa acel lucru.

— *Mary, să conduci cu grijă.* Young încercase să pară veselă. *Cina va fi gata la 20:30,* continuase ea în engleză, încercând să nu fie nepoliticoasă față de Teresa, vorbind în coreeană, deși se simțea jenată să vorbească în engleză de față cu Mary, fiind conștientă de faptul că accentul ei, asemenea multor alte lucruri, o stânjeneau pe fiica ei. Young se întorsese apoi spre Teresa și se forțase să chicotească. *Este atât de ocupată cu pregătirile pentru examenul SAT și cu orele de tenis și vioară. Îți vine să crezi că deja se interesează de facultăți'? Dar presupun că asta fac toate fetele de 16 ani.* Vrusese să se oprească din a rosti acele cuvinte, dar nu se putuse abține. Fusese ca și când ar fi urmărit un film care fusese deja filmat și pe care nu-l putea opri. Adevărul era că pentru o secundă – o fracțiune de secundă suficient de lungă pentru a cauza daune – vrusese să o rănească pe Teresa, să-i injecteze o doză de realitate întunecată în fericirea ei supremă și să o trezească la realitate. Vrusese să-i amintească de toate lucrurile pe care Rosa ar fi trebuit să le facă, dar nu le făcea și nici nu avea să le facă vreodată.

Expresia Teresei se descompusese, colțurile ochilor și ale buzelor îi căzuseră dramatic, ca și când firul invizibil care le susținea fusese tăiat. Fusese exact reacția pe care și-o dorise Young, dar de îndată ce o văzuse, se urâse pentru ceea ce făcuse.

— *Îmi pare rău. Nu știu ce mi-a venit să spun asta.* Young se întinsese să-i atingă mâna Teresei. *Am fost foarte insensibilă.*

Teresa își ridicase privirea.

— *Este în regulă,* spusese ea. Probabil că lui Young i se citise îndoiala pe față, pentru că Teresa zâmbise și o luase de mână. *Pe bune, Young, este în regulă. La început, când s-a îmbolnăvit Rosa, mi-a fost foarte greu. Ori de câte ori vedeam o fată de vârsta ei, îmi spuneam în sinea mea: Așa ar trebui să fie și Rosa. Ar trebui să joace fotbal și să organizeze petreceri în pijamale. Dar după un timp,* îi mângâiase părul Rosei, *am ajuns să accept toate aceste lucruri. Am învățat să nu mă mai aștept ca ea să fie ca restul copiilor și acum am ajuns să fiu ca orice altă mamă. Am zile bune, zile rele, și uneori mă simt frustrată, dar apoi face câte ceva care mă face să râd sau ceva nou, ca acum, și atunci viața mi separe brusc mai bună, înțelegi?*

Young dăduse din cap, dar adevărul era că nu putuse să înțeleagă cum Teresa putea să pară și *să fie* fericită când viața ei era atât de grea și tragică. Dar acum, sărutându-l pe Pak pe obraz pentru a-l trezi să ia cina, văzându-l zâmbind și spunând: *Ai făcut mâncarea mea preferată. Miroase minunat!,* înțelesese. Era motivul pentru care toate studiile arătau că oamenii de succes și plini de bani, care ar fi trebuit să fie cei mai fericiți – directorii executivi, câștigătorii la loto, campionii olimpici – nu erau deloc așa, iar oamenii săraci și cei cu dizabilități nu erau neapărat cei mai deprimați, pentru că se obișnuiseră cu viața lor, indiferent de realizările și problemele lor și își ajustaseră așteptările în mod corespunzător.

După ce-l trezi pe Pak, Young se duse și bătu de două ori cu piciorul în podeaua din fața spațiului lui Mary – era modul în care se prefăceau că băteau la ușă, pentru a crește iluzia de intimitate – și trase perdeaua de duș. Mary încă dormea, cu părul zburlit și gura întredeschisă, asemenea unui bebeluș care aștepta să primească lapte. Părea atât de vulnerabilă, la fel cum arătase și după explozie, ghemuită, cu sânge curgându-i din obraji. Young

clipi pentru a-și înlătura acea imagine din minte și îngenunche lângă fiica ei. Își lipi buzele de tâmpla lui Mary, își închise ochii și o sărută lung, savurând modul în care pielea ei era lipită de buzele lui Young, modul în care sângele îi pulsa sub piele și se întrebă cât timp și-ar putea petrece acolo, unită cu fiica ei, piele pe piele.

MARY YOO

Se trezi la auzul vocii mamei ei.

— Meh-hee-yah, trezește-te, spunea ea în șoaptă, de parcă în ciuda cuvintelor rostite, nu ar fi vrut s-o trezească.

Mary își ținu ochii închiși în continuare și încercă să înlăture senzația de dezorientare pe care o simți la auzul numelui „Meh-hee" pronunțat de mama ei pe un ton afectuos. În ultimii cinci ani, mama ei i se adresase pe numele coreean doar atunci când era nervoasă pe ea, în timpul certurilor. De fapt, mama ei nu mai pronunțase acel nume de mai bine de un an. De la explozie, Young se purtase extrem de frumos și i se adresase doar pe numele „Mary".

Ironia era că Mary detesta numele ei american, deși nu fusese așa de la bun început. Când mama ei (care studiase limba engleză la facultate și încă mai citea cărți americane) îi sugerase numele „Mary" drept o variantă apropiată de „Meh-hee", fusese entuziasmată de faptul că găsise un nume care începea cu aceeași silabă ca propriul ei nume. Pe parcursul zborului de 14 ore de la Seul la New York – ultimele ei ore în calitate de Yoo Meh-hee – exersase scrierea numelui ei nou, umplând o pagină întreagă cu cuvântul „M-A-R-Y", gândindu-se cât de drăguț arătau acele litere. După ce aterizaseră și ofițerul american de la imigrări o etichetase drept „Mary Yoo", pronunțând litera „r" în acel mod exotic pe care limba ei coreeană nu-l putea reproduce, se simțise ușor încântată și amețită, asemenea unui fluture proaspăt ieșit din cocon.

Cu toate acestea, în cea de-a doua săptămână de școală la Baltimore, în timp ce se făcea prezența, când ea citea pe ascuns scrisori de la prietenii ei din Coreea și nu-și recunoscuse numele cel nou când fusese strigată, iar copii începuseră să

chicotească, acea senzație de fluture nou-născut se transformase brusc într-o senzație de disonanță profundă, ca și când ai fi încercat să forțezi un pătrat să se transforme într-un cerc. Ulterior, când două fete reconstituiseră scena în sala de mese, repetiția în crescendo a noului ei nume – „Mary Yoo? Ma-ry Yoooo? MA-REEEEE? YOOOOO?” – de către fata cu păr ca *ramen*-ul, îi dăduse senzația unor lovituri de ciocan care distrugeau colțurile pătratului ei.

Desigur, conștientizase faptul că nu numele era de vină, ci faptul că nu știa limba, obiceiurile, oamenii, nimic. Cu toate acestea, era greu să nu asocieze noul ei nume cu noua ei persoană. În Coreea, pe vremea când era Meh-hee, era vorbăreață, intra mereu în belele din cauză că pălăvrăgea cu prietenii ei și, în general, reușea să scape de pedepse tot datorită gurii ei mari. În schimb, persoana care devenise, Mary, era o tocilară mută, bună la matematică. Era un nucleu de tăcere, obediență și singurătate învelite într-o carapace de așteptări scăzute. Fusese ca și când faptul că renunțase la numele ei coreean o slăbise, asemenea tăierii părului lui Samson{10}, iar noua ei persoană era docilă, una pe care ea nu o mai recunoștea și nici nu-i plăcea.

Prima dată când mama ei o strigase „Mary” fusese în weekendul de după incidentul din sala de mese, în timpul primei vizite a lui Mary la magazinul alimentar al familiei lor gazdă. Soții Kang își petrecuseră două săptămâni pregătind-o pe mama ei și deciseseră că era pregătită pentru a prelua conducerea alimentarei. Anterior acelei vizite, Mary își imaginase un supermarket elegant – se presupunea că totul în America era impresionant, motiv pentru care se și mutaseră acolo – dar odată ce coborâse din mașină, fusese nevoită să ocolească sticle sparte, mucuri de țigară și o persoană care dormea pe trotuar sub un ziar rupt.

Holul de la intrarea în magazin era asemănător unui lift pentru marfă, atât ca dimensiune, cât și ca aspect. Un geam gros despărțea clienții de încăperea tip seif în care se aflau produsele, iar sticla ghișeului securizat era tapetată cu mesaje de genul: PROTEJAT CU STICLĂ ANTIGLONȚ, CLIENTUL ESTE REGELE și DESCHIS ÎNTRE 06:00 ȘI 00:00, **7** ZILE DIN **7.** De îndată ce mama ei deschise ușa antiglonț și aparent, anti-miros, Mary fu lovită de mirosul de mezeluri.

— De la 6 până la miezul nopții? În fiecare zi? întrebase Mary înainte de a apuca să intre.

Mama ei zâmbise jenat spre soții Kang și o condusese pe Mary pe un coridor îngust, pe lângă congelatorul cu înghețată și feliatorul de mezeluri. De îndată ce ajunseseră în spate, Mary o confruntase pe mama ei.

— De cât timp știai despre asta? o întrebase ea.

Fața mamei ei se schimonosise de durere.

— Meh-hee-yah, în tot acest timp, am crezut că ei nu voiau decât să-i ajut, ca un fel de asistent. De-abia aseară am realizat că ei se gândeau să iasă la pensie. I-am întrebat dacă aveau de gând să mai angajeze încă o persoană care să ajute, măcar o dată pe săptămână, dar mi-au spus că nu-și permit, mai ales la cât îi costă școala ta. Se dăduse în spate și deschisese ușa unei debarale în care era înghesuită o saltea, care acoperea aproape complet podeaua din ciment. *Mi-au pregătit și un loc în care să dorm. Nu în fiecare noapte, doar în cazul în care mă simt prea obosită pentru a conduce până acasă.*

— Atunci aș putea să stau și eu aici cu tine. Aș putea merge la o școală din apropiere sau aș putea veni după ore să te ajut, zisese Mary.

— Nu, școlile din acest cartier sunt groaznice. Și nu poți sta aici pe timpul nopții. Este foarte periculos. Sunt o grămadă de bande de infractori și… Mama ei își închisese gura și clătinase din cap. *Soții Kang te pot aduce în weekenduri pentru*

vizite scurte, dar este atât de departe de locuința lor… Nu putem să-i deranjăm prea mult.

— Noi să-i deranjăm pe ei? spusese Mary. *Te tratează cape o sclavă și tu le permiți. Nu înțeleg de ce am venit aici. Ce este atât de grozav la școlile din America? Fac matematica pe care o făceam eu în clasa a IV-a!*

— Știu că este greu, zisese mama ei, *dar facem toate astea pentru viitorul tău. Trebuie să acceptăm acest lucru și să ne străduim pe cât putem.*

Mary vrusese să țipe la mama ei pentru că acceptase acea situație și pentru că refuzase să lupte. Făcuse același lucru și în Coreea când tatăl ei le împărtășise pentru prima dată planurile lui. Mary știuse de la bun început că mama ei urâse ideea – le auzise certurile – dar în cele din urmă, cedase, așa cum o făcea întotdeauna și cum se întâmplase și în acel caz.

Mary nu mai spusese nimic. Făcuse un pas înapoi și își mijise ochii pentru a o vedea mai bine pe mama ei căreia îi curgeau lacrimi printre degetele împreunate ca pentru rugăciune.

Mary rămăsese la magazin în acea zi, cât timp soții Kang ieșiseră în oraș să-și sărbătorească pensionarea. Pe cât de supărată fusese pe mama ei, nu se putuse abține să nu fie impresionată de priceperea și energia cu care aceasta se ocupa de magazin. Începuse pregătirea doar cu două săptămâni înainte, dar deja știa majoritatea clienților, pe care îi saluta pe nume și îi întreba despre membrii familiilor lor în engleză – stâlcit și cu accent, dar tot se descurca mai bine decât Mary. Din multe puncte de vedere, comportamentul mamei ei era cumva matern față de clienți: le anticipa nevoile, îi binedispunea cu râsul ei afectuos, aproape cochet, dar putea fi și fermă atunci când era cazul, așa cum se întâmplase când fusese nevoită să le reamintească clienților că nu puteau cumpăra țigări cu bonurile alimentare.

Urmărindu-și mama, Mary realizase că exista posibilitatea ca mamei ei să-i placă cu adevărat acolo. Să fi fost acela motivul pentru care rămăseseră? Pentru că ea se simțea mai împlinită conducând un magazin decât fiind doar o simplă mamă?

Spre seară, două fete intraseră în alimentară: una avea în jur de 5 ani, iar cealaltă era cam de vârsta lui Mary. Mama ei descuiase imediat ușa.

— *Anisha, Tosha, arătați atât de bine azi,* le zisese ea și apoi le îmbrățișase. *V-o prezint pe fiica mea, Mary.*

Numele „Mary” sunase atât de ciudat când fusese pronunțat pe tonul familiar și ritmat al mamei ei, asemenea unui cuvânt necunoscut, nenatural, greșit. Stătuse acolo, tăcută, în timp ce fetița de 5 ani îi zâmbise și-i spusese:

— *Îmi place de mama ta. Îmi dă Tootsie Rolls*[11].

Mama ei râsese, îi dăduse fetiței o bomboană Tootsie Roll și o sărutase pe frunte.

— *Aha, deci acesta este motivul pentru care vii la magazin în fiecare zi.*

Fata mai mare îi zisese mamei lui Mary:

— *Ghiciți ce? Am luat 10 la testul la mate!*

— *Uau! Ți -am zis eu că poți,* îi răspunsese mama ei.

Fata se întorsese spre Mary și îi spusese:

— *Mama ta m-a ajutat toată săptămâna cu împărțirile lungi.*

După ce plecaseră, mama ei îi zisese:

— *Nu-i așa că sunt niște fete drăguțe? Îmi pare atât de rău pentru ele; tatăl lor a murit anul trecut.*

Mary încercase să simtă tristețe pentru acele fete și să se simtă mândră de faptul că acea femeie iubită și generoasă era mama ei, dar nu se putuse gândi la nimic altceva decât la faptul că acele fete aveau să o vadă și să o îmbrățișeze pe mama ei zi de zi, în timp ce ea nu va putea.

— *Este periculos să deschizi ușa așa,* spusese Mary. *Ce rost are să ai o ușă antiglonț, dacă tu o*

deschizi și lași oamenii să intre?

Mama ei o privise lung, după care zisese:

— *Meh-hee-yah,* și încercase s-o îmbrățișeze, dar Mary făcuse un pas în spate pentru a-i evita atingerea.

— *Numele meu este Mary acum*, spusese ea.

*

Aceea fusese ziua în care Mary începuse să-i spună „Mama” în loc de „Um-ma”. Um-ma fusese mama care-i croșetase pulovere pufoase, care o întâmpinase zi de zi după școală cu ceai de orz și se jucase Jacks[12] cu ea, în timp ce asculta povești despre ce se întâmplase pe parcursul zilei. Și acele prânzuri divine. Toți colegii de la școală o invidiaseră pentru prânzurile pregătite de mama ei. În general, în Coreea, pachețelele cu mâncare pentru școală conțineau orez și *kimchi* într-un recipient din oțel inoxidabil, dar Um-ma mereu adăuga câte ceva în plus: bucățele pufoase de pește fără oase, un ochi cuibărit perfect în patul de orez, asemenea unui vulcan care erupea împrăștiind gălbenuș, *ghimbap*[13] cu ridiche albă și morcovi și *yubu chobop*, acel orez dulce și lipicios îndesat în tofu prăjit cu aspect de față de pernă de mici dimensiuni.

Dar acea Um-ma dispăruse și fusese înlocuită de Mama, o femeie care o lăsase singură în casa altcuiva, care nu știa de băieții care o strigau „chinezoaică proastă” și de fetele care râdeau pe seama ei de față cu ea, care nu știa că fiica ei se chinuia să afle cine era Mary și unde dispăruse Meh-hee.

Drept urmare, când părăsise magazinul în acea zi, Mary spusese „La revedere” în coreeană – alesese în mod intenționat acea adresare formală care sugera distanța și care era menită pentru străini – și, privind-o fix în ochi, îi spusese „Mama” în loc de „Um-ma”. Observând durerea

de pe fața mamei sale, care se albise și deschisese gura într-o încercare de protest, dar o închisese imediat, resemnată, Mary se așteptase să se simtă mai bine, dar nu fusese așa. Camera păruse să se clatine, iar ei îi venise să plângă.

A doua zi, mama ei începuse să se ocupe singură de magazin și să doarmă acolo majoritatea nopților. Mary înțelesese motivele, cel puțin din punct de vedere logic: drumul cu mașina până acasă dura 30 minute și, având în vedere că oricum Mary nu ar fi fost trează la acea oră, era mai logic ca mama ei să profite de acea jumătate de oră pentru a dormi. Dar în acea primă noapte, stând în pat, Mary se gândise la faptul că nu o văzuse și nu vorbise cu mama ei o zi întreagă, pentru prima dată în viața ei și o urâse pentru că era mama ei, pentru că o adusese într-un loc care o făcea să-și urască propria mamă.

Aceea fusese vara ei de tăcere. Soții Kang plecaseră într-o vacanță de două luni în California, pentru a vizita familia fiului lor și o lăsaseră pe Mary singură; nu avea nici școală, nici tabere în care să meargă, nici prieteni, nici familie. Mary încercase să se bucure de libertate, spunându-și că trăia visul oricărei fete de 12 ani: nu o băteau la cap părinții sau frații, era lăsată în pace toată ziua și putea face, mânca și urmări la televizor orice voia. În plus, nu-i văzuse pe soții Kang prea mult nici înainte de acea călătorie – erau tăcuți și își vedeau de activitățile lor, fără a o băga în seamă prea mult. Drept urmare, faptul că avea să rămână singură nu avea să fie prea diferit.

Cu toate acestea, era ceva legat de zgomotele făcute de alți oameni în casă, nu neapărat atunci când vorbeau, ci mai degrabă zgomotele care indicau că cineva locuia acolo – scârțâitul podelei de la etaj, fredonatul unei melodii, televizorul pornit, zdrăngănitul vaselor – care îndepărtau sentimentul de singurătate și cărora le simțeai lipsa

atunci când dispăreau. În absența lor, liniștea totală devenea palpabilă.

Și așa se întâmplase și în cazul ei. Mary își petrecuse zile la rând fără a vedea nici o altă ființă umană. Mama ei venea în fiecare noapte acasă, dar ajungea doar la 01:00 noaptea și pleca înainte de răsăritul soarelui, iar Mary n-o vedea deloc.

Cu toate acestea, o auzea. Când ajungea acasă, mama ei intra în camera lui Mary, călcând peste mormanele de haine murdare pentru a ajunge lângă patul ei, a o acoperi, a o săruta de noapte bună și, în unele nopți, doar pentru a se așeza pe pat și a-i pieptăna părul lui Mary cu degetele, așa cum obișnuia să facă în Coreea. De cele mai multe ori, Mary era trează, neputând să doarmă din cauza imaginilor care-i veneau în minte cu mama ei împușcată în timp ce părăsea seiful antiglonț în mijlocul nopții – era o posibilitate și principalul motiv pentru care mama ei refuzase s-o lase pe Mary să stea cu ea la magazin. Când își auzea mama intrând pe vârfuri în hol, simțea o combinație de ușurare și mânie în tot corpul, motiv pentru care se gândise că era mai bine să nu vorbească și se prefăcea că dormea, ținându-și ochii închiși și corpul nemișcat, forțându-și inima să bată mai încet și mai calm pentru a se putea bucura de acel moment în care mama ei devenea din nou Um-ma și pentru a savura afecțiunea pe care o primea.

Toate acele lucruri se întâmplaseră în urmă cu cinci ani, înainte ca soții Kang să se întoarcă și mama ei să-și reia nopțile de dormit la magazin, înainte ca Mary să înceapă să vorbească bine engleza și colegii s-o lase în pace, înainte ca tatăl ei să vină în America și să se mute într-un loc în care Mary se simțise din nou ca o străină, unde oamenii o întrebau de unde este și când le spunea Baltimore, ei ziceau: „Nu, mă refer de unde ești *cu adevărat*?”, înainte de țigări și Matt și înainte de explozie.

Dar iată-le reîntoarse acolo. Mama ei pieptănându-i părul cu degetele și ea prefăcându-se că dormea. Stând întinsă acolo, pe jumătate adormită, Mary se simți transportată înapoi în Baltimore și se întrebă dacă oare mama ei știuse că ea fusese trează în toate acele nopți, așteptând întoarcerea lui Um-ma.

— Yuh-bo, se răcește cina, se auzi vocea tatălui ei, întrerupând momentul.

— Imediat, îi răspunse mama ei și o clătină ușor. Mary, cina este gata. Haide și tu, da?

Mary clipi și mormăi, de parcă abia atunci se trezea. Așteptă până plecă mama ei și trase perdeaua, înainte de a se ridica încet, încercând să se reorienteze și forțându-și mintea să înțeleagă unde se afla: Miracle Creek, nu Baltimore, nu Seul. Matt. Incendiul. Procesul. Henry și Kitt morți.

Instantaneu, mintea îi fu invadată de imagini cu capul carbonizat al lui Henry și pieptul în flăcări al lui Kitt și lacrimile o năpădiră din nou. Mary încercase din răsputeri să nu se gândească la ei, la acea seară, dar ascultând descrierea acelor momente în sala de judecată, imaginându-și suferința lor, acele imagini parcă îi fuseseră implantate chirurgical în creier și, ori de câte ori se mișca, o înțepau, proiectând imagini în spatele ochilor ei, făcând-o să-și dorească să urle pentru a elibera tensiunea.

Lângă salteaua ei văzu ziarul pe care îl luase din sala de judecată. Era ziarul apărut în acea dimineață cu titlul principal: *„Mămică dragă”, procesul pentru crimă începe astăzi.* Fotografia din ziar o înfățișa pe Elizabeth privindu-l pe Henry, cu un zâmbet pe buze și cu capul înclinat într-o parte, ca și când nu i-ar fi venit să creadă cât de mult îșI adora fiul, asemenea modului în care privise și oxigenoterapia hiperbară, trăgându-l întotdeauna pe Henry mai aproape, mângâindu-l pe cap și citindu-i. Lui Mary îi reamintea de

comportamentul lui Um-ma în Coreea și simțise un junghi ori de câte ori observase devotamentul acelei mame față de copilul ei.

Desigur, totul fusese un șiretlic, era singura explicație pentru modul în care Elizabeth se comportase pe durata mărturiei lui Matt despre faptul că Henry fusese ars de viu: nu tresărise, nu plânsese, nu urlase și nu părăsise încăperea. Nicio mamă care își iubea măcar puțin copilul nu ar fi putut să se comporte așa.

Mary privi din nou fotografia acelei femei care-și petrecuse vara precedentă prefăcându-se că-și iubește fiul, în timp ce-i planifica moartea în secret, acea sociopată care plasase o țigară la câțiva centimetri de un tub de oxigen, știind prea bine că oxigenul era pornit și că fiul ei se afla înăuntru. Bietul ei fiu, Henry, acel băiețaș frumos, cu păr rar, dinți de lapte, cuprins de…

Nu. Mary își închise ochii strâns și clătină din cap tot mai tare, până simți că o doare gâtul, că încăperea se învârte cu ea și că lumea se mișcă în toate direcțiile. Până reuși să alunge toate acele gânduri, nu mai putu să se țină pe picioare și se prăbuși pe saltea, își afundă capul în pernă și lăsă bumbacul să-i absoarbă toate lacrimile.

ELIZABETH WARD

Prima dată când își rănise fiul în mod intenționat fusese cu șase ani în urmă, când Henry avea 3 ani. Tocmai se mutaseră în noua casă din suburbiile orașului Washington. O ditamai vila, care ar fi fost frumoasă privită individual, dar care arăta de-a dreptul penibil fiind înghesuită laolaltă cu celelalte vile identice, construite mult prea aproape una de alta, pe terenuri mici, despărțite de fâșii înguste de iarbă. Elizabeth nu era o fană a suburbiilor, dar soțul ei de la acea vreme, Victor, refuzase vehement zona urbană *(Prea mult zgomot!)* și zona rurală *(Prea departe!)* și declarase că acea casă (care se afla în proximitatea a două aeroporturi și trei grădinițe) era alegerea perfectă.

În prima săptămână după ce se mutaseră acolo, vecina lor, Sheryl, organizase o petrecere. Când Elizabeth intrase cu Henry, copiii – care călăreau mături prefăcându-se că sunt cai, se jucau cu trenulețe Thomas[14] și mașinuțe Cars[15] – ricoșau dintr-o parte în alta în beciul cavernos și chiuiau (de bucurie, frică sau durere, Elizabeth nu-și putuse da seama). Părinții stăteau îngrămădiți în spatele unui bar din colț, fiind separați de copii prin intermediul unei porți de protecție pentru copii și arătând asemenea unor animale de la Zoo închise în cușcă, ținând în mâini pahare de vin și aplecându-se în față pentru a se face auziți peste chiuiturile copiilor.

După câțiva pași, Henry își acoperise urechile cu mâinile și începuse să țipe. Erau niște țipete stridente care acopereau tot haosul din jur. Toate privirile se întorseseră în direcția lor, mai întâi spre Henry și apoi spre ea, mama.

Elizabeth se întorsese și îl luase în brațe, îngropându-i fața în pieptul ei, pentru a-i amuți țipătul.

— *Sst,* îi repetase ea de nenumărate ori, mângâindu-l pe cap, până ce Henry se liniștise. Elizabeth se întorsese spre ceilalți părinți și le spusese:

— Îmi pare rău. Este foarte sensibil la zgomot. În plus, cu tot mutatul și despachetatul ăsta, se simte copleșit.

Adulții îi zâmbiseră și mormăiră niște platitudini de tipul: *„Desigur”* și *„Nu-ți face griji”* și *„Cu toții am trecut prin asta”.* Unul dintre bărbați îi zisese lui Henry:

— *Băiete, de o oră îmi vine să urlu așa, deci îți mulțumesc că ai făcut-o tu și pentru mine.* Apoi bărbatul chicotise atât de natural și de binedispus, încât lui Elizabeth îi venise să-l ia în brațe pentru că îndepărtase toată tensiunea din încăpere.

Sheryl deschisese poarta de protecție pentru copii, pentru a le permite părinților să iasă și li se adresase copiilor:

— *Hei, copii, avem un prieten nou. Haideți să ne prezentăm.*

Rând pe rând, toți copiii – copilași mici și de grădiniță – își spuseră numele și vârsta, chiar și cea mai mică dintre toți, Beth, care își pronunțase numele *„Best”* și își ridicase arătătorul pentru a-și indica vârsta. Sheryl se întorsese spre Henry și i se adresase:

— Și tu, cavaler chipeș, zisese ea, făcându-i pe copii să chicotească, *pe tine cum te cheamă?*

Elizabeth și-ar fi dorit ca Henry să răspundă cu *„Henry. Am 3 ani.”* și apoi să se ascundă în spatele fustei ei, iar ea să poată spune „*Henry este timid în prezența persoanelor pe care nu le cunoaște*” și toate mamele din jur să zică în cor *„Ah, ce drăguți”,* dar nu se întâmplase așa. Expresia lui Henry rămăsese impasibilă, iar el nu făcuse altceva decât să privească în gol, cu ochii dați peste cap și gura deschisă, arătând ca o carcasă a unui băiețel lipsit de personalitate, inteligență și emoție.

Elizabeth își dresese glasul și spusese:

— *Numele lui este Henry și are 3 ani,* reușind să rostească cuvintele pe un ton obișnuit, fără a lăsa să se vadă rușinea care amenința s-o sugrume.

Când micuța Beth se târâse în dreptul lor și zisese *„Bună, Hen-wee,”* toți adulții spuseseră la unison ceva de genul *„Vaaai, nu-i așa că este adorabilă?”,* după care se reîntorseseră în colțul lor, pălăvrăgind și oferindu-i ceva de băut lui Elizabeth, făcând-o să se întrebe dacă ea fusese singura care percepuse acel moment de stinghereală intensă. Oare era posibil?

Timp de cinci minute, cât Elizabeth socializase cu ceilalți părinți, Henry rămăsese tăcut și nemișcat în același loc. Nu se jucase cu copiii, nu păruse să se simtă bine, dar cel puțin nu încercase să atragă atenția asupra sa, ceea ce era cel mai important. Elizabeth își dăduse pe gât vinul, simțind cum aciditatea lui rece îi calma gâtul și îi încălzea stomacul. Se simțea ca într-o bulă din care copiii păreau a fi departe, aproape ireali, ca și când ar fi urmărit un film, iar zgomotele lor infernale se transformaseră într-un zumzăit plăcut.

Dar Sheryl întrerupsese acel moment spunând:

— *Bietul Henry. Nu se joacă cu nimeni.*

În acea seară, în timp ce aștepta telefonul de la Victor (fusese plecat la o conferință în Los Angeles, a treia din acea lună), își imaginase cum ar fi putut gestiona acea situație. Ar fi putut să spună *„Este obosit. Trebuie să doarmă”* și să plece sau i-ar fi putut oferi lui Henry una dintre acele jucării muzicale de care era obsedat, pentru a crea măcar aparența că el se juca în apropierea, dacă nu chiar cu ceilalți copii. Cu siguranță ar fi trebuit să intervină atunci când Sheryl inițiase un joc nou pentru a-l include pe Henry.

În zilele ce urmaseră, Elizabeth dăduse vina pentru lipsa ei de acțiune pe efectul vinului, pe starea de amorțeală pe care o simțise. Ea continuase să bea cât timp Sheryl și soțul ei se așezaseră la o distanță de 1,5 metri, ținându-se de

mână pentru a forma o barieră imaginară. Nimeni nu explicase regulile jocului, dar păruse simplu: ori de câte ori ei spuneau „bip-bip” și își ridicau brațele, copii fugeau, încercând să treacă de barieră înainte ca brațele lor să coboare la loc. Elizabeth nu înțelesese ce li se păruse atât de amuzant la acel joc, dar toată lumea izbucnise în hohote de râs, chiar și părinții.

După câteva serii de deschidere și închidere a barierei, Sheryl spusese:

— Henry, nu vrei să încerci și tu? Este foarte distractiv.

Unul dintre băieței – care avea 3 ani, asemenea lui Henry – își întinse brațul și zisese:

— Haide, alergăm împreună.

Henry rămăsese nemișcat și nu reacționase, de parcă nu ar fi văzut mâna băiețelului și nu ar fi auzit cuvintele lui, ca și când simțurile lui n-ar fi înregistrat nimic. Henry își ridicase privirea în sus spre tavan atât de atent, încât jumătate dintre celelalte persoane din cameră îi urmăriră privirea pentru a observa ce vedea atât de interesant. Apoi Henry își întoarse spatele la ei, se așezase pe jos și începuse să se legene.

Toată lumea se oprise și se holbase. Nu durase mai mult de 3-5 secunde, dar ceva legat de acel moment, de acea liniște și nemișcare absolută, exceptându-l pe Henry, făcuse să pară că durase o eternitate. Elizabeth nu înțelese niciodată conceptul de timp care stă în loc în timpul accidentelor, acea idee absurdă că ți-ai vedea viața derulându-se în fața ochilor într-o secundă, dar exact acel lucru îl simțise în acel moment. În timp ce-l privea pe Henry, fragmente din viața ei i se derulaseră în minte, asemenea unui film. Modul în care Henry îi refuzase sânul plin de lapte când se născuse, Henry la 3 luni plângând timp de 4 ore încontinuu, Victor ajungând acasă după o cină târzie cu un client și găsind-o pe podeaua din bucătărie plângând. Henry la 15 luni fiind singurul

din grupul său de joacă care nu se târa sau mergea, mama fetiței care deja alerga și vorbele ei aranjate în propoziții scurte: *Nu contează. Fiecare bebeluș se dezvoltă în ritmul său* (era ironic cum mamele de copii precoce erau întotdeauna cele care dădeau sfaturi celorlalți părinți să nu se îngrijoreze în ceea ce privește dezvoltarea copiilor, în timp ce ele afișau zâmbete îngâmfate de părinți care se felicitau pentru copiii lor „avansați"). Henry la 2 ani în continuare mut, mama lui Victor care repetase de nenumărate ori propoziția *Einstein nu a vorbit până la 5 ani!* Henry cu o săptămână în urmă, la consultația de 3 ani, când nu stabilise contact vizual și pediatrul pronunțând cuvântul oribil care începea cu „a" *(Nu spun că este vorba despre autism*, *dar ar trebui testat).* Ziua precedentă când cei din orașul Georgetown îi spuseseră că lista de așteptare pentru testul de autism era de 8 luni, Elizabeth furioasă pe ea însăși pentru că nu sunase să facă programare cu un an înainte – la naiba, chiar cu 2 ani înainte – când își dăduse deja seama că ceva era în neregulă, dar își petrecuse tot acel timp sperând și negând și vorbind despre nenorocitul de Einstein. Și Henry în acel moment, legănându-se, de față cu noii lor vecini.

Sheryl întrerupsese momentul de liniște, spunând:

— *Cred că Henry nu are chef să se joace acum. Haide, cine urmează*? spusese acele cuvinte pe un ton forțat obișnuit, de jovialitate falsă și Elizabeth realizase în acel moment că Sheryl se simțea stânjenită pentru Henry.

Toți se întoarseră la activitățile lor de jucat, băut vin și pălăvrăgit, dar cu grijă și anxietate, cu un volum scăzut și cu mai puțină energie. Adulții se străduiseră din răsputeri să nu se uite în direcția lui Henry. Când micuța Beth întrebase *„Ce face Hen-wee?",* mama ei îi șoptise *„Sst, nu acum*' și se întoarse spre Elizabeth spunând:

— Nu-i așa că sosul acesta este grozav? Este cumpărat de la Costco[16]*!*

Elizabeth realizase că acea scenă pe care o jucau cu toții pretinzând că nu se întâmplase nimic îi era destinată ei. Poate că ar fi trebuit să le fie recunoscătoare dar, cumva, acea falsitate agravase lucrurile. Era ca și când comportamentul lui Henry era atât de deviant încât ei simțeau nevoia să-l ascundă. Dacă Henry ar fi suferit de cancer sau ar fi fost surd, l-ar fi compătimit, cu siguranță, dar nu s-ar fi simțit jenați. S-ar fi adunat în jurul ei, punând întrebări și exprimându-și simpatia. Dar în cazul autismului lucrurile stăteau altfel. Exista un stigmat, iar ea sperase prostește că și-ar putea proteja fiul (sau poate chiar pe ea însăși?) nespunând nimic și sperând cu disperare că nimeni nu avea să-și dea seama.

— *Mă scuzați*, spusese Elizabeth și se îndreptase spre capătul celălalt al încăperii unde se afla Henry. Își simțise picioarele grele, ca și când niște lanțuri ar fi ținut-o legată de o cușcă și fusese nevoită să-și folosească toată puterea de care dispunea pentru a se mișca. Celelalte mame se prefăcuseră că nu observă, dar Elizabeth le observase privirile ațintite asupra ei, mulțumirea de pe fețele lor că nu se aflau în locul ei, iar ea simțise cum este cuprinsă de furie. Le ura și le invidia pe acele femei cu copiii lor normali. În timp ce pășea printre copiii care râdeau și vorbeau, simțise cum mâinile ei ardeau de dorința de a-l lua pe unul dintre ei în brațe și a pretinde că îi aparține. Cât de diferită ar fi fost viața ei, plină de voioșie și lucruri triviale *(„Mă simt complet depășită, Joey nu vrea să bea suc!”* sau *„Fannie s-a vopsit magenta!”).*

Odată ajunsă în dreptul lui Henry, se lăsase pe vine în spatele lui. Deși nu-i putuse vedea, simțise privirile celorlalți părinți ațintite pe spatele ei, asemenea unei raze de soare printr-o lupă, căldura învăluind-o până-i ajunsese la obraji și urechi,

făcând-o să lăcrimeze. Încercase să se oprească din tremurat și își pusese mâinile pe umerii lui Henry.

— *Este în regulă, Henry,* spusese ea pe un ton cât mai calm posibil. *Haide să ne oprim.*

Henry păruse să n-o audă și să nu-i simtă mâinile. Continuase să se legene înainte și înapoi, în același ritm, în același loc, asemenea unei mașinării defecte, blocate într-un anumit mod de operare.

Vrusese să-i urle în ureche, să-l prindă și să-l zgâlțâie tare și repede pentru a-l scoate din lumea în care era captiv și a-l face să o privească. Își simțise fața fierbinte și degetele amorțite.

— *Henry, trebuie să încetezi, chiar acum,* zisese ea în șoaptă și își schimbase poziția pentru ca ceilalți să nu-i poată vedea mâna cu care îl strânsese tare pe Henry de umăr. El se oprise pentru o fracțiune de secundă, după care își reluase legănatul. Elizabeth îl strânsese și mai tare, strângându-i pielea dintre gât și umăr într-o fâșie subțire pe care i-o ciupise tot mai tare, vrând să-l doară pentru a-l face să urle sau s-o lovească sau să fugă, orice care să indice faptul că era viu și că se afla în aceeași lume cu ea.

Rușinea și teama aveau să vină ulterior, în valuri care aveau s-o sufoce: mai întâi, când le văzuse pe celelalte mame șușotind în timp ce plecau, făcând-o să se întrebe dacă văzuseră gestul ei, apoi la ora de baie, când îi dăduse jos bluza lui Henry și văzuse rana în formă de semilună de pe pielea lui, o pată roșie aflată chiar la suprafață și, ulterior, când îl culcase și îl sărutase pe cap, rugându-se să nu-i fi afectat psihicul în mod iremediabil.

Dar înainte de toate acele momente de vinovăție, în timp ce-i strângea pielea între degete, nu simțise decât ușurare. Nu genul de ușurare instantanee pe care ți-o oferă trântitul unei uși sau spargerea unei farfurii, ci o disipare treptată a furiei pe care o simțise și înlocuirea ei cu plăcerea de a strânge ceva moale, asemenea frământatului

de aluat. Când, în cele din urmă, Henry se oprise din legănat și se eliberase din strânsoare, făcuse o grimasă de durere și o privise fix în ochi – fusese primul contact vizual direct pe care-l făcuse cu ea în ultimele săptămâni sau poate chiar luni. Elizabeth simțise cum îi reveneau puterile, într-o explozie de exaltare care făcuse toată suferința și ura din ea să se spulbere.

*

Parcarea tribunalului era aproape goală, ceea ce nu era deloc surprinzător având în vedere că ședința de judecată din acea zi se încheiase cu câteva ore în urmă. Avocata ei o făcuse să aștepte într-o cameră alăturată, invocând motivul unei „probleme urgente" care trebuia rezolvată (în realitate, probabil că vrusese să-și ascundă clienta criminală până pleca toată lumea). Nu că ar fi contat. Nu era ca și când trebuia să ajungă undeva sau să facă ceva. Condițiile arestării ei la domiciliu îi permiteau să se deplaseze doar la tribunal sau la biroul lui Shannon și să fie dusă cu mașina doar de către Shannon.

Mașina lui Shannon, un Mercedes negru, stătuse în soare toată ziua. Când Shannon porni motorul, ventilatorul porni la viteză maximă, aerul lovind-o pe Elizabeth fix în maxilar. Era fierbinte deoarece unitatea de aer condiționat nu avusese timp să se răcească. Elizabeth își atinse maxilarul și își aminti de mărturia lui Matt, de acea erupție de flăcări care-l lovise pe Henry chiar în acel loc, de acele fotografii care ilustrau pielea și mușchii arși de pe partea dreaptă a maxilarului lui Henry. Elizabeth deschise gura și își vomită în poală.

— La naiba! Elizabeth deschise portiera și încercă să se dea jos cu stângăcie, umplând tot scaunul, ușa și podeaua mașinii cu vomă. Of, Doamne, am făcut așa o mizerie. Îmi pare rău. Îmi pare atât de rău, zise ea, pe jumătate așezată, pe

jumătate pe punctul de a cădea pe asfalt. Încercă să spună că se simte bine și că nu are nevoie decât de un pahar cu apă, dar Shannon începuse să se agite în jurul ei, făcând acțiuni specifice unei mame/unui doctor – îi verifică pulsul, îi puse mâna pe frunte pentru a-i verifica temperatura – după care îi zise că avea să se întoarcă imediat. După o vreme – 2 minute? 10 minute? – Elizabeth văzu camerele de supraveghere ațintite asupra ei și se imagină întinsă pe asfalt, cu costumul și pantofii ei cu toc pline de vomă și începu să râdă violent, isteric. Până se întoarse Shannon cu prosoapele de hârtie, Elizabeth realiză că plângea, ceea ce era foarte surprinzător, căci nu-și amintea momentul în care râsul i se transformase în plâns. Shannon, binecuvântată să-i fie inima, nu scoase niciun cuvânt, doar începu s-o curețe cu meticulozitate, în timp ce Elizabeth stătea așezată, râzând și plângând în mod alternativ și uneori chiar simultan.

În drum spre casă, în timp ce Elizabeth stătea pe scaun într-o stare de liniște absolută, tipică după o descărcare emoțională violentă, Shannon o întrebă:

— Unde au fost toate acele emoții mai devreme?

Elizabeth nu-i răspunse, doar ridică ușor din umeri și privi pe geam la cele aproximativ douăzeci de vaci care se înghesuiau în jurul unui copac uscătiv și solitar de pe câmp.

— Ești conștientă că jurații au impresia că nu-ți pasă nici cât negru sub unghie de cele întâmplate fiului tău? Le-ar plăcea să te poată condamna la moarte chiar în acest moment. Asta voiai?

Elizabeth se întrebă dacă vacile majoritar albe, cu pete negre – rasa Jersey? Sau Holstein? – erau mai speciale decât cele maro închis.

— N-am făcut altceva decât să-ți respect instrucțiunile, zise Elizabeth. Mi-ai spus să nu mă las afectată de mărturiile lor și să rămân calmă și stăpână pe mine.

— Mă refeream să nu faci o criză. Să nu țipi și să nu arunci cu lucruri. Nu mă refeream să devii un robot. N-am mai văzut în viața mea pe cineva să fie atât de stoic, mai ales în timp ce se prezintă probele privind decesul propriului copil. A fost de-a dreptul sinistru. Poți să le arăți oamenilor că suferi.

— Pentru ce? Crezi că ar conta? Doar ai văzut dovezile. N-am nicio șansă.

Shannon o privi pe Elizabeth, își mușcă buza, trase de volan și opri brusc pe marginea drumului.

— Dacă asta crezi cu adevărat, atunci de ce ne mai chinuim? Vreau să zic, pentru ce m-ai mai angajat pe mine și ai declarat că ești nevinovată? Ce rost are să te aperi?

Elizabeth își lăsă privirea în jos. Adevărul era că totul se datora cercetărilor pe care începuse să le facă în ziua următoare înmormântării lui Henry. Existau atâtea metode: spânzurare, înec, intoxicație cu monoxid de carbon, tăierea venelor și așa mai departe. Făcuse o listă cu avantaje și dezavantaje și era indecisă dacă să aleagă somniferele (avantaj: nedureros; dezavantaj: moarte incertă – risc de a fi găsită și reanimată) sau pistolul (avantaj: moarte sigură; dezavantaj: timp de așteptare pentru cumpărare?). Și chiar atunci, poliția înlăturase protestatarii de pe proprietate și o arestase. Când procurorul anunțase că avea să ceară pedeapsa cu moartea, Elizabeth realizase că a trece prin acel proces era cea mai bună metodă de ispășire pentru păcatul ei – acțiunea irevocabilă și de neiertat pe care o realizase în acea zi, într-un moment de furie și ură, acel moment care îi revenea constant în minte, zi și noapte, indiferent dacă dormea sau nu și care îi distrugea sănătatea mintală. A fi acuzată public și oficial pentru moartea lui Henry, a fi forțată să asculte detaliile suferinței lui, iar apoi să fie ucisă prin otrăvuri injectate direct în venele ei, toată acea tortură splendidă reprezenta o alegere mult

mai bună, decât opțiunea ușoară de a muri într-o clipă.

Dar Elizabeth nu-i putea împărtăși toate acele lucruri. Nu-i putea spune lui Shannon cum se simțise mai devreme când fusese nevoită să se forțeze să-i privească pe toți în ochi, să asculte toate declarațiile, să privească toate probele, păstrându-și în același timp fața nemișcată, de teamă că până și cea mai mică mișcare ar putea avea efect de domino asupra emoțiilor ei. Simțise o rușine arzătoare văzând toate acele priviri critice ațintite asupra ei, asemenea unor săgeți de Darts pline cu otravă. Le acceptase și absorbise vina, îngropând-o tot mai adânc, până când simțise că toate celulele din corp aveau să-i explodeze. Nu doar că fusese pregătită pentru acea senzație, dar tânjise după ea, se delectase cu ea și era nerăbdătoare să o simtă din nou.

Elizabeth nu spuse nimic, iar Shannon, interpretându-i tăcerea drept un fel de capitulare tăcută, continuă să conducă. O clipă mai târziu, Shannon zise:

— Ah, am o veste bună. Victor nu va depune mărturie. Nu va veni deloc la proces.

Elizabeth dădu din cap. Știa de ce acea veste era considerată bună, de ce Shannon își făcuse griji cu privire la modul în care un tată îndurerat ar afecta jurații; cu toate acestea, Elizabeth nu se putea bucura de absența lui. Nu o contactase deloc de când fusese arestată, lucru care nu o surprinsese, dar deși era conștientă de faptul că el era ocupat cu viața lui din California, cu noua casă, noua soție și noii copii, se așteptase ca măcar să se prezinte la procesul pentru omorul fiului său. Simți cum o cuprinde o criză de fiere și simți un junghi în piept care-i sufoca inima. Bietul Henry. Avusese niște părinți atât de patetici: unul responsabil pentru rănirea și uciderea lui, iar celălalt prea lipsit de valoare pentru a-i păsa.

Telefonul lui Shannon sună. Era cu siguranță un telefon pe care-l aștepta, deoarece răspunsese cu:

— Ai făcut rost de el? Citește-mi-l.

Elizabeth inspiră adânc. Mirosul de vomă era înțepător, motiv pentru care deschise geamul, dar combinația de miros dulce de bălegar de afară și de miros acru de vomă era asemănătoare mirosului de mâncare chinezească putrezită. Elizabeth închise geamul chiar în momentul în care Shannon își încheie convorbirea telefonică.

— Ar trebui să duci mașina la spălat, îi zise Elizabeth. Și adaugă costurile la factura mea. Deși, mi-l și imaginez pe contabilul tău întrebând: *De ce sunt incluse taxe de curățare a vomei din mașină în cheltuielile aferente unui proces pentru crimă?* Elizabeth râse, dar Shannon nu.

— Ascultă. Unul dintre vecinii soților Yoo a fost azi în sala de judecată. O urmă de zâmbet se ivi în colțul gurii lui Shannon. A venit să-mi spună ceva ce considerase a fi lipsit de importanță până astăzi. Așa că am pus echipa să investigheze și au găsit ceva. N-am vrut să-ți spun înainte de a primi o confirmare.

De afară, se auzi mugetul vacilor. Elizabeth înghiți în sec, cu urechile ciulite.

— Protestatarii? Ai aflat în sfârșit ceva? Ți-am zis să te concentrezi pe ei, știam eu că ei…

Shannon clătină din cap.

— Nu ei. Matt. Minte și pot să o dovedesc. Elizabeth, am găsit dovezi care arată că altcineva a pornit incendiul în mod intenționat.

PROCESUL: ZIUA 2
Marți, 18 august 2009

MATT

Crezuse că ziua aceea avea să fie mai ușoară decât ziua precedentă. Odată ce spusese povestea, se gândise că avea să se simtă eliberat, ca atunci când vomiți după ce bei prea mult.

Dar odată ajuns acolo, îi fu greu să-și ridice privirea. Oare câte persoane din acea încăpere se întrebau de ce el, un bărbat tânăr și sănătos, un doctor, pentru numele lui Dumnezeu, lăsase un băiețel să ardă de viu chiar în fața ochilor săi?

— Bună dimineața, Dr. Thompson. Numele meu este Shannon Haug și sunt avocata lui Elizabeth Ward.

Matt dădu din cap.

— În primul rând, zise Shannon, vreau să vă spun cât de rău îmi pare pentru lucrurile oribile prin care ați trecut și îmi pare rău că trebuie să vă pun să vă reamintiți toate acele evenimente, în mod foarte detaliat. Scopul meu nu este să vă supăr, ci doar să aflu adevărul. În cazul în care doriți să ne oprim, în orice moment, vă rog să-mi spuneți. În regulă?

Matt își simți maxilarul relaxându-se și zâmbi involuntar. Abe își dădu ochii peste cap. Abe nu o plăcea pe Shannon. O descrisese drept o *„persoană simandicoasă, rezultatul unei fabrici sofisticate de avocați”*, iar Matt se așteptase la genul de avocată pe care o vezi în seriale: părul prins într-un coc franțuzesc, un costum cu fustă tip creion, pantofi cu toc cui, un zâmbet misterios și extrem de frumoasă. În schimb, Shannon Haug arăta și avea vocea unei mătuși, total neamenințătoare, cu un costum șifonat și larg și păr grizonat, până la umeri, asemenea unei mase amorfe mate. Avea un aer matern și un bust generos, mai degrabă caracteristic unei doici decât unei femei fatale. *„Ea este inamicul”,* îl avertizase

Abe, dar Matt tânjea să fie răsfățat de către o femeie și se agățase de acea idee.

— Mai întâi, zise Shannon, să începem cu câteva elemente de bază. Întrebări ușoare cu răspunsuri da/nu. Ați văzut-o vreodată pe Elizabeth pornind un foc oriunde în apropierea Submarinului Miracol?

— Nu.

— Ați văzut-o vreodată fumând sau ținând în mână o țigară?

— Nu.

— Ați văzut pe altcineva dintre persoanele afiliate cu oxigenoterapia hiperbară fumând?

Matt simți cum se înroșește. Trebuia să aibă grijă cum răspundea.

— Pak interzisese fumatul în cadrul locației și eram cu toții conștienți de acest lucru.

Shannon zâmbi și se apropie de el.

— Să înțeleg că răspunsul este „nu”? Ați văzut pe cineva cu țigări, chibrituri sau ceva asemănător în incinta Submarinului Miracol?

— Da. Vreau să spun că răspunsul este „nu”, zise Matt, dar mințea. Practic, pârâul se afla în afara „incintei”, dar cu toate acestea, inima începuse să-i bată mai puternic.

— Din câte știți dumneavoastră, există vreo persoană care să aibă legătură cu Submarinul Miracol și să fumeze?

Mary îi împărtășise la un moment dat faptul că țigările Camel erau preferatele lui Pak, dar Matt își reaminti că nu ar fi trebuit să știe acel lucru.

— N-aș putea să vă spun. Nu m-am întâlnit cu ei decât în incinta Submarinului Miracol, unde fumatul este interzis.

— Aveți dreptate, zise Shannon și ridică din umeri, apoi se îndreptă spre masa ei ca și când aceea fusese o serie de întrebări de la care nu se așteptase să primească răspunsuri importante. La jumătatea drumului, se întoarse și întrebă, pe un ton degajat: Apropo, dumneavoastră fumați?

Matt simți furnicături în degetele sale lipsă. Aproape că putea simți o țigară Camel între ele.

— Eu? Speră ca reacția lui să nu pară la fel de falsă pe cât o simțea. La câte radiografii pulmonare de fumători văd în meseria mea, ar trebui să-mi doresc să mor ca să fumez.

Shannon zâmbi. Din fericire, ea încerca să-l perieze și nu-i contrazise inepția. Luă ceva de pe masă și veni agale spre el.

— Să revenim la Elizabeth. Ați văzut-o vreodată lovindu-l pe Henry sau rănindu-l în orice alt mod?

— Nu.

— Ați văzut-o vreodată să țipe la el?

— Nu.

— Vi s-a părut vreodată că-l neglijează? Haine jerpelite, mâncare nesănătoasă sau alte asemenea?

Matt și-l imagină pe Henry cu șosete găurite, mâncând bomboane Skittles și aproape că-l bufni râsul. Elizabeth nu i-ar fi permis niciodată să se atingă de ceva care nu era organic, fără coloranți și fără zahăr.

— Categoric nu.

— De altfel, nu considerați că depunea eforturi mari pentru îngrijirea lui Henry?

Matt ridică din sprâncene și din umeri.

— Presupun.

— Obișnuia să-i verifice timpanele cu un otoscop după fiecare ședință, nu-i așa?

— Da.

— Nici un alt părinte nu făcea acest lucru, nu-i așa?

— Nu. Vreau să zic, aveți dreptate.

— Îi citea cărți înainte de ședințe?

— Da.

— Îi dădea numai gustări preparate în casă, nu-i așa?

— Da. Sau cel puțin, așa ne spunea nouă.

Shannon îl privi, lăsându-și capul într-o parte.

— Elizabeth prepara ea însăși totul deoarece Henry avea alergii grave la mâncare, nu-i așa?

— Repet, asta ne spunea nouă.

Shannon făcu un pas în față și își înclină capul în partea cealaltă, ca și când ar fi studiat o pictură abstractă căreia nu-i putea determina orientarea corectă.

— Dr. Thompson, o acuzați pe Elizabeth că ar fi mințit în legătură cu alergiile lui Henry?

Matt își simți obrajii înroșindu-se.

— Nu neapărat. Atâta doar că nu pot fi sigur de aceste lucruri.

— În acest caz, permiteți-mi să remediez acest aspect. Shannon îi înmânână un document. Vă rog să ne spuneți ce reprezintă acest document.

Matt parcurse repede textul.

— Este un raport de laborator care confirmă alergiile grave ale lui Henry la arahide, pește, fructe de mare, lactate și ouă. Abe îl privi și clătină din cap.

— Să revenim. Elizabeth îi dădea lui Henry gustări preparate în casă pentru a se asigura că acestea nu conțin alergeni, corect?

— Așa se pare.

— Vă amintiți despre un incident legat de arahide, la care Henry era cel mai alergic?

— Da.

— Ce s-a întâmplat?

— TJ avea unt de arahide pe mâini de la un sandviș și când a intrat în cameră a mânjit puțin mânerul trapei. Henry a atins exact același loc, dar norocul a fost că Elizabeth a observat imediat.

— Și cum a reacționat?

Își ieșise din minți și urlase: *Henry ar putea muri!* și reacționase de parcă acel strop maroniu ar fi fost o cobră. Dar acea reacție ar fi consolidat imaginea de mamă devotată pe care avocata încerca s-o prezinte.

— Elizabeth le-a cerut băieților să meargă să se spele pe mâini, iar Pak a curățat camera. Matt făcuse totul să pară lipsit de importanță, dar în realitate fusese un chin. Elizabeth ordonase ca TJ

să se spele pe dinți, pe față și chiar să-și schimbe hainele.

— Dacă Elizabeth n-ar fi observat untul de arahide, ce s-ar fi întâmplat?

Înainte ca Shannon să-și termine întrebarea, Abe se ridicase, iar scârțâitul scaunului său pe podea anunțase obiecția asemenea unui sunet de trompetă.

— Obiectez. Este clar că această întrebare solicită o speculație.

Shannon zise:

— Onorată Instanță, vă rog să-mi acordați puțin răgaz. Promit că voi ajunge imediat la subiect.

— Vă rog să vă grăbiți, spuse judecătorul. Obiecție respinsă.

Abe se așeză și își mișcă scaunul făcând un zgomot asemănător unei uși trântite de către un adolescent. Shannon zâmbi spre Abe, asemenea unei mame amuzate, după care se întoarse spre Matt.

— Vă mai întreb o dată, domnule doctor, ce s-ar fi întâmplat dacă Elizabeth n-ar fi observat faptul că Henry atinsese untul de arahide?

Matt ridică din umeri.

— Este greu de spus.

— Haideți să analizăm problema împreună. Henry obișnuia să-și roadă unghiile. Ați observat acest lucru, nu-i așa?

— Da.

— Deci putem presupune că untul de arahide i-ar fi ajuns în gură în timpul ședinței, nu-i așa?

— Bănuiesc că da.

— Domnule doctor, având în vedere alergia severă a lui Henry la arahide, ce s-ar fi întâmplat în acest caz?

— Căile respiratorii se inflamează și se închid, drept urmare nu mai poți respira. Dar Henry avea un auto-injector cu adrenalină, EpiPen, care contracarează aceste efecte.

— Exista un EpiPen în cameră?

— Nu. Având în vedere că nu este permisă mâncarea în cameră, Pak a rugat-o pe Elizabeth să-l lase afară.

— Cât timp durează depresurizarea camerei și deschiderea trapei?

— În general, Pak depresuriza camera încet, pentru confortul pacienților, dar ar fi putut s-o facă și repede, dacă era cazul, într-un minut sau ceva de genul acesta.

— Un minut întreg fără aer. În cazul în care aștepți mai mult de un minut pentru a injecta adrenalina, există posibilitatea ca aceasta să nu-și mai facă efectul?

— Este puțin probabil, dar da, se poate întâmpla.

— Deci Henry ar fi putut muri?

Matt oftă.

— Mă îndoiesc. Aș fi putut realiza o traheotomie. Matt se întoarse spre jurați. Se poate face o mică incizie la nivelul laringelui pentru a elibera obstrucția căilor respiratorii. În situații de urgență, această intervenție se poate realiza și cu un pix.

— Exista un pix în cameră?

Matt simți cum se înroșește din nou.

— Nu.

— Și bănuiesc că nu aveați nici bisturiu la îndemână?

— Nu.

— Deci, vă mai întreb o dată, Henry ar fi putut muri? Exista această posibilitate, domnule doctor?

— O posibilitate foarte mică.

— Și Elizabeth a prevenit acest lucru și s-a asigurat că nu avea să se întâmple așa ceva, nu-i așa?

Matt oftă.

— Da, zise el în mod forțat și așteptă următoarea întrebare logică: *Dacă Elizabeth voia ca Henry să moară, nu ar fi fost mai simplu să nu spună nimic în legătură cu untul de arahide?* Iar el

avea să spună „nu” și să sublinieze faptul că nu existase un risc real ca Henry să moară din așa ceva și, cu siguranță, nu exista nicio garanție în acest sens, la fel ca în cazul unei nenorocite de bile de foc care îți explodează în față. Dar Shannon nu puse acea întrebare. Se uită la jurați și apoi la Elizabeth, cu expresia ei de mătușă binevoitoare, așteptând ca jurații să ajungă singuri la acea concluzie și Matt observă fețele lor înmuindu-se. Îi văzu cum o priveau pe Elizabeth, care avea în continuare acea expresie stoică și cum se întrebau dacă nu cumva era doar epuizată, nu rece și nepăsătoare. Prea epuizată pentru a mișca și un mușchi. Ca și când ar fi vrut să accentueze acest lucru, Shannon zise:

— Domnule doctor, este adevărat că i-ați spus lui Elizabeth că este cea mai devotată mamă pe care ați cunoscut-o vreodată?

Era adevărat, chiar spusese acel lucru, dar nu ca pe un compliment, ci mai degrabă ca pe o critică la adresa ei, sugerându-i să o lase mai moale, pentru numele lui Dumnezeu, pentru că deja trecuse de la a se agita în jurul fiului ei, la a-l controla în totalitate, ca un păpușar. Dar cum ar fi putut răspunde la acea întrebare? Da, am spus acest lucru, dar încercam să fiu sarcastic, pentru că urăsc mamele devotate?

— Da, răspunse el în cele din urmă. Consideram că depune foarte mult efort prefăcându-se că îi este devotată lui Henry.

Shannon îl privi fix, iar colțurile gurii sale se ridicară încet, ca și când tocmai ar fi realizat ceva.

— Domnule doctor, sunt curioasă, dumneavoastră vă place de Elizabeth? Mă refer înainte de accident. V-a plăcut vreodată de ea?

Matt fu uimit de ingeniozitatea de care dăduse dovadă Shannon în acel moment, punând o întrebare la care nu avea cum să răspundă corect. Un răspuns de genul *„Da, îmi plăcea de ea”* ar fi umanizat-o și mai mult pe Elizabeth, iar un

răspuns de genul *„Nu, nu mi-a plăcut niciodată de ea”* l-ar fi făcut să pară părtinitor.

— Nu o cunoșteam prea bine, zise el în cele din urmă.

Shannon zâmbi, în stilul unei mame care a decis să ignore minciuna evidentă a unui copilaș.

— Dar ce părere aveți despre… Shannon se uită la oamenii din sală, asemenea unui comic la scenă deschisă în căutare de victime, Pak Yoo? Credeți că lui îi plăcea de Elizabeth?

Ceva legat de acea întrebare îl făcu pe Matt să tresară. Poate fusese tonul folosit de Shannon – prea relaxat, în mod voit, ca și când întrebarea ar fi fost lipsită de importanță, ca și când nu i-ar fi păsat de răspunsul lui și n-ar fi vrut decât să-l aducă în discuție pe Pak într-un moment neașteptat și într-un mod neașteptat.

Matt încercă să-i imite tonul relaxat al lui Shannon, răspunzând ca și când nu ar fi avut vreo importanță.

— Nu mă prea pricep la citit gândurile altor persoane. Trebuie să-l întrebați pe Pak.

— Aveți dreptate, permiteți-mi să reformulez întrebarea. V-a spus vreodată ceva negativ cu privire la Elizabeth?

Matt clătină din cap.

— Nu l-am auzit spunând nimic negativ despre Elizabeth. Și acela era adevărul. Mary îi povestise adesea despre faptul că Elizabeth îl enerva pe Pak, dar nu-l auzise niciodată pe Pak spunând acest lucru. Clipi și continuă: Pak este un profesionist. Nu ar bârfi niciodată cu pacienții săi, mai ales cu privire la alți pacienți.

— Dar dumneavoastră nu erați un simplu pacient, nu-i așa? Sunteți prieteni de familie.

Poate că erau „prieteni de familie”, dar Pak nu era deloc prietenos. Matt suspectase că, asemenea multor alți bărbați coreeni pe care-i cunoștea, lui Pak îi displăcea ideea ca bărbații caucazieni să se cupleze cu femei coreene.

— Nu, eram un simplu client. Atât.

— Deci nu a discutat niciodată cu dumneavoastră despre asigurarea în caz de incendiu, de exemplu?

— Ce? Matt se întrebă de unde naiba îi venise ideea să întrebe așa ceva. Nu! Ce asigurare în caz de incendiu? De ce am discuta despre așa ceva?

Shannon îi ignoră întrebările și se apropie de el, privindu-l fix în ochi.

— A discutat *oricare* dintre persoanele care aveau legătură cu Submarinul Miracol, inclusiv membrii familiei dumneavoastră, despre asigurarea în caz de incendiu cu dumneavoastră?

— Categoric nu.

— Ați auzit pe cineva să discute despre sau să menționeze acest subiect?

— Nu. Matt începuse să-și iasă din pepeni și, în același timp, se simțea și puțin speriat, deși nu înțelegea exact de ce.

— Știți ce societate de asigurări asigură Submarinul Miracol?

— Nu.

— Ați telefonat vreodată la societatea de asigurări a Submarinului Miracol?

— Ce? De ce aș face asta? Matt simți o mâncărime în zona articulațiilor degetelor lipsă. Simțea nevoia să dea un pumn în ceva. Poate chiar în fața lui Shannon. Tocmai v-am spus că nu știu care societate îi asigură.

— Deci, declarați sub jurământ că nu ați telefonat la societatea de asigurări Potomac Mutual în săptămâna de dinaintea exploziei?

— Ce? Nu, evident că nu.

— Sunteți sigur?

— 100%.

Fața lui Shannon se destinse complet – ochii, gura, chiar și urechile – și se îndreptă țanțoș spre masa apărării, de unde luă un document, după care se întoarse și se îndreptă țanțoș spre Matt, vârându-i documentul sub nas.

— Recunoașteți acest document?

Era o listă cu numere de telefon, date și ore și numărul lui de telefon în partea de sus.

— Este desfășurătorul facturii mele de telefon mobil.

— Vă rog să citiți secțiunea marcată colorat.

— 21 august 2008. Ora 08:58. 4 minute. Apel de ieșire. 800-555-0199. Societatea de asigurări Potomac Mutual. Matt își ridică privirea. Nu înțeleg. Vreți să spuneți că eu am dat acest telefon?

— Nu spun eu asta, ci documentul din fața dumneavoastră. Shannon părea amuzată, aproape triumfătoare.

Matt citi din nou. Ora 08:58. Poate că sunase din greșeală. Dar 4 minute?

— Poate că am văzut o reclamă legată de o promoție și am sunat să cer mai multe informații. Dar nu-și amintea așa ceva. În plus, se întâmplase cu un an în urmă. Cine știe câte lucruri aleatorii și tâmpite făcea zilnic dintr-un simplu capriciu, lucruri atât de nesemnificative încât nu și-ar fi amintit de ele nici după o săptămână, darămite după un an?

— Deci vreți să spuneți că ați dat acest telefon, dar ca răspuns la o reclamă?

Matt se uită la Janine. Avea ambele mâini la gură.

— Nu, vreau să spun că este posibil. Nu-mi amintesc de acest telefon și încerc să-mi dau seama… Vreau să spun că n-am auzit în viața mea de această societate. De ce i-aș fi sunat?

Shannon zâmbi.

— Ei bine, întâmplarea face că Potomac Mutual înregistrează toate apelurile primite. Shannon le înmânã niște documente lui Abe și judecătorului. Onorată Instanță, îmi cer scuze că nu am prezentat mai repede aceste dovezi, dar am aflat despre acest apel doar ieri și am primit înregistrările doar seara trecută.

Matt se holbă la Abe, încercând să-l facă să deducă întrebarea din expresia lui: *„Ce dracu' fac?"* și să-l salveze cumva, dar Abe citea documentele și se încrunta.

— Domnule Patterley, aveți vreo obiecție? întrebă judecătorul.

— Nu, mormăi Abe, în timp ce continua să citească.

În cele din urmă, Shannon îi arătă documentul lui Matt. Îi venea să i-l smulgă din mână, dar așteptă, reușind să nu se uite la el până nu-l rugă ea să-l citească cu voce tare. Sub secțiunea cu data, ora, durata de așteptare (<1 minut) și durata totală a apelului (4 minute), scria:

> NUME: Persoana a refuzat să-și dea numele.
>
> SUBIECT: Asigurare în caz de incendiu – Incendiere
>
> REZUMAT: Persoana dorea să afle dacă polițele noastre de asigurare în caz de incendiu acoperă toate costurile și în caz de incendiere. Persoana a fost încântată să afle că incendierea este inclusă în toate polițele noastre, exceptând cazul în care titularul poliței este implicat în planificarea/comiterea acțiunii de incendiere.

Matt citi calm, pe tonul clinic al unei persoane care nu urma să fie acuzată de conspirație în vederea comiterii de incendiere și își ridică privirea după ce termină de citit. Shannon nu spuse nimic, doar îl privi, ca și când ar fi așteptat ca el să întrerupă momentul de tăcere. *„Nu am avut nimic de a face cu asta*," își reaminti el și apoi zise:

— Aparent, nu era vorba despre niște simple informații. Nimeni nu râse.

— Vă mai întreb o dată, domnule doctor, spuse Shannon. Nu-i așa că ați dat un telefon anonim la societatea de asigurări a Submarinului Miracol în săptămâna de dinaintea exploziei și i-ați întrebat dacă acoperă costurile în cazul în care cineva incendiază în mod intenționat incinta?

— În niciun caz, spuse Matt.

— Și atunci, cum explicați documentul din mâna dumneavoastră?

Era o întrebare bună, una la care nu exista un răspuns corect. Aerul păru să devină mai dens în așteptarea unui răspuns, prea dens pentru a putea respira, iar el se simți incapabil să gândească.

— Poate că este o greșeală. Poate că mi-au încurcat numărul cu al altcuiva.

Shannon dădu din cap într-o manieră exagerată.

— Desigur, are sens. O persoană oarecare sună și, printr-o coincidență incredibilă, atât compania de telefonie, cât și societatea de asigurări încurcă numerele și printr-o altă coincidență incredibilă dumneavoastră ajungeți să fiți martorul cheie într-un proces pentru crimă, în care, ca să vezi, decesele au fost cauzate de o incendiere. Am înțeles corect? Câțiva jurați chicotiră.

Matt oftă.

— Tot ce pot să vă spun este că eu nu am dat acel telefon. Probabil că mi-a folosit cineva mobilul.

Matt se aștepta ca Shannon să-l batjocorească din nou, dar ea păru mulțumită, ba chiar interesată.

— Haideți să analizăm această teorie. Vorbim despre luna august a anului trecut, într-o dimineață de joi, la ora 08:58. V-ați pierdut telefonul sau v-a fost furat telefonul în acea perioadă?

— Nu.

— L-a folosit cineva? L-a împrumutat pe al dumneavoastră deoarece și-l uitaseră pe al lor sau ceva asemănător?

— Nu.

— Deci, cine ar fi avut acces la mobilul dumneavoastră în jurul orei 08:58?

— Cu siguranță mă aflam în incinta Submarinului Miracol. Nu am ratat niciuna dintre ședințele de dimineață. În mod normal, ședința începea la 09:00, dar se întâmpla să începem și mai devreme dacă ajungea toată lumea sau mai

târziu, dacă întârzia cineva. Având în vedere că a trecut un an de atunci, nu-mi amintesc la ce oră am început în acea dimineață.

— Deci, să presupunem că ați început mai târziu, de exemplu la 09:10. Ar fi putut să vă utilizeze cineva telefonul fără știința dumneavoastră?

Matt clătină din cap.

— Nu văd cum ar fi putut. Ori îmi lăsam telefonul în mașina care era încuiată, ori îl luam cu mine și îl lăsam în separeu chiar înainte de începerea ședinței.

— Și dacă ședința a început mai devreme, de exemplu la 08:55? La ora 08:58 v-ați fi aflat în camera hiberbară, împreună cu ceilalți, inclusiv cu Elizabeth. Drept urmare, cine v-ar fi putut folosi telefonul?

Matt o privi pe Shannon. Entuziasmul ei era evident din modul în care i se ridicaseră sprâncenele în așteptarea răspunsului și din felul în care zâmbea și atunci realiză: toată acea serie de întrebări fusese doar de fațadă, ea nu crezuse nicio clipă că el dăduse acel telefon, doar vrusese să-l tulbure pentru a deveni suficient de disperat să se gândească la un alt suspect pe care să i-l întindă pe tavă. Era vorba despre alternativa evidentă, singura de fapt.

— În timpul ședințelor de dimineață, singura persoană prezentă în hambar, zise Matt, era Pak. Nu era un secret, dar cu toate acestea, spunând acele cuvinte cu voce tare, Matt simți că-l trădează și nu putu să-l privească pe Pak în ochi.

— Deci Pak Yoo avea acces la telefonul dumneavoastră în timpul ședințelor de dimineață care începeau uneori înainte de ora 08:58, când s-a efectuat acel apel?

— Da, răspunse Matt.

— Dr. Thompson, să înțelegem că Pak Yoo este singura persoană care ar fi putut să dea telefon în mod anonim societății de asigurări, folosind

telefonul dumneavoastră, pentru a se interesa dacă polița de asigurare în caz de incendiu acoperă toate costurile în cazul în care altcineva ar fi dat foc punctului său de lucru, ceea ce s-a și întâmplat câteva zile mai târziu? Considerați acesta un rezumat corect al mărturiei dumneavoastră?

Matt ar fi vrut cu disperare să spună: *Nu, nu Pak este vinovatul, ci Elizabeth și acum vă folosiți de un nenorocit de apel pentru a sugera că… ce? Că Pak și-a aruncat în aer propria afacere? Că și-a omorât pacienții pentru bani?* Era ridicol. Îl văzuse pe Pak în timpul incendiului, văzuse disperarea cu care încercase să-și salveze pacienții, în ciuda riscului propriei sale vătămări și chiar morți. Dar ușurarea pe care o simți știind că Pak era ținta și nu el era copleșitoare. Tot respectul lui Matt față de Pak, încrederea lui în nevinovăția lui Pak și nevoia a de a o vedea pe Elizabeth pedepsită fură acaparate, scufundate și sufocate de acel sentiment de ușurare. În plus, un răspuns afirmativ nu reprezenta decât o urmare logică la toate celelalte lucruri pe care le mărturisise deja. Nu spunea că Pak era vinovatul, pentru că mai erau o mie de alți pași între acel apel și explozie.

Drept urmare, Matt își spuse în sinea lui că nu era atât de grav și răspunse:

— Da. Matt auzi un bâzâit, sunetul tăunilor năpustindu-se asupra unei carcase de animal sau poate că era doar sunetul șoaptelor spectatorilor din spate.

Pak era roșu la față, dar Matt nu-și putu da seama dacă era din cauza rușinii sau a furiei.

— Domnule doctor, știați că în seara exploziei, Elizabeth a găsit un bilet lângă pârâu, scris pe o foaie cu logoul H-Mart, pe care scria:**,** *„Asta trebuie să înceteze. Trebuie să ne vedem în seara asta la 20:15”?*

Reacția lui fu automată. Privirea i se îndreptă direct spre Mary, asemenea metalului atras de un magnet. Clipi și speră că nimeni nu observase.

Privi în jur, ca și când ar fi scrutat întregul clan coreean.

— Nu, nu știam. Dar știu hârtia la care vă referiți. Matt se întoarse spre jurați. H-Mart este un supermarket coreean. Uneori ne facem cumpărăturile acolo.

— Nu-i așa că Pak Yoo folosea întotdeauna acel carnețel?

Matt fu nevoit să se forțeze să nu ofteze ușurat. Shannon credea că bilețelul fusese scris de Pak. Nici nu-i trecuse prin minte că ar fi putut fi scris de Matt. Iar Mary nu era implicată deloc.

— Da, Pak folosea acel carnețel, zise Matt.

— Deci, care este părerea dumneavoastră? Unde credeți că se afla Pak Yoo la ora 20:15, cu 10 minute înainte de explozie?

Ceva la modul în care pusese întrebarea, îl tulbură pe Matt.

— Păi, Pak era în hambar. Mai există vreun dubiu?

— De unde știți?

Matt fu nevoit să se gândească la acea întrebare. De unde știa de fapt? Presupunea că era adevărat pentru că toată lumea spusese același lucru. Spuseseră că toți membrii familiei Yoo se aflau în hambar. Când DVD player-ul se oprise, Pak o trimisese pe Young în casă să caute baterii, dar pentru că durase foarte mult, Mary plecase după ea să o ajute, însă observase ceva în spatele hambarului, se apropiase și apoi *bum*. Dar dacă Pak fusese responsabil… oare familia Yoo mințise într-o încercare de a-l acoperi? Cu toate acestea, dacă el fusese cel care pornise incendiul, nu și-ar fi riscat viața pentru a-i salva și s-ar fi asigurat că Mary nu se află în preajmă. Nu, nu putea fi adevărat.

— Știu, pentru că el a fost cel care a supravegheat ședința. El ne-a închis înăuntru, a vorbit cu mine și după explozie, tot el a fost cel care a deschis trapa și ne-a scos afară.

— Ah, da, deschiderea trapei. Ne-ați spus mai devreme că durează minimum un minut pentru a depresuriza camera și a deschide trapa. Corect?

— Da.

— Deci, dacă Pak Yoo ar fi fost prezent, trapa ar fi trebuit să se deschidă la un minut după explozie, nu-i așa?

— Da.

— Domnule doctor, haideți să încercăm ceva. Acesta este un cronometru. Vreau să vă închideți ochii și să vă amintiți evenimentele petrecute de la momentul exploziei, până la deschiderea trapei și apoi să opriți cronometrul. Credeți că ați putea face acest lucru?

Matt dădu din cap și luă cronometrul digital, care afișa zecimile de secundă. Râse în sinea lui la cât de ridicol era să încerci să-ți amintești un an mai târziu dacă incinerarea capului unui băiețel durase 48,8 secunde sau 48,9 secunde. Apăsă butonul de pornire, își închise ochii și își aminti evenimentele: față-clipit-foc, bubuiturile, flăcările cuprinzându-i mânecile. Când ajunse la momentul deschiderii trapei, apăsă butonul de oprire. 02:36,8.

— Două minute și jumătate. Dar această metodă nu este deloc de încredere, spuse el.

Shannon ridică în aer o hârtie împăturită.

— Acesta este un raport elaborat de expertul procuraturii în reconstrucția accidentelor, care include o estimare a timpului scurs între momentul exploziei și deschiderea trapei. Vă rog să citiți cu voce tare această estimare.

Matt luă hârtia și o despături. Chiar în mijlocul raportului, marcat cu un galben fluorescent erau cinci cuvinte:

— Minimum două, maximum trei minute.

— Deci, dumneavoastră și acest raport sunteți în acord, zise Shannon. Trapa s-a deschis la mai bine de două minute după explozie, adică cu mai mult de un minut întârziere față de momentul în care ar

fi trebuit să se deschidă dacă Pak Yoo ar fi fost prezent.

— Repet, spuse Matt, această metodă nu pare tocmai științifică.

Shannon îl privi cu o combinație de amuzament și milă, la fel cum îi privesc adolescenții pe copiii care încă mai cred în Zâna Măseluță.

— Un alt motiv pentru care dumneavoastră credeați că Pak Yoo se afla în hambar era faptul că ați vorbit cu el prin intermediul interfonului. Ieri ați mărturisit și citez*: „În cameră era haos și zgomot, așa că nu l-am auzit prea bine.”* Vă amintiți acest lucru?

Matt înghiți în sec.

— Da.

— Și dat fiind faptul că nu l-ați auzit prea bine, ați presupus că fusese Pak Yoo, dar nu puteți fi sigur de acest lucru, nu-i așa?

— Nu, nu puteam înțelege ce zice, dar i-am auzit vocea. Știu sigur că a fost Pak, zise Matt, dar în timp ce pronunța acele cuvinte, se întrebă dacă erau adevărate sau era doar încăpățânarea lui la mijloc?

Shannon îl privi ca și când l-ar fi compătimit.

— Domnule doctor, spuse ea, pe un ton mai calm, știați că Robei! Spinum, care locuiește lângă casa familiei Yoo, a semnat o declarație prin care spune că se afla afară, vorbind la telefon, între orele 20:11 și 20:20, în acea seară și că pe toată durata convorbirii l-a văzut pe Pak Yoo la jumătate de kilometru distanță de hambar?

Abe se ridică imediat în picioare obiectând – ceva legat de lipsa de fundament – dar Matt se concentră pe exclamația lui Young, care-și acoperise gura cu ambele mâini, părând terifiată, dar nu surprinsă.

— Onorată Instanță, zise Shannon, nu întrebam decât dacă martorul a aflat despre această nouă probă, dar nu mă deranjează să-mi retrag întrebarea. Dl. Spinum este pregătit să depună

mărturie și îl vom chema în calitate de martor de îndată ce vom avea posibilitatea. Shannon își miji ochii la Matt în timp ce spuse acele cuvinte, asemenea unei amenințări. Domnule doctor, permiteți-mi să vă mai întreb o dată. Nu-i așa că nu aveți cum să fiți sigur că vocea pe care ați auzit-o prin interfon era cea a lui Pak Yoo?

Matt își frecă ciotul rămas din degetul său arătător. Îl înțepa și îl durea, ceea ce, în mod straniu, îi oferea o senzație plăcută.

— Am crezut că este vocea lui, dar presupun că nu am cum să fiu 100% sigur.

— Dată fiind această constatare, plus mărturia dumneavoastră privind deschiderea trapei, nu considerați că este posibil ca Pak Yoo să nu se fi aflat acolo timp de cel puțin 10 minute anterior exploziei? Și că, de fapt, nu supraveghea nimeni ședința?

Matt își îndreptă privirea spre Pak și Young, care aveau privirile ațintite în podea și stăteau cocoșați. Matt își linse buzele și simți un gust sărat.

— Da, zise el. Da, este posibil.

YOUNG

Fu surprinsă de liniștea care se lăsă odată ce Shannon își termină seria de întrebări. Nimeni nu șușoti și nu tuși. Aparatele de aer condiționat nu scoaseră niciun zgomot. Era ca și când cineva ar fi apăsat butonul de pauză și toată lumea ar fi rămas nemișcată, cu privirile ațintite asupra lui Pak, încruntându-se la el cu repulsie, așa cum o priviseră anterior pe Elizabeth. Într-o oră se transformase din erou în criminal. Ce se întâmplase? Fusese ca un spectacol de magie din care lipsise acel *ta-da* care să anunțe momentul transformării.

Ar fi trebuit să existe un *bang* sau poate un tunet. În general, dezastrele care îți schimbau viața erau însoțite de zgomote puternice, nu-i așa? Sirene, alarme, *orice* care să anunțe întreruperea realității: totul este normal și apoi dintr-odată, se schimbă total. Lui Young îi venea să ia ciocanul judecătorului și să bată cu el pentru a sparge liniștea. Ar fi vrut să spună: „*Toată lumea în picioare. Commonwealth Virginia împotriva doamnei Young Yoo”.* Ar fi meritat asta pentru faptul că crezuse cu adevărat că problemele familiei sale se sfârșiseră, pentru faptul că fusese atât de proastă încât să creadă acest lucru, după ce văzuse de nenumărate ori cât de ușor se putea destrăma totul, asemenea unui turn din chibrituri.

Când Abe se ridică, Young simți o umbră de speranță, așteptându-se ca el să-l întrebe pe Matt cum îndrăznea să mintă și să implice un om nevinovat. Dar Abe vorbi pe un ton resemnat, punând întrebări de formă despre cine mai folosea hârtia cu logoul H-Mart și despre cum Matt nu putea spune cu certitudine cât timp se scursese între momentul exploziei și deschiderea trapei. Young își simți corpul dezumflându-se, asemenea unei mingi sparte.

Young ar fi vrut să se ridice și să urle. Să urle la jurați că Pak era un om de onoare, care se aruncase, la propriu, în foc pentru pacienții săi. Să urle la avocata lui Elizabeth că el nu și-ar fi riscat propria viață sau viața fiicei sale pentru bani. Să urle la Abe să remedieze problema, pentru că ea-l crezuse pe cuvânt când îi spusese că toate dovezile o indicau pe Elizabeth drept vinovată.

Judecătorul anunță pauza de prânz și ușile sălii de judecată se deschiseră. În acel moment, Young auzi bubuituri în depărtare. Un bum-bum care se sincroniza cu bătăile inimii ei pe care le auzea în timpane, rezonând puternic, ca și când s-ar fi aflat sub apă. Probabil că erau muncitorii din podgorii. Îi văzuse mai devreme înfigând stâlpi din lemn pe deal, țăruși pentru vii. Probabil că se auziseră bubuituri puternice toată dimineața, doar că ea nu le sesizase până atunci.

*

Merseră pe jos de la tribunal până la biroul lui Abe în șir indian – Abe în față, urmat de Young, care împingea scaunul cu rotile al lui Pak și Mary în spate. Acea linie pe care o formau, cu un bărbat masiv în frunte și masele de oameni care se dădeau la o parte din calea lor, ca și când ar fi simțit repulsie față de ei, o făcură pe Young să se simtă ca un criminal care era plimbat prin oraș de către călău și la care oamenii se holbau acuzator.

Abe îi conduse într-o clădire galbenă, pe un hol întunecat, până ajunseră într-o sală de conferință și le spuse să aștepte acolo până vorbea cu angajații săi. Când se închise ușa, Young se apropie de Pak. Timp de 20 ani, el fusese mereu mai înalt decât ea și era ciudat că acum schimbaseră rolurile și-i putea vedea creștetul capului. O făcea să se simtă mai curajoasă, ca și când mișcarea de a privi în jos spre el deschidea o barieră care odinioară i-ar fi blocat cuvintele.

— Știam că se va ajunge aici, spuse ea. Ar fi trebuit să spunem adevărul de la bun început. Ți-am spus că n-ar fi trebuit să mințim.

Pak se încruntă și îi făcu semn spre Mary, care se uita pe geam.

Young îl ignoră. Ce importanță avea ce auzea Mary? Știa deja că mințiseră. Fuseseră nevoiți să-i spună, deoarece era implicată în povestea pe care o născociseră.

— Dl. Spinum te-a văzut, zise Young. Știu cu toții că am mințit.

— Nimeni nu știe nimic, spuse Pak în șoaptă, deși nimeni din jur nu-i putea înțelege, având în vedere că vorbeau repede în coreeană. Este cuvântul nostru împotriva cuvântului lui. Tu, eu și Mary împotriva unui bătrân rasist cu ochelari ca fundul de borcan.

Young simțea nevoia să-l prindă de umeri, să-l zgâlțâie și să urle la el până când cuvintele ei aveau să-i penetreze craniul și să-i zornăie în creier asemenea unei mingi de pinball. În schimb, își înfipse unghiile în palme și se forță să vorbească încet, deoarece învățase cu mult timp în urmă că tonul calm îi atrăgea mai bine atenția soțului ei decât cel răstit.

— Nu putem continua să mințim, spuse ea. N-am făcut nimic greșit. Ai plecat doar ca să verifici care era situația cu protestatarii și m-ai lăsat pe mine responsabilă. Abe va înțelege acest lucru.

— Și cum rămâne cu partea în care nu era nimeni acolo și oamenii aceia au fost lăsați nesupravegheați, închiși într-o cameră în flăcări? Crezi că va înțelege și *asta?*

Young se prăbuși pe scaunul de lângă Pak. De câte ori se rugase să se poată întoarce în acel moment și să procedeze diferit?

— Este vina mea și nu pot să te las să ți-o asumi pentru a mă proteja. Mă simt ca o infractoare, mințindu-i pe toți. Nu mai pot continua așa.

Pak își puse mâna peste a ei. Venele verzi îi ieșeau la iveală prin piele și păreau să le continue pe ale ei.

— Nu noi suntem cei vinovați. Nu noi am pornit focul. Nu contează unde ne aflam, pentru că oricum nu am fi putut face nimic pentru a preveni explozia. Henry și Kitt ar fi murit și dacă ne aflam acolo.

— Dar dacă aș fi oprit oxigenul la timp…

Pak clătină din cap.

— Ți-am mai spus că există oxigen rezidual în tuburi.

— Dar flăcările nu ar fi avut aceeași intensitate și dacă ai fi deschis trapa imediat, poate că am fi reușit să-i salvăm.

— N-ai de unde să știi asta, spuse Pak pe un ton calm. Își puse mâna pe bărbia ei și i-o ridică pentru a o privi în ochi. Adevărul este că, și dacă aș fi fost acolo, nici eu nu aș fi oprit oxigenul la 20:20. Amintește-ți că TJ și-a dat jos casca și ori de câte ori făcea asta, eu lăsam oxigenul pornit puțin mai mult pentru a recupera.

— Dar…

— …ceea ce înseamnă, adăugă Pak, că oxigenul ar fi fost pornit, iar incendiul și explozia s-ar fi petrecut la fel și dacă aș fi fost acolo.

Young își închise ochii și oftă. Oare de câte ori discutaseră pe acel subiect? Câte ipoteze și justificări mai puteau să-și spună?

— Dacă nu am făcut nimic greșit, atunci de ce nu putem spune adevărul?

Pak îi strânse mâna atât de puternic încât o duru.

— Trebuie să ne menținem versiunea inițială. Eu am părăsit hambarul și tu nu ești autorizată să supraveghezi ședințele. Polița de asigurări spune clar că, în cazul în care astfel de reglementări sunt încălcate, acest lucru este considerat neglijență. Și neglijența înseamnă că nu primim niciun sfanț.

— Asigurarea! zise Young, uitând că trebuia să vorbească în șoaptă. Cui îi mai pasă de asta?

— Avem nevoie de acei bani, altfel nu ne rămâne nimic. Toate sacrificiile pe care le-am făcut, viitorul lui Mary, totul s-ar spulbera.

— Ascultă, zise Young și îngenunche în fața lui, în speranța că faptul că era nevoit să privească în jos spre ea avea să-l ajute să înțeleagă, ei cred că ai mințit pentru a acoperi o crimă. Avocata aceea încearcă să te trimită pe tine la închisoare în locul lui Elizabeth. Nu-ți dai seama cât de grave sunt lucrurile? Ai putea fi executat!

Mary scoase un strigăt. Young crezuse că Mary se afla în lumea ei, ca întotdeauna, dar ea îi urmărea. Pak se uită urât la Young.

— Încetează să mai fii atât de melodramatică! O sperii fără motiv.

Young o îmbrățișă strâns pe Mary, așteptându-se ca aceasta să se elibereze, dar Mary rămase nemișcată.

— Ne facem griji pentru tine, îi spuse Young lui Pak. Eu sunt realistă, în timp ce tu nu iei lucrurile suficient de în serios.

— Ba iau lucrurile în serios, doar că eu sunt calm, nu isteric și nu exclam în mijlocul sălii de judecată. Ai văzut cum s-au întors toți să se uite la tine? *Acela* este genul de lucru care mă face să par vinovat. Dacă ne schimbăm povestea acum va fi mult mai rău.

Ușa se deschise. Pak îi aruncă o privire lui Abe și continuă să vorbească în coreeană:

— Nu spuneți nimic. Lăsați-mă pe mine să vorbesc, zise el pe un ton relaxat, ca și când ar fi vorbit despre vreme.

Abe părea nervos. Fața lui, care în mod normal avea culoarea mahonului uleios, era roșie și plină de broboane de transpirație. Când își intersectă privirea cu a lui Young, în loc de zâmbetul lui obișnuit, își întoarse privirea jenat.

— Young și Mary, trebuie să vorbesc cu Pak în privat. Puteți aștepta pe hol. Se servește masa de prânz acolo.

— Vreau să rămân aici, cu soțul meu, zise Young și își puse mâna pe umărul lui Pak, așteptându-se la o urmă de recunoștință pentru sprijinul ei – un zâmbet sau un gest din cap sau poate o mână peste a ei, cum făcuse în seara precedentă – dar Pak se încruntă și-i spuse în coreeană:

— Fă ce îți se spune. Deși vorbi șoptit, cuvintele lui semănau mai degrabă cu un ordin.

Lui Young îi căzu mâna de pe umărul lui. Fusese o proastă să creadă că acel moment de tandrețe din seara precedentă însemna că Pak nu mai era persoana care fusese întotdeauna: un bărbat coreean tradiționalist care nu se aștepta la nimic mai mult decât la supunere totală din partea soției sale când se aflau în public. Young părăsi încăperea împreună cu Mary.

Ajunseseră la jumătatea holului când ușa se închise în urma lor. Mary se opri, se uită în jur și se întoarse pe vârfuri până în dreptul sălii de conferință.

— Ce faci? o întrebă Young în șoaptă.

Mary își duse degetul la buze, sugerându-i să facă liniște și își lipi urechea de ușă.

Young se uită de jur-împrejur. Nu mai era nimeni în preajmă, așa că alergă pe vârfuri spre Mary pentru a asculta și ea la ușă.

Nu se auzea nimic, ceea ce o surprinse pe Young. Abe era genul de persoană căreia nu-i plăcea liniștea. Nu-și amintea de nicio întâlnire cu Abe în care el să nu fi vorbit încontinuu fără pauze. Deci ce însemna acea liniște? Oare Abe era precaut și își alegea cu grijă fiecare cuvânt, deoarece Pak devenise suspect de crimă?

În cele din urmă, Abe spuse:

— Am descoperit multe lucruri azi. Lucruri îngrijorătoare. Cuvintele lui aveau greutatea și echilibrul unui recviem.

Pak începu să vorbească imediat, nerăbdător.

— Am devenit suspect?

Young se aștepta ca Abe să protesteze: *„Nu! Bineînțeles că nu!”,* dar el nu spuse nimic. Nu se auzea decât sunetul scos de Mary, care își molfăia o șuviță de păr, un obicei prost pe care-l dezvoltase de când se mutaseră în America.

După o clipă, Abe zise:

— Ești la fel de suspect ca toți ceilalți.

Ce însemna asta? Abe spunea mereu lucruri de genul acela, lucruri care ar fi trebuit să te încurajeze, dar care, de fapt, lăsau mult loc interpretării. Așa se întâmplase și după ce poliția îl anchetase pe Pak pentru neglijență și Abe îi spusese: *„Ești ca și declarat nevinovat.*” Ori erai declarat nevinovat ori nu, cum putea exista ceva între?

Abe continuă:

— Există anumite… contradicții. De exemplu, apelul la societatea de asigurări. Tu ai fost cel care a dat acel telefon?

— Nu, zise Pak. Young ar fi vrut să urle la Pak să-și elaboreze răspunsul, să spună că nu avea niciun motiv să dea acel telefon, pentru că știa deja răspunsul. Înainte de a semna polița, Young îi tradusese tot textul și se amuzaseră împreună de cât de idiot formulate erau contractele americane pentru că prevedeau niște lucruri atât de evidente, pe care și un copil le-ar fi știut. Pusese accentul mai ales pe secțiunea privind incendierea *(„Două pagini în care îți spun că nu îți vor da banii dacă îți dai singur foc la proprietate sau pui pe altcineva să o facă!”).*

— Este bine să știi, zise Abe, că societatea de asigurări caută chiar acum înregistrarea acelui apel.

— Foarte bine. Asta va dovedi că nu eu am efectuat acel apel, spuse Pak, părând indignat.

— Ar mai fi putut avea și altcineva acces la telefonul lui Matt în timpul ședinței de dimineață? întrebă Abe.

— Nu. Mary a plecat la 08:30 la pregătirea pentru examenul SAT și Young strângea masa după micul dejun. Eram întotdeauna singur în timpul ședințelor de dimineață, în fiecare zi. Dar… vocea lui Pak se pierdu.

— Dar ce?

— Într-una dintre zile, Matt mi-a spus că avea telefonul lui Janine și că ea îl avea pe al lui. Le încurcaseră din greșeală.

Young își aminti de acea zi. Matt fusese supărat, aproape că renunțase la ședință pentru a merge să-și recupereze telefonul cât mai repede.

— Și asta s-a întâmplat în ziua apelului? În săptămâna de dinaintea exploziei?

— Nu știu sigur.

Se lăsă un moment lung de tăcere, după care Abe zise:

— Janine știa numele societății de asigurări cu care ai încheiat polița?

— Da, spuse Pak. Ea mi-a recomandat societatea respectivă. Ei asiguraseră și biroul unde lucra ea.

— Interesant. Ceva legat de acel ultim schimb de replici îl făcu pe Abe să nu mai fie atât de precaut și reveni la stilul lui obișnuit de a vorbi repede, cu inflexiuni, echivalentul vocal al unui carusel. Acum, să vorbim despre cealaltă problemă și anume vecinul tău. Ai părăsit hambarul în timpul acelei ședințe?

— Nu, spuse Pak. Negația lui inechivocă o făcu pe Young să tresară și să se întrebe cu cine se căsătorise. O surprinse faptul că soțul ei putea minți atât de eficient și fără pic de ezitare.

— Vecinul tău spune că te-a văzut afară timp de 10 minute, înainte de explozie.

— Ori minte, ori nu-și amintește bine. Am verificat liniile electrice de mai multe ori în acea zi, pentru a vedea dacă cei de la compania de electricitate veniseră să facă reparații. Dar nu am ieșit decât în timpul pauzelor. Niciodată în timpul

ședințelor, zise Pak pe un ton sigur, aproape arogant.

Rigiditatea lui Abe păruse să fi dispărut aproape de tot.

— Ascultă, Pak, dacă ai omis să-mi spui ceva, acum este momentul. Ai suferit o traumă imensă, care ar putea face pe oricine să fie confuz. Este normal să nu-ți amintești totul cu exactitate. N-o să-ți vină să crezi câți martori își amintesc perfect anumite lucruri și îmi spun o variantă, după care le împărtășesc ce a spus altcineva și *bum*, brusc își amintesc ceva de care uitaseră complet. Important este să-mi spui totul acum, înainte de a depune mărturie. Trebuie să le spui jurații totul, de la bun început și atunci nu va exista nicio problemă. Dar dacă aștepți până mai târziu, acest lucru va fi în defavoarea ta pentru că dintr-odată toți jurații se vor întreba: *„Oare ce ascunde? De ce și-a schimbat povestea?”* Și apoi *bum*, Shannon va striga că există îndoieli rezonabile și totul se va duce de râpă.

— Nu se va întâmpla asta pentru că spun adevărul, zise Pak pe un ton mai ridicat.

— Trebuie să înțelegi, spuse Abe, vecinul tău este foarte convingător. Se afla într-o convorbire telefonică cu fiul lui și îi povestea despre cum tu te prosteai cu baloanele și liniile electrice și alte asemenea. Fiul lui a confirmat aceste lucruri și înregistrările telefonice corespund. Este imposibil ca și povestea ta și a lui să fie adevărate.

— Se înșală, zise Pak.

— Ceea ce nu înțeleg eu, continuă Abe, ignorându-l pe Pak, este ce motiv ai avea să-l contrazici. Îți oferă un alibi perfect. O persoană neutră confirmă faptul că nu te aflai în apropierea locului de unde a pornit incendiul. Shannon n-are decât să urle toată ziua despre cum nu ai deschis trapa, dar nimic din toate astea nu schimbă faptul că Elizabeth a pornit incendiul. Deci, având în vedere că scopul meu este să o bag pe Elizabeth la

închisoare, mie îmi convine declarația lui Spinum. Ceea ce nu-mi convine este faptul că tu minți cu privire la acest lucru. Pentru că faptul că minți despre *orice*, mă face să mă întreb ce anume încerci să acoperi, înțelegi?

Mary începu să-și molfăie iar părul, iar sunetul pe care îl scotea începu să se intensifice, asemenea bătăilor inimii lui Young.

— Eram în hambar, zise Pak.

Mary clătină din cap. Fața ei era toată încruntată și schimonosită de agitație, iar cicatricea de pe obrazul ei ieși în evidentă, umflată și albă.

— Trebuie să facem ceva. Are nevoie de ajutor, zise Mary în engleză.

— Tatăl tău ne-a spus să nu facem nimic și trebuie să-l ascultăm, îi spuse Young în coreeană.

Mary o privi cu gura deschisă, ca și când ar fi vrut să spună ceva, dar n-ar fi putut pronunța cuvintele. Young recunoscu acea privire. Când Pak venise în America și le spusese că luase decizia de a se muta cu toții în Miracle Creek, Mary se certase cu el, plânsese și țipase că nu voia să se mute într-un loc uitat de lume, unde nu cunoștea pe nimeni. Când Pak o certase pentru că dăduse dovadă de lipsă de respect față de autoritatea lui părintească, Mary se întorsese spre Young și îi spusese:

— *Spune-i! Știu că ești de acord cu mine. Ai și tu o voce. De ce nu o folosești niciodată*?

Young vrusese să răspundă, să țipe la Pak că se aflau în America și că timp de patru ani ea fusese cea care se ocupase de creșterea lui Mary, de conducerea magazinului și de partea financiară de una singură și că el nu le mai cunoștea și cu siguranță nu cunoștea America la fel de bine ca ea, așa că cine se credea el să-i ordone ce să facă? Dar privindu-l – acea anxietate din expresia lui, asemenea unui băiețel la o școală nouă, întrebându-se unde-i era locul – văzuse cât de multe pierduse el în acei ani de separare și

disperarea cu care își dorea să-și reia rolul de cap al familiei și suferise pentru el.

— *Am încredere că vei lua cea mai bună decizie pentru această familie,* îi spusese ea lui Pak și văzuse pe fața lui Mary aceeași expresie pe care o avea și în prezent: o combinație de dezamăgire, dispreț și, mai rău decât toate, milă față de neputința mamei sale. O făcuse să se simtă mică, de parcă ea ar fi fost copilul și Mary adultul.

Young ar fi vrut să-i explice acele lucruri fiicei sale și își întinse brațul pentru a o lua de mână și a o conduce undeva unde ar fi putut vorbi. Dar înainte de a apuca să facă sau să zică ceva, Mary se întoarse, deschise ușa și spuse cu voce tare:

— Eu am fost.

*

Furia legată de faptul că Mary se comportase ca un copil – fără să gândească înainte, fără să ia în considerare consecințele – avea să vină mai târziu. Pentru moment, Young simți invidie, pentru că fiica ei, o *adolescentă,* avusese curajul să acționeze.

— Cum adică ai fost tu? întrebă Abe.

— Eu am fost cea pe care a văzut-o Dl. Spinum, zise Mary. Am fost afară înainte de explozie. Aveam părul prins sub șapcă, așa cum îl poartă tatăl meu și presupun că, de la distanță, a crezut că eram tatăl meu.

— Dar tu erai în hambar, spuse Abe, încruntându-se și mai tare. Așa ai spus de la bun început, că ai stat cu tatăl tău până chiar înainte de explozie.

Mary se albi la față. Era evident că nu se gândise la cum avea să combine versiunea ei cea nouă cu cea veche. Mary îi privi pe Young și pe Pak cu o privire panicată, care cerea ajutor.

Pak veni în ajutorul ei și spuse în engleză:

— Mary, doctorii spun că amintirile îți vor reveni treptat. Îți amintești ceva nou? Ai ieșit afară pentru a merge să o ajuți pe mama ta să caute baterii. Poate s-a mai întâmplat ceva atunci?

Mary își mușcă buza, ca și când s-ar fi străduit să nu plângă și dădu încet din cap. Când vorbi, în cele din urmă, cuvintele ei erau șovăitoare și nesigure.

— Mă certasem cu mama puțin mai devreme, în legătură cu faptul că trebuia să-i ajut mai mult prin casă, să gătesc, să fac curat… Și m-am gândit că… dacă aveam să rămânem singure, avea să țipe iar la mine, așa că… nu m-am dus în casă. Mi-am amintit… Mary se încruntă, concentrându-se, ca și când ar fi încercat să-și amintească o amintire începătoșată. Știam despre liniile de electricitate, așa că… m-am dus acolo. M-am gândit că poate… reușesc să eliberez acele baloane, dar… nu ajungeam la sfori, așa că m-am întors. Mary îi aruncă o privire lui Abe și continuă: Și atunci am văzut fum. Așa că m-am dus în spatele hambarului și apoi… Vocea lui Mary se pierdu și își închise ochii. O lacrimă i se rostogoli pe obraz, ca la comandă, accentuând umflăturile și fisurile cicatricei.

Young era conștientă de faptul că ar fi trebuit să joace rolul mamei îndurerate pentru fiica ei, care, până în acel moment, nu vorbise despre acea seară, că ar fi trebuit s-o îmbrățișeze, s-o mângâie pe cap, să facă toate acele lucruri pe care le fac mamele pentru a-și liniști copiii, dar nu putu decât să rămână nemișcată, simțind cum greața și îngrijorarea îi cuprindeau tot corpul, convinsă de faptul că Abe își dăduse seama că Mary mințea.

Dar el nu-și dăduse seama. Crezuse tot ce-i spusese sau, cel puțin, se prefăcuse și zise că acele lucruri explicau multe și că era de înțeles că amintirile aveau să iasă la suprafață treptat, pe bucățele, așa cum spuseseră și doctorii. Abe părea foarte ușurat la auzul unei explicații plauzibile

pentru povestea domnului Spinum și chiar dacă Abe ar fi avut dubii cu privire la versiunea lui Mary – cum ar fi fost și normal, de altfel, căci cum puteai confunda o fetiță cu un bărbat de vârstă mijlocie, chiar și de la distanță sau cum puteai explica faptul că Mary își petrecuse câteva minute în preajma liniilor electrice, în timp ce declarația domnului Spinum susținea că fusese vorba despre mai mult de 10 minute – acesta le dezminți, dând vina pe vederea slabă a bătrânilor caucazieni care considerau că toți asiaticii arătau la fel și pe faptul că adolescenții nu-și dau seama când trece timpul.

Abe i se adresă lui Pak:

— Nu știu de ce Shannon a decis să se ia de tine. Nu există niciun motiv. Chiar și dacă ai fi vrut să obții banii din asigurare, de ce n-ai fi așteptat până când camera era goală? De ce ai fi riscat să omori niște copii? Nu are logică. Dacă n-ar fi fost această încurcătură legată de faptul că ai fost văzut afară, nu ar avea nicio dovadă împotriva ta.

Mary scoase un sunet ca un fel de combinație între un chicotit și un suspin.

— Este vina mea. Dacă mi-aș fi amintit mai devreme… Mary se uită la Abe cu o expresie schimonosită de durere. Îmi pare rău. Sper că asta nu-i va face rău tatălui meu. El nu a greșit cu nimic. Nu poate merge la închisoare.

Mary îngenunche lângă Pak și își lăsă capul pe umărul lui. Pak o mângâie pe cap, ca și când i-ar fi spus că era în regulă, că o ierta, iar Mary își întinse mâna spre Young, invitând-o să li se alăture. Chiar și după ce fiica lor crease acel cerc, Young tot se simți ca o străină, exclusă din acea legătură strânsă dintre soțul și fiica ei. Pak o iertase pe Mary pentru că nu-i respectase planul, dar oare avea să fie la fel de înțelegător și cu Young? Și Mary, care își depășise tăcerea de luni de zile pentru Pak, oare ar fi făcut același lucru și pentru Young?

— Nu-ți face griji, vom rezolva problema, spuse Abe. Pak, mâine, în timpul mărturiei, o să te rog să

explici totul și, Mary, este posibil să fiu nevoit să te chem și pe tine să depui mărturie. Abe se ridică. Dar nu vă pot ajuta dacă nu sunteți sinceri cu mine și nu mai vreau să am parte de încă o zi ca aceasta. Drept urmare, vă mai întreb o dată: mai există ceva, *orice,* ce nu mi-ați spus?

— Nu, zise Pak.

— Nu, nimic, spuse Mary.

Abe o privi pe Young, care își deschise gura, dar nu reuși să spună nimic. Își dădu seama că rămăsese tăcută în tot acel timp, de când Mary deschisese ușa.

— Young? Mai ai ceva să-mi spui? o întrebă Abe.

Young își aminti cum Mary îl ajutase pe Pak în acea seară să stea de pază, în timp ce ea fusese singură în casă, cotrobăind după baterii. Își aminti de convorbirea cu Pak în care ea se plânsese în legătură cu Mary, în timp ce el îi luase apărarea, ca întotdeauna.

— Mai este ceva? Acum este momentul să-mi spui, zise Abe. Mâinile lui Pak și Mary le strânseră tare pe ale ei, cerându-i în tăcere să li se alăture.

Young privi în jos spre soțul și fiica ei, după care se întoarse spre Abe.

— Știi tot, zise Young și se simți unită cu familia ei.

Abe le spuse că după mărturia următorului martor, nimeni, absolut *nimeni*, nu avea să mai aibă niciun dubiu cu privire la faptul că Elizabeth își dorise moartea fiului ei.

TERESA

Se gândea numai la sex. Pe toată durata pauzei de prânz, în timp ce-și mestecase mâncarea, în timp ce se plimbase prin magazine, în timp ce privise podgoriile: sex, sex, sex.

Totul începuse într-una dintre cafenelele drăguțe de pe Strada Principală. Pereții erau lila, cu struguri pictați de mână. Era categoric genul de loc în care își luau prânzul femeile. Tipul de la casă era genul de bărbat care ar fi putut face parte din distribuția unui film numit *Tip tânăr și sexi,* cu o musculozitate cizelată, accentuată tocmai de juxtapunerea pe fundalul delicat. Când se apropiase de el pentru a-și plăti salata, Teresa simțise un iz familiar, care-și avea originea undeva departe, în trecutul ei. Era ceva înțepător – poate *Polo,* parfumul pe care-l folosea iubitul ei din liceu – combinat cu puțină transpirație. Era acel miros moscat, înțepător de orgasm, dar nu genul cu care era ea obișnuită, singură, sub pătură, cu degetul arătător învârtindu-se ușor în cercuri, ci genul de orgasm pe care nu-l mai simțise de 11 ani, cel determinat de greutatea corpului unui bărbat deasupra ei și de corpurile lor alunecoase de la transpirație.

— *Este arșiță afară. Ești sigură că vrei să iei salata la pachet?* o întrebase tipul.

— *Îmi place arșița*, răspunsese ea, pe ceea ce considerase a fi un ton cu o ușoară tentă sexuală. Îi zâmbise sugestiv și ieșise din cafenea, savurând mișcarea fustei ei, senzația de mătase pe piele. Odată ajunsă pe strada următoare, îl văzuse pe Matt, care îi spunea „Maica Tereza” și fusese nevoită să se abțină să nu izbucnească în râs la cât de delicios și ridicol era acel moment.

Posibil să fi fost din cauza fustei. Nu mai purtase fustă de ani de zile. La cât de des era nevoită să se aplece pentru a se ocupa de scaunul

cu rotile și tuburile Rosei, fustele nu reprezentau o opțiune. Sau poate că fusese din cauza faptului că era singură. Se simțea atât de remarcabil, minunat și amețitor de *singură,* pentru că nu trebuia să aibă grijă de nimeni în acel moment. Pentru prima dată în 11 ani, fusese eliberată din rolul permanent de Mamă Asistentă pentru Rosa și de Mamă Part-Time pentru Carlos (cunoscut și sub numele de „Celălalt Copil", cum își spunea el).

Nu era ca și când nu ar fi avut niciodată timp liber; avea câteva ore pe săptămână, când voluntarii de la biserică se ofereau să stea cu copiii. Dar acele ieșiri erau mereu pe fugă și pline de lucruri de rezolvat. Ziua precedentă fusese prima din ultimul deceniu pe care și-o petrecuse departe de Rosa – prima dată când nu fusese nevoită să se ocupe de mese și de schimbat scutece, să o ducă la ședințe de terapie în dubița lor modificată pentru persoane cu handicap, nu o trezise de dimineață și nu o sărutase de noapte bună. Fusese cumplit și voluntarii fuseseră nevoiți să o dea afară din casă și să-i spună să nu-și facă griji și să se concentreze pe proces. Telefonase acasă de îndată ce ajunsese la tribunal și ulterior de două ori în timpul primei pauze.

În timpul pauzei de prânz din ziua precedentă, Teresa sunase acasă, își mâncase sandvișul pe care și-l pusese la pachet și aruncase o privire la ceas. Mai avea 50 de minute la dispoziție, fără a *trebui* să facă nimic, așa că se plimbase fără țintă. Nu existau magazine *Target* sau *Costco*, doar magazine dichisite, destinate frivolității, care-și afișau cu mândrie respingerea față de tot ce era practic. Intrase într-un anticariat care avea o secțiune întreagă dedicată hărților vechi, dar nicio carte despre cum să crești copii cu nevoi speciale și apoi intrase într-un magazin cu îmbrăcăminte care oferea 15 varietăți de brățări, dar nu avea chiloți sau șosete. Cu fiecare minut de plimbat și privit, timp în care nu trebuia să fie îngrijitoare,

Teresa simțise cum se lepăda de acel rol, celulă cu celulă, asemenea unui șarpe care își leapădă pielea, scoțând la suprafață tot ceea ce fusese îngropat până atunci. Nu mai era Teresa Mama sau Teresa Asistenta, ci doar Teresa, femeia. Lumea aceea acaparată de Rosa, Carlos, scaune cu rotile și tuburi începuse să devină suprarealistă și distantă, iar intensitatea iubirii și îngrijorării pentru ei începuse să se diminueze, asemenea stelelor la răsărit – încă exista, dar nu mai era atât de vizibilă.

După prima zi de proces, Teresa se întorsese acasă în mașinuța cu două uși pe care o împrumutase, fredonând melodii rock. Când ajunsese acasă, cu 10 minute înainte de ora de culcare a Rosei, trecuse de casa ei, parcase într-un loc ascuns între copaci și, timp de 15 minute, citise din cartea pe care și-o cumpărase în timpul pauzei – o carte polițistă de Mary Higgins Clark[17], care costase 99 cenți – și savurase cele câteva minute suplimentare de libertate.

Era ca în cazul interpretării metodice, când actorul își intră tot mai bine în rol pe măsură ce pretinde mai mult timp că este altcineva. În acea zi, Teresa plecase de acasă mai devreme decât trebuia. Juca rolul unei femei singure – se machiase în mașină, își lăsase părul desprins, urmărise muncitorii din podgorii – și, pentru o clipă, cât timp vorbise cu tipul de la casă, se *simțise* cu adevărat liberă, ca o femeie care nu prezenta acele caracteristici care ar fi făcut orice bărbat să o respingă, acea combinație de fiică cu dizabilități și fiu morocănos.

Așteptase până în ultimul moment să se întoarcă la tribunal. La ușă, o salutară două femei pe care le mai văzuse de câteva ori – paciente ale Submarinului Miracol, care aveau ședința de dimineață imediat după a lor. Una dintre ele spuse:

— Tocmai ce vorbeam despre cât de greu este să mă aflu aici. Soțul meu nu este obișnuit să se ocupe de copii.

— Și eu sunt în aceeași situație, zise cealaltă femeie. Sper să se termine repede procesul.

Teresa dădu din cap și încercă să zâmbească într-un mod care să sugereze că și ea simțea același lucru. Se întrebă dacă faptul că se bucura atât de mult de pauza pe care o luase de la viața ei o făcea o persoană rea. Oare era o mamă rea dacă nu-i lipseau buzele Rosei, deschizându-se pentru a spune „*Mama*”? Oare era o prietenă rea față de voluntari dacă se ruga ca acel proces să dureze o lună? Teresa deschise gura pentru a spune *„Știu, mă simt atât de vinovată”,* când observă expresia de pe fețele lor – nu era vinovăție, ci entuziasm. Ochii lor se învârteau în toate direcțiile și era evident că ele erau încântate de toată drama din sala de judecată. Dintr-odată, o idee i se înfiripă în minte și anume posibilitatea ca acele femei, asemenea Teresei, să joace de fapt rolul de Mamă Bună, încercând să pretindă că nu se bucurau de acea pseudo-vacanță, care-i forțase pe soții lor să experimenteze viața lor haotică de zi cu zi. Teresa le privi, zâmbi și spuse:

— Știu exact ce simțiți.

*

Atmosfera din sala de judecată era înăbușitoare. Se așteptase să se poată adăposti de arșița de afară – cineva spusese că erau peste 37° C – dar aerul era la fel de dens și înăuntru, probabil din cauza tuturor acelor oameni care veniseră din soare, de unde absorbiseră toată umiditatea ca un burete, iar acum intrau în sală și eliberau toată acea căldură. Aparatele de aer condiționat erau pornite, dar scoteau un sunet slab și bolboroseau o dată la ceva vreme, ca și când ar fi fost extenuate. Aerul pe care îl scoteau nu răcea sala, ci mai degrabă împrăștia particulele de sudoare.

Abe își anunță următorul martor: Steve Pierson, expert în incendieri și anchetator-șef. Când

bărbatul trecu pe lângă ea, cu chelia lui uleioasă și roz de la transpirație, Teresa aproape că văzu cum ieșeau aburi din capul lui. Având în vedere că Teresa avea aproape 1,50 m înălțime, majoritatea persoanelor îi păreau înalte, dar Inspectorul Pierson era uriaș, chiar mai înalt decât Abe. Boxa martorilor scârțâi când urcă el, iar scaunul din lemn arăta ca un scăunel pentru copii pe lângă corpul lui robust. Când se așeză, soarele se reflectă în chelia lui, asemenea unui reflector, creând un fel de aureolă în jurul feței sale. Teresa își aminti de prima dată când îl văzuse pe acel bărbat, în seara exploziei, când stătuse în picioare, cu spatele la foc și flăcările pâlpâitoare i se reflectaseră în chelia lucioasă.

Fusese o scenă de coșmar. Sirene de intensități diferite se auzeau venind dinspre mașinile de pompieri, ambulanțe și mașinile de poliție, printre trosnetele focului care învăluia tot hambarul. Toate acele vehicule cu lumini intermitente care contrastau cu cerul întunecat creau o atmosferă psihedelică de club de noapte, iar liniile de spumă și apă generate de furtunuri se intersectau în aer asemenea serpentinelor. Și peste tot vedeai numai tărgi cu cearceafuri albe imaculate.

În mod miraculos, Teresa și Rosa nu pățiseră nimic, doar inhalaseră fum, pentru care li se dăduse, în mod ironic, oxigen pur. În timp ce respira, îl văzuse pe Matt luptându-se cu un paramedic care îl ținea la pământ.

— Dă-mi drumul! Ea încă nu știe! Trebuie să-i spun!

Teresei i se oprise respirația. Elizabeth. Ea nu știa că fiul ei era mort.

În acel moment, apăruse Steve Pierson în peisaj, cu umerii lui dubios de lați și capul chel, asemenea unei caricaturi a unui personaj negativ dintr-un film.

— *Domnule, ne vom ocupa noi să o găsim pe mama băiatului decedat*, zisese el cu o voce nazală

și subțire, care i se păruse și mai ciudată Teresei, așteptându-se la o voce groasă din partea unui bărbat de statura lui. Sunase atât de ciudat încât ai fi zis că vocea lui adevărată fusese dublată de o înregistrare cu vocea unui băiețel la pubertate. Îi vom da noi vestea.

Să-i dea vestea. Teresa și-l imaginase pe acel bărbat spunând *„Doamnă, am niște vești pentru dumneavoastră”* ', ca și când moartea lui Henry ar fi reprezentat o știre interesantă din străinătate prezentată pe CNN. *„Fiul dumneavoastră este mort.”*

Nu. Nu avea să lase un străin care arăta ca un luptător de sumo scandinav și care vorbea ca veverița Alvin[18] să-i dea lui Elizabeth acea veste, nu avea să-l lase să infecteze acel moment pe care ea avea să-l retrăiască la nesfârșit. Teresa însăși trecuse prin ceva asemănător când un doctor care se considera foarte ocupat și important îi spusese *„Vă sun pentru a vă aduce la cunoștință faptul că fiica dumneavoastră este în comă,”* după care îi întrerupsese reacția șocată de *„Ce? Vă bateți joc de mine?”* cu replica *Vă sugerez* să veniți cât mai repede posibil. Nu cred că va mai supraviețui mult. Teresa își dorise ca Elizabeth să afle vestea de la cineva apropiat, în brațele căreia să poată plânge ulterior, la fel cum și-ar fi dorit să fi făcut și fostul ei soț în loc să delege acea sarcină unui străin.

Teresa o lăsase pe Rosa cu paramedicii și plecase în căutarea lui Elizabeth. Era ora 20:45, deci ședința ar fi trebuit să se încheie cu ceva vreme în urmă. Oare unde era Elizabeth? Nu era în mașină. Oare se dusese să se plimbe? Matt spusese cândva că era o potecă pe lângă pârâu.

Îi luase cinci minute să o găsească. Stătea întinsă pe o pătură, lângă pârâu.

— *Elizabeth?* spusese Teresa, dar Elizabeth nu-i răspunsese. Apropiindu-se, Teresa observase căștile albe din urechile ei. Teresa auzise niște ecouri slabe de muzică venind din căști,

îmbinându-se cu clipocitul pârâului și cu sunetul greierilor.

Cerul întunecat îi învăluise chipul lui Elizabeth într-o umbră movulie. Avea ochii închiși și un mic zâmbet pe față. Părea foarte liniștită. Lângă ea, pe pătură se aflau un pachet de țigări, chibrituri, un muc de țigară, o hârtie mototolită și un termos.

— *Elizabeth,* repetase Teresa, dar din nou nicio reacție. Teresa se aplecase și îi scosese căștile din urechi. Elizabeth se speriase și tresărise. Termosul se vărsase și un lichid deschis la culoare cursese din el. Vin?

— *Dumnezeule, nu-mi vine să cred că am adormit. Cât este ceasul?* întrebase Elizabeth.

— *Elizabeth,* zisese Teresa și își împreunase mâinile. Luminile intermitente ale ambulanțelor luminau cerut asemenea unor artificii. *S-a întâmplat ceva oribil. A fost un incendiu, o explozie. Totul s-a petrecut atât de repede.* Îi luase mâinile lui Elizabeth într-ale ei. *Din nefericire, Henry a fost… implicat și el, el…*

Elizabeth nu spusese nimic, nu întrebase *El ce?,* nu i se tăiase respirația, nu țipase. Doar clipise regulat, ca și când ar fi numărat secundele până când Teresa reușea să pronunțe ultimele cuvinte. *Cinci, patru, trei, doi, unu.* Teresa și-ar fi dorit să poată spune „rănit", chiar „în pragul morții", sau orice care ar fi lăsat măcar o umbră de speranță.

— *Henry a murit,* zisese Teresa în cele din urmă. Îmi pare atât de rău, nici nu pot să-ți spun…

Elizabeth își închisese ochii strâns și își ridicase mâna ca și când ar fi vrut să o oprească. Se legănase ușor, în față și în spate, asemenea unei bluze puse la uscat, care se legăna în briză. Când Teresa se aplecase să o ia în brațe, Elizabeth își deschisese gura într-un urlet mut, apoi își dăduse capul pe spate și Teresa realizase că Elizabeth râdea în hohote, cu un râs strident, maniacal și repeta neîncetat, ca pe o mantra: *„Este mort, este mort, este mort!"*

*

Teresa ascultă mărturia Inspectorului Pierson cu privire la restul acelei nopți, despre cum Elizabeth scrutase scena cu un calm sinistru, despre cum o condusese spre targa lui Henry și, înainte de a o putea opri, ea dăduse la o parte cearceaful alb care-i acoperea fața, despre cum ea nu urlase, nu plânsese și nu se agățase de trupul neînsuflețit al fiului ei, așa cum obișnuiau să facă părinții îndoliați, și despre cum își spusese în sinea lui că probabil se afla în șoc, dar cum, cu toate acestea, fusese extrem de sinistru.

Cât timp inspectorul descrisese acele evenimente pe care Teresa le cunoștea și le trăise, ea își ținuse privirea ațintită în podea, netezindu-și ridurile de pe mâini și și-o amintise pe Elizabeth țipând *„Este mort!”*. Acel hohot de râs fusese ceea ce o convinsese pe Teresa că Elizabeth nu-l omorâse pe Henry sau, dacă o făcuse, nu o făcuse intenționat, nu fusese omucidere. Pe când avea 8 ani, Teresa căzuse prin gheață, într-un iaz. Apa fusese atât de rece, încât o simțise ca pe apa fiartă. La fel simțise și acel hohot de râs al lui Elizabeth, era ca și când suferea atât de mult încât sărise peste plâns, la ceva mai presus de plâns: un hohot de râs cauzat de durere care transmitea mai multă suferință decât orice suspin sau urlet. Dar cum ar fi putut explica acel lucru în cuvinte, cum ar fi putut explica faptul că râsul lui Elizabeth nu fusese cu adevărat un râs? Faptul că băuse și fumase – lucruri pe care o mamă nu ar trebui să le facă – erau oricum extrem de grave. Faptul că râsese când aflase de moartea fiului ei ar fi făcut-o să pară în cel mai bun caz nebună și în cel mai rău caz o psihopată. Drept urmare, Teresa nu împărtășise acea amintire cu nimeni.

Abe puse ceva pe trepied. Era o imagine mărită a unei hârtii dintr-un carnețel, care era plină de

inscripții scrise de mână. În mare parte era o listă de sarcini: numere de telefon, URL-uri, alimente de cumpărat. Cinci elemente împrăștiate pe foaie erau marcate cu galben: *Nu mai pot face asta; Trebuie să-mi recâștig viața; Totul trebuie să înceteze AZI!!; Henry = victimă? Cum?* și *GATA CU HBOT,* iar acea ultimă propoziție fusese încercuită de zeci de ori, așa cum un copil ar desena o tornadă. Niște dungi inegale umpleau întreaga foaie, ceea ce indica faptul că fusese ruptă și apoi lipită la loc, ca un puzzle.

— Inspector Pierson, vă rog să ne spuneți ce reprezintă asta, zise Abe.

— Este o copie mărită și marcată colorat a unui bilețel pe care l-am găsit în bucătăria inculpatei. Fusese rupt în 9 bucăți și aruncat în coșul de gunoi. Analiza scrisului de mână a confirmat faptul că bilețelul a fost scris de inculpată.

— Deci, inculpata a scris, a rupt și a aruncat acest bilet. De ce este acest lucru semnificativ?

— Pare a fi un document prin care planifică totul. Aparent, inculpata se săturase de a-și îngriji copilul cu nevoi speciale. Planificase să „înceteze” totul în acea seară, zise Pierson și mimă ghilimelele în aer. A scris „Gata cu HBOT”. După ce am comparat URL-urile și numerele de telefon de pe acest bilet cu istoricul căutărilor pe internet și înregistrările telefonice ale inculpatei, am stabilit că a scris acest bilet în ziua exploziei. Drept urmare, la câteva ore după ce ea a scris acest bilet, incinta HBOT a explodat și i-a ucis fiul. Și în timp ce se întâmplau toate acestea, ea sărbătorea, bând vin și fumând, acțiuni care ar putea fi interpretate drept un simbol al eliberării de responsabilitățile parentale. Pierson se încruntă la Elizabeth, ca și când ar fi mâncat ceva stricat și Teresa se întrebă dacă oare și ei i-ar fi aruncat aceeași privire dacă ar fi văzut-o cu o seară în urmă ascunzându-se în mașină pentru a se bucura

de încă câteva minute de libertate, fără copilul ei cu dizabilități.

— Poate că inculpata scria despre faptul că se simțea extenuată și planifica să renunțe la oxigenoterapia hiperbară. Nu este și aceasta o posibilitate?

Pierson clătină din cap.

— Trimisese niște e-mail-uri chiar în acea zi, prin care anulase ședințele de terapie ale lui Henry, ședințele de logopedie, de terapie ocupațională, de terapie fizică, de terapie socială, toate, mai puțin ședințele de HBOT. De ce nu ar fi renunțat și la HBOT dacă „Gata cu HBOT" însemna doar că voia să renunțe? Dar desigur, nu era nevoie să renunțe la asta, dacă știa că incinta avea să fie distrusă.

— Hm, este foarte ciudat, zise Abe și făcu fața aceea de „nu-i pot da de cap".

— Da, este o coincidență cam mare faptul că inculpata a decis să renunțe la HBOT fix în ziua în care a avut loc explozia. Și, dintr-odată, tot ce notase pe acea hârtie s-a adeverit și, în mod convenabil, Henry nu mai avea nevoie de toate acele servicii pe care ea le anulase.

— Dar mai există și coincidențe, spuse Abe, pe un ton animat, jucându-se dea polițistul bun și polițistul rău cu jurații.

— Așa este, dar dacă ea decisese să renunțe, de ce a mai mers la acea ședință? De ce a mai bătut tot drumul doar ca să ajungă acolo și să mintă că se simte rău? De ce ar fi făcut toate aceste lucruri după ce își petrecuse după-amiaza căutând pe internet informații privind incendiile HBOT, așa cum a confirmat analiza criminalistică a calculatorului ei?

— Inspector Pierson, zise Abe, în calitate de expert în anchete privind incendierile, la ce concluzie ați ajuns după ce ați analizat căutările pe internet și notițele inculpatei?

— Căutările ei pe internet s-au axat pe mecanismele incendiilor HBOT – de unde pornesc și cum se extind – fapt care indică o persoană care planifică o incendiere și care încearcă să afle cum este mai bine să pornească incendiul, pentru a garanta moartea persoanelor din camera HBOT. Faptul că a scris „Henry = victimă? Cum?" demonstrează că inculpata se axase pe a-l transforma pe Henry în victimă, în persoana care avea să moară. Iar faptul că ulterior a făcut aranjamentul în așa fel încât Henry să se afle în cel mai periculos loc din cameră, confirmă acest lucru.

— Obiecție, strigă avocata lui Elizabeth și ceru să i se adreseze judecătorului separat. În timp ce avocații discutau cu judecătorul, Teresa privi imaginea mărită a biletului. Fiecare mâzgălitură reprezenta ceva ce Teresa însăși ar fi putut scrie. De câte ori nu se gândise: *Nu mai pot face asta. Trebuie să-mi recuperez viața?* La naiba, acele lucruri erau incluse în rugăciunile ei zilnice: „*Bunule Dumnezeu, te rog ajut-o pe Rosa, te rog dă-ne un leac, un medicament, orice, pentru că trebuie să-mi recuperez viața, Carlos trebuie să-și recupereze viața și, mai presus de toate, Rosa trebuie să-și recupereze viața. Doamne, te rog."* Iar vara precedentă, când băteau acel drum lung pentru ședințele HBOT de două ori pe zi, numărase zilele până avea să se termine chinul și îi spusese Rosei*: „Încă 9 zile, draga mea și apoi, GATA CU HBOT!"*

În ceea ce privea notița *„Henry = victimă? Cum?",* explicația lui Pierson avea sens, din punct de vedere intelectual, dar ceva legat de acele cuvinte declanșase ceva în mintea Teresei. *Henry egal victimă, cum. Henry este o victimă, Henry în calitate de victimă? Cum?,* repetă Teresa, lăsându-se purtată de ritmul acelor cuvinte, care îi părea extrem de familiar, asemenea unui cântec de leagăn de odinioară.

Dintr-odată își aminti de protestatarii din acea dimineață. *„Le faceți rău,”* spusese femeia cu părul gri tuns bob. *„I-ați transformat în victimele propriilor voastre dorințe denaturate de a avea copii perfecți.”* Acele cuvinte o afectaseră profund pe Elizabeth – se albise la față, în ciuda faptului că era la fel de cald ca într-o saună. Teresa îi spusese: *„Pe bune? Henry o victimă? Este ridicol. Îi cumperi și lenjerie organică, pentru numele lui Dumnezeu!”* Dar ulterior, în acea zi, Teresa se gândise la rândul ei la acele cuvinte și se întrebase: *„Oare Rosa este o victimă a incapacității mele de a o accepta? Dar eu nu vreau decât să fie sănătoasă. Ce este greșit în asta?”* Dacă ar fi avut o hârtie la îndemână, poate că și ea ar fi mâzgălit: *„Rosa = victimă? Cum?”*

Avocații se întoarseră la mesele lor și Abe plasă un nou panou pe trepied.

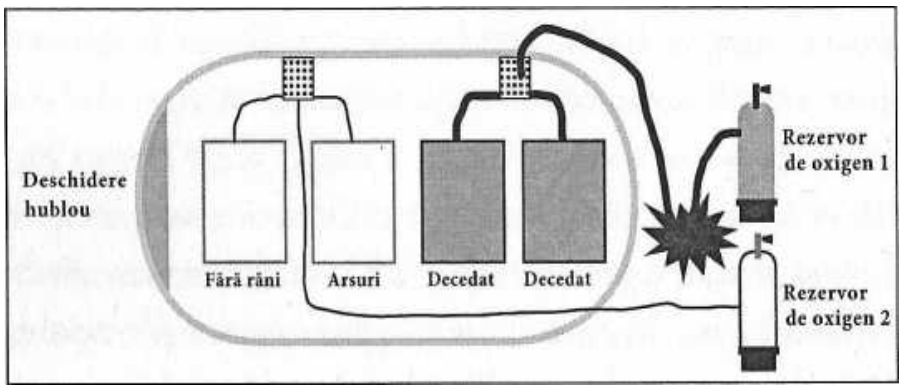

— Domnule Inspector, zise Abe, vă rog să ne explicați ce este asta.

— Este o imagine de pe ultima pagină de internet accesată de inculpată înainte de explozie. Căutase pe internet „pornire foc HBOT în exteriorul camerei”, probabil pentru a găsi cazul la care se făcea referire în pliantul protestatarilor și a dat peste asta: o cameră similară cu Submarinul Miracol, în cazul căreia incendiul a pornit afară. Focul a crăpat tuburile de oxigen, permițând oxigenului să iasă afară și să intre în contact cu

flăcările. Rezervorul 1 a explodat și a ucis doi pacienți care erau conectați la el.

— Deci, inculpata a văzut această imagine cu câteva ore înainte de a-și așeza copilul în cel de-al treilea loc, marcat *„Decedat”*. Asta încercați să ne spuneți?

— Exact. Și acum, vă rog să vă reamintiți, zise Pierson și se întoarse spre jurați, Submarinul Miracol a explodat în exact aceeași manieră. Focul a început în același loc, sub zona în care tuburile de oxigen formează un U. Și numărul deceselor a fost același în cazul celor două locuri din spate, unde inculpata *insistase* să fie așezat fiul ei.

Teresa privi căsuța din stânga marcată *„Fără răni”* unde stătuse Rosa. În toate ședințele stătuse în căsuța marcată *„Decedat”*. Dacă Elizabeth n-ar fi insistat să-și schimbe locurile, capul Rosei ar fi fost cel cuprins de flăcări și carbonizat până la os. Teresa tremură și clătină din cap pentru a-și alunga acel gând din minte. Simți o ușurare atât de intensă, încât i se înmuiară genunchii, după care fu cuprinsă de rușine, deoarece adevărul era că îi mulțumea lui Dumnezeu pentru că un alt copil murise în chinuri. Brusc, Teresa începu să se întrebe dacă nu cumva era de partea lui Elizabeth nu pentru că o credea nevinovată, ci pentru că îi era recunoscătoare că planificase explozia într-un mod care o protejase pe Rosa? Oare propriul ei egoism o făcea să interpreteze diferit râsul lui Elizabeth și notițele ei?

— Ați discutat cu inculpata despre punctul de origine al focului? întrebă Abe.

— Da, imediat după ce inculpata a identificat cadavrul fiului ei. I-am spus că aveam să descoperim persoana responsabilă și modul în care s-a produs incendiul. Iar ea mi-a zis: *„Au fost protestatarii. Ei au pornit focul afară, sub tuburile de oxigen.*” Vă rog să aveți în vedere faptul că, la acel moment, încă nu știam nimic despre locul și modul în care pornise focul. Ulterior, când analiza

pe care am realizat-o a confirmat exact acel loc ca punct de origine, am fost extrem de surprinși.

— Există posibilitatea ca ea să fi știut aceste lucruri ca urmare a ceea ce a declarat, și anume că protestatarii au pornit focul și pliantul lor explica foarte clar cum au procedat? întrebă Abe, asemenea unui școlar inocent care întreba dacă există Iepurașul de Paște.

— Nu, răspunse Pierson și clătină din cap. I-am anchetat temeinic și i-am exclus drept suspecți din mai multe motive. În primul rând, cei șase protestatari au fost eliberați din secția de poliție la ora 20:00 și au declarat că s-au întors imediat în Washington D.C., fără a face nicio oprire, fapt care a fost confirmat cu ajutorul semnalelor emise de turnurile de telefonie mobilă. În al doilea rând, toți șase au caziere impecabile de cetățeni pacifiști, care respectă legea și al căror scop principal este de a proteja copiii.

Teresa clătină tare din cap la auzul acelor lucruri, dorindu-și să le fi putut spune juraților să nu se lase păcăliți de presupusul „pacifism" al protestatarilor. Ei nu fuseseră acolo în acea dimineață să le vadă pe acele femei, cu maxilarele încleștate și privirile lor pline de dispreț. Păreau pregătite să facă *orice* pentru a opri ședințele de oxigenoterapie hiperbară, asemenea acelor fanatici care împușcă doctorii din clinicile pentru avorturi în numele salvării de vieți.

Teresa inspiră adânc, încercând să se calmeze.

— Chiar dacă ai crede că acele persoane ar putea lua măsuri atât de drastice precum incendierea pentru a speria oamenii și a-i determina să nu mai folosească HBOT, nu ar avea niciun sens să o facă atunci când oxigenul este pornit și sunt copii înăuntru, zise Pierson.

„Când oxigenul este pornit." Acea propoziție declanșă ceva în Teresa și simți frisoane în tot corpul. Da*că nu știau că oxigenul este pornit?* În acea dimineață, când Teresa trecuse grăbită pe

lângă protestatari după ședința de dimineață, femeia cu păr gri tuns bob țipase după ea: *„Nu plecăm nicăieri. Ne vedem diseară la 18:45."* La acel moment, Teresa nu se gândise prea mult la acele vorbe. Doar o enervaseră, dar acum realiza că protestatarii le știau programul exact, ceea e însemna că ei s-ar fi așteptat ca oxigenul să fie oprit la ora 20:05. Conform spuselor lui Pierson, persoana care pornise focul, aprinsese țigara în intervalul 20:10 și 20:15. Ar fi fost momentul perfect. Protestatarii s-ar fi așteptat ca ședința să fie pe terminate și oxigenul oprit, ceea ce ar fi însemnat că focul ar fi ars încet, permițând pacienților să-l vadă când ieșeau, moment în care s-ar fi panicat, ar fi renunțat la HBOT și l-ar fi raportat pe Pak. Gata cu HBOT. Avea noimă.

— Înțeleg de ce i-ați eliminat pe protestatari drept suspecți, dar dacă ei nu au fost implicați, de unde ar fi putut să știe inculpata punctul de origine exact? întrebă Abe pe acel ton de curiozitate confuză, ca și când chiar nu putea înțelege.

— Există două posibilități, spuse Pierson. Prima ar fi că a pornit ea însăși focul în acel loc pentru a implica protestatarii. Înscenarea crimei, un plan clasic și inteligent, care ar fi funcționat dacă nu am fi găsit atâtea dovezi care să o incrimineze pe inculpată.

— Și a doua posibilitate?

— O presupunere incredibil de norocoasă.

Câțiva jurați chicotiră și Teresa simți o presiune care-i sugruma plămânii. Elizabeth ura protestatarii și acel lucru era evident. Dar să fi fost acea ură un motiv suficient de bun pentru a risca incendierea hambarului? Nu pentru a ucide pe cineva, ci doar pentru a le crea probleme protestatarilor? În timpul ședinței precedente, pe TJ îl duruseră urechile, motiv pentru care Pak dublase timpul de presurizare și pornire a oxigenului. Neștiind acest lucru, Elizabeth s-ar fi așteptat ca oxigenul să fie oprit la 20:15 și ar fi

putut să pornească focul atunci, crezând ca ei aveau să iasă imediat și să observe focul înainte ca acesta să se răspândească. Asta ar fi explicat de ce fusese devastată, dar nu surprinsă când aflase de incendiu și de moartea lui Henry. Cu siguranță, realizarea faptului că ea însăși cauzase moartea fiului ei – ironia și cunoașterea faptului că el plătise prețul pentru mândria ei, ura ei și păcatul ei – i-ar fi cauzat căderea nervoasă, acel hohot de râs plin de durere pe care Teresa nu și-l putea scoate din minte.

— Domnule Inspector, cum a pornit de fapt incendiul? întrebă Abe.

Pierson dădu din cap.

— Echipa noastră criminalistă specializată în incendieri a stabilit că focul a pornit de la o țigară aprinsă și o cutie de chibrituri așezate în mijlocul unei grămăjoare de bețe aflate sub tubul de oxigen. Tubul a crăpat și, astfel, oxigenul a intrat în contact cu focul. Și, deși oxigenul în sine nu este inflamabil, în combinație cu agenții contaminanți din și din jurul echipamentului a determinat o explozie, iar forța acelei explozii a aruncat țigara și cutia de chibrituri la o distanță considerabilă, înainte ca acestea să fie incinerate complet. Cu toate acestea, am reușit să recuperăm câteva bucăți intacte din aceste elemente și am realizat teste de laborator asupra conținutului chimic și a modelelor de culori. Astfel, am reușit să identificăm marca de țigări drept *Camel* și marca de chibrituri drept una vândută la magazinele *7-Eleven*[19] din zonă.

Lui Abe îi tremurară buzele de parcă ar fi încercat să se abțină să nu rânjească.

— Și ce marcă erau țigările și chibriturile găsite în zona de „picnic” a inculpatei? întrebă Abe, făcând cuvântul „picnic” să sune murdar.

— Țigări *Camel* și o cutie de chibrituri de la un *7-Eleven.*

Întreaga sală de judecată păru să se înalțe și să vibreze, toate persoanele prezente se ridicară în

scaune și se aplecară în față sau într-o parte pentru a vedea reacția lui Elizabeth.

Abe așteptă până se potoliră șoaptele și scârțâitul scaunelor.

— Domnule Inspector, inculpata a încercat vreodată să explice această corelație?

— Da. După ce a fost arestată, inculpata a declarat că a găsit un pachet de țigări desfăcut și o cutie de chibrituri în pădure, în acea seară. Vocea lui Pierson deveni melodică, asemenea unei doici care citește basme copiilor. Ea a declarat că pachetul părea să fi fost abandonat acolo, drept urmare l-a luat și l-a fumat. A mai spus și că a găsit un bilețel lângă pachet, cu logoul H-Mart, pe care scria: *„Asta trebuie să înceteze. Trebuie să ne vedem în seara asta la 20:15”.* Inculpata a declarat că în acel moment nu realizase, dar că acele lucruri trebuie să fi fost lăsate acolo de către incendiatori.

— Și cum ați reacționat la această explicație?

— Nu am considerat-o credibilă. Dacă ar fi fost vorba despre niște adolescenți care au fumat niște țigări abandonate, poate că aș fi crezut-o, dar o femeie de 40 ani din clasa superioară? Dar în ciuda acestui lucru, i-am luat în serios „explicația”, zise Pierson și mimă ghilimelele în aer. Am analizat pachetul de țigări și cutia de chibrituri în căutare de amprente.

— Și ce ați descoperit?

— În mod straniu, nu am găsit decât amprentele inculpatei. Ea a explicat acest lucru spunând că folosise – fața lui Pierson se contractă ușor, ca și când ar fi încercat să nu râdă – șervețele antibacteriene pentru a le curăța înainte de a le folosi. Pentru că, ei bine, fuseseră pe jos.

Încăperea se umplu de chicoteli și cineva chiar râse în hohote. Abe se încruntă intenționat.

— Mă scuzați, dar ați spus cumva șervețele antibacteriene?

Jurații zâmbiră, amuzați, dar Teresa se simți dezgustată de teatrul jucat de Abe, de pretinsa lui

surprindere.

— Deci, era dispusă să fumeze aceste țigări care aparținuseră Dumnezeu știe cui, atâta timp cât le curăța cu propriile ei șervețele antibacteriene?

Repetarea acelei sintagme de către Abe părea juvenilă, ca o formă de intimidare, iar Teresa ar fi vrut să urle la el să înceteze, pentru că Elizabeth chiar avea obiceiul de a șterge totul cu acele șervețele pe care le purta după ea peste tot. Și ce dacă?

— Da, zise Pierson, și această procedură a „îndepărtat" în mod convenabil orice probe care i-ar fi putut confirma sau infirma povestea. Teresa ar fi vrut să sară și să-i plesnească degetele grăsane.

— Și cum rămâne cu amprentele de pe bilețelul cu logoul H-Mart? Este clar că inculpata nu ar fi putut utiliza șervețelele antibacteriene pe hârtie.

— Nu am găsit niciun bilețel.

— Există posibilitatea să fi trecut neobservat?

— În seara exploziei am creat un perimetru larg în jurul locului de picnic și am cercetat zona temeinic până a doua zi dimineață. Nu am găsit niciun bilet cu logoul H-Mart în acea zonă.

Teresa simți furnicături calde din cap până la nivelul umerilor, asemenea unui șal. Văzuse un bilet în acea seară. Dacă își închidea ochii, îl putea vizualiza – pe pătură, era o hârtie mototolită. Nu putea descifra scrisul, dar vizualiza petele de roșu aprins și negru, care ar fi putut reprezenta logoul H-Mart.

Teresa își imagină cum ar fi fost să-i spună acele lucruri lui Abe. Oare ar fi crezut-o? Ar fi întrebat-o de ce nu i-a spus înainte și adevărul era că, pentru a evita să vorbească despre hohotul de râs al lui Elizabeth când primise vestea morții lui Henry, declarase că nu-și amintea prea multe despre acea conversație și nici despre obiectele din jur. *„Eram atât de concentrată să-i spun că Henry murise, încât presupun că am blocat restul,"* zisese ea. Ar fi putut spune că mărturia lui Pierson o făcuse să-și

amintească, dar Abe n-ar fi crezut așa ceva și ar fi interogat-o până când povestea ei s-ar fi destrămat, ceea ce ar fi însemnat că ar fi fost forțată să spună tot, inclusiv partea legată de hohotele de râs ale lui Elizabeth. Și acel lucru i-ar fi făcut mai mult rău lui Elizabeth decât ar fi făcut declarația Teresei privind faptul că văzuse ceva care semăna vag cu un bilet cu logoul H-Mart.

Când Teresa își deschise ochii, Pierson spunea că nimic din declarația lui Elizabeth nu putea fi confirmat. Teresa se ridică, își drese glasul și zise:

— Nu este adevărat. Eu l-am văzut. Am văzut biletul cu logoul H-Mart.

Judecătorul bătu din ciocan și ceru să se facă liniște, iar Abe îi spuse Teresei să se așeze la loc, dar ea rămase în picioare și o privi pe Elizabeth. Shannon îi spunea ceva, dar Elizabeth nu se uita la ea și în cele din urmă își intersectă privirea cu cea a Teresei. Buza de jos a lui Elizabeth tremură și apoi se transformă într-un mic zâmbet. Elizabeth clipi și lacrimile care-i invadaseră ochii începură să-i curgă repede pe obraji, ca și când s-ar fi rupt un baraj.

ELIZABETH

În săptămâna de dinaintea începerii procesului, Shannon îi spusese lui Elizabeth că aveau nevoie de cât mai multe persoane care să stea în spatele ei în sala de judecată, care să-i ofere șervețele, care să se uite urât la martorii lui Abe, genul acela de lucruri. Nu se punea problema de membri ai familiei, deoarece Elizabeth nu avea frați și părinții ei muriseră în timpul cutremurului din 1989 din San Francisco, așa că singura opțiune erau prietenii. Problema era că nu avea niciun prieten.

— *Nu mă refer la prieteni la cataramă, doar cineva dispus să stea cu tine. Doar să stea acolo, atâta tot. O coafeză, un dentist, casierița de la magazinul de alimente integrale, oricine,* îi zisese Shannon.

— *De ce nu angajăm niște actori?,* o întrebase Elizabeth.

Nu era vorba că nu avusese niciodată prieteni. Deși fusese întotdeauna timidă, avusese prieteni apropiați la facultate și la firma de contabilitate, avusese trei domnișoare de onoare și fusese și ea domnișoară de onoare la rândul ei de două ori. Dar de când Henry fusese diagnosticat cu autism cu 6 ani în urmă, fusese prea ocupată cu el ca să mai facă și altceva. Pe timpul zilei îl ducea pe Henry cu mașina la șapte tipuri de terapii diferite – logopedie, terapie ocupațională, terapie fizică, procesare auditivă (Tomatis), terapie pentru dezvoltarea abilităților sociale (RDI), procesare vizuală, terapie cu neurofeedback – și făcea ture între magazinele cu produse holistice / organice pentru a cumpăra alimente fără arahide / gluten / cazeină / lactoză / pește / ou. Pe timpul nopții pregătea mâncarea și suplimentele lui Henry și accesa paginile de internet ale consiliilor pentru tratarea autismului, precum HBOTCopii sau Autism-MameDoctor. După câțiva ani în care nu

mai dăduse niciun semn, prietenii ei nu o mai contactaseră. Ce putea face acum? Să-i sune și să spună: *„Bună! De când nu am mai vorbit! Voiam să te întreb dacă ai fi interesat(ă) să participi la procesul meu pentru crimă și cu ocazia asta să mai vorbim puțin înainte de a fi executată. Apropo, îmi pare rău că nu ți-am mai răspuns la telefon de 6 ani, dar am fost ocupată cu fiul meu, știi tu, cel pe care sunt acuzată că l-am ucis”?*

Drept urmare, Elizabeth fusese conștientă de faptul că nu avea să vină nimeni s-o susțină (cu excepția lui Shannon, care nu se punea la socoteală, având în vedere că trebuia s-o plătească cu 600$ per oră). Cu toate acestea, când intrase în sala de judecată în ziua precedentă și văzuse rândul gol din spatele ei – singurele locuri goale din toată sala – simțise un junghi în stomac, ca și când un boxeur invizibil ar fi lovit-o. Timp de două zile, rândul din spatele ei rămăsese gol, arătând întregii lumi lipsa de susținere morală și singurătatea cu care se confrunta.

Când Teresa se ridicase și spusese că văzuse biletul cu logoul H-Mart, judecătorul încercase s-o oprească. Bătuse din ciocan și îi zisese Teresei că nu putea striga lucruri când avea ea chef și rugase jurații să-i ignore ieșirea. Teresa își ceruse scuze, dar când judecătorul îi spusese să se așeze – acela era momentul pe care Elizabeth avea să-l rememoreze la nesfârșit când stătea întinsă în pat – Teresa trecuse peste picioarele membrilor familiei Yoo, traversase culoarul, intrase pe rândul gol și se așezase chiar în spatele lui Elizabeth. Câțiva jurați exclamaseră. O priveau ca pe o leproasă, poate nu chiar una contagioasă, dar una de care oricum nu te apropiai.

Elizabeth se întoarse și o privi pe Teresa. A avea pe cineva care să-i ia apărarea, care să declare că este de partea ei și care să stea lângă ea fără jenă erau lucruri pe care Elizabeth nici nu le luase în considerare, despre care își spusese că sunt lipsite

de importanță odată ce nu mai avea pentru ce trăi. Cu toate acestea, faptul că celelalte persoane cu care își petrecuse ore întregi, zi de zi, la ședințele HBOT nu se deranjaseră să vină să o vadă sau să o întrebe dacă este cu adevărat vinovată o duruse. O consideraseră în mod automat vinovată.

Dar acum, iată că unul dintre ei era dispus să-i fie prieten. Gratitudinea începu să-i invadeze tot corpul, precum apa într-un balon, amenințând să explodeze și să se reverse în torenți de mulțumiri pe care nu le putea pronunța. Se uită spre Teresa și încercă să-și exprime gratitudinea din priviri.

Și chiar în acea clipă văzu o pată argintie în mulțime. Era liderul protestatarilor, femeia cu numele de profil pios „Mamă mândră de copil autist". Elizabeth se așteptase ca Shannon să arate că așa-zisul alibi al acelei femei era o înșelătorie și să o facă bucăți, dar apelul privind incendierea o făcuse pe Shannon să se concentreze asupra lui Pak, permițându-i astfel acelei femei să rămână acolo confortabil și să urmărească procesul ca și când ar fi fost un simplu spectator inocent. Elizabeth simți cum i se ridică fierea în gât, ca un pumn familiar plin de furie, ură și vină. Dacă nu ar fi existat acea femeie, fiul ei ar fi fost încă în viață. Ar fi împlinit 9 ani și ar fi început clasa a IV-a. Era Ruth Weiss, cu amenințările și încercările ei de a-i distruge viața lui Elizabeth, despre care aflase în timpul acelei conversații telefonice cu Kitt, pe care și-ar fi dorit din tot sufletul să nu o fi purtat niciodată. Acel telefon o înnebunise pe Elizabeth și o făcuse să nu mai gândească rațional, fapt care condusese la acel moment pe care avea să-l regrete tot restul vieții, la acea serie de acțiuni idioate, de neînțeles, care ajunseseră să-i definească viața și, aparent, și pe a lui Henry.

Elizabeth se întoarse din nou spre Teresa și și-o imagină blocată în oroarea incendiului, în timp ce ea își bea vinul, toasta pentru sfârșitul ședințelor de oxigenoterapie hiperbară și se minuna de țigara

dintre degetele ei. Se întrebă ce ar fi crezut Teresa dacă ar fi știut tot ce se întâmplase în ziua aceea, dacă ar fi știut că Elizabeth, din ura ei pentru Ruth Weiss, fusese responsabilă pentru moartea lui Henry.

*

Shannon nu putea să-l sufere pe inspectorul Pierson.

— *Ce nenorocit îngâmfat. Se crede atât de superior,* zisese ea după ce-l întâlnise pentru prima dată și apoi după mărturia lui. *Nu pot să sufăr vocea lui pițigăiată. Efectiv am alergie la ea.*

Elizabeth se gândise că avea să fie dificil să-l vadă din nou pe bărbatul care o condusese spre cadavrul lui Henry, spre trupul lui neînsuflețit. Dar nu-și amintea de el deloc, nici de fața lui, nici măcar de vocea lui hidos de nepotrivită. Nu-și amintea nici de lucrurile pe care le spunea și, în loc să o informeze pe Shannon cu privire la potențiale inexactități, Elizabeth urmărise mărturia lui asemenea unui telespectator pasiv.

Când judecătorul îi spuse lui Shannon că putea să-și înceapă interogatoriul, aceasta îi zise lui Elizabeth:

— Stai acolo și bucură-te de spectacol. O să șterg pe jos cu el.

Dar când se ridică, Shannon îl privi pe Pierson cu colțul ochiului (Oare era posibil? Oare Shannon se prefăcea că este seducătoare?) și îi zâmbi, afișându-și gropițele din obraji.

— Bună ziua, domnule Inspector, zise ea pe un ton anormal de scăzut (într-o încercare de a părea sexi sau de a accentua vocea lui pițigăiată, Elizabeth nu-și dădea seama exact) și se apropie de el cu pași mici, mișcându-și șoldurile în ceea ce se presupunea a fi un mers degajat.

— Domnule Inspector, continuă Shannon cu o voce guturală care o făcea pe Elizabeth să simtă

nevoia de a-și drege glasul, haideți să vorbim puțin despre dumneavoastră. Din câte am înțeles sunteți *expert* în anchete criminalistice, cu 20 ani de experiență și anchetator-șef. De altfel, am auzit un zvon că predați și un seminar despre prelevarea probelor. Shannon se întoarse cu fața spre jurați și li se adresă asemenea unei mame care-și laudă fiul: Aparent este vorba despre un curs obligatoriu pentru toți viitorii inspectori. Apoi se întoarse din nou cu fața spre Pierson. Nu-i așa?

— Hm, da, răspunse el și era evident că nu se așteptase la acele lucruri.

— Este adevărat că acest seminar se numește „Ancheta Criminalistică pentru Prostănaci”? întrebă Shannon și – oare era real? – chicoti. Shannon, avocata profesionistă și ușor supraponderală, care purta costume ecosez largi și dresuri opace, *chicotea* ca un copilaș de 4 ani.

— Aceea nu este denumirea oficială, dar da, așa îi spun unii.

— Și am auzit că ați creat un grafic atât de bun, încât nici nu mai folosiți alte materiale pentru a preda seminarul. Este vorba despre o singură pagină, nu-i așa?

Pierson părea confuz. Îi aruncă o privire lui Abe, ca un școlar care-i cerea ajutorul prietenului său cu răspunsul la întrebare. Abe ridică ușor din umeri.

— Da, folosesc un grafic de o pagină pentru a preda seminarul.

— Sunt convinsă că ați încercat să faceți în așa fel încât acest grafic să reflecte experiența dumneavoastră, adică nu doar teoria din manuale, ci și cunoștințele dobândite de dumneavoastră de-a lungul carierei cu privire la cele mai de încredere și cele mai relevante probe. Am dreptate?

— Da.

— Minunat, zise Shannon și puse un poster pe trepied.

ANCHETA CRIMINALISTICĂ PENTRU PROSTĂNACI

PROBE DIRECTE
PROBE CIRCUMSTANȚIALE

**Mai bune, mai de încredere!!!!

(Nu sunt la fel de încredere, necesită mai mult de 1 categorie)

- **Martor ocular**
- **Înregistrări audio/video cu comiterea infracțiunii**
- **Fotografii cu suspectul în timp ce comite infracțiunea**
- **Documentarea infracțiunii de către suspect, martor sau complice**
- **Sfântul Graal: confesiune (trebuie verificată!!!!!)**

- Arma fumegândă: dovada că suspectul a utilizat arma (amprente, ADN)
- Titlu de proprietate/posesie deținut (ă) de către suspect
- Oportunitate de a comite infracțiunea – alibi?
- Mobil pentru comiterea infracțiunii – amenințări, incidente anterioare
- Cunoștințe specializate și interes (cunoștințe privind bombele sau exemplu de cercetare)

— Domnule Inspector, acesta este graficul dumneavoastră? întrebă Shannon. Vocea ei părea siropoasă, cu o tentă de batjocură presărată pe deasupra.

— Cum naiba ați făcut rost de ea? întrebă Pierson.

Aproape simultan și în același timp, Abe strigă:

— Obiecție! Doamna Haug induce în eroare jurații. Știe prea bine că legislația din Virginia nu

face diferența între probe directe și circumstanțiale.

— Onorată Instanță, zise Shannon, putem să ne contrazicem cu privire la detaliile legale atunci când instruim jurații, dar pentru moment, nu fac decât să interoghez inspectorul-șef cu privire la metodele sale de anchetare. Acest document nu este confidențial și acestea sunt cuvintele lui, nu ale mele.

— Obiecție respinsă, spuse judecătorul.

Abe rămase cu gura deschisă, nevenindu-i a crede. Clătină din cap, în timp ce își relua locul.

— Domnule Inspector, vă mai întreb o dată, zise Shannon, revenind la tonul ei serios, îndepărtând stratul siropos, asemenea unei coji de banană, acesta este graficul dumneavoastră, cel pe care îl utilizați pentru a instrui viitorii inspectori, inclusiv pe cei implicați în acest caz?

Inspectorul Pierson se uită urât la Shannon înainte de a mormăi:

— Da.

— Deci, conform acestui grafic și ca urmare a experienței dobândite, dumneavoastră considerați că probele directe sunt mai bune și mai de încredere decât cele circumstanțiale, corect?

Pierson îi aruncă o privire lui Abe, care se încruntă și își ridică sprâncenele de parcă ar fi zis: *„Știu, dar ce naiba să fac dacă judecătorul este nebun?”*

— Da, răspunse Pierson.

— Care este diferența între cele două tipuri de probe? Dumneavoastră vă folosiți de exemplul alergătorului în cadrul seminarului, nu-i așa?

Pe fața lui Pierson se putea citi o combinație de uimire și enervare. Cu siguranță încerca să-și dea seama cine ciripise și își imagina ce avea să-i facă acelui trădător. Clătină din cap ca și când ar fi încercat să-și limpezească mintea, apoi spuse:

— Proba directă că o persoană a alergat este faptul că a fost văzută de cineva alergând, în timp

ce proba circumstanțială este reprezentată de faptul că acea persoană a fost văzută în echipament de alergare, în apropierea pistei, cu fața roșie și transpirată.

— Deci, vreți să spuneți că probele circumstanțiale pot fi false. Există posibilitatea ca acea persoană transpirată să intenționeze să alerge mai târziu, dar de fapt este posibil ca în acel moment, pur și simplu să fi coborât dintr-o mașină încinsă. Corect?

— Da.

— Haideți să facem o recapitulare a cazului de față. Mai întâi, vă rog să ne prezentați acele probe directe, pe care le considerați extrem de importante. Prima probă directă de pe lista dumneavoastră este *„Martor ocular”*. A existat vreun martor care să o vadă pe Elizabeth pornind focul?

— Nu.

— A văzut-o cineva fumând sau aprinzând un chibrit în apropierea hambarului?

— Nu.

Shannon luă un market gros și tăie primul element înscris sub PROBE DIRECTE „*Martor ocular”*.

— Mai departe, au existat înregistrări video sau fotografii care să o înfățișeze pe Elizabeth pornind focul?

— Nu.

Shannon tăie următoarele două elemente de pe listă:

Înregistrări audio/video cu comiterea infracțiunii și *Fotografii cu suspectul în timp ce comite infracțiunea.*

— Următorul punct este *„Documentarea infracțiunii de către suspect, martor sau complice”*. Avem ceva aici?

— Nu.

Shannon mai tăie un element de pe listă.

— Deci ne mai rămâne așa-zisul „Sfânt Graal”, confesiunea. Elizabeth nu a mărturisit niciodată că ar fi pornit focul, nu-i așa?

Pierson își strânse buzele, într-o linie roz.

— Corect.

Shannon mai tăie un element.

— În concluzie, nu există probe directe care să indice faptul că Elizabeth a comis o infracțiune în acest caz. Nu există ceea ce considerați dumneavoastră a fi probe „mai bune și mai de încredere” împotriva ei, corect?

Pierson inspiră adânc și nările îi tremurară asemenea unui cal.

— Da, dar…

— Vă mulțumesc, Domnule Inspector. Nu există niciun fel de probe directe, zise Shannon și tăie cuvintele *„Probe Directe”* de pe grafic.

ANCHETA CRIMINALISTICĂ PENTRU PROSTĂNACI

~~PROBE DIRECTE~~

PROBE CIRCUMSTANȚIALE

**~~Mai bune, mai de încredere!!!!~~

(Nu sunt la fel de încredere, necesită mai mult de 1 categorie)

. **~~Martor ocular~~**

. **~~Înregistrări audio/video cu comiterea infracțiunii~~**

. **~~Fotografii cu suspectul în timp ce comite infracțiunea~~**

. **~~Documentarea infracțiunii de către suspect, martor sau complice~~**

. **~~Sfântul Graal: confesiune (trebuie verificată!!!!!)~~**

. Arma fumegândă: dovada că suspectul a utilizat arma (amprente, ADN)
. Titlu de proprietate/posesie deținut (ă) de către suspect
. Oportunitate de a comite infracțiunea – alibi?
. Mobil pentru comiterea infracțiunii – amenințări, incidente anterioare
. Cunoștințe specializate și interes (cunoștințe privind bombele sau exemplu de cercetare)

Shannon făcu un pas în spate și zâmbi. Era un zâmbet neînfrânat, i se citea triumful pe toată fața – ochi, obraji, buze, maxilar, până și urechile i se ciuliseră. Era amuzant cât de implicată era, în ciuda faptului că rezultatul procesului nu avea să-i afecteze viața cu adevărat. Indiferent dacă pierdea sau câștiga, încasa aceiași bani, rămânea cu aceeași casă și aceeași familie, în schimb, pentru Elizabeth, rezultatul procesului făcea diferența între viața în suburbie și pedeapsa cu moartea. Drept urmare, oare de ce nu simțea nimic din entuziasmul lui Shannon?

— Deci, continuă Shannon, ne rămân probele circumstanțiale, despre care dumneavoastră ați spus și citez: „nu sunt de încredere”. Prima este *„Arma fumegândă”* sau în cazul de față, țigara fumegândă. Câțiva jurați chicotiră. Ați găsit pe țigara sau chibritul de la locul exploziei ADN-ul, amprentele sau orice alte probe criminalistice care să o incrimineze pe Elizabeth?

— Focul a cauzat daune prea mari ca să putem recupera astfel de informații, răspunse Pierson.

— Deci, răspunsul este „nu”, domnule Inspector?

Pierson strânse din buze.

— Corect.

Shannon tăie de pe listă *„Arma fumegândă”* de sub „PROBE CIRCUMSTANȚIALE”.

— Acum, haideți să mergem puțin mai jos la „*Oportunitate de a comite infracțiunea”*. Focul a

pornit afară, în spatele hambarului, nu-i așa?

— Da.

— Oricine ar fi putut merge acolo să pornească focul, nu-i așa? Nu există încuietoare sau gard, nu-i așa?

— Desigur, dar noi nu vorbim aici despre o oportunitate *teoretică*. Vorbim despre o oportunitate *reală* de a comite infracțiunea, despre o persoană aflată în apropiere, care nu are niciun alibi, cum este cazul inculpatei.

— Persoană aflată în apropiere, care nu are niciun alibi. Am înțeles. Păi, în acest caz, ce ziceți de Pak Yoo? El se afla în apropiere. De fapt, chiar se afla mai aproape decât Elizabeth, nu-i așa?

— Da, dar el are un alibi. Se afla în interiorul hambarului, așa cum au declarat soția, fiica și pacienții lui.

— Ah, da, alibiul. Domnule Inspector, știați că un vecin a declarat că Pak Yoo se afla în afara hambarului înainte de explozie?

— Știu, zise Pierson încrezător, zâmbind delicios, asemenea unei persoane care știe ceva necunoscut pentru restul lumii. Dar dumneavoastră, doamnă Haug, știați că, între timp, Mary Yoo a clarificat acest lucru spunând că *ea* era cea care se afla afară în acea seară și că, după ce a aflat acest lucru, vecinul a admis faptul că persoana pe care a văzut-o de la distanță ar fi putut fi într-adevăr Mary? Pierson clătină din cap și chicoti. Aparent, Mary purta o șapcă și avea părul prins, motiv pentru care vecinul a presupus că era un bărbat. A fost o greșeală onestă.

— Obiecție, zise Shannon. Vă rog să cereți excluderea acestui răspuns…

Abe se ridică.

— Onorată Instanță, doamna Haug este cea care a deschis subiectul.

— Obiecție respinsă, zise judecătorul.

Shannon se întoarse cu spatele la jurați și privi în jos, ca și când și-ar fi citit notițele, dar Elizabeth

observă că avea ochii închiși și era încruntată. După o clipă, își deschise ochii.

— Toți membrii familiei Yoo se aflau în hambar, până când Young Yoo a plecat să caute baterii și Mary Yoo a ieșit afară, unde a fost văzută de vecin, corect?

Pierson clipi repede, de mai multe ori, asemenea unui android futurist care încearcă să proceseze informațiile.

— Din câte înțeleg eu, da, răspunse el, pe un ton precaut.

— Asta înseamnă că Pak Yoo era singur în hambar înainte de explozie, deci se afla în apropiere și nu are niciun alibi, ceea ce se clasifică sub „*Oportunitate de a comite infracțiunea”,* nu-i așa?

Pierson se opri din clipit. Părea a-și ține respirația. Rămase neclintit. Niciun mușchi de pe față sau din corp nu i se mișca. După o clipă, înghiți în sec, ceea ce-i evidențiе mărul lui Adam.

— Da.

Pe fața lui Shannon apăru un rânjet și scrise cu majuscule roșii *„P. YOO” î*n dreptul punctului „*Oportunitate de a comite infracțiunea”*

— Următorul element este mobilul. Domnule Inspector, vă rog să ne spuneți care este cel mai frecvent mobil pe care l-ați întâlnit pentru comiterea incendierilor?

— Dar acesta nu este un caz obișnuit de incendiere, răspunse Pierson.

— Domnule Inspector, nu v-am întrebat dacă acesta este un caz obișnuit de incendiere. Vă rog să-mi răspundeți la întrebare. Care este cel mai frecvent mobil pe care l-ați întâlnit pentru comiterea incendierilor?

Pierson strânse din buze, asemenea unui băiețel care refuza să-i răspundă mamei sale, după care zise:

— Banii. Frauda în asigurări.

— În cazul de față, Pak Yoo ar fi avut de câștigat 1,3 milioane de dolari din asigurarea în caz de incendiu, nu-i așa?

Pierson ridică din umeri.

— Posibil, cam așa ceva. Dar repet, acesta nu este un caz obișnuit. În majoritatea cazurilor de fraudă în asigurări, focul este aprins când clădirea este neocupată și nu există victime.

— Chiar așa? Ciudat, pentru că am aici comentariile dumneavoastră cu privire la cel mai recent caz de incendiere pe care l-ați anchetat. Shannon își îndreptă privirea spre documentul pe care-l ținea în mână. Ia să vedem, este vorba despre un caz din Winchester din noiembrie anul trecut. Dumneavoastră ați scris următoarele: „*Infractorul a pornit focul și a rămas înăuntru, considerând că asiguratorului avea să i se pară suspect dacă nu era nimeni în clădire. Infractorul a crezut că, dacă este rănit, asiguratorul ar fi mai înclinat să creadă că fusese vorba despre un accident și ar plăti valoarea asigurării.”* Shannon îi înmâna documentul lui Pierson. Acesta este raportul emis de dumneavoastră, nu-i așa?

Pierson își încleșta maxilarul și miji ochii, aruncând doar o scurtă privire spre document.

— Da, răspunse el.

— Deci, pe baza experienței dobândite de dumneavoastră, considerați că o poliță de asigurare în valoare de 1,3 milioane de dolari *poate* constitui un motiv pentru care un proprietar, asemenea lui Pak Yoo, să-și incendieze propria clădire, chiar dacă acea clădire este ocupată?

Inspectorul Pierson îi aruncă o privire lui Pak, apoi privi în altă parte și, în cele din urmă, răspunse:

— Da.

Shannon scrise cu majuscule roșii *„P. YOO”* în dreptul punctului „*Mobil pentru comiterea infracțiunii”,* după care indică următorul element.

— Domnule Inspector, pentru *„Cunoştinţe specializate şi interes”* aţi specificat în paranteză *„cunoştinţe privind bombele sau exemplu de cercetare”*. Ce înseamnă asta mai exact?

— Este vorba despre infracţiunile specializate. De exemplu, în cazul detonării unei bombe, dacă suspectul deţine cunoştinţe despre cum să realizeze un anumit tip de bombă sau a căutat informaţii în acest sens, aş considera acest lucru drept o probă incriminatoare, asemenea dovezilor găsite pe calculatorul inculpatei.

— Domnule Inspector, nu-i aşa că Pak Yoo deţinea cunoştinţe specializate în incendiile HBOT şi că, de fapt, chiar a studiat incendii similare celui din cazul de faţă?

— Nu ştiu ce cunoştinţe deţine. Va trebui să-l întrebaţi pe *el.*

— De fapt, nu este nevoie să-l întreb, deoarece s-au ocupat asistenţii dumneavoastră de asta, zise Shannon şi ridică un alt document. Aceasta este o circulară care v-a fost trimisă şi prin care vi se recomandă să-l excludeţi pe Pak Yoo drept suspect de neglijenţă criminală în cazul incendiului. Shannon îi înmânã documentul. Vă rog să citiţi secţiunea marcată colorat.

Pierson îşi drese glasul şi citi:

— *„Pak Yoo cunoştea foarte bine riscurile unui incendiu, deoarece a studiat alte incendii anterioare, inclusiv un caz în care focul a pornit de sub tuburile de oxigen din exteriorul camerei.”*

— Deci, permiteţi-mi să vă mai întreb o dată: nu-i aşa că Pak Yoo deţinea cunoştinţe specializate şi interes în incendii HBOT similare celui din acest caz?

— Da, dar…

— Vă mulţumesc, domnule Inspector, zise Shannon şi notă *„P. YOO”* în dreptul punctului *„Cunoştinţe specializate şi interes”,* după care făcu un pas în spate. Deci, Pak Yoo, proprietarul Submarinului Miracol avea mobil, oportunitate şi

cunoștințe specializate pentru a comite infracțiunea. Haideți să discutăm despre ultimul element rămas pe listă: proprietate asupra armei. Deci, dumneavoastră presupuneți că, în acest caz, arma, adică țigara și chibriturile utilizate pentru a porni focul, îi aparțineau lui Elizabeth, corect?

— Nu *presupun* nimic, doamnă Haug. Adevărul este că o țigară *Camel* și o cutie de chibrituri de la *7-Eleven* au fost folosite pentru a porni focul, iar inculpata se afla în apropiere și avea asupra ei țigări *Camel* și chibrituri de la *7-Eleven.*

— Dar ea v-a spus că nu erau ale ei și că le găsise în pădure. Drept urmare, oricine ar fi putut să le folosească pentru a porni focul și apoi să se descotorosească de ele pentru a scăpa de dovezile incriminatoare. Ați investigat posibilitatea ca altcineva, nu Elizabeth, să fi cumpărat acele produse?

— Da, am investigat și această posibilitate. Echipa mea a mers la fiecare magazin *7-Eleven* aflat în apropiere de Miracle Creek și de cartierul în care locuiește inculpata și a căutat chitanțe și alte asemenea.

— Asta este o ușurare. Înseamnă că i-ați întrebat pe vânzătorii de la acele magazine dacă îi recunosc pe ceilalți pacienți sau pe membrii familiei Yoo, inclusiv pe Pak Yoo, care, după cum bine știm, avea mobil, oportunitate și cunoștințe specializate pentru a porni focul. Shannon arătă spre cele trei puncte cu înscrisul roșu *„P. YOO”*.

Pierson se uită urât la Shannon și își ține gura închisă.

— Domnule Inspector, ați întrebat vreunul dintre vânzătorii de la magazinele *7-Eleven* dacă Pak Yoo a cumpărat vreodată țigări *Camel* de acolo?

— Nu, răspunse el cu o urmă de sfidare în glas.

— I-ați verificat extrasele de cont pentru plăți făcute la magazinele *7-Eleven*?

— Nu.

— I-ați căutat prin gunoi în căutare de bonuri de la magazinele *7-Eleven*?

— Nu.

— Înțeleg. Deci nu ați desfășurat o cercetare minuțioasă decât în cazul clientei mele. Ei bine, hai să vedem, câți dintre vânzătorii de la magazinele *7-Eleven* au recunoscut-o pe Elizabeth?

— Niciunul.

— Niciunul? Și în ceea ce privește bonurile? Bănuiesc că i-ați căutat în gunoi, mașină, geantă și buzunare în căutare de bonuri de la magazinele *7-Eleven*, nu-i așa?

— Așa este. Și nu, nu am găsit niciun bon.

— Ați găsit ceva în extrasele de cont ale lui Elizabeth?

— Nu, dar amprentele demonstrează clar…

— Ah, amprentele. Haideți să vorbim despre asta. Dumneavoastră nu credeți că Elizabeth a găsit țigările și chibriturile în pădure. În opinia dumneavoastră, acestea îi aparțineau, în ciuda faptului că nu există nicio dovadă care să arate că ea le-ar fi cumpărat. Și considerați că nu existau alte amprente, deoarece doar ea le atinsese, corect?

— Exact.

— Domnule Inspector, aceasta este partea pe care nu o înțeleg. Dacă țigările și chibriturile erau ale ei, atunci înseamnă că trebuie să le fi cumpărat de undeva. Drept urmare, nu ar trebui să fie și amprentele vânzătorului pe ele?

— Nu și dacă a cumpărat un cartuș de țigări.

— Un cartuș, adică 10 pachete, care înseamnă 200 țigări. Ați găsit vreun cartuș desfăcut de țigări *Camel* sau orice altă marcă de țigări în casa sau în gunoiul lui Elizabeth?

— Nu.

— În geanta ei?

— Nu.

— În mașina ei?

— Nu.

— Ați găsit mucuri de țigară în mașina ei sau în coșul de gunoi din casă? Orice care să indice faptul că ar fuma în mod regulat și și-ar fi putut cumpăra un cartuș de țigări?

Pierson clipi de câteva ori.

— Nu.

— Cât despre chibrituri, chiar dacă cineva ar cumpăra un bax, vânzătorul tot cutii de chibrituri individuale i-ar da, nu-i așa?

— Da, dar în timp, după mai multe utilizări, amprentele inculpatei le-ar fi acoperit pe cele ale vânzătorului, atât pe cutia de chibrituri, cât și pe pachetul de țigări. Drept urmare, nu mă surprinde deloc faptul că amprentele vânzătorului nu se regăsesc pe aceste produse.

— Domnule Inspector, atunci când un obiect este utilizat suficient de frecvent pentru a acoperi amprentele mai vechi, nu v-ați aștepta să găsiți mai multe amprente suprapuse ale proprietarului?

— Bănuiesc că da.

Shannon se îndreptă spre masa apărării, răsfoi un dosar și scoase din el un document, cu un zâmbet triumfător pe față. Se întoarse agale și îi înmână documentul inspectorului.

— Vă rog să ne spuneți ce reprezintă acest document.

Este analiza amprentelor realizată asupra obiectelor găsite în zona de picnic.

— Vă rog să ne citiți secțiunile marcate colorat.

Pierson aruncă un ochi peste document și îi căzu fața asemenea unei figurine din ceară într-o zi toridă. Citi cu o voce gâtuită:

— *„Cutie de chibrituri*, *exterior: o amprentă completă și patru amprente parțiale. Pachet de țigări, exterior: patru amprente complete și șase amprente parțiale. Identificare amprente cu 10 puncte coincidente: Elizabeth Ward.”*

— Domnule Inspector, în cadrul departamentului dumneavoastră, se obișnuiește să

se raporteze prezența de amprente suprapuse, dacă acestea există?

— Da.

— Și câte amprente suprapuse au găsit colegii dumneavoastră pe aceste obiecte?

Lui Pierson îi fremătară nările. Înghiți în sec, după care își întinse buzele, ca și când ar fi încercat să zâmbească.

— Niciuna.

— Nu s-au găsit decât cinci amprente pe cutia de chibrituri și zece pe pachetul de țigări, toate aparținându-i lui Elizabeth, fără nicio amprentă suprapusă și fără nici o altă urmă de amprentă aparținând altcuiva. Cam curate, nu credeți?

Pierson privi într-o parte și după o clipă își linse buzele.

— Presupun.

— Și, având în vedere faptul că minim încă o persoană, vânzătorul, trebuie să fi atins aceste obiecte, absența amprentelor trebuie să însemne că au fost curățate la un moment dat, nu-i așa?

— Bănuiesc că da, dar…

— Și oricine, inclusiv Pak Yoo, ar fi putut utiliza acele obiecte înainte de a fi fost curățate, dar nu avem de unde să știm acest lucru cu certitudine, nu-i așa?

— Nu, nu avem de unde să știm, răspunse Pierson, mijindu-și ochii, în timp ce Shannon scria *„Oricine (inclusiv P. YOO)”* pe grafic, lângă punctul *„Titlu de proprietate/posesie deținut(ă) de către suspect”*. Dar nu uitați că *inculpata* a fost cea care le-a curățat.

— Dar, domnule Inspector, zise Shannon și făcu ochii mari, mai devreme ați declarat că nu credeți că ea le-ar fi curățat. Mă bucur că v-ați schimbat părerea. Shannon zâmbi, ba chiar radie, asemenea unei mame mândre de copilașul ei care a învățat, în cele din urmă, să coloreze fără a depăși conturul, după care făcu un pas în spate, pentru ca toată lumea să poată vedea graficul final.

ANCHETA CRIMINALISTICĂ PENTRU PROSTĂNACI

~~PROBE DIRECTE~~
PROBE CIRCUMSTANȚIALE

**~~Mai bune, mai de încredere!!!!~~

(Nu sunt la fel de încredere, necesită mai mult de 1 categorie)

. **~~Martor ocular~~**
. **~~Înregistrări audio/video cu comiterea infracțiunii~~**
. **~~Fotografii cu suspectul în timp ce comite infracțiunea~~**
. **~~Documentarea infracțiunii de către suspect, martor sau complice~~**
. **~~Sfântul Graal: confesiune (trebuie verificată!!!!!)~~**

. ~~Arma fumegândă: dovada că suspectul a utilizat arma (amprente, ADN)~~
. Titlu de proprietate/posesie deținut (ă) de către suspect – *Oricine (inclusiv P. Yoo)*
. Oportunitate de a comite infracțiunea – alibi? – *P. Yoo*
. Mobil pentru comiterea infracțiunii – amenințări, incidente anterioare – *P. Yoo*
. Cunoștințe specializate și interes (cunoștințe privind bombele sau exemplu de cercetare) – *P. Yoo*

— Vă mulțumesc pentru această mărturie iluminatoare, domnule Inspector, zise Shannon. Nu mai am alte întrebări pentru acest martor.

MATT

Matt merse cu mașina până la magazinul *7-Eleven* gândindu-se la amprente – la bolțile, cercurile și spiralele lor bifurcate de linii și riduri, la transpirația și uleiul impregnate în acele șanțuri curbate, care lăsau urme aproape invizibile pe căni, linguri, mânere, toaletă și volane și estompau sau acopereau alte amprente lăsate cu câteva secunde, zile sau ani înainte, fiecare amprentă fiind diferită, fiecare *deget* fiind diferit, acel număr covârșitor de mare – miliarde? trilioane? – de amprente unice existente, fiecare neschimbătoare, indiferent dacă acea persoană se transformă dintr-un bebeluș de 6 luni într-un adult în toată regula și apoi scade iar, odată ajuns la bătrânețe.

Avusese zece amprente, ca toată lumea, aceleași zece modele timp de 33 de ani, încă de pe vremea când se afla în burta mamei sale și avea dimensiunea unui sandviș submarin, iar pernuțele degetelor sale erau de dimensiunea unor boabe de mazăre. Dar acum nu le mai avea. Fuseseră arse și îndepărtate. Arătătorul de mâna dreaptă, împreună cu degetele mijlocii îi fuseseră amputate sub luminile puternice din sala de operație, după care fuseseră aruncate, cu tot cu amprente, în incineratorul de deșeuri biologice, finalizând transformarea lor în cenușa care începuse în timpul incendiului. Iar pernuțele celorlalte degete rămase, se topiseră, transformându-se în cicatrice lucioase, lipsite de proeminențe. Era ca și când plasticul lucios și neted al căștii lui Henry rămăsese agățat de degetele sale.

Din câte își amintea, nu-i fuseseră luate niciodată amprentele, exceptând proiectul de la grădiniță realizat cu ocazia Zilei Recunoștinței, cu amprenta mâinii sale decorată asemenea unui curcan. Drept urmare, amprentele lui nu erau înregistrate nicăieri. Dispăruseră și nu mai exista

nicio modalitate prin care să i se identifice amprentele printre miliardele de amprente lăsate pe pereți, clanțe și radiografii.

Imediat după amputare, când era cuprins de autocompătimire, asistenta lui preferată de la secția pentru arși îi spusese:

— *Privește partea bună a lucrurilor. Unii oameni chiar își doresc să scape de amprente.*

— *Da, mafioții și traficanții de droguri,* zisese el, iar ea râsese.

— *Spuneam doar că tu ai reușit să faci ceva ce și-ar dori mulți și* în plus *ai și asigurare, deci poți plăti pentru asta!*

Matt râsese împreună cu ea – nu râsese în hohote, fusese mai degrabă un zâmbet, dar fusese pentru prima dată după amputare când făcuse altceva decât grimase – și îi spusese:

— *Mda, acum nu va trebui să-mi mai fac griji că vreun polițist se va folosi de amprentele mele pentru a mă acuza de cine știe ce infracțiune.*

Matt se gândea adesea la acel moment, la cum se transformaseră vorbele sale dintr-o idioțenie – o simplă glumă spusă pentru a binedispune o asistentă obosită – în *profeție,* o săptămână mai târziu, când Inspectorul Pierson îl informase că focul fusese pornit cu o țigară și că desfășurau o căutare minuțioasă în pădure pentru a găsi mucuri de țigară și pachete aruncate. Matt se gândise la gaura din buștean pe care o folosise pe post de coș de gunoi și se panicase – nu pentru că i-ar fi fost teamă că ar putea fi implicat în incendiu, ci pentru că ar fi avut multe explicații de dat Janinei, să nu mai vorbim despre umilirea publică, dacă relația sa cu Mary ar fi ieșit la iveală. Dar Pierson îi zisese să nu-și facă griji deoarece găsiseră vinovatul, întrucât amprentele nu mințeau niciodată. Matt își amintise de gluma lui anterioară și fusese nevoit să tușească pentru a-și acoperi ușurarea. Amprentele lui se puteau afla pe toate țigările din pădure și

nimeni n-ar fi știut, deci amprentele nu reprezentau o problemă.

În schimb, magazinul *7-Eleven* ar fi putut reprezenta o problemă, una la care nu se gândise. În acea dimineață aflase că atât chibriturile, cât și țigările *Camel* folosite de Elizabeth pentru a porni focul fuseseră cumpărate de un magazin *7-Eleven* – aceeași marcă de țigări pe care o fuma el și același tip de magazin la care mersese Matt toată vara precedentă. Până în acel moment nu se gândise la acest lucru, dar oare era posibil ca acele țigări și chibrituri să fi fost ale lui? Oare îi scăpaseră pe undeva și Elizabeth sau Pak sau Dumnezeu știe cine le găsise și le folosise pentru a porni focul, făcându-l astfel pe Matt furnizorul involuntar al armei crimei? Și oare, după ce Shannon îl agasase pe Pierson cu privire la ancheta lui deplorabilă, polițiștii aveau să meargă la toate magazinele *7-Eleven* din zonă, arătând vânzătorilor fotografii cu Pak și, pentru orice eventualitate și cu ceilalți, poate chiar și cu el?

Și biletul, oare asta însemna că Elizabeth susținea că găsise biletul lui lângă țigări? Scrisese: *„Asta trebuie să înceteze. Trebuie să ne vedem în seara asta la 20:15. Lângă pârâu”* pe o foaie cu logoul H-Mart și o lăsase pe parbrizul mașinii lui Mary, pentru ca ea s-o găsească în dimineața exploziei, iar ea adăugase un „*Da*” pe bilet și-l lăsase pe parbrizul mașinii lui Matt. El îl găsise după ședința de dimineață, îl mototolise și îl băgase în buzunar, dar oare să-i fi căzut din buzunar și, printr-o coincidență incredibilă, să fi fost dus de vânt chiar lângă pachetul de țigări?

Matt intră în parcarea magazinului *7-Eleven,* parcă departe de intrare și se uită la magazin prin oglinda retrovizoare. Nu se schimbase nimic în ultimul an de când nu mai fusese acolo. Acel loc era învăluit într-o aură de delăsare – semnul cu *7-Eleven* era în continuare crăpat și se înclina într-o parte de vechi ce era, semnul care indica locurile

de parcare pentru persoanele cu dizabilități dispăruse de pe stâlpul ruginit, iar liniile care delimitau locurile de parcare erau atât de estompate, încât nu mai rămăseseră decât niște urme de linii și puncte. Peste drum, se afla o benzinărie *Exxon*[20] strălucitoare, cu numeroase mașini și camioane care așteptau la rând, cu oameni intrând și ieșind din magazin, făcând ca ușa de la intrare să se deschidă și să se închidă în permanență. Prima dată când își cumpărase țigări de la acel *7-Eleven* în vara precedentă, aproape că intrase la *Exxon.* Se încadrase pe banda pentru ieșire la stânga spre *Exxon,* în spatele a două semi-remorci, dar după câteva minute de așteptare, renunțase și se dusese la magazinul *7-Eleven* de peste drum. Deși făcuse un mic ocol, măcar nu fusese nevoit să aștepte.

În timp ce stătea acolo, mijindu-și ochii pentru a încerca să-l identifice pe vânzător prin geamul murdar, Matt realiză dintr-odată că, dacă ar fi avut suficientă răbdare vara anterioară și ar mai fi așteptat câteva secunde, ar fi putut merge la *Exxon* și cu siguranță acum nu și-ar mai fi făcut griji cu privire la faptul că avea să fie identificat de către vânzător, deoarece la *Exxon* era mereu aglomerat și vânzătorii sigur nu rețineau fețe. În schimb, la magazinul *7-Eleven,* acel vânzător care arăta ca Moș Crăciun îl și tachinase pe Matt deoarece se arătase îngrijorat de tusea lui în timp ce-și cumpărase fix țigări dintre toate lucrurile posibile, ba chiar îl poreclise „Doctor Fumător”. La naiba, dacă ar fi mers la *Exxon* nici nu și-ar fi cumpărat țigări. Nu vrusese decât o gustare – poate o gogoașă și o cafea sau un *corn dog*[21] și o Cola – ceva de pe lista Janinei de mâncăruri interzise pe durata fertilizării. Abia după ce trecuse pe lângă fumătorii de la intrarea în *7-Eleven* decisese că țigările – care probabil că făceau mai rău motilității scăzute a spermatozoizilor decât mâncarea nesănătoasă – erau fix ce îi trebuia în

acel moment. Dacă n-ar fi luat acea decizie, nu ar fi mers pe jos până la pârâu ca să fumeze, nu s-ar fi întâlnit cu Mary, nu ar fi cumpărat încă un pachet și apoi încă unul și Dumnezeu știe câte ulterior și nu ar fi existat posibilitatea ca unul dintre acele pachete să ajungă în mâinile criminalului. Oare faptul că o luase la dreapta în loc s-o ia la stânga, într-o zi oarecare, cu un an în urmă – dintr-un simplu *impuls*, deoarece fusese o decizie de tipul alegerii unei cravate de dimineață – schimbase totul? Oare dacă ar fi luat-o la stânga, Henry ar fi fost încă în viață, cu capul intact și Matt s-ar fi aflat acum acasă, cu mâinile întregi, făcând fotografii unui nou-născut adormit, în loc să privească acel loc dărăpănat, spionând, într-o încercare de a afla dacă bărbatul care l-ar fi putut implica în acea crimă încă mai lucra acolo?

Matt clătină din cap pentru a înlătura acele gânduri. Trebuia să înceteze cu masochismul mintal, cu întrebările fără răspuns de tipul *„ce s-ar fi întâmplat dacă”,* care îi dădeau dureri de cap, și să se concentreze pe motivul pentru care se afla acolo. Îi luă 5 minute: 1 minut pentru a vedea că vânzătorul era de fapt o fată și 4 minute pentru a o suna pe casieriță de la telefonul public din parcarea magazinului și a-i spune că îl căuta pe un angajat al magazinului, un bărbat mai în vârstă cu păr alb. În clipa în care ea îi spuse că niciun bărbat care să corespundă descrierii nu lucrase acolo în ultimele 10 luni de când se angajase ea, Matt închise telefonul și inspiră adânc. Se așteptase să se simtă ușurat, după groaza pe care o simțise toată ziua, se așteptase ca presiunea care-i sufoca plămânii să fie înlăturată și să poată respira din nou normal, dar nu fusese așa. De fapt, neliniștea se intensifică, ca și când îngrijorarea cu privire la vânzătorul de la magazinul *7-Eleven* ar fi acoperit altceva, asemenea unui bandaj, iar acum că acesta fusese smuls, trebuia să-și confrunte îngrijorarea mai mare, adevărata îngrijorare care-l măcinase încă de

când îi șoptise *„18:30, în locul obișnuit, în seara asta”,* în timp ce trecuse pe lângă ea la tribunal, și anume, întâlnirea cu Mary.

*

Prima întâlnire a lui Matt cu Mary în vara precedentă, avusese loc în Ziua Ovulației, cunoscută și sub denumirea de „Ziua în care faci cât mai mult sex posibil”, reprezenta încă una dintre manifestările personalității extrem de meticuloase și dominante a Janinei, care (asemenea sforăitului, arsului mâncării și aluniței de sub fund), la început, îi păruse adorabilă, dar care în prezent îi părea al naibii de enervantă. Oare cum ajunsese în acel punct? Nu-și putea aminti când se petrecuse schimbarea. Oare era ca și când ai cădea de pe o stâncă: o zi iubești toate acele particularități și în ziua următoare te trezești urându-le? Sau oare farmecul se evapora treptat, asemenea mirosului tipic de mașină nouă, reducându-se cu fiecare oră de căsnicie, până când ajunsese să depășească acea barieră în mod inconștient? După o oră, acele particularități ți se par doar puțin agreabile, apoi începi să le consideri neutre, ulterior devin puțin enervante, în 10 ani devin respingătoare și după 30 ani devin de-a dreptul detestabile, în sensul de *„Îți voi da cu toporul în cap dacă nu taci naibii din gură”?*

Deși îi venea greu să creadă în acel moment, tocmai acea concentrare atotcuprinzătoare a Janinei asupra obiectivelor viitoare fusese unul din lucrurile care-l determinaseră să se îndrăgostească de ea când se cunoscuseră. Nu era ceva neobișnuit. Aproape toți studenții de la medicină simțeau acea nevoie patetică de a reuși în viață, care era chiar mai intensă în rândul asiaticilor pe care-i cunoscuse. Ceea ce era neobișnuit la Janine era motivul pentru care ea era așa. Spre deosebire de prietenii lui asiatici și americani, care se plângeau

de cum părinții lor îi forțaseră să studieze nonstop și care turuiau întruna despre școlile private pe care le absolviseră, orientarea Janinei spre succes se născuse din rebeliune față de părinții ei, care nu o încurajaseră să urmeze acea cale. În timpul primei lor întâlniri, ea îi mărturisise cât de mult se bucurase de libertatea pe care o avea, comparativ cu fratele ei – părinții ei îl obligau să meargă la școală chiar și când se simțea rău (pe ea nu) sau îl certau pentru că lua minus 10 (pe ea nu) – până când, într-o bună zi, realizase că părinții ei aveau așteptări mai mari de la el, din cauză că era *băiat,* primul lor născut de sex masculin. Drept urmare, se hotărâse să realizeze tot ce așteptau părinții de la fratele ei (să meargă la Harvard, să devină doctor), doar ca să le facă în ciudă.

Povestea fusese interesantă, dar ceea ce-l atrăsese cel mai mult pe Matt fusese modul în care o spusese Janine. Criticase aspru misoginismul nerușinat și lipsit de remușcări specific culturii coreene și îi mărturisise că acela era motivul pentru care, uneori, ura coreenii și faptul că ea însăși era coreeană, după care râsese de ironia faptului că, încercând să scape de stereotipurile coreene referitoare la gen, ajunsese să se încadreze în stereotipul american caucazian rasist și devenise un clișeu: tocilara asiatică care încearcă să-și depășească limitele. Era feroce și amuzantă, dar în același timp, vulnerabilă, puțin pierdută și tristă, ceea ce-l făcuse pe Matt să-și dorească să o certe și să o protejeze în același timp. Vrusese să se alăture cauzei ei, pentru a le dovedi părinților ei că se înșelau, mai ales după ce mama ei îi spusese, în timpul primei vizite: *„Am prefera să se căsătorească cu un coreean, dar cel puțin, ești doctor.*” Și da, îi trecuse prin minte faptul că relația lui cu Janine putea face parte din rebeliunea ei față de părinți (dar nu, nu lăsase acel lucru să-l afecteze *prea mult).*

Tocmai din acel motiv, pe toată durata facultății, Matt susținuse concentrarea totală a Janinei asupra notelor și burselor de studii și modul în care își seta un obiectiv și apoi îl îndeplinea cu o ușurință metodică. Era impresionant s-o urmărești, chiar sexi. Desigur, toate acele lucruri implicaseră sacrificii, precum cine anulate, nicio seară de film, dar pe el nu-l deranjase. Nu era ca și când s-ar fi așteptat la altceva din partea unei absolvente de la medicină și, la urma urmei, ce reprezenta facultatea de medicină dacă nu instituționalizarea unei gândiri concentrate spre viitor? La acel moment, învățatul noapte de noapte, consumul de mâncare proastă și îndatorarea erau niște lucruri perfect normale, pentru că, odată ce ajungeai să ai succes – după ce absolveai facultatea, te angajai și începeai să trăiești cu adevărat – tot acel efort avea să fie recompensat. Cu toate acestea, Janine nu putea ajunge niciodată să aibă succes. Doar îl amâna. Fiecare obiectiv îndeplinit însemna stabilirea unui nou obiectiv mai mare și mai greu de atins. Matt se gândise că poate avea să se oprească și să declare victorie odată ce fratele renunțase la facultate pentru a deveni actor, dar probabil că acel proces nesfârșit de stabilire de obiective devenise atât de obișnuit pentru ea încât nu se mai putea opri. Continuase la fel, dar fără acea urmă de rebeliune și tot ce făcea părea zadarnic, asemenea lui Sisif[22], care urca zi de zi o stâncă imensă până în vârful dealului, doar că, în loc ca stânca să se rostogolească înapoi la baza dealului în fiecare noapte, ca în mitologie, în cazul Janinei, dealul devenea de două ori mai înalt peste noapte.

Sexul era singurul lucru din viața lor care rămăsese imun la acea concentrare asupra viitorului. Până și decizia de a încerca să aibă copii, contrar tuturor celorlalte decizii maritale – de la preluarea numelui lui după căsătorie (nu), până la tipul de becuri pe care ar trebui să le

folosească (LED) – nu fusese luată după ore de discuții, ci fusese o decizie spontană, luată în timpul preludiului, într-o noapte oarecare, când el se întinsese după prezervativ și ea îi spusese *„Chiar crezi că mai este nevoie?”* și se rostogolise peste el, poziționându-și vulva chiar deasupra penisului său. În timp ce el clătinase din cap că nu, ea își coborâse ușor pelvisul cu o impulsivitate delicioasă, combinată cu acea splendidă căldură alunecoasă care-i atingea pielea, acaparându-l milimetru cu milimetru. În dimineața următoare, în noaptea următoare și pentru tot restul lunii, continuaseră să facă sex fără prezervativ, fără ca vreunul dintre ei să menționeze ceva despre cicluri sau bebeluși.

Când îi venise ciclul lui Janine nu făcuse niciun fel de anunț măreț, doar un comentariu de genul: *„Ah, apropo…”* Dar o spusese în mod intenționat pe un ton mult prea relaxat, cu o urmă de anxietate. Luna următoare, anunțul fusese anxios cu o tentă de disperare, iar următoarea lună fusese disperat cu o tentă de isterie. Atunci au început să apară și cărțile despre conceperea unui copil pe noptiera ei.

Când Janine anunțase Săptămâna Ovulației – obișnuia să-și urmărească ciclul și, în preajma perioadei de ovulație, făceau cât mai mult sex posibil – Matt realizase că obiceiul ei extenuant de a-și stabili obiective, de a lega fiecare acțiune de momente viitoare, le infectase și viața sexuală. Ea nu spusese nimic despre cum că nu ar mai face sex în celelalte trei săptămâni din lună, dar acolo se ajunsese. Și uite așa, sexul devenise ceva ce făceau fără nici un alt scop decât acela de a concepe un copil. Devenise ceva clinic și programat. Undeva între testele de viabilitate și motilitate a spermei, Săptămâna Ovulației se transformase în Ziua Ovulației, o perioadă de 24 ore în care să facă sex cât mai des posibil, care era urmată de 27 zile de „relaxare”.

Și apoi urmaseră copiii cu nevoi speciale de la ședințele de oxigenoterapie hiperbară – nu doar Rosa, TJ și Henry, ci și copiii care participau la celelalte ședințe și cu care se mai întâlnea ocazional – și, chiar mai tulburător, poveștile mamelor, pe care era nevoit să le asculte câte două ore pe zi. În calitate de radiolog, vedea copii bolnavi și răniți tot timpul, dar a fi martor la provocările zilnice cu care se confruntau acele mame în creșterea copiilor lor îl speriase ca naiba și nu se putuse abține să nu se gândească că, între infertilitatea lui și pacienții HBOT, exista o putere supranaturală care îi spunea (ba chiar urla la el) să se oprească sau, cel puțin, să aștepte și să se gândească bine la ceea ce făcea.

La vreo săptămână după ce începuse oxigenoterapia hiperbară, după una dintre ședințele de dimineață, Kitt le povestise despre noul „comportament" al lui TJ, și anume, *mânjirea* cu fecale („*Fecale? Vrei să spui căcat?"* o întrebase el, iar ea îi răspunsese *„Dap și mânjire, adică* îl întinde pe pereți, perdele, cărți, peste tot!"). La scurt timp după, Matt primise un mesaj vocal de la Janine, prin care îl anunța că testul de urină indica faptul că aceea era Ziua Ovulației și îl întreba dacă avea cum să ajungă acasă imediat. Matt ignorase mesajul, se dusese la spital și își oprise telefonul, ignorându-i apelurile tot mai frecvente. Când crezuse că scăpase, se trezise cu soacra lui în birou, care-i spusese: *Janine vrea să mergi acasă chiar acum. Zice că este ziua pentru… cum se numește?"* Matt se grăbise să închidă ușa înainte ca ea să apuce să rostească cuvântul „ovulație", dar chiar înainte de a închide ușa, ea spusese cu voce răspicată și clară: *„Orgasm. Este ziua pentru orgasm."*

Când Matt ajunsese acasă, Janine îl aștepta deja goală, în pat – probabil că îl aștepta așa de șase ore, de când îi trimisese primul mesaj vocal. El

începuse să-și ceară scuze, spunând că rămăsese fără baterie la telefon, dar răspunsul ei fusese:

— Nu mă interesează, doar haide odată aici. Nu mai avem mult timp la dispoziție. Grăbește-te!

Matt se dezbrăcase, descheindu-și cămașa și desfăcându-și cureaua în mod metodic și cât mai lent posibil, după care se băgase în pat lângă ea, își lipise buzele de ale ei și încercase să se concentreze asupra sfârcurilor ei, degetelor ei care-i atingeau penisul, dar nu se întâmplase nimic.

— Ei, haide, zisese ea și îl strânsese de penis puțin prea tare.

Matt văzuse bețișorul de testare a ovulației stând acolo pe un șervețel de pe noptieră – parcă ordonându-i: *„Haide! Fute-ți nevasta chiar acum!”* – și nu putuse să nu râdă de cât de absurd era totul, de faptul că un bețișor roz care costa 99 cenți și fusese cumpărat de la *CVS*[123] ajunsese să-i controleze și să-i monopolizeze tot ce mai rămăsese din viața lui sexuală.

— Ce se întâmplă cu tine? îl întrebase Janine.

Matt se lăsase pe spate. Ce ar fi putut spune? *„Scuze, draga mea, dar după ce am discutat despre orgasme cu mama ta, mi-a cam pierit cheful și, în plus, cred că Dumnezeu nu vrea să facem copii. De asemenea, ai auzit vreodată de mânjirea cu fecale?”* În schimb, răspunsul lui fusese:

— Poate că este din cauza oxigenoterapiei hiperbare. Nu am dormit prea bine în ultima vreme. Haide să încercăm luna viitoare.

Ea nu spusese nimic. Rămăseseră acolo, întinși în pat, cu corpurile apropiate, dar fără a se atinge, goi, cu privirile ațintite în tavan. Un minut mai târziu, ea se ridicase.

— Ai dreptate, haide s-o lăsăm baltă. Ai nevoie de o pauză, zisese ea și se lăsase mai jos în pat, oprindu-se în dreptul penisului său – acea proeminență flască, care se retrăgea în pliuri de piele – și luându-l în gură.

Gândul că acea acțiune nu era condusă de obiectivul de a avea un copil și un viitor, trezise ceva în el și reactivase un neuron care până atunci fusese latent. O ținuse de cap, pentru a se asigura că ea nu avea să-i elibereze penisul din căldura gurii și gâtului ei și, în cele din urmă, își dăduse drumul în gura ei.

Ulterior, se întrebase cum naiba nu se gândise la asta, cum putuse să fie atât de prost încât să creadă că ea avea să se dea bătută atât de ușor, că avea să renunțe la acea zi – la întreaga lună! Dar în acea ceață amețitoare și dulce de după orgasm, nu realizase de ce Janine se ridicase brusc și fugise la baie. Rămăsese întins acolo, ca un idiot, fericit, întrebându-se doar pentru o secundă de ce Dumnezeu făcea atâta gălăgie în baie – se auziseră ușile dulapului scârțâind, plastic rupt, lichid turnat și amestecat și, în cele din urmă, scuipat. Când Janine se reîntorsese în pat, Matt se rostogolise spre ea, pregătit s-o ia în brațe și s-o tragă mai aproape.

— *Am nevoie de puțin ajutor. Ai putea să aduci pernele acelea și să mi le pui sub fund?* Janine se crăcănase și își ridicase șoldurile. Ținea în mână o seringă fără ac. În interiorul ei, globulele de mucoasă stăteau suspendate într-un lichid limpede. Desigur, era sperma lui. Janine folosea metoda însemnării de care odinioară făcuse mișto *(„Îți spun, sunt femei care chiar folosesc pipete. Pe bune!”).* Janine își introdusese seringa în vagin, își ridicase șoldurile și introduse încet lichidul în corpul ei.

— *Chiar am nevoie de acele perne, acum!*

Matt îi plasase pernele sub coapse, unde, cu câteva clipe înainte se gândise că avea să ajungă limba lui. În timp ce se ridicase din pat și începuse să se îmbrace, se gândise la cum Janine reușise să anticipeze orgasmul lui generat de sexul oral, o acțiune care este mai prezentă ca oricare alta și la cum reușise să transforme o acțiune de plăcere

pură *(„Ai nevoie de o pauză”,* spusese ea!) într-o acțiune nenaturală de concepție.

Matt plecase mai devreme decât de obicei la ședința de seară, bombănind ceva legat de trafic. Când închisese ușa dormitorului, îi mai aruncase o privire Janinei, care stătea întinsă în pat, goală, cu picioarele ridicate în sus, ca o versiune porno a unei reclame la *Cirque du Soleil*[24]. În după-amiaza aceea – pe drum spre Miracle Creek, când oprise la *7-Eleven* și cumpărase țigări (*Camel* pentru că erau la reducere), mergând spre pârâu – se gândise la sperma lui care se scurgea pe peretele vaginal al lui Janine, spre cervixul ei, ajungând în uter nu datorită motilității, ci a gravității. Și în timp ce-și aprinsese o țigară și inhalase, își imaginase cum spermatozoizii lui erau propulsați spre ovul, dar mult prea încet și slab pentru a-i penetra învelișul.

Matt era deja la a treia țigară când apăruse Mary. Nu se întâlniseră decât o singură dată, la cina organizată de socrii lui Matt. Cu toate acestea, ea se așezase chiar lângă el, fără nicio replică penibilă specifică străinilor, de genul: *„Ah, bună! Ce faci aici?”*

— *Bună,* zisese ea cu familiaritatea relaxată a colegilor de școală.

— *Bună,* spusese el, privind volumul din mâna ei. *Cuvinte pentru SAT. Vrei să te testez?*

Ulterior, ori de câte ori se întrebase ce Dumnezeu fusese în mintea lui de fusese atât de idiot încât să inițieze acea chestie – ce era de fapt? – orice ar fi fost cu Mary, mintea lui se întorcea mereu la modul în care ea aruncase manualul de pregătire, asemenea unui frisbee, în timp ce-i aruncase acea privire – ca o săgeată, aproape dându-și ochii peste cap, combinată cu un clătinat din cap și o încruntătură de dezgust. Fusese fix privirea lui Janine care spunea „*nici nu se pune problema să vorbim despre asta*”, pe care o văzuse pentru prima dată în facultate, când îi sugerase să ia o pauză de la învățat și să se uite la un film și pe

care o văzuse cel mai recent chiar în acea zi când îi sugerase, doar ca idee, nu că s-ar fi dat bătut sau ceva, să se înscrie pe ceva listă de așteptare pentru adopții. Ceva legat de faptul că Mary semăna cu Janine cea tânără, pe vremea când era dispusă să renunțe la învățat, îl făcuse pe Matt să-și amintească de prima lui întâlnire cu Janine, când aceasta îi spusese că în adâncul ei nu-i păsa de școală cu adevărat și că uneori își dorea să-și arunce toate manualele pe fereastră.

— Țigări *Camel, preferatele mele. Te superi dacă mă servesc?* Mary luase pachetul de țigări în mână. În timp ce Matt își deschisese gura să spună *„Da, normal că mă supăr*; *ești un copil și nu am de gând să furnizez țigări unui minor”,* avusese o senzație ciudată de déjà-vu, ca și când s-ar fi aflat în prezența „adevăratei” Janine, cea fără griji. Dorința lui disperată de a se întoarce la viața de dinainte de carieră și infertilitate i se adunase ca un nod în gât și-l făcuse incapabil să rostească acele cuvinte. Mary îi interpretase tăcerea drept o permisiune și luase o țigară.

O aprinsese și o ținuse între degete, privind-o cu afecțiune, aproape cu respect (acea privire pe care își imagina că ar fi avut-o Janine înainte de a-i lua penisul în gură – și da, era conștient de faptul că Mary era o adolescentă și încercase să nu se gândească la asta, tocmai acel lucru îl făcea să se gândească și mai mult la asta), înainte de a o plasa între buze. Trăsese din țigară (nu se gândea la asta) și scosese fumul printre buzele adunate în formă de O, după care se lăsase pe spate, cu părul ei lung și brunet întins pe pietriș. Chiar și acea imagine îi amintise lui Matt de Janine, de părul ei, care era tot lung și brunet – un negru atât de intens încât părea aproape albastru – întinzându-se pe pernă.

Matt își întorsese privirea.

— *N-ar trebui să fumezi. Chiar, câți ani ai?* o întrebase el.

— *Fac 17 ani în curând,* răspunsese ea și mai trăsese un fum din țigară. *Dar tu, câți ani ai? Vreo 30?*

— *Faci des asta? Mă refer la fumat.*

Mary ridicase din umeri, ca și când ar fi spus: *„Nu-i mare scofală."*

— *Am ascuns câteva dintre* țigările lui tata. Am o tonă de țigări *Camei. O să aduc câteva data viitoare.*

— *Pak fumează?*

— *Susține că s-a lăsat, dar…* Mary ridicase iar din umeri, își închisese ochii și rânjise strâmb, după care ridicase țigara în dreptul gurii. Respira ușor, pieptul ridicându-i-se și coborând cu fiecare respirație. Matt își sincronizase respirația cu a ei și ceva legat de acel sincron și tăcerea dintre ei – o tăcere confortabilă, genul de tăcere care crea un moment intim – îl făcuse să-și dorească s-o sărute. Sau poate că fusese ceva legat de fața ei atât de netedă încât părea să reflecte albastrul cerului. Matt se aplecase spre fața ei.

— *Deci, cum merge tera…* Mary își deschisese ochii chiar în clipa în care capul lui Matt ajunsese deasupra ei. Tăcuse și sprâncenele i se ridicaseră de surprindere, după care se încruntaseră la loc, indicând o urmă de enervare (enervare legată de perversiunea de care dăduse el dovadă în încercarea de a o săruta sau enervare legată de lașitatea de care dăduse el dovadă prin faptul că se oprise?).

Matt ar fi vrut să-i spună, dar cum ar fi putut să-i explice că-i păruse atât de liniștită – ba mai mult, cuprinsă de o fericire supremă – încât simțise dorința, nevoia de a lua și el parte, de a se îmbiba cu frumusețea transparentă a pielii ei și de a o poseda?

— *Scuze, am văzut o insectă, vreau să zic, un țânțar, pe obrazul tău și am vrut să-l… înlătur,* zisese Matt, forțându-și capilarele să nu se dilate și să-i înroșească obrajii.

Mary se ridicase, sprijinindu-se în coate, iar Matt mai luase un fum din țigară.

— *Ce ziceai? Cum merge cu ce?* întrebase el, încercând să pară relaxat.

Posibil să fi fost ceva legat de expresia de pe fața ei, când se întinsese iar pe spate, acea îngâmfare secretă a unei femei mulțumite că un bărbat era interesat de ea sau poate că fusese următoarea ei replică:

— Întrebam cum merge terapia? *Știi tu, oxigenoterapia hiperbară. Ți s-a vindecat sperma?* Pusese acea întrebare pe un ton atât de obișnuit, lipsit de orice urmă de batjocură sau milă, ca și când infertilitatea lui nu reprezenta așa o Tragedie, cum o considerau Janine, doctorii și nenorociții ei de părinți și cum îl convinseseră și pe el că ar fi.

Indiferent dacă fusese expresia ei sau vorbele ei, cert era că în acel moment, incapacitatea spermei lui de a face ce trebuia, ce era *planificat,* nu mai reprezenta un motiv de tristețe și penitență, ci de ușurare și speranță, de libertate fără griji și fără viitor.

*

Țânțarii aceia nenorociți îl enervau la culme. Era amuzant cum vara precedentă, când stătuse în exact același loc cu Mary, nu-l deranjaseră deloc, dar acum, fără fumul de țigară care să-i țină la distanță, roiau în jurul lui, entuziasmați de pielea caldă și proaspătă, plină de transpirație, cu vene pline de sânge cald, care ieșeau la iveală din cauza căldurii. Matt începu să plesnească țânțarii care se ospătau din încheieturile și gâtul lui. Și-ar fi dorit o țigară în acel moment.

Când o văzu pe Mary apropiindu-se, se opri. Să-i ia naiba de țânțari, era mai important să pară și să fie cu adevărat stăpân pe sine, iar plesnitul țânțarilor oricum nu ajuta la nimic.

— Mersi că ai venit. Nu eram sigur dacă o vei face, zise Matt când ea se oprise la o distanță destul de mare, dar suficient de aproape pentru a-l auzi.

— Ce vrei? îl întrebă ea, pe un ton monoton, jos, ca și când ar fi îmbătrânit 20 de ani după explozie.

— Am auzit că s-ar putea să depui mărturie mâine, zisese el.

Ea nu-i răspunse, doar îi aruncă acea privire care spunea *„nici nu se pune problema să vorbim despre asta”,* o privire pe care și ea și Janine o aveau, după care se întoarse și se îndepărtă.

— Mary, așteaptă. Lui Matt i se păru că o vede oprindu-se pentru o clipă, dar clipi și observă că ea continua să se îndepărteze, așa că fugi spre ea. Mary, zise el din nou, pe un ton mai domol și îi atinse brațul. Era ciudat să-și vadă degetele intrând în contact cu pielea ei, dar incapabil să-i simtă moliciunea prin cicatricele sale lipsite de nervi. Creierul îi rămase paralizat asupra acelei diferențe între ceea ce vedea și ceea ce simțea.

Ea se opri și îi privi mâna cu o urmă de ceva – să fi fost dezgust sau milă? – în expresie, după care își eliberă brațul din strânsoare, încet și cu grijă, ca și când mâna lui ar fi fost o bombă pe punctul de a exploda.

Matt ar fi vrut să se apropie, să-i atingă cicatricea de pe obraz cu cicatricele lui, dar ea făcu un pas în spate.

— Îmi pare rău.

— Pentru ce?

Matt deschise gura, dar era ca și când toate lucrurile pentru care vrusese să-și ceară scuze – biletele, soția lui, mărturia lui și aproape tot ce era legat de ziua ei de naștere din anul precedent – i se îngrămădiseră în corzile vocale, creând un blocaj. Își drese glasul, apoi spuse:

— Trebuie să știu dacă ai spus cuiva.

Mary își învârti coada de cal în jurul degetului arătător. Îi dădu drumul și apoi reluă mișcarea.

Matt inspiră aerul dens, prăfuit și aproape că-și imagină că fumează.

— Părinții tăi știu?

— Ce să știe?

— Știi tu, zise el. Începu să simtă un cârcel în degetul lipsă, ceea ce era extrem de neplăcut, mai ales că nu-l putea masa.

Mary își miji ochii, de parcă ar fi încercat să-i citească ceva pe față.

— Nu, nu am spus nimănui.

Matt realiză că, până în acel moment, își ținuse respirația. Îl luă amețeala și începu să audă bâzâitul țânțarilor crescând și scăzând în intensitate, asemenea unor sirene.

— Dar Janine? întrebă Mary. Am văzut că este pe lista martorilor. Va spune ceva?

Matt clătină din cap.

— Nu știe.

Mary se încruntă.

— Cum adică nu știe? Despre ce vorbim aici?

— Despre noi, zise Matt. Despre biletele noastre, despre fumat, nu știe nimic din toate astea. Nu i-am spus niciodată.

Fața lui Mary se contorsionă într-o expresie de neîncredere înverșunată, după care făcu un pas în față și-l îmbrânci puternic.

— Mincinos nenorocit ce ești! Tonul vocii ei se ridică la intensitatea de dinaintea exploziei. Credeai că am uitat din cauză că am fost în comă? Îmi amintesc tot. A fost cel mai umilitor moment din viața mea. M-a tratat ca și când aș fi fost o hărțuitoare nebună care nu vrea să-i lase bietul soț în pace. Știi, aș fi înțeles dacă nu mai puteai da ochii cu mine, dar cum să-ți trimiți *nevasta* în locul tău?

Matt se împiedică. Se simți ca și când îmbrâncitura lui Mary i-ar fi declanșat o sută de mingi de pinball în pieptul lui, care se izbeau una

într-alta, în coastele și coloana lui, făcându-l incapabil să se țină pe picioare.

— Ce… ce a făcut?

Mary făcu un pas în spate. Expresia ei era în continuare plină de dezgust, dar părea să se înmoaie la reacția de confuzie evidentă a lui Matt.

— Nu știai? Dar… Mary își închise ochii și își frecă fața. Cicatricea ei se înroși instantaneu pe fața palidă, asemenea lavei care se scurgea pe un munte. A spus că știe. A zis că tu i-ai spus tot în ziua de dinaintea exploziei.

Matt clipi și dintr-odată își aminti: în dormitor, în noaptea de dinaintea exploziei, Janine întinsese spre el cel mai recent bilet de la Mary: *„Nu înțeleg de ce trebuie să vorbim despre asta. Nu putem pur și simplu să uităm ce s-a întâmplat?”* și spusese cu o voce diafană:

— Am găsit asta în dulap. Despre ce este vorba? De la cine este?

Matt mințise, crezând că ea avea să-l creadă, dar oare se înșelase?

— Ei bine, i-ai spus sau nu? întrebă Mary.

Matt se concentră pe fața ei.

— A găsit unul dintre biletele de la tine, dar i-am spus că era de la una dintre stagiarele care încercase să se dea la mine și apoi se rușinase de comportamentul ei. Janine m-a crezut, sunt sigur. Nu a mai adus niciodată vorba despre asta. Când a vorbit cu tine? Unde?

Mary își duse coada de cal la gură, după care îi dădu drumul, lăsând-o să cadă.

— În seara exploziei, în jurul orei 20:00, pe undeva pe aici.

— La 20:00? Aici? Dar am vorbit cu ea. O sunasem să-i spun că ședința începea mai târziu și că aveam să întârzii. Nu mi-a spus nimic despre faptul că ar fi venit până aici sau despre tine sau…

— Știa despre întârziere? Dar a spus… Vocea lui Mary se stinse. Avea gura deschisă, dar nu mai reușea să scoată niciun cuvânt.

— Ce? Ce a spus?

Mary clătină din cap, ca și când ar fi încercat să-și pună ordine în gânduri.

— Eu te așteptam aici, iar ea a venit și mi-a zis că tu i-ai mărturisit totul. Eu i-am zis că nu știu despre ce vorbește, iar ea mi-a spus că tu erai prea cumsecade ca să mi-o zici în față, dar că eu te hărțuiam și că era cazul să încetez. Mi-a spus că nu vii să te întâlnești cu mine, că nu mai voiai să ai de a face cu mine, că plecaseși deja și că o rugaseși pe ea să se ocupe și să mă convingă să te las în pace.

Matt își închise ochii.

— Dumnezeule, zise el sau poate că doar își închipui, greu de spus. Capul îi vâjâia.

— Eu i-am tot repetat că nu știu despre ce vorbește, dar ea avea o geantă și… Mary făcu o pauză. A scos un pachet de țigări și l-a aruncat spre mine, împreună cu o cutie de chibrituri și un bilet și a țipat că toate acelea îmi aparțineau.

Matt se întrebă dacă nu cumva visa și avea să se trezească și atunci totul avea să aibă sens din nou. Dar nu era așa, pentru că visele păreau logice atunci când te aflai în ele. Senzația supranaturală de înec pe care o simți în timpul visului pe el îl cuprinse ulterior, nu în timpul discuției.

— Și ce s-a întâmplat după aceea?

— I-am zis că acele lucruri nu-mi aparțineau și am plecat.

Matt și-o imagină pe soția lui stând acolo, plină de furie, cu țigările și chibriturile la picioare, în timp ce el se afla la doar câteva minute distanță, în camera de oxigenoterapie hiperbară. Simți cum i se încing urechile.

— Crezi că țigările aruncate de Janine sunt cele găsite de Elizabeth?

Matt dădu din cap. Bineînțeles că erau aceleași țigări, dar întrebarea era ce făcuse Janine cu ele, dacă făcuse ceva, înainte ca acestea să fie găsite de Elizabeth.

Un minut mai târziu, Mary zise:

— Intenționai să te întâlnești cu mine în acea seară?

Matt își deschise ochii și dădu din cap. Își simțea capul gol, iar acea mișcare părea să-i izbească creierul de craniu.

— Mda, se forță el să spună, cu o voce răgușită, de parcă nu mai vorbise de câteva zile. M-am gândit că aveam să ne întâlnim mai târziu, după ce se termina ședința.

Mary îl privi fără a spune nimic, iar el încercă să-i descifreze expresia. Oare ce vedea era dorință sau regret?

Mary clătină din cap.

— Trebuie să plec. Se face târziu. Făcu câțiva pași să plece, dar se opri și se întoarse cu fața spre el. Te simți vreodată vinovat? Adică te gândești vreodată că ar trebui să spunem tot ce știm și să suportăm consecințele, oricare ar fi acelea?

Matt simți cum i se contractau arterele și cum tot corpul îi intra în alertă, forțându-i inima să bată mai puternic, sângele să curgă mai repede prin vene și plămânii să se umfle mai tare. Da, se temuse de faptul că prosteala lui cu o adolescentă avea să iasă la iveală, dar acum realiza că toate acele lucruri erau lipsite de importanță comparativ cu ce aveau jurații să creadă – și ce credea și el în acel moment – dacă ar fi aflat că Janine se aflase acolo, chiar înainte de explozie și mințise în legătură cu acest lucru.

— M-am gândit la asta, zise Matt, forțându-și cuvintele să pară calme, ca și când ar fi luat în considerare un aspect interesant al unui curs. Dar nu cred că avem informații relevante de oferit. Ceea ce s-a petrecut între noi doi și Janine nu are nicio legătură cu incendiul. Desigur, este interesant să speculezi de unde au apărut biletul și țigările dar, la urma urmei, toate acestea nu au nicio legătură cu persoana care a ponit focul. Mi-e teamă că n-am face altceva decât să încurcăm și

mai mult problema. Doar ai văzut și tu cum interpretează avocații ăștia fiecare cuvânt.

— Mda, spuse ea, ai dreptate. Noapte bună!

— Mary, zise Matt și făcu un pas în față, dacă spui ceva, *orice,* familiile noastre, viitorul nostru…

Mary își ridică mâna pentru a-l opri și îl privi fix în ochi pentru o clipă. Își lăsă încet mâna în jos, se întoarse și se îndepărtă.

Odată ce Mary dispăru din raza lui vizuală, Matt respiră încet. Arterele păreau să i se dilate, trimițând sângele cu viteză spre toate organele, care îl furnicau pe măsură ce se dezmorțeau. Dintr-odată, Matt simți o mâncărime și privind în jos, văzu un țânțar așezat pe ciotul lui de mână, care se înfrupta cu sângele lui. Îl plesni repede și tare și își înlătură mâna. Țânțarul zăcea strivit în palma lui, o pată neagră în mijlocul sângelui roșu aprins pe care îl supsese cu câteva clipe înainte de a muri.

MARY

Se îndreptă spre locul ei preferat din pădure. Era un ascunziș izolat, unde pârâul Miracle Creek șerpuia printre sălciile dense. Acela era locul în care mergea să contemple ori de câte ori era supărată. Acolo se dusese și cu un an în urnă, după ziua ei oribilă de naștere și întâmplarea cu Matt și chiar înainte de explozie, după ce Janine aruncase cu pachetul de țigări în ea. Stând acolo, pe stânca plată și netedă, cu apa care clipocea în apropiere și perdeaua verde de sălcii care o despărțea de restul lumii, se simțea în siguranță, liniștită, una cu pădurea, ca și când și-ar fi lepădat pielea în aer și acesta și-ar fi însușit-o, celulă cu celulă, făcându-i conturul cețos, asemenea unei picturi impresioniste, iar interiorul ei părea să fie eliminat încet prin pori, disipându-se în aer, făcându-i corpul să pară mai ușor și mai puțin important.

Mary se ghemui și își băgă mâinile în apă. Curentul era puternic, iar apa care făcea vârtejuri, mișcând pietricelele, îi gâdila degetele. Luă o mână de apă și frecă zona în care o atinsese Matt. Stomacul i se liniști, dar creierul îi era în continuare blocat în acea stare de paralizie la viteză maximă, în care ideile o bombardau atât de repede încât nu putea gândi. Se ridică și respiră adânc, încercând să-și sincronizeze respirația cu crengile sălciei din apropiere, cu acel voal verde care se unduia dintr-o parte în alta în bătaia vântului, asemenea fustei din iarbă a unei dansatoare de hula din Hawai. Trebuia să-și pună ordine în gânduri și să analizeze rațional fiecare lucru în parte.

Țigările și chibriturile care fuseseră utilizate pentru a porni focul fuseseră aceleași cu care Janine aruncase în ea. Aceea părea a fi o certitudine. Singura întrebare era cine? Cine le luase din pădure, mersese cu ele până la hambar,

crease o grămăjoară de bețișoare, aprinsese țigară, o pusese deasupra și apoi plecase? Janine sau Elizabeth? Sau poate chiar protestatarii?

Janine fusese persoana pe care Mary o suspectase de la bun început. După ce se trezise din comă, în timp ce stătea întinsă în patul de spital și doctorii o împungeau și o înțepau, își amintise de furia Janinei și presupuse că ea pornise focul într-o criză de furie necontrolată, menită să distrugă tot ce avea de-a face cu Mary.

Dar cât timp ea ezitase cu privire la ceea ce avea să le spună polițiștilor – era suficient de curajoasă să le spună tot? Oare ar fi fost nevoită să le împărtășească detaliile umilitoare legate de ziua ei de naștere cu Matt? – mama ei îi spusese despre Elizabeth, despre fumat, despre abuzul asupra lui Henry, despre căutările pe internet și așa mai departe, reușind astfel s-o convingă de faptul că Elizabeth era vinovata. Totul se potrivea: probabil că Elizabeth găsise țigările în locul în care le aruncase Janine și se folosise de ele pentru a porni incendiul, folosind cel mai sigur și eficient mod de a-și omorî fiul și de a incrimina protestatarii. În plus, Abe era convins „peste 100%” de vinovăția ei – acelea fuseseră vorbele de care se agățase Mary când o lovise conștiința și își dorise să spună totul despre acea seară.

Dar ziua de azi schimbase totul. Nu doar interogatoriile (cazul lui Abe împotriva lui Elizabeth era departe de a fi floare la ureche, cum promisese el), ci și revelațiile pe care le avusese în urma discuției cu Matt. Conform spuselor lui, nu vorbise niciodată cu Janine despre Mary și nu o rugase să o confrunte în numele lui. Dar ce însemnau toate acele lucruri? Oare minciunile și secretele Janinei făcuseră parte dintr-un complot de incendiere și crimă? Oare Janine fusese chiar mai furioasă decât bănuise Mary – oare aflase cumva despre ziua ei de naștere? – și pusese țigara

lângă hambar, fiind conștientă de faptul că soțul ei se afla înăuntru, într-o încercare de a-l ucide?

Nu, nu era posibil. Numai un monstru ar fi putut pune o țigară aprinsă lângă un tub cu oxigen, știind prea bine că există copii nevinovați, împreună cu mamele lor înăuntru. Iar Janine – un doctor care își dedica viața salvării de vieți omenești și care depusese atâtea eforturi pentru a ajuta la crearea Submarinului Miracol – nu era un monstru. Sau oare era?

În plus, mai aflase ceva nou legat de protestatari. Inspectorul Pierson spusese că îi eliminase drept suspecți deoarece se întorseseră în Washington D.C. imediat după ce fuseseră eliberați de poliție în acea seară, dar nu era adevărat. Tatăl ei îi văzuse dând ture cu mașina în jurul proprietății cu doar 10 minute înainte de explozie, drept urmare de ce mințiseră? Ce făcuseră de fuseseră nevoiți să mintă pentru a-și acoperi acțiunile?

Mary se îndreptă spre cea mai apropiată salcie și îi atinse crengile care aproape că atingeau pământul, trecându-și degetele printre ele, separându-le, așa cum obișnuia să facă mama ei când îi pieptăna părul cu degetele. Intră în voalul sălciei și simți cum îi mângâia fața, gâdilându-i cicatricea.

Cicatricea ei, picioarele inutile ale tatălui ei aflat acum în scaun cu rotile, moartea unei femei și a unui băiețel – băiețel a cărui mamă era acuzată de omucidere și era torturată inutil, în cazul în care nu fusese ea cea care pornise incendiul. Și acum, tatăl lui Mary era acuzat de omucidere. Atâta suferință și distrugere, și ele se datorau tăcerii ei. Dat fiind tot ce aflase, dată fiind suspiciunea ei legată de Janine și protestatari și dubiile legate de rolul pe care-l jucase Elizabeth în pornirea incendiului, oare nu era de datoria ei să spună adevărul, indiferent de consecințe?

Abe îi spusese că era posibil să fie nevoită să depună mărturie în curând și poate că fix de asta avea nevoie. De o șansă – sau mai bine zis, de un ordin – să spună adevărul. Avea să mai aștepte încă o zi. Abe zisese că avea să prezinte cea mai șocantă și irefutabilă dovadă cu privire la vinovăția lui Elizabeth în ziua următoare. Mary avea să aștepte să vadă despre ce era vorba și, în cazul în care încă mai avea dubii, în cazul în care încă mai exista o posibilitate ca Elizabeth să fie nevinovată, avea să depună mărturie cu privire la toate cele întâmplate în vara precedentă.

JANINE CHO

Merse direct la dulapul din bucătărie în care ținea wokul. Fusese un cadou primit la petrecerea burlăcițelor de la una dintre verișoarele lui Matt, care-i spusese: *„Știu că nu se află pe lista voastră de cadouri*, *dar mi s-a părut atât de potrivit…”* Nu explicase de ce i se păruse „potrivit”, dar Janine știuse motivul – pentru că era asiatică. Ar fi vrut să-i explice că wokurile erau specific chinezești, nu coreene, dar își mușcase limba și îi mulțumise pentru cadoul bine gândit. Vrusese să-l doneze sau să-l ofere la rândul ei cadou cuiva, dar până la urmă îl păstrase și îl depozitase în spatele celorlalte lucruri inutile pe care nu le folosiseră niciodată.

Janine deschise cutia wokului pentru a doua oară în viața ei și scoase manualul de utilizare care conținea și rețete. Îl răsfoi până găsi ceea ce căuta: acel bilet faimos cu logoul H-Mart, pe care-l ascunsese acolo și de care încercase să uite timp de un an.

Dar în acea zi, în sala de judecată, realizase că în afară de ea, Matt și Mary, mai știa și altcineva de el, ba mai mult decât atât, existența lui reprezenta un subiect controversat. Aproape că ratase momentul când fusese adus în discuție biletul. După ce Pierson declarase că protestatarii erau nevinovați, fusese preocupată de gânduri legate de acea seară – de cum îi văzuse pe protestatari dând ture cu mașina pe lângă Submarinul Miracol. Oare pe la ce oră? 20:10? 20:15? Cât de „de încredere” puteau fi acele „semnale emise de turnurile de telefonie mobilă” dacă le coroborau minciunile? Dumnezeule, oare existau înregistrări și cu semnalele emise de telefonul ei? – când, dintr-odată, Teresa se ridicase în picioare și strigase: *„Am văzut biletul cu logoul H-Mart!”* Inima Janinei se oprise în loc și fusese

nevoită să-și rearanjeze părul pentru a-și ascunde obrajii îmbujorați.

Oare ce o determinase să-l păstreze? Nu îi venea în minte nici un alt motiv întemeiat, decât prostia ei supremă. În spital, după explozie, când îi auzise pe inspectori vorbind despre faptul că găsiseră niște țigări și că trebuiau să cerceteze pădurea în dimineața următoare, se panicase și mersese la Miracle Creek în toiul nopții pentru a recupera lucrurile pe care le lăsase în urmă ca o proastă. Nu reușise să găsească țigările sau chibriturile, doar biletul, care se afla în spatele unui boschet din apropierea perimetrului înconjurat cu bandă galbenă (aflase ulterior că acela era locul de picnic al lui Elizabeth). Janine luase biletul și, dintr-un motiv bizar pe care nu-l putea explica, alesese să-l păstreze. Desigur, toate acțiunile ei din acea perioadă păreau acum inexplicabile. Dar în acea zi, datorită combinației de rușine și furie care-i invadase corpul și care conducea la nebunie, toate acțiunile pe care le făcuse păruseră logice, inclusiv ascunderea biletului în cutia wokului. La acea vreme i se păruse extrem de potrivit să păstreze dovada relației soțului ei cu o fată coreeană în interiorul unui cadou primit de la prima femeie care îl acuzase că ar avea un „fetiș oriental”.

Se întâmplase de Ziua Recunoștinței, în casa bunicilor lui Matt, imediat după ce se logodiseră. După ce făcuseră prezentările, în timp ce Janine se întorcea de la baie, auzise din întâmplare un grup de femei vorbind – verișoarele lui Matt, toate blonde, cu accent sudist de diverse intensități – în șoaptă, ca și când și-ar fi împărtășit niște secrete rușinoase:

— Nu ştiam că este orientală!

— Asta cred că este deja a treia.

— Cred că una dintre ele era pakistaneză, deci nu ştiu dacă se pune la socoteală.

— V-am spus eu că are un fetiş oriental. Aşa sunt unii bărbaţi, n-ai ce face.

Acea ultimă replică (a femeii care avea să-i dăruiască wokul, la scurt timp mai târziu) o făcuse pe Janine să se îndepărteze pe vârfuri, până ajunsese înapoi în baie, unde încuiase ușa, se întorsese spre chiuvetă și se uitase la propria ei reflexie în oglindă. Oare asta era, de fapt, un fetiș oriental? O jucărie exotică care să-i satisfacă o tulburare psihosexuală adânc înrădăcinată? Cuvântul „fetiș" implica ceva greșit, chiar obscen, în timp ce cuvântul „oriental" ducea cu gândul la niște imagini bizare ale lumii a treia și ale unor sate uitate de lume, cu gheișe și mirese copii, caracterizate de supunere și perversiune. Se simțise cuprinsă de rușine din toate părțile, în valuri asemănătoare unor torenți, dar și de furie și de o senzație de nedreptate, pentru că mai avusese iubiți caucazieni, dar nimeni nu o acuzase că ar avea un „fetiș caucazian". Mai mult decât atât, avusese prieteni care se combinaseră numai cu blonde sau evreice și prietene care se cuplaseră cu bărbați republicani (din coincidență sau în mod voit, nimeni nu știa și nimănui nu-i păsa), dar niciunul nu fusese acuzat că ar avea un „fetiș pentru blonde" sau un „fetiș evreiesc" sau un „fetiș republican". Dar iată cum un bărbat, care nu era asiatic și care se cuplase cu cel puțin două femei asiatice, era considerat a avea un fetiș, pentru că, cel mai probabil, voia să-și îndeplinească o nevoie perversă pentru orientalism exotic. Dar de ce? Cine decidea că era normal să te simți atras de blonde, evreice și republicani, dar nu de femei asiatice? De ce era cuvântul „fetiș", cu conotația aceea de tulburare sexuală, rezervat femeilor asiatice și labelor de la picioare? Era atât de ofensator și de greșit, încât și-ar fi dorit să poată urla: *„Nu sunt «orientală» și nici o labă a piciorului!"*

Pe durata cinei, Janine stătuse lângă Matt (dar nu prea aproape), simțindu-se nelalocul ei și murdară, întrebându-se câte dintre persoanele de la

masă se uitau la ei și vedeau un „fetiș oriental”. Acea conștientizare a faptului că era străină îi rodea stomacul ori de câte ori cineva făcea o remarcă cu privire la asiatici, indiferent dacă era vorba despre o remarcă stereotipică sau un comentariu menit a o flata, la care în mod normal ar fi râs, precum remarca bunicii cumsecade a lui Matt: *„Imaginați-vă ce copii frumoși o să aveți. Am văzut un documentar despre copii de rasă mixtă născuți în urma Războiului din Vietnam și nu glumesc, chiar sunt foarte frumoși.”* Sau comentariul unchiului atent al lui Matt: *„Matt spune că ai note mai bune decât toți ceilalți colegi ai tăi. Nu este deloc surprinzător. Am cunoscut și eu câțiva asiatici în timpul facultății, cred că erau japonezi și erau al naibii de deștepți,”* care fusese urmat de replica soției sale: „*Jumătate din studenții de la Berkley sunt asiatici acum,”* după care se întorsese spre Janine și-i spusese: *„Nu că ar fi ceva în neregulă cu asta.”*

Ulterior, Janine încercase să-și scoată din minte toate acele lucruri, amintindu-și că fusese un simplu comentariu ignorant din partea unei persoane ignorante și că, în orice caz, Matt avusese și multe foste iubite care nu fuseseră asiatice (mai exact, șase foste caucaziene și doar două foste asiatic-americane – verificase în ziua următoare). Cu toate acestea, ocazional – de exemplu, când Matt făcea glume cu vreo asistentă asiatică la cafenea sau când o femeie de care nu-i plăcuse niciodată le spunea: *„Voi doi ar trebui să ieșiți la o întâlnire dublă cu noul pediatru și soția lui. Și ea este asiatică”* – își amintea de verișoara cu wokul și simțea cum i se înroșesc ochii și obrajii.

Dar în acele situații, știuse că el nu greșise cu nimic și că ea reacționase irațional. În schimb, situația cu biletele fusese diferită. Primul pe care-l găsise – în seara de dinaintea exploziei, în buzunarul de la pantalonii lui Matt, în timp ce punea haine la spălat – i-l arătase lui Matt, care îi

spusese că era de la o stagiară de la spital, ale cărei flirturi le respinsese. Ea încercase să-l creadă, ba chiar vrusese să-l creadă, dar nu se putuse abține să nu caute a doua zi prin hainele lui, prin mașină și chiar și în gunoi, până găsise și mai multe bilețele cu același scris de mână. În general, conținutul biletelor era scurt și reprezenta mai multe variații pe tema: *„Ne vedem diseară?”* sau *„Ți-am simțit lipsa aseară.”* Dar găsise și unul cu mesajul *„Urăsc cuvintele pentru SAT! Îmi TREBUIE țigări în seara asta!”* și atunci Janine înțelesese că Matt o mințise.

Când găsise ultimul bilet – cel cu logoul H-Mart, care între timp devenise faimos și pe care îl ascunsese timp de un an în cutia wokului și pe care îl ținea acum în mână – și citise scrisul de mână neîngrijit al soțului ei *„Asta trebuie să înceteze. Trebuie să ne vedem în seara asta la 20:15. Lângă pârău”,* urmat de un *„Da”* în partea de jos a foii, cu un scris de mână de fetiță, atunci înțelesese că ora propusă (imediat după ședința HBOT) și locația (menționase doar „pârâu”) trebuiau să însemne că fata cu care își dăduse întâlniri, cu care fumase și Dumnezeu știe ce mai făcuse, era Mary Yoo.

Acum înțelegea că toate acele lucruri o înnebuniseră. Găsirea biletului, realizarea faptului că Matt avea o relație cu o fată coreeană, umilința – care nu știa sigur dacă era cauzată mai mult de faptul că fata era adolescentă sau de faptul că era coreeană – și întrebarea pe care și-o pusese: Oare verișoara cu wokul avusese dreptate de la bun început? Se simțise cuprinsă de un val de căldură atât de fierbinte și de puternic, încât se simțise febrilă și lipsită de puteri. Ar fi vrut să-l plesnească pe Matt, să urle la el și să-l întrebe ce naiba era cu acel fetiș al lui, dar, în același timp, se ura pentru faptul că adoptase acea teorie tâmpită a fetișului și nu ar fi vrut să i-o spună niciodată cu voce tare, deoarece se simțea prea rușinată.

Acum, stătea în bucătăria ei, ținând în mână acel bilet de la care pornise și se sfârșise tot ce și-ar fi dorit să poată schimba legat de acea seară: de la faptul că se dusese la Miracle Creek pentru a o confrunta pe Mary, la faptul că se întorsese acolo în mijlocul nopții pentru a recupera biletul, plus toate celelalte lucruri oribile care se petrecuseră în acea seară. Puse biletul sub jetul de apă de la robinet, după care îl rupse în bucățele, pe care le aruncă în chiuvetă, lăsându-le să dispară în scurgere. Apoi porni tocătorul de resturi al chiuvetei, concentrându-se pe zgomotul pe care-l scotea lama metalică în timp ce se învârtea, distrugând orice urmă a biletului. Odată ce se calmă și nu-și mai auzi bătăile inimii în timpane, opri tocătorul de resturi și apa, puse manualul de utilizare al wokului la loc în cutie și o închise, după care o puse la loc în dulap, în spatele tuturor acelor lucruri pe care nu le utilizase niciodată și închise bine ușa dulapului.

PROCESUL: ZIUA 3
Miercuri, 19 august 2009

PAK

Pak Yoo era o persoană complet diferită când vorbea în engleză, față de când vorbea în coreeană. I se părea cumva inevitabil ca imigranții să se transforme în versiuni infantile ale lor odată ce li se înlătura fluența verbală și, împreună cu ea, și o parte din competența și maturitatea lor. Înainte de a se muta în America, se pregătise psihic pentru provocările cu care avea să se confrunte: stângăcia logistică a faptului că avea să fie nevoit să-și traducă gândurile înainte de a vorbi, provocarea intelectuală de a fi nevoit să deducă anumite cuvinte din context, obstacolul fizic de a fi nevoit să învețe cum să-și miște limba în poziții nefamiliare pentru a scoate niște sunete care nu existau în limba coreeană. Dar ceea ce nu știuse și nu anticipase era faptul că acea incertitudine lingvistică avea să se extindă și dincolo de vorbire, asemenea unui virus care infecta și alte părți, precum gândirea, comportamentul și chiar și personalitatea lui. În limba coreeană era un bărbat autoritar, educat și respectat, în timp ce în limba engleză era un idiot surd și mut, nesigur pe el însuși, anxios și inapt. Un *bah-bo*[25].

Pak acceptase aceste lucruri cu mult timp în urmă, mai exact, în prima zi în care o acompaniase pe Young la magazinul alimentar din Baltimore. Mai întâi, niște huligani preadolescenți i se adresaseră cu accente false, prefăcându-se că nu-i înțelegeau întrebarea *„Vă pot ajuta cu ceva?”* și râseseră pe înfundate în timp ce-l imitaseră în mod batjocoritor: *„Va-a pu-ut agiu-ta cu cee-va?”*– ceea ce reușise să ignore și să pună pe seama răutății unor copii, ca și când ar fi încercat un tricou într-un magazin. În schimb, în cazul femeii care ceruse un sandviș bolognese fusese clar că se chinuise să-i înțeleagă replica *„Doriți și un suc?”* – o întrebare pe care o memorase în acea

dimineață. Ea îi răspunsese cu: *„Mă scuzați, nu v-am auzit, puteți să mai spuneți o dată?”* și după ce el repetase mai tare și mai rar întrebarea, ea îi răspunsese: *„Vă rog să mai repetați o dată. Îmi cer scuze, am o problemă cu auzul azi.”* În cele din urmă, îi zâmbise jenată – și Pak realizase că era vorba de jenă pentru el – și clătinase din cap. Cu fiecare dintre cele patru repetări, Pak simțise cum se înroșește la față, ca și când ar fi avut capul aplecat deasupra unor cărbuni încinși și cineva îl împingea tot mai aproape. În cele din urmă, arătase cu degetul spre o Cola și mimase gestul de a o bea. Femeia râsese ușurată și zisese: *„Da, aș vrea niște Cola.”* În clipa în care îi luase banii, Pak se gândise la cerșetorii de afară, care acceptau mărunțiș de la oameni asemenea acelei femei, a cărei privire sugera bunătate combinată cu milă respingătoare.

Pak devenise tăcut. Descoperise că relativa demnitate a tăcerii îl liniștea și astfel se retrăsese în invizibilitate. Dar problema era că americanilor nu le plăcea tăcerea, ba chiar îi tulbura. În cazul coreenilor, tăcerea era interpretată drept seriozitate, în schimb, în cazul americanilor, pălăvrăgeala constantă era considerată o calitate, similară cu bunătatea și curajul. Pentru ei, cu cât foloseai mai multe cuvinte într-un timp foarte scurt, cu atât erai considerat mai deștept și mai impresionant. Aparent, americanii asociau tăcerea cu prostia – dacă nu aveai nimic de spus însemna că nu ai idei care merită ascultate – sau cu îmbufnarea și chiar cu înșelăciunea. Tocmai din acele motive, Abe fusese îngrijorat cu privire la mărturia lui Pak.

— *Juraţii trebuie să aibă impresia că vrei să le împărtășești informații,* îi zisese Abe, în timp ce-l pregătea pentru proces. *Dacă faci pauze lungi, se vor întreba ce ai de ascuns sau dacă încerci să te gândești la o minciună bună.*

Stând în sala de judecată, cu jurații așezați la locul lor și toate șușotelile din sală amuțite, Pak își închise ochii și savură acel ultim moment de tăcere, înainte de a începe turuiala. I-ar fi plăcut să se poată îmbăta cu acea tăcere și să o păstreze de rezervă, asemenea cămilelor în deșert, și să se folosească de ea în timpul mărturiei.

*

A fi martor într-un proces era similar cu a fi actor. Te aflai pe o scenă, cu toate privirile ațintite asupra ta, încercând să-ți amintești replicile pregătite de altcineva. Cel puțin Abe începuse cu niște întrebări de bază ale căror răspunsuri fuseseră ușor de memorat: *„Am 41 ani.”; „M-am născut și am crescut în Coreea de Sud.”; „M-am mutat în America anul trecut”; „La început, am lucrat într-un magazin alimentar.”* Erau genul de întrebări și răspunsuri incluse în vechile manuale de limba engleză ale lui Pak, pe care le utilizase pentru a o învăța pe Mary engleza pe vremea când se aflau încă în Coreea. O instruise, făcând-o să recite răspunsurile în repetate rânduri, până deveneau automate, așa cum procedase și ea cu el în seara precedentă, corectându-i pronunția și forțându-l să repete totul de mai multe ori. Acum, Mary stătea cu sufletul la gură, privindu-l atent, fără a clipi, ca și când ar fi încercat să-i transfere propriile-i gânduri, așa cum obișnuise și el să facă pe vremuri, la concursurile lunare de matematică din Coreea.

Acela era lucrul pe care-l regreta cel mai mult la mutarea lor în America: faptul că devenise mai puțin priceput și mai imatur decât propriul său copil. Se așteptase la acest lucru, dar nu atât de repede. Observase cum copiii și părinții ajungeau să facă schimb de roluri odată cu înaintarea în vârstă, cum mintea și corpul părinților regresa spre copilărie, infantilitate și inexistență. Dar se

așteptase ca acele lucruri să se petreacă peste mulți ani, nu acum, cât Mary încă mai era pe jumătate copil. În Coreea, el fusese profesorul, dar după mutarea în America, când vizitase școala lui Mary, directorul îi spusese: *„Bine ați venit! Deci, vă place în Baltimore?”,* iar Pak zâmbise, dăduse din cap și până să se decidă cum să răspundă – oare zâmbetul și datul din cap ar fi fost de ajuns? – Mary intervenise, zicând*: „Îi place la nebunie aici, mai ales faptul că se ocupă de magazinul situat chiar lângă Inner Harbor. Nu-i așa, tata?”* Pe toată durata întâlnirii, Mary continuase să vorbească în locul lui, răspunzând la întrebările care-i erau adresate lui, asemenea unei mame cu un copil de 2 ani.

Ironia era că exact acela era motivul pentru care imigraseră în America, pentru a-i oferi lui Mary o viață mai bună și un viitor mai prosper decât avuseseră ei (nu asta sperau toți părinții, să aibă copii care să devină mai înalți/ mai deștepți/mai bogați decât ei?). Pak era mândru de cât de repede devenise fiica lui fluentă în acea limbă străină care pe el îl depășea și de cât de repede se americanizase. Iar incapacitatea lui de a ține pasul cu ea era ceva normal, nu doar pentru că trăise acolo cu 4 ani mai mult decât el, ci pentru că, în general, copiii erau mai pricepuți la limbi străine; cu cât le învățau de la o vârstă mai fragedă, cu atât era mai bine, toată lumea știa asta. Odată ajunși la pubertate, copiii își pierdeau capacitatea de a reproduce sunete noi fără accent. Dar una era să știi aceste lucruri și alta să-ți vezi copilul fiind martor la chinul tău și să observi cum te transformi în ochii lui din semizeu într-o persoană mică, lipsită de însemnătate.

— Pak, de ce ai început afacerea cu Submarinul Miracol? Magazine alimentare conduse de coreeni am mai întâlnit, dar oxigenoterapia hiperbară pare ceva neobișnuit, zise Abe, punând prima întrebare dificilă, care necesita un răspuns mai lung.

Pak aruncă o privire spre jurați și încercă să-și imagineze că erau niște prieteni noi pe care tocmai începea să-i cunoască, așa cum îl sfătuise Abe.

— Am lucrat… într-un centru de sănătate… în Seul… Visul meu… era să deschid aceeași facilitate… pentru a ajuta oamenii.

Cuvintele pe care le memorase sunau greșit. Trebuia să se străduiască mai mult.

— Te rog să ne spui de ce ai încheiat o poliță de asigurare în caz de incendiu.

— Asigurarea în caz de incendiu este recomandată de toate entitățile de reglementare a camerelor pentru oxigenoterapie hiperbară. Pak repetase acel răspuns de cel puțin o sută de ori în seara precedentă. Acea înșiruire de r-uri îi sugruma limba și-l făcea să se bâlbâie. Din fericire, jurații păruseră să-l înțeleagă.

— De ce 1,3 milioane de dolari?

— Societatea de asigurări a stabilit valoarea poliței.

La acea vreme fusese indignat de câți bani trebuia să plătească lunar pentru ceva de care era posibil să nu aibă nevoie niciodată, dar nu avusese de ales. Janine fusese cea care insistase să încheie acea poliță de asigurare, ba chiar pusese acea condiție pentru implicarea ei. Janine stătea acum chiar în spatele lui Abe, cu privirea în podea și cu fața palidă, ceea ce-l făcu pe Pak să se întrebe dacă regreta aranjamentul lor secret cu plăți cash și dacă și ea se întreba cum ajunseseră să li se năruiască toate planurile mărețe pe care și le făcuseră.

— Ieri, doamna Haug te-a acuzat că ai fi sunat la societatea de asigurări, folosind telefonul lui Matt Thompson, pentru a te interesa cu privire la incendiere. Abe făcu un pas în față. Pak, este adevărat?

— Nu. Nu folosit niciodată telefonul lui Matt. Nu sunat niciodată la societatea de asigurări, pentru că nu am de ce. Știu deja răspunsul. Scrie în polița de asigurare.

Abe ridică un document în aer, ca și când ar fi vrut să atragă atenția asupra grosimii sale, de cel puțin 2 cm, după care i-l înmânã lui Pak.

— Aceasta este polița de asigurare la care te referi?

— Da. Am citit înainte de a semna.

Abe păru surprins.

— Serios? Este un document al naibii de lung. În general, oamenii nu citesc aceste documente integral. Nici eu nu fac asta și sunt avocat.

Jurații dădură din cap. Pak bănui că jurații făceau parte din categoria de oameni – ca majoritatea americanilor de altfel, după cum aflase de la Abe – care semnau orbește orice le părea de încredere sau care semnau din simplul motiv că le era lene să citească sau chiar ambele variante.

— Eu nu știu cum funcționează lucrurile în America. Așa că trebuie să citesc. Am tradus în Coreeană cu ajutorul unui dicționar. Pak răsfoi documentul până ajunse la pagina despre incendiere și o arătă juraților. Aceștia din urmă erau prea departe pentru a distinge cuvintele, dar cu siguranță puteau vedea notițele făcute de Pak pe marginea textului.

— Și răspunsul la întrebarea privind incendierea se află în acest document?

— Da. Pak citi prevederea, care ilustra perfect excesul verbal specific american, printr-o propoziție de 8 rânduri, plină de virgule și cuvinte lungi. Apoi arătă spre notița făcută de el. Aceasta este traducerea mea: *„Primești bani dacă cineva dă foc, dar nu și dacă ești implicat.*”

Abe dădu din cap.

— Un alt lucru de care apărarea a încercat să te acuze este biletul cu logoul H-Mart pe care inculpata *pretinde* că l-ar fi găsit. Abe își încleștă maxilarul și Pak bănui că Abe era în continuare supărat din cauza „dezertării” (fusese termenul folosit de Abe) de către Teresa. Pak, ai scris sau ai primit un astfel de bilet?

— Nu. Niciodată, spuse Pak.

— Știi ceva despre acel bilet?

— Nu.

— Dar deții un carnețel cu logoul H-Mart, nu-i așa?

— Da. Îl țineam în hambar. Îl folosește multă lume. L-a folosit și Elizabeth. Îi plăcea dimensiunea. I-am dat și ei unul pentru geantă.

— Deci inculpata avea un carnețel întreg cu logoul H-Mart în geantă? Abe păru șocat, ca și când n-ar fi știut acele lucruri și nu i-ar fi pregătit răspunsul lui Pak.

— Da. Pak se abținu să nu zâmbească la cât de teatral era Abe.

— Deci ar fi fost foarte ușor pentru ea să mototolească o foaie cu logoul H-Mart și s-o lase acolo, în văzul lumii, nu-i așa?

— Obiecție! Întrebarea solicită o speculație din partea martorului, strigă Shannon.

— Îmi retrag întrebarea, zise Abe și i se întrezări un zâmbet fugar pe față, în timp ce plasa un poster pe trepied. Aceasta este o copie a graficului prezentat ieri de doamna Haug, cu tot cu însemnările sale.

ANCHETA CRIMINALISTICĂ PENTRU PROSTĂNACI

~~PROBE DIRECTE~~
PROBE CIRCUMSTANȚIALE

**~~Mai bune, mai de încredere!!!!~~

(Nu sunt la fel de încredere, necesită mai mult de 1 categorie)

. **~~Martor ocular~~**

. **~~Înregistrări audio/video cu comiterea infracțiunii~~**

. **~~Fotografii cu suspectul în timp ce comite infracțiunea~~**

. **~~Documentarea infracțiunii de către suspect, martor sau complice~~**

. **~~Sfântul Graal: confesiune (trebuie verificată!!!!!)~~**

. ~~Arma fumegândă: dovada că suspectul a utilizat arma (amprente, ADN)~~

. Titlu de proprietate/posesie deținut (ă) de către suspect – *Oricine (inclusiv P. Yoo)*

. Oportunitate de a comite infracțiunea – alibi? – *P. Yoo*

. Mobil pentru comiterea infracțiunii – amenințări, incidente anterioare – *P. Yoo*

. Cunoștințe specializate și interes (cunoștințe privind bombele sau exemplu de cercetare) – *P. Yoo*

Pak aruncă o privire spre literele roșii care îl acuzau de distrugerea vieții pacienților săi, a fetei fiicei sale și a propriilor picioare.

— Pak, numele tău apare pe tot graficul, deci haide să analizăm lucrurile mai îndeaproape. În primul rând, proprietatea sau posesia armei, în cazul de față, țigările *Camel.* Deținеai acest tip de țigări vara trecută?

— Nu. Am o regulă anti-fumat. Este prea periculos când ai de-a face cu oxigen.

— Dar mai înainte? Ai fumat vreodată?

Pak îl rugase pe Abe să nu-i pună acea întrebare, dar Abe îi zisese că Shannon deținea cu siguranță dovezi cu privire la faptul că fusese fumător și că, dacă el era cel care făcea acea mărturisire, i-ar fi distrus planul de atac.

— Da, în Baltimore, dar în Virginia deloc.

— Ai cumpărat vreodată țigări sau orice alte produse de la un magazin *7-Eleven?*

— Nu. Am văzut magazine *7-Eleven* în Baltimore, dar nu intrat niciodată în ele. Și nu am

văzut niciun *7-Eleven* în apropiere de Miracle Creek.

Abe făcu un pas în față.

— Ai cumpărat sau te-ai atins de vreo țigară vara trecută?

Pak înghiți în sec. Nu era nicio rușine să spună mici minciuni nevinovate, răspunsuri care, practic, nu erau adevărate, dacă o făceai pentru binele suprem.

— Nu.

Abe scoase un marker roșu, mărșălui spre trepied și tăie numele *„P. YOO”* de lângă punctul „*Titlu de proprietate/posesie deținut(ă) de către suspect”*. Abe puse la loc capacul markerului și clicul care se auzi fu ca un semn de exclamație auditiv pentru numele tăiat al lui Pak.

— Următorul element este „*Oportunitate de a comite infracțiunea”*. Aici s-a creat multă confuzie din cauza vecinului tău, a vocii tale și alte asemenea. Deci, te rog să ne spui, odată pentru totdeauna: unde te aflai în timpul ultimei ședințe, chiar înainte de explozie?

Pak vorbi lent, în mod intenționat, lungind fiecare silabă.

— Am fost în hambar. În tot acel timp. Nu era tocmai o minciună, atâta vreme cât nu avea niciun efect asupra principalei întrebări: cine a pornit incendiul?

— Ai deschis imediat trapa?

— Nu. Și acela era adevărul, pentru că, și dacă ar fi fost acolo, tot nu ar fi procedat așa, motiv pentru care, le explică juraților ce ar fi făcut: în cazul în care panoul de comandă nu mai funcționa, ar fi oprit oxigenul de la supapele de siguranță, după care ar fi depresurizat camera extrem de lent pentru a se asigura că schimbările de presiune nu ar fi determinat o nouă explozie, ceea ce ar fi cauzat întârzierea deschiderii trapei cu mai bine de 1 minut.

— Are sens. Îți mulțumesc, zise Abe. Acum, te rog să ne spui dacă deții orice alte probe care să demonstreze că nu ai ieșit deloc afară, lângă rezervoarele de oxigen, înainte de explozie.

— Da, înregistrările telefonice, spuse Pak și Abe împărți copii ale acestora. Între 20:05 și 20:22 am vorbit la telefon. Am sunat la compania de electricitate pentru a-i întreba când vor face reparațiile și am sunat-o și pe soția mea pentru a întreba când se va întoarce cu bateriile. 17 minute, vorbit încontinuu la telefon.

— În regulă, văd și eu asta, dar ai fi putut vorbi la telefon și în timp ce te aflai afară și porneai focul sub tubul de oxigen.

Pak nu se putu abține să nu zâmbească în timp ce clătina din cap.

— Nu. Este imposibil.

Abe se încruntă, prefăcându-se a fi confuz.

— De ce?

— Nu există semnal la telefon lângă rezervoarele de oxigen. Da, în fața hambarului. Nu în spate. În interior sau în exterior. Toți pacienții mei știu asta. Dacă vor să dea un telefon, trebuie să meargă în partea din față.

— Înțeleg. Deci între ora 20:05 și momentul exploziei, nu te-ai fi putut afla în apropierea locului de unde a pornit focul. Deci dacă nu te aflai în apropiere, nu aveai nici oportunitate. Abe scoase capacul markerului și tăie numele lui Pak din dreptul punctului *„Oportunitate de a comite infracțiunea”*. Acum, haide să vorbim despre *„Cunoștințe specializate și interes*”, lângă care doamna Haug a scris *„P. YOO”*.

Pak auzi un chicotit în sală și se gândi la explicația pe care i-o dăduse Abe despre umorul juvenil al acelei abrevieri[26].

„Sunt sigur că a făcut-o intenționat. O urăsc pe femeia asta,” zisese Abe.

— Pak, în calitate de operator autorizat HBOT, *ai făcut* cercetări cu privire la incendiile HBOT,

nu-i așa?

— Da. Am făcut cercetări pentru a învăța cum să evit incendiile. Să îmbunătățesc siguranța.

— Îți mulțumesc! Sub numele *„P. YOO”* din dreptul punctului *„Cunoștințe specializate și interes”* Abe scrise *„(din motive întemeiate – siguranță)”*. Și acum, să vorbim despre ultimul element rămas, și anume mobilul. Permite-mi să te întreb de la bun început: ți-ai dat foc la propria afacere în timp ce pacienții tăi se aflau înăuntru și familia ta în apropiere pentru a obține un milion de dolari?

Pak nu fu nevoit să se prefacă amuzat de absurditatea acelei idei.

— Nu, răspunse el și privi juriații, concentrându-se pe fețele celor mai în vârstă. Dacă aveți copii, atunci știți. Nu risc *niciodată, niciodată* viața copilului meu pentru bani. Ne-am mutat în America pentru fiica noastră, pentru viitorul ei. Totul este pentru familia mea. Juriații dădură din cap. Eram entuziasmat de afacerea mea, de Submarinul Miracol. Sună mulți părinții cu copii cu dizabilități. Avem liste de așteptare pentru pacienți. Suntem fericiți. Nu am niciun motiv să distrug asta. Pentru ce?

— Presupun că unele persoane ar zice pentru 1,3 milioane de dolari. Este o sumă mare.

Pak privi în jos spre picioarele lui inutile, din scaunul cu rotile și atinse oțelul, care era rece chiar și în sala de judecată încinsă.

— Facturile de spitalizare. Costă jumătate de milion de dolari. Fiica mea a fost în comă. Doctorii spun poate că eu nu mai merg niciodată. Pak îi aruncă o privire lui Mary, care avea obrajii plini de lacrimi. Nu. 1,3 milioane de dolari nu este o sumă mare.

Abe se uită la juriați. Toți doisprezece îl priveau pe Pak cu milă, aplecându-se în față, ca și când ar fi vrut să-l atingă și să-l consoleze. Abe atinse litera „P” din *„P. YOO”* care era scris în dreptul

punctului *„Mobil pentru comiterea infracțiunii”* și clătină din cap. Încet și sigur, trase o linie peste numele lui Pak.

ANCHETA CRIMINALISTICĂ PENTRU PROSTĂNACI

~~PROBE DIRECTE~~
PROBE CIRCUMSTANȚIALE

**~~Mai bune, mai de încredere!!!!~~

(Nu sunt la fel de încredere, necesită mai mult de 1 categorie)

. **~~Martor ocular~~**
. **~~Înregistrări audio/video cu comiterea infracțiunii~~**
. **~~Fotografii cu suspectul în timp ce comite infracțiunea~~**
. **~~Documentarea infracțiunii de către suspect, martor sau complice~~**
. **~~Sfântul Graal: confesiune (trebuie verificată!!!!!)~~**

. ~~Arma fumegândă: dovada că suspectul a utilizat arma (amprente, ADN)~~
. Titlu de proprietate/posesie deținut (ă) de către suspect – *Oricine ~~(inclusiv P. Yoo)~~*
. Oportunitate de a comite infracțiunea – alibi? – ~~*P. Yoo*~~
. Mobil pentru comiterea infracțiunii – amenințări, incidente anterioare – ~~*P. Yoo*~~
. Cunoștințe specializate și interes (cunoștințe privind bombele sau exemplu de cercetare) – *P. Yoo (din motive întemeiate – su=iguranță)*

— Pak, zise Abe, Matt Thompson ne-a spus că ai intrat în foc, în camera aflată în flăcări, de mai multe ori, chiar și după ce ai fost grav rănit. De ce ai făcut asta?

Acea întrebare nu făcea parte din scenariul pregătit de Abe, dar în mod ciudat, Pak nu se simți panicat să dea un răspuns nepregătit anterior. Se uită la oamenii din sală, la Matt și Teresa și la ceilalți pacienți care stăteau așezați în spatele lor. Se gândi la copii, la Rosa aflată în scaun cu rotile, la TJ dând din brațe asemenea unei păsări dar, mai mult decât orice, se gândi la Henry cel timid, ai cărui ochi se îndreptau mereu în sus, ca și când ar fi fost lipiți de cer.

— Aceasta este datoria mea. Pacienții mei. Trebuie să-i protejez. Rănirea *mea* nu contează. Pak se întoarse spre Elizabeth. Am încercat să-l salvez pe Henry, dar focul…

Elizabeth privi în jos, de parcă s-ar fi simțit jenată și își întinse mâna după paharul cu apă.

— Îți mulțumesc, Pak, zise Abe. Știu că este greu. Mai am o ultimă întrebare. Odată pentru totdeauna: ai avut vreo legătură cu țigara, chibriturile, *orice* legat de aprinderea focului care a ucis doi dintre pacienții tăi și aproape v-a ucis pe tine și pe fiica ta?

Pak își deschise gura pentru a răspunde, când văzu mâna lui Elizabeth tremurând ușor în timp ce-și îndrepta paharul cu apă spre gură. Și atunci își aminti de acea imagine familiară care-și croia drum prin inconștientul lui și îi invada visele: o țigară între două degete înmănușate, care tremurau ușor, îndreptându-se spre o cutie de chibrituri aflată sub tubul de oxigen.

Pak clipi. Inspiră adânc pentru a-și calma bătăile intense ale inimii. Își aminti că trebuia să uite de acel moment, să-l reducă la o mingiucă și să-l suprime. Îl privi pe Abe și clătină din cap.

— Nu, niciuna. Absolut nicio legătură.

YOUNG

Când avocata lui Elizabeth spuse: *„Bună ziua, domnule Yoo”,* în mod straniu, amintirea care-i veni lui Young în minte fu nașterea lui Mary. Probabil acel lucru se datora expresiei de pe fața lui Pak: toți mușchii feței îi erau contractați, formând o mască impenetrabilă, în încercarea de a-și ascunde frica. Aceeași expresie o avusese și cu aproape 18 ani în urmă (ba chiar cu exact 18 ani în urmă, pentru că ziua de naștere a lui Mary era în ziua următoare, dar în Seul, unde se născuse era deja ziua următoare), când doctorul intrase în rezerva lui Young cu o expresie serioasă pe față și nu scosese inițial niciun cuvânt. În cele din urmă, le spusese că fuseseră nevoiți să realizeze o histerectomie, dar că vestea bună era că bebelușul era sănătos și era o fetiță și că le părea rău (sau oare spusese că le pare rău că este o fetiță?).

Asemenea majorității bărbaților coreeni, Pak își dorise și se așteptase la un fiu. Încercase să-și ascundă dezamăgirea când familia lui se văicărise de neșansa lui de a avea un singur copil, și acela o fată. El le zisese: *„Ea face cât zece fii.”* Dar o spusese pe un ton puțin prea ferm, ca și când ar fi încercat să-i convingă de ceva ce nici el nu credea cu adevărat. Young îi observase vocea sugrumată, entuziasmul fals pe care încercase să-l injecteze și care-i conferise vocii o tonalitate mai înaltă decât de obicei.

Și exact la fel îi suna vocea și acum, când îi spusese *„Bună ziua”* lui Shannon.

Avocata lui Elizabeth nu pierdu vremea încercând să-l perieze, așa cum făcuse cu ceilalți martori.

— Ați declarat că nu ați fost în niciun magazin *7-Eleven* din zonă, corect?

— Da. Nu am văzut niciun astfel de magazin. Nu le cunosc locațiile, zise Pak și Young zâmbi.

Abe îl instruise să nu răspundă cu un simplu „da”, deoarece așa l-ar fi prins în capcană. Abe îi spusese să elaboreze, să explice și exact asta făcea Pak.

Shannon își lăsă bărbia în jos, zâmbi și făcu un pas în față, asemenea unui vânător cu prada sa.

— Dețineți un card bancar?

— Da, răspunse Pak și se încruntă, probabil surprins de schimbarea bruscă a subiectului.

— Și soția dumneavoastră folosește același card?

Încruntătura lui Pak se adânci.

— Nu, soția mea are un card separat.

Shannon îi înmână un document.

— Recunoașteți acest document?

Pak îl răsfoi.

— Este extrasul meu de cont.

— Vă rog să citiți cu voce tare rândurile marcate colorat din secțiunea *„Retrageri de numerar de la bancomat”.*

— *„22 iunie 2008 – 10 dolari. 6 iulie 2008 -10 dolari. 24 iulie 2008 – 10 dolari. 10 august 2008 – 10 dolari.”*

— Vă rog să ne citiți locația din care au fost făcute cele patru retrageri.

— *„108 Prince Street, Pine Edge, Virginia.”*

— Domnule Yoo, vă amintiți ce se află la acea adresă? La 108 Prince Street în Pine Edge?

Pak își ridică privirea, cu fața schimonosită de concentrare și clătină din cap.

— Nu.

— Ia să vedem dacă vă putem împrospăta memoria, zise Shannon și plasă un poster pe trepied: o fotografie a unui magazin *7-Eleven* cu un bancomat sub marchiza în dungi portocalii, verzi și roșii. Adresa era clar vizibilă pe ușa din sticlă a magazinului – 108 Prince Street, Pine Edge, VA. Young simți cum i se strânge stomacul.

Pak rămase nemișcat, dar se albi la față asemenea unei pietre de mormânt.

— Domnule Yoo, ce se află lângă bancomat la această locație?

— Un *7-Eleven.*

— Dumneavoastră ați mărturisit că nu ați intrat niciodată într-un magazin *7-Eleven* și că nici nu ați văzut unul prin preajmă. Cu toate acestea, există un astfel de magazin chiar lângă bancomatul folosit de dumneavoastră de patru ori vara trecută. Am înțeles bine?

— Nu-mi amintesc de acest bancomat. Nu merg niciodată acolo, răspunse Pak cu o expresie convinsă pe față, dar cu dubiu în glas. Oare și jurații observaseră acel lucru?

— Vă puteți gândi la vreun motiv pentru care extrasul dumneavoastră de cont să fie greșit? V-ați pierdut sau vi s-a furat cardul vara trecută?

Dintr-odată, Pak realiză ceva ce-l entuziasmă și făcu să-și deschidă gura, dar o clipă mai târziu, își închise gura și își lăsă privirea în jos.

— Nu. Nu a fost furat.

— Deci recunoașteți că extrasul de cont *dovedește* faptul că ați fost la acest magazin *7-Eleven* de mai multe ori, dar susțineți că nu vă amintiți acest lucru, corect?

— Nu-mi amintesc, răspunse Pak cu privirea ațintită în podea.

— La fel cum nu vă *amintiți* nici că ați fi cumpărat țigări vara trecută?

— Obiecție, doamna avocat agasează martorul, strigă Abe.

— Îmi retrag întrebarea, spuse Shannon și continuă. Nu ați fost la un magazin *7-Eleven* în data de 26 august, cu doar câteva ore înainte de explozie?

— Nu! Vocea lui Pak era plină de indignare și se înroși la față. Nu merg niciodată la *7-Eleven.* Niciodată. Și nu am fost nici în ziua exploziei. Nu îmi întrerup niciodată activitatea o zi întreagă.

Shannon ridică din sprâncene.

— Deci nu ați părăsit proprietatea deloc în acea zi?

Pak își deschise gura, iar Young se așteptă ca el să spună „Nu!”, dar el își închise gura și se dezumflă asemenea unei jucării înțepate, care pierdea aer repede.

— Domnule Yoo?

Pak își ridică privirea.

— Tocmai mi-am amintit că am fost la cumpărături în acea zi. Aveam nevoie de pudră de talc. Pak își îndreptă privirea spre jurați. Folosim pudra de calc pentru a păstra sigiliul căștilor de oxigen uscat, căci pacienții transpiră.

Young își aminti că Pak îi spusese că aveau nevoie de pudră de talc, dar că nu avea cum să plece atâta timp cât protestatarii se aflau încă acolo. Și ulterior, înainte de ședința de seara, luase niște amidon de porumb din bucătărie pentru a-l folosi în loc de talc. Drept urmare, de ce mințea?

— Unde v-ați dus? întrebă Shannon.

— La *Walgreens*[27] ca să iau pudră de talc și apoi la bancomatul din apropiere.

— Domnule Yoo, vă rog să citiți rândul aferent zilei de 26 august 2018, din extrasul dumneavoastră de cont.

Pak dădu din cap.

— *„Numerar bancomat. 100 dolari. 12:48 Centrul Comercial Creekside, Miracle Creek, Virginia.”*

— Acela este bancomatul la care ați mers după *Walgreens*?

— Da.

Young se gândi la acea zi. La ora 12:48, în timpul pauzei de prânz, Pak o rugase să pregătească masa, cât timp el se ducea să mai vorbească o dată cu protestatarii. Se întorsese după 20 minute și-i spusese că încercase să vorbească cu ei, dar că-l ignoraseră complet. În realitate mersese până în centru? Dar de ce? Shannon plasă un nou poster pe trepied.

— Acesta este bancomatul de la *Centrul Comercial Creekside*?

— Da. Fotografia ilustra întregul „centru comercial”, care, deși suna foarte pompos, era de fapt format din trei magazine și patru vitrine goale cu semnul „De închiriat”. Bancomatul se afla în mijloc, lângă *Party Central.*

— Ce mi se pare mie foarte interesant este acest *7-Eleven* aflat chiar în spatele centrului comercial. Îl vedeți, nu-i așa? Shannon arătă spre dungile colorate inconfundabile din colțul fotografiei.

Pak nici nu privi fotografia.

— Da.

— De asemenea, mi se pare foarte interesant că ați ales să mergeți la acest bancomat, aflat la câțiva kilometri distanță de *Walgreens*, deși există un bancomat chiar în incinta farmaciei *Walgreens*, pe care, conform extrasului dumneavoastră de cont, îl folosiți în mod regulat. Am dreptate?

— Mi-am amintit că am nevoie de numerar doar după ce am plecat de la *Walgreens.*

— Este ciudat că nu v-ați amintit că aveți nevoie de numerar când ați plătit pudra de talc, cu portofelul deschis, în *Walgreens*, zise Shannon, după care zâmbi și se îndreptă spre masa apărării.

— La *Walgreens* se vând țigări.

Shannon se întoarse.

— Mă scuzați, ce ați spus?

— Dumneavoastră credeți că folosesc bancomatul de la Centrul Comercial pentru că eu merg la *7-Eleven* să cumpăr țigări. Dar dacă vreau să cumpăr țigări, de ce să nu cumpăr de la *Walgreens*?

Desigur, argumentul lui Shannon nu avea niciun temei. Young se simți triumfătoare ca urmare a logicii lui Pak, a expresiei sale mândre și a faptului că jurații dădeau din cap spre el.

— Problema este că eu nu cred că ați fost la *Walgreens* în acea zi. Cred că ați mers la *7-Eleven* pentru a cumpăra țigări *Camel* și apoi v-ați dus la

cel mai apropiat bancomat, iar povestea cu *Walgreens* cred că ați inventat-o azi, pentru a explica de ce v-ați părăsit proprietatea. Dacă Shannon ar fi urlat acele cuvinte sau le-ar fi spus într-o manieră care să implice un *„Te-am prins!”,* Young ar fi zis că nu era nimic mai mult decât un dușman care bătea câmpii, dar ea folosise un ton calm, plin de regret, asemenea unei educatoare care trebuie să-i spună unui copil că răspunsul lui este greșit – nu pentru că și-ar dori, ci pentru că era obligația ei. Și atunci, Young realiză că Shannon avea dreptate. Pak nu fusese la *Walgreens,* normal că nu fusese. Dar oare unde se dusese și ce făcuse de simțise nevoia să ascundă asta de soția lui?

Abe obiectă și judecătorul le ceru juraților să ignore ultimul schimb de replici.

— Domnule Yoo, zise Shannon, nu-i așa că ați fumat zi de zi timp de 20 ani, până vara trecută?

Young aproape că putu să audă rotițele din creierul lui Pak învârtindu-se, în încercarea de a evita acel *„Da”* resemnat pe care îl rosti în cele din urmă.

— Cum v-ați lăsat de fumat? întrebă Shannon.

Pak se încruntă, părând confuz.

— Pur și simplu… nu am mai fumat.

— Serios? Trebuie să fi folosit gumă sau plasturi împotriva fumatului, zise Shannon cu o tentă de neîncredere în glas. Cu toate acestea, tonul ei nu era ostil, ci calm, chiar admirativ, ceea ce o făcu din nou pe Young să simpatizeze cu Shannon și să se întrebe cum reușise Pak să renunțe atât de ușor la un obicei pe care-l avusese timp de 20 ani. Young observă aceeași întrebare și pe fețele juraților.

— Nu, pur și simplu m-am oprit.

— V-ați oprit pur și simplu.

— Da.

Shannon îl privi lung pe Pak. Niciunul dintre ei nu clipi, ca și când ar fi fost o întrecere. În cele din urmă, Shannon își întoarse privirea și clipi.

— În regulă. Pur și simplu v-ați oprit, zise ea și zâmbi. Era genul acela de zâmbet pe care l-ar avea o mamă în timp ce-și mângâie pe cap copilul de 3 ani și-i spune: *„Ai văzut un elefant mov dansând în camera ta? Desigur, dragule, așa s-a întâmplat*.” Și înainte de a vă lăsa de fumat, țigările *Camel* erau cumva preferatele dumneavoastră?

Pak clătină din cap.

— În Coreea, fumam țigări *Esse,* dar nu se găsesc aici. În Baltimore am fumat multe tipuri de țigări.

Shannon zâmbi.

— Și dacă ar fi să-i întreb pe angajații care făceau livrări și cu care ieșeați la țigară în pauză, de exemplu, pe domnul Frank Fishel, aceștia ar confirma faptul că nu aveați o marcă americană preferată de țigări?

Frank Fishel fusese numele de pe lista martorilor pe care ei nu-l recunoscuseră când îi întrebase Abe. Ei îi spuneau Frankie și nu-i aflaseră niciodată numele întreg.

— Obiecție, strigă Abe și se ridică. Dacă doamna Haug vrea să afle informații despre alte persoane, ar trebui să le întrebe pe ele, nu pe Pak.

— Chiar asta intenționez să fac. Frank Fishel este pregătit în orice moment să vină aici pentru a depune mărturie. Dar aveți dreptate, îmi retrag întrebarea. Shannon se întoarse spre Pak. Domnule Yoo, ce marcă americană de țigări le-ați spus oamenilor din jur că preferați?

Pak își închise gura și se uită urât la ea, asemenea unui băiețel recalcitrant care refuza să-și asume responsabilitatea pentru o prostie pe care o făcuse, în ciuda dovezilor evidente.

— Onorată Instanță, zise Shannon, vă rog să ordonați martorului să răspundă…

— *Camel*, spuse Pak.

— *Camel.* Shannon păru satisfăcută. Vă mulțumesc.

Young aruncă o privire juraților, care se încruntau la Pak, clătinând din cap. Dacă el ar fi recunoscut imediat, probabil că jurații ar fi fost înclinați să creadă că era o simplă coincidență, dar tentativa lui de a refuza să dea un răspuns transformase acea informație într-una plină de însemnătate atât pentru jurați, cât și pentru Young. Oare era posibil ca țigara de sub tubul de oxigen să fi fost a lui Pak și el să fi plecat mai devreme în acea zi să-și cumpere țigări? Dar de ce?

Ca și când Shannon i-ar fi citit gândurile, îl întrebă pe Pak:

— Erați furios din cauza protestatarilor, nu-i așa?

— Poate nu *furios.* Nu îmi plăcea că îmi agasau pacienții, răspunse Pak.

Shannon luă un dosar de pe masă.

— Conform unui raport emis de poliție în ziua următoare exploziei, dumneavoastră i-ați acuzat pe protestatari că ar fi pornit incendiul și ați declarat, citez: *„Au făcut amenințări*, *spunând că erau pregătiți să facă orice este necesar pentru a pune capăt oxigenoterapiei hiperbare.”* Shannon își ridică privirea. Conținutul raportului este corect?

Pak își întoarse privirea pentru o clipă.

— Da.

— Și dumneavoastră le-ați crezut amenințările, nu-i așa? La urma urmei, cauzaseră pana de curent și vă întrerupseseră activitatea. Și chiar și în timp ce erau escortați de către poliție, v-au promis că aveau să se întoarcă și că nu aveau să se dea bătuți până nu vă închideau afacerea de tot, nu-i așa?

Pak ridică din umeri.

— Nu contează. Pacienții mei cred în HBOT.

— Domnule Yoo, este adevărat că încrederea pe care o au pacienții în dumneavoastră se datorează experienței pe care ați dobândit-o în Seul, unde ați lucrat timp de mai bine de *patru ani* într-o facilitate HBOT?

Pak clătină din cap.

— Pacienții mei văd rezultatele. Starea copiilor se îmbunătățește.

— Nu-i așa că protestatarii v-au amenințat că aveau să vă scormonească trecutul până aveau să găsească niște informații care să vă distrugă reputația și că aveau să contacteze centrul din Seul unde ați lucrat?

Pak nu spuse nimic, dar își încleștase maxilarul.

— Domnule Yoo, dacă explozia nu ar fi avut loc și protestatarii ar fi contactat proprietarul centrului din Seul, ce le-ar fi spus domnul Byeong-ryoon Kim?

Abe obiectă și judecătorul admise obiecția. Pak nu se mișcă și nici nu clipi.

— Adevărul este, zise Shannon, că ați fost *concediat* din motive de *incompetență* la mai puțin de un an de la momentul angajării, adică cu mai bine de 3 ani înainte de a veni în America, nu-i așa? Și dacă protestatarii ar fi aflat acest lucru și v-ar fi expus minciunile în fața pacienților dumneavoastră, afacerea ar fi fost distrusă și dumneavoastră ați fi pierdut tot, nu-i așa?

Nu, nu putea fi adevărat, dar Young văzu fața lui Pak care se făcuse mov de furie – ba nu, de rușine, era evident din modul în care avea privirea ațintită în jos, incapabil să o privească pe Young în ochi – și își aminti cum Pak îi spusese să nu-i mai scrie pe adresa de e-mail de serviciu, deoarece se implementase o regulă nouă care interzicea schimbul de e-mail-uri personale. În timp ce Abe obiectă și Pak strigă că nu le făcuse niciodată rău pacienților săi, iar judecătorul bătu din ciocan, Young fu nevoită să-și întoarcă privirea. Privi în jur și se opri asupra fotografiei de pe trepied. Lumina soarelui se reflecta în ceva lucios din vitrina magazinului *Party Central.* În ziua precedentă, în drum spre tribunal, trecuse pe lângă acel magazin și, dacă-și închidea ochii, aproape că-și putea imagina că era încă ziua precedentă, când încă nu avea nici cea mai vagă idee despre

secretele și minciunile soțului ei și când se întrebase cât ar costa să cumpere serpentine și baloane pentru ziua lui Mary.

Baloane. Young își deschise brusc ochii și își fixă privirea asupra trepiedului. Din fotografie nu-ți dădeai seama ce strălucea în vitrină, dar în ziua precedentă, când trecuseră cu mașina pe lângă acel magazin, Young le văzuse, plutind leneș în interiorul magazinului aflat lângă bancomat: baloane Mylar strălucitoare cu steluțe și curcubeie, exact ca acele eliberate în liniile de electricitate în ziua exploziei.

*

Când Mary (la acea vreme Meh-hee) avea un an, după ce Young îi spusese lui Pak despre încântarea bebelușului la vederea baloanelor, acesta adusese câteva acasă de la un eveniment organizat la muncă. Le cărase în mână prin aglomerația din metrou și autobuz. Fusese motivul pentru care întârziase – spusese că fusese nevoit să aștepte mai bine de 30 minute pentru a se elibera puțin mijloacele de transport, să nu spargă baloanele – dar, odată ajuns acasă, Meh-hee chițăise de entuziasm, traversase încăperea, bălăngănindu-se pe piciorușele ei grăsuțe și îmbrățișase baloanele cu mânuțele ei micuțe. Pak râsese zgomotos și se prostise asemenea unui clovn, lovindu-se cu baloanele în cap și scoțând tot felul de sunete, în timp ce Young rămăsese nemișcată, întrebându-se cine era acel bărbat complet diferit de persoana pe care o cunoștea ea (și față de persoana care continuase să fie și ulterior, mai puțin în prezența fiicei lor): un bărbat practic, serios, care încerca mereu să-și mențină aerul de demnitate și care glumea și râdea extrem de rar.

Young avea aceeași senzație și acum, privindu-l pe Pak și spunându-și că acel bărbat, care se uita

urât la Shannon cu venele pulsându-i pe frunte și părul plin de transpirație, era același bărbat care adusese acasă baloane mai mari decât capul bebelușului lor. Singura diferență era că în trecut, când realizase că acesta nu era bărbatul pe care-l cunoștea, fusese ceva figurat – descoperirea plăcută a unei părți din soțul ei pe care n-o mai văzuse până atunci – în timp ce acum era ceva real – descoperirea faptului că Pak nu era de fapt cine credea ea că este, și anume managerul unui centru de tratament și expert în HBOT, așa cum pretindea.

În timp ce Pak cobora din boxa martorilor pentru pauza anunțată de judecător, Young încercă să-i surprindă privirea, dar el i-o evită. Păru aproape ușurat când Abe interveni, spunând că trebuiau să se pregătească pentru următoarea parte a interogatoriului și îl scoase din sala de tribunal, fără a-i arunca nicio privire lui Young.

Următoarea parte a interogatoriului însemna și mai multe întrebări adresate lui Pak, și mai multe minciuni care să explice minciunile spuse anterior. Young simți cum i se strânge stomacul, cum acidul gastric îi urca în esofag, până în gât. Se aplecă în față și înghiți, pentru a se abține să nu vomite. Trebuia să iasă de acolo, pentru că simțea că nu are aer.

Young își luă geanta, îi spuse lui Mary că nu simte bine, probabil din cauza a ceva ce mâncase și se grăbi să iasă din sala de judecată fără a se împiedica. Era conștientă de faptul că ar fi trebuit să-i spună lui Mary unde se ducea, dar nu știa nici ea exact. Știa doar că trebuia să plece de acolo imediat.

*

Conducea cu viteză mult prea mare. Drumul de ieșire din Pineburg era un drum de țară, neasfaltat, iar în zilele ploioase ca aceea devenea noroios și

alunecos. Dar faptul că lua curbele strânse la viteză maximă, fiind nevoită să tragă de volan cu ambele mâini și să apese tare pe pedala de frână, precum și euforia necontrolată a corpului ei care aluneca spre portieră o liniștea. Dacă Pak s-ar fi aflat în mașină cu ea, ar fi urlat să încetinească și să conducă precum o *mamă* responsabilă, dar el era undeva departe și Young era singură, așa că putea să se concentreze asupra scârțâitului roților pe pietriș, a ropotului ploii pe plafonul mașinii și a coroanelor copacilor care formau un tunel deasupra ei. Greața se disipă și Young simți că poate respira din nou. Atunci când pârâul de lângă drum era umflat, ca în ziua aceea, o făcea pe Young să-și amintească de satul natal al lui Pak, de lângă Orașul Busan. Împărtășise la un moment dat acel lucru cu Pak, dar acesta îi spusese să nu fie ridicolă, pentru că nu semăna deloc cu satul lui și îi spusese zeflemitor că era o femeie de oraș, pentru care orice peisaj cu o ușoară tentă rurală arăta exact la fel. Dar deși zona era plină de podgorii, în loc de plantații de orez și de căprioare, în loc de capre, apa care acoperea plantațiile de orez avea exact aceeași culoare pe care o avea și Pârâul Miracle Creek în timpul furtunilor: un maro deschis de ciocolată veche, ușor râncezită. Lui Young îi plăcea să se afle în locuri pustii ca acesta, unde nu exista niciun element care să te ajute să te orientezi în timp și spațiu și unde te puteai lăsa transportat în capătul celălalt al lumii, într-o vreme de mult apusă.

Avuseseră prima lor ceartă în satul natal al lui Pak. Se duseseră acolo imediat după ce se logodiseră, pentru a o prezenta pe Young părinților lui. Pak fusese neliniștit, deoarece era convins că ea, care trăise numai la oraș, cu instalații sanitare interioare și cu încălzire centrală, avea să-i urască casa. Ceea ce nu înțelesese el fusese faptul că ei chiar îi *plăcuse* satul lui natal și liniștea pe care i-o conferise evadarea din poluarea și zgomotele de

construcții care se auzeau din toate colțurile orașului Seul, ca urmare a pregătirilor pentru Jocurile Olimpice. Odată ajunși în sat, când coborâse din mașină, Young simțise mirosul dulce de bălegar – asemănător mirosului de *kimchi* când deschideai pentru prima dată un borcan sigilat după mai multe zile de fermentare. Scrutase dealurile și văzuse copii alergând pe malul pârâului, unde mamele lor spălau haine pe plăci din lemn. Young se întorsese spre Pak și-i spusese: *„Nu-mi vine să cred că provii dintr-un loc ca acesta."* Pak îi interpretase cuvintele drept o formă de ponegrire, o confirmare a convingerii sale că familia lui Young (și Young însăși) îl considerau „inferior" ei. În realitate, Young intenționase să-i facă un compliment pentru faptul că reușise să-și depășească condiția și să ajungă la universitate. Cearta lor se finalizase cu Pak spunându-i că avea să refuze oferta tatălui ei de zestre, precum și locul de muncă în domeniul vânzărilor din cadrul firmei de electronice a unchiului ei. *„N-am nevoie de acte de caritate,"* îi spusese el.

Acea amintire o făcu pe Young să strângă volanul în mâini. În acea clipă, îi sări ceva în drum – să fi fost un raton? – și fu nevoită să tragă de volan. Una dintre roți ieși de pe drumul pietruit și mașina derapă, îndreptându-se direct spre un stejar mare. Young frână puternic și trase de volan, dar mașina continuă să derapeze, încetinind mult prea lent. Young trase frâna de mână și mașina se opri brusc, smucindu-i capul.

Trunchiul stejarului era fix în fața mașinii, la câțiva centimetri distanță de bara de protecție și, deși era conștientă că era complet neadecvat, Young râse zgomotos. Probabil că combinația de panică și ușurare se transformase într-o senzație ciudată de triumf, de invincibilitate. Respiră adânc pentru a se calma, privind cum apa de ploaie se scurgea printre nodurile și cioturile copacului și gândul îi zbură la Pak, la soțul ei cel mândru, care

fusese concediat la mai puțin de un an după ce familia lui se mutase în altă țară. Nu vorbiseră foarte des pe parcursul celor 4 ani de separare, deoarece apelurile internaționale erau scumpe și programul lor de muncă era incompatibil. Young însăși evitase să-i dea vești proaste în timpul acelor apeluri. Oare chiar era surprinsă de faptul că Pak refuzase să-și expună rușinea prin telefon sau printr-un e-mail? Stând acolo, departe de șocul inițial cauzat de descoperirea minciunii, furia începu să se disipeze și fu înlocuită de compasiune. Young realiză cât de ușor i-ar fi fost să justifice tăcerea lui cu privire la ceva ce se întâmplase în capătul celălalt al lumii și în legătură cu care ea oricum n-ar fi putut face nimic. Poate că ar fi putut chiar să-l ierte pentru tăcerea lui.

Dar pe lângă toate acele lucruri, mai rămânea problema baloanelor, mai exact, faptul că Pak știa că baloanele Mylar puteau scurtcircuita liniile electrice. Era o informație pe care probabil că toți părinții coreeni o știau. În Coreea, electrocasnicele care cauzau accidente electrice erau foarte populare în cadrul concursurilor științifice – pe când Mary era în clasa a V-a, un coleg de-al ei câștigase concursul cu un proiect care includea baloane Mylar, uscătoare de păr scăpate în cadă și cabluri electrice uzate care porneau incendii – și lui Young i se păruse ciudat că americanii nu păreau să știe aceste lucruri (dar America se clasa pe locurile inferioare în clasamentele internaționale privind educația științifică). Faptul că Pak fusese la un magazin care vindea astfel de baloane cu doar câteva ore înainte de pana de curent o neliniștea. Dar oare asta însemna că el cauzase pana de curent? Nu avea nicio logică. Și cum rămânea cu fumatul? Lui Young i se păruse că simte miros de țigară de câteva ori în vara precedentă, dar fusese un miros atât de slab, încât presupusese că venea de la vecinii care-și plimbau câinii și fumau în apropiere. Și dacă Pak chiar își

pierduse locul de muncă în Coreea, cum reușise să strângă atâția bani înainte de a veni în America?

Young își închise ochii și clătină puternic din cap, într-o încercare de a-și scoate acele gânduri din minte, dar întrebările păreau să ricoșeze din craniu și să se multiplice cu fiecare impact, amețind-o. O veveriță sări pe capota mașinii și o privi fix prin parbriz, cu capul aplecat într-o parte, asemenea unui copil care urmărea un pește într-un acvariu și întreba: *„Ce naiba faci acolo?”*

Avea nevoie de răspunsuri. Își luă piciorul de pe pedala de frână, dădu cu spatele și reintră pe drum. Dacă făcea stânga, s-ar fi putut întoarce la tribunal înainte de sfârșitul pauzei, înapoi de partea soțului său, dar era conștientă de faptul că acolo nu avea să obțină niciun răspuns, doar mai multe minciuni, care aveau să o facă să-și pună și mai multe întrebări. În plus, acum că Mary și Pak erau plecați, avea șansa perfectă, singura șansă de a face ce trebuia să facă. Nu avea de gând să mai aștepte doar pentru a primi niște răspunsuri vagi și fără sens din partea altcuiva și nu avea de gând să mai urmărească totul și să se încreadă în vorbele altora.

Young viră la dreapta. Trebuia să caute răspunsurile de una singură.

*

Magazia de depozitare se afla la marginea proprietății, în apropierea stâlpului de electricitate în care rămăseseră blocate baloanele în acea zi. Când Young păși înăuntru, fu asaltată de niște mirosuri pătrunzătoare, umede și acre, pe care nu le putu identifica. Ploaia lovea ritmic acoperișul din aluminiu, ca într-o tobă, iar apa se scurgea printre crăpături pe plăcile putrezite ale podelei, în ritm de bas. Toată podeaua era acoperită cu unelte și frunze uscate, camuflate de un strat de praf,

rugină și mucegai, care se transformase într-o depunere neagră-verzuie pe la colțuri.

Young se întrebă cât timp ar fi trebuit să rămână nemișcată pentru ca păianjenii să înceapă să se urce pe ea. Era rezultatul unui an de delăsare – o toamnă mocănească urmată de un uragan, patru furtuni de zăpadă și de o vară cu un nivel de umiditate cum nu se mai înregistrase până atunci. De atât fusese nevoie pentru a transforma anii lor petrecuți în Seul și Baltimore într-o grămadă de lucruri uitate, aflate în diverse stadii de putrefacție. Magazia nu avea pod sau dulapuri, deci dacă Pak avea ceva de ascuns, trebuia să se afle acolo.

Young se îndreptă spre colț, unde era un teanc de trei cutii și trase sacul de gunoi de deasupra, a cărui transparență fusese opacizată de pânzele de păianjen uscate.

Praful se ridică asemenea unei ceți înainte ca umezeala din aer să-l împingă în jos, spre podea, iar Young simți un miros de umezeală, asemenea pământului dezgropat care intra în contact cu aerul pentru prima dată.

Găsi ce căuta în cea de-a treia cutie – cea din partea de jos, care era cel mai greu accesibilă. Cele două cutii de deasupra erau aproape goale, dar cea de-a treia era plină de manuale vechi de filosofie pe care uitase că le păstrase. Dacă ar fi aruncat doar o privire fugară prin ele, probabil că nici nu ar fi observat acel obiect învelit cu grijă într-o pungă de hârtie și cuibărit între cărți de aproape aceeași dimensiune. Era o cutiuță de tablă de la magazinul alimentar în care obișnuiau să depoziteze țigările turtite din pachetele de țigări distruse și pe care Young avusese ideea de a le vinde cu 50 cenți bucata. După ce îi informase pe clienți că nu puteau cumpăra pachete de țigări cu bonurile de masă, dar că nu-i putea împiedica să cumpere țigări la bucată din restul rezultat din achizițiile făcute cu bonuri de masă, vânzările crescuseră semnificativ și ajunsese să fie nevoită

să desfacă pachete intacte pentru a face față cererii.

Ultima dată când văzuse acea cutiuță fusese când se mutaseră acolo. Se aflase deasupra puloverelor care așteptau să fie împachetate și, când o deschisese, văzuse că era plină de țigări turtite. Îl întrebase pe Pak la ce-i trebuia – doar spusese că voia să se lase de fumat – iar el zisese că nu avea de gând să le arunce, având în vedere că erau vreo sută acolo. Young izbucnise în râs și-l întrebase: *„Ai de gând să le păstrezi pentru a le oferi moștenire nepoților?”* El zâmbise, dar îi evitase privirea. Young îi spusese că de fapt făceau parte din inventarul magazinului, deci aparțineau proprietarilor și îl rugase să pună cutiuța împreună cu celelalte lucruri pe care trebuiau să le returneze. Atunci fusese ultima dată când văzuse cutiuța – în Baltimore, în mâinile lui Pak, care pretinsese că o va returna soților Kang. Și acum, iat-o din nou, ascunsă acolo în mod intenționat.

Young scoase cutiuța din punga de hârtie și îi deschise capacul. La fel ca data trecută, cutia era plină de țigări frumos aliniate, ca niște soldăței, dar deasupra lor erau două pachete de gumă de mestecat *Doublemint* (preferatele lui Pak) și un spray odorizant *Febreze* („elimină mirosurile”) de mici dimensiuni.

Young închise repede cutiuța și se uită la cutia cu cărți. Oare ce mai ascundea acolo?

Încercă să ridice toată cutia, care era grea și avea fundul mucegăit, dar o prinse mai bine și o ridică, după care o răsturnă cu fundul în sus. Tot conținutul cutiei căzu pe jos, generând un nor de praf și împrăștiind pânze de păianjen în toate direcțiile. Young azvârli cutia goală – bufnitura o făcu să se simtă mai bine, deși nu fusese la fel de satisfăcătoare precum bubuiturile create de cărțile grele care se izbiseră de podea una după alta – și scrută obiectele căutând… ce? Bonuri de la baloane? Chibrituri de la 7- *Eleven*? Bilețele cu

logoul H-Mart? *Orice.* Dar nu găsi nimic. Era plin de cărți coreene, unele rupte ca urmare a căzăturii și un trio de cărți care căzuseră cumva împreună, ca și când ar fi fost lipite între ele și căzuseră într-o grămăjoară perfect aliniată. Young făcu un pas în față spre cele trei cărți și, odată aflată mai aproape, observă că cea din mijloc nu era plată, ci avea ceva înăuntru care o făcea să stea curbată. Atinse cu grijă cartea de deasupra cu vârful sandalei, ca și când acele cărți ar fi fost niște șerpi veninoși care păreau morți, dar ar fi putut fi doar adormiți și o lovi suficient de tare pentru a o doborî din teanc. Se aplecă și întinse mâna spre cartea de mijloc, aflată acum deasupra. Era *„Teoria dreptății”* de John Rawls, cartea ei preferată din timpul facultății, ceea ce însemna că în interior trebuiau să fie – și da, când deschise cartea recunoscu hârtiile împăturite din interior – notițele ei pentru teza de masterat în care comparase modul în care se aplicau teoriile lui Rawls, Kant și Locke asupra personajului Raskolnikov din *„Crimă și pedeapsă”*. Nu își terminase niciodată lucrarea, din cauza insistențelor mamei ei *(„Niciun bărbat nu-și dorește o soție mai educată decât el, pentru că acest lucru l-ar umili!”)* și uitase că păstrase notițele. Dădu la o parte cartea și o cercetă pe cea de-a treia, dar tot nimic.

Abia după ce verifică toate cărțile, Young realiză că în tot acel timp își ținuse respirația. Își închise ochii și expiră, simțindu-se ușurată că elimina tot acel aer închis din plămâni și simți furnicături în degete pe măsură ce oxigenul îi reumplea corpul. Se așteptase să găsească altceva. De fapt fusese atât de convinsă încât se simțise îngrozită. Dar ce găsise de fapt? Dovada că Pak nu se lăsase de fapt de fumat și că șterpelise (dacă puteai să-i spui așa) țigări în valoare de 50 dolari? Și ce? Da, păstra secrete ocazional, dar ce soț nu făcea asta? Fumase și după explozie se decisese să

ascundă acest lucru de teamă că avea să fie acuzat pe nedrept. Oare era un lucru chiar atât de rău?

Young se uită la ceas. Era 14:19. Era cazul să se întoarcă la tribunal. Avea să ia cutiuța de tablă cu ea și avea să găsească momentul oportun pentru a-l confrunta pe Pak. Nu, nu să-l confrunte. Era prea mult spus, să-l întrebe, să discute. Da, avea să-i arate cutiuța și avea să vadă ce îi va spune el în acea privință.

În timp ce se întindea după cutiuța de tablă, mâinile îi tremurară ușor și Young chicoti gândindu-se cât de tare se panicase crezând că avea să descopere probe de necontestat cu privire la faptul că soțul ei era un mincinos. De fapt, fusese chiar mai mult de atât. Acum că se liniștise, putea recunoaște față de ea însăși că se așteptase să găsească dovezi că soțul ei, acel bărbat blând care o iubea pe ea și pe fiica lor, bărbatul care sărise în *foc* pentru pacienții lui, era de fapt un criminal. *„Sahr-een. Bang-hwa,"* zise ea cu voce tare. *Crimă. Incendiere.* Brusc, se simți oribil că așa ceva îi trecuse prin minte, chiar și inconștient. Era o soție groaznică.

Young luă cutiuța și punga de hârtie. Desfăcu punga pentru a băga cutiuța la loc, când observă ceva. Își băgă mâna înăuntru și scoase o broșură în limba coreeană cu titlul *„Cerințe de reintrare în Coreea de Sud*", de care erau capsate o carte de vizită a unui agent imobiliar din Annandale și un bilețel scris de mână în coreeană: *„Ce mă bucur să aud că vă mutați înapoi. Sper ca această broșură* să vă fie utilă. *Vă atașez o listă cu proprietăți care îndeplinesc cerințele dumneavoastră. Vă rog să nu ezitați să mă contactați."*

În spatele broșurii era capsat un document. Era o listă cu apartamente din Seul cu disponibilitate imediată. Young reveni la prima pagină. Lângă *Data căutării* scria *08/08/19,* care era formatul coreean pentru 19 august 2018.

Fix cu o săptămână înainte de explozie, Pak plănuia se să se mute înapoi în Coreea!

TERESA

La două zile după explozie, auzise oameni vorbind despre „Tragedie” (cum îi spuneau inițial) în timp ce se aflase în sala de mese a spitalului, bând cafea sau, mai degrabă, amestecând în cafea și prefăcându-se că o bea.

— *Este un miracol că acei copii au supraviețuit,* zisese o femeie cu o voce joasă și răgușită. Teresa fusese convinsă că femeia folosea intenționat acea voce, încercând să pară ori sexi ori masculină.

— *Mda, chiar este,* răspunsese un bărbat.

— *În orice caz, lucrurile de genul acesta te fac să te gândești că Dumnezeu are un simț al umorului cam ciudat.*

— *Ce vrei să spui cu asta?*

— *Păi, copilul care este cât de cât normal este cel care moare, în timp ce cel cu autism este rănit, dar supraviețuiește, iar cel cu leziuni cerebrale severe nu pățește nimic. Este ironic.*

Teresa se concentrase pe amestecatul în cafea, învârtind lingurița tot mai repede, creând torenți de particule albe de frișcă în ceașcă. Aproape că putuse auzi lichidul învârtindu-se în spirală și un bâzâit îi umpluse urechile, acoperind zgomotul din sala de mese. Teresa continuase să amestece tot mai repede și mai tare, ignorând cafeaua împroșcată peste margine, care-i stropea mâinile, într-o încercare de a determina ciclonul de cafea să ajungă până la fundul căniii.

Ceva o făcuse să scape lingurița din mână. Clipise și se trezise cu cana răsturnată pe masă și cafeaua vărsată peste tot. Bâzâitul se oprise și în liniștea rămasă auzise ecoul unui zăngănit, asemenea unei imagini remanente auditive. Teresa își ridicase privirea și observase cum toți oamenii din jur o priveau. Totul păruse înghețat în timp, mai puțin cafeaua vărsată care se scurgea înspre marginea mesei.

— *Poftiți. Sunteți bine?* zisese femeia cu voce joasă în timp ce umpluse masa cu șervețele pentru a crea un baraj între cafea și marginea mesei și îi oferise unul și Teresei.

— *Scuze, vreau să zic, mersi!*

— *Pentru puțin,* răspunsese femeia și își pusese mâna peste a Teresei. *Serios, este în regulă.* Femeia își lăsase privirea în jos și obrajii i se înroșiseră. Teresa realizase că femeia o recunoscuse drept mama fetiței care, în mod ironic, nu pățise nimic.

Acea femeie se dovedise a fi Inspectorul Morgan Heights, pe care Teresa o urmărea acum intrând în tribunal după pauza de prânz. Dintr-un oarecare motiv de neînțeles, Teresa se simțea jenată ori de câte ori își amintea de vorbele inspectorului din sala de mese și pe care probabil că le gândea toată lumea și anume, că prin virtutea faptului că Rosa avea cele mai grave dizabilități, ea ar fi trebuit să moară, că ar fi fost mult mai corect, mai logic și mai curat să scapi de copilul defect, cu creierul distrus, care nu poate vorbi și nu poate merge, copilul care oricum ar fi fost mai bine dacă era mort.

Teresa își poziționă umbrela în așa fel încât să se ascundă de Inspectoarea Heights. În timp ce aștepta la rând pentru a intra în tribunal, auzi pe cineva spunând: *„S-ar putea să-l instituționalizeze. Spune că mânjirea cu fecale s-a agravat și că cei de la școală sunt nevoiți să folosească o cămașă de forță la cât de tare s-a agravat problema cu izbitul capului.”* Apoi o altă voce zise: *„Bietul de el. Și-a pierdut mama, normal că face numai prostii, dar…*” Trei adolescenți se puseră la rând și pălăvrăgeala lor zgomotoasă acoperi vocile din spate.

TJ. Mânjirea cu fecale. Kitt vorbise despre asta în timpul uneia dintre ședințe. Elizabeth începuse să vorbească despre „noul comportament autist” al lui Henry când, dintr-odată, Kitt spusese: *„Știi ce*

am făcut eu ieri timp de 4 ore? Am curățat căcat. La propriu. Noul obicei al lui TJ este mânjitul cu fecale. Își scoate scutecul și mânjește cu căcat tot – pereți, perdele, covorul, tot. N-ai nici cea mai vagă idee cum mă simt când spui că și TJ și Henry au autism și că sunt la fel. Este ofensator. Tu te plângi că Henry nu poate susține contactul vizual, că nu poate citi expresii faciale, că nu are prieteni și toate astea ți se par dureroase și da, poate că sunt. Durerea face parte din viața de zi cu zi a unui părinte. Copiii sunt tachinați, își rup oase, nu sunt invitați la petreceri și, când li se întâmplă asta fetelor mele, normal că mă doare și că plâng pentru ele. Dar lucrurile astea obișnuite nici nu se compară cu ceea trebuie să îndur când vine vorba de TJ, ba chiar aș putea spune că fac parte dintr-o altă galaxie."

Făceau adesea asta, se ciondăneau cu privire la dificultățile legate de simptomele copiilor lor – un fel de război de lăudăroșenie între părinți cu copii cu dizabilități – și atunci, Teresa arunca câte una dintre îngrijorările ei, precum posibilitatea ca Rosa să moară înecată cu propria-i salivă sau să facă septicemie de la decubit, ceea ce, în general, le închidea repede gura. Dar ascultând povestea lui Kitt și imaginându-și duhoarea, mizeria și chinul de a face curat, Teresa fusese îngrozită. Probabil că mânjirea cu fecale era singurul lucru pentru care nu puteai veni cu o poveste alternativă care să o facă pe Kitt să se gândească: *„Cel puțin viața mea nu este chiar atât de rea."*

Dar acum, Kitt era moartă și toată greutatea căzuse pe umerii soțului ei, care avea de gând să-l instituționalizeze pe TJ. Teresa și-o imagină pe Rosa într-un astfel de spital, într-o cameră sterilă, cu paturi de oțel și simți brusc nevoia de a merge acasă și a-i săruta gropițele. Se uită la ceas. Era 14:24. Mai avea suficient timp pentru a suna acasă, a-i spune Rosei că o iubește și a o asculta repetând „Ma" de nenumărate ori.

*

Teresa încercă să se concentreze. Interogatoriul lui Pak era important, deoarece Shannon pusese niște întrebări tulburătoare și, pentru prima dată de când începuse procesul, oamenii începuseră să-și pună întrebări. Cu toate acestea, toată lumea părea preocupată de locul gol de lângă Mary și se întreba unde dispăruse Young și ce însemna absența ei *(„Pun pariu că s-a întâlnit cu un avocat să discute despre divorț,”* zise un bărbat din spatele ei). Pe durata interogatoriului lui Pak – și mai multe negări empatice legate de magazinul *7-Eleven* și țigări, urmate de explicația lui prin care susținea că fusese concediat pentru că își luase un al doilea job, nu din motive de incompetență și că se angajase la scurt timp după aceea într-un alt centru de oxigenoterapie hiperbară – Teresa se uită la Mary, stând singură între cele două locuri goale, care în mod normal erau ocupate de părinții ei. Avea 17 ani, la fel ca Rosa, dar avea fața atât de plină de cute de îngrijorare și concentrare, încât cicatricea de pe obraz părea sigura porțiune netedă.

Teresa îi văzuse pentru prima dată cicatricea imediat după incidentul cu cafeaua vărsată în sala de mese. Își spusese că ar trebui să viziteze salonul lui Mary și să se ofere să o ajute pe Young, dar adevărul era că vrusese să o vadă pe Mary în comă. Privind-o printre lamelele jaluzelei și văzând bandajele care-i acopereau fața și tuburile care-i ieșeau din corp, Teresa se gândise la cât de tare se înșelase femeia cu voce joasă din sala de mese: patru copii fuseseră implicați, nu trei. Oare care ar fi fost teoria femeii cu privire la Mary? Da, Henry era „cât de cât normal” prin comparație cu Rosa și TJ, dar Mary era pe cât se putea de perfectă: frumoasă, note bune, hotărâtă se meargă la facultate. Oare ce ar fi fost mai ironic sau mai tragic pentru acea femeie? Ca un băiețel aproape

normal să fie ars de viu sau ca o fată perfect normală să ajungă în comă, cu cicatrice pe fața ei de o frumusețe peste medie și cu posibile leziuni cerebrale pe creierul ei dezvoltat peste medie?

Teresa intrase în salon și o îmbrățișase strâns pe Young, vreme îndelungată, așa cum făceau oamenii la înmormântări, pentru a-și împărtăși durerea. Young îi spusese: *„Mă tot gândesc la faptul că acum o săptămână era perfect sănătoasă."*

Teresa dăduse din cap. Nu-i plăcea când oamenii își împărtășeau durerea povestindu-și propriile experiențe, așa că rămăsese tăcută, deși înțelegea perfect prin ce trecea Young. Când Rosa se îmbolnăvise la vârsta de 5 ani, stătuse lângă patul ei de spital, mângâindu-i mâna, exact cum făcea și Young cu Mary, și tot ce-i trecuse prin minte fusese: *„Dar acum două zile nu avea nimic."* Teresa fusese plecată într-o deplasare în scop de serviciu când se îmbolnăvise Rosa. În noaptea dinaintea plecării ei, când Rosa coborâse pentru a-i spune noapte bună, Teresa îl ținea în brațe pe Carlos, care la acea vreme nu era decât un bebeluș fâșneț, și-i tăia unghiile, așa că-i spusese *„Noapte bună, draga mea. Te iubesc,"* fără a-și ridica privirea – asta o durea cel mai mult, că nu se uitase la fiica ei în acel ultim moment de normalitate dintre ele – și-și aplecase capul pentru a primi un pupic de la Rosa. Țăcănitul unghiilor tăiate ale lui Carlos, mirosul de gumă de mestecat al pastei de dinți a Rosei, buzele lipicioase ale fetiței pe obrazul ei, urmate de un scurt *„Noapte bună, mami. Noapte bună, Carlos"* – aceea era ultima amintire a Teresei cu Rosa înainte de a se îmbolnăvi. Următoarea dată când o văzuse, fetița care putea cânta, țopăi și spune *„Noapte bună, manii"* dispăruse.

Drept urmare, Teresa chiar putea înțelege confuzia pe care probabil că o simțea Young. Mai mult decât atât, când Young îi zisese că *„Doctorul*

spune că s-ar putea să aibă leziuni cerebrale și că este posibil să nu se mai trezească niciodată," Teresa o prinsese de mâini și plânsese împreună cu ea. Dar sub toată acea durere și empatie (și chiar suferise cu adevărat pentru Young), existase o parte din ea – o parte minusculă, cât o zecime de celulă din creierul ei – care se bucurase, chiar fusese fericită că Mary se afla în comă și că exista posibilitatea ca ea să ajungă ca Rosa.

Faptul că Teresa era o persoană rea era incontestabil. Nu-i înțelegea pe oamenii care spuneau: *„Nu i-aș dori așa ceva nici celui mai mare dușman al meu."* Oricând de des își spunea că nu ar trebui să-și dorească acest lucru, existau momente în care și-ar fi dorit ca fiecare părinte aflat în viață să treacă prin ce trecea ea. Fiind dezgustată de propriile-i gânduri, încercase să și le justifice, spunându-și în sinea ei că, în cazul în care virusul care-i afectase creierul Rosei s-ar fi transformat într-o epidemie, cu siguranță s-ar fi investit miliarde de dolari pentru descoperirea unui tratament și toți copiii ar fi fost vindecați cât ai clipi. Dar era conștientă de faptul că nu-și dorea acea epidemie pentru Rosa, ci din invidie. Ura mila celor din jur, faptul că prietenii ei veneau cu caserole de mâncare doar pentru a plânge cu ea timp de o oră, ca apoi să se grăbească să-și ducă copiii la fotbal și balet și, având în vedere că ea nu se putea întoarce la viața ei normală, și-ar fi dorit din tot sufletul să le dărâme și lor acele piedestale de normalitate pentru a-i împărtăși greutățile și pentru a o face să se simtă mai puțin singură.

Încercase să nu gândească la fel în ceea ce o privea pe Young. Timp de două luni, cât Mary fusese în comă, o vizitase săptămânal. Uneori o aducea și pe Rosa să stea cu Mary, cât timp ea vorbea cu Young. Fusese atât de ciudat să le vadă pe cele două fete împreună – Mary bandajată, stând întinsă în pat, cu ochii închiși și Rosa în

scaun cu rotile lângă ea – pentru prima dată egale, aproape ca niște prietene.

În ziua în care Mary se trezise din comă, Teresa mersese singură la spital. Când Mary își deschisese ochii, doctorii o înconjuraseră și, printre toți acei oameni, Teresa o văzuse pe Mary ridicându-se în șezut cu ochii larg deschiși. Young se năpustise asupra Teresei și o îmbrățișase atât de tare încât o împinsese la perete, după care strigase: *„S-a trezit! Este bine! Creierul ei este bine!”,* Teresa încercase să o îmbrățișeze înapoi și să-i spună cât de minunat era, că era un miracol, dar se simțise ca și când niște funii invizibile i-ar fi ținut mâinile legate, formând un nod în jurul gâtului ei, sufocând-o, furnicând-o până în sinusuri și umplându-i ochii de lacrimi.

Young nu observase și, înainte de a se întoarce la Mary, îi zisese: *„Mulțumesc, Teresa! Mereu ești aici pentru mine. Ești o prietenă atât de bună.”* Teresa dăduse din cap și ieșise tiptil din salon. Se dusese la baie și se încuiase într-una dintre cabine. Se gândise la cuvintele lui Young, „prietenă atât de bună”, și încercase să-și înăbușe invidia și furia pe care o simțea pentru femeia aceea care o îmbrățișase atât de tare încât o duruse. Încercase să-și amintească că pentru asta se rugase. În cele din urmă, își dăduse jos jacheta, o făcuse ghem și urlase și plânsese în ea, trăgând apa pentru a nu fi auzită.

*

Young intră în sala de judecată chiar când Inspectoarea Morgan Heights începea să depună mărturie. Lui Young părea a-i fi rău. Pielea ei, care în mod normal era de culoarea piersicii, părea acoperită de un strat de cenușă, asemenea unui pacient care și-a petrecut mult timp în spital. În timp ce înainta pe culoar, Teresa observă că avea ochii atât de obosiți încât îi atârnau pleoapele, ceea

ce o făcu pe Teresa să se simtă vinovată. După ce Mary se trezise din comă nu mai mersese s-o viziteze pe Young. Scuza ei fusese că, în aceeași perioadă, Rosa începuse terapia cu celule stem prelevate din sânge din cordonul ombilical, dar cu toate acestea, era conștientă de faptul că absența ei o tulburase pe Young, ceea ce o făcea pe Teresa să se simtă extrem de jenată de faptul că-și părăsise prietena din cauză că fiica ei se însănătoșise. Oare acela era adevăratul motiv pentru care își îndreptase sprijinul spre Elizabeth atunci când Young ar fi avut cea mai multă nevoie de el? Pentru a o pedepsi pentru însănătoșirea lui Mary?

Toți oamenii din sală începură să șușotească. Shannon se ridicase.

— Onorată Instanță, revin cu obiecția precedentă, dar de această dată cu aplicare asupra întregii serii de întrebări. Este o mărturie indirectă, irelevantă și extrem de dăunătoare.

— Am notat obiecția dumneavoastră, dar o resping, zise judecătorul. Doamnă Inspector, vă rog să răspundeți la întrebare.

— În săptămâna de dinaintea exploziei, pe 20 august 2008, la ora 21:33, o femeie a sunat la linia telefonică directă a Serviciului pentru Protecția Copilului pentru a raporta că o femeie pe nume Elizabeth își supunea fiul, Henry, la tratamente medicale ilegale și periculoase, inclusiv un tratament numit chelare, din cauza căruia recent muriseră mai mulți copii. Femeia de la telefon susținea că este extrem de îngrijorată deoarece Elizabeth urma să-și supună fiul și unui tratament care implica băutul de înălbitor. Cu toate acestea, femeia nu le știa numele de familie sau adresa, drept urmare, eu, în calitate de psiholog autorizat și de intermediar între departamentul nostru și Serviciul pentru Protecția Copilului, am fost însărcinată cu anchetarea acestui caz.

— Cine era persoana de la telefon? întrebă Abe.

— Apelul a fost anonim, dar între timp am aflat că persoana care telefonase era Ruth Weiss, una dintre protestatare.

Ruth, femeia cu părul gri tuns bob. Teresa își întoarse privirea spre ea și o văzu stând în spatele sălii, roșie la față. Și-ar fi dorit să o plesnească. Ce femeie lașă; făcuse acuzații anonime fără să se gândească la consecințe și fără să-și asume niciun fel de responsabilitate pentru faptele sale. Teresa se gândi din nou la cum protestatarii ar fi putut sta ascunși în spatele hambarului, așteptând momentul perfect pentru a porni incendiul, când credeau că oxigenul fusese oprit. Trebuia să-i spună lui Shannon teoria ei despre cum protestatarii știau cu exactitate programul ședințelor de oxigenoterapie hiperbară.

— Cum i-ați găsit pe Elizabeth și Henry? întrebă Abe.

— Persoana de la telefon aflase la care centru de instruire mergea Henry pe timpul verii, din spațiile virtuale de conversație, așa că m-am dus acolo a doua zi, dar Elizabeth nu era acolo. O prietenă de-a ei mersese să-l ia pe Henry, așa că i-am explicat motivul pentru care mă aflam acolo și am întrebat-o dacă știa ceva despre acele tratamente medicale.

— Și ce a spus prietena?

— Inițial nu a vrut să coopereze, dar după ce am presat-o puțin, a recunoscut că era îngrijorată de faptul că Elizabeth părea obsedată – chiar a folosit cuvântul „obsedată” – cu tratamente de care Henry nu avea nevoie. A spus că Henry era un „copil excentric” – din nou, acestea sunt cuvintele ei – și că avusese probleme în trecut, dar că în prezent era bine. Cu toate acestea, Elizabeth continuase să încerce toate tratamentele pentru autism care apăreau. Prietena mi-a mărturisit că a terminat psihologia și că era îngrijorată că Elizabeth ar putea suferi de sindromul Münchausen prin transfer.

— Ce este sindromul Münchausen prin transfer?

— Este o tulburare mentală care este numită uneori și „abuz medical”. Practic, îngrijitorul exagerează, inventează sau chiar cauzează simptomele medicale ale unui copil, pentru a primi atenție.

— Acesta era singurul motiv de îngrijorare al prietenei?

— Nu. Când am presat-o și mai mult, mi-a spus, fără tragere de inimă, că una dintre profesoarele din cadrul centrului de instruire îi spusese că zgârieturile de pisică de pe brațele lui Henry îl duruseră atât de tare încât fusese nevoită să aplice unguent și bandaje. Prietena fusese confuză deoarece Henry nu avea pisici, dar nu spusese nimic.

Teresa își aminti că văzuse și ea zgârieturi în partea superioară a brațului stâng al lui Henry, niște linii roșii punctate, unde se spărseseră vasele de sânge. Când Elizabeth își dăduse seama că Teresa observase, îi explicase că Henry fusese mușcat de ceva insectă și că nu se mai putea opri din scărpinat, dar nu menționase nimic despre pisici.

— De asemenea, prietena era îngrijorată de stima de sine a lui Henry, continuă Heights. Mi-a zis că i-a făcut un compliment la un moment dat și că el i-a răspuns cu: *„Dar sunt enervant. Toată lumea mă urăște.”* Atunci, ea l-a întrebat de ce credea asta, iar el i-a răspuns: *„Mami mi-a spus.”*

Teresa înghiți în sec. *„Dar sunt enervant. Toată lumea mă urăște*.” Își aminti cum îi spusese Elizabeth lui Henry să nu mai vorbească nonstop despre pietre, cum se lăsase pe vine, nas în nas cu el și îi șoptise: *„Știu că ești entuziasmat*, *dar vorbești întruna singur, ceea ce este foarte enervant pentru oamenii din jur. Dacă continui așa, mi-e teamă că toată lumea te va urî. Așa că trebuie să te străduiești din răsputeri să nu mai faci asta. Ai înțeles?”*

— Și ce s-a întâmplat după aceea? întrebă Abe.

— Prietena a refuzat să-și dea numele, dar mi-a spus numele de familie și adresa lui Henry. Asta se întâmpla marți, 21 august. Lunea următoare, am mers la centrul de instruire și l-am intervievat pe Henry. Legea din Statul Virginia ne permite să intervievăm un copil fără înștiințarea sau acordul părinților și fără ca aceștia să fie prezenți. Am ales să facem asta pentru a minimaliza pregătirea anterioară a copilului de către părinți.

— Inculpata a aflat vreodată despre ancheta privind abuzul?

— Da. Luni seara, în data de 25 august, în ziua de dinaintea exploziei. Am mers la reședința lor și am informat-o cu privire la acuzații.

Teresa își imagină cum ar fi fost să-i bată poliția la ușă și să o acuze că-și abuzează copilul. Nici nu era de mirare că Elizabeth fusese atât de distantă în ziua exploziei. Cum te-ai simți dacă ai afla că cineva – o persoană pe care o cunoști sau poate chiar un prieten – te acuză că îți abuzezi copilul?

— Inculpata a negat acuzațiile? întrebă Abe.

— Nu. A spus doar că vrea să știe cine a depus plângerea, iar eu am informat-o că plângerea fusese făcută în mod anonim. La acel moment nu știam nici eu identitatea acelei persoane, dar în ziua următoare, m-a sunat prietena lui Elizabeth cu care vorbisem anterior.

— Serios? Și ce v-a spus?

— Era supărată pentru că tocmai se certase cu inculpata.

Abe făcu un pas în față.

— În ziua exploziei?

— Da. Mi-a spus că Elizabeth o acuzase că ea ar fi depus plângerea la Serviciul pentru Protecția Copilului și că era extrem de nervoasă. M-a rugat să-i spun lui Elizabeth cine a depus cu adevărat acea plângere, pentru ca Elizabeth să știe că nu fusese ea.

— Și care a fost răspunsul dumneavoastră?

— I-am spus că nu pot dezvălui identitatea persoanei respective, deoarece plângerea fusese făcută în mod anonim, zise Heights. Prietena a devenit și mai supărată și mi-a zis că este convinsă că protestatarii erau responsabili. Apoi mi-a spus din nou cât de supărată era Elizabeth și că n-ar fi trebuit să vorbească cu mine. În cele din urmă a spus și citez: *„Este atât de furioasă, încât cred că o să mă omoare.”*

— Inspector Heights, zise Abe, ați reușit să descoperiți numele acelei prietene care v-a sunat în dimineața exploziei și v-a spus că inculpata era *„atât de furioasă, încât cred că o să mă omoare”?*

— Da. Am recunoscut-o în fotografiile făcute de la morgă.

— Cine era?

Inspectoarea Heights îi aruncă o privire lui Elizabeth și spuse:

— Kitt Kozlowski.

ELIZABETH

Kitt și Elizabeth erau mai degrabă ca două surori decât ca două prietene și nu la modul „suntem mai apropiate decât ar putea fi vreodată niște prietene”, ci la modul „nu te-aș fi ales drept prietenă dacă aș fi avut de ales, dar nu am avut, așa că hai să încercăm să ne înțelegem”. Ele se cunoscuseră ca urmare a faptului că fii lor fuseseră diagnosticați cu autism în aceeași zi, în același loc, cu șase ani în urmă, la Spitalul Georgetown. Elizabeth aștepta rezultatele evaluării când auzi o femeie spunându-i:

— Parcă ne așteptăm rândul la ghilotină, nu vi se pare?

Elizabeth nu răspunse, dar femeia continuă:

— Eu nu înțeleg cum pot bărbații să se concentreze asupra muncii lor în momente ca acestea, uitându-se spre Victor și un alt bărbat, probabil soțul ei, care lucrau amândoi pe laptopuri.

Elizabeth abia dacă schiță un zâmbet și luă o revistă în mână. Însă femeia continuă să trăncănească despre fiul ei – avea aproape patru ani, se apropia ziua lui de naștere, îi făcea un tort cu *Barney,* de care copilul era de-a dreptul obsedat – și despre faptul că micuțul nu vorbea (oare nu cumva pentru că nu avea loc de ea să vorbească?), dar că probabil asta se datora faptului că era cel mai mic, căci mai avea patru copii, toate fete, care vorbeau întruna (aparent o trăsătură genetică), cum fac fetele, et cetera, et cetera. Femeia – Kitt, ca și *Kit- Kat,* cu doi de „t”, după cum se prezentase pe la jumătatea monologului – nu făcea conversație, cât mai curând scuipa un șir nesfârșit de cuvinte, fără a fi deranjată de lipsa de reacție din partea lui Elizabeth. Și nu se opri decât atunci când asistenta îi strigă pe părinții lui Henry Ward.

Doctorul spuse:

— Să vedem… Ah, da, Henry. Știu că sunteți îngrijorați, așa că trecem direct la subiect. S-a găsit că Henry este autist.

A spus-o pe un ton neutru, între două sorbituri din cafea, ca și când era un lucru perfect normal, ceva obișnuit să spui unor părinți că progenitura lor are autism. Desigur, pentru el, un medic neurolog la o clinică specializată în autism, era un lucru cu care se confrunta zilnic sau poate în fiecare oră, dar pentru ea, părintele, acesta fu un moment – momentul – care avea să constituie punctul de cotitură între viața ei de Dinainte și cea de După, scena care avea să-i schimbe viața și pe care avea să o revadă în minte la nesfârșit. Deci chiar era necesar gestul acela de a bea cu nonșalanță din paharul mare de Frappuccino? Ca să nu mai vorbim despre cuvintele pe care le alesese pentru a le da vestea: *S-a găsit că Henry este autist,* ca și când nu el însuși descoperise asta, ci prin niște împrejurări cu totul întâmplătoare îl găsise pe Henry pe undeva, purtând ștampila *AUTIST.* Cât despre „*autist”,* oare acel cuvânt chiar exista? I se părea jignitor faptul că doctorul transforma această afecțiune într-un adjectiv, iar efectul direct era acela că doctorul părea să declare autismul ca fiind caracteristica definitorie a lui Henry, suma trăsăturilor lui.

Aceste aspecte semantice – de ce oamenii puteau fi numiți „diabetici”, dar nu „cancerișți”, precum și diferența dintre sintagma „moderat de sever” (încadrarea lui Henry în spectrul autismului) și „sever moderat” – erau cele care o preocupau în momentul în care trecu pe lângă Kitt. Elizabeth nu plângea. De fapt, nu plânsese deloc, dar fața ei trebuie să fi trădat devastarea deoarece Kitt se opri și o îmbrățișă. Era o îmbrățișare strânsă și prelungă, una dintre cele pe care le păstrezi pentru cei mai apropriați prieteni. Nu reușea să înțeleagă de ce această îmbrățișare inoportună din partea unei persoane total

necunoscute ar fi trebuit să i se pară oricum altcumva decât nepotrivită, dar i se păru alinătoare, la fel ca cele venite de la membrii familiei, și o îmbrățișă și ea pe Kitt și plânse.

Elizabeth nu se aștepta să o mai vadă vreodată, nu făcuse schimb de numere de telefon cu ea sau de adrese de e-mail și nici măcar nu-și împărtășiseră numele de familie. După o săptămână, însă, se întâlniră din nou, întâmplător, mai întâi la consfătuirea districtuală pentru copiii preșcolari cu autism, apoi la o prelegere a terapeutului și încă o dată la o ședință informativă de analiză comportamentală aplicată – lucru care nu era deloc surprinzător dacă luai în considerare faptul că Georgetown le făcuse tuturor această recomandare, dar într-un fel părea că totul era mâna sorții, căci prea erau multe coincidențe. Ele începură să facă totul împreună când Henry și TJ ajunseră să fie colegi la aceeași școală, ba chiar în aceeași clasă. „Centrul de instruire pentru copii cu autism", așa le plăcea lor să vorbească despre clasa lor. Mergeau cu aceeași mașină la școală și la ședințele de terapie, participau împreună la prelegeri despre modul în care poți face față durerii provocate de diagnosticul de autism și s-au alăturat grupului local al mamelor cu copii autiști. În felul acesta, ajunseră să se apropie una de alta ca și când ar fi fost prin forța împrejurărilor; nu din cauză că le-ar fi plăcut compania, ci din obișnuință, pentru că împrejurările le forțau să-și petreacă timpul împreună, indiferent dacă voiau sau nu. Proximitatea aceasta repetată se transformă în familiaritate; o dată, după ce Victor aruncase bomba că își găsise o nouă iubire în California, ele ieșiseră chiar în oraș, la o „seară a fetelor", să se îmbete.

Elizabeth era singură la părinți, așa că nu mai trăise niciodată acea experiență, dar faptul că ele erau atât de mult timp împreună și că împărțeau atâtea lucruri – cam totul, de la scorurile privind

gravitatea autismului copiilor lor, pe care le calculau trimestrial, până la povestirile zilnice ale profesorilor copiilor despre „comportamentele perseverente” (legănatul la Henry, lovirea capului la TJ) – alimenta o rivalitate puternică, care infecta tot ceea ce făceau, se strecura în toate ungherele și crăpăturile relației lor și o făceau să fie ușor acidă. Elizabeth știa că în lumea mamelor copiilor „obișnuiți” exista o competiție acerbă și auzise femei comparând statutul de vedetă sau de candidat la programul pentru copii dotați al progeniturilor lor, în timp ce stătea la coadă la *Trader Joe's*[28]. Dar, ca și în cazul tuturor celorlalte lucruri, gelozia era împinsă la extrem în lumea mamelor de copii autiști, care era dintr-odată cea mai cooperantă și competitivă lume pe care o cunoscuse vreodată, una în care mizele jocului chiar *contau* – nu la ce colegiu vor merge copiii, ci însăși supraviețuirea lor în societate: dacă vor învăța vreodată să vorbească, dacă se vor muta vreodată din casa ta și cum se vor descurca după ce vei muri. Spre deosebire de lumea „obișnuită”, atunci când reușita copilului altcuiva însemna eșecul propriului tău copil, împărtășirea experiențelor, ajutorarea și sărbătorirea succesului altora erau resimțite mult mai intens și mai complex, pentru că progresul făcut de un alt copil însemna că există speranță pentru propriul tău copil, dar însemna și o presiune suplimentară asupra ta să reziști și să îți susții copilul. În cazul lui TJ și al lui Henry, toți acești factori erau amplificați datorită faptului că aveau aceeași vârstă, erau în aceeași clasă și era imposibil să nu fie comparați unul cu celălalt.

Când au început tratamentele biomedicale, situația lui Henry s-a îmbunătățit, dar cea a lui TJ nu, iar acela a fost momentul în care relația dintre Elizabeth și Kitt s-a transformat în ceva ce părea a fi prietenie din exterior – încă împărțeau aceeași mașină și beau o cafea împreună în fiecare joi –

dar care lor le lăsa o impresie diferită. Ce era ciudat era că tocmai Kitt fusese cea care îi spusese despre *învingeți Autismul Acum!,* un grup de medici (dintre care majoritatea aveau copii cu autism) care pledau în favoarea tratamentelor pentru „recuperarea" din autism – lucru despre care Elizabeth nu știuse că ar fi posibil. Cu certitudine, conceptul era unul bizar, în special pentru că, în general, lumea nu credea că autismul era ceva din care te puteai „recupera". Oase rupte, da. Pneumonie, cu siguranță. Poate chiar și cancer, dacă erai norocos. Dar autism? Asta era o chestie pe viață. În plus, „recuperare" implica preexistența unei baze de normalitate care se pierduse, pe când autismul era considerat a fi o particularitate cu care te nășteai, ceea ce însemna, desigur, că nu exista nimic care să se fi pierdut și să poată fi recuperat. Fusese sceptică, dar încercarea unor tratamente era la fel ca botezul lui Henry, în ciuda ateismului ei: dacă ea avea dreptate, nu făceau decât să-i toarne apă pe cap lui Henry (fără a-i dăuna), dar dacă Victor avea dreptate, îl salvau de la veșnica osândă în Iad (adică un mare câștig). În mod similar, dietele speciale și vitaminele nu aveau cum să îi facă rău, dar dacă exista și cea mai mică posibilitate de „recuperare", aspectul pozitiv le putea schimba viața. Risc, zero. Recompensă, probabil zero, dar potențial uriaș. Matematică simplă. Așa că acceptase să o facă. A scos din dieta lui Henry coloranții, aditivii, glutenul și cazeina și a îndurat privirile profesorilor care îi spuseseră *„mamă nebună și nevrotică ce ești"* când îi rugase să îi dea lui Henry strugurii organici pe care îi pregătea ea în locul biscuiților *Goldfish* curcubeu pe care îi ofereau copiilor la școală. L-a convins, prin lingușiri, pe pediatrul lui Henry să îi facă niște analize, în ciuda opoziției acestuia *(„Nu voi chinui un băiețel cu niște analize de sânge care nu sunt necesare, ca să nu mai vorbesc de cheltuielile nejustificate pentru societatea de asigurări")* și,

când rezultatele analizelor au indicat exact anomaliile pe care le preziseseră doctorii de la IAA! (nivel ridicat al cuprului, nivel scăzut al zincului, titre virale crescute), îl convinse pe pediatrul ușor umilit să accepte că nu ar *dăuna* cu nimic să îi prescrie lui Henry B_{12}, zinc, probiotice și alte asemenea.

Nimic din toate acestea nu o făceau să fie diferită; încă vreo douăsprezece mame din grupul ei de mame cu copii autiști urmau „calea biomedicinii". O făceau de mulți ani. Singura diferență o reprezentase Henry. El era Sfântul Graal al tratamentelor biomedicale, așa-zisul „Supra Respondent", adică un pacient care reacționa neașteptat de bine la tratament. La o săptămână (una!) după ce Elizabeth îi scosese din dietă coloranții, legănatul lui Henry se redusese de la o medie de douăzeci și cinci de episoade la șase episoade pe zi. La două săptămâni după ce începuse să-i administreze zinc, el începuse să stabilească contactul vizual – pasager și sporadic, dar comparativ cu deloc și niciodată, era o îmbunătățire notabilă. Iar la o lună după ce introdusese și injecțiile cu B_{12}, DMR-ul (durata medie de rostire) se dublase, de la 1,6 la 3,3 cuvinte.

Atunci când vorbea cu Kitt, Elizabeth avea grijă să evite să fie prea entuziasmată și se străduia să fie atentă la faptul că în cazul lui TJ nu se vedeau schimbări. Problema era că ele abordau terapiile în moduri total opuse – Elizabeth extrem de meticuloasă, Kitt total relaxată – și era convinsă că tocmai capriciile ei exagerate – de exemplu achiziționarea unui prăjitor de pâine separat și a unor cratițe în care îi gătea numai lui Henry pentru a respecta cu strictețe dieta acestuia – trebuie să fi jucat un *oarecare* rol în reacțiile importante pe care le observau la Henry. Spre deosebire de ea, Kitt îi permitea lui TJ să „trișeze" dieta în unele ocazii speciale, care, pentru că avea patru surori,

patru bunici, nouă veri și treizeci și doi de colegi de clasă, apăreau o dată pe săptămână și, în plus, ea uita în mod regulat să-i administreze suplimentele. Elizabeth își spunea că TJ nu este copilul ei și fiecare om avea modul său propriu de a face lucrurile, dar o durea sufletul pentru TJ, detesta faptul că îl vedea stagnând, în timp ce Henry progresa și tânjea să preia controlul și să refacă paritatea dintre ei și, deodată cu aceasta – da, putea recunoaște, asta își dorea mai tare decât orice – apropierea ei de Kitt. Elizabeth se oferise să ajute – se oferise să organizeze suplimentele lui TJ în niște cutiuțe speciale de organizare a pastiluțelor pentru câte o săptămână și să aducă brioșe care respectau dieta celor doi copii la petrecerile zilelor de naștere ale colegilor de clasă – dar Kitt îi răspunsese:

— Și să las Nazista Autismului să preia controlul asupra vieții mele? Nu, mulțumesc. O spusese în glumă, făcând cu ochiul și râzând, dar dedesubt era venin.

În ziua în care directorul școlii anunță mutarea lui Henry din clasa copiilor cu autism într-una pentru copii cu afecțiuni „mai ușoare”, precum probleme de articulare și ADHD – numită oximoronic clasa „cu educație generală specială” – Kitt o îmbrățișă și îi spuse:

— Este o veste minunată. Mă bucur nespus pentru voi! Dar clipi puțin prea repede și puțin prea îndelungat, afișând un zâmbet puțin prea larg și, zece minute mai târziu, pe când trecea pe lângă mașina lui Kitt în parcare, Elizabeth o văzu aplecată cu totul peste volan și plângând de i se scutura tot corpul.

Amintindu-și asta acum, Elizabeth își dori să se poată întoarce la momentul acela și să deschidă portiera pentru a i spune lui Kitt să nu plângă, căci nimic din toate acelea nu conta. Căci care mai era diferența între cât de „superior funcțional” era Henry sau câte cuvinte în plus putea rosti, acum

când el era într-un coșciug, iar TJ nu? Când TJ avea să mănânce, să alerge și să râdă, în timp ce Henry nu avea să mai facă niciodată acele lucruri? Ce ar fi spus Kitt dacă ar fi știut că doar câțiva ani mai târziu Elizabeth ar fi dat orice ca să facă schimb cu ea, să fie ea mama moartă a copilului viu, decât să fie mama vie a copilului mort, să fi murit protejându-și fiul, fără să fi simțit vreodată tortura de a-și imagina durerile simțite de fiul ei și vinovăția de a ști că ea însăși le cauzase?

Dar niciuna dintre ele nu știa ce urma să se întâmple, desigur. Când trecu cu mașina pe lângă Kitt în acea zi, se gândi la prima lor întâlnire, își aminti cum Kitt se oprise și o îmbrățișase cu putere și își dori să oprească mașina, să alerge spre Kitt, să o îmbrățișeze și să plângă alături de ea. Ar fi vrut să își ceară scuze că o judecase și să-i spună că îi părea rău pentru criticile tacite, deghizate în „ajutor” și să o asigure că avea să renunțe, că nu avea să mai facă altceva decât să o asculte și să o sprijine. Dar cum s-ar fi simțit Kitt dacă Elizabeth – mama copilului din cauza căruia era atât de îndurerată – i-ar fi oferit consolare și s-ar fi prefăcut că înțelege? Oare se gândea cu adevărat la Kitt sau era doar egoistă, căci se temea să nu-și piardă singura prietenă?

Elizabeth conduse mai departe spre casă. În aceeași zi, mai târziu, Kitt îi trimise un e-mail în care îi spunea că nu mai avea noimă să ducă copiii la școală cu aceeași mașină, din moment ce noua clasă a lui Henry era la o școală aflată la doar 8 kilometri distanță și că nu putea ajunge la întâlnirea lor la cafea în acea joi, deoarece trebuia să meargă într-o excursie organizată cu una dintre fetele ei. Elizabeth îi răspunse că era totul în regulă și că se vor revedea curând. În cursul săptămânii următoare Elizabeth nu mai primi niciun e-mail, dar totuși merse la cafeneaua Starbucks la care mergeau de obicei și o aștepta, dar Kitt nu apăru. Elizabeth nu o sună și nici nu-i trimise e-mail, pur

și simplu, continuă să meargă la Starbucks în fiecare joi, să stea la o masă lângă fereastră și să își aștepte prietena.

*

Stând în sala de judecată, Elizabeth își aminti de joia de dinaintea exploziei, ziua în care Inspector Heights se dusese la centrul de instruire al lui Henry și o întâlnise pe Kitt. Ca de obicei, ea stătuse la Starbucks, gândindu-se la Kitt. Nu prea o mai văzuse după ce Henry se mutase la noua școală, cu excepția întâlnirilor lunare ale mamelor de copii cu autism, dar sperase că se vor apropia din nou una de cealaltă odată cu HBOT. Și, într-un fel, așa se și întâmplase; stătuseră de vorbă ore întregi, în fiecare zi, în camera etanșă și își povestiseră tot ce se mai întâmplase de când nu se văzuseră. Dar în relația lor exista o oarecare stânjeneală, un sentiment că se străduiau (sau mai curând că ea se străduia) prea tare să reanimeze o intimitate mai veche care râncezise. Iar apoi, desigur, urmase cearta de la YoFun, după o ședință cu totul ciudată, în timpul căreia încercase să îi spună lui Kitt despre centrele de instruire și terapiile noi, iar Kitt nu făcuse decât să dea din cap cu politețe, dar fără să se implice cu adevărat în discuție. Frustrarea lui Elizabeth continuase să se acumuleze și, la un moment dat, dăduse pe dinafară și ea se transformase brusc – o durea să recunoască – într-o nemernică agresivă, arogantă și ipocrită. Conștientizase acel lucru și ar fi vrut să se oprească, dar părea că toată durerea acumulată erupsese, revărsându-se și împroșcând fără ca ea să o poată controla.

Își lăsase ceașca de cafea pe masă și hotărâse că trebuia să își ceară personal scuze față de Kitt și într-un mod cât mai convingător. Nu la HBOT (căci acolo nu erau niciodată singure) și nici nu se putea duce la ea acasă (căci ar fi părut prea

disperată sau hărțuitoare), dar ar fi putut să o sune pe Kitt să îi spună că întârzia și să o roage să îl ia pe Henry de la centrul de instruire (care se afla la câteva străzi distanță de tabăra lui TJ). Apoi, când Elizabeth avea să meargă să-l ia pe Henry de acasă de la Kitt, ar fi putut vorbi cu ea, ar fi putut să își ceară scuze, să-i spună că i-a fost dor de ea și, poate, după ce toată amărăciunea avea să se fi revărsat, între ele ar fi putut să se lege o prietenie adevărată, lipsită de ranchiună. Așa că exact asta și făcuse, ceea ce însemna – Dumnezeule, ce ironie! – că, tocmai din cauza lui Elizabeth, Kitt o întâlnise pe Inspectoarea Heights și confirmase plângerea privitoare la abuzul asupra unui copil. Iar ea nici nu reușise să-și ceară scuze. Când se dusese să îl ia pe Henry, Kitt păruse supărată și îi zisese ceva despre niște zgârieturi de pisică, făcând-o pe Elizabeth să se panicheze și să plece, transformând ședința de reconectare sufletească pe care și-o imaginase într-o conversație de un minut în pragul ușii.

Iar acum, Kitt era moartă, iar în boxa martorilor se afla o inspectoare psiholog care le spunea tuturor exact ce crezuse și spusese fosta ei prietenă dementă despre Elizabeth.

Abe întrebă:

— Când Kitt v-a sunat în ziua exploziei și a spus că inculpata era, citez: *„atât de furioasă, încât cred că o să mă omoare”,* a mai spus și altceva?

Heights răspunse:

— Da, a spus că aflase că Henry urma să fie supus terapiei intravenoase cu agenți chelatori. Heights privi spre jurați. Chelarea este administrarea intravenoasă a unor medicamente puternice folosite pentru a îndepărta metalele grele din organism. Este o procedură aprobată de FDA[29] pentru pacienții intoxicați cu metale grele.

— Henry era intoxicat? întrebă Abe, afișând mina obișnuită de surpriză simulată.

— Nu, dar unii cred că metalele grele și pesticidele din aerul pe care îl respirăm și apa pe care o bem cauzează autism și că, eliminându-le din organism, poți vindeca această afecțiune.

— Cu siguranță sună neortodox, dar nu cumva aceasta este o problemă care ar trebui supusă părerii medicilor?

— Nu. *Au murit* copii datorită acestei terapii, lucru de altfel cunoscut inculpatei. Aceasta a făcut postări pe internet cu privire la acest lucru, dar nu i-a spus pediatrului lui Henry. Ea a apelat la un naturopat din afara statului, un cabinet de medicină alternativă nerecunoscut de Statul Virginia, și a comandat medicamentele online. După părerea mea, această acțiune constituie un act de periclitare, să îți supui copilul la un tratament experimental *secret* și posibil fatal.

— Kitt a menționat ce aspect al acestui tratament o îngrijora?

— Da. Ea a spus că Elizabeth intenționa să îl combine cu un tratament și mai extrem, numit SMM.

Abe luă în mână o pungă cu fermoar care conținea o carte și două sticle de plastic:

— Recunoașteți asta, doamnă Inspector?

— Da, este ceea ce am găsit sub chiuveta din bucătărie a inculpatei. Cartea se numește *„SMM: Soluția minerală miraculoasă”,* un ghid privind cea mai recentă marotă legată de autism, în care amesteci dorit de sodiu și acid citric, cele două sticle de aici, obținând astfel dioxid de clor. Ea privi jurații. Adică înălbitor, explică ea. Se presupune că această soluție ar trebui administrată oral – adică să-i dai să bea înălbitor cu alte cuvinte – de opt ori pe zi.

Abe afișă o expresie scandalizată:

— Inculpata i-a făcut asta fiului ei?

— Da, cu o săptămână înainte de moartea acestuia. Ea a notat într-un tabel din această carte

că băiatul a plâns, a avut dureri de stomac și temperatură 39,4°C și a vomat de patru ori.

— Vreți să spuneți că inculpata a notat aceste detalii ca și când ar fi realizat un experiment pe un șobolan de laborator?

Shannon obiectă, iar judecătorul admise obiecția, cerându-i lui Abe să se rezume la fapte, dar ea putu citi reacția pe fețele juraților: dezgust și oroare, imaginea doctorilor sadici naziști care torturau prizonieri întipărită în mințile lor; o imagine complet diferită față de ceea ce își amintea ea: îl ținuse pe Henry strâns în brațe, îi spusese că avea să fie bine, și de-abia reușise să citească valorile de pe termometru din cauză că mâinile îi tremurau și ochii îi erau înecați în lacrimi.

Heights spuse:

— Asta se potrivește cu ce mi-a relatat Kitt. Aparent, Elizabeth îi spusese că avea să oprească tratamentul SMM pentru că lui Henry îi era prea rău și nu voia ca el să lipsească de la centrul de instruire, dar că avea de gând să reia tratamentul, în combinație cu chelarea odată ce se termina programul centrului de instruire. În felul acela, chiar dacă i-ar fi foarte rău, nu ar mai conta.

— *Foarte rău și nu ar mai conta*, repetă Abe, cu o privire sticloasă și fixă, ca și când și-ar fi imaginat suferința lui Henry. Apoi clătină din cap.

Kitt făcuse și ea același lucru: repetase cuvintele lui Elizabeth și clătinase din cap, doar că o făcuse pe un ton scandalizat. *„Foarte rău și nu ar mai conta? Ascultă și tu ce spui! El se simte bine. De ce continui să faci tâmpeniile astea?”* îi spusese Kitt înainte să facă comentariul ei obișnuit despre bomboane – cuvintele care o scoseseră din minți pe Elizabeth și cauzaseră cearta uriașă pe care o avuseseră cu zece ore înainte de moartea lui Kitt.

Prima oară, Kitt o spusese la reuniunea mamelor de copii cu autism, după ce neurologul din Georgetown îl testase din nou pe Henry și hotărâse

că acesta *„nu se mai încadra în spectrul autist.*" Băuseră șampanie din pahare pentru petrecere inscripționate cu cuvântul *„wow"* cu litere în culorile curcubeului, iar mamele prezente ținuseră toasturi, unele chiar plânseseră – deși nu neapărat de fericire; din experiența proprie legată de plânsul incontrolabil ori de câte ori citea memorii de tipul *„copilul meu a scăpat în mod miraculos de autism",* știa că lacrimile proveneau dintr-o oscilare între disperare *(„Copilul altcuiva s-a făcut bine, dar al meu nu")* și speranță (*„Copilul altcuiva s-a făcut bine, deci și al meu s-ar putea face").*

Cineva spusese ceva legat de despărțire, că avea să-i fie dor de ea la reuniuni. Dar când Elizabeth zisese că nu avea să plece, ci intenționa să continue totul – reuniuni, tratamente biomedicale, logopedie, et cetera – atunci clătinase din cap, ca și când ar fi crezut-o nebună și îi spusese chicotind: *„Dacă aș avea un copil ca al tău, aș sta toată ziua pe canapea și aș mânca bomboane."*

Elizabeth simțise replica aceea ca pe lovitură sau un ghimpe, dar încercase să zâmbească. Încercase să ignore ușurința forțată din vocea lui Kitt și disprețul din chicoteala ei, echivalentul în ton al unui gest de dat ochii peste cap la o adolescentă în fața unei mame dominatoare. Își spusese că Kitt era obraznică și sarcastică, genul de persoană care nu-și aplica niciun filtru, iar comentariul cu bomboanele fusese modul ei – încercând să fie amuzantă și fără să aibă vreo idee despre cât de acide erau cuvintele ei – de a o felicita pe Elizabeth pentru că terminase maratonul pe care îl începuseră împreună și de a-i spune că-și câștigase dreptul de a se relaxa, de a se bucura de viață.

Problema era însă că Elizabeth nu era convinsă că ea (sau, mai curând, Henry) ajunsese cu adevărat la linia de finiș în această cursă. A nu fi autist nu era totuna cu a fi normal. Chiar și

cuvintele pe care doctorul le folosise – *„vorbirea practic nu se poate deosebi de cea a copiilor tipici”* – arătau clar că Henry nu era un copil tipic, dar învățase să imite vorbirea, la fel ca o maimuțică antrenată într-un laborator. Dacă era atent, putea trece drept un copil normal, dar era un soi de normalitate precară, una care stătea în echilibru la marginea prăpastiei.

În felul acesta, să ai un copil cu autism recuperat era ca și cum ai fi avut unul cu cancer în remisiune sau recuperat din alcoolism. Erai permanent atent la semne care indicau orice anomalie, orice lucru care putea sugera că manifestările revin, încercând în același timp să nu devii paranoic. Te forțai să zâmbești când alții te felicitau că ai învins soarta, în timp ce anxietatea îți făcea noduri în stomac, iar tu te întrebai cât avea să dureze acea amânare.

Dar ea nu îi putea spune asta lui Kitt, cum nu i-o putea spune niciunei mame cu copil autist. Era ca și cum o persoană aflată în remisiune s-ar fi plâns de posibilitatea de a muri din cauza recurenței bolii cuiva aflat pe moarte din cauza cancerului – fiind insuficient de recunoscătoare pentru norocul pe care-l avea și inconștientă de faptul că propriile sale probleme păleau comparativ cu ale altora. Astfel că atunci când Kitt făcuse remarca aceea despre bomboane, ea nu-i răspunsese că Henry ar fi putut regresa. Nu vorbise despre cât era de îngrijorată – că Henry nu avea prieteni în noua lui clasă, sau că, ori de câte ori era bolnav sau nervos, revenea la vechile lui obiceiuri de a privi în sus și de a rosti mereu aceeași frază cu un glas monoton și robotic. Nu, ori de câte ori Kitt spunea lucrul acela (care ei i se părea din ce în ce mai amuzant), Elizabeth râdea și ea. Mai puțin în ziua aceea, în ultima zi. În dimineața zilei în care a avusese loc explozia, în timp ce mergeau spre mașini, ea vorbea despre SMM când Kitt îi spusese: *„De ce continui să faci tâmpeniile astea? Cred că protestatarii ar putea avea dreptate în ceea ce te*

privește. Cum spun întotdeauna," – și atunci rostise din nou fraza aceea cu bomboanele. Doar că de acea dată, nu mai râsese.

Elizabeth nu-i răspunsese. Îl băgase pe Henry în mașină, îi dăduse câteva feliuțe de măr și așteptase ca Kitt să-l aranjeze și ea pe TJ în mașină. Când Kitt închise portiera, Elizabeth îi zisese:

— Nu, nu ai face-o.

— Ce nu aș face?

— Nu ai sta toată ziua pe canapea și ai mânca bomboane dacă TJ ar fi ca Henry. Nu așa funcționează parentingul și știi bine asta. Tu crezi că fiecare mamă de copil obișnuit își spune: „Copilul meu nu e copil cu nevoi speciale, așa că nu am nimic de făcut; cred că voi face o comandă de bomboane prin e-mail de la Paris"? Crede-mă, mi-ar plăcea să stau întinsă și să mă îndop cu bomboane toată ziua în loc să am grijă de Henry – cărei mame nu i-ar plăcea? – dar întotdeauna există ceva pentru care să îți faci griji, un motiv pentru care au nevoie de tine. Dacă nu e vorba de sănătate, este vorba de școală sau de prieteni sau altceva. Nu se termină niciodată. Cum de nu știi asta?

Kitt își dăduse ochii peste cap:

— Este o glumă, Elizabeth. O figură de stil. Încerc să îți spun să te relaxezi puțin cu această atitudine de rahat: „Nu voi avea tihnă până când copilul meu nu va fi absolut perfect."

— Nu ai niciun drept să îmi spui să mă opresc, cum nici Teresa nu ar avea vreun drept să îți spună să nu mai faci tot ce faci pentru TJ, pentru că el poate merge.

— Asta e ridicol. Kitt se întorsese să plece.

Elizabeth îi tăiase calea:

— Gândește-te la asta. Dacă Rosa s-ar trezi mâine și ar fi ca TJ, ar fi un miracol. De-asta face Teresa toate terapiile alea. Dar oare asta înseamnă că are dreptul să îți spună că nu trebuie

să faci tot ce îți stă în putință pentru a-l ajuta pe TJ să-și depășească starea în care se află acum?

Kitt clătinase din cap:

— Relaxează-te. Este doar o nenorocită de glumă.

— Nu, nu cred că este. Cred că ești mâhnită. Ești geloasă că băieții au plecat din același punct, iar Henry a făcut progrese, în timp ce TJ nu a făcut și încerci să mă tragi înapoi și să mă faci să mă simt vinovată că te-am lăsat în urmă. Ei bine, știi ceva? Chiar mă simt vinovată. Recunoscând acel lucru, Elizabeth simțise toată revolta revărsându-se, lăsându-i cumva un sentiment plăcut, ca o furnicătură, ca atunci când începe să ți se dezmorțească un picior. Avea în sfârșit ocazia să spună tot ce îi stătea pe suflet: cât de vinovată se simțea, cât de dor îi era de Kitt, cât de rău îi părea că o judecase și o cicălise.

Deschise gura să spună toate acele lucruri, să-și ceară iertare, dar Kitt se prăbușise cu fața în mâini pe portbagajul mașinii sale. Elizabeth crezuse că plângea și se îndreptase spre ea, dar Kitt își descoperise fața. Nu văzuse nicio lacrimă. Expresia de pe fața ei era un amestec de lehamite și amuzament și o privire care spunea *„nu îmi vine să cred că vorbesc cu nebuna asta.*"

Kitt o privise, clătinase din cap și spusese:

— Ce rahat! Ești incredibilă, zău așa. Să fiu a dracului dacă asta nu e incredibil.

Elizabeth nu scosese nicio vorbă. Nu putuse.

Kitt oftase prelung. Fusese un oftat adânc, de epuizare.

— Crezi că îți spun să te oprești pentru că sper că, ce, Henry va redeveni autist? Ce fel de tâmpită nebună crezi că sunt? Nu sunt nici geloasă, nici furioasă pe tine, spusese ea. *Crezi că n-aș vrea ca și TJ să poată vorbi și să fie integrat într-o clasă normală cum este Henry? Normal că aș vrea. Sunt om. Dar mă bucur pentru tine. Numai că…*

Kitt respirase adânc din nou, dar de data aceea cu buzele țuguiate, ca o respirație de yoga, luând o doză de oxigen care să îi dea puterea să spună ceea ce avea de spus. Își îndreptase privirea spre Elizabeth și zisese:

— Uite, nu glumesc. Cred că ai muncit enorm să-l aduci pe Henry unde este acum. Doar că te chinuiești de atât de mult timp, încât nu mai știi când să te oprești. Cred că poate… și își mușcă buza.

— Poate ce?

— Cred că ai muncit mult să învingi autismul și acum te-ai ales cu Henry, băiatul care ar fi trebuit să fie de la bun început. Și cred că poate ție nu-ți place băiatul acesta. Este ciudățel și îi place să vorbească despre pietre sau mai știu eu ce altceva. Nu este Domnul Sociabil și nici nu va fi vreodată. Cred că speri să îl schimbi în copilul pe care ți-l dorești, în locul celui pe care îl ai. Dar nu există copil perfect și nici nu îl poți face să fie perfect administrându-i și mai multe tratamente. Sunt periculoase și nu are nevoie de ele. Este ca și când ai continua chimioterapia după ce ai scăpat de cancer. Pentru cine le faci, pentru tine sau pentru el?

Chimioterapie după ce ai scăpat de cancer. Inspectoarea menționase acel lucru cu o seară înainte, pentru a-i explica plângerea cu privire la abuz. Elizabeth o privise pe Kitt:

— Deci tu ai fost!

— Ce, ce am fost?

— Tu ai sunat la Serviciul pentru Protecția Copilului și le-ai spus că îmi abuzez copilul!

— Ce? Nu. Nu știu despre ce vorbești, spusese Kitt, dar Elizabeth știuse cu certitudine, după felul în care fața și gâtul lui Kitt se înroșiseră într-o secundă, după ritmul sacadat și stângaci al cuvintelor ei, după nervozitatea cu care ochii ei priviseră oriunde numai spre fața lui Elizabeth nu, că Kitt știuse exact la ce se referise. Trădare,

stinghereală, confuzie – toate se încolăciseră strâns în jurul gâtului lui Elizabeth, făcând-o să vadă puncte galbene. Nu mai putuse sta acolo nici o secundă în plus. Fugise spre mașină, trântise portiera și se cărase de acolo, ridicând praful în coloane subțiri asemănătoare unor tornade.

YOUNG

Nu își găsea mașina. Nu era nici pe locurile pentru persoane cu dizabilități din parcarea tribunalului și nici parcată pe stradă, în față. Pak nu spuse nimic, ci doar clătină din cap ca și când ea ar fi fost un copil uituc pe care el era prea obosit să-l mai certe.

— Cum ai putut uita unde este? Ai parcat-o acum câteva ore, spuse Mary.

Young își mușcă limba și își încleștă fălcile. În capul ei se năzăreau întrebări și acuzații precum bilele care pică la loterie, una după alta, iar acum, pe o stradă publică, cu fiica lor de față, nu era locul potrivit să le rostească.

Găsi mașina la două străzi distanță, pe un loc cu plată. În timp ce le făcea semn să o urmeze, zări cu coada ochiului hârtia pusă sub ștergător. Oare era o amendă de parcare? Se gândi că poate uitase să introducă monede în automatul de taxare. Apoi, își dădu seama că nici măcar nu își amintea să fi parcat acolo. Young trecu pe lângă containerele urât mirositoare de pe alee, aplecă umbrela pentru ca Pak să nu poată vedea parbrizul și înșfacă procesul verbal de amendă: 35 de dolari.

În cele trei ore care trecuseră de când găsise lista cu apartamente din Seul – timp în care ea condusese înapoi spre Pineburg, intrase în sala de judecată și asistase la mărturia Inspectoarei Heights – avusese impresia că totul fusese un vis. Nu un vis frumos, din acela care îți dă senzația că totul este posibil, și nici un coșmar, ci unul dintre visele acelea despre care ai jura că sunt reale, dar în care lucrurile sunt distorsionate suficient cât să te dezorienteze. *„Ce mă bucur să aud că vă mutați înapoi”,* spunea nota agentului imobiliar. O mutare internațională, fără un cuvânt spus nevestei. Oare plănuia să o părăsească, poate pentru o altă femeie? Sau poate avocata lui Elizabeth avusese

dreptate și el concepuse un plan de îmbogățire rapidă și apoi de evadare? Ce era mai bine, un soț adulter sau unul criminal?

Avea de gând să discute cu Pak. *Avea nevoie* să vorbească cu el și să oprească toate scenariile acelea care îi răvășeau gândurile. În timpul unei scurte pauze la tribunal, își ceruse scuze că nu îi spusese despre faptul că fusese concediat. Îi spusese că nu vrusese ca ea să știe că avea două slujbe, că nu vrusese să se îngrijoreze, dar că știa că ar fi trebuit totuși să îi spună. Sinceritatea lui Pak îi reaminti că el făcuse greșeli, cu siguranță, dar că era un om bun. Avea de gând să îi arate soțului ei ce descoperise – la obiect, fără să judece sau să facă acuzații – și să aștepte explicații din partea lui.

„Yuh-bo," ar spune ea, folosind cuvântul coreean pentru „soț", cum ar face o soție cumsecade, *„de ce ai ascuns țigări în magazie*?"

„Yuh-bo, ce făceai la Party Central în ziua exploziei?"

„Yuh-bo, ce ai făcut după ce ai plecat și m-ai lăsat singură în hambar?"

Cu cât se gândea mai mult la asta, cu atât mai mult își dădea seama că numai ea era de vină că nu știa răspunsurile. Nici măcar la ultima întrebare, cea mai importantă – ce făcuse el mai exact înainte de explozie – ea nu primise niciodată un răspuns clar. Se concentrase prea mult asupra poveștii care *trebuia* spusă, pentru a pune presiune pe Pak să-i spună ce făcuse *de fapt,* ce acțiuni exacte, clare presupunea *„a rămâne de gardă".*

Young îndesă procesul-verbal de parcare adânc în poșetă și îi închise fermoarul. Îl ajută pe Pak să se urce în mașină, puse înăuntru și scaunul cu rotile și porni motorul să plece spre casă, unde, în seara aceea, avea în sfârșit să pună întrebarea pe care fusese prea speriată și prea proastă să o pună în ultimul an: *„Yuh-bo, ai avut vreun amestec în producerea exploziei?"*

*

Era ora 20:00 când Young și Pak rămaseră singuri, în cele din urmă. În general, Mary pleca la plimbare prin pădure după cină, dar ploaia nu se oprea, așa că Young îi dăduse lui Mary 30$ și îi spusese că aceea era ultima zi înainte de a împlini 18 ani și îi propusese să ia mașina familiei și să se ducă să se întâlnească cu prietenii. Faptul că îi dădea așa mulți bani însemna că vor trebui să economisească chiar și mai mult luna următoare, dar merita pentru a nu mai trebui să aștepte. În plus, împlinirea vârstei de 18 ani reprezenta un moment important în viață. Nu își permiteau să iasă în oraș sau să cumpere un cadou, așa că aceea era un soi de recompensă.

Când se întoarse cu plasa din magazie, Pak era la masă și citea ziarul pe care îl luase din coșul pentru deșeuri reciclabile de la tribunal. Pak ridică privirea și spuse:

— Ești udă.

Probabil că încă ploua, dar ea nu-și dăduse seama, nici măcar nu simțise ploaia care o udase până la piele când se dusese la magazie să verifice plasa, ca să se asigure că lista cu locuințe era încă acolo și că nu halucinase în starea de amețeală în care se aflase. Ciudat cum nici măcar nu observase, dar după ce o spusese Pak, hainele ude de pe ea o enervară la culme. Plasa incriminatoare era la picioarele ei, acuzațiile îi stăteau în gât, dar singurul lucru asupra căruia se putea concentra era nylonul aspru al bluzei care i se lipea de piele, dându-i mâncărimi.

— Vrei să îmi arăți ceva? întrebă Pak lăsând ziarul jos.

Young se simți confuză preț de o clipă, întrebându-se cum de el știa că găsise ceva, dar apoi își văzu poșeta deschisă, cu procesul-verbal ițindu-se din ea.

Se holbă la soțul ei, care o privea asemenea unui părinte al cărui copil făcuse o năzbâtie. Simți fierbințeala cum îi urcă în sus de-a lungul gâtului și o furie care creștea pe măsură ce îl privea, în timp ce el nici măcar nu încercă să schițeze un gest de scuză pentru că îi umblase prin lucruri.

Young se duse spre masă și înșfăcă poșeta:

— Mi-ai scotocit în geantă?

— Te-am văzut ascunzându-l când erai la mașină. Treizeci și cinci de dolari sunt mulți bani. Cum ai putut face așa o prostie? Tonul lui Pak era blând, dar nu într-un mod bun. În vocea lui se simțea o nuanță de superioritate, de părinte care își ceartă copilul, învelită într-o blândețe forțată care să mascheze furia.

Și chiar *era* furios. Young își putea da seama de asta. După toate cele întâmplate în ziua aceea, după ce-i descoperise minciunile odată cu restul străinilor din sala de judecată, tot *el* era supărat pe *ea.* Dintr-odată, toată conversația lor păru ridicolă, iar anxietatea ei legată de dorința de a-l confrunta în legătură cu cutiuța de tablă i se păru caraghioasă și nu știu dacă să-i dea o palmă sau să râdă.

— Oare ce a fost în capul meu? spuse ea. Să vedem, oare la ce m-aș fi putut gândi, în loc de a plăti parcarea? În timp ce ridica plasa, simți cum o străbate un sentiment de putere și asta o ajută să se liniștească. Poate că mintea mea era la *asta.* Dădu drumul cutiei metalice pe masă. Aceasta căzu cu un zăngănit. Și la toate lucrurile pe care mi le-ai ascuns.

Pak privi cutia și se întinse spre ea. Clipi în momentul în care degetul său arătător atinse marginea și își retrase repede mâna, ca și când atinsese o fantomă și își dădu seama că era aievea.

— De unde ai asta? Cum a ajuns la tine?

— Ai găsit-o? Dar i-am dat-o lui… Pak privi cutia, apoi își întoarse privirea și ochii începură să i se miște repede, ca și când s-ar fi chinuit să-și amintească ceva, cu fața schimonosită de o

confuzie totală. Young se întrebă dacă el chiar credea că le-o dăduse soților Kang.

Pak clătină din cap:

— Trebuie să fi uitat să le-o dau și gata. Și ce-i cu asta? Aveam câteva țigări vechi puse deoparte și nu mi-am dat seama. N-are nicio importanță.

Ceea ce spunea părea credibil. Dar guma de mestecat, odorizantul *Febreze,* lista cu apartamente – toate acelea dovedeau că folosise cutia ca să ascundă lucruri în ea cu o vară înainte. Nu, Pak mințea, așa cum făcuse în biroul lui Abe. Ea își amintea răceala pe care o simțise, văzând cât de convingător putea să fie când insista să afirme că e adevărat ceea ce ea știa că sunt minciuni. Continua să facă aceleași lucruri și se aștepta să o prostească. Pak păru să interpreteze tăcerea ei drept acceptare. El împinse cutia și spuse:

— Bine, ne-am înțeles. O vom arunca și vom uita toate astea. Ridică mâna cu procesul-verbal de parcare. Acum să vorbim despre asta.

Young i-l smulse din mână și îl rupse în două.

— Procesul-verbal? Procesul-verbal nu înseamnă nimic. Doar niște bani, pe care îi dai și s-a rezolvat. Dar asta? Ea luă cutiuța de tablă și o scutură, făcând lucrurile din ea să zornăie, apoi o trânti pe podea, iar cutia se deschise. Vezi țigările astea? *Camel*, exact ca țigara pe care cineva a folosit-o ca să ne ucidă pacienții pe proprietatea noastră. Și gumă de mestecat și odorizant *Febreze,* chestii pe care oamenii le folosesc ca să ascundă faptul că fumează. Toate ascunse în magazia noastră. Iar tu crezi că toate astea nu contează, după ce ți-ai petrecut ziua jurând în sala de judecată că nu mai fumezi? Ba contează. Sunt dovezi. Luă pachetul agentului imobiliar și îl trânti pe masă. Și ce ar face avocatul cu ăsta? Ce ar spune jurații dacă ar ști că, exact înainte de explozie, tu planificai în secret să te muți la Seul?

Pak luă pachetul și privi atent coperta.

— Sunt soția ta. Cum mi-ai putut ascunde asta?

Răsfoi pachetul. Ochii i se opreau pe fiecare pagină ca și când s-ar fi străduit să proceseze informațiile, să priceapă ceva.

Văzând privirea goală și incertă a lui Pak, furia lui Young se dizolvă, transformându-se în îngrijorare. Doctorii o avertizaseră că ulterior ar putea apărea și alte simptome. Oare leziunile îi afectaseră creierul și uitase totul despre acea listă?

— Yuh-bo, spuse ea, ce este? Spune-mi.

Pak își întoarse privirea spre fața lui Young, apoi spre mâna ei, ca și când uitase că ar fi fost acolo. El se încruntă, apoi oftă adânc.

— Îmi pare rău. Era doar un vis prostesc. De aceea nu ți-am spus de el.

— Ce să-mi spui? zise ea. Un nou val de greață îi contractă abdomenul. Credea că ar fi o ușurare să audă adevărul, să știe că toate astea nu erau doar în mintea ei, dar acum că Pak mărturisea, părând chinuit de remușcări, ea și-ar fi dorit să se poată întoarce în timp câteva momente, la punctul în care îngrijorarea ei era încă neconfirmată, iar furia ei nejustificată.

— Îmi pare rău, spuse el. Țigările, le-am păstrat. Știam că trebuie să mă las, și m-am lăsat, nu am mai fumat, dar îmi plăcea să le am. De câte ori îmi făceam griji pentru ceva, mă ajuta și numai… senzația, faptul că le miroseam. Și mirosul este așa de puternic chiar și fără să le fumezi, încât am cumpărat odorizantul și guma. Nu voiam ca tu să știi pentru că… pentru că părea o *prostie.* Sunt atât de slab.

O privi fix în ochi, cu o expresie chinuită.

— Și apartamentele? întrebă ea.

— Ah, asta… Își frecă fața cu mâna. Nu erau pentru mine. Este doar… lucrurile mergeau așa de bine încât m-am gândit că, poate, l-am putea ajuta pe fratele meu să se mute în Seul. Știi cât de mult își dorește asta. Pak clătină din cap. Oricum, ai văzut prețurile. I-am spus că nu putem să-l ajutăm și asta a fost tot. Am vrut să arunc lista, dar am

uitat complet de ea după explozie. Oftă din nou. Ar fi trebuit să îți spun, dar mai întâi am vrut să aflu prețurile. Și după ce le-am aflat, nu am mai avut de ce să îți spun.

— Dar agentul imobiliar zicea că urma să te muți înapoi în Coreea.

— Normal că asta i-am spus. Dacă i-aș fi spus că fac doar niște verificări, ce ar mai fi stimulat-o să mă ajute?

— Deci spui că nu intenționai să te întorci în Coreea?

— De ce aș face așa ceva? Am muncit așa de mult aici. Chiar și acum, încă îmi doresc să rămân aici și să fac lucrurile să meargă. Tu nu? Fața lui era ușor întoarsă spre stânga, ochii larg deschiși și mirați precum cei ai unui cățeluș care se uită la stăpânul său, iar ea se simți vinovată pentru că se îndoise de motivele lui.

— Dar cum rămâne cu *Centrul Comercial Creekside?* întrebă ea. Știu că nu te-ai dus la *Walgreens* după pudră. Îmi amintesc că am folosit amidon de porumb în ziua aceea.

Pak își puse mâna peste a ei:

— M-am gândit să-ți spun, dar am vrut să te protejez. Nu voiam ca tu să trebuiască să mai minți ca să mă aperi. Privi în jos și urmări cu degetul venele verzui de pe mâna ei. Am luat baloane de la *Party Central.* Voiam să scap de protestatari. M-am gândit că dacă reușeam să cauzez o pană de curent și să dau vina pe ei, poliția i-ar fi îndepărtat.

Camera păru să se clatine. Young presupusese asta, o bănuise din momentul în care văzuse baloanele din fotografie, dar faptul că auzea din gura lui confirmarea o șocă. Era ciudat – soțul ei stătea chiar în fața ei și recunoștea că i-a ascuns o infracțiune, dar în loc să o îndepărteze, confesiunea o făcu să se simtă mai bine decât se simțise toată ziua. Adevărul era că el nu *era obligat* să-i facă această mărturisire. Ea nu avea nicio dovadă, ci doar bănuieli, și el ar fi putut cu

ușurință să inventeze o poveste, dar alesese să fie onest. Asta îi dădu speranțe că, poate, toate celelalte lucruri pe care i le spusese în seara aceea erau adevărate. Ea îi zise:

— De aceea ai plecat din hambar în seara aceea? Avea legătură cu baloanele?

El aprobă din cap și își mușcă buza.

— Îmi pare rău. Știu că nu ar fi trebuit să te las singură. Dar, când a sunat poliția, au spus că urmau să vină să ia baloanele ca să ridice amprente de pe ele. Astfel, aș fi avut dovada că protestatarii erau responsabili și aș fi putut obține un ordin de restricție. Atunci mi-am dat seama că nu ștersesem baloanele și nu voiam să găsească amprentele mele pe ele. M-am gândit că aș putea rezolva problema în câteva minute, dar mi-a fost greu să le cobor și, apoi, am văzut protestatarii. M-a speriat ideea că ar putea încerca ceva și atunci te-am sunat să îți spun că nu mă voi putea întoarce decât după terminarea ședinței.

— De aceea era Mary cu tine, ca să te ajute? *Ea* știa toate lucrurile astea?

— Nu, spuse el, și Young simți că i se luă o greutate de pe piept. Una era ca soțul tău să țină secrete față de tine, dar cu totul alta era să i le spună fiicei tale. Pak spuse: Nu, i-am spus doar că am nevoie de ajutorul ei să cobor baloanele. Și *chiar* m-a ajutat. A căutat prin magazie și a găsit niște bețe cu care să încercăm să ajungem la baloane. Ba chiar am încercat să o ridic pe ea.

Young privi spre mâinile lor, pe care acum și le țineau împreunate strâns pe masă.

— Yuh-bo, spuse Pak, îmi pare rău. Trebuia să îți spun toate astea mai repede. Nu-ți voi mai ascunde niciodată nimic de acum înainte.

Ea îl privi în ochi și dădu din cap aprobator. Tot ceea ce spunea el avea logică și, în sfârșit, astea nu mai erau minciuni. Da, făcuse niște lucruri îndoielnice – mințise în legătură cu slujba lui din Seul, ascunsese cutiuța de tablă cu țigări, mințise

în legătură cu baloanele. Dar acelea erau niște lucruri mărunte. Practic, erau lucruri rele, dar nu *cu adevărat* rele. Așa cum sunt minciunile nevinovate. El chiar avea patru ani de experiență în HBOT în Seul, chiar dacă își schimbase slujbele, și asta era ceea ce conta. Și ce dacă ascunsese o cutie de țigări dacă nu făcea altceva decât să se uite la ele, să le folosească drept sprijin pentru gândurile lui? Baloanele erau cele mai îngrijorătoare, pentru că, dacă nu ar fi căzut curentul în seara aceea, el ar fi rămas în hambar și ar fi închis oxigenul și ar fi deschis trapa mult mai repede. Dar tot Elizabeth fusese cea care cauzase incendiul și care era responsabilă pentru toate relele ce rezultaseră din acțiunea ei.

Young își împreună degetele cu ale lui Pak, încrucișându-le. Își spuse că greșise că se îndoise de soțul ei. Dar chiar în timp ce îl asigura că îl credea, că îl ierta, că avea încredere în el, simți cum ceva nu îi dădea pace, ceva nedefinit care îi spunea că povestea lui nu era în regulă, ceva mic care i se strecura până în străfundurile minții precum o gărgăriță într-un sac de orez.

Doar mai târziu în seara aceea, poveștile lui Pak i se derulară în minte ca un film în timp ce stătea întinsă în pat și își dădu seama ce nu era în regulă.

Dacă Mary și Pak lucraseră împreună perioade lungi, amândoi lângă stâlpul de utilități, de ce vecinul lor raportase că văzuse o singură persoană?

MATT

Ploaia se juca cu mintea lui. Mai devreme, când Janine condusese spre casă și fusese furtună, nu fusese așa de rău. Violența zgomotului – bubuitura tunetelor abia perceptibilă dincolo de tumultul picăturilor de ploaie care loveau mașina, cu viteză și furie – îl calmase, iar Matt își pusese mâna pe tavanul mașinii, deasupra capului, imaginându-și cum presiunea apei i-ar lovi trupul, poate i-ar atinge nervii de sub cicatricele adânci și l-ar face să simtă ceva. Dar până ajunseră acasă, furtuna se liniștise, iar acum burnița. Apa făcea doar niște zgomote surde când lovea geamul de la baie – un soi de șuierat înfundat care se strecura prin aerul umed și i se furișa prin vene, dându-i mâncărimi în jurul gâtului și la umeri.

Își băgă degetele sub tricou și își frecă pielea, căci asta era tot ceea ce mai putea face acum că nu mai avea unghii. Era ciudat că odinioară unghiile i se păreau lipsite de utilitate, un soi de elemente remanente, și acum îi lipseau așa de mult. Le-ar fi înfipt în carne să se *scarpine.* Se frecă și mai tare, căutând o senzație de ușurare, dar cicatricele netede de pe degetele sale nu reușeau decât să alunece pe pielea rece și umedă, iar mâncărimea se intensifica și se împrăștia în tot corpul – în jos pe brațe, până la mâini, ascunzându-se sub stratul impenetrabil de țesut cicatrizat. Deodată, mușcăturile țânțarilor veniți de la pârâu cu o seară înainte se treziră la viață, iar urmele de pe brațele sale se înroșiră precum macii pe câmp.

Se dezbrăcă și porni dușul, setând modul jet pentru masaj. Când intră sub duș, jetul puternic de apă rece îl pătrunse, anulând mâncărimea precum o bombă care șterge totul în jur. Comută pe apă mai caldă, își băgă capul sub jet și încercă să-și organizeze gândurile dezlânate în liste organizate. Lui Janine îi plăceau listele. Le folosea când se

certau *„aveau discuții”,* l-ar fi corectat ea) pentru a demonstra că argumentele ei erau logice și corecte. *„Nu te acuz de nimic”,* spunea ea, *„doar pun lucrurile pe listă. Iată ce știu. Primul lucru: bla. Al doilea lucru: bla, bla.*” Ea se pricepea la numerotarea lucrurilor, iar acum și el trebuia să-i urmeze exemplul, să preia formatul. Închise ochii și respiră, încercând să se concentreze pe ceea ce știa – fără întrebări sau conjuncturi, doar fapte concrete pe care le putea enumera:

> FAPTUL 1: Înainte de explozie, Janine aflase cumva că Mary, și nu o stagiară de la spital, îi trimitea bilete.
> FAPTUL 2: Janine se aflase la Submarinul Miracol cu 30 minute înainte de producerea exploziei.
> FAPTUL 3: La momentul acela, Janine fusese furioasă și o confruntase pe Mary și o mințise (spunându-i că el se plânsese de faptul că Mary îl agasa).
> FAPTUL 4: Janine aruncase în Mary cu țigări *Camel,* chibrituri de la *7-Eleven* și cu un bilet mototolit cu logoul H-Mart. (FAPT CONEX NR. 4A: Elizabeth susținea că găsise țigările, chibriturile de la *7-Eleven* și biletul mototolit cu logoul H-Mart în aceeași seară, în aceeași pădure.)
> FAPTUL 5: Janine nu îi spusese niciodată nimic din toate acestea. Ea îi spusese lui, polițiștilor și lui Abe că fusese acasă toată seara în care avusese loc explozia.

Exact acel ultim fapt – secretele și minciunile ei – era cel care îl enerva cel mai tare. Trecuse un nenorocit de *an* întreg și ea nu spusese un singur cuvânt despre țigările pe care le luase din torpedoul mașinii sau din buzunare sau de unde naiba le găsise și pe care, practic, le dăduse ucigașului. În tot acest timp, îl lăsase să pretindă

că treaba asta cu țigările nu avea nicio legătură cu el, să pretindă că *ea* nu știa că el se preface. Dumnezeule!

Dă-o dracului de listă! Dă-le dracului de fapte! Era momentul să pună niște întrebări. Ce știa și ce nu știa Janine despre el și Mary? Cum mama naibii de aflase și de ce nu venise să vorbească cu el? De ce acționase pe la spatele lui și confruntase o adolescentă, aruncase cu rahat în ea, pentru numele lui Dumnezeu? Și după ce Mary fugise, oare Janine lăsase lucrurile acolo, să fie găsite de oricine? Sau oare… era posibil să fi fost, cum spusese Shannon, că cel care aruncase lucrurile acelea era criminalul, iar acel cineva era chiar soția sa? Dar de ce? Pentru a-l răni? Pentru a o răni pe Mary? Pe amândoi?

Matt luă buretele de baie. Mușcăturile de țânțari îl scoteau din minți – apa caldă îi intensificase mâncărimea – și fiecare celulă a creierului său tânjea după ceva, orice care să-i aline mâncărimea îngrozitoare sau să îi permită să se scarpine până la sânge. Se frecă cu putere și repeziciune, savurând senzația de alinare pe care buretele de baie i-o dădea în timp ce îi intra în piele, lăsând în urmă furnicăturile date de săpunul cu mentă care intra în piele.

— Iubire? Ești acolo? Ușa de la duș fu deschisă brusc.

— Aproape am terminat, răspunse el.

— Este Abe. A venit la noi. Janine părea panicată. Avea fruntea încrețită, iar liniile de pe pielea ei făceau zigzaguri în toate direcțiile. Zice că trebuie să vorbească cu tine chiar acum. Pare supărat. Cred… își duse mâna la gură și își roase unghiile, că s-ar putea să fi aflat.

— Să fi aflat ce? întrebă Matt.

— Știi tu ce. Janine îl privi în ochi. Despre țigări. Despre tine și Mary.

*

Janine avea dreptate. Abe era agitat. Încerca să ascundă asta, căci zâmbi și îi strânse mâna lui Matt pentru a-l saluta (Matt detesta strângerile de mână, detesta privirile pline de repulsie și totuși curioase ale oamenilor înainte să îi atingă mâna deformată, dar tot erau mai bune decât să se prefacă că nu vede că oamenii îi întind mâna). Abe era agitat și vocea lui păru să prevestească ceva de rău augur atunci când le spuse că trebuie să le vorbească separat, între patru ochi, mai întâi lui Matt. Asta însemna probabil că Janine avusese dreptate când spusese că Abe aflase despre el și Mary, despre fumat și toate celelalte. Ce altceva l-ar fi putut face pe Abe să-l privească așa (sau mai curând să *nu* îl privească), ca pe un suspect mai degrabă decât ca pe martorul său cheie?

Când rămaseră singuri, Abe spuse:

— Am depistat operatorul care a preluat apelul cu privire la incendiere.

Matt își înfrână un oftat adânc; vizita nu avea legătură cu Mary până la urmă. Intensitatea sentimentului de ușurare îl făcu pe Matt să-și dea seama încă o dată cât de prost fusese că făcuse ceva care îl făcea să simtă atât de multă rușine și numai la gândul că ar putea fi descoperit.

— Bine, deci cine a fost? Pak?

Abe își puse mâinile pe bărbie, cu degetele așezate ca o turlă răsturnată. Părea că încearcă să ia o decizie.

— Vom ajunge și acolo. Dar mai întâi vreau să arunci o privire pe asta. Cu o mână puse documentul pe masă cu toată palma, de parcă ar fi pălmuit masa. Aceasta este lista cu înregistrările telefonice în legătură cu care ai fost interogat, cea în care figurează apelul privind incendierea. Uită-te la numărul de telefon și la orele fiecărui apel și spune-mi dacă vezi vreun apel pe care nu-l recunoști.

Matt privi desfășurătorul. Majoritatea erau apeluri către serviciul de mesagerie vocală, spital, câteva către birou, unele către Janine. Era și unul către clinica de fertilitate, lucru neobișnuit, căci de obicei Janine se ocupa de asta, dar nu foarte mult, pentru că uneori mai suna și el dacă se întâmpla să întârzie pe drum încolo.

— Nu. Singurul apel care îmi atrage atenția este cel către societatea de asigurări.

Abe îi dădu un al doilea document: o altă listă de înregistrări telefonice, dar acesteia îi lipsea partea de sus cu data și numărul de telefon.

— Dar asta? întrebă Abe. Ți se pare ceva ciudat la ea?

Această listă, ca și prima, indica apelurile către și de la serviciul său de mesagerie vocală, spital, birou și biroul lui Janine.

— Nu. Nimic ciudat, spuse Matt.

— Dacă excluzi apelul către asigurări, este vreuna dintre aceste liste mai reprezentativă pentru apelurile pe care le faci de obicei?

Matt privi din nou.

— Cred că a doua, pentru că de obicei nu sun la clinica de fertilitate. Dar de ce? Despre ce e vorba?

Abe atinse cele două foi de pe masă.

— Aceste două liste de apeluri sunt de fapt din aceeași zi. Asta, bătu cu degetele pe a doua – este lista aferentă mobilului lui Janine, nu al tău.

Matt își plimbă privirea între cele două liste. Ceva în tonul cu care Abe spusese *„nu al tău*” – tonul acela misterios de genul „te-am prins!” pe care îi plăcea să-l folosească la tribunal – îi spunea lui Matt că acesta era un aspect important, dar nu se prindea. Ce-i scăpa?

Abe spuse:

— Înțeleg că aveți același tip de telefon cu clapetă și că le-ați încurcat o dată, chiar în preajma acelei zile în care s-a făcut apelul către societatea de asigurări, nu-i așa?

Așa era? Asta era problema cu reconstituirea evenimentelor din trecut: acum, 21 august 2008 era o Zi Foarte Importantă, data Apelului, dar atunci nu fusese decât o altă zi oarecare, cu toate drumurile și examinările specifice oricărei alte zile. Cine își mai putea aminti dacă încurcarea telefoanelor – neconvenabilă, într-adevăr, dar nu un lucru pe care să-l notezi pentru posteritate – se întâmplase chiar în data aceea sau într-o alta dintre multele ca ea.

Matt dădu din cap.

— Habar nu am când a fost asta. Dar ce… Stai puțin, vrei să spui că… crezi că *Janine* a sunat?

Abe nu spuse nimic, ci continuă să-l privească cu privirea aceea stupidă care spunea *„nu-ți zic nimic”*.

— Asta a spus tipul de la departamentul de servicii pentru clienți? întrebă Matt. Spune-mi! Chiar acum!

Abe își miji ochii preț de o clipă.

— Nu a fost Pak. A fost cineva cu o engleză normală, fără niciun accent. Se făcea un studiu de marketing pe atunci și trebuiau să noteze orice lucru neobișnuit de genul acesta.

— Nu, nu are cum să fi fost Janine. Nu avea de ce să sune. Adică, de ce să fi făcut asta?

— Ei bine, dacă aș fi Shannon Haug, aș zice că a complotat cu Pak să ia 1,3 milioane de dolari și a sunat ca să se asigure că societatea de asigurări va plăti dacă aveau să-și pună în aplicare planul de a da foc hambarului și a da vina pe altcineva.

Matt îl privi pe Abe. Acesta vorbea fără să clipească, ca și când nu voia să piardă nicio microsecundă din reacția lui Matt.

— Dar tu? întrebă Matt. *Tu* ce ai spune?

Buzele lui Abe se relaxară într-un soi de zâmbet sau rânjet. Matt nu putea decide ce era.

— Evident, depinde de ceea ce aveți de declarat tu și Janine. Dar sper să pot spune jurații lor că Shannon este melodramatică, ca de obicei, și că

aici nu este vorba decât de doi soți care într-o zi și-au încurcat telefoanele, iar soția a făcut apeluri obișnuite, dintre care unul s-a întâmplat să fie un apel prin care voia să verifice dacă societatea la care lucra în calitate de consilier medical beneficia de o poliță de asigurare adecvată.

Felul acela în care avocații puteau să ia o serie de fapte și să le învârtească în direcții opuse îl cam speria pe Matt. Nu că asta nu se întâmpla și în medicină – doi medici puteau pune diagnostice complet diferite pentru aceleași simptome, se întâmpla mereu. Dar cel puțin medicii încercau să afle adevărul. Matt avea senzația că pe Abe îl interesa adevărul numai în măsura în care acesta corespundea teoriei sale asupra cazului; altminteri, nu foarte tare. Orice dovezi noi care nu corespundeau nu constituiau un motiv să-și regândească poziția, ci unul de a găsi explicații.

— Deci, zise Abe, te întreb din nou. A fost 21 august 2008 ziua în care v-ați încurcat telefoanele? Dă-mi voie să-ți reamintesc că tu însuți ai spus că lista apelurilor lui Janine, și puse degetul pe a doua listă, este mai reprezentativă pentru apelurile pe care le faci tu de obicei.

Această întrebare îi confirma bănuielile. Abe vorbea cu el *nu* ca să găsească adevărul, ci să-l învețe să coroboreze acea versiune a evenimentelor care putea demonta Noile Dovezi Problematice. Asta îl enerva, faptul că devenea un pion în jocul lui Abe de control al daunelor. Dar dacă nu intra în joc, ar fi fost puse alte întrebări despre Janine și lui Janine, lucru pe care nu-l putea lăsa să se întâmple. Matt dădu din cap:

— Cred că 21 august a fost ziua în care ne-am încurcat telefoanele.

— Și îmi imaginez că, fiind consilierul cu cea mai fluentă engleză, Janine era cea care se ocupa de multe aspecte, inclusiv de cel al asigurărilor. Astea sunt lucrurile pe care ți le amintești?

— Da, spuse Matt. Exact astea sunt.

*

Ieși pe terasă și privi prin perdele umbrele lui Abe și Janine, care stăteau la masă față în față, ca doi adversari într-un joc de șah. Ploua exact la fel cum se simțea și el: slab și leneș, ca și când norii ar fi obosit de la atâta tunat și acum moțăiau și li se prelingea din gură, când și când, câte un pic de salivă. Matt detesta burnița de după furtunile de vară ca cea de acum și ura când pielea i se înmuia și devenea lipicioasă. Dar în seara aceea i se părea potrivită nefericirea. Aerul umed și cald i se părea greu de respirat, îi apăsa plămânii și-l chinuia.

I se păruse suficient de rău și mai devreme, cu ceea ce știa atunci, și anume că Janine fusese la locul faptei, cu arma crimei în mână și furia curgându-i prin vene, chiar înainte de explozie. Iar acum se mai adăuga la asta și Faptul NR. 6, pe care îl aflase prin bunăvoința lui Abe: Janine sunase la societatea de asigurări a Submarinului Miracol pentru a se interesa cu privire la acoperirea în caz de incendiere, chiar cu o săptămână înainte ca acesta să fie distrus prin incendiere. La dracu'!

Când văzu umbrele siluetelor ridicându-se și plecând, urmate de scârțâitul și închiderea ușii, pentru un moment îi veni ideea să fugă. Cât de ușoare și mult mai plăcute ar fi putut fi următoarele câteva ore dacă s-ar fi urcat în mașină și ar fi condus de-a lungul Centurii de câteva ori, cu ceva muzică hard rock dată la maxim în difuzoare. În schimb, el intră în bucătărie, fără să se mai obosească să-și scoată pantofii, așa cum îi plăcea lui Janine, scoase sticla de gin *Tanqueray* din congelator și bău cu înghițituri mari. Dă-i dracului de pantofi, dă-l dracului de pahar.

Lichidul rece ca gheața i se duse pe gât, arzându-i gâtlejul și oprindu-se în stomac precum o băltoacă fierbinte. Căldura îi invadă brațele și

picioarele aproape instantaneu, învăluind celulă cu celulă – ca un domino din acela lung și complicat, făcut din mii de piese care cad una după alta, dar atât de repede încât ultima cade la câteva secunde după prima.

Matt tocmai ducea sticla din nou la gură când intră Janine.

— Nu pot să cred că ai făcut asta! spuse ea.

Dădu iar sticla peste cap și luă o înghițitură. Îl gâdilă pe limbă. Era o senzație apropiată de amorțeală.

Janine înșfacă sticla și o trânti pe blatul mobilei. Zgomotul de sticlă izbită de blatul de granit îl făcu să tresară.

— Abe mi-a spus că i-ai zis că eu am sunat să mă interesez cu privire la incendiere. De ce dracu' ai spune asta tocmai unui *procuror?* Și ce naiba te-a făcut să crezi asta?

Matt se gândi să protesteze, să spună că el nu zisese așa ceva, ci doar constatase că ar fi existat acea posibilitate, dar în fond, care era problema? De ce să fie laș și să se învârtă în jurul cozii când putea trage direct la țintă? O privi pe Janine, inspiră și spuse:

— Știu despre seara exploziei, despre faptul că te-ai întâlnit cu Mary.

Avu senzația că răsfoiește cartea despre identificarea emoțiilor faciale pe care Elizabeth o folosea când îl chestiona pe Henry și care furniza câte o imagine pentru fiecare emoție. Șoc. Panică. Teamă. Curiozitate. Ușurare. Toate se perindau pe fața lui Janine într-o succesiune rapidă, înainte de a face loc ultimei emoții: resemnarea. Janine își întoarse privirea.

Matt spuse:

— De ce nu mi-ai spus niciodată? A trecut un *an* întreg și tu nu mi-ai spus nimic?

Figura lui Janine se schimbă. Expresia defensivă dispăru imediat și fu înlocuită de una diferită. Părea a fi cu totul altă persoană. Era ca un taur

pregătit de atac: bărbia în piept, pupilele contractate și toată indignarea zăvorâtă în ea începu să clocotească, gata să izbucnească.

— *Tu* îmi ții *mie* prelegeri? Serios? Și cum rămâne cu țigările tale, cu chibriturile, cu nenorocitul de bilet pe care i l-ai scris unei *adolescente*? Nu te-am văzut să vii să mi te destăinui! Cine ține secrete incriminatoare aici?

Cuvintele lui Janine erau ca niște țurțuri care străpungeau căldura îmbibată cu alcool care-l învăluia. Avea dreptate, desigur. Cine se credea el de era așa ipocrit? El fusese cel care începuse toate astea: ascunsul, minciunile, secretele. Simțea că fiecare mușchi din corp, de la sprâncene până la gambe, i se dezumflă și cedează.

— Ai dreptate, zise el. Ar fi trebui să îți spun… demult.

Cvasi-scuza lui păru să potolească furia lui Janine, căci cutele de pe fruntea acesteia se estompară puțin.

— Atunci, spune-mi! Totul!

Era ciudat oarecum faptul că el își imaginase acel moment în care avea să fie nevoit să îi spună despre Mary și totuși, acum că venise, se simțea mai ușurat decât crezuse. Începu prin a-i spune adevărul, că fusese stresat de toată chestia cu infertilitatea și că își cumpărase țigările așa, dintr-un capriciu, probabil într-un efort de sabotaj. Faptul că recunoștea asta îi destabiliza poziția în discuție – poate chiar în căsătorie – dar așa stăteau lucrurile cu mințitul: ocazional trebuia să introduci sâmburi de adevăr rușinos ca să poți deturna atenția de la lucrurile pe care trebuie cu adevărat să le ascunzi. Îi era atât de ușor să-și consolideze minciunile cu aceste fragmente de sinceritate vulnerabilă și apoi să modifice detaliile pentru a construi o poveste credibilă. Îi spuse că Mary îl surprinsese fumând lângă pârâu și că o lăsase să-i cerșească țigări, deși știa că era prea mică pentru asta (adevărat), că se simțise vinovat (adevărat, dar

nu din cauza fumatului) și că se hotărâse să nu mai facă asta niciodată (fals), dar că apoi ea îi ceruse să cumpere țigări pentru ea și prietenii ei (fals) și apoi începuse să-i trimită bilețele prin care îi cerea să se întâlnească cu ea (adevărat) să îi aducă țigări (fals) și că el îi ignorase toate mesajele (fals), care trebuie să fi fost cel puțin zece la număr (adevărat), până când, într-un final, decisese că trebuia să pună capăt acelor lucruri (adevărat, deși, din nou, nu din cauza fumatului) și îi trimisese acel ultim bilet în care îi spunea că totul trebuia să înceteze și o chema să se întâlnească cu el în seara aceea la 20:15 (adevărat).

Janine spuse:

— Deci, țigările pe care le-am găsit sunt cele pe care le-ai cumpărat în acea primă zi?

Matt răspunse că da, bineînțeles că luase un singur pachet (fals) și că – cel mai adevărat și deopotrivă cel mai puțin adevărat lucru pe care îl spuse – *„s-a întâmplat doar o dată”* (era adevărat că se întâmplase doar o dată, o singură dată oribilă, umilitoare, de ziua de naștere a lui Mary, când ea se împiedicase și căzuse peste el, dar era fals în ceea ce privea fumatul).

Preț de un minut după ce își termină povestea, Janine nu spuse nimic. Ea ședea la masă, în fața lui și îl privea fără să spună un cuvânt, ca și când ar fi încercat să citească ceva pe fața lui. El se uită spre ea și menținu contactul vizual ca și când ar fi provocat-o să nu-l creadă. În cele din urmă, ea își întoarse privirea și spuse:

— În seara dinaintea exploziei, când i-am găsit biletul, de ce nu mi-ai spus atunci?

— O cunoști. Suntem prieteni cu părinții ei și te-ai fi putut simți obligată să le spui și nu mi se părea că e mare scofală. Era supărător, dar… Matt ridică din umeri. Cum ai aflat?… Că nu era o rezidentă, vreau să spun.

— În ziua următoare, spuse Janine, treceam pe lângă mașina ta în parcarea spitalului și am văzut

un bilet pe scaun pe care scria ceva despre o întâlnire la ora 20:15.

Asta era vrăjeală. Nu avea cum să fi lăsat biletul la vedere. El ar fi putut paria că Janine își petrecuse toată dimineața căutându-i prin buzunare, e-mailuri, chiar și în gunoi.

— Având în vedere că HBOT se termină după ora 20:00, continuă ea, m-am gândit nu erau prea multe persoane cu care te puteai întâlni. Cu siguranță nu putea fi o rezidentă. Așa că am căutat în mașină și am găsit un alt bilet care menționa ceva despre cuvinte pentru SAT. Așa că a devenit destul de clar despre cine era vorba.

Matt își aminti de bilețelul acela. Mary întotdeauna îi lăsa bilețelele sub ștergător, dar ploua, așa că folosise cheia de rezervă din suportul magnetic de sub mașina lui și pusese bilețelul pe volan. Îi desenase o față zâmbitoare, iar el râsese de tinerețea și inocența ei.

— Deci, de ce nu mi-ai vorbit despre asta? întrebă Matt cu blândețe, având grijă să sune ca o întrebare pusă din curiozitate, nu ca o acuză.

— Nu știu. Cred că nu eram sigură de ceea ce însemnau toate astea, așa că m-am dus să văd. Dar ședința se amânase, iar ea era singură, așa că doar am… Janine își privi mâinile și folosi vârful unui deget pentru a urmări liniile din palma celeilalte mâini, ca o ghicitoare. Cum ai aflat? întrebă ea.

— M-am dus să vorbesc cu ea seara trecută. Abe spusese ceva despre faptul că ea urma să depună mărturie, iar eu nu vorbisem cu ea de un an, așa că m-am gândit că ar trebui să aflu ce urma să spună, înțelegi?

Janine dădu ușor din cap, aproape imperceptibil și lui Matt i se păru că observă o umbră de ușurare când îi spuse că nu vorbise cu Mary în tot acel timp.

— Credeam că nu-și amintește nimic, spuse Janine. Young așa a spus.

— Poate nu explozia, dar cu certitudine își amintește de – Matt căută cuvântul cel mai potrivit – vizita ta din seara aceea. Ea mi-a spus despre asta doar pentru că presupunea că deja îmi spuseseși. Matt înghiți restul de cuvinte care se buluceau să-i iasă din gâtlej, acele *„de ce dracu' nu mi-ai spus"*. Aflase anterior că certurile într-o căsnicie erau precum legănatul pe balansoar. Vina trebuia distribuită cu mare atenție. Dacă pui prea multă vină pe umerii unuia dintre soți, balansoarul se înclină spre pământ și e posibil ca ei să se ridice în picioare și să plece, lăsându-te să cazi în fund.

Janine își roase pielea din jurul unghiilor. După un scurt răgaz, ea spuse:

— Nu mi s-a părut necesar. Să îți spun, vreau să zic. Muriseră oameni, tu aveai arsuri, ea era în comă, iar bilețelele și faptul că eu vorbisem cu ea mi se păreau niște prostii lipsite de importanță. Nimic nu mai părea să conteze în momentul acela.

„În afara faptului că erai acolo, la locul crimei, la momentul crimei, cu arma în mână," gândi Matt. „Poliției i s-ar părea foarte important."

Ca și când ar fi știut ce gândea el și ar fi realizat cum sunase scuza ei, Janine zise:

— Când poliția a început să vorbească despre țigări, m-am gândit să deschid gura, dar ce puteam să spun? Că am condus timp de o oră pentru a mă întâlni cu o fată și a-i spune să înceteze să îi mai trimită bilețele soțului meu? Ah, și da, apropo, înainte să plec, i-am dat țigări și chibrituri, posibil chiar cele care au cauzat explozia?

„I-am dat". Și pe când se minuna de modul în care ea reușea să arunce cu rahat în cineva și să facă asta să pară vreun soi de dar, el își dădu seama de semnificația și mai profundă a cuvintelor pe care le folosise Janine. *„I-a dat"* însemna că cea care primise, adică Mary, intrase în posesia obiectelor în discuție.

— Stai, deci după ce, ăăă, i-ai dat chestiile alea, este posibil ca ea să le fi aruncat și să le fi lăsat

acolo, cât timp *tu* erai încă prezentă sau tu ai plecat și ai lăsat-o pe *ea* acolo cu ele?

Alcoolul îi băltea acum în creier și îl împiedica să mai gândească, dar acel aspect i se părea deosebit de important.

— Ce? Nu știu. Dar ce importanță are? Am plecat amândouă. Tot ce știu este că i-am spus să nu te mai implice și să nu-ți mai trimită nici biletele și nici altceva.

Janine mai zise ceva – ceva legat de faptul că țigările fuseseră lăsate în pădure și că i se făcea rău numai la gândul că Elizabeth, o femeie evident bolnavă mintal, le găsise chiar la momentul oportun și le folosise pentru a comite crima – dar mintea lui Matt rămăsese agățată de acea întrebare: în posesia cui se aflaseră țigările ultima dată? Când crezuse că ele se aflaseră la Janine, se gândise la posibilitatea ca ea să fi pornit focul. Dar dacă Janine plecase prima, iar Mary era cea care le avusese ultima, era oare posibil ca *ea…?*

— Mâine, zise Janine, Abe vrea să mă duc să fac o înregistrare de voce.

— Poftim?

— Vrea să îmi înregistreze vocea pentru ca tipul de relații cu clienții să o poată asculta. E ridicol. A fost o conversație de două minute în urmă cu un an. Adică, tipul nici nu știe sigur dacă a vorbit cu un bărbat sau cu o femeie. Singurul lucru pe care îl știe este că persoana respectivă vorbea o engleză obișnuită, fără accent, indiferent ce-o mai fi însemnând și asta. Și gândește-te câți oameni ar fi putut să îți ia telefonul preț de un minut fără ca tu să observi. Nu pricep de ce face Abe asta.

„Engleză obișnuită, fără accent. Ar fi putut să îți ia telefonul preț de un minut fără ca tu să observi.” Și atunci își dădu seama – era lucrul pe care îl trecuse cu vederea pentru că nu se gândise niciodată la posibilitatea aceea. Fusese orb până în acel moment. Mary știa unde își ținea ascunsă cheia de rezervă a mașinii. Ea ar fi putut să-i

deschidă mașina și să-i folosească mobilul oricând ar fi dorit. Iar ea vorbea o engleză perfectă, fără pic de accent.

PROCESUL: ZIUA 4
Joi, 20 august 2009

JANINE

Articolele de pe internet despre poligraf făceau lucrurile să pară atât de ușoare: *relaxează-te și controlează-ți respirația pentru a scădea ritmul cardiac, frecvența respiratorie și tensiunea arterială, și poți și tu minți cu brio!* Dar indiferent cât de mult stătea în poziții de yoga, imaginându-și valurile oceanului sau câte respirații purificatoare făcea, ori de câte ori își imagina telefonul lui Matt (să nu mai vorbim de apel), sângele ei se transforma dintr-un pârâiaș leneș într-o vâltoare de râu înspumat de gradul 5, ca și când ar fi simțit pericolul și ar fi vrut să scape, fără întârziere, făcându-i inima să pompeze în modul panică.

I se părea ironic faptul că, după toate ticăloșiile pe care le făcuse și minciunile pe care le spusese, tocmai apelul către societatea de asigurări – nici măcar apelul însuși, ci faptul că își încurcase telefonul cu al lui Matt în ziua aceea – era cel care urma să îi distrugă viața. Și mai ironic era faptul că nici măcar nu ar fi fost nevoie să sune. Ar fi putut foarte bine să caute pe internet sau, de fapt, doar să presupună – ce poliță de asigurare nu acoperea incendierea? – dar Pak o enervase, mai întâi pentru că tot insistase în legătură cu țigările, iar apoi cu coditul, spunând că poate înțelegerea pe care o făcuseră fusese o greșeală, așa că ea sunase la societatea de asigurări sub impulsul momentului, doar pentru o scurtă verificare. Și tocmai în ziua aceea, dintre toate zilele, se întâmplase să ia telefonul lui Matt! Dacă ar fi încurcat telefoanele în orice altă zi sau dacă ar fi folosit telefonul de la birou (stătuse la birou și îl avusese la îndemână!), acum nu ar mai fi apărut nimic pe lista aceea de apeluri și totul ar fi fost în regulă.

Ar fi putut să spună adevărul cu două zile în urmă, când Shannon menționase apelul pentru prima dată (mă rog, nu chiar tot adevărul; doar

partea despre apel). S-ar fi putut confesa lui Abe și i-ar fi putut da o explicație plauzibilă, ca de exemplu că dorise să se asigure că investițiile părinților ei în Submarinul Miracol erau complet protejate. Ar fi putut râde amândoi de excesul de zel al lui Shannon, sugerând posibilitatea ca Pak să fie ucigașul doar datorită faptului că un soț neatent a luat alt telefon cu el într-o dimineață. Dar felul în care avocata îl atacase pe Pak, o făcea pe Janine să se panicheze, să se întrebe dacă nu cumva își va îndrepta atenția către ea, îi va verifica ***ei*** apelurile, va chestiona motivele *ei,* va cerceta cu atenție listele cu înregistrările *ei* telefonice și poate chiar și semnalele emise de turnurile de telefonie mobilă. Ce ar fi făcut Shannon dacă ar fi știut că Janine fusese la locul respectiv doar cu câteva minute înainte de explozie, că ținuse țigările *Camel* în mână în seara aceea și că mințise în legătură cu asta un an întreg? Nu s-ar agăța de apelul către societatea de asigurări, nu l-ar folosi pentru a dovedi motivul lui Janine de a provoca incendiul și chiar de a ucide?

Fusese ușor să nu facă nimic, să nu spună nimic. Și odată ce momentul trecuse, acum nu mai putea ieși în față să vorbească. Așa stau lucrurile cu minciunile: ele cer de la tine devotament. Odată ce ai mințit, trebuie să rămâi fidel acelei povești. Cu o noapte înainte, când Abe îi spusese să se așeze și îi povestise exact ce se întâmplase, până la detaliul încurcării telefoanelor, ea se gândise: *„Știe, știe totul.”* Și totuși, ea nu putea recunoaște, nu se putea lăsa pradă umilirii incredibile de a fi prinsă cu minciuna. În momentul acela, el ar fi putut să-i arate proba video a apelului pe care îl făcuse, o probă de netăgăduit, iar ea tot ar fi negat și ar fi spus ceva ridicol precum *„Asta este o înscenare, este o înregistrare contrafăcută!”* Era un soi de loialitate pe care o avea față de povestea ei și față de sine. Cu cât îi punea în față mai multe probe – găsiseră reprezentantul serviciului clienți, deci

aveau să găsească și înregistrarea convorbirii în curând – cu atât ea se încăpățâna mai tare: nu fusese ea.

Cu o seară înainte, după ce Matt i se confesase și pledase pentru sinceritate, ea se gândise să îi spună. Dar dacă i-ar fi explicat de ce minți în legătură cu apelul, ar fi trebuit să îi spună totul – înțelegerea pe care o făcuse cu Pak, decizia lor de a ține totul secret, modul în care ea interceptase extrasele lor de cont pentru a ascunde plățile pe care le împărțise cu grijă între mai multe conturi timp de mai multe luni – și nu era sigură că mariajul lor ar fi putut supraviețui acelei confesiuni.

Cu toate astea, poate că ar fi făcut-o, poate că i-ar fi mărturisit totul lui Matt, dacă propria lui confesiune despre Mary ar fi constituit exact povestea sordidă la care se așteptase ea. Dar, în realitate, povestea lui fusese așa de inofensivă, de lipsită de orice păcat, încât o făcuse să se simtă prost pentru cât de exagerat reacționase în ziua exploziei (o afirmație modestă dacă era să fie sinceră) și atunci nu putuse să o facă.

Așa că acum trebuia să meargă la procuratură pentru a i se înregistra vocea într-o anchetă legată de o crimă. Ea nu își făcea griji în legătură cu partea aceea, deoarece reprezentantul serviciului clienți nu avea cum să-și amintească vocea ei dintr-un apel de două minute pe care îl primise cu un an în urmă, dar cum avea să decurgă testul cu detectorul de minciuni (Abe spusese chiar înainte de a pleca, pe un ton neprotocolar: *„Dacă înregistrarea vocii va fi neconcludentă, există întotdeauna și poligraful*!”), cu ea în spatele unei oglinzi false, conectată la un aparat, răspunzând cu „nu” la fiecare întrebare, știind prea bine că propriul ei corp – plămânii, inima, sângele – o trădează?

Trebuia să îl învingă. Atât trebuia să facă. Găsise un articol despre cum să păcălești

poligraful apăsând cu piciorul pe niște pioneze ascunse în pantof în timp ce răspundeai la întrebările inițiale „de control”, teoria fiind aceea că durerea cauzează aceleași simptome fiziologice precum minciuna, așa încât nu se poate face deosebirea între răspunsurile adevărate și cele false. Avea sens și poate că ar fi funcționat.

Janine închise browserul și deschise setările de internet, șterse istoricul căutărilor, se deconectă și închise calculatorul. Se duse pe vârfuri în camera ei, atentă să nu-l trezească pe Matt și intră în debara să caute pioneze.

MATT

Mary purta ceea ce purta întotdeauna în visele lui: rochia roșie de vară cu care fusese îmbrăcată la ultima lor întâlnire de vara trecută, când împlinise 17 ani. Așa cum făcea în toate visele lui, Matt îi spuse că arată minunat și o sărută. Mai întâi un sărut ușor, cu buze închise pe buze închise, apoi mai apăsat, sugându-i buza de jos cărnoasă, luând-o între buzele lui și strivind-o. Îi coborî de pe umeri bretelele subțiri și îi atinse sânii, simțind carnea moale cum face loc sfârcurilor tari. Acela fu momentul în care versiunea lui din vis își dădu seama că nu era decât un vis, căci degetele sale nu mai puteau simți nimic decât în lumea viselor.

În realitate, el se prefăcuse că nu observase rochia. Se întâmplase în miercurea de dinaintea exploziei, iar când el se dusese la pârâu la ora obișnuită (20:15), o găsise așezată pe un buștean, cu o țigară aprinsă într-o mână și un pahar de plastic în cealaltă, și cu umerii lăsați, exact ca o femeie bătrână la sfârșitul unei zile lungi și grele. Era infecțioasă singurătatea aceea a ei, iar el voia să o ia în brațe și să înlocuiască solitudinea aceea cu ceva, orice altceva. În schimb, el se așezase lângă ea și spusese:

— *Bună,* forțându-se să dea vocii sale o nuanță de bună dispoziție pe care nu o simțea.

— *Stai cu mine*, zisese ea, întinzându-i un alt pahar plin cu un lichid limpede.

— *Ce este?* întrebase el, dar înainte să-și fi terminat întrebarea, simțise mirosul și râsese. Șnaps de piersici? Cred că glumești. Nu am mai băut așa ceva de vreo zece ani. Prietena lui din facultate iubea băutura aceea. *Nu pot bea asta,* zisese el și îi întinsese paharul înapoi. *Iar tu mai ai vreo cinci ani până când vei avea voie să bei alcool.*

— *De fapt, patru. Azi este ziua mea.* Îi împinsese iar băutura în față.

— *Uau,* exclamase el, nesigur de ce ar fi trebuit să spună. *Nu ar trebui să sărbătoreşti cu prietenii?*

— *Am invitat câteva persoane de la cursul de pregătire pentru SAT, dar toți erau ocupați.* Probabil că observase mila din ochii lui, căci ridicase din umeri și zisese cu o seninătate forțată: *Dar până una alta, tu eşti aici, și eu sunt aici. Așa că, hai, bea. Numai de data asta. Nu mă poți lăsa să beau singură de ziua mea. Cred că aduce ghinion sau ceva…*

Fusese conștient de faptul că era o idee proastă. Și totuși, felul în care arăta, cu buzele întinse într-un zâmbet atât de larg încât i se vedeau ambele rânduri de dinți, dar cu ochii umflați și sticloși de parcă plânsese, îi amintise de unul dintre acele puzzle-uri pentru copii în care trebuia să potrivești jumătatea de sus cu cea de jos și pe care copiii le combinau aiurea, punând o frunte tristă deasupra unei guri zâmbitoare. Îi privise zâmbetul fals cu un amestec de speranță și rugă ce i se citea în sprâncenele ridicate, și ciocnise paharul cu ea:

— *La mulți ani!* zisese el și luase o înghițitură zdravănă.

Stătuseră așa o oră, apoi două, bând și sporovăind, vorbind și bând. Mary îi povestise cum, deși vorbea numai în engleză, încă mai visa în coreeană. Matt îi spusese că pârâul acela îi amintea de cățelușa pe care o avusese în copilărie și de faptul că o îngropase lângă un pârâu exact ca acela atunci când murise. Apoi se contraziseră dacă în seara aceea cerul era mai mult roșu-portocaliu (cum i se păruse lui Mary) sau roșu-violet (cum i se păruse lui Matt) și care culoare era mai frumoasă. Mary îi spusese cum odinioară urâse aglomerația din Seul – din clasă, din autobuze, de pe străzi – dar cum în prezent îi ducea dorul și cum viața acolo nu o făcea să se simtă împăcată și liniștită, ci mai degrabă singură

și uneori pierdută. Ea îi zisese cât de mult detesta că începuse școala acolo, cum le spusese *„Bună!”* unor adolescenți de vârsta ei din oraș și cum nimeni nu îi răspunsese la salut, ci doar o priviseră cu expresia aceea care spunea *„Du-te dracului înapoi de unde ai venit”,* iar mai târziu îi auzise bătându-și joc de afacerea familiei ei cu cuvintele *„voodoo ching-chong”.* Matt îi spusese și el despre refuzul lui Janine de a lua în considerare adopția și despre cum își programase zilele libere în alte zile decât ale lui Janine, ca să nu rămână singur cu ea acasă.

Pe la ora zece, când ultimele raze ale apusului dispăruseră, iar întunericul se instalase cu totul, Mary se ridicase, spunând că era amețită și că îi era sete. Se ridicase și el și spusese că oricum era cazul să plece. Ea se împiedicase de o piatră și căzuse peste el. Încercase să o prindă, dar se împiedicase și el și amândoi căzuseră la pământ, râzând, ea deasupra lui.

Încercaseră să se ridice, dar la cât erau de amețiți, se rostogoliseră și se treziseră îmbrățișați, cu coapsele ei strângându-l în jurul șoldurilor și el avusese o erecție. Se străduise să nu aibă, își spusese că el avea 33 ani, iar ea 17 ani, ceea ce probabil constituia o infracțiune gravă, pentru numele lui Dumnezeu. Dar chestia era că el nu se simțea de treizeci și ceva de ani, și nu la modul zilnic de genul *„nu simt că am vârsta pe care o am”* cum se simțea în preajma voluntarelor adolescente de la spital, când se întreba cum de ajunsese să fie strigat *„Domnule”.* Poate că de vină fusese șnapsul de piersici. Nu alcoolul (deși asta era), ci felul în care îl ardea când i se ducea în jos pe gât și i se oprea în stomac, lăsându-i un gust dulce persistent în gură și nas. Fusese ca un fel de salt în timp instantaneu, până în zilele de liceu în care se îmbăta cu vreo fată, se mozoleau ore întregi și, după ce se despărțeau, el se masturba. Iar în acea seară, stătuseră acolo, băuseră mult prea

mult din rahatul ăla, avuseseră una dintre conversațiile alea despre tot și nimic, pe care nu le mai avusese cu cineva din facultate și se simțise *tânăr*. În plus, Mary chiar nu arăta ca o fată inocentă în rochia aceea, care era mai curând un element seducător.

Așa că o sărutase. Sau poate că ea îl sărutase pe el. Era complet amețit; nu putea gândi. Ulterior, avea să analizeze excesiv fiecare cadru din memoria lui a acelui moment, în căutarea oricărui indiciu că ea nu se implicase cu entuziasmul cu care i se păruse lui că o făcuse – oare se zbătuse să scape? Mormăise un „nu”, oricât de ușor? – dar adevărul era că el nu-și mai amintea nimic în afară de părțile corpului ei care i le atinseseră pe ale lui și reacțiile ei, zgomotele pe care le scosese și mișcările pe care le făcuse – acele lucruri nu constituiseră deloc un factor. El își închisese ochii și își concentrase fiecare neuron asupra senzației pe care i-o dădea sărutul, sentimentul nou pe care i-l dădeau buzele și limba și dinții ei, toate adăugate sentimentului suprarealist că era transportat înapoi în zilele adolescenței sale. Nu vrusese ca acel moment, acele trăiri să se oprească, așa că o cuprinsese în brațe, cu un braț în jurul capului, ca să-i mențină gura lipită de a lui, iar celălalt în jurul șoldurilor, dirijându-i pelvisul spre al lui, cum fac adolescenții când se hârjonesc. Simțise cum i se acumula în scrot o presiune mare, care creștea și creștea. Simțise nevoia să se elibereze. Pe loc. Cu ochii închiși, își desfăcuse pantalonii, îi apucase mâna și i-o împinsese în interiorul chiloților. Își făcuse palma căuș în jurul degetelor ei, înfășurându-i-le și strângându-le cu putere în jurul penisului, ghidându-le în același timp într-o mișcare ritmată în sus și în jos, în care familiaritatea masturbării se combinase cu moliciunea nefamiliară a buzelor și palmelor ei, și îl duseseră într-o stare de frenezie febrilă.

Curând, mult prea curând, avuse orgasm. Zvâcnirile contracțiilor fuseseră atât de intense, încât îi dăduseră o senzație minunat de dureroasă, trimițându-i furnicături în picioare și mai jos, până în degete. Țiuitul puternic dat de alcool îi răsunase în urechi, iar pe sub pleoape îi trecuseră străfulgerări albe. Se simțise slăbit și slăbise strânsoarea din jurul capului și mâinii lui Mary.

Stând pe spate și văzând lumea învârtindu-se în jurul său, simțise că ceva îi apăsa pieptul – dar ușor, de-abia perceptibil – și apoi se retrage. Deschisese ochii. Capul i se bălăbănise și totul în jurul său se învârtise, dar văzuse o mână mică deasupra pieptului său – mâna ei, mâna lui Mary – care tremura. Și chiar deasupra ei, văzuse gura fetei, ovală, deschisă, și ochii atât de larg deschiși, încât îi ieșeau din orbite, în timp ce își privea mâna lipicioasă. Apoi ochii i se întorseseră spre el, spre penisul lui aflat încă în erecție. Teamă. Șoc. Dar mai presus de toate, confuzie, ca și când nu ar fi înțeles nimic din toate acelea, nu ar fi știut ce era chestia aceea de pe degetele ei, nu ar fi știut ce era lucrul acela care îi ieșea lui din pantaloni, ca un copil, ca o fetiță.

Matt fugise. Nu își mai amintea cum – nu-și amintea să se fi ridicat în picioare, ca să nu mai spunem că nu-și amintea cum reușise să conducă până acasă cu tot alcoolul acela în sânge. Când se trezise în dimineața următoare, mahmureala îi torturase tot corpul și el avusese preț de o clipă speranța disperată că incidentul fusese de fapt vreun soi de halucinație provocată de alcool. Dar pata de spermă de pe pantaloni, noroiul de pe pantofi – toate confirmau realitatea a ceea ce își amintea. Fusese cuprins de rușine, iar țiuitul din urechi și străfulgerările albe din ochi reveniseră.

El nu-i mai vorbi lui Mary după seara aceea. Încercase să… să îi explice și să își ceară scuze (și, dacă era să fie onest, să afle dacă ea spusese cuiva), dar ea folosise mereu alte trasee pentru a-l

evita. Reușise să îi lase câteva bilețele – fusese nevoit să meargă la cursul ei de pregătire pentru SAT și să-i găsească mașina – dar ea îi scrisese înapoi: *„Nu înțeleg de ce trebuie să vorbim despre asta. Nu putem pur și simplu să uităm ce s-a întâmplat?”* Dar el nu putea uita. Nu putea să-i permită lui Mary să-l lase să scape așa ușor. Și de aceea îi lăsase acel bilet cu logoul H-Mart, devenit atât de faimos între timp și pe care soția lui sfârșise prin a i-l arunca în față, acuzând-o pe Mary că l-ar hărțui!

Trecuse un an de la supliciul acela, dar rușinea, și vina și umilința din noaptea aceea nu dispăruseră niciodată. În cea mai mare parte a timpului, ele zăceau undeva inerte, într-o cotitură strânsă a intestinului său. Dar ori de câte ori se gândea la Mary și uneori chiar și când nu o făcea, când mânca sau conducea sau se uita la televizor, nodul acela de rușine se desfăcea și erupea.

În noaptea aceea el avusese ultimul său orgasm. Nu era vorba doar despre Mary, dar asta, plus explozia și amputarea care a urmat – seria aceea de lovituri ca la box, unu-doi-trei – omorâse orice dorință sexuală care mai exista în el. Nu că nu ar mai fi încercat să facă sex din nou. Dar prima dată, când începuse cu un preludiu neobișnuit – încercuindu-i lui Janine mameloanele cu degetele sale mari – își dăduse seama că nu simțea nimic. Habar nu avea dacă atingerea lui era prea dură sau prea blândă și nu putea măsura cât de pregătită era pipăind-o să vadă dacă se umezise. Terapeuții care se ocupau de el îl învățaseră cum să tasteze, să mănânce și chiar să se șteargă la fund cu ceea ce păreau a fi mănuși de baseball pe mâini. Dar nu avusese nicio ședință în care să i se explice cum să-și excite soția, ce tehnici de mângâiere alternative să folosească. Chestia aceea, acea descoperire a unui alt aspect al vieții sale pe care explozia îl distrusese, îl făcea să-și dorească să urle și era motivul pentru care nu mai avea erecție.

Janine încercase un sex oral și, preț de un minut, funcționase, dar apoi el făcuse greșeala de a-și deschide ochii. Lumina difuză a lunii făcuse vizibilă perdeaua lungă a părului lui Janine, care se unduia, în timp ce capul i se zgâlțâia în sus și în jos. Acel lucru îl făcuse să se gândească la Mary, la felul în care părul i se unduise în jurul feței când se împinsese să se ridice de deasupra lui. Erecția îi dispăruse imediat.

Acela fusese începutul impotenței lui Matt. Janine, fie binecuvântată, continuase să încerce, recurgând la lucruri pe care odinioară le refuzase, căci le considerase denigratoare pentru femei – neglijeuri decupate, vibratoare, filme porno – dar nimic din toate acelea nu compensa pentru faptul că el se simțea stângaci și nepriceput în pat, ca să nu mai vorbim de rușinea pe care o simțea în legătură cu Mary și astfel nu reușea să facă să se întâmple nimic… nici măcar de unul singur. Singura dată când încercase (în baie, după o încercare eșuată din partea lui Janine, de teamă că o pierduse definitiv), propria-i mână i se păruse necunoscută, deopotrivă alunecoasă și plină de gâlme, intensificând fiecare frecare, dar deloc așa cum ar fi trebuit la masturbare. Faptul că putea să-și vadă, dar nu și să-și simtă mâna în care-și ținea penisul, intensifica sentimentul acela ciudat, senzația că nu el era cel care se atinge singur, ci mai curând un străin, ceea ce-l făcuse să simtă o oarecare emoție a noutății. Dar apoi se întrebase: oare chiar îl excita ideea că mâna unui străin îl masturba?

De câteva ori aproape că avusese poluții nocturne, despre care Matt obișnuia să creadă că erau chiar mai rele decât să nu ejaculezi deloc (cu milisecunda de fericire infinitezimală care nu merita revenirea patetică la pubertate), dar pentru care începuse să se roage, și numai ca să se asigure că orgasmul nu-i dispăruse cu totul, ci doar era latent. Problema era că Mary îi tot invada visele și

un soi de senzor de vină pentru pedofilie/viol ascuns undeva, adânc, îl trezea. Până în seara aceea.

În seara aceea, merse mai departe. Îi scoase chiloții lui Mary. O lăsă să îi dea jos pantalonii și chiloții și în timp ce trecea deasupra și îi desfăcea picioarele, își ridică mâinile mutilate și spuse:

— M-ai distrus.

Ea îi răspunse:

— Pentru că tu m-ai distrus primul. Apoi își ridică șoldurile pentru ca el să o pătrundă, mai strâns, mai umed și mai real decât simțise el în ultimii ani, poate chiar vreodată. Când el ajunse la orgasm, Mary cea din vis țipă și se sparse în milioane de particule de sticlă, micuțele mărgele de sticlă din care era formată explodând în interiorul lui cu încetinitorul, trecându-i prin piele și prin tot corpul, trimițându-i furnicături de căldură și bucurie pură în membre.

— Iubitule, ești treaz? răsună vocea lui Janine, trezindu-l. Înșfăcă pătura și se întoarse pe partea cealaltă, prefăcându-se că încă doarme, când ea îi spuse că pleacă devreme pentru a face înregistrarea vocală.

El rămase nemișcat până când Janine plecă. După ce îi auzi mașina îndepărtându-se, se duse la baie. Porni apa și încercă să-și spele chiloții.

YOUNG

Primul lucru pe care îl observă când se trezi fu lumina soarelui. Decupajul strâmb care le servea drept fereastră nu lăsa să intre prea multă lumină. Dar atunci când soarele era exact în poziția potrivită, cum era acum – dimineața, când soarele urca deasupra copacilor chiar în mijlocul ferestrei lor improvizate, încadrat perfect de gaura în formă pătrată – pătrundea înăuntru, iar raza pătrată de lumină era atât de puternică încât părea aproape solidă în primul metru, înainte să se difuzeze într-o strălucire diafană care inunda cu totul casa, conferindu-i un aspect de poveste. Particulele plutitoare de praf străluceau în valul de lumină. Păsările ciripeau.

Ceea ce era special la pădurea din spatele casei lor dărăpănate era cât de întunecată devenea în nopțile fără lună, precum noaptea precedentă – întunericul nefiind doar o absență a luminii, ci o prezență distinctă, cu masă și formă. Era o întunecime de culoarea cernelii, atât de densă încât nu conta dacă deschidea sau închidea ochii. Cea mai mare parte a nopții, rămăsese trează, ascultând ploaia pe acoperiș și respirând aerul umed și rece și rezistând dorinței de a-l scutura pe Pak pentru a-l trezi. Credea cu toată puterea că trebuie să dormi bine înainte de a încerca să rezolvi problemele. I se păreau nostime prostiile pe care le debita presa americană despre rezolvarea conflictelor la sfârșitul zilei *(„Nu mergeți niciodată furioși la culcare!”*), ceea ce era exact opusul unei judecăți sănătoase. Seara târziu era cel mai prost moment pentru certuri – întunericul intensificând nesiguranța și crescând suspiciunea – pe când, dacă așteptai, întotdeauna te trezeai simțindu-te mai bine, mai rezonabil și mai bun, trecerea timpului și strălucirea unei noi zile lăsând emoțiile să se răcească și scăzându-le intensitatea.

Dar nu întotdeauna. Căci iată că era o nouă zi. Ploaia se oprise, norii se împrăștiaseră, iar aerul era curat – dar în loc ca grijile din noaptea precedentă să pară nesemnificative, era fix pe dos, ca și când trecerea timpului ar fi cimentat realitatea acelei lumi schimbate, în care soțul ei era un mincinos sau poate chiar un criminal. În sentimentul de ambiguitate suprarealistă pe care i-l lăsase noaptea, exista posibilitatea ca noua realitate să nu fie reală; claritatea pe care o aducea dimineața dispăru brusc.

Young se ridică din pat. Pe perna lui Pak era un bilet pe care scria: *„Am ieșit să iau o gură de aer. Mă întorc la 08:30”.* Se uită la ceas. Era 08:04. Era prea devreme să pună în aplicare vreun plan de a verifica povestea lui Pak – să-l viziteze pe Dl. Spinum, vecinul lor; să sune la agentul imobiliar care îi trimisese listele cu proprietăți din Seul; să folosească calculatorul de la bibliotecă pentru a căuta e-mailuri către/ de la fratele lui Pak – cu excepția unui singur lucru: să îi ceară lui Mary să îi povestească exact ce făcuse cu Pak în noaptea exploziei, minut cu minut.

Young trecu cu pași zgomotoși de două ori pe lângă colțul lui Mary, delimitat cu o perdea de duș – acela era modul lor de a-și face anunțată prezența în loc de a ciocăni la ușă, căci nu exista una – și spuse în coreeană:

— Mary, trezește-te!

Young încerca să se hotărască ce ar deranja-o pe Mary mai tare: vorbitul în engleză (*„Nimeni nu înțelege ce spui!” ’)* sau în coreeană *(„Nu e de mirare că engleza ta este atât de proastă – trebuie să exersezi mai mult!”),* dar nu voia să aibă handicapul folosirii unei limbi străine în acea conversație. Faptul că trecea de la engleză la coreeană îi dubla IQ-ul, îi conferea elocvență și control și avea nevoie de acele lucruri pentru a putea obține toate detaliile.

— Trezește-te, spuse ea și mai tare, tropăind din nou.

Nimic.

Deodată, își aminti: era ziua de naștere a lui Mary. Când trăiau în Coreea, făceau mare tevatură din zilele ei de naștere, decorând casa peste noapte cu semne și ghirlande de hârtie ca să îi facă o surpriză când se trezea. Young însă nu continuase să facă asta și în America – orele petrecute la magazin nu îi mai lăsau timp de nimic, în afara necesităților de bază – și totuși Mary s-ar fi putut aștepta la ceva special pentru aniversarea sa de 18 ani, una specială.

— La mulți ani! spuse Young. Abia aștept să-mi văd fata de 18 ani. Pot să intru?

Nu se auzi niciun zgomot. Nu se auzeau nici așternuturile foșnind, nici sforăituri, nici respirația adâncă a copilei dormind.

— Mary? Young trase perdeaua.

Mary nu era acolo. Salteaua de dormit era rulată într-un colț, la fel ca în seara precedentă, iar perna și pătura lipseau. Mary nu dormise acolo. Dar se întorsese seara. Farurile luminaseră fereastra pe la miezul nopții, iar ușa din față se deschisese cu un scârțâit. Plecase din nou fără ca Young să audă?

Fugi afară. Mașina era acolo, dar Mary nu era înăuntru. Fugi spre magazie. Gol. Dar nu exista nici un alt loc suficient de uscat în care să-și fi petrecut noaptea, adică niciunul la distanță de mers pe jos…

Atunci în minte îi apăru o imagine. Fiica ei, așezată pe spate într-un tub întunecat de metal.

Știa exact unde dormise Mary în noaptea aceea.

*

Young nu intră din prima. Stătu la marginea hambarului și deschise gura să o strige pe Mary, dar simți un miros stătut și calcaros și se gândi la carne arsă și păr pârlit. Își spuse că nu era posibil –

trecuse un an de la incendiu – și intră, cu privirea ațintită în jos pentru a nu vedea urmele focului, dar era imposibil. Jumătate din pereți dispăruseră, iar băltoacele noroioase lăsate în urmă de furtună acopereau ce mai rămăsese din podea. Un mănunchi de raze de soare pătrundeau printr-o gaură din acoperiș și luminau camera hiperbară, așa cum luminează un reflector o expoziție muzeală. Cadrul de oțel gros al acesteia supraviețuise incendiului aproape intact, dar vopseaua turcoaz se scorojise, iar hublourile de sticlă se făcuseră țăndări.

Mary dormise acolo aproape toată vara precedentă. La început, toți dormiseră în casă, dar Mary se plângea permanent de câte ceva: ba că se culcau prea devreme, ba că alarma suna prea devreme dimineața, ba că Pak sforăia și așa mai departe. Când Young îi spusese că aceea era doar o situație temporară și că, în plus, în Coreea toți dormiseră într-o singură cameră, așa cum era tradiția, Mary îi spusese (în engleză): *„Mda, atunci când eram încă o familie. În plus, dacă vă place tradiția coreeană așa de mult, de ce nu ne mutăm înapoi? Adică, cum poate fi asta* – și Mary își desfăcuse larg brațele parcă pentru a cuprinde camera – *mai bună decât ce aveam acolo?”*

Young ar fi vrut să îi spună că înțelegea cât de greu îi era că nu avea un spațiu personal, să îi mărturisească cât de greu le era lui Pak și ei înșăși să nu aibă niciun pic de intimitate, nici măcar pentru a se dondăni, ca să nu mai spună de necesitățile maritale. Dar atitudinea batjocoritoare a lui Mary și felul în care își dădea ochii peste cap, fățiș, sfidător, ca și când Young ar fi fost atât de nedemnă de respect încât Mary nici măcar nu mai *încerca* să-și ascundă disprețul, o făcuseră pe Young să resimtă o furie toxică și într-un colț al minții îi încolțise gândul că mai bine nu ar fi născut-o pe Mary și se auzise strigând toate clișeele acelea materne pe care își jurase că nu le

va rosti niciodată: că unii copii nu au nici mâncare, nici adăpost, și oare își dădea seama cât de nerecunoscătoare și de egoistă era? (Aceea era abilitatea cea mai importantă a fiicelor adolescente: să te facă să gândești și să spui lucruri pe care să le regreți chiar în momentul în care le gândești și le spui).

În ziua următoare Mary se purtase așa cum făcea întotdeauna când se certau: dulce cu Pak și acidă cu Young. Young o ignorase, dar Pak (neștiutor în cele ce țin de manipularea filială) se bucurase de asaltul de afecțiune pe care i-l acorda Mary. Young nu putuse să nu admire abilitatea cu care Mary menționase – cu un ton deliberat neutru, ba chiar cu o ușoară nuanță de scuză – cât de prost dormise și modul în care îl manipulase pe Pak să creadă că soluția propusă de ea de a dormi în camera hiperbară fusese de fapt ideea *lui.* Mary dormise acolo în fiecare noapte până în seara exploziei.

În seara în care Mary se întorsese de la spital, ea se dusese la culcare în colțul ei din casă. Dar când Young se trezise de dimineață, ea dispăruse. O căutase peste tot, în afară de hambar; nici măcar nu îi dăduse prin cap că Mary ar fi putut trece de banda galbenă care împrejmuia hambarul, că ar fi putut suporta măcar să se apropie de hambar, cu atât mai puțin să intre în el și să se apropie de tubul din metal în care niște oameni arseseră de vii. Dar pe când trecuse pe lângă o gaură făcută de foc în peretele hambarului, Young întrezărise o lanternă lângă camera hiperbară. Deschisese trapa și o văzuse pe Mary înăuntru, întinsă pe spate. Nu avea pernă, nu avea saltea și nici pătură. Singurul ei copil stătea imobil, cu ochii închiși și cu brațele întinse pe lângă corp. Gândul îi zburase la cadavre așezate în sicrie. Cuptoare de crematoriu. Și atunci urlase.

După aceea nu mai vorbiseră despre acel lucru. Mary nu explicase niciodată ce făcea acolo, iar

Young nu întrebase niciodată. Mary se întorsese în colțul în care dormea în fiecare noapte și așa se sfârșise acel episod.

Până acum. Iar acum, iat-o din nou, deschizând trapa. Balamalele ruginite scârțâiră și un mănunchi de raze de lumină pătrunseră înăuntru. Mary nu era acolo. Dar fusese. Perna și pătura ei erau înăuntru, iar pe pernă erau două fire de păr negru, lung ca al lui Mary, care se încrucișau și formau un X. Pe pătură era o plasă maro. Cu o seară înainte, Pak scosese plasa din magazie la ușă pentru a o arunca la tomberon a doua zi. Oare Mary o găsise când se întorsese acasă?

Young se târî să ia plasa. Chiar când o înclina pentru a privi înăuntru, ea auzi un zgomot. Pietrișul foșnea sub pașii cuiva și crenguțele uscate de pe sol trosneau când erau călcate. Auzi pași. Erau rapizi, ca și când cineva alerga spre hambar. Apoi se auzi un țipăt. Era vocea lui Pak:

— Meh-hee-yah, oprește-te, lasă-mă să-ți explic.

Pașii continuară și apoi se auzi un sunet înfundat. Oare Mary căzuse? Apoi se auzi un plânset, chiar lângă hambar.

Young știa că ar fi trebuit să iasă și să vadă ce se întâmpla, dar ceva în toată situația aceea – faptul că Mary fugea de Pak, evident supărată, că Pak o urmărea – o împiedică să o facă. Young putea vedea conținutul plasei acum. Era o cutiuță de tablă. Hârtii. Avusese dreptate: Mary găsise țigările și lista cu apartamentele din Seul. Oare îi ceruse explicații, așa cum făcuse și ea?

Clic-clac-ul scaunului cu rotile al lui Pak se apropie. Young închise trapa pentru a rămâne ascunsă, dar putea vedea afară printr-o crăpătură. Mișcându-și corpul în întuneric, mâinile sale atinseră perna lui Mary. Era umedă.

Zgomotul făcut de scaunul cu rotile se opri.

— Meh-hee-yah, spuse Pak în coreeană. Vocea lui se auzea de aproape acum, chiar de lângă

hambar. Nu-ți pot spune cât regret ce s-a întâmplat!

Vocea fetei tremura, iar cuvintele îi erau separate de sughițuri:

— Nu pot să cred… că ai fost… implicat în asta. Nu are… nicio noimă!

Urmă o pauză, apoi vocea lui Pak se auzi din nou:

— Mi-aș dori să nu fie adevărat, dar este. Țigara, chibriturile. Eu am făcut-o.

Pak vorbea despre cutiuța de tablă. Despre asta trebuie că era vorba. Doar că nu erau chibrituri în ea.

Vocea lui Mary îi răspunse în limba engleză:

— Dar cum s-a putut ajunge aici? Adică, din toată proprietatea noastră, cum au ajuns *exact* în locul cel mai periculos?

Atunci Young își dădu seama de unde se auzeau vocile: din spatele hambarului, din locul unde odinioară se aflau rezervoarele de oxigen.

Se auzi un oftat. Nu unul lung, ci unul greu, plin de frică și de o dorință disperată de a nu vorbi și Young își dori ca oftatul să dureze o veșnicie și ca Pak să nu deschidă gura să rostească cuvintele care urmau.

— Am pus-o aici, spuse Pak. Am ales locul, exact sub tubul de oxigen. Am adunat crenguțe și frunze uscate. Am pus chibriturile înăuntru și țigara deasupra.

— Nu, se tângui Mary.

— Da, eu am fost, spuse Pak. Eu am făcut-o!

*

„Eu am făcut-o.”

Auzind acele cuvinte, Young își puse capul pe perna lui Mary, cu obrajii lipiți de locul în care lacrimile lui Mary o udaseră. Își închise ochii și avu senzația că i se învârte corpul. Sau poate

camera hiperbară se învârtea, din ce în ce mai repede, micșorându-se și prăbușindu-se, strivind-o.

„Eu am făcut-o. Eu am fost.”

Cuvinte de neînțeles care însemnau că lumea se sfârșea, deci cum putea Pak să le rostească pe un ton atât de neutru? Cum putea să recunoască cu atâta răceală că provocase un incendiu care ucisese doi oameni și încă să mai poată respira, vorbi?

Sunetul plânsului lui Mary, deja isteric, ajunse până la ea și Young își dădu seama de ceea ce trecuse cu vederea în șocul ei: Mary tocmai descoperise că tatăl ei era autorul unei crime. Mary era în șoc, un șoc similar celui din care ea tocmai își revenea. Ochii lui Young se deschiseră brusc și simți dorința să iasă, să o ia pe Mary în brațe și să plângă împreună de durerea de a fi descoperit ceva atât de îngrozitor despre omul pe care îl iubeau cel mai mult. Young auzi „șșt, șșt”, sunetul cu care un părinte liniștește un copil care suferă și vru să strige la Pak să plece de lângă Mary, să le lase în pace pe amândouă și să nu le mai încarce cu păcatele lui, dar atunci o auzi pe Mary spunând:

— Dar de ce tocmai locul acela? Dacă alegeai orice alt loc…

— Din cauza protestatarilor, răspunse Pak. Elizabeth îmi arătase pliantul lor și îmi spusese că ei ar putea da foc la ceva ca să ne saboteze și așa mi-a dat ideea: dacă poliția avea să găsească țigara în același loc indicat pe pliant, ei ar fi dat de necaz.

Desigur. Ce convenabil: dai foc, dai vina pe protestatari, încasezi asigurarea. O înscenare clasică făcută celor care îl înfuriaseră.

— Dar poliția îi dusese la secție pentru baloane, zise Mary. De ce a trebuit să mai faci și altceva?

— M-au sunat protestatarii. Au spus că poliția le dăduse doar un avertisment și că nimic nu avea să îi oprească să se întoarcă în fiecare zi, până când toți pacienții aveau să fie goniți. Trebuia să iau măsuri mai drastice, să-i bag în belea și să scap de ei pentru totdeauna. Niciodată nu mi-am imaginat

că te-ai apropia de locul acela, ca să nu mai spun…

Vocea lui se auzi mai slab, ca un bâiguit și atunci imaginea îi inundă mintea: Mary alergând spre hambar și întorcându-se, clipind, cu fața scăldată în lumina portocalie strălucitoare a focului, iar apoi trupul ei aruncat în aer de explozie.

Și Mary părea să fie bântuită de momentul acela. Ea spuse:

— Mă tot gândesc, nu se auzea niciun sunet de ventilator de la HBOT. Era liniște.

Young își aminti și ea detaliul acela. Auzise orăcăitul broaștelor fără ca zgomotul obișnuit al ventilatorului de la unitatea de aer condiționat să-l acopere. Puritatea sufocantă a liniștii de dinaintea bumului.

— Eu am făcut-o, spuse Pak. Eu am cauzat pana de curent pentru a le face o înscenare protestatarilor. Și asta a pus totul în mișcare: întârzierile, tot ceea ce a mers prost în seara aceea. Nu m-am gândit niciodată că atât de multe lucruri ar putea merge prost. Nu m-am gândit niciodată că cineva ar putea fi rănit.

Lui Young îi venea să urle, să-i ceară să-i spună cum s-a putut gândi la asta, să aprindă un foc sub un flux de oxigen. Și totuși îl crezu. În sinea ei știu că el trebuie să fi avut un plan să îi scoată pe toți la timp. De aceea folosise o țigară, pentru a o lăsa să ardă încet, înainte ca focul să izbucnească și de aceea voise el să fie afară când ea închidea oxigenul, pentru a se asigura că incendiul nu lua amploare înainte de 20:30, cât timp era încă pornit. Concepuse planul perfect pentru a porni un incendiu care ar fi progresat lent, care ar fi speriat pe toată lumea, dar nu ar fi rănit pe nimeni. Problema era că lucrurile nu decurseseră conform planului. În general, planurile nu funcționează așa.

După o tăcere lungă, Mary îi spuse în limba engleză cu o voce tremurândă și atât de plăpândă

încât Young se sforță să o audă:

— Mă tot gândesc la Henry și Kitt.

— A fost un accident, spuse Pak. Să nu uiți asta.

— Dar a fost vina mea, și totul numai pentru că eu am fost egoistă și voiam să mă întorc în Coreea. Mi-ai spus că lucrurile se vor îndrepta, dar eu am continuat să fiu încăpățânată și să mă plâng și, în cele din urmă…

Mary izbucni în plâns, dar Young știu: în sfârșit Pak decisese să-i ofere fiicei lor ceea ce își dorea și făcuse singurul lucru care-i venise în minte pentru a face lucrurile să se întâmple.

Young simți că ceva se prăbușește asupra ei, ca și când cineva îi perfora plămânii. Lucrul care o frământa și îi spunea că nimic din toate acelea nu avea noimă era întrebarea *„De ce?”* Da, Pak îi ura pe protestatari. Da, voia să scape de ei. Dar de ce printr-un incendiu? Afacerea lor înflorea și nu exista niciun motiv să o distrugă. Doar că de fapt exista. Mary se dusese la el, implorându-l să se întoarcă în Coreea. Incendierea premeditată nu fusese o idee spontană, născută din ura lui față de protestatari. O plănuise. Acum totul avea noimă. Lucrurile căpătau logică. Apelul privind incendierea, lista cu apartamentele din Seul, toate făceau parte din scenariu. Iar când protestatarii au apărut, el a văzut în ei imediat diversiunea perfectă.

Încercând să și-o imagineze pe Mary destăinuindu-se lui Pak cu o vară în urmă, plângând cu disperare să se întoarcă în țara natală, Young simți o durere în piept, de parcă niște păsări micuțe i-ar fi ciugulit din inimă. Dar de ce nu venise Mary la *ea?* În Coreea, în fiecare după-amiază, jucau Jacks, iar Mary îi povestea despre băieții care o necăjeau și despre cărțile pe care le citea în clasă pe ascuns. Unde dispăruse apropierea dintre ele? Se evaporase fără a mai putea fi recuperată sau doar se ascunsese undeva adânc, pentru a hiberna cât ținea adolescența? Young știa

că lui Mary nu îi plăcea America și voia să se întoarcă acasă, dar numai prin intermediul tertipurilor și meschinăriilor și nu pentru că Mary își deschidea sufletul așa cum aparent făcea cu Pak. Iar faptul că Pak nu venise să-i vorbească despre asta, ci preferase să pună la cale un plan periculos prin care să-i ofere lui Mary ceea ce-și dorea, luând decizia de unul singur, fără să-i ceară părerea și ei, soția lui de douăzeci de ani, i se părea o trădare. Trădare din partea fiicei și soțului ei. Trădare din partea celor două persoane pe care le iubea și în care avea încredere cel mai mult.

— Ar trebui să-i spunem lui Abe, spuse Mary. Acum! Nu trebuie să o mai torturăm pe Elizabeth.

— M-am gândit mult la asta, spuse Pak. Dar procesul este aproape de sfârșit. Sunt șanse bune să nu fie condamnată. Odată ce procesul ia sfârșit, ne putem relua viețile obișnuite.

— Dar dacă o vor găsi vinovată? Ar putea fi executată!

— Dacă se va întâmpla asta, voi mărturisi. Voi aștepta să vină banii din asigurare și, odată ce tu și mama ta plecați într-un loc sigur, mă voi duce la Abe. Nu o voi lăsa să facă pușcărie pentru ceva ce nu a făcut. Nu aș putea face asta. Pak înghiți în sec. Am făcut multe greșeli, dar nimeni, *nimeni* nu a vrut să facă rău nimănui. Să nu uiți asta.

Mary îi răspunse:

— Dar ea deja suferă. Este judecată pentru că și-a ucis fiul. Cred să simte atâta durere, încât nu suport să…

— Ascultă-mă, îi spuse Pak. Mă simt îngrozitor pentru ceea ce s-a întâmplat. Aș face orice să schimb asta. Dar nu cred că Elizabeth este de aceeași părere. Poate că nu ea a cauzat incendiul, dar cred că își dorea ca Henry să moară și este fericită că s-a întâmplat asta.

— Cum poți spune așa ceva? Știu că ei zic că i-a făcut rău, dar să spui că îi dorea moartea…

— Am auzit-o spunând asta cu urechile mele, prin interfon, când credea că este oprit, spuse Pak.

— Ce ai auzit?

— Îi spunea Teresei că-și dorea ca Henry să moară, că visa cum moare.

— Poftim? Când? Și de ce nu ai spus nimic? Nu ai spus asta nici când ai depus mărturie.

— Abe mi-a spus să nu o fac. O va întreba pe Teresa despre asta când se va afla în boxa martorilor, dar vrea să o ia prin surprindere, pentru a obține tot adevărul.

Oare acesta era motivul pentru care Young nu auzise niciodată despre asta, faptul că Teresa era prietena ei și Abe se temea că ea ar putea dezvălui ceva? Exista oare vreun singur om care să nu o fi mințit?

— Ideea este, spuse Pak, că Elizabeth îi dorea moartea lui Henry. Ea îl abuza. Oricum aveau să o judece pentru asta, iar ea este deja inculpată. Crezi că faptul că va fi judecată o săptămână în plus va conta pentru ea? Și nu uita: dacă verdictul va fi „Vinovată”, voi mărturisi. Îți promit asta.

Oare era adevărat? Sau doar spunea asta pentru a o convinge pe Mary să păstreze tăcerea, iar dacă verdictul avea să fie „Vinovată” nu cumva el avea să găsească o altă scuză și avea să o lase pe Elizabeth să fie ucisă?

— Acum, înainte să mergem în casă, spuse Pak, trebuie să îmi promiți ceva. *Vei face* cum îți spun. Nu vei sufla niciun cuvânt nimănui, nici mamei tale. Înțelegi?

Când auzi referirea la ea, inima lui Young începu să-i bată cu putere în piept. Bătea violent și repede. Pak zise:

— Meh-hee-yah, răspunde-mi? Înțelegi?

— Nu, ar trebui să-i spunem lui Um-ma, spuse Mary în engleză, ca întotdeauna, cu excepția cuvintelor „Um-ma”.

Cât timp trecuse de când Mary o strigase „Um-ma”, așa cum o striga înainte să se închidă într-o

armură de revoltă.

— Ai spus că a început să devină suspicioasă. Dacă întreabă despre noaptea aceea? Eu ce ar trebui să-i spun? continuă Mary.

— Ceea ce ai spus tot timpul: că totul este neclar în mintea ta.

— Nu, trebuie să îi spunem. Vocea îi tremura și părea nesigură și subțire precum cea a unei fetițe.

— Nu! Pak scuipă cuvântul cu atâta forță, încât el străpunse urechile lui Young, dar apoi făcu o pauză și respiră adânc, ca și cum ar fi încercat să se liniștească. Pentru mine, Meh-hee-yah, fă asta pentru mine. O răbdare forțată îi îmbrăca cuvintele. Este decizia mea, responsabilitatea mea. Dacă mama ta ar ști… Pak oftă.

Urmă o tăcere, iar Young știu că Mary trebuie să fi aprobat din cap. Știa că Pak ar fi continuat să o bată la cap dacă Mary nu i s-ar fi supus. După un minut, Young auzi pași și scaunul cu rotile mișcându-se. Mai aproape, și mai aproape, apoi îl auzi trecând mai departe, în direcția casei. Se gândi să aștepte până intrau și apoi să fugă. Sau poate să intre și ea după ei, prefăcându-se că nu a auzit nimic și să vadă ce aveau să facă. Oricare dintre variante era un act de lașitate. Știa asta, dar era foarte obosită. Ce ușor i-ar fi fost să rămână acolo și să se închidă departe de lume, să rămână acolo ca într-un mormânt oricât ar fi fost necesar pentru ca lucrurile să treacă și să dispară.

Nu. Nu putea să nu facă nimic. Nu putea să-l lase pe Pak să o dea la o parte și să o facă și mai lipsită de importanță decât o făcuse deja. Împinse trapa cu putere. Aceasta scârțâi când se deschise, iar disonanța sunetului îi străpunse urechile și o făcu să vrea să urle. Încercă să rămână nemișcată. Dădu cu capul de oțelul de deasupra, iar lovitura îi rezonă în craniu precum o lovitură de gong.

Auzi pașii cuiva intrând în hambar, încet și precaut. Pak spuse că nu era nimic, probabil doar un animal. Mary întrebă:

— Mama, tu ești?

În vocea ei se simțea frica, dar se mai simțea ceva. Poate speranță.

Încet, Young își ridică corpul. Se târî afară și se ridică în picioare. Întinse o mână spre Mary, invitând-o să vină la ea, să jelească împreună acea pierdere care era numai a lor. Mary o privi, cu lacrimile curgându-i șiroaie pe față, dar nu se duse spre ea. În schimb, ea își întoarse privirea spre Pak, ca și când i-ar fi cerut voie. El își întinse mâna, iar Mary ezită înainte să plece de lângă Young și să se apropie de Pak.

În minte îi veni o amintire: era Mary, când era foarte mică, între ei, iar Young și Pak își întindeau mâinile spre ea și o strigau. Fetița mergea de-a bușilea spre Pak, întotdeauna spre Pak, în timp ce Young râdea și bătea din palme, prefăcându-se că nu este rănită, spunându-și cât de minunat era faptul că el era așa de apropiat de copilul lor, spre deosebire de alți bărbați, și că toate acelea se datorau faptului că Meh-hee petrecea mult timp cu ea – toată ziua! – și de aceea îl alegea pe părintele pe care îl vedea mai puțin. Întotdeauna așa fusese: un dezechilibru, chiar și în poziționarea lor de acum, în care toți trei formau un triunghi fragil, în care Young era cea renegată și singură, cea mai îndepărtată de ei. Poate toate familiile cu un singur copil erau așa, cu o inegalitate a apropierii dintre membri și invidia aferentă tuturor grupurilor formate din trei persoane. În fond, triunghiurile echilaterale, cu trei laturi egale nu existau decât în teorie, nu și în realitate. Young crezuse că balanța va înclina altfel cât ele două aveau să fie împreună, pe un alt continent decât Pak, dar în mod ironic, el reușea să o vadă pe Mary mai mult decât ea chiar și atunci: de două ori pe săptămână, prin Skype (pe care Young nu putea să-l folosească, pentru că magazinul nu avea conexiune la internet). Balanța înclina întotdeauna în favoarea lui Pak și Mary.

Așa se întâmplase în trecut, și la fel se întâmpla și acum.

Young îi privi: bărbatul din scaunul cu rotile, care comisese un act monstruos pe care îl ascunsese timp de un an și care se confesase fiicei lui, nu ei, și lângă el, fata cu cicatricea, care deja își iertase tatăl pentru crima care îi lăsase și ei cicatricea aceea. Fata care întotdeauna îl alegea pe tatăl ei, care și acum îl alegea pe el, la numai câteva minute după revelația zdrobitoare care ar fi trebuit să o readucă în brațele mamei sale. Soțul și fiica ei. Soarele și luna ei, sufletul și inima ei, cei fără de care viața ei nu ar fi existat, și totuși mereu inaccesibili și imposibil de cunoscut. Simți un junghi puternic în inimă, ca și când fiecare celulă i se sufoca și murea încet.

Pak o privi. Young se aștepta să vadă remușcare, să-i vadă capul plecându-se precum o floare a soarelui. Se aștepta ca el să nu o poată privi în ochi, căci își mărturisise crima și cerea îndurare. În schimb, el spuse:

— Yuh-bo, nu știam că ești acolo. Ce făceai?

Pak nu folosise un ton acuzator sau nervos, ci unul pe care se străduia să-l facă să pară cât mai natural, ca și când ar fi testat-o să vadă dacă putea continua să o mintă. Privindu-l, văzându-i zâmbetul prefăcut care părea așa de autentic, Young făcu un pas în spate și se împiedică, de parcă pământul ar fi dispărut și ea s-ar fi prăbușit într-o gaură. Trebuia să fugă de acolo, din acel loc al morții și al minciunii. Merse împleticindu-se pe pământul ars și neuniform, trebuind să-și îndepărteze brațele de corp pentru a-și menține echilibrul, de parcă ar fi înaintat pe culoarul unui avion în timpul turbulențelor. Trecu pe lângă Pak și Mary și se opri lângă bușteanul unui copac care murise de mult, pentru a-și șterge lacrimile.

— Deci ai auzit tot, spuse Pak. Yuh-bo, trebuie să înțelegi. Nu am vrut să te împovărez și m-am

gândit că există o șansă mai mare ca lucrurile să iasă bine la final dacă…

— Să iasă bine? Young se întoarse și se holbă la el. Cum ar putea ieși bine? A murit un băiețel. Cinci copii au rămas fără mamă. O femeie nevinovată este judecată pentru omucidere. Tu ești într-un scaun cu rotile. Iar Mary va trebui să trăiască tot restul vieții știind că tatăl ei este un criminal. Nimic nu va mai fi bine niciodată. Young nu-și dădu seama că țipa până când nu se opri și auzi ecoul cuvintelor ei răsunând în liniștea din jur. O durea gâtul, de parcă ar fi avut spini.

— Yuh-bo, spuse Pak. Hai să mergem înăuntru. Hai să vorbim despre asta. Vei vedea, totul se va rezolva. Nu trebuie decât să ne vedem de treaba noastră și să nu spunem nimic pentru moment.

Young se dădu înapoi, călcă pe o creangă și se dezechilibră, gata să cadă. Mary și Pak amândoi se aplecară în față și își întinseră brațele spre ea. Young privi mâinile soțului și fiicei ei, care stăteau unul lângă altul și îi ofereau sprijinul lor. Le privi fețele acestor oameni frumoși pe care îi iubea și care stăteau la capătul potecii care mergea de-a lungul pârâului, cu copacii înalți din spatele lor formând un soi de cupolă deasupra capetelor lor și lăsând niște fire strălucitoare de lumină să treacă printre frunze. Cât de frumoasă era dimineața aceea, când viața lor se prăbușea, de parcă Dumnezeu și-ar fi bătut joc de ea și i-ar fi confirmat cât era de neimportantă.

Mary o privi și spuse:

— Uh-ma, te rog.

Felul acela tandru în care rostea „Mama” în coreeană o făcea pe Young să vrea să o ia pe fiica ei în brațe și să-i șteargă lacrimile cu degetul mare, așa cum făcea odinioară. Se gândi cât de ușor ar fi să spună „Da”, să-i ia de mână și să creeze acea uniune care ar fi fost pecetluită pe vecie de secretul lor. Apoi își ridică privirea spre submarinul înnegrit care se întrezărea în hambar,

ars de incendiul care înghițise un băiat de 8 ani și pe femeia care încercase să-l salveze.

Young clătină din cap. Făcu un pas în spate, apoi încă unul și încă unul, până când știu că ei nu puteau ajunge ușor la ea.

— Nu aveți dreptul să-mi cereți nimic, spuse ea. Apoi se întoarse cu spatele la soțul și fiica ei și plecă.

MATT

O căuta pe Mary din priviri în sala de judecată. Voia să o vadă. De fapt, nu tocmai voia. Mai degrabă, avea nevoie să o vadă. Cam în același fel în care nu tocmai ai nevoie de un tratament de canal radicular, dar ai nevoie să scapi de infecție pentru a opri durerea. Sala de judecată era mai aglomerată decât de obicei, probabil ca efect al celor mai recente știri *(„Procesul mamei ucigașe: inculpata îi dădea fiului său să bea înălbitor”),* dar familia Yoo lipsea, ceea ce era ciudat.

Janine era deja acolo.

— Au făcut o înregistrare a vocii mele. I-o vor pune tipului care depune mărturie azi să o asculte, șopti ea, în timp ce anxietatea îi făcea noduri în stomac la gândul că Mary avusese acces la mașina lui și la telefonul dinăuntru.

El dădu din cap. Janine spuse:

— Cred că este ziua lui Mary. Poate că sărbătoresc.

Ziua lui Mary. Ceva părea în neregulă, de rău augur în felul în care se întâmplau toate acele lucruri îngrozitoare – realizarea legată de cheia de la mașină, visul, iar acum ziua ei de naștere. Împlinea 18 ani. Legal, devenea adult. Ca atare, putea fi judecată ca un adult. La dracu.

Inspectoarea Heights se duse în față, pentru a fi supusă interogatoriului. Shannon nu pierdu vremea cu salutul de dimineață și întrebări de complezență de genul *„Ce mai faceți?”* și nici nu așteptă ca murmurele și șoaptele din sală să se oprească. Ea vorbi de pe scaunul ei și începu direct:

— Sunteți de părere că Elizabeth Ward este o persoană care și-a abuzat copilul, nu-i așa?

Oamenii se uitară în jur, de parcă ar fi încercat să își dea seama de unde venise întrebarea. Heights păru luată prin surprindere, precum un boxer care se așteptă să aibă un minut la dispoziție pentru a

face turul ringului dar, în schimb, primi un pumn în față imediat după ce sună clopoțelul. Ea răspunse:

— Eu, ăă… cred că da. Așa este.

Încă așezată pe scaunul ei, Shannon zise:

— Și le-ați spus colegilor dumneavoastră că acest aspect era extrem de important, căci fără acuzațiile privind abuzul nu aveați niciun element care să constituie motivul, corect?

Heights se încruntă.

— Nu -mi amintesc acest aspect.

— Nu? Nu vă amintiți că ați scris: *„Lipsa abuzului = lipsa mobilului*" pe tablă la ședința pe care ați avut-o în legătură cu acest caz în data de 30 august 2008?

Heights înghiți în sec. După o clipă, își drese glasul.

— Ba da, îmi amintesc asta, dar…

— Vă mulțumesc, doamnă detectiv. Acum, Shannon se ridică în picioare, vă rog să ne spuneți cum procedați, în general, atunci când primiți plângeri legate de abuz asupra copiilor. Începu să se plimbe, cu pași lenți și relaxați, de parcă s-ar fi plimbat printr-o grădină. Când primiți o plângere serioasă, uneori scoateți minorii din mediul familial imediat, înainte chiar de a începe ancheta, corect?

— Da, atunci când există o amenințare credibilă de vătămare gravă a minorului, încercăm să obținem un ordin urgent prin care copilul să fie plasat temporar într-un centru de plasament pe durata efectuării anchetei.

— *„O amenințare credibilă de vătămare gravă a minorului".* Shannon se apropie de martor. În acest caz, când ați primit plângerea anonimă cu privire la Elizabeth, nu l-ați scos pe Henry din mediul familial, de fapt nici nu ați încercat, nu-i așa?

Heights o privi pe Shannon fix, fără să clipească și cu buzele strânse. După o pauză îndelungată ea

răspunse:

— Corect.

— Ceea ce înseamnă că nu erați de părere că exista un risc credibil ca Henry să fie vătămat, corect?

Heights se uită spre Abe, apoi înapoi la Shannon și clipi.

— Aceasta a fost concluzia primei noastre evaluări. Înainte de anchetă.

— Ah, da. Ați desfășurat o anchetă care a durat cinci zile. În orice moment al acesteia, dacă ați fi concluzionat că Henry era, de fapt, abuzat, ați fi putut și chiar l-ați fi și scos din mediul familial pentru a-l proteja. Asta este treaba dumneavoastră, nu-i așa?

— Da, dar…

— Dar nu ați făcut asta. Shannon se năpusti înainte ca un buldozer care rupe o barieră. Preț de cinci zile de la data primirii plângerii, l-ați lăsat pe Henry să rămână acasă, corect?

Heights își mușcă buza.

— Este clar că evaluarea noastră a fost eronată…

— Doamnă Inspector, spuse Shannon proiectându-și vocea, vă rog să îmi răspundeți la întrebare și doar la această întrebare. Nu v-am întrebat despre performanța dumneavoastră profesională, deși superiorul dumneavoastră și avocații interesați să inițieze o acțiune legată de situația în care a trăit Henry ar putea fi interesați să vă audă recunoscând greșelile pe care le-ați făcut în acest caz. Însă întrebarea mea este: După cinci zile de anchetă, ați stabilit sau nu că Elizabeth își abuza copilul și reprezenta o amenințare credibilă de a-i aduce vătămare gravă lui Henry?

— Nu, nu am stabilit. Heights părea demoralizată, iar cuvintele ei sunau plat.

— Mulțumesc. Acum să ne întoarcem la anchetă. Shannon puse o foaie mare albă de hârtie pe trepied. Ieri ați declarat că ați anchetat patru

tipuri de abuz în acest caz: neglijență și abuz emoțional, fizic și medical. Corect?

— Da.

Shannon scrise acele categorii pe câte un rând într-un tabel pe care îl trasă pe foaia albă.

— I-ați intervievat pe Kitt Kozlowski, opt profesori, patru terapeuți și doi doctori, dar și pe tatăl lui Henry, corect?

— Da.

Shannon notă persoanele intervievate pe rândul de sus:

Tatăl	*8*	*Profesori*	*4 Terapeuți*	*2*	*Doctori*	*Kitt*
Neglijență						
Abuz emoțional						
Abuz fizic						
Abuz medical						

Shannon întrebă:

— Și-a exprimat cineva îngrijorarea cu privire la faptul că Elizabeth îl neglija pe Henry?

— Nu.

Shannon scrise *„NU”* de cinci ori pe rândul pe care scria *Neglijență* și trase o linie de-a lungul rândului.

— Mai departe. În afară de Kitt, și-a mai exprimat cineva îngrijorarea cu privire la abuzul emoțional sau abuzul fizic?

Heights răspunse:

— Nu.

— De fapt, învățătoarea lui Henry de anul trecut a spus, și vă citesc din însemnările pe care le-ați făcut, citez: *„Elizabeth este ultima mamă pe care mi-aș putea-o imagina traumatizându-și copilul emoțional sau fizic*”, nu-i așa?

Heights expiră, aproape ca un oftat și răspunse:

— Da.

— Vă mulțumesc. Shannon scrise *„NU”* pe ambele rânduri pe toate coloanele, în afară de coloana în capătul căreia scria *„Kitt”*. În cele din urmă, abuzul medical. V-ați concentrat asupra acestuia, deci îmi imaginez că ați pus întrebări detaliate fiecărei persoane cu care ați stat de vorbă. Shannon puse jos markerul. Așa că spuneți-ne despre toate instanțele de abuz medical despre care v-au vorbit celelalte cincisprezece persoane.

Heights nu spuse nimic, ci doar se uită la Shannon cu o antipatie intensă.

— Doamnă Inspector, răspunsul dumneavoastră?

— Problema este că aceste persoane nu aveau cunoștință de niciuna dintre așa-zisele terapii

medicale la care inculpata îl supunea pe Henry, drept urmare…

— Da, ei bine, vom ajunge într-un minut și la terapiile lui Henry. Dar până atunci, răspunsul dumneavoastră pare să fie acela că aceste cincisprezece persoane pe care le-ați intervievat nu erau de părere că Elizabeth comisese un abuz medical. Așa este, doamnă Inspector?

Heights respiră zgomotos, cu nările dilatate.

— Da.

— Vă mulțumesc.

Shannon scrise cuvântul *„NU”* pe ultimul rând și se dădu în spate pentru a permite juraților să vadă tabelul nestingheriți.

	Tatăl
	8
	Profesori
	4 Terapeuți
	2
	Doctori
	Kitt
~~*Neglijență*~~	
	~~*NU*~~
	~~*NU*~~
	~~*NU*~~
	~~*NU*~~
	~~*NU*~~
Abuz emoțional	
	NU
	NU
	NU
	NU
Abuz fizic	
	NU
	NU
	NU
	NU

Abuz medical

NU
NU
NU
NU

Shannon arătă spre foaia de hârtie:

— Deci cei cincisprezece oameni care îl cunoșteau pe Henry cel mai bine și cărora le păsa de bunăstarea lui au fost de acord că Elizabeth nu îl abuza în niciun fel. Haideți să vorbim despre singura persoană îngrijorată. A acuzat-o Kitt efectiv pe Elizabeth de abuz emoțional?

Heights se încruntă.

— Cred că ar fi corect să spun că se întreba dacă nu cumva inculpata îi făcea rău lui Henry spunându-i că era enervant și că toată lumea îl ura.

— Deci avea suspiciunea abuzului emoțional. Shannon puse un semnul întrebării în pătrățica denumită *„Abuz Emoțional/Kitt”*. Și ce părere aveți despre asta, doamnă Inspector? Este vorba de abuz asupra unui copil? Și eu am un copil, o fată foarte adolescentă, dacă înțelegeți ce vreau să spun și, recunosc, mă surprind adesea spunându-i că este obraznică și de-a dreptul insuportabilă și că va sfârși prin a rămâne singură, fără prieteni, fără soț sau slujbă dacă nu își schimbă comportamentul și asta cât mai repede. Câțiva jurați chicotiră și încuviințară din cap. Acum, știu că nu voi câștiga niciun „premiu pentru cea mai bună mamă a anului”, dar este acesta genul de lucru din cauza căruia îi luăm pe copii de lângă mamele lor?

— Nu. Cum spuneți și dumneavoastră, nu este comportamentul ideal, dar nu se califică drept abuz.

Shannon zâmbi și trase o linie pe rândul denumit *„Abuz emoțional”*.

— Acum, abuzul fizic. A acuzat-o Kitt efectiv pe Elizabeth de asta?

— Nu. Ea a pus problema aceasta doar din cauza zgârieturilor de pe brațul lui Henry.

Shannon puse un semnul întrebării în pătrățica *„Abuz fizic/Kitt”*.

— Când l-ați intervievat pe Henry, el a răspuns că fusese zgâriat de pisica unui vecin, nu-i așa?

— Da.

— De fapt, ați scris în notițele privitoare la interviul lui Henry că nu există, citez: *„nicio dovadă care să vină în sprijinul susținerii că este abuzat fizic”,* corect?

— Corect.

Shannon trasă o linie pe rândul *„Abuz fizic”*.

— Ne mai rămâne abuzul medical. Această susținere se concentrează asupra terapiilor alternative ale lui Elizabeth, mai precis chelarea intravenoasă și SMM, corect?

— Da.

Shannon scrise *„Chelare I. V. și SMM («înălbitor»)”* în tabel.

— Acum, iertați-mă. Nu sunt expert în acest domeniu, dar mie mi se pare că este o condiție obligatorie ca, pentru a califica abuzul medical, orice îi face mama copilului trebuie să-i dăuneze acestuia. Cu alte cuvinte, să îl îmbolnăvească pe copil sau să îi agraveze starea, nu-i așa?

— Da, de obicei așa se întâmplă.

— Iată ce mă bulversează pe mine. Cum pot fi considerate tratamentele aplicate lui Henry abuz, dacă ele îi îmbunătățesc starea de sănătate?

Heights clipi de câteva ori.

— Nu sunt sigură că așa stau lucrurile.

— Nu? întrebă Shannon și Matt observă o expresie amuzată pe fața ei, o urmă de anticipare copilărească de genul *„Fiți atenți la asta!”*. Știți probabil că un neurolog de la clinica pentru autism din Georgetown l-a diagnosticat pe Henry cu autism când avea vârsta de trei ani, nu-i așa?

— Da, acest lucru figurează în fișa lui medicală.

Matt nu știa asta. Întotdeauna presupusese, în baza comentariilor lui Kitt, că „autismul” lui Henry era doar în capul lui Elizabeth.

— Și tot în fișa lui medicală figurează și faptul că, potrivit aceluiași medic neurolog, Henry nu mai avea autism din februarie anul trecut, nu-i așa?

— Așa este.

— Ei bine, trecerea de la autism la lipsa autismului înseamnă o îmbunătățire a stării lui, nu o înrăutățire, de acord?

— De fapt, medicul neurolog a indicat faptul că s-ar putea să fi fost diagnosticat greșit încă de la început…

— Pentru că îmbunătățirea stării lui Henry era atât de mare încât nu putea fi explicată altfel, căci starea majorității copiilor nu se îmbunătățește cum s-a întâmplat la Henry, corect?

— Ei bine, în orice caz, el a declarat că numărul mare al ședințelor de logopedie și terapie socială erau probabil motivul îmbunătățirii stării copilului.

— Vă referiți la numărul mare al ședințelor de terapie asupra cărora Elizabeth insista, pentru care făcea programări și la care îl ducea cu mașina în fiecare zi? întrebă Shannon, zugrăvind-o pe Elizabeth din nou ca Mama Anului. Dar în loc ca acest lucru să-l deranjeze pe Matt, îl puse pe gânduri: oare se înșelase? Oare exista un motiv pentru obsesia lui Elizabeth și oare acea obsesie îl ajutase pe băiat să scape de autism?

Heights se încruntă și mai tare și răspunse.

— Presupun că da.

— Lăsând la o parte autismul, starea lui Henry se îmbunătățise și din alte puncte de vedere, nu-i așa? Trecuse de la un indice de masă corporală de 2% la vârsta de 3 ani, cu diaree frecventă, un indice de masă corporală de 14% la vârsta de 8 ani, fără nicio problemă intestinală. Vă amintiți acest aspect din fișa lui medicală, doamnă Inspector?

Heights se înroși la față:

— Dar nu despre asta este vorba, ci despre faptul că aceste așa-zise tratamente sunt periculoase și complet inutile, ceea ce *constituie* abuz medical, indiferent de consecințele reale. Și să nu uităm: a *existat* o consecință dăunătoare pentru Henry, și anume *moartea* lui cauzată de pericolul bine-cunoscut de producere a incendiilor în cazul tratamentelor HBOT.

— Serios? Nu știam că oxigenoterapia hiperbară, practicată într-o unitate autorizată, constituie abuz medical. Shannon se întoarse spre persoanele din sală. Trebuie să fie vreo douăzeci, treizeci de familii aici care au fost clientele Submarinului Miracol. Deci să înțeleg că ați anchetat toate aceste familii pentru abuz asupra copiilor lor ca urmare a supunerii lor la un astfel de tratament riscant? Asta încercați să ne spuneți, doamnă Inspector?

Cu colțul ochiului Matt văzu multe femei din sală întorcându-și capetele cu nervozitate, uitându-se unele la celelalte și la Elizabeth ca și când nu le dăduse până atunci prin cap că și ele ar fi putut fi considerate vinovate de aceleași lucruri pentru care o condamnau pe ea. Oare de aceea erau acum atât de doritoare să creadă că era o ucigașă malefică? Căci dacă nu dăduse foc intenționat, ar fi putut însemna că propriii lor copii erau acasă în siguranță și nu într-un sicriu numai datorită șansei și nimic mai mult?

Heights răspunse:

— Nu, normal că nu. Nu poți privi un lucru individual. Nu a fost doar HBOT. Ea apela la lucruri extreme, precum eludarea intravenoasă și administrarea de înălbitor lui Henry.

— Ah, da. Să vorbim despre asta. Chelarea intravenoasă este un tratament aprobat de FDA, corect?

— Da, dar pentru intoxicațiile cu metale grele, ceea ce Henry nu avea.

— Aveți cunoștință, doamnă Inspector, de un studiu realizat de Universitatea Brown în care șoarecii cărora li se injectau diverse forme de metale grele căpătau comportamente sociale atipice, înrudite cu autismul, iar când erau tratați prin chelare redeveneau normali?

Matt nu auzise de așa ceva. Oare era adevărat?

— Nu, nu am auzit de studiul acela.

— Serios? Studiul a fost prezentat pe scurt într-un articol din *Wall Street Journal,* pe care l-am găsit în propriile dumneavoastră dosare, chiar lângă analizele care indicau faptul că Henry prezenta nivele ridicate de mercur, plumb și alte câteva metale grele în corp.

Heights își strânse buzele de parcă s-ar fi forțat să nu spună nimic. Shannon continuă:

— Și știți că unul dintre cercetătorii implicați în studiu, Dr. Anjeli Hall, care era medic la Spitalul Stanford și profesor la Universitatea de Medicină Stanford, tratează copiii care suferă de autism cu, printre altele, chelare?

Lui Matt nu-i era cunoscut numele, dar titlurile… – cum putea cineva să contrazică legitimitatea unei astfel de persoane?

— Nu, nu cunosc acest medic, răspunse Heights, dar *știu* cu siguranță că niște copii diagnosticați cu autism au murit de curând din cauza chelării intravenoase.

— Din cauza neglijenței unui medic care nu mai avea autorizație să practice medicina, corect?

— Cred că da.

— Oamenii mor din cauza greșelilor pe care le fac medicii. Shannon se întoarse către jurați. Numai luna trecută citeam un articol despre un copil care murise din cauză că un medic pediatru greșise doza de Tylenol pe care i-o administrase. Spuneți-mi, doamnă Inspector, dacă îi administrez copilului meu Tylenol mâine, asta constituie un caz de abuz medical pentru că Tylenolul este în

mod evident un tratament medical periculos care poate ucide copii?

— Chelarea nu este totuna cu Tylenolul. Inculpata i-a administrat lui Henry DMPS, o substanță chimică periculoasă care se administrează în mod normal în spitale. A primit-o prin poștă, de la un naturopat din afara statului.

— Dar știți, doamnă Inspector, că acest medic naturopat lucrează la cabinetul Dr. Hall și că nu a făcut decât să rescrie o rețetă pe care a prescris-o inițial Dr. Hall pentru Henry?

Sprâncenele Inspectoarei Heights se ridicară în semn de surprindere.

— Nu, nu știam asta.

— Considerați că este abuz medical să administrezi medicamente prescrise de un neurolog care întâmplător predă la Universitatea Stanford?

Ea își țuguie buzele și cugetă preț de o clipă, iar Matt simți impulsul să spună *„Haide, nu fi proastă.”* În cele din urmă ea spuse:

— Nu.

— Minunat. Shannon tăie cu o linie *„Chelare I.V.*” în tabel. Acum, ne mai rămâne așa-zisul tratament cu înălbitor. Doamnă Inspector, care este formula chimică a înălbitorului?

— Nu știu.

— O găsiți în dosarele dumneavoastră. Este NaClO, hipoclorit de sodiu. Care este formula chimică pentru SMM, soluția minerală pe care Elizabeth i-o administra lui Henry și pe care o numiți „*înălbitor*”?

Ea se încruntă puțin.

— Dioxidul de clor.

— Da. ClO2. De fapt, câteva picături din acest compus diluate în apă. Știți, doamnă Inspector, că unele companii folosesc această substanță pentru a dezinfecta sticlele de apă? Shannon se întoarse spre jurați. Apa pe care o cumpărăm din supermarketuri conține aceeași substanță chimică

ca și formula SMM pe care dumneaei o numește *„înălbitor”*.

Abe se ridică în picioare și spuse:

— Onorată Instanță, cine depune mărturie acum? Dar Shannon continuă, ridicând vocea și mărind ritmul.

— Dioxidul de clor este prezent în toate antifungicele pe care le poți cumpăra din orice magazin. Îi arestați pe toți părinții care le cumpără de la *Walgreens?*

Abe vorbi din nou:

— Obiectez. Am încercat să fiu răbdător, dar hărțuiește martora cu toate aceste întrebări în afara obiectului său de expertiză. Doamna Inspector Heights nu este medic, nici chimist și nici expert medical.

Fața lui Shannon se înroși brusc de indignare:

— Exact asta încerc și eu să demonstrez, Onorată Instanță. Inspector Heights *nu* este expert, *nu* știe aproape nimic despre aceste tratamente pe care le-a etichetat – habar nu am în baza a ce – drept periculoase și inutile și nu s-a obosit să afle lucrurile de bază, pe care le-ar fi găsit, de altfel, toate în dosarele sale, dacă s-ar fi obosit să caute.

Judecătorul spuse:

— Obiecție admisă. Doamnă Haug, puteți să vă chemați proprii experți, dar pentru moment, limitați-vă la faptele din dosar și nu depășiți sfera îndatoririlor doamnei Inspector.

Shannon încuviință din cap.

— Da, Onorată Instanță. Se întoarse. Doamnă Inspector, sunteți autorizată să inițiați anchete proprii? Pe parcursul unui caz, dacă descoperiți dovezi că un alt părinte comite acte de abuz, de exemplu, puteți deschide un caz nou?

— Desigur. Nu contează cum ajunge o plângere la noi.

— În acest caz, spuse Shannon, ați descoperit dovezi legate de faptul că mulți alți părinți din jurisdicția dumneavoastră făceau atât chelare

intravenoasă, cât și SMM, prin discuții pe internet, corect?

Inspectoarea clipi repede, scrutând sala, înainte să răspundă afirmativ.

— Pe câți dintre acești părinți i-ați anchetat pentru abuz medical?

Inspectoarea clipi din nou des, privind prin sală:

— Pe niciunul.

— Și asta pentru că nu considerați că SMM și chelarea constituie abuz asupra copiilor, nu-i așa? Shannon nu o spuse, dar Matt aproape că putu să audă cuvintele nerostite: *„Pentru că, dacă acele tratamente ar constitui un abuz, jumătate din oamenii de aici ar fi trebuit să fie arestați de mult.”*

Heights aruncă o privire aspră, iar Shannon îi întoarse privirea și o menținu. Duelul acela al privirilor dură mai multe secunde, devenind ciudat, iar apoi de-a dreptul dureros când Heights răspunse:

— Corect.

— Mulțumesc, spuse Shannon și se îndreptă cu pași lenți, în mod deliberat spre tabel și trase o linie groasă peste ultimul rând – *„Abuz medical”.*

Matt o privi pe Elizabeth. Expresia de pe fața ei era imobilă. Încă purta masca aceea lipsită de orice expresie pe care o purtase cu o zi înainte, când Inspectoarea Heights o portretizase ca pe o abuzatoare sadică, care efectua experimente dureroase asupra copilului ei. Doar că acum, nu mai părea lipsită de suflet, ci paralizată. Năucită de mâhnire. Iar lui Matt îi veni în minte ceea ce știuse de când se trezise: trebuia să îi spună lui Abe, și probabil și lui Shannon. Poate nu totul, dar cel puțin despre Mary și apelul către societatea de asigurări și biletul cu logoul H-Mart. În ceea ce privea țigările… putea să mai aștepte și să vadă cum decurgeau lucrurile. Dar trebuia să o caute pe Mary și să o avertizeze. Să-i dea șansa să se ducă prima la Abe și să-i mărturisească.

O atinse pe Janine pe umăr.

— Trebuie să plec, șopti el și arătă cu degetul spre pager, pentru a sugera că era ceva legat de muncă. Ea șopti:

— Bine, te țin la curent.

Matt se ridică și ieși în sală. Când pleca, o văzu pe Shannon gesticulând spre tabelul decimat.

— Doamnă Inspector, spuse ea, aș vrea să clarificăm ceva ce am discutat mai devreme.

Shannon scrise ceva pe foaie și spuse:

— Asta ați scris în timpul ședinței cu colegii dumneavoastră, corect?

Matt se opri la ușă și privi. După ce Heights răspunse *„Da”,* Shannon se dădu înapoi, deblocându-i vederea lui Matt asupra foii de hârtie. În partea de sus, deasupra tuturor categoriilor de abuz, Shannon scrisese cu litere groase și încercuise următoarele cuvinte: *„LIPSA ABUZULUI = LIPSA MOBILULUI”*

LIPSA ABUZULUI - LIPSA MOBILULUI

	Tatăl
	8
	Profesori
	4 Terapeuți
	2
	Doctori
	Kitt
~~*Neglijență*~~	
	~~*NU*~~
	~~*NU*~~
	~~*NU*~~
	~~*NU*~~
	~~*NU*~~
~~*Abuz emoțional*~~	
	~~*NU*~~
	~~*NU*~~
	~~*NU*~~

~~*NU*~~

~~*?*~~

~~*Abuz fizic*~~

~~*NU*~~

~~*NU*~~

~~*NU*~~

~~*NU*~~

~~*?*~~

~~*Abuz medical*~~

~~*NU*~~

~~*NU*~~

~~*NU*~~

~~*NU*~~

~~*Chelare IV*~~

-

~~*SMM*~~

~~*(„Înălbitor”)*~~

ELIZABETH

Ea le văzu în timpul pauzei, pe holul tribunalului. Era un număr impresionant de mame, vreo douăzeci, poate treizeci, din grupul de mame de copii cu autism. Ultima dată le văzuse la înmormântarea lui Henry, pe când ea încă era o mamă distrusă, obiectul cel mai important al milei și întristării lor (și poate chiar al vinei, pentru că simțeau o fărâmă de superioritate doar pentru că odraslele lor erau în viață). Asta era înaintea arestării ei și apariției știrilor care puseseră capăt vizitelor în care îi aduceau caserole cu tot felul de bunătăți. Se așteptase ca unele dintre ele să vină la proces, dar nu văzuse pe niciuna dintre ele toată săptămâna.

Iar acum, iată-le! Dar de ce tocmai azi? Probabil că ultimele știri le stârniseră curiozitatea în așa măsură, încât acceptaseră să plătească o bonă pentru copii cu nevoi speciale o zi întreagă. Sau poate că azi avea loc reuniunea lunară – da, era joi – și se deciseseră să o înlocuiască cu o „vizită în teren”. Sau… oare era posibil? Oare era posibil să fi auzit că tratamentele pe care i le făcea lui Henry – aceleași tratamente pe care multe dintre ele le aplicau copiilor lor – fuseseră clasificate drept „abuz medical” și veniseră să o sprijine?

Femeile stăteau într-un cerc larg, vorbind și schimbându-și poziția una cu alta precum albinele dintr-un stup. Pe când se îndrepta spre sala de judecată și trecu pe lângă ele, o femeie care vorbea la telefon – Elaine, prima dintre ele care încercase așa-numitul tratamentul cu înălbitor, chiar înaintea lui Elizabeth – ridică privirea și o observă. Sprâncenele lui Elaine se ridicară brusc, iar buzele se deschiseră într-un zâmbet care spunea că se bucură să o vadă. Elizabeth îi întoarse zâmbetul și viră spre grupul de femei, cu inima bătându-i

repede, gata să-i sară din piept și tot corpul împins în față de speranță.

Zâmbetul lui Elaine fu repede înlocuit de o mină serioasă, iar femeia se întoarse la grup și șopti ceva. Iar acum toate o priveau așa cum s-ar fi uitat la un cadavru aflat în descompunere, incapabile să-și ascundă curiozitatea, dar dezgustate, străpungând-o cu privirea, și apoi privind imediat în altă parte, cu fețele contorsionate de parcă simțiseră un miros fetid. Chiar în momentul în care Elizabeth își dădu seama că sprâncenele ridicate și zâmbetul lui Elaine se datorau surprinderii și stinghereli, femeile intrară în sală grămadă, cu spatele întors spre ea, formând un cerc atât de strâns, încât păru că se va prăbuși în interior.

Shannon vorbi:

— Haideți, să începem!

Elizabeth încuviință din cap și se îndepărtă de ele, cu senzația că picioarele îi erau deopotrivă goale pe dinăuntru, dar și foarte grele, mișcându-se cu greutate. Timp de mulți ani, grupul acela fusese singurul loc în care simțise că are un loc al ei, ca mamă, o lume în care nu era evitată în mod politicos și în care oamenilor nu le era milă de ea ca de *„săraca mamă a băiatului acela”* (rostit în șoaptă, mereu în șoaptă) – pauză – „*autism, știi tu, atunci când copilul se leagănă toată ziua”*. Dimpotrivă, în acel grup se simțise puternică pentru prima dată în viața ei. Și nu pentru că înainte nu avusese reușite – terminase studiile cu distincție, primise bonusuri de performanță la muncă – dar acelea erau reușite datorate abnegației sale, genul de reușite tăcute, pe care doar părinții le observă. În lumea mamelor de copii cu autism, însă, Elizabeth fusese un soi de vedetă rock, o făcătoare de minuni, liderul grupului distinct, pentru că reprezenta ceea ce toate visau să ajungă: mama unui Copil Recuperat, un copil care începuse ca un dezastru care nu vorbea, nu socializa și nu se prezenta, precum ceilalți, dar

care de-a lungul anilor fusese catapultat pe tărâmul claselor din învățământul general și al absolvirii cursurilor de terapie. Henry fusese modelul de urmat, cristalizarea speranței lor că, într-o zi, proprii copii ar putea să se metamorfozeze.

Faptul că făcuse obiectul invidiei și, deopotrivă, al stimei atâtor persoane fusese amețitor (căci nu era obișnuită cu asta), dar și jenant, iar ea încercase să minimalizeze rolul pe care îl jucase în progresele făcute de Henry. *„Tot ce știu,"* spusese ea grupului, *„este că progresele lui Henry nu s-au datorat tratamentelor, iar momentul apariției lor a fost o coincidență. Nu a existat un grup de control în situația aceasta, așa că nu vom ști niciodată cu adevărat" (*nu că ar fi crezut acel lucru, dar credea că logica de tipul „corelația nu este totuna cu cauzalitatea" o făcea să pară rațională, ceea ce scădea probabilitatea ca persoanele neîncrezătoare să o respingă ca pe una dintre „n*ebunele alea antivacciniste").*

Același lucru se întâmplase și în cazul avertismentelor lui Elizabeth, deși, practic toată lumea din grup fusese cuprinsă de frenezia biomedicală și se grăbise să-și pună copiii pe aceleași tratamente. *„Protocolul lui Elizabeth*" îl numiseră, în ciuda protestelor ei prin care subliniase faptul că ea doar urmase recomandările altora, cu doar câteva ajustări care aveau la bază analizele lui Henry. După ce starea multora dintre copii s-a ameliorat (deși a niciunuia atât de rapid și de dramatic ca a lui Henry), a devenit regina stupului, experta la care apelau toți. Fiecare dintre femeile care stăteau acum pe holul tribunalului îi trimisese e-mailuri pentru a-i cere sfaturi sau o trăsese de limbă la o cafea, îi ceruse ajutorul pentru a interpreta buletinul de analize și îi trimisese brioșe și felicitări pentru a-i mulțumi.

Iar acum, iată-le pe acele femei, care odată fuseseră unite de admirația față de ea, întorcându-i spatele și unindu-se mai tare ca niciodată pentru a

o condamna. Și iat-o pe ea, cea care aproape fusese o zeitate, mergând acum abătută, ca un paria. Iar dacă reacția grupului putea fi interpretată drept un semn, nu mai erau multe zile până avea să devină o deținută care își aștepta pedeapsa capitală.

*

Stând pe un scaun în sala de ședință, Elizabeth privi graficul de pe trepied și ochii i se opriră asupra cuvântului *„ABUZ”*.

Abuz asupra unui copil. Oare asta făcuse? După ce îl ciupise pentru prima dată în beciul vecinei sale, își promisese că nu avea să mai facă așa ceva niciodată, căci ea era o partizană a parentingului pozitiv și nu credea în amenințări sau mustrări, dar uneori, cu timpul, frustrarea se acumula. Treceau zile și luni de răbdare, de ignorare a comportamentelor negative și de lăudare a celor pozitive, iar apoi, ca un soi de contracurent, se instala furia, o dobora și o făcea să caute cu disperare sentimentul de dulce eliberare pe care îl simțea când îl înșfăca pe Henry și îl strângea sau zbiera la el. Dar niciodată nu îl lovise, nu îl pălmuise și, cu certitudine, nu făcuse nimic care să-l rănească și să necesite îngrijiri medicale. Oare nu *asta* constituia abuz asupra copilului – lucruri care se lăsau cu sânge și oase rupte – în locul lucrurilor invizibile pe care le făcea ea pentru a cauza o durere de moment, dar suficientă cât să oprească orice comportament al lui Henry care trebuia oprit? Oare diferea asta în vreun fel de lovitul cu palma la fund?

Se uită la tabel, la toate *„NU-urile”* care confirmau absența faptei reprobabile și simți durere pentru Henry, căci știa că și ea și toți cei care figurau în tabel, oameni a căror sarcină fusese să-l protejeze, eșuaseră în a face asta. Iar când Shannon îi spuse că *„Abe o va reinteroga pe*

Heights, dar nu îți face griji. Nimeni nu crede declarațiile ei privind abuzul”, Elizabeth simți o oarecare milă și pentru ea, pentru că fusese păcălită atât de tare.

Abe se îndreptă direct spre trepiedul cu hârtia pe care era trasat tabelul. El arătă spre *cuvintele „LIPSA ABUZULUI = LIPSA MOBILULUI”* și spuse:

— Doamnă Inspector, când ați scris aceste cuvinte, ați vrut să spuneți că, dacă inculpata nu l-a abuzat pe Henry, ea nu avea niciun motiv să-l ucidă?

Heights răspunse:

— Nu, desigur că nu. Există multe cazuri în care părinții își maltratează sau chiar ucid copiii fără a-i abuza mai întâi.

— Atunci, ***ce*** ați vrut să spuneți?

Heights privi spre jurați.

— Trebuie să înțelegeți contextul. Îmi începusem ancheta cu privire la abuz cu puțin timp înainte ca respectivul copil și unul dintre martori să fie uciși. Cerusem să fie alocat personal suplimentar pentru anchetă și probabil eram… ea respiră adânc, ca și când ar fi încercat să-și adune curajul de a mărturisi ceva jenant. Am scris aceste lucruri cu titlu de notițe preliminare pentru a demonstra că *la momentul respectiv,* adică foarte devreme în desfășurarea anchetei, singurul mobil pe care îl aveam era reclamația de abuz, așa că aveam nevoie să implicăm resurse suplimentare în anchetă.

Abe zâmbi, ca un profesor înțelegător.

— Deci ați scris asta pentru a vă convinge superiorii să vă aloce mai multă putere și mai multe resurse. Ceilalți erau de acord cu dumneavoastră?

— Nu. De fapt, Inspector Pierson a șters aceste cuvinte și mi-a spus că am o vedere de tip tunel, că reclamația de abuz era ea însăși o dovadă a existenței mobilului, dar cu siguranță nu *singura.*

Mai erau și căutările pe internet pe care le-a făcut inculpata, notițele sale, certurile cu Kitt și așa mai departe. Deci este complet neadevărat că lipsa abuzului este egală cu lipsa mobilului.

Abe luă un marker gros și tăie cu o linie groasă sintagma *„LIPSA ABUZULUI = LIPSA MOBILULUI”* de pe foaia de hârtie. Se dădu înapoi.

— Haideți să parcurgem acest tabel extrem de bine organizat al doamnei Haug. Dânsa susține că aici nu există abuz pentru că alte persoane nu aveau cunoștință de acesta. Doamnă Inspector, după părerea dumneavoastră de psiholog calificat și inspector specializat în cazuri de abuz infantil, credeți că acest lucru este adevărat?

— Nu, spuse ea. Persoanele care comit abuzuri deseori reușesc să-și disimuleze foarte eficient acțiunile și să-l convingă pe copil să accepte.

— Ați găsit astfel de dovezi de disimulare în cazul de față?

— Da. Inculpata nu i-a spus niciodată pediatrului lui Henry sau măcar tatălui copilului despre faptul că îi administra SSM sau chelare intravenoasă, ca să nu mai vorbim despre faptul că niște copii muriseră din cauza acestora. A fost un exemplu clasic de tăinuire deliberată, o caracteristică a cazurilor de abuz.

Elizabeth ar fi vrut să strige că nu tăinuise nimic, ci doar evitase o obositoare discuție în contradictoriu cu un medic de modă veche, nimic mai mult. Iar Victor nu voise să știe niciun detaliu; el spusese că avea încrederea în ea, că nu avea timp să facă programări și să verifice articole. Dar ceva din sintagma *„tăinuire deliberată*” o opri. Avea o trăsătură sinistră, un soi de sentiment de vinovăție care o pătrundea și atunci când îi spunea lui Henry, înainte de vizitele la pediatru: *„Hai să nu-i spunem domnului doctor despre ceilalți doctori, ca să nu-l facem gelos, bine?”*

Abe se apropie de Heights.

— Ați mai menționat asta și anterior: *tăinuire deliberată.* De ce este acest lucru atât de important pentru dumneavoastră, ca psiholog și anchetator?

— Pentru că indică *intenția* acțiunii. Un părinte îi spune unui copil: dacă faci cutare lucru, îți dau palme la fund. Copilul face cutare lucru, părintele îl bate. Este o acțiune controlată și previzibilă. Soțul sau soția știe despre asta, iar copilul are voie să le spună prietenilor. Mulți părinți fac asta. La fel și în cazul tratamentelor medicale. Copilul e bolnav, vrei să încerci un tratament, vorbești cu doctorii, cu soțul sau soția și decideți împreună. În regulă. Dar dacă îți ascunzi acțiunile în mod deliberat, indiferent dacă este vorba de tratament sau pedeapsă fizică, asta îmi arată că știi că ceea ce faci este greșit.

Elizabeth simți ceva izbucnind în ea, precum un bec care arde prea puternic și ia foc, orbind-o și asurzind-o. Se întrebase cu ce difereau urletele și pișcăturile ei – și erau diferite, știa asta – de urletele, palmele la fund și palmele peste cap despre care alți părinți discutau sau pe care chiar le aplicau în public. Oare asta era? Faptul că ea nu voia să o facă, că-și promisese că nu o va face și totuși nu se putea abține uneori? Era diferența dintre o persoană obișnuită care bea un martini înainte de masă și un alcoolic care făcea același lucru: actul fizic era același, dar contextul – intenția din spatele său și rezultatul – nici că puteau să difere mai mult. Pierderea controlului, lipsa predictibilității. Iar apoi, efortul de a le ascunde.

— După părerea dumneavoastră de specialist, aceste *„NU-uri”* – și Abe arătă spre tabel – indică lipsa abuzului?

— Categoric nu!

Abe luă din nou markerul roșu și tăie toate rubricile din capătul superior al coloanelor.

— Și ce părere aveți despre aceste rânduri? întrebă el. Doamna Haug a diferențiat mai multe

tipuri de abuz și le-a tăiat, unul câte unul. Este acesta un mod corect de a analiza cazurile de abuz asupra copiilor?

— Nu. Nu poți analiza fiecare acuzație separat. Un incident separat poate fi îngrijorător, dar nu suficient pentru a constitui un caz de abuz. De exemplu, un părinte care spune că un copil este enervant și că oamenii îl urăsc. *Luat separat,* nu constituie abuz. Și nici insistențele legate de forțarea copilului să bea SSM și supunerea lui la chelarea intravenoasă. Dar când privești totul *în ansamblu,* observi un tipar, și lucrurile care ți s-ar putea părea inofensive privite separat s-ar putea să nu fie de fapt chiar atât de nevătămătoare.

— Acesta este motivul pentru care nu l-ați putut scoate pe Henry din mediul familial imediat?

— Da, exact acesta. În cazuri de vătămare corporală evidentă, precum oasele rupte, este mai ușor să iei această decizie. Dar în cazuri precum acesta, în care fiecare incident este contestabil și subtil, trebuie să iei în considerare mai multe surse și să vezi imaginea de ansamblu, ceea ce durează. Din păcate, Henry a murit înainte să apucăm să facem asta.

— Pe scurt, zise Abe, clasificarea abuzului pe categorii, iar apoi constatarea că nu există abuz în niciuna dintre acestea demonstrează faptul că în acest caz nu s-a comis abuz?

— Cu siguranță nu.

Abe tăie categoriile cu markerul.

— Acum, acest tabel este cam distrus, dar înainte de a-l îndepărta, haideți să ne concentrăm asupra abuzului medical. Doamnă Detectiv, a avut dreptate doamna Haug când a pus pe listă numai chelarea intravenoasă și SSM?

— Nu. Acestea *erau* cele mai riscante terapii care i-au fost aplicate lui Henry. Dar repet: nu poți lua în considerare o procedură izolată. Heights privi spre jurați. Vă voi da un exemplu. Chimioterapie. Pentru un copil care suferă de

cancer, aceasta în mod evident nu reprezintă un abuz medical. Dar administrarea chimioterapiei unui copil care nu suferă de cancer ar fi. Nu este numai problema riscului, ci și a adecvării.

— Dar în cazul unui copil cu cancer în remisiune? Este o analogie corectă, nu-i așa, pentru că Henry fusese diagnosticat cu autism la un moment dat, dar apoi diagnosticul a fost infirmat, nu-i așa?

— Adevărat. Dar să administrezi chimioterapie unui copil aflat în remisiune ar fi un caz clasic de sindrom Münchhausen prin transfer, o afecțiune care se califică drept abuz medical. Un caz tipic de sindrom Münchhausen este acela în care o persoană cu o boală gravă se recuperează. Îngrijitorul său pierde contactul constant cu spitalele și doctorii și încearcă să-l recâștige prin fabricarea unor simptome care să facă *să pară* că acel copil este încă bolnav. Inculpata nu a putut accepta asta și a continuat să-l ducă la doctori și să-l supună unor tratamente riscante de care nu mai avea nevoie, pentru ca ea să continue să primească atenție.

Elizabeth se gândi la grupul mamelor de copii cu autism. Kitt obișnuia să întrebe: *„De ce continui să faci toate rahaturile astea? De ce continui să vii la reuniunile noastre?”* Acum își primea răspunsul: ea nu voise să se oprească pentru că îi plăcea să facă parte din lumea aceea, în care, pentru prima dată în viața ei, era cea mai bună, cea pe care grupul o invidia. Oare Henry fusese la HBOT cu o vară înainte și fusese ars de viu pentru că ea făcuse din asta o călătorie a egoului ei?

Se simțea rău. Își închise ochii și își presă palmele pe stomac ca să-și oprească senzația de vomă, iar apoi cineva spuse ceva despre importanța de a auzi direct mărturia victimei.

Elizabeth deschise ochii. Shannon stătea în picioare, obiectând, iar judecătorul spunea:

— Se respinge. Obiecția a fost notată.

Shannon îi strânse mâna cu putere și șopti:

— Îmi pare rău. Nu am putut-o opri. Ești pregătită?

Elizabeth ar fi vrut să spună că nu, că habar nu avea ce se întâmpla, îi era rău și avea nevoie să plece de acolo, dar Abe porni televizorul de lângă trepied.

Heights spuse:

— Aceasta este o înregistrare video a lui Henry făcută cu o zi înainte de producerea exploziei, când l-am intervievat la centrul de instruire.

Abe apăsă un buton de pe telecomandă. Apăru capul lui Henry, care umplu ecranul, într-o filmare făcută de aproape. Ecranul era uriaș, iar lui Elizabeth i se tăie respirația când văzu claritatea înregistrării feței lui Henry, cât de bine i se puteau vedea pe nas și obraji pistruiele estompate apărute de la soarele de vară. Henry își ținea capul aplecat, iar când vocea de pe ecran a Inspectoarei Heights spuse *„Bună, Henry!”,* el își menținu bărbia în piept și privi în sus, făcând ca ochii mari să pară chiar și mai mari, precum cei ai unei păpuși *kewpie*[30].

— *Bună,* spuse Henry cu o voce subțire, curios, dar precaut. Când deschise gura, se văzu un spațiu între dinții din față – acela rămas în locul de unde pierduse un dinte cu un weekend înainte, cel pe care Elizabeth îl luase de sub pernă și îl înlocuise cu un dolar de la Zâna Măseluță, cu mare atenție să nu-i deranjeze fețișoara adormită și liniștită din poziția în care stătea pe pernă.

— *Câți ani ai, Henry?* se auzi vocea desprinsă de trup a lui Heights.

— *Am opt ani,* spuse el, mecanic și formal, ca un robot care dă răspunsuri programate. Henry nu privea spre cameră, ci în sus, cu ochii rătăcindu-i ca și când ar fi studiat în detaliu o frescă pe tavan. Elizabeth se gândi că nu-și putea aminti nici măcar o singură conversație cu el în care să nu-i fi spus

cel puțin o dată: *„Henry, nu mai privi în gol; uită-te la mine, întotdeauna uită-te la persoana cu care vorbești”,* cuvintele țâșnindu-i din gură precum veninul. De ce conta așa de mult încotro era îndreptată privirea lui? De ce nu reușise niciodată să *vorbească* pur și simplu cu el, să-l întrebe la ce se gândea sau să-i spună că avea ochii de aceeași culoare cu ochii tatălui ei? Acum, văzut prin voalul de lacrimi care-i înecau ochii, Henry arăta ca o pictură renascentistă a unui înger care privește în sus la Maica Domnului. Cum de ea nu observase niciodată inocența și frumusețea aceea?

Când Heights spuse:

— Henry, zgârietura aceea de pe brațul tău de unde o ai?, Henry clătină din cap și spuse:

— Este de la o pisică. Pisica vecinului m-a zgâriat.

Elizabeth închise ochii strâns. Un gust amar-sărat îi coborî în gât când își auzi propriile minciuni ieșind de pe buzele acelea micuțe. Adevărul era că zgârieturile de pe brațul copilului nu fuseseră făcute de o pisică, ci de unghiile ei, în ziua în care întârziaseră 12 minute la ședința de terapie ocupațională, care costa 120$ pe oră, adică pierduseră 24$. Urmau să întârzie și la ședința de logopedie, așa că îi spusese lui Henry să se grăbească spre mașină, dar el stătuse și se uitase la ea, cu ochii goi, rotindu-și capul. Ea îl apucase de mână și îi spusese: *„M-ai auzit? Urcă naibii în mașină, chiar acum!”,* iar când el își răsucise brațul să scape din strânsoarea ei, ea nu-i dăduse drumul. Unghiile ei îi zgâriaseră pielea, făcând ca o fâșiuță subțire să se ia, precum coaja unei portocale.

În înregistrarea video, Heights întrebă:

— O pisică a făcut asta? Ce pisică? Unde este?

Henri repetă:

— Este de la o pisică. Pisica vecinului m-a zgâriat.

— Henry, cred că poate cineva ți-a zis să spui asta, dar nu așa s-a întâmplat. Știu că ți-e greu, dar trebuie să-mi spui adevărul.

Henry ridică ochii spre tavan din nou, lăsând vasele mici roșii de sânge ale albului ochilor să se vadă.

— Zgârietura este de la o pisică, spuse el. *Pisica este una rea. Pisica este neagră. Pisica are urechi albe și gheare lungi. Numele ei este Blackie.*

Chestia era că Elizabeth nu-i spusese niciodată lui Henry să mintă. Ea doar se prefăcuse. După ce îi trecuse furia de moment și se liniștise, îi spusese lui Henry o altă versiune. Nu îi spusese *„Of îmi pare rău că te-am rănit. Te doare?”* sau nici măcar *„De ce nu mă asculți, ca să nu trebuiască să te pedepsesc?”,* în schimb, zisese: *„Of dragule, uite, ai o zgârietură! Iar te-ai jucat cu pisica? Trebuie să fii mai atent!”*

I se părea magic faptul că, dacă ea îi prezenta acea versiune reinventată într-un mod natural, realist, îl putea determina să-și pună la îndoială memoria. Își dăduse seama că Henry se îndoia, din felul în care își ridicase privirea, cu ochii mișcându-i-se înainte și înapoi, ca și când s-ar fi plimbat între două scene, undeva în aer, încercând să-și dea seama care dintre piesele de teatru era mai credibilă. Și chiar și mai magic era că, dacă ea repeta suficient de mult, aceeași versiune, fără efecte dramatice, reușea să-i distorsioneze amintirea, iar el își crea o versiune nouă la care adăuga propriile lui detalii. Acel lucru – ca de exemplu o pisică oarecare inventată de ea și apoi devenită reală în mintea lui manipulată, una care avea nume și culori și trăsături caracteristice – o convinse, încă și mai mult decât durerea fizică pe care i-o cauzase, că ea era o manipulatoare, o mamă rea, care-și folosise copilul.

În filmuleț, Heights îi spuse lui Henry:

— Mama ta ți-a zis să spui asta?

Henry răspunse:

— Mămica mea mă iubește, dar eu o supăr și fac ca totul să fie dificil. Viața lui mami ar fi mai bună fără mine. Mami și tati încă ar fi căsătoriți și ar pleca în vacanță în jurul lumii. Nu ar fi trebuit să mă nasc.

Dumnezeule! Oare el chiar gândea asta? Oare ea îl făcuse să gândească așa? Avusese momente în care gândurile ei fuseseră sumbre (oare nu toate mamele aveau astfel de gânduri?), dar întotdeauna le regretase imediat. Cu siguranță nu-i spusese niciodată așa ceva. Deci de unde scosese acele lucruri?

Heights îi spuse copilului:

— Mama ta ți-a spus asta, *Henry? Ea te-a zgâriat?*

El privi direct spre cameră. Avea ochii atât de larg deschiși încât irisurile arătau ca două mingiuțe albastre care pluteau într-o piscină lăptoasă. El clătină din cap. „*Zgârietura este de la o pisică. Pisica vecinului m-a zgâriat. Pisica este rea. Pisica mă urăște.”*

Elizabeth ar fi vrut să înșface telecomanda și să oprească filmul. Să scoată televizorul din priză sau să-l trântească de pământ și să-l spargă. Ar fi făcut orice numai să oprească minciunile care ieșeau din gura lui Henry, care i se păreau mult mai groaznice și de nesuportat decât zgârietura însăși. Ea deschise gura și urlă:

— Opriți. Opriți filmul, strigă ea, lungind cuvântul „opriți” și simțindu-l apoi cum ricoșează și traversează toată sala de judecată. Văzu gura judecătorului deschizându-se în semn de șoc la ieșirea ei și auzi loviturile ciocanului, când acesta strigă:

— Liniște, liniște în sală.

Dar ea nu se opri, ci se ridică în picioare, închise ochii, își acoperi urechile cu mâinile și strigă:

— Nu există nicio pisică. Nu există nicio pisică. Repetă acele cuvinte de mai multe ori, tot mai tare,

până când simți cuvintele zgâriindu-i gâtlejul și începând să o doară, până când nu-i mai auzi vocea lui Henry.

MATT

Stătea în mașină, gândindu-se cum să o prindă pe Mary singură. Young nu era acolo, asta știa cu siguranță; când sosise, o urmărise pe Mary cum îl ajuta pe Pak să intre în casă, dar mașina lor nu era acolo. El parcase într-un loc ferit și stătuse acolo timp de 30 de minute, așteptând să se întâmple ceva: fie ca Mary să iasă singură, fie ca Pak să plece singur, fie ca o combinație de curaj și nerăbdare să-i dea imboldul de a ieși din mașină.

Căldura fu cea care-l scoase de acolo, nu doar disconfortul senzației că se marina în propria-i sudoare, ci și mâinile. Palmele nu îi transpirau. Ele erau roșii și îl ardeau, de parcă marginile netede precum plasticul ale cicatricelor s-ar fi sigilat la căldură, făcând ca stratul de piele de dedesubt să moară. Își spuse că durerea nu era reală, căci nervii aceia erau morți, dar senzația se intensifică și mai mult și nu mai putu suporta. Ieși din mașină. Partea din spate a coapselor i se lipise de scaunul îmbrăcat în piele, dar nu-i păsa. Se ridică brusc și își lăsă un strat extrem de subțire de piele lipit de scaun. Îl ustura, dar fu recunoscător că durerea se mutase în altă parte.

Își încrucișă degetele de la mâini și le întinse deasupra capului, imaginându-și cum sângele fierbinte se golește în jos, în brațe. Mai așteptă acolo 10 minute, plimbându-se la pas și încercând să se gândească la altceva decât la așteptarea în sine – poate trebuia să arunce cu pietre ca să îi atragă atenția lui Mary? – când, deodată, simți miros de fum. Se gândi că probabil îi juca mintea feste. Faptul că se afla atât de aproape de locul incendiului îi făcea inima să bată repede și sângele să-i fiarbă, retrezindu-i amintirea mirosurilor pe care le simțise în seara aceea. Se forță să privească hambarul din depărtare – resturile scheletice ale pereților săi, inventarul înnegrit de fum al

submarinului, bucățelele din albastrul de altădată ițindu-se din cenușă – și își convinse creierul să priceapă: nu era niciun incendiu. Nu era fum.

Se întoarse spre pâlcul des de pini din spatele lui și respiră adânc. Era aer proaspăt și curat de pădure verde. La asta se așteptase și asta îi spunea creierului său că ar trebui să înregistreze, dar mirosul de fum încă persista. Și mai era ceva. Un soi de sâsâit slab în depărtare. Apoi un trosnet. Întoarse privirea și îl văzu: era fum care se ondula în aer într-o coloană ce de-abia putea fi observată înainte de a se pierde în cerul senin.

Simți o licărire de ușurare – nu halucina, nu-și pierdea mințile – înainte ca panica să se instaleze. Foc? Casa familiei Yoo? Copacii îi blocau vederea și era greu să spună dacă așa era. *„Întoarce-te dracului, fugi la mașină și pleacă”,* auzi o voce în mintea sa. Se gândi la telefonul din mașină și la cum ar fi fost indicat să-l folosească pentru a suna la numărul pentru situații de urgență.

Dar nu o făcu. Fugi. O luă spre locul de unde ieșea fumul, printre copaci. Odată ce se apropie, fumul păru să vină din fața casei, așa că alergă în lateral să ocolească puțin. Trosnetele de lemn ars se auzeau mai tare, dar se mai auzea ceva. Voci. Vocile lui Pak și Mary. Nu urlau de frică și nu strigau după ajutor, ci discutau ceva pe un ton liniștit.

Matt încercă să se oprească din alergat, dar era prea târziu. Cei doi ridicară privirea chiar când el apăru de după colț. Pak icni. Mary scoase un țipăt ușor, dar strident și sări în spate.

Focul ardea într-un tomberon de metal ruginit din fața lor. Tomberonul avea aceeași înălțime ca scaunul cu rotile al lui Pak, așa încât flăcările se ridicau până la înălțimea feței lui Pak, îmbrăcând-o într-o strălucire portocalie ce licărea. Pak întrebă:

— Matt, ce cauți aici?

Știa că ar fi trebuit să spună ceva, dar nu putea gândi, nu se putea mișca. Ce ardeau? Țigări?

Distrugeau dovezi? De ce acum?

Îi privi fața lui Pak, eclipsată de perdeaua transparentă de foc. Flăcările păreau că-i ling barba. Se gândi la arsurile de pe fața lui Henry și îi veni să vomite. Se întrebă: oare cum rezista Pak să stea atât de aproape de foc – atât de aproape încât flăcările i se reflectau pe piele, iar căldura îi pătrundea nervii – fără să-și piardă cumpătul? Printre flăcări, unghiurile ascuțite ale oaselor feței lui Pak îl făceau să arate de-a dreptul sinistru, iar Matt și-l putu imagina aprinzând un chibrit sub tubul de oxigen. Părea real. Credibil.

— Matt, ce cauți aici? întrebă Pak din nou și se sprijini cu mâinile de scaunul cu rotile de parcă ar fi vrut să se ridice. Atunci Matt și-o aminti pe Young spunând că doctorii nu pricepeau de ce era Pak încă paralizat, căci nervii lui păreau intacți. Deodată, își dădu seama: Pak se prefăcuse că este paralizat și acum urma să se ridice și să îl atace.

— Matt? repetă Pak, împingându-se și mai tare în scaunul cu rotile. Toți mușchii din corpul lui Matt se încordară, făcu un pas în spate, gata de sprint, dar atunci Pak – încă așezat – își împinse din roți scaunul și ieși de după tomberon. Cu tot corpul la vedere acum, Matt putu să vadă: Pak apăsa în jos cu forță pentru a-și împinge scaunul prin pietriș.

Matt își drese glasul.

— Mă întorceam de la tribunal și m-am gândit să trec pe la voi să văd dacă sunteți bine, căci nu v-am văzut acolo. Este totul în regulă?

— Da, suntem bine. Ochii lui Pak priviră scurt spre tomberon. Asta e pentru ziua lui Mary. Azi împlinește 18 ani. Optsprezece. În Coreea, este o tradiție să arzi obiecte care aparțin copilăriei. Este simbolismul trecerii la vârsta adultă.

— Uau! exclamă Matt. Nu mai auzise de așa ceva, deși participase la vreo douăsprezece petreceri coreene de 18 ani.

Ca și când Pak i-ar fi citit gândurile, acesta zise:

— Este posibil să fie așa numai în satul din care provin eu. Young nu știa despre tradiția asta. Tu ai auzit de ea?

— Nu, dar îmi place. Nepoata lui Janine va împlini 18 ani în curând. Îi voi povesti despre asta, spuse Matt, amintindu-și că și rudele lui prin alianță făcuseră asta – invocaseră un rahat de „tradiție străveche” pentru a acoperi o minciună. Se uită peste umărul lui Pak, la Mary.

— La mulți ani!

— Mulțumesc. Ea privi spre tomberon, apoi din nou spre el, și clătină din cap. Janine… Mary făcu o pauză, este cu tine? Clătină din nou din cap și se încruntă, cu ochii mari, de parcă l-ar fi rugat sau l-ar fi amenințat. Matt nu-și putu da seama care era interpretarea corectă. Oricum, mesajul era clar: *„Nu-i spune lui Janine* că ardem lucruri.” Nu-i mai păsa dacă acolo era și un *„te rog”* sau un *„altminteri”*.

— Da, mă așteaptă în mașină, spuse el, dându-și seama chiar când rostea minciuna aceea cât de nerăbdător era să iasă cu bine din acea situație. Ar trebui să plec, altminteri va începe să-și facă griji. Oricum, mă bucur că sunteți bine. Ne vedem mâine. Se întoarse să plece. Încă o dată, la mulți ani, Mary!

Simți cum îl privesc din spate în timp ce se îndepărta, dar nu-și întoarse capul. Continuă doar să meargă, trecu pe lângă casă, prin pâlcul de copaci, pe lângă ruinele hambarului și se urcă în mașină. Blocă ușile, porni motorul, băgă într-a întâia, apăsă accelerația și plecă de acolo.

TERESA

Ea era singura persoană din sala de judecată. După haosul din ultimele 10 minute – Elizabeth urlase ceva despre o pisică, minionii lui Shannon o târâseră pe aceasta afară, judecătorul lovise cu ciocanul și anunțase pauza de prânz, toți se buluciseră pe ușă afară, încercând să nu fie călcați în picioare de reporterii care alergau și vorbeau la telefon – Teresa jinduia după liniște și nemișcare. Și cel mai mult tânjea după singurătate. Nu voia să iasă și să dea ochii cu femeile care (era sigură) se mutau dintr-o cafenea în alta, hrănindu-se cu bârfe. Desigur, ele ar fi avut grijă să-și îmbrace pălăvrăgelile într-un strat de îngrijorare prefăcută, ca să le facă să pară că voiau să se facă dreptate pentru Henry *(„abuzat atâta timp")* și pentru Kitt *(„are cinci copii! – o sfântă, serios"),* mai curând decât ceea ce era de fapt: voioșia și excitarea de a fi voyeur la suferința altcuiva.

Nu, nu voia să părăsească liniștea sălii goale. Singurul motiv pentru care ar fi făcut-o era temperatura de acolo. În timpul ședințelor era foarte cald căci unitatea veche de aer condiționat era prea slabă pentru a putea face față aburului emanat de mulțimea transpirată, așa că ea se îmbrăcase cu o rochie cu mâneci scurte și nu își luase dresuri. Dar odată golită de trupuri, sala era de-a dreptul rece. Sau poate ceea ce simțea erau fiorii pe care îi dădea vederea feței lui Henry – cu pielea moale și perfectă în felul în care o au copiii mici, neurâțită de coșuri, riduri și alte defecte care ar fi apărut până la urmă cu trecerea timpului – atunci când spusese că *„pisica"* îl ura, ceea ce însemna… ce? Că *ea* era pisica? Teresa începu să tremure și își frecă brațele cu mâinile ca să se încălzească. Avea mâinile lipicioase și asta o făcu să tremure și mai tare. O rază albă de soare intra prin fereastra din față. Traversă culoarul dintre

bănci până la punctul însorit, chiar în spatele mesei procurorului unde stătuse odinioară. Se poziționă chiar în calea razei și se așeză, își închise ochii și își ridică fața pentru a simți căldura. O lumină albă orbitoare îi trecu prin pleoapele închise, făcând-o să vadă puncte roșii fantomatice care pâlpâiau și dansau. Bâzâitul unității de aer condiționat părea să se audă mai tare, precum zgomotul dintr-o scoică. Era un zgomot de fond care se învolbura și îi lovea timpanele, formând o șoaptă eterică, o fantomă auditivă a vocii lui Elizabeth: *„Nu există nicio pisică. Nu există nicio pisică.”*

— Teresa? o strigă o voce din spate. Young se uita la ea printr-o ușă deschisă pe jumătate precum un copil care se teme să intre fără a avea permisiunea.

— Ah, bună! Nu știam că ai fost aici azi.

Young nu spuse nimic, ci doar își mușcă buza de jos. Purta ceva ce părea a fi un maiou și pantaloni elastici, în locul bluzei și fustei obișnuite. Avea părul prins într-un coc, ca întotdeauna, dar era răvășit, cu fire care îi ieșeau din el ca și când ar fi dormit cu el prins.

— Young, te simți bine? Vrei să intri? Teresei i se păru ridicol faptul că o invita în sală. Era oarecum arogant, ca și cum era la ea acasă, dar simțea că trebuia să facă ceva pentru a alunga stingherealа lui Young.

Young încuviință din cap și păși de-a lungul culoarului, însă timid, ca și când ar fi încălcat vreo regulă. În lumina lămpilor fluorescente, pielea ei părea pământie. Elasticul din jurul taliei se lăsase și își tot ridica pantalonii la fiecare câțiva pași. Când se apropie, Young privi spre stânga, apoi înapoi către Teresa, părând nedumerită, și atunci Teresa își dădu seama că Young se întreba de ce se mutase de la locul ei. Desigur. Oricine ar fi văzut-o, ar fi presupus că se întorsese de partea procurorului pentru a demonstra ceva. Rahat. Uite așa începeau zvonurile. Nu ar fi surprins-o dacă

vreo pagină de internet ar fi publicat deja o știre de ultimă oră despre asta *(„Prietena nestatornică a mamei ucigașe trece de partea cealaltă. Din nou.*”)

Teresa se duse spre fereastră.

— M-am mutat pentru că îmi era frig. Aici soarele încălzește. Detestă cât de defensiv sunase replica ei, ba chiar mai mult, cât de defensivă se simțea.

Young dădu din cap aprobator și se așeză cu o umbră de dezamăgire pe față. Purta niște mocasini vechi și călca pe partea din spate, de parcă erau papuci de casă, ca și când s-ar fi grăbit prea tare pentru a avea timp să-și încalțe pantofii cum trebuie. Avea buzele crăpate, iar la colțul ochilor avea urdori.

— Young, te simți bine? Unde este Pak? Dar Mary?

Young clipi și își mușcă buza.

— Sunt bolnavi. Stomacul.

— Of, îmi pare rău. Sper să-și revină repede.

Young aprobă din cap.

— Am ajuns târziu. Am văzut-o pe Elizabeth țipând. Oamenii aceia, zise ea și făcu câțiva pași înapoi, au spus că asta înseamnă că Elizabeth mărturisește. Că ea l-a zgâriat pe Henry.

Teresa înghiți în sec. Dădu din cap pentru a confirma:

— Da.

Young păru să se simtă ușurată:

— Deci, crezi că e vinovată.

— Ce? Nu! Este o diferență uriașă între a zgâria pe cineva și a ucide pe cineva. Adică, zgârietura putea fi făcută accidental.

Dar chiar când rosti acele cuvinte, știu că un accident nu ar fi făcut-o pe Elizabeth să cedeze psihic. Acum și-l putea imagina pe Abe arătând spre Elizabeth și spunând juraților: *„Această femeie, o persoană violentă, care l-a rănit pe fiul ei, o femeie instabilă, gata oricând să cedeze nervos – cu toții am văzut asta – într-o zi*

traumatizantă, după ce poliția dăduse buzna acuzând-o de abuz asupra copilului și după o ceartă violentă cu o prietenă de-a ei – este vreo greșeală în a presupune că această femeie, în acea zi, a cedat pur și simplu?"

Young spuse:

— Dar dacă ea a comis abuz asupra copilului, dar nu ea a provocat incendiul, crezi că merită să fie pedepsită? Nu cu pedeapsa cu moartea, ci cu închisoarea?

— Nu știu, oftă Teresa. Și-a pierdut singurul copil într-un mod îngrozitor. Toată lumea dă vina pe ea. Și-a pierdut toți prietenii. Nu i-a mai rămas nimic. Deci, dacă toate astea s-au întâmplat și nu ea a provocat incendiul, eu aș zice că a primit deja o pedeapsă suficient de aspră pentru orice ar fi făcut.

Fața lui Young se înroși și ea începu să clipească repede pentru a-și opri lacrimile care, în ciuda eforturilor ei, îi înecau ochii.

— Dar ea își dorea ca Henry să moară. Am văzut înregistrarea. Ce fel de mamă îi spune fiului ei că vrea ca el să moară?

Teresa închise ochii. Momentul acela din înregistrarea cu Henry o tulburase cel mai mult și se chinui să nu se gândească la el.

— Nu știu de ce a zis Henry asta, dar nu cred că ea i-a spus vreodată așa ceva.

— Dar Pak mi-a spus că Elizabeth îți împărtășise același lucru și ție: că ar fi vrut ca Henry să moară și că visa la asta.

— Pak? Dar cum… În momentul în care rosti cuvintele, amintirea pe care o respinsese constant îi reveni în minte. „*Uneori mi-aș dori ca Henry să moară. Visez la asta."* Cuvintele erau spuse în șoaptă în camera hiperbară întunecată, fără ca cineva să fie în imediata apropiere, cu excepția… Dumnezeule, Henry ne-a auzit și i-a spus lui Pak? Dar cum? El se afla în celălalt capăt al camerei. Se uita la un film.

— Deci este adevărat! Elizabeth a spus că voia ca Henry să moară? Cuvintele lui Young sunară mai curând ca o afirmație, decât ca o întrebare.

— Nu, nu a fost așa. Nu asta a vrut să spună.

Era greu să-i explice fără să spună întreaga poveste a ceea ce se întâmplase în ziua aceea cu Mary. Dar cum să-i spună tocmai lui Young?

— Dumnezeule, Abe știe despre asta? întrebă Teresa. Young își strânse buzele atât de tare încât acestea se albiră, de parcă ar fi încercat să-și țină gura. Dar apoi, dintr-odată spuse:

— Da! Și te va întreba despre asta în timpul mărturiei tale. Ideea că trebuia să explice, să facă oamenii să înțeleagă contextul… oare putea face asta?

— Nu a fost… nu a fost așa cum pare. Ea nu voia să spună asta cu adevărat, zise Teresa. Ea încerca doar să mă ajute.

— Și cum te ajuta pe tine faptul că îți spunea că-și dorea ca fiul ei să moară?

Teresa clătină din cap și nu putu răspunde. Young se apropie de ea:

— Teresa, zise ea, spune-mi. Vreau să înțeleg ce înseamnă. ***Trebuie*** să înțeleg.

Teresa o privi pe femeia care era ultima persoană căreia ar fi vrut să-i împărtășească povestea. Dar dacă Young avea dreptate, Abe urma să o forțeze să o spună tuturor, în sala de judecată și totul avea să fie transmis în maxim o oră în afara sălii cu ajutorul unui calculator.

Teresa dădu din cap. Young avea să afle oricum și merita să audă totul direct de la ea. Spera doar că Young nu avea s-o urască după ce auzea povestea.

*

Fusese deprimată în ziua aceea. Plecase de acasă la ora obișnuită pentru ședința de seară, dar așa cum se întâmpla uneori în august, nu era pic de

trafic, motiv pentru care ajunseseră la HBOT cu 40 minute mai devreme. Avea nevoie la toaletă, dar nu voia să apeleze la soții Yoo să le folosească baia. Nu că ar fi refuzat-o – dimpotrivă, ei încurajau clienții să ceară asta oricând – dar felul în care Young își cerea întotdeauna scuze pentru cutiile aflate peste tot și modul în care repeta mereu cuvintele *„temporar”* și *„ne mutăm curând”* o făceau pe Teresa să se jeneze.

Teresa conduse de-a lungul drumului și opri într-un loc mai ascuns. Avea de gând să folosească recipientul pentru colectarea urinei timp de 24 de ore, pe care îl ținea în dubiță pentru momente de genul acela. Era dezgustător, într-adevăr, dar mai bine decât alternativa: să se oprească la o benzinărie, să scoată scaunul cu rotile al Rosei din dubiță, să găsească o mamă amabilă care să o supravegheze (căci băile de acolo erau prea mici pentru scaune cu rotile), ceea ce inevitabil ducea la întrebări și discuții legate de boala Rosei – dacă exista vreo speranță și cum de putea fi atât de puternică și așa mai departe – apoi trebuia să strângă iar scaunul Rosei și să-l urce în dubiță. Era istovitor și i-ar fi luat pe puțin 15 minute. Cincisprezece minute pentru o pauză de pipi care ar fi trebuit să îi ia doar două! Știa că nu avea de ce să se plângă; avea lucruri „mai importante” de care să se ocupe. Dar acele umilințe zilnice, acele mici pierderi de timp o enervau cel mai tare și o făceau să se gândească la faptul că părinții de copii „normali” habar nu aveau ce norocoși erau. Desigur, mamele cu copii foarte mici aveau și ele parte de așa ceva, dar totul este ușor de îndurat atunci când știi că este temporar; încearcă să faci asta zilnic, știind că o vei face până la moarte, și imaginează-te ascunzându-te în partea din spate a dubitei pentru a face pipi într-un borcan la vârsta de 80 ani, în timp ce îți duci cu mașina fiica de 50 ani invalidă la cine știe ce alte terapii s-or mai

inventa până atunci și îngrijorându-te cine va prelua sarcinile acelea după ce vei muri.

Până la urmă coborî din mașină pentru a urina. Rosa dormea și nu ar fi putut ajunge la recipientul pentru colectarea urinei fără să o miște, așa că se dădu jos din mașină și se duse într-un loc ascuns, înconjurat de tufișuri din spatele unei magazii. Tocmai când își dădea jos pantalonii, auzi un telefon sunând în magazie.

— *Bună, așteaptă o secundă,* zise o voce de fată, estompată de peretele care le despărțea. Vocea semăna cu a fetei soților Yoo, Mary. Teresa stătu nemișcată. Cu certitudine nu putea urina. Din magazie se auzeau zgomote. Poate niște cutii mutate? Apoi se auzi aceeași voce: *Gata. Sunt aici. Scuze.*

Urmă o pauză. Apoi fata continuă:

— *Puneam doar niște cutii la loc. Știi tu, rezerva mea secretă.* Apoi râse. Urmă o altă pauză. *Doamne, dacă ar afla, ar lua-o razna. Dar nu vor afla niciodată. Este într-o plasă, într-o cutie, sub alte cutii.* Apoi râse din nou. Pauză. *Da, șnapsul este perfect. Dar, ascultă, pot să-ți dau banii săptămâna viitoare?* Din nou pauză. Apoi continuă pe un ton zeflemitor: *Ba l-am luat, dar a aflat tata și a luat-o razna. Adică, eu de unde naiba să știu că are OCD*[31] *și-și ține cardurile într-o anumită ordine în nenorocitul de portofel*? Urmă un pufăit. Din nou pauză. *Nu, îl voi lua pe al mamei și voi scoate banii să-ți plătesc. Săptămâna viitoare. Promit.* Pauză. *Bine, pa. Ah, stai! Pot să îți cer o favoare*? Râse. *Da, încă o favoare.* Pauză. *Cineva îmi trimite niște chestii prin poștă și nu vreau să le vadă părinții mei. Pot să dau adresa ta și să mi le aduci la curs?* Pauză. *Nu, nu. Sunt doar niște liste cu apartamente disponibile. Încerc să le fac o surpriză părinților mei.* Pauză. *Ah, mulțumesc. Ești foarte tare. Și, ascultă, ai apucat să verifici dacă ești liberă miercuri?* Știi tu, ziua mea… Pauză. *Ah,*

OK. Sigur, înțeleg. Cu siguranță. Spune-i lui David că-l salut!

Discuția fu urmată de sunetul specific al telefonului închizându-se, iar apoi de vocea lui Mary, care-și imita prietena pe un ton exagerat, semi-plângăcios:

— *Of, Doamne, este David, ți-am spus cât îl iubesc pe David? Și nu, nu pot veni la cina de ziua ta pentru că s-ar putea să mă sune David.* Apoi Mary își reluă vocea și încheie: *Scorpie.*

Oftă, iar apoi se lăsă tăcerea.

Teresa porni încet înapoi spre dubiță. Închise ușor ușa să nu facă zgomot și porni. Mai conduse câteva minute și opri din nou. O privi pe Rosa. Încă dormea. Capul îi atârna într-o parte, precum capul unei păpuși din cârpe. Respira adânc și regulat, iar la fiecare expirare scotea un șuierat ușor – mai ușor decât un sforăit, mai moale decât un fluierat. Era așa inocentă. Dulce și frumoasă, ca un bebeluș.

Rosa și Mary aveau aceeași vârstă. Dacă Rosa nu ar fi luat virusul care îi devastase creierul, oare asta ar fi făcut și ea acum? Ar fi băut, ar fi conspirat cu prietenele ei prefăcute, i-ar fi furat banii, ar fi făcut toate lucrurile pe care toate mamele se rugau să nu le facă? Rugăciune ascultată. Garanție nelimitată. Atunci de ce nu se putea opri din suspinat?

Chestia era că tocmai lucrurile neașteptate și pentru care nimeni nu este invidios, care se întâmplau în viețile celorlalți, o enervau cel mai tare. Portretizările perfecte asemenea unor fotografii, pe care oamenii le făceau despre viețile lor în vederi făcute din colaje lăudăroase (ca de exemplu, unul cu fiul îmbrăcat în echipamentul de fotbal și ținând în brațe trofeul, unul cu fiica ținându-și în mâini vioara și o medalie, părinți care-și făceau publică fericirea zâmbind cu toți dinții la vedere pentru o fotografie perfectă) și cu propoziții lăudăroase *(„Doar una dintre realizările*

cele mai uimitoare ale copiilor mei extraordinari!”) – acelea nu o deranjau, pentru că știa că sunt false.

De fapt, ceea ce deplângea ea erau tocmai lucrurile obișnuite, chiar urâte, care se petreceau fără a fi sărbătorite, dar defineau viața alături de niște copii aflați în creștere: datul ochilor peste cap, ușile trântite, replicile de genul *„Îmi distrugi viața!”*. Nu se așteptase la asta; când Carlos o privise cu aerul acela de persoană bipolară, chiar gândise: *„Slavă Cerului că Rosa nu e așa!”*. Dar era exact ca atunci când te trezești de mai multe ori pe noapte să hrănești bebelușul și este oribil, și da, te rogi să se termine odată, dar de fapt nu o dorești cu adevărat. Pentru că este un semn de normalitate, și, oricât de rău ar fi, normalitatea era un lucru minunat pentru cei care o pierdeau. Așa era și acum: faptul că știa că nu o va prinde niciodată pe Rosa furându-i o bancnotă de douăzeci de dolari din portofel sau ascunzând o sticlă de șnaps sau spunând *„Scorpie!”* pe la spatele cuiva îi rodea măruntaiele și îi dădea crampe intestinale. Își dorea să i se întâmple și ei toate lucrurile acelea și detesta faptul că soții Yoo aveau parte de ele. Își dorea să plece cu mașina și să nu-i mai vadă niciodată.

Dar nu plecă, desigur. Ea conduse înapoi spre HBOT, le zâmbi lui Young și lui Pak și intră în camera hiperbară. Kitt nu venea (TJ era bolnav) și nici Matt nu era acolo (rămăsese blocat în trafic, aparent, ceea ce era ciudat, pentru că făcea naveta și drumul nu fusese aglomerat), așa că erau doar ea și Elizabeth. De îndată ce trapa se închisese, Elizabeth o întrebă:

— Te simți bine? S-a întâmplat ceva?

Teresa răspunse:

— Sigur. Adică nu, nu s-a întâmplat nimic. Sunt doar obosită.

Își strânse buzele și își ridică colțurile gurii în sus, spre urechi. Nu-și mai amintea ce mușchi

trebuia să-și miște pentru a zâmbi natural atunci când se abținea să nu plângă, când înghițea în sec, clipea și își spunea în sinea ei: *„Hai, te rog, gândește-te la orice altceva decât la faptul că viața e de rahat și că așa s-ar putea să te simți tot restul vieții!”*

— Bine, spuse Elizabeth. Bine. Felul în care rostise *„Bine”* de două ori – încercând să pară că nu o deranjează, ca o fată căreia i se spune la cantina școlii că toate scaunele sunt ocupate – o făcu pe Teresa să vrea să i se destăinuie. Sau poate camera hiperbară era de vină. Întunericul gol în care pâlpâia doar lumina de la filmulețul proiectat pe ecranul DVD player-ului și vocea cântată a naratorului îi dădeau senzația că se afla în confesional. Teresa se opri din clipit și înghițit în sec, se îndepărtă de copii și începu să vorbească.

Ea îi povesti lui Elizabeth despre ziua ei, despre nenumăratele ședințe de terapie la care fuseseră, despre cum Rosa adormise în mașină și despre recipientul pentru colectarea urinei. Îi povesti cum, în urmă cu 12 ani, îi spusese *„Noapte bună!”* unei fetițe de 5 ani sănătoase, plecase într-o călătorie în interes de serviciu de două zile și, când se întorsese, o găsise în comă. Îi povesti cum dăduse vina pe (acum fostul) soț pentru că o dusese pe Rosa la mall, că nu o spălase pe mâini, îi dăduse să mănânce pui care nu fusese gătit suficient și așa mai departe. Îi povesti că doctorii îi spuseseră că Rosa ar putea muri și că, dacă nu murea, va suferi leziuni cerebrale grave și ireversibile.

Era fie moartea, fie pareza cerebrală și retardul mintal. *„Nu moartea”* se rugase ea, *„Doamne, te rog, nu moartea! Nimic altceva nu mai contează.*” Dar preț de o clipă, cea mai scurtă clipă posibilă, se gândise la leziunile cerebrale pe viață. Fetița ei, dusă, dar carcasa ei fizică prezentă, ca o reamintire a absenței sale. Avea să o îngrijească permanent, iar viața normală se terminase, frântă ca o crenguță strivită sub picior. Nu avea să mai poată merge la

muncă, nu avea să mai aibă prieteni și nici nu avea să se mai bucure de ieșitul la pensie.

— Nu este ca și când mi-aș fi dorit să moară. Normal că nu. Nu pot nici măcar să mă gândesc la asta fără să… Teresa închise ochii ca să alunge gândul îngrozitor. M-am rugat la Dumnezeu să trăiască și a trăit. Am fost atât de recunoscătoare. *Sunt.* Dar…

— Dar te întrebi dacă te-ai rugat pentru ceea ce trebuie, zise Elizabeth.

Teresa încuviință din cap. Moartea Rosei ar fi devastat-o, i-ar fi distrus viața. Dar ar fi avut luxul unei finalități, acela de a fi putut vedea coșciugul coborând în mormânt și de a-și lua la revedere. Și, într-un final, s-ar fi ridicat de jos și și-ar fi continuat viața. Dar așa, a rămas în picioare, dar într-un supliciu în care parcă i se tăia din carne, puțin cât puțin, zi de zi. Oare era mai bine așa?

— Ce fel de mamă gândește așa? întrebă Teresa.

— Of, Teresa, ești o mamă bună. Doar că ai o zi proastă.

— Nu, sunt o persoană rea. Poate copiilor le-ar fi mai bine dacă ar sta cu Tomas!

— Oprește-te. E ridicol ce spui, zise Elizabeth. Uite, e greu. Este greu să fii mama unui copil cum sunt ai noștri. Adică, Kitt spune că mie îmi este ușor, știu asta, dar mie nu mi se pare ușor, înțelegi? Îmi fac griji tot timpul și merg cu mașina peste tot, încercând tot felul de terapii, iar ședințele astea de două ori pe zi… Clătină din cap și râse înecat. Era un râs amar. Dumnezeule, cât le urăsc! Sunt epuizată. Deci dacă *eu* mă simt așa, nu-mi pot imagina cum te simți *tu,* care te confrunți cu atâtea alte probleme. Serios, nu știu cum reușești. Mă uimești, și la fel și pe Kitt. Ești o mamă extraordinară! Atât de răbdătoare și de blândă cu Rosa. Ți-ai sacrificat toată viața pentru ea. De aceea toată lumea îți spune „Maica Teresa”.

— Ei, acum ai aflat. Este doar un rol.

Teresa clipi și simți lacrimi fierbinți curgându-i pe obraz și jena familiară. Maica Teresa – ce glumă!

— Doamne, ce-i cu mine? spuse ea. Nu îmi vine să cred că ți-am povestit toate aceste lucruri. Îmi pare rău, eu…

— Ce? Nu, eu mă bucur că mi le-ai spus. Elizabeth îi atinse brațul. Mi-aș dori ca și alte mame să vorbească așa. Avem nevoie să ne spunem una alteia lucrurile urâte, lucrurile de care ne este rușine.

Teresa scutură din cap:

— Nu știu ce ar face grupul meu de sprijin pentru persoane cu pareză cerebrală dacă ar auzi asta. M-ar da afară, probabil. Alte mame nu gândesc așa.

— Glumești? Elizabeth o privi. Vino încoace. Se trase până lângă trapă și interfon, cât mai departe de copii și spuse în șoaptă: Îți amintești ce a spus Kitt despre TJ și febră?

Teresa dădu din cap aprobator. Kitt le vorbise despre un fenomen în care, dacă unii copii cu autism făceau febră mare, simptomele autismului se estompau, iar când TJ se îmbolnăvea, el nu se mai lovea cu capul de diverse obiecte și chiar rostea cuvinte dintr-o silabă, iar ei i se rupea inima când febra scădea și starea lui se înrăutățea la loc. Ea le spusese: *„Este deopotrivă minunat și îngrozitor să apuci să întrezărești și măcar preț de o singură zi ce fel de persoană ar putea fi!”*

Elizabeth continuă:

— Henry este opusul. Când de îmbolnăvește, devine complet aerian. Ultima dată, nu putea pronunța niciun cuvânt. Ba chiar a început să se legene, ceea ce nu mai făcuse de un an. M-am speriat că va rămâne așa. Am luat-o razna și am țipat la el, gândindu-mă că poate iese din starea aceea. Ba chiar… Elizabeth își coborî privirea și clătină din cap, ca și când ar fi încercat să se oprească. Oricum, continuă ea, a existat un

moment în care m-am întrebat de ce l-am născut? Dacă nu s-ar fi născut, viața mea ar fi fost atât de bună. Aș fi devenit asociat în firmă până acum, iar Victor și cu mine încă am fi fost căsătoriți și am fi mers în vacanțe prin toată lumea. M-am oprit din căutat informații despre regresie și am început să caut informații despre insulele Fiji.

Teresa îi răspunse:

— Asta nu înseamnă nimic. Este ca atunci când ai fantezii cu un actor.

Elizabeth clătină din cap:

— De atunci, când sunt cu adevărat frustrată, uneori îmi doresc ca el să nu fi existat. O dată chiar mi l-am imaginat murind. Într-un mod nedureros, poate în somn. Cum ar fi viața atunci? Ar fi oare chiar atât de rea?

— Mamă, strigă Henry, s-a terminat DVD-ul. Poți să mai pui unul?

— Sigur, dragule. Îl sună pe Pak prin intermediul interfonului și îl rugă să pună DVD-ul următor, după care așteptă să înceapă filmul înainte de a-i șopti Teresei: Oricum, ce vreau să spun este că toate avem astfel de momente. Dar sunt doar niște momente și trec. La urma urmei, tu o iubești pe Rosa, eu îl iubesc pe Henry și amândouă am sacrificat totul și am fi gata oricând să facem totul pentru ei. Așa că, dacă o mică parte din noi are gânduri din astea uneori, gânduri de care încercăm să scăpăm în secunda în care ni se strecoară în minte, oare este un lucru chiar atât de rău? Nu este oare doar uman?

Teresa o privi pe Elizabeth, îi văzu zâmbetul blând și se întrebă dacă nu cumva inventase toată povestea doar ca să o facă pe ea să se simtă mai bine. Se gândi la cum ar fi fost viața dacă în acel moment, trupul Rosei ar fi fost mâncat de mult de viermi și s-ar fi transformat într-o grămadă de oase la 2 metri sub pământ. Se uită spre Henry și Rosa, care stăteau împreună, cu măștile de oxigen precum niște acvarii mici pe cap, cu fețele inundate de

lumina ecranului. Se gândi iar că Rosa nu va fi niciodată ca Mary, care acum probabil că bea șnaps și o bârfea pe prietena ei și pe *David* al ei și Dumnezeu știe ce altceva. Poate era mai bine că Rosa stătea aici, gângurind și râzând la auzul sunetelor făcute de dinozauri.

*

În ziua aceea și de multe ori după aceea (în special imediat după ce Mary se trezise din comă fără a avea leziuni cerebrale), se imaginase spunându-i lui Young despre micile ticăloșii ale lui Mary, dar și satisfacția pe care ar fi simțit-o când Young și-ar fi dat seama că fiica cu care se lăuda atât nu era specimenul fără cusur pe care îl portretizase cu atâta satisfacție părintească. Iar acum, în sfârșit, avea oportunitatea perfectă să-i spună. Și nu din pură meschinărie, ci pentru a crea contextul conversației pe tema *„vreau să-mi moară copilul”.* Dar nu o putu face. Îi privi fața lui Young, atât de obosită și de confuză, și înlocui numele lui Mary cu *„o adolescentă care mânca la McDonald’s”.*

După ce ascultă povestea Teresei, Young spuse:

— Pak a avut dreptate. Elizabeth a spus că își dorea ca Henry să moară. Cum poate o mamă să spună așa ceva?

Teresa spusese toată povestea fără emoție, dar acum simți cum i se punea un nod în gât. Înghiți în sec.

— Am spus și eu asta despre Rosa. Eu am spus-o prima, de fapt.

Young clătină din cap:

— Nu, nu. Situația ta este foarte diferită.

„Diferită? Cum?” ar fi vrut să întrebe. Dar nu fu nevoie. Știa. Știa ce gândea Young, ce gândeau toți: Rosei i-ar fi fost mai bine moartă. Nu era ca Henry, a cărui viață era valoroasă, a cărui mamă nu ar fi trebuit să-și dorească moartea lui. Era ceea

ce spusese și Inspectoarea Heights în sala de mese. Teresa spuse:

— Este greu când ai un copil cu dizabilități, de orice fel. Nu cred că poți înțelege, dacă nu ai trecut prin asta niciodată.

— Mary a fost în comă luni de zile. Nu mi-am dorit niciodată să moară. Chiar dacă ar fi avut leziuni cerebrale, nu îmi doream să moară.

Teresa ar fi vrut să-i răspundă că Mary fusese în spital, îngrijită de asistente. Young nu înțelegea că, atunci când lunile se transformau în ani, te schimbai, că lucrurile stăteau altfel atunci când trebuia să faci totul tu însăți. Voia să o rănească pe Young și nu putu rezista dorinței de a o împinge de pe piedestalul de pe care o făcea pe sfânta.

— Îți amintești, Young, spuse Teresa, de fata pe care am auzit-o spunând că încălca regulile? Aceea era Mary.

Teresa regretă că rostise acele cuvinte înainte să fi terminat, chiar înainte ca fața lui Young să se schimonosească pentru a reflecta confuzia amestecată cu suferința pe care o simțea. Young zise:

— Mary? Ai văzut-o la McDonald's?

— Nu. De fapt, totul s-a petrecut aici. În magazie.

— Magazia de depozitare? Ce făcea acolo?

Acum se simți ca o neghioabă. Ce o apucase să bage în necaz o fată doar pentru că făcea lucruri prostești pe care le fac toți adolescenții?

— Nimic. Nu făcea decât să mute niște cutii. Știi cum sunt copiii, le place să aibă locuri secrete în care să ascundă lucruri. Și Carlos face la fel…

— Să ascundă? În care cutie?

— Nu știu. Eram afară și am auzit-o spunând cuiva la telefon că avea o rezervă secretă într-una dintre cutii.

— Rezervă? Droguri? Ochii lui Young se deschiseră larg.

— Nu, nimic de genul acesta. Probabil erau niște bani. A spus ceva despre faptul că Pak o prinsese că îi luase niște carduri din portofel, deci…

— Card din portofel? Pak a prins-o? întrebă Young într-o engleză stâlcită. Fața lui Young păli, exact ca o fotografie care se transformă în sepia cu o singură apăsare de buton. Era clar: Pak nu îi spusese nimic lui Young despre faptul că Mary îi furase bani. Deși se ura pentru asta, Teresa simți o umbră de satisfacție față de această dovadă suplimentară de imperfecțiune din viața lui Young. Dar simți și o umbră de rușine și spuse:

— Young, nu îți face griji. Copiii fac lucruri de genul acesta. Carlos îmi ia tot timpul bani din portofel.

Young părea buimacă. Era prea supărată pentru a spune ceva.

— Young. Îmi pare rău. Nu ar fi trebuit să își spun toate aceste lucruri. Nu e cine știe ce. Te rog, uită-le. Mary este un copil bun. Nu știu dacă ți-a spus, dar vara trecută lucra cu un agent imobiliar pentru a găsi un apartament pentru voi, așa ca să vă facă o surpriză, și mi se pare un gest foarte frumos din partea ei și…

Young o apucă pe Teresa strâns de braț, iar unghiile îi intrau în carne:

— Apartament? În Seul?

— Ce? Adică, nu știu, dar de ce în Seul? Credeam că unul pe aici pe undeva.

— Dar nu știi sigur? Nu ai văzut?

— Nu. Mary a menționat doar niște liste cu apartamente, dar nu a spus unde.

Young închise ochii. Slăbi strânsoarea de pe brațul Teresei și păru să se clatine.

— Young, te simți bine?

— Cred… Young deschise ochii și clipi de câteva ori. Încercă să zâmbească. Cred că și eu sunt bolnavă. Trebuie să mă duc acasă. Te rog, spune-i lui Abe că ne pare rău că lipsim azi.

— O, nu. Vrei să te duc eu cu mașina? Am timp.

Young clătină din cap.

— Nu, Teresa. M-ai ajutat atât de mult. Ești o prietenă bună.

Young o ținu de mână și o strânse, iar Teresa simți cum i se împrăștie rușinea prin tot corpul, împreună cu disperarea de a face orice pentru a o scăpa pe Young de suferință.

Când Young se afla pe la jumătatea culoarului dintre bănci, Teresa strigă spre ea:

— Aproape că am uitat să-ți spun. Young se întoarse. L-am auzit mai devreme pe Abe spunând că persoana care a folosit telefonul lui Matt pentru a se interesa cu privire la incendiere vorbea engleza fără accent. Deci Pak a scăpat.

Gura lui Young se deschise, iar sprâncenele i se pliară într-o căutătură încruntată. Ochii i se plimbară dintr-o parte în alta și spuse:

— Fără accent? Ca și când nu ar fi cunoscut cuvintele acelea și ar fi întrebat băncile din fața ei ce însemnau, dar apoi, expresia încruntată îi dispăru și ochii îi rămaseră ficși. Îi închise, iar mușchii din jurul gurii i se contractară de parcă ar fi urmat să zâmbească sau, poate, să plângă, Teresa nu putea spune care dintre acestea.

— Young, te simți bine?

Teresa se ridică pentru a merge spre Young, dar aceasta deschise ochii și scutură din cap, de parcă ar fi rugat-o să nu se apropie. Fără a spune nimic, Young se întoarse cu spatele spre Teresa și porni spre ușă.

ELIZABETH

Se afla într-o încăpere nefamiliară și stătea pe un scaun tare. Unde era? Nu credea că dormise sau că fusese inconștientă, dar nu-și amintea cum ajunsese acolo, ca atunci când mergi cu mașina acasă și deodată te trezești în garaj și nu-ți mai amintești despre călătoria în sine.

Privi împrejur. Camera era mică, iar cele patru scaune pliante și masa de dimensiuni mici, cât un suport de televizor, ocupau jumătate din spațiu. Pereții erau gri. Ușa închisă. Nu erau ferestre, guri de aerisire sau ventilatoare. Era oare închisă într-o celulă provizorie? Poate în salonul unui spital pentru boli mintale? De ce era atât de cald și de neaerisit? Se simțea amețită și nu putea să respire. Deodată, îi reveni o amintire: era Henry și spunea *„Henry prea cald. Henry nu poate respire.” C*ând se întâmplase asta? Trebuie să fi avut vreo 5 ani, când încă amesteca pronumele și nu știa să folosească „Eu”. Așa era de când murise el: tot ce vedea și auzea ea, chiar și lucruri care nu aveau nicio legătură cu Henry, îi trezea câte o amintire despre el, pe care ea începea să o depene.

Încercă să respingă imaginea, dar aceasta se tot întorcea: Henry îmbrăcat în pantalonașii scurți cu *Elmo* într-o saună portabilă cu lumină infraroșie. Faptul că se afla acum în această încăpere – căldura, austeritatea apăsătoare care îi dădea sentimentul că este într-un cub sigilat – îi amintea de sauna din beciul lor. Prima dată când intrase în ea, Henry spusese: *„Henry prea cald. Henry nu poate respire*.” Încercase să aibă răbdare, să îi explice că, dacă transpira, ieșeau toxinele din corp, dar când el lovise ușa cu piciorul – ușa nou-nouță a cabinei de saună de 10.000$ pentru care dăduse Dumnezeu știe câte telefoane pentru a-l convinge pe Victor că le era necesară – își pierduse cumpătul și uriașe: *„Fir-ar să fie! Acum ai stricat-o!”,* deși

știa că nu se stricase. Henry începuse să plângă tare, iar ea, văzându-i lacrimile cum se amestecau cu muci, formând o mască scârboasă, simțise ură. Doar pentru o clipă. Una pe care o regretase apoi și pentru care plânsese, dar chiar în momentul acela, își urâse fiul de 5 ani. Pentru că avea autism. Pentru că făcea ca totul să fie atât de complicat. Pentru că o făcea să-l urască. *„Nu mai fi plângăcios! Chiar acum*, *fir-ar al dracului!”,* spusese ea și trântise ușa de la cabina de saună. El nu știa ce înseamnă *„fir-ar al dracului”,* iar ea nu folosea niciodată cuvintele acelea, dar fusese ceva așa de satisfăcător să le spună, cu rezonanța agresivă a sunetelor *f, r* și *c* pe care le scuipase din gură, iar combinate cu trântitul ușii erau suficiente pentru a da drumul la furie ca printr-o supapă și a o calma. Ar fi vrut să fugă înapoi la el și să-i spună *„Lui mami îi pare rău!”* și să-l ia în brațe, dar cum putea da ochii cu el? Mai bine să se prefacă că nu se întâmplase, să aștepte ca timer-ul setat la o jumătate de oră să sune și apoi să-l laude că fusese curajos. Toată urâțenia momentului dispărută în aer.

După acea întâmplare, intrase de fiecare dată cu Henry, spunându-i glume și fredonând cântece prostești ca să îl distragă, dar lui Henry nu îi dispăruse aversiunea față de saună. În fiecare zi, când intra acolo, el spunea: *„Henry este curajos. Henry nu este plângăcios”* și clipea repede, așa cum făcea atunci când încerca să nu plângă. Iar în timpul ședințelor, când își ștergea lacrimile, ea îi spunea: „*Uau, transpiri așa de mult, încât îți intră și în ochii”*

Amintindu-și lucrurile acelea acum, se întrebă dacă Henry o crezuse. Uneori el îi răspundea: *„Henry transpiră așa de mult!”* și zâmbea. Oare zâmbetul lui era autentic, de ușurare că ea nu mai țipă la el pentru că plânge sau era fals, pentru a se preface că lacrimile erau sudoare? Oare ea era doar o mamă rea care-și speriase copilul sau una

psihotică, care-și transformase copilul într-un mincinos? Sau amândouă? Ușa se deschise. Când Shannon intră însoțită de Anna, o asociată, Elizabeth văzu holul familiar din fața sălii de judecată. Desigur. Erau într-una dintre sălile de consiliu ale avocaților.

Shannon spuse:

— Anna a găsit un ventilator, iar eu ți-am adus niște apă. Încă ești palidă. Poftim, bea!

Ea ridică o cană spre buzele lui Elizabeth și o înclină, așa cum îi dai să bea unui invalid.

Elizabeth împinse ușor cana deoparte:

— Nu, îmi este doar cald. Nu pot respira aici.

— Știu. Îmi pare rău, spuse Shannon. Este mult mai mică decât sala în care stăm de obicei, dar asta este singura fără ferestre.

Elizabeth vru să întrebe de ce să nu aibă ferestre, dar apoi își aminti. Clicurile și blițurile aparatelor de fotografiat, Shannon încercând să o protejeze, reporterii bombardând-o fără încetare cu întrebări: *„Ce ați vrut să spuneți când ați afirmat că nu există nicio pisică?”, „Vecinii dumneavoastră aveau pisici?”, „Ați avut vreodată pisici?”, „Vă plac pisicile?”, „Henry era alergic la pisici?”, „Credeți că ar trebui scoase ghearele pisicilor?”.*

Pisică. Zgârietură. Brațul lui Henry. Vocea lui. Cuvintele lui…

Elizabeth simți că o ia leșinul, că simțurile o părăsesc și că lumea se întunecă. Avea nevoie de aer. Își puse fața direct în fața micului ventilator prins de masă cu un clips. Avocatele nu părură să observe; ele verificau mesajele vocale și e-mailurile pe care le primiseră. Elizabeth se concentra asupra aerului, asupra paletelor ventilatorului care se roteau ca prin ceață și, după un minut, sângele îi reveni în cap, dându-i furnicături pe tot scalpul.

— Aceea este o fotografie a unghiilor lui Elizabeth? întrebă Anna, iar Shannon îi răspunse:

— La naiba, pariez că jurații…

Elizabeth își acoperi urechile cu palmele, închise ochii și se concentră asupra zumzăitului ventilatorului, convinsă că, dacă se concentra suficient de tare, reușea să filtreze vocile lor și să nu mai audă decât vocea lui Henry: *„…ar pleca în vacanță în jurul lumii. Nu ar fi trebuit să mă nasc. Pisica mă urăște.”*

— Pisica mă urăște, spuse ea, abia șoptit. Oare Henry elaborase povestea despre pisica imaginară sau se referise la ea, cea care îl zgâriase și devenise *„pisica”* din povestea lui? Oare el chiar credea că ea îl ura? Iar referirile la vacanță… ea îi spusese despre asta Teresei, odată. Se îndepărtase de Henry, care se uita la DVD-uri, și vorbise în șoaptă pentru a se asigura că el nu aude. Dar el auzise. Confesiunea șoptită legată de faptul că uneori își dorea ca el să moară – cuvintele acelea se loviseră de pereții de oțel ai camerei hiperbare și ecoul lor ajunsese cumva la urechile lui.

Odată, citise că sunetele lasă urme permanente; vibrațiile tonurilor penetrează obiectele din apropiere și continuă la infinit, până la nivel cuantic, ca atunci când arunci pietricele în ocean și ondulațiile provocate de acestea continuă la nesfârșit. Oare cuvintele ei, urâțenia lor penetraseră atomii pereților – tot așa și durerea lui Henry la auzul lor îi penetrase creierul – și în acea ultimă ședință, când Henry stătuse în locul lui obișnuit din camera hiperbară, oare urâțenia și durerea se ciocniseră și provocaseră o explozie, spulberându-i neuronii și arzându-l din interior?

Ușa sălii se deschise și un alt asociat, Andrew, intră:

— Ruth Weiss a acceptat!

— Serios? Asta este minunat! spuse Shannon.

Elizabeth ridică privirea:

— Protestatara?

Shannon dădu din cap.

— Am rugat-o să depună mărturie în legătură cu faptul că Pak a amenințat-o. Asta vine în sprijinul…

— Dar ea a făcut-o. Ea a pornit focul și l-a ucis pe Henry. Știi asta, zise Elizabeth.

— Nu, nu știu asta, spuse Shannon. Știu că tu *crezi* asta, dar am mai discutat despre acest lucru. Ei au plecat de la secția de poliție direct spre Washington D.C. Semnalele emise de turnurile de telefonie mobilă arată că se afla în Washington la ora 21:00, deci nu aveau cum…

— Se poate să fi plănuit asta, spuse Elizabeth. O persoană ar fi putut rămâne în urmă să dea foc și ceilalți ar fi putut lua toate telefoanele cu ei pentru a-și construi alibiuri. Sau ar fi putut conduce cu viteză mare și ar fi putut parcurge distanța în 50 minute sau…

— Nu există dovezi pentru niciuna dintre aceste teorii, dar există o mulțime de dovezi împotriva lui Pak. Ne aflăm la tribunal. Avem nevoie de dovezi, nu de speculații.

Elizabeth clătină din cap:

— Asta a făcut poliția și în cazul meu. Nu a contat dacă eu am făcut-o sau nu, doar că eram cea mai ușor de acuzat. Și tu faci același lucru. Ți-am tot spus: trebuie să-ți îndrepți atenția asupra protestatarilor, dar tu refuzi pentru că este prea dificil să obții dovezi.

— Foarte corect, fir-ar să fie, spuse Shannon. Nu este treaba mea să-i urmăresc pe adevărații făptași. Treaba mea este să te apăr pe tine. Și nu-mi pasă cât de tare îi urăști. Dacă ei pot determina jurații să vadă în Pak o alternativă viabilă și să dea verdictul „nevinovată”, atunci ei sunt prietenii tăi cei mai buni în momentul acesta. Și chiar ai nevoie de niște prieteni căci, după izbucnirea ta de azi, ai pierdut tot sprijinul pe care îl aveai. Se zvonește că Teresa s-ar fi sucit și este de partea lui Abe acum.

— Așa este, spuse Andrew. Am văzut cu ochii mei când treceam pe acolo acum câteva minute.

Era singură în sala de judecată și s-a ridicat și s-a mutat pe partea procurorului.

Teresa, ultima și singura ei prietenă. Chestia cu zgârieturile pisicii o îndepărtase, normal.

— La naiba, spuse Shannon. Nu știu de ce trebuie să fie așa de dramatică în legătură cu asta… toată prostia asta cu plimbatul de o parte și de alta a culoarului. Nu mă mir că Abe era așa de infatuat.

Anna spuse:

— Tocmai l-am văzut. Zicea că o va chema pe Teresa să depună mărturie și a încercat să ne tulbure. Cică *„ea a auzit niște lucruri foarte interesante care vor fascina juriul”,* zise Anna încercând să imite accentul sudist al lui Abe. Este un nemernic!

— M-am tot gândit la asta, zise Shannon. El a spus că Teresa va depune mărturie în legătură cu lucruri pe care le-a auzit, ceea ce înseamnă că trebuie să fie o excepție de la regula privind mărturiile indirecte. Asta înseamnă…

— O recunoaștere a vinovăției? întrebă Anna.

— Eu așa cred, zise Shannon și se întoarse spre Elizabeth. I-ai spus ceva Teresei care te-ar putea pune într-o lumină proastă? După cum se purta Abe, ar putea fi ceva destul de incriminator.

Nu putea fi decât un singur lucru. Conversația lor din camera hiperbară. Cuvintele rușinoase și secrete pe care și le șoptiseră una alteia, doar ele două, și care nu trebuiau împărtășite nimănui și nu trebuiau să mai fie rostite niciodată. Teresa intenționa să spună în ședința de judecată tocmai cuvintele la care ea nu suporta nici să se mai gândească și ele aveau curând să se împrăștie în întreaga lume prin intermediul paginilor de internet și al ziarelor.

Simți un junghi la ideea trădării. Voia să o găsească pe Teresa și să o întrebe în față cum putea să se întoarcă împotriva ei, când ea însăși spusese exact aceleași cuvinte și gândise aceleași lucruri.

Ar fi vrut să-i împărtășească lui Shannon cum Teresa îi spusese că-și dorea ca Rosa să moară. Cât de satisfăcător ar fi fost să o vadă pe Shannon făcând-o bucăți în ședință. Să o pună pe scumpa de Maica Teresa în rolul Mamei Rele măcar o dată.

Dar Teresa nu era o mamă rea. Teresa nu își zgâria copilul. Teresa nu își supunea fiica cu forța la tratamente dureroase care o făceau să plângă și să vomite. Și orice ar fi gândit sau spus, Teresa nu și-ar fi făcut niciodată copila să creadă că o urăște. Teresa avea motive întemeiate să o abandoneze acum: în sfârșit își dăduse seama cât de ticăloasă era Elizabeth și voia să se facă dreptate pentru Henry, iar mama lui, care eșuase, trebuia pedepsită.

— Elizabeth, îți amintești ceva? repetă Shannon.

Ea clătină din cap:

— Nu, nimic.

— Ei bine, mai gândește-te. Aș vrea să știu ce mă așteaptă. Altminteri, v-a trebui să o interoghez orbește. Shannon se întoarse spre asociații ei.

Să o interogheze. Parcă și auzea: *„Ce s-a întâmplat înainte ca Elizabeth* să spună asta? Adică, presupun că nu ai spus doar: *Ah, uite, m-am tuns!,* iar ea a izbucnit, spunând *Mi-aș dori ca Henry să moară!, nu-i așa? Sunt curioasă: tu ai spus ceva asemănător? Măcar ai gândit-o?* Pe Elizabeth o luă amețeala la gândul că niște străini trebuiau să se pronunțe asupra gândurilor celor mai intime ale Teresei, asupra lucrurilor atât de personale pe care i le spusese lui Elizabeth doar pentru că aceasta o convinsese cu vorbele ei călduroase. Trebuia să o scutească pe Teresa de la a împărtăși povestea aceea și să le scutească pe Rosa și pe ea de la durerea de a vedea cuvintele acelea transmise peste tot. Dar cum putea să facă asta?

Shannon se întoarse spre ea.

— Îmi poți scrie pe o listă numele tuturor persoanelor care au rămas singure cu Henry vara

trecută? Terapeuți, bone… și Victor nu cumva a venit să-l viziteze într-un weekend?

— De ce?

— Ei bine, ceea ce ai spus tu poate fi interpretat în diferite moduri și încercăm să ne gândim la ce ar putea însemna *„Nu există nicio pisică”*. De ce ar spune o persoană așa ceva.

— O persoană? zise Elizabeth. *Eu* sunt persoana! Eu sunt cea care a spus-o și eu sunt chiar aici. De ce nu mă întrebați pe mine?

Nimeni nu scoase o vorbă. Nu era nevoie. Nu o întrebau pentru că nu era necesar. Era evident că știau răspunsul, dar nu voiau să fie constrânși de adevăr în așa-zisul lor proces de „gândire” asupra modului în care puteau interpreta și suci faptele.

— Înțeleg, spuse Elizabeth. Ei bine, vă voi spune oricum. Ce am vrut să zic cu…

Shannon ridică mâna:

— Oprește-te. Nu trebuie să… Oftă. Uite, continuă ea, nu contează ce ai vrut să spui. Ceea ce ai zis nu constituie probă. Judecătorul le-a cerut juraților să nu o ia în considerare și, într-o lume perfectă, lucrurile s-ar termina aici. Dar asta este viața reală. Suntem oameni și nu este posibil ca ei să nu se lase influențați de asta. Așa că trebuie să neutralizez efectul oferindu-le alternative, demontând imaginea pe care și-ar fi putut-o crea despre tine ca abuzatoare de copii.

Elizabeth înghiți în sec:

— Dar cum… Ce alternativă?

— Altcineva l-ar fi putut răni, spuse Shannon. O persoană pe care Henry voia să o protejeze, o persoană în legătură cu care ai fi putut avea suspiciuni și, auzindu-l pe Henry încercând să protejeze acea persoană, te-a supărat atât de tare, încât ți-ai pierdut controlul în sala de judecată.

— Ce? Vrei să acuzi o persoană nevinovată de abuz asupra unui copil? Un profesor, un terapeut sau pe Victor? Soția lui Victor? Dumnezeule, Shannon! exclamă Elizabeth.

— Nu să acuz, zise Shannon. Doar să avansez o ipoteză. Să distrag jurații de la lucrurile la care se gândesc și la care nu ar trebui deloc să se gândească. Tot ce facem este să le indicăm niște motive teoretice pentru care *ai fi putut* spune asta.

— Nu, asta este o nebunie. Știi că nu este adevărat. Tu crezi că *eu* l-am zgâriat. Știu asta.

— Nu contează ce cred eu. Contează dovezile pe care le pot prezenta și argumentele pe care le pot aduce. Și nu am de gând să renunț să fac ceva doar pentru că nu e tocmai frumos. Înțelegi?

— Nu. Elizabeth se ridică în picioare. Capul i se goli de sânge și camera păru că se micșorează. Nu poți face asta. Trebuie doar să spui că asta nu are nimic de a face cu persoana care a provocat incendiul. Poți convinge juriul de asta.

— Nu, nu pot, răspunse Shannon, iar cuvintele ei își pierduseră aparența de calm forțat. Pot să argumentez până mă învinețesc la față, dar dacă jurații sunt convinși că l-ai rănit pe Henry, nu vor vrea să-ți țină partea, indiferent cine vor crede că a provocat incendiul. Vor vrea să te pedepsească.

— Atunci, lasă-i. O merit, oricum. Nu te las să implici oameni nevinovați în asta.

— Dar ei…

— Oprește-te, spuse Elizabeth. Vreau să se termine odată. Vreau să pledez vinovată.

— Cum? Despre ce vorbești?

— Îmi pare rău, chiar îmi pare rău, dar nu mai pot face asta. Nu mă mai pot întoarce în sală nici măcar o secundă.

— Bine, bine, spuse Shannon. Hai să ne calmăm. Dacă te deranjează atât de tare, nu o mai facem. Mă voi concentra doar asupra faptului că zgârietura nu este relevantă pentru ultimul…

— Nu contează, zise Elizabeth. Nu este numai asta. Este vorba de tot. Zgârietura, Pak, protestatarii, Teresa, înregistrarea video. Nu mai suport. Vreau să pledez vinovată. Azi.

Shannon nu spuse nimic, ci respiră adânc pe nas, cu gura închisă, ca și când ar fi încercat să nu-și piardă cumpătul. Când, în cele din urmă, vorbi, cuvintele ieșiră lent, precum cele ale unei mame care încearcă să discute cu un copil care are o criză de isterie:

— S-au întâmplat multe azi. Cred că ai nevoie de o pauză. Toți avem. Voi cere judecătorului să suspende ședința până mâine. Astfel vom avea cu toții șansa să ne liniștim și să ne gândim.

— Asta nu va schimba nimic.

— Bine. Dacă și mâine vei gândi la fel, voi vorbi cu judecătorul. Dar trebuie să te gândești foarte bine la asta. Îmi datorezi măcar atât.

Elizabeth încuviință din cap și spuse:

— Bine. Mâine, deși știa că nu se va răzgândi. Puteau să o arunce în temniță și să topească cheia și tot nu i-ar fi păsat. Gândind astfel, știind că totul avea să se termine curând, Elizabeth simți cum panica din ultimele minute începuse să dispară, înapoindu-i simțurile. Era ca atunci când îți amorțește piciorul, amorțeala se transformă în furnicături, apoi în mâncărime, iar apoi în durere când se dezmorțește, doar că ea simțea asta în tot corpul. Deodată, deveni conștientă că transpirase, avea pielea lipicioasă la limita părului, iar la subraț era udă fleașcă.

— Mă duc la toaletă, zise ea. Trebuie să îmi dau cu apă pe față. Plecă fără să aștepte un răspuns.

Imediat după ce ieși din sală, o văzu pe Young într-o cabină telefonică aflată la câțiva pași mai încolo. Din unghiul acela, putea vedea profilul feței lui Young. Avea o culoare pământie și un aspect păstos. Avea umerii lăsați, precum o marionetă cu sforile tăiate. Se gândi cum Young intra în sala de judecată împingând scaunul cu rotile al lui Pak, omul care paralizase pentru că încercase să-i ajute pe Henry și pe Kitt. Și acum propria ei avocată încerca să-l denigreze, numai pentru a o scoate pe ea nevinovată.

Elizabeth se opri și o aștepta pe Young. După câteva minute, Young termină convorbirea și ieși din cabină. În momentul în care ochii li se întâlniră, Young icni și îți deschise ochii larg de surprindere. Nu. Era mai mult decât surprindere. Era teamă. Și mai era ceva, ce Elizabeth nu reușea să deslușească – buzele lui Young tremurau, era încruntată, iar colțurile exterioare ale ochilor erau lăsate. Părea a fi tristețe și căință, dar asta nu avea noimă. Elizabeth se gândi că interpretează greșit, ca atunci când te uiți prea mult la un cuvânt și până și un cuvânt simplu precum *sunt* îți pare străin și nu mai știi cum să îl pronunți. Expresia de pe fața lui Young nu putea fi decât ostilitate pură pentru că, din cauza ei, familia lui Young trecea printr-un calvar.

Elizabeth se apropie de ea.

— Young, vreau să îți spun cât de rău îmi pare. Nu știam că avocata mea avea de când să dea vina pe Pak. Te rog să îi spui că îmi pare tare rău. Mi-aș dori ca săptămâna asta să nu fi existat. Dar îți promit că totul se va încheia curând.

— Elizabeth, eu… Young își mușcă buza și privi în altă parte, ca și când nu ar fi știut ce să spună. Sper că toate astea se vor termina curând, zise Young înainte să plece.

A doua zi, Elizabeth avea de gând să pună capăt la tot. *„Mâine voi pleda vinovata”,* gândi ea. Cuvintele izbucneau din ea.

— Mâine voi pleda vinovată, zise ea pe un ton blând, dar tare.

Era ridicol. Era trimisă la închisoare să-și aștepte rândul pentru a fi executată, nu se mărita sau ceva. Și totuși, acum că luase decizia, ușurarea pe care o simțea se transforma în entuziasm și își dorea să fi avut o prietenă căreia să-i spună ce simțea. În plus, faptul că-și ceruse scuze de la Young eliberase ca o supapă o parte din vinovăția pe care o simțea. Asta îi întărea convingerea. Avea

dreptate să vrea ca totul să se termine cât mai repede posibil.

Se duse la toaletă, luă niște hârtie igienică și își șterse transpirația de pe față. La ieșire se întâlni cu Shannon și Andrew, care se duceau să discute cu judecătorul. Când intră în sala de consiliu, Anna închise laptopul și spuse:

— Doar un minut… te aștept afară, și plecă.

Elizabeth se așeză la masă și își puse mâinile în fața ventilatorului pentru a se răcori. Laptopul Annei era așezat peste niște foi de hârtie și încercă să citească ce era notat pe ele. Nu. Nu conta. Strategiile lor, argumentele, martorii – toate erau irelevante. Privi în jur și își văzu geanta alături de cea a lui Shannon și de servieta din colț. Chiar se întreba unde o lăsase. Se ridică să o ia și văzu un carnețel care se ițea din buzunarul servietei lui Shannon. Era mâzgălit și se putea citi o bucățică de sintagmă *„PLEDARE VINOVATĂ-PR…”*

„Pledare vinovată – preschimbare!”, „Pledare vinovată – probabilitate?”, „Pledare vinovată – preparative (discuții)?”

Elizabeth mută carnețelul cu un deget, destul cât să poată citi toată sintagma. În colțul din stânga sus scria cu scrisul ordonat al lui Shannon *„PLEDARE VINOVATĂ – PROVOCĂRI?”* Scoase carnețelul. Pe el, era scrisă o listă cu subpuncte:

• Solicitare pledare vinovată – condiția „în deplină cunoștință de cauză, în mod voluntar și inteligent” este îndeplinită dacă nu este în deplinătatea facultăților mintale? (Anna)

• Precedent pentru contestarea deciziei propriului client de a pleda vinovat din motive de competență (Andrew) (selectarea cazurilor la care se face referire drept: pledarea ca vinovat – „fraudă în instanță”)

• Conflict de interese, necesitatea de a se retrage mai întâi? – reguli de etică (Anna)

• Evaluarea competenței mintale – întâlnire cu Dr. C. Diseară! (Shannon)

Pledare vinovată. Competență mintală. Contestarea deciziei propriului client de a pleda vinovat. Simțea o strânsoare în jurul gâtului. Gulerul bluzei o strângea și o făcea să se sufoce. Își desfăcu nasturele de sus și respiră adânc pentru a trage oxigen în plămâni.

„Haide să ne gândim la asta, ca să fim sigure”, spusese Shannon. *„Dacă nu te răzgândești, mâine vom vorbi cu judecătorul”,* zisese ea. Dar ea nu avea de gând să-i permită lui Elizabeth să pledeze vinovată. Nu mâine și nici altă dată. Shannon lansa o ofensivă împotriva propriei sale cliente. Ea avea de gând să spună că Elizabeth era nebună, că înșela instanța – orice era nevoie pentru ca procesul să continue. Avea de gând să o târască pe Elizabeth înapoi în sala de judecată și să o facă să se uite la filmul cu Henry. Avea să o forțeze pe Teresa să depună mărturie despre gândurile pe care ele două și le împărtășiseră în secret. Avea să mintă despre Victor sau despre oricine era mai convenabil și să-i acuze de abuz. Avea să dea vina pe Pak și să-l târască prin noroi și, cel mai rău, avea de gând să-i folosească pe protestatari pentru a face asta.

Protestatarii. Ruth Weiss. Mama Mândră cu Copil Autist. Gândindu-se la femeia aceea, simți ura obișnuită ieșind la suprafață cu atâta violență, încât o luă amețeala și trebui să se sprijine de perete pentru a-și menține echilibrul. Femeia aceea era vinovată pentru arsurile suferite de băiețelul lui Elizabeth și totul numai pentru că voia să demonstreze ceva, să găsească prozeliți ai „teoriei ei despre autism” (în realitate, nimic mai mult decât o justificare a modului în care își creștea copilul). Și nu era decât vina lui Elizabeth că nu o oprise. Femeia aceea o hărțuise la toate reuniunile de dezbateri despre autism, amenințând-o și

vorbind-o de rău, chiar ducându-se la Serviciul pentru Protecția Copilului, iar Elizabeth ignorase escaladarea aceasta și o lăsase să-i scape de sub control, lăsând-o pe femeia aceea să întreprindă acțiuni extreme fără a se teme de consecințe. Iar acum, din cauza propriei sale inacțiuni și lașități, Ruth Weiss scăpa nepedepsită pentru omucidere și era pornită să aducă și mai multe necazuri altor victime ale ei, precum Pak.

Nu. Nu putea lăsa să se întâmple asta.

Se ridică și porni. Trebuia să iasă de acolo, dar nu era nicio fereastră pe care să poată ieși, iar Anna era chiar în fața ușii. Și chiar de-ar fi reușit cumva să iasă din clădire, ce ar fi putut face? Nu avea mașină, iar străzile nu erau tocmai pline de taxiuri. Putea chema unul, dar probabil nu ar fi ajuns înainte să-i fie observată absența. Totuși, trebuia să încerce.

Se duse să-și ia geanta. Când întinse mâna, atinse geanta lui Shannon, aceasta se mișcă și se răsturnă, vărsându-i-se conținutul. Clinchetul lucrurilor vărsate păru să elibereze o imagine ascunsă adânc în mintea lui Elizabeth. O imagine a sa făcând ceva ce ar fi trebuit să facă de mult.

Înșfacă geanta lui Shannon și se ridică. Știa exact unde trebuia să se ducă și ce trebuia să facă. Nu trebuia decât să o facă. Repede, înainte să o prindă cineva. Înainte să se răzgândească.

MATT

Matt și Janine îl așteptau pe Abe în fața cabinetului judecătorului, stând unul lângă altul. În apropierea lor se afla un alt cuplu, mai tânăr și, dat fiind faptul că se sărutau încontinuu și admirau împreună inelul de pe mâna ei, Matt presupuse că așteptau să se căsătorească. Probabil credeau că el și Janine așteptau să divorțeze – Janine stătea încruntată și șoptea pe un ton răstit *„Spune-mi în clipa asta, ce naiba căutăm aici?”,* în timp ce Matt stătea tăcut și clătina din cap.

Nu era vorba că nu voia să-i spună, problema era că o cunoștea prea bine pe Janine și știa că avea să susțină ideea de a nu-i spune lui Abe întregul adevăr – de exemplu, faptul că ea se aflase acolo în acea noapte sau faptul că el obișnuia să fumeze cu Mary. Știa că ea avea să-i spună să-și planifice și exerseze cu atenție fiecare cuvânt. Și adevărul era că el se săturase de tot: de a ascunde, a unelti și a enumera fapte. Trebuia să-l înfrunte pe Abe și să-i spună tot, indiferent de consecințe.

Abe și Shannon ieșiră pe hol, fiecare cu propriul lui asistent.

— Abe, trebuie să vorbesc cu tine chiar acum, zise Matt.

— Sigur că da. Având în vedere că s-a terminat ședința de judecată de azi, putem folosi această încăpere. Abe deschise ușa unei săli de ședință de pe partea cealaltă a holului.

Shannon ridică o sprânceană și Matt realiză că și ea ar fi trebuit să afle acele lucruri, chiar mai mult decât Abe. Oare cât din confesiunea lui avea să supraviețuiască filtrului juridic al lui Abe și avea să ajungă și la ea? Și oare nu tocmai acela era motivul pentru care nu-i spusese Janinei ce intenționa să facă, pentru a evita orice mișculații conspiraționiste?

— Doamnă Haug, și dumneavoastră. Vreau să vă vorbesc amândurora, zise Matt.

Abe clătină din cap.

— Nu este o idee bună. Mai întâi, haide să…

— Nu, spuse Matt, mai convins ca oricând că Shannon trebuia să fie prezentă. Nu voi spune nimic dacă nu ne aflăm cu toții în aceeași încăpere. Și, credeți-mă pe cuvânt, vreți să auziți ce am de spus. Matt intră în încăpere, trăgând-o pe Janine după el și Shannon îi urmă. Abe rămase în cadrul ușii, uitându-se urât la ei și spumegând.

Shannon își pregăti carnețelul de notițe și zise:

— Putem să începem? După care i se adresă lui Abe: Dacă ai de gând să pleci, te rog să închizi ușa în urma ta.

Privirea lui Abe indica exact ce gândea: *Tot ce mi-aș dori în clipa asta este să te omor.* În cele din urmă intră și el și se așeză în fața lui Matt. Abe nu scoase niciun carnețel sau pix, doar se lăsă pe spătarul scaunului, cu brațele încrucișate la piept și îi zise lui Matt:

— Hai, să auzim ce ai de spus.

Matt se întinse după mâna Janinei pe sub masă, dar ea se smuci și își țuguie buzele, ca și când avea în gură ceva amar și încerca să-l scuipe afară. Matt inspiră adânc.

— În legătură cu apelul la societatea de asigurări. Știți la ce mă refer, cel cu privire la incendiere.

Abe se aplecă în față.

— Mi-am amintit ceva. Mary avea acces la mașina mea. Știa unde îmi țin cheia de rezervă. Matt îi aruncă o privire lui Abe. Limba engleză fără accent.

— Stați așa, spuse Shannon, vreți să spuneți că…

— De asemenea, zise Matt, de teamă că avea să-și piardă curajul dacă se oprea, Mary fuma țigări vara trecută. Țigări *Camel.*

Abe spuse:

— Și știi aceste lucruri pentru că…

— Făceam asta împreună. Mă refer la fumat. Matt simți cum i se înroșesc obrajii și încercă să-și oprească sângele din a ajunge la suprafața pielii. Eu nu sunt fumător de fel, dar într-o zi, dintr-un capriciu, mi-am cumpărat țigări și am fumat înainte de una dintre ședințe. Întâmplarea a făcut ca Mary să se afle prin preajmă, așa că i-am oferit și ei o țigară.

— Deci s-a întâmplat o singură dată, zise Abe, mai mult sub formă de declarație decât de întrebare.

Matt îi aruncă Janinei o privire plină de groază și speranță în același timp. Matt se gândi la cum, cu o seară înainte îi spusese că se întâmplase o singură dată.

— Nu. Am început să dezvolt un obicei de a fuma lângă pârâu și uneori se afla și ea acolo. S-a întâmplat de vreo douăsprezece ori pe parcursul verii trecute.

Gura lui Janine se deschise într-un „O” când realiză că el o mințise din nou, cu o seară înainte.

— Și de fiecare dată fumați amândoi? întrebă Shannon și Matt dădu din cap. Țigări *Camel?*

Matt dădu din cap afirmativ.

— Și da, le-am cumpărat de la un magazin *7-Eleven.*

— Iisuse! zise Abe, clătinând din cap, cu privirea în jos, ca și când și-ar fi dorit să dea un pumn în masă.

Shannon spuse:

— Deci țigările *Camel* și chibriturile pe care le-a găsit Elizabeth…

— Pe care *susține* că le-a găsit, zise Abe.

Shannon îl ignoră, privindu-l în continuare pe Matt.

— Dr. Thompson, ce știți despre acele obiecte?

Matt se simți recunoscător față de Shannon pentru că nu-i punea întrebările care-l îngrozeau cel mai tare și anume despre celelalte lucruri

petrecute în cadrul acelor „întâlniri” (între ghilimele) și despre vârsta lui Mary. O privi pe Shannon fix în ochi și răspunse:

— Țigările și chibriturile erau ale mele, cele cumpărate de mine.

— Și biletul cu logoul H-Mart despre întâlnirea de la ora 20:15? întrebă Shannon.

— Tot al meu. Îl lăsasem pentru Mary. Voiam să mă opresc. Mă refer la fumat. Și m-am gândit că ar fi cazul să-i spun și să-mi cer scuze pentru că îi creasem și ei acea dependență. Așa că i-am trimis acel bilet, iar ea a scris *„Da*” pe el și mi l-a lăsat în dimineața zilei când s-a produs explozia.

— Iisuse Hristoase! strigă Abe, cu privirea ațintită asupra unui punct de pe perete și clătină din cap. Am adus în discuție de atâtea ori acel bilet cu logoul H-Mart și tu… Abe își strânse buzele

— Deci, cum au ajuns acele lucruri în pădure, unde le-a găsit Elizabeth? întrebă Shannon.

Aceea era întrebarea la care trebuia să aibă grijă cum răspundea. Era un lucru să-și confeseze propria poveste, indiferent de consecințe, dar acea parte reprezenta povestea lui Janine, nu a lui. Se uită la Janine, care privea în gol, palidă la față, asemenea unui cadavru înghețat.

— Nu știu ce relevanță are asta, zise Matt. Le-a găsit unde le-a găsit. Ce mai contează cum au ajuns acolo?

— Contează, deoarece acuzarea, aici de față, spuse Shannon și se uită urât la Abe, a menționat în repetate rânduri că țigările și chibriturile aflate în posesia lui Elizabeth au fost cele folosite pentru a porni focul. Drept urmare, este important să știm în posesia cui s-au mai aflat, pentru că acea persoană ar fi putut să pornească focul înainte de a se descotorosi de ele, ca apoi să fie găsite de Elizabeth.

Matt răspunse:

— Ei bine, eu eram închis în camera HBOT, deci n-aș putea…

— Eu le-am luat și i le-am dat lui Mary, spuse Janine. Matt nu o privi, evitându-i privirea plină de furie pentru faptul că o pusese în acea situație.

— Ce? Când? întrebă Shannon.

— În jurul orei 20, înainte de explozie. Lui Janine îi tremura ușor vocea, ca și când i-ar fi fost frig și ar fi tremurat. Matt ar fi vrut s-o îmbrățișeze și să-i transfere căldura lui. Suspectam că este ceva… cineva cu care Matt… În orice caz, în acea zi, am scotocit prin mașina lui Matt, în torpedo, printre ambalajele de pe jos, în portbagaj, peste tot și, în cele din urmă, le-am găsit.

Matt se întinse și îi strânse mâna. Ar fi putut spune doar că găsise biletul, dar faptul că recunoscuse că îi cotrobăise printre lucruri, părea un fel de iertare, ca și când ar fi spus că el nu era singurul vinovat, că amândoi făcuseră lucruri stupide.

— Vreți să spuneți că v-ați dus la Miracle Creek în acea seară? întrebă Shannon.

Janine dădu din cap.

— Nu i-am spus lui Matt. Voiam doar să aflu ce era cu acea întâlnire. În orice caz, ședința începea mai târziu – Matt mă sunase să mă anunțe – și am văzut-o pe Mary, așa că am oprit-o, i-am dat toate lucrurile înapoi și i-am spus că era o influență negativă și că trebuie să-l lase în pace, după care am plecat.

— Deci, ca să înțeleg, spuse Shannon, vreți să spuneți că Mary Yoo era singură, în apropierea hambarului cu mai puțin de 30 minute înainte de explozie și avea asupra ei țigări *Camel* și chibrituri de la *7-Eleven*?

Janine își lăsă privirea în jos și dădu din cap.

Shannon se întoarse spre Abe.

— Ai de gând să renunți la acuzații? Dacă nu, voi solicita anularea procesului din motive de eroare judiciară.

— Poftim? Abe se ridică în picioare, iar fața lui palidă deveni roșie. Nu fi melodramatică! Doar

pentru că a fost niște dezmăț la mijloc, asta nu înseamnă că clienta ta este nevinovată, nici pe departe.

— S-a obstrucționat justiția în mod intenționat, să nu mai vorbim de mărturia falsă a martorului tău cheie.

— Nu, nu, nu. Ale cui erau țigările și biletul nu reprezintă decât niște mici mistere. Clienta ta voia să scape de fiul ei și era singură, cu arma crimei în mână la momentul pornirii focului. Nimic din tot ce s-a spus aici nu schimbă aceste lucruri.

— Cu excepția faptului că Mary Yoo este acum…

— Mary Yoo este un copil care era cât pe ce să moară în explozie. Abe lovi cu pumnul în masă, făcând pixul lui Shannon să se rostogolească. Nu avea absolut niciun motiv să…

— Niciun motiv? Ai auzit ceva din ce au spus? O adolescentă care are o aventură cu un bărbat însurat este prinsă și confruntată de soția lui. Se simte complet umilită și furioasă și nu-și dorește decât să-l omoare pe tipul care, ce să vezi, se afla chiar în interiorul chestiei pe care o detonează. Îți bați joc de mine? Este un motiv clasic și să nu mai vorbim de cele 1,3 milioane de dolari din polița de asigurare, în legătură cu care ea însăși a sunat să se informeze.

— Nu am avut o aventură, reuși Matt să spună, încet și Shannon se întoarse spre el.

— Ce?

Matt vru să se repete, dar Janine îl întrerupse, zicând ceva în șoaptă, aproape murmurând, ceva legat de acel apel.

Abe păru că-i înțelesese vorbele și privind-o fix, zise:

— Ce ai spus? întrebă el, complet șocat.

Janine își închise ochii, expiră profund și îi deschise din nou. Își ridică privirea spre Abe și spuse:

— Eu am dat acel telefon. Nu a fost Mary. Ai avut dreptate, eu și Matt ne-am încurcat telefoanele în acea zi.

Abe deschise încet gura și rămase nemișcat, incapabil să rostească vreun cuvânt.

Janine se întoarse spre Matt.

— Am investit 100.000 dolari în afacerea lui Pak.

Investise 100.000$? Janine telefonase să se intereseze în legătură cu incendierea? Acele informații erau atât de surprinzătoare, încât creierul lui Matt nu reușea să facă conexiunile între toate acele lucruri. Matt se holbă la buzele soției sale prin care ieșiseră acele cuvinte, la pupilele ei negre dilatate care îi acopereau aproape în întregime irișii, la urechile și obrajii ei roșii, la toate elementele feței ei, care se lăsaseră într-o parte, asemenea unei picturi în stil cubist.

Janine continuă.

— M-am gândit că avea să fie o investiție bună. Avea o grămadă de pacienți interesați și toți semnaseră contracte și plătiseră avansuri și…

Matt clipi.

— Te-ai folosit de banii noștri? Asta vrei să zici? Că i-ai luat fără să-mi spui nimic?

— Începusem să ne certăm foarte des și nu mai aveam chef de încă o ceartă. Erai atât de pornit împotriva oxigenoterapiei hiperbare, încât deveniseși complet irațional. Eram convinsă că nu vei fi de acord, dar mie mi se părea o investiție perfectă. Pak avea să ne restituie banii investiți în patru luni, înainte ca tu să le simți lipsa. Și ulterior am fi primit un procent din profit. Aveam o grămadă de bani în cont care stăteau acolo degeaba și nu era ca și când ne trebuiau la ceva.

Shannon își drese glasul.

— Uitați cum stă treaba, pot să vă recomand un consilier marital foarte bun pentru a vă rezolva problemele, dar acum, haideți să revenim la apelul privind incendierea. Ce legătură au toate astea cu

acel apel? întrebă Shannon și Matt simți un nou val de recunoștință față de ea, pentru că-l forța să nu se mai concentreze pe faptul că soția lui îl mințise din nou pentru simplul motiv că nu avusese chef de încă o potențială ceartă. Oare motivul ei fusese mai bun sau mai rău decât motivul pentru care o mințise el, și anume că nu vrusese să înceteze să se mai vadă cu o fată?

— La câteva săptămâni de la începerea ședințelor, zise Janine, Pak mi-a spus că a găsit o grămăjoară de mucuri de țigară și chibrituri în pădure. Se gândea că probabil era vorba despre niște adolescenți, dar era îngrijorat de faptul că fumau în apropierea hambarului și m-a întrebat dacă ar trebui să pună niște semne de avertizare cu privire la interzicerea fumatului în acea zonă. Am discutat despre asta și am decis că nu era o idee bună, dar acest lucru m-a făcut să mă îngrijorez cu privire la investiția noastră. Inițial, Pak nu a vrut să încheie o poliță de asigurare și am fost nevoită să-i spun că nu voi investi dacă nu o face. Și atunci am început să mă întreb dacă nu cumva el încheiase o poliță minimă de asigurări doar pentru a-mi închide gura și aceasta nu acoperea situația în care niște copii oarecare dădeau foc la hambar doar pentru a se amuza. Așa că am sunat să mă interesez și tipul cu care am vorbit m-a asigurat că toate polițele lor includ acoperire în caz de incendiere și asta a fost tot.

În încăpere se lăsă tăcerea și Matt simți cum ceața care-i învăluise creierul se disipa treptat și totul începea să aibă puțin mai mult sens. Da, Janine mințise, dar și el făcuse același lucru și, într-un fel, faptul că și ea greșise îl făcuse să se simtă mai ușurat și mai puțin vinovat pentru propriile-i păcate, ca și când cele două înșelătorii s-ar fi anulat reciproc.

Abe zise:

— Deci asta înseamnă că…

Chiar în acel moment, cineva bătu la ușă și intră. Era unul dintre asistenții lui Abe.

— Îmi cer scuze că vă întrerup, dar Inspectorul Pierson tot încearcă să dea de dumneavoastră. Spune că l-a sunat cineva care susținea că ar fi văzut-o pe Elizabeth Ward singură, afară.

— Cum adică? Este aici, împreună cu echipa mea, zise Shannon.

— Nu, răspunse tipul. Pierson a vorbit adineauri cu ei și i-au spus că Elizabeth a plecat, zicând că i-ați fi dat dumneavoastră niște bani.

— Ce? De ce i-aș da bani? întrebă Shannon și în secunda următoare ea și Abe ieșeau pe hol. Ușa se închise cu un scârțâit în urma lor.

*

Janine se așeză cu coatele pe masă, asemenea unui trepied și își acoperi fața cu mâinile:

— Dumnezeule!

Matt își deschise gura pentru a spune ceva, dar nu știu ce. Își privi mâinile și realiză că, în tot acel timp, și le ținuse împreunate strâns, cu cicatricele din palme presate unele de altele. Se gândi la foc, la capul lui Henry și la Elizabeth care ar fi putut fi condamnată la moarte.

— Să știi că Pak ne-a restituit deja 20.000 dolari înainte de explozie, zise Janine, și mi-a promis că va plăti restul de îndată ce primește banii din asigurare. Dar în cazul în care nu va fi așa, îți voi restitui banii din fondul meu de pensie.

80.000 dolari. Matt se uită la expresia soției sale, la sinceritatea din ochii ei și la ridurile dintre sprâncenele ei și mai că-i veni să râdă. Atâta dramă pentru 80.000 dolari cărora (după cum spusese și ea) nici nu le simțise lipsa după toată treaba cu explozia. Dar dădu din cap și spuse:

— Toate astea m-au făcut să-mi schimb perspectiva. Nu am apucat să i spun lui Abe, dar azi i-am văzut pe Pak și Mary dând foc la ceva. În

pubela aceea metalică pe care o au ei, știi de care zic? Este posibil să fi fost niște țigări.

Janine îi aruncă o privire.

— Te-ai dus azi acolo? Când? Când ai spus că mergi la spital?

Matt dădu din cap.

— Azi-dimineață, mi-am dat seama că trebuie să-i spun lui Abe tot și m-am gândit că ar trebui s-o previn pe Mary. Dar când am ajuns acolo, ei dădeau foc la niște lucruri, ceea ce m-a făcut să mă întreb dacă nu cumva… Matt clătină din cap. În orice caz, m-am întors direct aici, te-am luat pe tine și…

— Și m-ai încolțit, fără niciun avertisment.

— Îmi pare rău. Chiar îmi pare rău. Dar trebuia să spun adevărul și mi-era teamă că aveam să-mi pierd curajul dacă nu o făceam imediat.

Janine rămase tăcută și se încruntă la el, ca și când ar fi fost un străin și ar fi încercat să-și dea seama de ce-i părea cunoscut.

— Spune ceva, zise el, în cele din urmă.

— Nu cred, zise ea încet, cuvânt cu cuvânt, pe silabe, că faptul că amândoi am ascuns, atâtea lucruri unul față de celălalt timp de un an de zile înseamnă că avem o căsnicie puternică.

— Dar am vorbit despre asta aseară…

— Și nu cred că este un semn bun că, după ce ne-am spus aseară că aveam să ne împărtășim tot, nu am făcut-o.

Matt inspiră adânc. Era conștient de faptul că Janine avea dreptate.

— Îmi pare rău.

— Și mie, zise ea și își acoperi din nou fața cu mâinile, frecându-se tare, ca și când ar fi încercat să îndepărteze un strat uscat de jeg. Geanta îi vibră și ea se întinse după telefon.

Privi ecranul și zâmbi strâmb, cu o combinație de tristețe și oboseală.

— Ce este?

— Clinica de fertilitate. Probabil că mă sună să ne confirme programarea.

Matt uitase complet că urmau să meargă în ziua aceea, după tribunal, la clinică pentru a începe fertilizarea in vitro.

Janine se ridică și merse în colțul încăperii, asemenea unui copil pus să stea la colț.

— Nu cred că este o idee bună să mergem.

Matt dădu din cap.

— Vrei să reprogramăm? Să mergem mâine?

Janine se sprijini cu capul de perete, ca și când s-ar fi simțit prea slăbită pentru a-și susține greutatea corpului.

— Nu. Nu știu. Pur și simplu… nu cred că mai pot face asta.

Matt se apropie de ea și o luă în brațe. Se așteptase ca ea să se smucească din îmbrățișarea lui, dar n-o făcu, doar se lăsă pe el. Rămaseră așa o vreme. Inima lui Matt bătea în spatele ei și simți o furnicătură – tristețe combinată cu liniște și ușurare – care-i cuprinse pieptul și apoi pielea. Mai aveau multe de discutat, între ei, cu poliția, cu Abe, posibil și cu judecătorul. Aveau să mai fie multe întrebări de pus și de răspuns. Și nu aveau să mai meargă la clinica de fertilitate nici a doua zi, nici peste o săptămână. Își dădu seama de acel lucru din îmbrățișarea lor care semăna cu un rămas bun. Dar până una alta, savură acel moment: ei doi, singuri, stând în tăcere, fără a se gândi la nimic și fără a planifica nimic.

Ușa din spatele lor se deschise și se auziră pași intrând. Matt se întoarse și îl văzu pe Abe luându-și servieta și ieșind repede din încăpere.

— Abe, ce s-a întâmplat? întrebă Matt.

— Este vorba despre Elizabeth, răspunse el. Nu o găsim nicăieri. A dispărut.

ELIZABETH

Era o mașină care o urmărea. Un sedan argintiu, fără nimic specific, genul de mașină pe care te-ai gândi că ar conduce-o polițiștii sub acoperire. O urmărise încă din Pineburg, dar Elizabeth încercă să se calmeze, spunându-și că probabil era doar o persoană care pleca din oraș după prânz. Dar când vină la întâmplare pe un drum oarecare, mașina din spate o urmă, păstrând distanța, motiv pentru care ea nu putea vedea cine se afla la volan. Elizabeth încercă să încetinească, apoi să accelereze și să încetinească din nou, dar mașina din spatele ei continua să păstreze aceeași distanță, ceea ce, din nou, era specific unor polițiști sub acoperire. Văzu un luminiș în față și trase pe dreapta. Dacă avea să fie prinsă, soarta! Oricum avea nervii întinși la maxim.

Mașina încetini, dar nu se opri. Elizabeth era convinsă că mașina avea să se oprească, să lase geamul în jos și să scoată la iveală niște tipi cu ochelari de soare și insigne de polițiști, în stilul filmului *„Bărbați în negru”,* dar mașina trecu pe lângă ea și Elizabeth văzu înăuntru un cuplu tânăr – el conducea și ea studia o hartă. Mașina vină și intră pe un drum marcat cu un semn cu struguri.

Erau turiști, desigur. Închiriaseră o mașină și urmăreau semnele care marcau Drumul Vinului din Virginia. Elizabeth se lăsă pe spate și respiră încet pentru a-și încetini bătăile inimii care-i presau cutia toracică încă din momentul în care luase decizia de a fura mașina lui Shannon. Era chiar un miracol că reușise să ajungă atât de departe, date fiind toate obstacolele cu care se confruntase. La tribunal, în timp ce transfera cheile lui Shannon în geanta ei, Anna intrase în încăpere și Elizabeth fusese nevoită să inventeze o minciună, cum că avea nevoie de tampoane și că Shannon îi spusese că poate lua niște bani mărunți

din portofelul ei. Norocul ei fusese că Anna nu insistase să o însoțească la baie, dar erau doi gardieni care păzeau ușile tribunalului, așa că fusese nevoită să aștepte venirea unui grup mai mare de oameni pentru a se putea strecura printre ei cât timp le erau verificate genții. Găsise ușor mașina lui Shannon, dar problema fusese că la ieșirea din parcare era un paznic. Elizabeth uitase de faptul că trebuia să plătească parcarea și se întrebă dacă avea bani la ea și dacă avea să fie recunoscută, mai ales că nu avea voie să conducă. Își pusese ochelarii de soare și pălăria lui Shannon care se aflau în torpedo și îi trăsese borul în jos, privind în altă direcție când plătise. Cu toate acestea, fusese convinsă că-l auzise pe paznic spunând *„Doamnă, mă scuzați, dar nu cumva sunteți*…” în timp ce demarase.

Partea cu condusul prin oraș fusese cea mai înspăimântătoare. Elizabeth se gândise să meargă pe străduțele lăturalnice, dar văzuse un grup de mame de copii cu autism, așa că fusese nevoită să vireze în cealaltă direcție și ajunsese fix pe Strada Principală care era extrem de aglomerată. Își trăsese borul pălăriei mai jos pe frunte și condusese suficient de repede pentru a nu fi observată, dar suficient de încet pentru a nu atrage atenția. Fusese nevoită să oprească de două ori pentru a acorda prioritate pietonilor și a doua oară, văzuse un bărbat care căra o geantă mare – să fi fost un fotograf? – și care își mijise ochii în direcția ei, ca și când ar fi încercat să-i vadă mai bine fața. Elizabeth vrusese să demareze, dar, chiar în acel moment, o mamă cu un copilaș în brațe, care împingea un cărucior, traversase agale strada, oprindu-se la fiecare doi pași pentru a ajusta direcția căruciorului. Chiar când bărbatul începuse să se îndrepte spre ea, trecerea de pietoni se eliberase și ea demarase, rugându-se ca bărbatul să nu alerteze pe cineva.

Și acum, iat-o ajunsă în afara Orașului Pineburg, fără nicio mașină în jur și fără nici cea mai vagă idee cu privire la locul în care se afla, ceea ce nu era deloc rău pentru că așa nu avea să fie găsită. Era ora 12:46. Plecase de 20 minute de la tribunal, ceea ce însemna că probabil lumea observase că dispăruse.

Elizabeth porni sistemul de navigare al mașinii și introduse *Creek Trail,* drumul dintre șoseaua I-66 și Miracle Creek pe care îl parcursese de nenumărate ori în vara precedentă. Nu era tocmai în drumul ei, dar era important să ajungă pe un drum cunoscut. În plus, nu avea s-o caute nimeni acolo. Chiar dacă poliția s-ar fi gândit că se îndrepta spre Miracle Creek, ar fi presupus că avea să aleagă ruta directă.

Creek Trail era un drum sinuos de țară. De-abia dacă avea două benzi asfaltate, dar pline de gropi, cu copaci deși de o parte și de alta, care formau un fel de cupolă de protecție deasupra, la o înălțime de 18-20 m. Henry îl numise montagne russe printr-un tunel din copaci. Elizabeth se simțea ciudat să conducă pe acel drum. Ultima dată când se aflase acolo fusese în ziua exploziei, o zi ca oricare alta, o zi însorită după câteva zile de ploi torențiale, cu raze de soare care penetrau umbrarul creat de cupola de arbori și bălți de noroi care stropeau geamurile mașinii. Mai exact, ultima dată când fusese acolo, Henry era încă în viață. Acel gând – Henry așezat în spatele ei, vorbind cu ea, respirând același aer, plămânii ei umplându-se de aerul expirat de Henry – o făcu să strângă tare volanul.

În fața ei apăru un semn cu o săgeată în formă de U care avertiza mașinile cu privire la virajul în U care urma – preferatul lui Henry. În dimineața exploziei, din cauza durerii îngrozitoare de cap pe care o avusese (nu putuse dormi în noaptea precedentă din cauza vizitei primite de la Serviciul pentru Protecția Copilului), îi spusese lui Henry că

ura acel drum și că toate acele curbe o făceau să-i fie greață. Henry râsese și îi zisese: *„Dar este amuzant. Este un montagne russe printr-un tunel din copacii”* Tonul ridicat al vocii lui îi penetrase timpanele și o făcuse să-și dorească să-l plesnească. Îi spusese pe un ton rece că era foarte insensibil și că ar trebui să exerseze cu voce tare replica*: „Îmi pare rău că te simți rău. Te pot ajuta cu ceva?”*. Atunci, Henry spusese*: „Îmi pare rău, Mami. Te pot ajuta?”,* iar ea îi răspunsese: *„Nu. Trebuie să spui ‚Îmi pare rău că te simți rău. Te pot ajuta cu ceva?’ Mai încearcă o dată.”* Elizabeth îl făcuse să repete de douăzeci de ori acea replică, spunându-i s-o ia de la capăt ori de câte ori greșea un cuvânt, iar vocea lui tremura tot mai tare la fiecare repetiție.

Adevărul era că replica nu era deloc magică și nu exista nicio diferență funcțională între cuvintele lui și ale ei, dar simțise nevoia să-l tortureze pentru a-și răzbuna propria-i frustrare. Dar de ce? La vremea aceea era convinsă de faptul că el tot nu putea interpreta semnalele sociale (după 4 ani de terapie pentru dezvoltarea abilităților sociale!). Dar acum, departe de acel moment și de Henry, Elizabeth realiză că ar fi putut interpreta râsul lui drept o încercare de a o înveseli sau de a fi jucăuș, asemenea oricărui băiețel de 8 ani care are de-a face cu mama lui prost dispusă. De fapt, chiar prin modul în care descrisese acel drum drept „un montagne russe printr-un tunel din copaci”, Henry dăduse dovadă de creativitate. Oare de ce nu își dăduse seama de asta atunci? Oare exista posibilitatea ca tot ce interpretase ea drept urme de autism să nu fi fost decât lucruri specifice imaturității copiilor, pe care mamele le puteau considera enervante sau adorabile, în funcție de starea de spirit în care se aflau, dar nu și Elizabeth, deoarece trecutul lui Henry și faptul că se simțea epuizată tot timpul o făceau irascibilă la orice?

O veveriță îi sări în drum și Elizabeth trase de volan pentru a o evita. Era obișnuită cu acel drum și cu animale care-i ieșeau în cale cel puțin o dată pe zi căci îl parcursese de nenumărate ori în vara precedentă. De fapt, în ziua exploziei, întâlnise o căprioară în acea zonă și atunci îi venise ideea de a renunța la oxigenoterapia hiperbară. În timp ce conducea spre casă după ședința de dimineață, distrasă de amenințările protestatarilor și de cearta cu Kitt, îi sărise o căprioară în drum, iar ea o observase prea târziu, așa că fusese nevoită să tragă tare de volan și lovise o piatră de pe marginea drumului care stricase sistemul de direcție al mașinii. Își continuase drumul, deși mașina îi părea instabilă, așa că, după ce îl lăsase pe Henry la centrul de instruire, încercase să-și dea seama când ar fi avut timp să mai meargă și la service, mai ales că își petrecuse două ore făcând cercetări pe internet cu privire la incendiile HBOT menționate pe pliantul protestatarilor pentru a realiza că regulile impuse de Pak (îmbrăcăminte din bumbac 100%, fără hârtie, fără articole metalice) erau suficiente pentru a preveni acel tip de accidente. Se uitase la programul ei pentru ziua respectivă, care era atârnat pe perete:

7:30 Plecare la ședința HBOT *(mic dejun pentru H în mașină)*

9-10:15 HBOT

11-15 Centru de instruire *(fă cumpărături, pregătește cina lui H)*

15:15-16:15 Logopedie

16:30-17 Exerciții de urmărire vizuală

17-17:30 Temă identificarea emoțiilor

17:30 Pleacă spre ședința HBOT *(cină pentru H în mașină)*

18:45-20:15 HBOT

21-21:45 Acasă – saună, duș

Căutând un moment liber în program, Elizabeth realizase pentru prima dată cât de extenuant trebuia să fie acel program pentru Henry, chiar mai obositor decât era pentru ea. Nici nu-și amintea ultima dată când Henry mâncase la masă, nu în mașină, în drum spre sau dinspre una dintre ședințele de terapie. Practic, fiecare oră din viața lui era dedicată exersării fluenței în vorbire, scrisului, contactului vizual, de la logopedie și terapie ocupațională la exercițiile cu metronomul interactiv și neurofeedback. Henry fusese nevoit să lucreze încontinuu la lucrurile care lui îi veneau greu, dar nu se plânsese niciodată. Făcuse întotdeauna ce i se ceruse, făcând progrese în fiecare zi, iar ea nu realizase niciodată cât de uimitoare erau acele lucruri pentru un copil deoarece fusese prea preocupată să-și plângă de milă și să fie plină de resentimente față de el, pentru că nu era copilul pe care și-l dorise: un copil normal, căruia să-i placă să fie luat în brațe, care să ia note bune la școală și să aibă mulți prieteni care să-l cheme constant la joacă. Îl învinuise pe Henry pentru că suferea de autism și pentru plânsul și căutările și condusul și suferința care veneau odată cu boala.

Elizabeth privise din nou programul și își imaginase cum ar fi arătat fără nimic altceva în afară de *„9:30-15:30 Centrul de instruire”* scris pe el. Ar fi fost o zi fără grabă, fără întârzieri, fără urlat la Henry să nu mai fie atât de al naibii de aerian și să se miște mai repede. O zi în care ar fi putut sta degeaba timp de o oră, timp în care ar fi putut trage un pui de somn sau s-ar fi putut uita la televizor și, chiar mai important, o zi în care Henry ar fi putut să se joace sau să se dea cu bicicleta. Nu acelea erau lucrurile de care avea el nevoie, conform spuselor protestatarilor și ale lui Kitt? Luase un carnețel și scrisese pe el *„GATA CU HBOT!”* și subliniase cuvintele atât de tare, încât găurise hârtia. Începuse să încercuiască acele

cuvinte și atunci își simțise fiecare organ din corp suspendat într-o stare de ușurare. Atunci realizase că trebuia să se oprească. Trebuia să înceteze cu terapiile, cu tratamentele și cu toată alergătura. Trebuia să înceteze cu ura, cu învinovățirea și suferința.

În acea după-amiază simțise că fremăta de emoție. Îl sunase pe logopedul lui Henry și anulase ședința din acea zi (și bonusul fusese că sunase la timp pentru a evita taxa de penalizare percepută în cazul în care nu anulai cu două ore înainte). Se dusese să-l ia pe Henry la ora obișnuită de încheiere a programului centrului de instruire – probabil că fusese pentru a treia oară când nu mersese să-l ia mai repede. Se întorseseră direct acasă și, în loc să facă exercițiile de terapie vizuală și tema pentru identificarea emoțiilor, îl lăsase să se instaleze pe canapea cu un bol de înghețată organică din lapte de cocos în brațe și să se uite la orice voia (în limita bunului simț: doar pe canale de genul *Discovery* și *National Geographic)*, în timp ce ea se interesase cu privire la politicile de anulare a ședințelor de pe paginile de internet ale terapeuților lui Henry – erau atât de mulți! – și trimisese e-mail după e-mail pentru a anula ședințele.

Submarinul Miracol reprezenta singura problemă. Beneficiase de o reducere pentru că achitase în avans 40 ședințe, iar documentul lui Pak privind „Reglementări și politici” nu prevedea nimic legat de rambursarea banilor. Mai mult decât atât, exista o prevedere privind penalizarea prin achitarea integrală a tarifului ședinței în cazul anulării în aceeași zi. Ar fi însemnat să piardă 100$. Ura să irosească banii. Cu toate că acel lucru nu o determinase să se răzgândească, o tulburase și o făcuse să-și piardă entuziasmul cu care luase decizia de a opri tot. Acest lucru dusese la Greșeala nr. 1, prima dintr-o serie de decizii și acțiuni care duseseră la moartea lui Henry, și

anume, îl sunase pe Pak (în loc să-i trimită un e-mail) pentru a încerca să negocieze cu el, inclusiv să-i propună cesionarea contractului către un alt pacient, pentru a-și recupera măcar o parte din bani. În mod straniu, nimeni nu răspunsese la telefon și nu intrase nici robotul obișnuit. Închisese, pregătindu-se să încerce să sune pe mobilul lui Pak, dar chiar atunci îi sunase telefonul.

Dacă s-ar fi uitat să vadă cine o suna, n-ar fi răspuns, dar nu se uitase (Greșeala nr. 2). Se gândise că o suna Pak înapoi, așa că răspunsese direct:

— *Bună, Pak, mă bucur că te-am prins. Eu…* Moment în care Kitt o întrerupsese.

— *Elizabeth, sunt eu. Ascultă…*

— *Kitt, chiar nu este un moment bun,* zisese Elizabeth și se pregătise să închidă, dar Kitt spusese:

— *Te rog, așteaptă. Știu că ești supărată, dar nu am fost eu. Nu eu am sunat la Serviciul pentru Protecția Copilului. Știu că nu mă crezi, așa că mi-am petrecut toată ziua pe internet și am sunat diverse persoane și am aflat cine a făcut sesizarea împotriva ta.*

Elizabeth se gândise să se prefacă că nu a auzit-o și să închidă, dar curiozitatea fusese mult prea mare (Greșeala nr. 3), așa că o ascultase pe Kitt pălăvrăgind încontinuu despre cum verificase și comparase toate spațiile virtuale de conversație dedicate autismului și reușise să găsească o protestatară care se împotrivea activismului grupării, care îi dăduse parola ei și așa descoperise mesajele trimise de femeia cu numele de utilizator „Mamă mândră de copil autist”, prin care se plânsese despre „așa-zisele tratamente” extrem de periculoase ale lui Elizabeth și prin care planificase protestele de la Submarinul Miracol și, în cele din urmă, arma fumegândă, mesajele prin care se lăudase tuturor cu faptul că sunase la

Serviciul pentru Protecția Copilului cu o săptămână înainte.

Elizabeth ascultase tot, fără a scoate niciun cuvânt, iar când Kitt terminase, îi mulțumise politicos, închisese telefonul și revenise la pregătirea cinei speciale, preferata lui Henry – „pizza" cu imitație de „brânză" (conopidă rasă) pe aluat făcut în casă din făină de cocos. Dar în timp ce așezase o felie pe farfuria din porțelan pe care o pregătise pentru cina lor la masă, simțise cum îi tremurau mâinile de furie și ură. Știa prea bine că femeia aceea o ura, dar nu se așteptase să existe un grup întreg care să o vorbească pe la spate și care să-i planifice distrugerea. Elizabeth se simțise umilită. Și-o imaginase pe femeia cu păr gri scuipând venin, raportând „abuzul" ei la Serviciul pentru Protecția Copilului, fără să-i pese de faptul că acel lucru avea să-i distrugă viața lui Henry și lăudându-se că avea s-o oprească pe Elizabeth sub orice formă. Oare ce avea să creadă acea femeie dacă Elizabeth nu apărea în seara aceea la ședința HBOT? Oare avea să scoată șampania, să o desfacă și să țină un toast în cinstea reușitei grupului său de a distruge abuzatorul malefic de copii?

Nu. Nu putea să nu se prezinte. Nu putea s-o lase pe îngâmfata de „Mamă mândră de copil autist" să se creadă învingătoare. Nu putea să-i ofere satisfacția de a crede că Elizabeth se ascundea de rușine. Mai mult decât atât, după conversația cu Kitt, bula de impulsivitate în care se aflase până în acel moment se spărsese și nu mai fremăta de emoție, ceea ce o făcuse să realizeze că anularea tuturor ședințelor fără a se consulta cu profesorii lui Henry fusese o decizie impulsivă, iresponsabilă și îngâmfată. În plus, ce sens ar fi avut să anuleze ședința HBOT din acea seară, dacă tot nu și-ar fi putut recupera banii? La urma urmei, oxigenoterapia hiperbară nu-i făcea rău lui Henry. Și dacă tot plătise cei 100$, de ce n-ar profita de o

ultimă ședință? Avea să încheie acea zi cu încă un drum insuportabil până la Miracle Creek, dar poate că, știind că avea să fie ultimul astfel de drum, avea să se simtă entuziasmată și să pună capăt terapiei. Ba chiar ar fi putut să nu participe la ședință și să-i roage pe ceilalți să-l supravegheze pe Henry – Kitt mai făcuse asta o dată, când Elizabeth se simțise rău – pentru ca ea să poată merge pe malul pârâului, să se gândească la toate în liniște și pace, pentru a se asigura că lua decizia corectă. Și partea cea mai bună era că avea să treacă pe lângă femeia cu păr gri, căreia avea să-i spună că știe despre planurile ei, despre apelul la Serviciul pentru Protecția Copilului și că, dacă nu avea să înceteze, avea să depună plângere împotriva ei pentru hărțuire.

Elizabeth privise masa pregătită pentru două persoane, paharul din cristal de lângă sticla de vin și introdusese spatula sub felia de pizza de pe farfuria lui Henry. Ulterior, timp de un an de zile, avea să se gândească la acel moment noapte de noapte când mergea la culcare și, uneori, avea să se trezească și dimineața gândindu-se la acel moment și imaginându-și o lume paralelă în care ea făcea ce ar fi trebuit să facă atunci, și anume, să clatine din cap, să nu se mai lase afectată atât de mult de acea femeie idioată pe care nu avea s-o mai vadă niciodată, să lase felia de pizza pe farfurie și să-l cheme pe Henry la masă. În acel univers alternativ, după ce ar fi luat cina și și-ar fi băut vinul, s-ar fi cuibărit pe canapea lângă Henry și ar fi urmărit împreună emisiunea *„Planeta Pământ”* și când Teresa ar fi sunat-o s-o informeze cu privire la incendiu, ar fi plâns pentru prietenii ei, l-ar fi sărutat pe Henry pe cap și i-ar fi mulțumit lui Dumnezeu că luase decizia de a se opri. Mai mult decât atât, acum s-ar fi aflat în drum spre casă, după procesul pentru crimă împotriva lui Ruth Weiss și s-ar fi înfiorat la gândul că fusese

cât pe ce să meargă la acea ultimă ședință doar pentru a-i face în ciudă acelei femei.

Dar în această realitate în care era blocată, nu lăsase felia de pizza pe farfurie, ci o luase cu spatula și – Greșeala nr. 4, cea mai Mare Greșeală, acțiunea irevocabilă care îi pecetluise soarta lui Henry și pe care avea s-o regrete și s-o retrăiască zi de zi, oră de oră, minut de minut pentru tot restul vieții – o așezase pe o farfurie de carton pentru a fi mâncată în mașină. Elizabeth îl strigase pe Henry și îi spusese: *„Henry, încalță-te. Mergem să ne dăm pentru ultima dată cu submarinul*.” În timp ce aruncase toate lucrurile în mașină, simțise un junghi la gândul frumosului aranjament pe care-l pregătise pentru cină, la luminile care se reflectau în paharele de cristal și fusese tentată să se întoarcă înapoi în casă, dar zâmbetul îngâmfat al acelei femei și părul ei gri tuns bob îi apărură în minte, tachinând-o, așa că nu se întorsese. Înghițise în sec, îi spusese lui Henry să se grăbească și încercase să se gândească la ziua următoare, când totul avea să se schimbe.

Dar până atunci, avea să încerce să compenseze pentru seara eșuată, așa că își luase vin și bomboane de ciocolată pe care să le savureze lângă pârâu – până la 21:30 când aveau să ajungă înapoi acasă, avea să fie prea extenuată pentru a se putea bucura de băutura festivă și nu avea de gând să lase protestatarii aceia nenorociți să strice tot. În mod normal, nu-l lăsa pe Henry să se uite la *Barney* – nu este decât „mâncare nesănătoasă pentru creier”, îi spusese ea, motiv pentru care avusese grijă ca Henry să stea mereu departe de ecranul DVD player-ului portabil – dar pentru a-i oferi și lui ceva special în acea seară, făcuse în așa fel încât Henry să stea lângă TJ pentru a putea urmări și el serialul. Elizabeth îl rugase pe Matt să se ocupe de Henry, dar Matt păruse enervat de solicitare, așa că Elizabeth intrase în cameră pentru a face aranjamentele, a conecta casca la tubul de

oxigen și a i-o pune pe cap lui Henry. Îi spusese lui Henry să fie cuminte și vrusese să-l sărute pe obraz și să-i ciufulească părul, dar avea deja casca pe cap, așa că ieșise din cameră și se îndepărtase de hambar. Aceea fusese ultima dată când îl văzuse pe Henry în viață.

Zece minute mai târziu, stând pe malul pârâului și bându-și vinul, Elizabeth se gândise la reacția lui Henry când îi spusese că nu avea să ia parte la ședință. Avea pe cap casca aceea pe care o ura – se înecase și spusese că inelul din jurul gâtului îl sufoca – dar cu toate acestea, expresia lui se relaxase. Fusese fericit, ușurat să fie departe de ea timp de o oră, de mama lui care nu era niciodată mulțumită și îl cicălea constant. Elizabeth luase încă o gură de vin și îi simțise aciditatea înțepându-i și apoi calmându-i gâtul iritat și se gândise la cât de nerăbdătoare era să-i smulgă acea nenorocită de cască de pe cap, de îndată ce se termina ședința și la cum avea să-l îmbrățișeze pe Henry și să-i spună că-l iubește și că îi fusese dor de el. Mai mult decât atât, avea să râdă și să-i spună că era conștientă de faptul că era o prostie să-i fie dor de el având în vedere că nu fuseseră despărțiți decât pentru o oră, dar cu toate acestea, îi simțise lipsa.

Alcoolul se scursese prin arterele ei, infuzându-i porii cu căldură și făcându-i degetele să o furnice. Privise în sus spre cerul care se întuneca, devenind violet și își fixase ochii asupra unui nor pufos, de un alb perfect ca frișca și se gândise la cum a doua zi ar fi putut pregăti prăjiturele pentru micul dejun. Când Henry avea s-o întrebe care era motivul, ea avea să râdă și să-i spună că sărbătoreau și că, deși nu o arăta prea des sau poate niciodată, chiar îl prețuia și îl adora și că era atât de nebună tocmai din cauză că îl iubea și își făcea griji pentru el, dar că aveau să înceapă o viață nouă, mai puțin nebună. Nu avea să fie o viață perfectă, pentru că nimic și nimeni nu era perfect, dar nu conta, pentru

că se aveau unul pe celălalt. Și poate că avea să se prostească, luând niște frișcă cu degetul și mânjindu-l pe nas, iar el avea să zâmbească – cu zâmbetul lui larg, tipic unui copil, afișând acea gaură dintre dinții de sus, cu doar o urmă de alb unde începea să-i crească dintele nou – și avea să-l sărute pe obraz, nu doar un pupic, ci avea să-și preseze buzele pe obrăjorul lui pufos, avea să-l strângă în brațe și să savureze acel moment oricât de mult avea să o lase el.

*

Bineînțeles că nimic din toate acelea nu se întâmplaseră în realitate. Nu avusese parte nici de prăjiturele, nici de săruturi, nici de dintele nou. În schimb, Elizabeth fusese nevoită să identifice cadavrul fiului ei, să aleagă un coșciug și o piatră funerară, fusese arestată pentru omucidere, citise opisurile paginilor editoriale care dezbăteau dacă trebuia închisă într-un azil de nebuni sau condamnată la moarte și acum conducea o mașină furată spre orășelul în care Henry fusese ars de viu din cauza ei.

Aceea era partea cea mai îngrozitoare, faptul că ea – cu toată mândria, ura, indecizia și zgârcenia ei – cauzase moartea lui Henry. Oare chiar crezuse că avea să fie considerată învingătoare în fața protestatarilor dacă se prezenta la acea ultimă ședință? Să nu mai vorbim de cei 100$ pe care-i plătise în avans și pe care i-ar fi pierdut. Oare fiul ei murise pentru 1001? Mai mult decât atât, se întrebă de ce, odată ajunsă acolo, când aflase că protestatarii plecaseră și că ședința fusese amânată, și că nu funcționa nici aerul condiționat, nu plecase? Și mai târziu, când găsise țigările și chibriturile – Fumat! În apropierea oxigenului pur! – ar fi trebuit să se gândească imediat la foc. Oare nu făcuse conexiunea din cauza alcoolului pe care-l avea deja în sânge sau a triumfului pe care-l

simțise când aflase că protestatarii fuseseră arestați? Îl avertizase pe Pak mai devreme cu privire la cât de periculoase erau acele femei, așa că de ce presupusese că nu erau capabile să facă nimic mai mult decât să pornească un incendiu după ce pleca toată lumea? De ce subestimase cât de departe ar merge acele femei pentru cauza lor?

Elizabeth trase pe dreapta. Nimic din toate acele lucruri nu mai conta. Nu exista niciun univers paralel în care să se poată teleporta și nicio mașină a timpului cu care să se întoarcă înapoi în timp. Toată săptămâna, când lucrurile deveniseră extrem de sumbre și și-ar fi dorit ca totul să se termine, încercase să meargă mai departe, gândindu-se la cum avea să-l răzbune pe Henry, așteptând cu nerăbdare momentul în care Shannon avea s-o distrugă pe femeia aceea malefică, Ruth Weiss. Dar acum că Shannon refuza să atace protestatarii, ce speranțe mai avea?

Elizabeth apăsă butonul care cobora capota mașinii. Înainte de a pleca de la tribunal își dorise să fi avut mașina ei acolo, dar acum realiza că o mașină decapotabilă era mult mai bună pentru că riscurile ca lucrurile să nu meargă cum le planificase erau mult mai mici. Se gândise că avea să fie mai răcoare acolo, printre dealurile care despărțeau Miracle Creek de Pineburg, dar fu copleșită de umiditate de îndată ce coborî capota. Își desfăcu centura de siguranță și se întrebă dacă ar fi fost mai bine să-și dea scaunul mai în față sau mai în spate. Pe de o parte, dacă își mișca scaunul prea aproape de airbag ar fi fost periculos, dar pe de altă parte, dacă îl dădea prea în spate, erau șanse mai mari să fie propulsată afară din mașină în momentul impactului. Decise să lase scaunul în poziția în care se afla și își puse centura de siguranță la loc – ura sunetul de avertizare pe care-l scoteau mașinile atunci când un pasager nu avea centura pusă.

Totul era pregătit. Venise momentul, dar Elizabeth ezită. Erau atât de multe lucruri la care nu se gândise. Dacă nu avea să funcționeze? Sau dacă funcționa și Shannon continua să încerce să o achite de acuzații și aducea în discuție acea insinuare oribilă despre Victor și zgârieturi? Dacă în absența ei, Abe se hotăra să-l acuze pe Pak? Oare ar fi trebuit să ignore toate acele lucruri, să-și închidă ochii și să clatine din cap? Nu, trebuia să-și scoată acele gânduri din cap și să acționeze naibii odată! Dar adevărul era că era o lașă, o minge inhibată de indecizie, care nu avea încredere în propriile-i instincte și care își ascundea lașitatea sub o mască de prudență. Acela era adevăratul motiv pentru care murise Henry: știuse că trebuia să înceteze cu oxigenoterapia hiperbară, dar îi fusese prea teamă să o facă, așa că așteptase, ca întotdeauna, pentru a se asigura că nu uitase nimic când făcuse lista cu aspecte pro și contra și că luase în considerare toate aspectele. Își rănise fiul, îl abuzase, îl făcuse să creadă că îl ura și îl forțase să intre într-o cameră în care avea să fie ars de viu, în timp ce ea își bea vinul și mânca bomboane. Era timpul să dea curs planului ei și să facă ce avea de făcut, ceea ce știuse că trebuia să facă în urmă cu un an, fără a fi nevoie de liste cu aspecte pro și contra, fără analize și fără ezitare.

Elizabeth strânse tare de volan și acceleră. Degetele îi pulsau pe pielea volanului când viră pentru a preveni mașina să derapeze în parapet și în copacii de pe marginea drumului. Dintr-odată, văzu semnul galben de avertizare, ceea ce însemna că mai avea puțin și ajungea la destinație. Prima dată când trecuse pe lângă acel loc, simțise o atracție ciudată, ca atunci când te afli pe marginea unei prăpăstii și simți nevoia să sari. Văzuse acea curbă cu luminișul dintre copaci, cu parapetul îndoit și lăsat în jos, ca o rampă spre un spațiu gol și se gândise cât de ușor i-ar fi fost să dea drumul volanului și să se arunce în gol, spre cer.

Elizabeth încetini pentru a vira și văzu luminișul chiar în față. Se temuse ca parapetul să nu fi fost înlocuit între timp, dar era în continuare acolo. Metalul acela gri era în continuare turtit asemenea unei rampe și o rază de soare se reflecta chiar în el, ca și când ar fi chemat-o. Apăsă butonul pentru a-și desface centura și își simți bătăile inimii în încheieturile de la mâini, în spatele genunchilor și în tâmple. Apăsă pedala de accelerație până la podea și atunci îl văzu. În spatele acelei curbe se afla un nor pufos cu o pată neagră în mijloc, la fel ca cel pe care i-l arătase lui Henry în vara precedentă, când el râsese și-i spusese: *„Arată ca gura mea, cu dintele lipsă!”* Elizabeth râsese și ea și îl ridicase în aer, îmbrățișându-l strâns și îi sărutase gropița din obraz.

În fața acelui nor, căldura și lumina soarelui creau valuri în aer, asemenea unei cortine invizibile, care o chema să zboare. Se aplecă în față și, de îndată ce roțile trecură peste parapetul turtit, văzu valea luminoasă și frumoasă de dedesubt, care strălucea în lumina soarelui, ca un miraj.

PAK

Ura să fie nevoit să aștepte. Indiferent că aștepta ca apa să fiarbă sau ca o întâlnire să înceapă. Așteptarea însemna să depindă de ceva ce se afla în afara controlului său, exact cum se întâmpla în acel moment, când era blocat acasă, fără mașină, fără telefon și fără nici cea mai vagă idee unde se afla Young. După ce el și Mary terminaseră de ars tot, nu le mai rămăsese nimic de făcut, așa că stătuseră acolo, așteptând și bând ceai de orz sau, mai degrabă, el făcuse asta, pentru că Mary își turnase niște ceai, dar nu-l băuse, doar se holbase la cană, de parcă ar fi fost ecranul unui televizor, sudând din când în când și creând unde în lichidul de culoarea chihlimbarului. Pak vrusese să-i spună că nu era fierbinte, că nu mai era fierbinte de o oră, dar se abținu. Îi înțelegea nevoia de a uita puțin de așteptarea apăsătoare. Ar fi vrut să se poată plimba încoace și încolo. Acela era unul dintre multele lucruri care-i lipseau de când rămăsese paralizat. Mișcarea scaunului cu rotile în față și în spate nu-i satisfăcea nevoia de mișcare pe care o simțea în astfel de momente.

Când Young se întoarse, în cele din urmă, la 14:30, Pak se simți ușurat pentru că ea se întorsese singură, nu cu poliția (îi spusese lui Mary că nu avea de ce să se teamă, pentru că ea nu i-ar raporta niciodată la poliție, dar văzând-o, nu mai fu atât de convins).

— Yuh-bo, unde ai fost? o întrebă el.

Young nu-i răspunse și nici nu se uită la el. Se așeză, păstrând o expresie rece, care îl făcu să se panicheze.

— Yuh-bo, zise el, am fost îngrijorați. Te-ai văzut cu cineva? Ai vorbit cu cineva?

În cele din urmă, Young își ridică privirea spre el. Dacă ar fi părut rănită sau speriată, ar fi știut ce să facă. Dacă ar fi urlat, ar fi fost furioasă și

isterică, ar fi fost pregătit și pentru asta. Dar femeia din fața lui, albă la față ca un manechin, cu trăsături austere și gura nemișcată, nu era soția lui din ultimii douăzeci de ani. Faptul că nu recunoștea expresia de pe fața pe care o știa atât de bine îl îngrozi.

— Spune-mi tot, zise ea, pe un ton plat, fără intonațiile specifice emoțiilor care formau esența vocii ei.

Pak înghiți în sec și se forță să-și controleze tonul vocii.

— Știi deja tot. M-ai auzit spunându-i tot lui Mary, înainte de a pleca. Unde te-ai dus?

Young nu-i răspunse, de fapt nici nu păruse să-i fi auzit întrebarea. Îl privi fix în ochi și Pak se simți ca și când un laser i-ar fi ars ochii, ajungându-i până în creier.

— Trebuie să mă privești în ochi și să-mi spui tot. Și de data asta, vreau să-mi spui adevărul.

Pak sperase că ea avea să vorbească prima, că avea să se descarce spunând exact ceea ce auzise, pentru ca el să-și poată ajusta povestea. Dar era clar că ea nu avea să vorbească. Pak dădu din cap și își puse mâinile pe masă – exact în locul în care, cu o seară înainte, aruncase ea punga din magazie, forțându-l să inventeze pe loc o poveste cât de cât plauzibilă. Probabil că după cele auzite de dimineață, Young își dăduse seama că el o mințise, așa că trebuia să înceapă de acolo.

— Te-am mințit aseară, zise el. Lista cu locuințe din Seul nu era pentru fratele meu, ci pentru noi, pentru a ne muta înapoi după incendiu. Îmi pare rău că te-am mințit, dar încercam să te protejez.

Pak se așteptase ca ea să se înmoaie la vederea vulnerabilității și ispășirii sale, dar privirea ei deveni și mai aspră, iar pupilele i se contractară, transformându-se în niște bile negre, făcându-l să se simtă ca un criminal. Pak încercă să-și amintească de faptul că acela era și scopul lui: să o facă să vadă în el personajul negativ. Drept

urmare, continuă cu combinația de adevăruri și minciuni pe care o pregătise. Îi spuse că sunase un agent imobiliar și că realizase că nu și-ar fi permis să se mute înapoi, motiv pentru care se gândise că varianta incendierii era cea mai potrivită pentru a obține banii de care aveau nevoie și sunase (folosind telefonul altcuiva, în cazul în care ar fi avut loc o anchetă) la societatea de asigurări pentru a verifica prevederile privind incendierea.

Partea cu protestatarii era cea mai ușoară – adevărul era întotdeauna varianta cea mai ușoară. Îi povesti despre acea zi, despre cât de frustrat fusese de faptul că poliția nu făcea nimic și că atunci îi venise ideea penei de curent cauzate de baloane. Apoi îi spuse cât de ușurat se simțise că planul lui funcționase, dar că femeia aceea îl sunase și îl amenințase că avea să se întoarcă și că avea să-i facă probleme și mai mari. Continuă să-i povestească despre decizia lui de a poziționa o țigară fix în locul indicat pe pliant, pentru a le înscena totul protestatarilor și a-i băga în bucluc, scăpând astfel de ei odată pentru totdeauna.

Pak încercă să-i surprindă privirea lui Mary de câteva ori pentru a o avertiza să nu-l contrazică, dar ea avea în continuare privirea ațintită asupra căniii cu ceai. După ce termină de vorbit, urmă un moment lung de tăcere.

— Nu ai omis nimic? îl întrebă Young. Acesta este tot adevărul?

Expresia ei era impenetrabilă, dar tonul vocii ei era implorator, o combinație de tristețe și speranță disperată. Pak și-ar fi dorit să-i spună că nu mai avea nimic de ascuns, că doar îl cunoștea și știa că nu era genul de bărbat care să pună în pericol viețile oamenilor pentru bani, dar nu zise nimic din toate acelea. Unele lucruri erau mai importante decât sinceritatea, chiar și când venea vorba de propria-i soție.

— Da, acesta este tot adevărul, zise el și își spuse în sinea lui că o făcea pentru binele ei,

pentru că, dacă ar fi știut adevărul, tot adevărul, ar fi distrus-o. Trebuia s-o protejeze, acela era scopul lui, cea mai mare responsabilitate în calitate de cap al familiei: să-și protejeze familia, orice s-ar fi întâmplat, chiar dacă asta însemna s-o lase pe femeia pe care o iubea să-l considere un criminal cinic. În plus, el era responsabil pentru tot. El venise cu ideea de a le înscena protestatarilor încercarea de incendiere. În acea zi, când aprinsese țigara și urmărise fumul ridicându-se din capătul aprins, își simțise inima bubuindu-i puternic de teamă, la gândul că oxigenul pur circula la doar câțiva centimetri distanță, dar tot nu renunțase la plan, convins că se gândise la tot și că nu se putea întâmpla nimic rău. Mândria excesivă era cel mai mare păcat dintre toate.

Young clipi repede, ca și când ar fi încercat să se abțină să nu plângă și spuse:

— Deci tu ești vinovat pentru tot? Tu ai făcut totul fără niciun pic de ajutor și fără a implica pe nimeni altcineva?

Pak se forță să-și mențină privirea ațintită asupra lui Young.

— Da. Nu a mai știut nimeni. Eram conștient de faptul că ceea ce fac este periculos și nu am vrut să implic pe nimeni altcineva. Tot ce am făcut, am făcut de unul singur.

— Tu ai luat telefonul lui Matt și ai sunat la societatea de asigurări?

— Da, răspunse el.

— Tu ai sunat agentul imobiliar cu privire la Seul?

— Da.

— Tu ai ascuns lista cu locuințe în magazie?

Pak dădu din cap.

— Tu ai cumpărat țigări *Camel* și le-ai ascuns în cutia de tablă?

Pak dădu din cap și continuă să dea din cap la toate întrebările ei fără sfârșit, simțindu-se asemenea unei păpuși cu cap de bobină. Faptul că

Young îl întreba doar despre lucrurile în legătură cu care mințise, îl tulbura. Mai mult decât atât, oare prin întrebările ei care influențau răspunsul, asemenea celor puse de Shannon în timpul procesului, încerca să-l prindă în capcană?

— Și chiar ai vrut ca acea țigară să pornească un incendiu? Chiar încercai să obții banii din asigurare, nu doar să le creezi probleme protestatarilor?

Pak se simți ametit, ca și când s-ar fi aflat sub apă și nu și-ar fi putut da seama în ce direcție să înoate pentru a ieși la suprafață.

— Da, reuși el să spună, atât de încet încât aproape că nu-și auzi propriul răspuns.

Young își închise ochii, palidă la față, amintindu-i lui Pak de un cadavru.

— M-am întors aici cu speranța că poate de această dată aveai să fii sincer cu mine, zise ea, cu ochii încă închiși. Tocmai din acest motiv nu ți-am spus ce am aflat, pentru că am vrut să-ți ofer șansa de a-mi spune tu. Nu știu dacă ar trebui să fiu impresionată sau supărată că ai depus atâta efort pentru a inventa o poveste atât de complicată pentru a mă duce pe mine de nas.

Tot aerul păru să se fi evaporat din încăpere. Pak inspiră adânc și încercă să se gândească. Ce aflase? Ce ar fi putut să știe? Mai mult ca sigur că încerca să-l păcălească. Probabil că suspecta ceva, dar el trebuia să-și mențină povestea. Tăcere și negare.

— N-am nici cea mai vagă idee la ce te referi. Ți-am spus tot. Ce mai vrei de la mine?

Young își deschise încet ochii, ca și când ar fi fost niște cortine greoaie, care erau ridicate milimetru cu milimetru pentru a crea un efect dramatic. Young se uită la el.

— Adevărul, zise ea. Vreau adevărul.

— Ți-am spus adevărul, spuse el pe un ton aparent indignat, deși cuvintele sunau slab și distant, ca și când ar fi fost rostite de cineva aflat

la mare depărtare și din gura lui nu ieșea decât un ecou.

Young își mijii ochii, de parcă încerca să-și dea seama de ceva. În cele din urmă zise:

— Abe a găsit angajatul societății de asigurări care a preluat apelul.

Pak simți că-i ard ochii, dar se forță să nu clipească și să nu-și întoarcă privirea.

— Persoana care a dat acel telefon vorbea perfect limba engleză, fără accent, deci nu ai fi putut fi tu.

Mintea îi era bombardată de gânduri, dar se străduia să rămână calm. Trebuia să nege în continuare.

— Este clar că persoana respectivă se înșală. Nu te poți aștepta ca cineva care răspunde la o sută de apeluri pe zi să-și amintească toate vocile după mai bine de un an.

Young puse ceva pe masă.

— M-am întâlnit cu agentul imobiliar care a elaborat lista cu locuințele din Seul. Și-a amintit imediat despre ce era vorba, deoarece era ceva neobișnuit ca oamenii să vrea să se mute înapoi în Coreea și, cu atât mai mult, ca o fată tânără să sune să se intereseze în acest sens.

Pak se forță să-și mențină privirea ațintită asupra lui Young pentru a-și intensifica indignarea din voce.

— Din cauza asta crezi tu că mint? Pentru că niște străini nu-și amintesc corect niște voci auzite cu un an în urmă?

Pe moment, Young nu-i răspunse și nici nu ridică tonul asemenea lui.

— Aseară, când ți-am arătat lista cu locuințe ai părut atât de surprins, zise ea în cele din urmă, pe același ton calm. Am crezut că ești surprins de faptul că ți-am găsit ascunzătoarea, dar nu era așa. În realitate, era pentru prima dată când vedeai acea listă. Pak clătină din cap, dar ea continuă. Și era pentru prima dată când vedeai și cutia de tablă.

— Știi prea bine că acea cutie era a mea. Mi-ai înmânat-o în Baltimore și eu…

— Și tu ai pus-o împreună cu celelalte lucruri pe care trebuia să le înapoiem soților Kang și pe care i le-ai dat lui Mary să le livreze.

Pak se simți cuprins de panică. Nu-i spusese niciodată acel lucru. De unde știa?

Ca și când i-ar fi citit gândurile, Young îi răspunse:

— I-am sunat azi. Dl. Kang și-a amintit că Mary mersese să le returneze lucrurile și mi-a spus că suntem extrem de norocoși să avem o fiică atât de săritoare. Young îi aruncă o privire lui Mary. Desigur, ei nu știau că ea a păstrat cutia de tablă cu țigări. Nimeni nu știa. Până aseară, chiar și tu ai crezut că acea cutie se afla în Baltimore.

Pak simți saliva amară ridicându-i-se în gât și înghiți în sec.

— Este adevărat că i-am dat lui Mary grămăjoara de lucruri pentru soții Kang, dar am scos cutia înainte de asta. Eu am ascuns-o în magazie.

— Nu este adevărat, zise Young cu o certitudine absolută. Dacă se prefăcea, asta ar fi însemnat că era o actriță desăvârșită. Dar cum putea să știe cu atâta certitudine?

— N-ai de unde să știi cu adevărat. Faci presupuneri și te înșeli.

Young se întoarse spre Mary.

— Teresa te-a auzit vorbind la telefon în magazie. Mary continuă să amestece în ceai, strângând cana atât de tare în mână, încât Pak crezu că avea să se spargă. Știu că ai trimis lista cu locuințe acasă la un prieten, știu că ai folosit cardul tatălui tău și știu că ai ascuns totul în cutia de jos din magazie. Young își întoarse privirea spre Pak. Știu, zise ea.

Pak ar fi vrut să nege în continuare, dar deja se adunaseră prea multe detalii, așa că fu nevoit să

recunoască anumite lucruri, pentru a-și menține credibilitatea.

— Prea bine. Da, lista cu locuințe era a ei. Ea voia să se mute înapoi în Seul și a făcut rost de ele pentru a mi le arăta. Și acum ea se simte vinovată, ca și când de acolo ar fi pornit tot, când de fapt eu am fost cel care a venit cu ideea incendierii. Așa că am vrut să-mi asum răspunderea pentru tot, ca ea să nu mai fie implicată deloc. Poți înțelege asta?

— Înțeleg că vrei să-ți asumi toată răspunderea, dar nu poți. Te cunosc prea bine. Tu nu ai aprinde un foc în apropierea pacienților tăi, indiferent cât de mic sau de controlat ar fi. Tu ești prea precaut.

Pak continuă să vorbească pentru a nu-i permite lui Young să rostească cuvintele de care se temea cel mai tare.

— Mi-aș dori să ai dreptate, dar chiar asta am făcut. Trebuie să accepți acest lucru. Nu știu ce crezi tu că s-a întâmplat, dar pari convinsă că Mary a fost implicată într-o anumită măsură. Nu înțeleg, doar m-ai auzit azi-dimineață spunându-i tot și ai văzut cât de șocată era. Nici nu știam că ești acolo, deci nu am înscenat acea conversație.

— Nu cred că ați înscenat-o. Chiar cred că îi spuneai adevărul.

— Atunci știi că eu sunt responsabil pentru tot. Pentru țigări, pentru chibrituri. Ce vrei mai…

— M-am gândit mult la asta, zise Young. La tot ce ai spus că ai făcut. Cum ai ales locul, cum ai adunat bețișoarele, cum ai creat grămăjoara în care ai pus chibriturile și cum ai pus țigara deasupra. Mi-ai povestit fiecare element legat de pornirea focului în detaliu, dar ai omis un lucru.

Pak nu mai spuse nimic. Simțea că nu poate vorbi și că nu poate respira.

— Cel mai important lucru. Și asta m-a făcut să mă întreb, de ce ai omite fix acel lucru?

Pak clătină din cap.

— Nu știu la ce te referi.

— Mă refer la cum ai aprins efectiv focul.

— Ba normal că ți-am spus. Am aprins țigara, zise el, dar în acel moment fu năpădit de amintirile familiare din acea seară, de panica pe care o simțise când îl sunaseră protestatarii, amenințându-l că aveau să se întoarcă și să oprească tot. Își aminti că văzuse pliantul și îi venise ideea de a da impresia că ei încercaseră să dea foc afacerii sale, motiv pentru care se dusese la bușteanul din pădure în care descoperise anterior mucurile de țigară și chibriturile folosite și luase cea mai plină cutie de chibrituri și cea mai lungă țigară pe care le găsise acolo. Apoi se dusese în spatele hambarului, crease grămăjoara de bețișoare, aprinsese țigara, o lăsase să ardă timp de un minut, după care o stinsese cu degetul înmănușat.

Ca și când ar fi putut vedea imaginile din mintea lui, Young zise:

— Ai aprins-o, dar apoi ai stins-o. Voiai ca poliția să o găsească așa, ca să pară că protestatarii încercaseră să pornească un foc, dar că țigara se stinsese prea repede și încercarea lor fusese nereușită. Tu nu ai pornit focul și nici nu ai intenționat vreodată să-l pornești.

Pak simți cum panica – atât de fierbinte, încât părea rece – îi punea stăpânire pe tot corpul.

— Nu are pic de noimă. De ce aș mărturisi că am făcut ceva ce nu am făcut de fapt?

— Ca diversiune, spuse ea. Pentru a te asigura că rămân concentrată pe altceva, nu pe ceea ce ți-e teamă că aș putea afla dacă aș continua să caut.

Pak inspiră adânc și înghiți în sec.

— Știu adevărul, zise ea, atât de încet că de abia o auzi. Sper că ai suficient bun simț să fii sincer cu mine și să nu mă faci să o spun cu voce tare.

— Ce știi? întrebă el. Ce crezi că știi?

Young clipi și se întoarse spre Mary. Tot autocontrolul de care dăduse dovadă până în acel moment se risipi și fața i se schimonosi de durere. Nu fusese sigur până atunci, dar când văzu modul în care Young își privea fiica – cu atâta tandrețe

combinată cu toată tristețea din lume – Pak realiză că Young își dăduse seama de tot.

Înainte să apuce să reacționeze și să-i zică să se oprească, să nu mai spună nimic, să nu rostească acele cuvinte devastatoare, pentru a nu le face adevărate, Young își întinse mâna spre fața lui Mary și îi șterse lacrimile ușor, cu delicatețe, ca și când ar fi călcat o bluză din mătase.

— Știu că ai fost tu, îi zise Young fiicei lor. Știu că tu ai pus focul.

MARY

Pe 26 august 2008, la ora 20:07, cu 18 minute înainte de explozie, Mary stătea sprijinită de o salcie, după ce fugise timp de un minut prin pădure. După ce Janine aruncase în ea cu țigările, chibriturile și biletul mototolit, Mary reușise să spună pe cel mai calm ton posibil: *„N-am nici cea mai vagă idee la ce te referi,”* și se îndepărtase de Janine în direcția opusă, cu pași mici, concentrându-se să mențină un ritm regulat, luptându-se cu instinctul de a o lua la fugă și de a urla – înfigându-și unghiile în palme și presându-și limba de dinți tot mai tare, până îi dăduse sângele. După cincizeci de pași (îi numărase), simțise că nu se mai putea ține pe picioare, așa că o luase la fugă, cât de repede putuse, simțindu-și mușchii gambelor arzând și lacrimile începețoșându-i vederea, până simțise că amețește și că o lasă picioarele, moment în care se ghemuise lângă salcie și începuse să plângă.

Janine îi spusese că este o „curvă”, o „târfă hărțuitoare”. *„Poți să fluturi din gene, să-ți învârtești părul între degete și să faci pe inocenta cât vrei, dar știm amândouă prea bine ce faci de fapt”,* îi zisese ea. Stând acolo, departe de Janine – modelul de femeie pe care îl invocase tatăl ei, sugerându-i că ar trebui să aspire să devină ca ea și că acela era motivul pentru care își dorise ca ea să meargă la școală în America – îi era atât de ușor să se gândească la ce ar fi putut, *ar fi trebuit*, să-i spună. Matt fusese cel care adusese țigările și inițiase obiceiul lor de a fuma împreună. Matt fusese cel care începuse să-i scrie bilețele prin care îi cerea să se întâlnească cu el. Și da, ea se simțise singură acolo, așa că fusese recunoscătoare să aibă parte de puțină companie, dar să seducă? *Să fure*? Matt fusese cel care se prefăcuse că-i este prieten, înainte de a-și da arama pe față. El fusese cel care

o țintuise la pământ și își băgase limba în gura ei, când ea încercase să țipe. El fusese cel care se urcase peste ea și îi forțase mâna în pantalonii lui, înconjurându-și penisul cu mâna ei atât de tare încât o duruse, folosind-o ca pe un obiect pentru mișcările sus-jos, sus-jos.

Dar ea nu spusese nimic. Stătuse acolo, ascultând cuvintele oribile pe care i le adresase Janine, lăsându-le să-i penetreze pielea și creierul, împrăștiindu-și lujerii și prinzând rădăcini. Și acum, deși își repeta faptul că Janine nu avea dreptate și că Matt era cel vinovat, iar ea era victima, o voce din mintea ei îi șoptea: *Dar ți-a plăcut atenția, nu-i așa? Ai observat cum se holba la tine din când în când și ți-a plăcut senzația de a fi dorită, poate chiar mai dorită decât Janine, nu-i așa? Și de ziua ta, te-ai îmbrăcat cu o rochie sexi și l-ai invitat să bea cu tine și, când el a început să te sărute – ușor, romantic, exact cum îți imaginaseși că ar trebui să fie primul sărut – l-ai sărutat înapoi, nu-i așa?* Mai mult decât atât, pentru o clipă, înainte ca lucrurile să ia o turnură întunecată, își imaginase acel final specific basmelor cu „Te iubesc” și privitul în ochi și alte astfel de clișee.

Crezuse că umilința pe care o simțise în seara zilei ei de naștere distrusese acea speranță naivă și patetică, dar campania lui Matt de a-i scrie mai multe bilețele zi de zi, timp de o săptămână și de a o urmări până la cursurile de pregătire pentru SAT reînviase cumva acea speranță. În cele din urmă, acceptase să se întâlnească cu el și, după ce luase câteva guri de *soju*[32] din rezerva tatălui ei pentru a se îmbărbăta și se îndreptase spre malul pârâului, pentru o microsecundă, o parte din ea – o părticică minusculă și grețos de tipică filmelor *Disney* din mintea ei – și-l imaginase pe Matt stând pe malul pârâului, așteptând să-și declare iubirea pentru ea, să-i mărturisească că nu putea trăi fără ea, să-și explice comportamentul din seara zilei ei de

naștere drept un moment de nebunie care nu avea să se mai repete niciodată și care fusese determinat de starea de ebrietate combinată cu pasiune. Chiar atunci, cu soju bolborosindu-i în stomac și cu inima bătându-i cu putere de entuziasm, o văzuse pe Janine. În șocul acelui moment, realizase că totul fusese o înscenare prin care soția lui Matt să o întâlnească și să o mustre. Gândindu-se la acel moment, în timp ce-și sprijinea fruntea de scoarța sălciei pentru a preveni durerea pe care o simțea răspândindu-se în tot corpul, fu cuprinsă de o rușine care-i umplu toate organele, amenințând să explodeze. Mary își dori să poată dispărea, să fugă în lume și să nu mai fie nevoită să-i vadă pe Matt și Janine niciodată.

Dintr-odată auzi un zgomot, un fel de ciocănit îndepărtat care venea din direcția casei. Janine. Trebuia să fie Janine. Probabil că ciocănea la ușa părinților a li se plânge de faptul că târfa lor de fiică îi sedusese și îi hărțuise soțul cel virtuos. Mary și-i imagină pe părinții ei în tocul ușii, cu expresii îngrozite pe față la vederea biletelor și țigărilor care o făceau să pară obsedată sexual de soțul lui Janine. Rușinea și frica îi invadară corpul din nou la acel gând, dar mai simți și altceva: furie. Furie față de Matt, bărbatul care îi transformase singurătatea în ceva bolnav, după care își mințise soția în acea privință. Furie față de Janine, femeia care presupusese de la bun început că soțul ei era nevinovat și nu se gândise nicio clipă să afle mai întâi și versiunea lui Mary. Furie față de părinții ei, care o forțaseră să-și părăsească prietenii și casa și din cauza cărora ajunsese în acea situație. Și mai mult decât orice, furie față de ea însăși, pentru că permisese să se întâmple toate acele lucruri, fără a riposta. Gata, nu mai avea să accepte astfel de lucruri! Se ridică și se îndreptă spre casă. Nu avea să-i lase să o judece, fără a le spune mai întâi ce făcuse Matt.

În timp ce se îndrepta spre casă – plină de furie față de inabilitatea ei din trecut, combinată cu rușine, o combinație care, împreună cu durerea de cap pe care o simțea, o copleșiră – văzu un băț mic și alb în spatele hambarului. Era o țigară perfect poziționată pentru a porni un foc care ar fi ars întreg hambarul și ar fi distrus Submarinul Miracol, un foc ca cel la care visase în urmă cu o săptămână.

*

Ideea îi venise în ziua în care împlinise 17 ani, imediat ce Matt fugise după cele întâmplate în seara în care băuseră, seara Acelui Lucru (nu-i putea da nume), când Mary se retrăsese în locul în care se simțea cel mai în siguranță, lângă sălcii, și unde stătuse pe jumătate întinsă pe o piatră, fumând țigară după țigară și încercând să se abțină să nu plângă sau să vomite.

După ce își terminase cea de-a treia sau a patra țigară, o aruncase și se aplecase să mai ia una. Se concentrase pe aprinsul următoarei țigări cât mai repede posibil – avea nevoie de fumul de țigară pentru a neutraliza mirosul care-i impregnase nările, o combinație înțepătoare de șnaps de piersică grețos de dulce și de spermă – fără a-și mișca deloc capul și corpul, pentru a preveni amețeala și zgâlțâirea alcoolului din stomac. Dar încă îi tremurau mâinile și îi era greu să vadă fără a se mișca, drept urmare scăpase chibritul aprins.

Chibritul aterizase în apropierea ei și se stinsese imediat, dar mișcându-și privirea, Mary observase niște flăcări la mică distanță de ea. Aparent, una dintre țigările aruncate mai devreme, aterizase deasupra unei grămăjoare de frunze. Fusese conștientă de faptul că ar fi trebuit să stingă focul imediat, dar ceva o oprise. Se ghemuise în fața focului și urmărise cum acele flăcărui portocalii, albastre și negre creșteau în intensitate, moment în

care își amintise de dinții lui Matt presându-i buzele și de limba lui care îi penetrase buzele, forțându-i acel *„Nu”* înapoi în gât. Își amintise cum el îi zdrobise degetele de penisul lui, folosindu-se de mâna ei ca de un obiect pentru a strânge și a freca în sus și în jos, fiecare mișcare fiind însoțită de un geamăt care duhnea a piersică fermentată și care o făcea să-i tușească în gură, urmate de jetul acela vâscos și cald de spermă, care-i rămăsese impregnat în piele chiar și după ce își frecase mâinile în pârâu până i se înroșise pielea, iar zgârietura de la șlițul lui formase o dungă albă pe mâna ei. Mary își amintise cum se prostise mai devreme cu colegii ei de la cursul de pregătire pentru SAT și cum, atunci când ei îi spuseseră că regretau faptul că nu puteau organiza o cină de ziua ei, ea le spusese că nu era nicio problemă și că de fapt se vedea cu un tip în acea seară, cu un *doctor*. Ei o tachinaseră cu privire la faptul că probabil era un pervers bătrân care nu voia decât sex, iar ea îi contrazisese, spunându-le că era un gentleman, un prieten căruia îi păsa de ea, care o asculta și care trecea el însuși printr-o perioadă dificilă. Colegii ei râseseră și îi spuseseră că era naivă și, aparent, avuseseră dreptate.

Mary turnase restul de șnaps peste foc și atunci îi venise ideea. În timp ce flăcările creșteau, ea se simțise cuprinsă de o fericire sălbatică la gândul că flăcările aveau să ajungă la ea, să o consume și să distrugă tot. Matt, prietenii ei, părinții ei, viața ei, totul avea să dispară.

Focul se stinsese aproape instantaneu, extinzându-se doar pentru o secundă înainte de a muri, iar Mary se asigurase că se stinsese de tot înainte de a pleca. Dar în acea noapte, visase cum focul cuprindea sălciile, răspândindu-se, până cuprinsese hambarul, distrugând afacerea care-i ținea legați de acel oraș pe care-l ura și de acel bărbat care și-ar fi dorit să dispară. După ce se trezi a doua zi, nu se mai gândise la acel lucru și

încercase să-și scoată acea seară din minte, să se concentreze pe pregătirea pentru SAT, să se informeze cu privire la facultăți și la locuințe din Seul. Dar acum, după aproape o săptămână, acel gând îi reveni în minte când văzu țigara ieșind dintr-o grămăjoară de bețișoare și frunze uscate, poziționată fix în mijlocul unei cutii de chibrituri. Mary consideră acele lucruri drept un semn, o ofrandă, ca și când soarta ar fi invitat-o să aprindă acea țigară, ba chiar ar fi îndemnat-o să facă ceea ce își dorea să facă la doar câteva minute după umilința la care o supusese soția lui Matt când țipase la ea că este o hărțuitoare și o curvă. Se simți copleșită de rușine și furie, iar vocea din mintea ei îi spunea: *„Dă-i foc, distruge tot!”*

Mary se îndreptă încet, cu grijă spre acea grămăjoară, ca și când ar fi fost un miraj care ar fi putut să dispară în orice clipă. Se lăsă pe vine și își întinse mâna tremurândă ca să ia țigara. Dintr-odată realiză că țigara era pe jumătate arsă, ca și când cineva ar fi aprins-o, dar se stinsese înainte ca grămăjoara de bețișoare să ia foc. Dar întrebările cu privire la cine și de ce aprinsese inițial țigara nu aveau să o năpădească decât ulterior, după ce avea să se trezească din comă și, timp de un an după aceea, când avea să fie consumată de acele întrebări fără răspuns. Dar în acel moment, nu-i păsa decât de faptul că acea țigară trebuia aprinsă și acea grămăjoară trebuia să fie cuprinsă de flăcări. Se gândi la șuieratul flăcărilor de pe malul pârâului când turnase șnapsul peste ele, la senzația de confort pe care i-o crease focul și vru, ba chiar simți nevoia de a o retrăi.

Luă cutia de chibrituri și aprinse un chibrit, după care poziționă repede cutia și țigara în mijlocul grămăjoarei, cu chibritul aprins deasupra. Cutia de chibrituri fu cuprinsă integral de flăcări, iar țigara arse. Mary simți o căldură în piept, aceeași senzație de confort de dinainte și suflă ușor în foc pentru a înteți flăcările și a le încuraja să

cuprindă și grămăjoara. Bucățelele de cenușă rezultate din frunzele uscate începură să plutească leneș în aer. Fața ei se înfierbântă și rămase acolo până văzu că întreaga grămăjoară ia foc, după care se ridică și începu să se îndepărteze cu spatele, pas cu pas, urmărind flăcările și dorindu-și ca ele să se intensifice, să devină mai mari și mai fierbinți pentru a distruge acea clădire dărăpănată și tot ce se afla înăuntrul ei.

În clipa în care se întoarse cu spatele pentru a se îndrepta spre casă, magia momentului și senzația suprarealistă că nu era adevărat dispărură. Era trecut de 20:15, așa că toți pacienții plecaseră – și da, parcarea destinată pacienților era goală, pentru că verificase înainte și, în plus, Janine îi spusese că ședința se terminase mai repede – dar dacă tatăl ei se afla încă în hambar, făcând curat? Nu, era clar că hambarul era gol, pentru că tatăl ei oprea tot timpul aerul condiționat după ce termina curățenia, iar acum aparatul de aer condiționat era oprit, ventilatorul zgomotos era tăcut și luminile erau stinse. Cu toate acestea, Mary își simți inima bubuindu-i în piept, dându-și seama de ceea ce făcuse – incendiere, o infracțiune, poliție, închisoare, părinții ei – și se opri, gândindu-se că ar trebui să se întoarcă și să stingă focul înainte de a deveni de necontrolat.

— Meh-hee-yah. Meh-hee-yah! auzi strigătele mamei ei venind din casă. Era evident enervată de faptul că nu o găsea. Mary se simți ca și când ar fi fost lovită în piept cu pietre. Acele șase silabe erau înfășurate strâns în jurul nucleului dezamăgirii mamei sale, ceea ce o înfurie pe Mary din nou. Calmul pe care îl simțise când aprinsese focul dispăruse complet. Mary se întoarse și o luă la fugă.

Aproape că ajunsese în dreptul magaziei – simțea o nevoie disperată de a fuma în acel moment – când îl văzu pe tatăl ei afară, dând un telefon. El își ridică privirea și îi spuse:

— Ah, ce bine că ești aici, tocmai ce voiam să te sun. Am nevoie de ajutorul tău. El își duse telefonul la ureche și îi făcu semn să-l urmeze. După câteva secunde, zise la telefon: Mereu o critici, dar este aici cu mine, mă ajută. Iar bateriile sunt sub chiuveta din bucătărie. Dar nu lăsa pacienții nesupravegheați. O trimit pe Mary să ți le aducă. Se întoarse spre ea și zise: Mary, fugi, acum. Du patru baterii D la hambar. Apoi vorbi din nou în telefon. Vin și eu într-un minut să le dau drumul pacienților. Ține minte să nu spui… Yuh-bo? Alo? Ești acolo? Yuh-bo!

Pacienți. Să le dea drumul. Hambar.

Acele cuvinte îi vâjâiră în minte asemenea unui ciclon, făcând-o să amețească. Se întoarse și o luă la fugă cât putu de repede. *Doamne, te rog, spune-mi că s-a stins focul, spune-mi că a fost doar un vis, un coșmar, spune-mi că nu am înțeles corect spusele tatălui meu.* Cum puteau fi pacienți în hambar? Ultima ședință se terminase de mult și Janine îi confirmase acel lucru. Unitatea de aer condiționat era oprită. Luminile erau stinse. Ce se întâmpla?

Simți că nu mai poate respira și că nu mai poate fugi. Alcoolul din stomacul ei se ridica, arzându-i gâtul și pământul părea să se miște în sus și în jos, asemenea unor valuri, iar ea avea să cadă. De undeva din depărtare auzi vocea mamei ei strigând-o, dar continuă să fugă. În timp ce se apropia de hambar, văzu luminile stinse, parcarea goală și unitatea de aer condiționat oprită. Era liniște, atât de liniște încât nu putea auzi nimic, exceptând… Dumnezeule, se auzeau zgomote venind din hambar, un sunet slab de bubuituri, iar din spatele hambarului se auzea trosnetul flăcărilor care cuprindeau lemnul. Fumul se ridica din spatele hambarului și când dădu colțul pentru a vedea peretele din spate, simți fierbințeala focului pe față. Era atât de fierbinte încât nu se putea

apropia, deși creierul ei urla la ea să se arunce în flăcări pentru a stinge focul cu propriul ei corp.

Auzi vocea mamei ei strigând-o încet și calm:

— Meh-hee-yah.

Mary se întoarse și o văzu pe mama ei privind-o fără să clipească, de parcă n-ar mai fi văzut-o de câțiva ani. Chiar înainte de acel „bum”, înainte de a simți cum este aruncată în aer, o văzuse pe mama ei îndreptându-se spre ea cu brațele deschise. Și-ar fi dorit să alerge spre ea, s-o îmbrățișeze și s-o roage s-o strângă strâns în brațe și să-i spună că totul avea să fie bine din nou, așa cum obișnuia să facă pe vremea când Mary era mică și mama era „Um-ma” a ei.

YOUNG

De îndată ce Young spuse cuvintele care o acuzau pe fiica ei de omucidere, Mary ridică privirea și i-o întâlni pe a ei. Ridurile adânci de pe fața ei se netezire, semn că se liniștea. În sfârșit, adevărul. Pak rupse tăcerea:

— Asta este o nebunie.

Young nu îl privi. Nu își putea lua privirea de la ochii fiicei ei și sorbi ceea ce vedea acolo: nevoia de ea, dorința de a se conecta și de a se confesa. Oare cât timp trecuse de când avuseseră cu adevărat un moment de intimitate, contact dincolo de privirile pasagere pe care le schimbau când discutau logistica vieții lor zilnice? Era aproape ciudat, aproape magic modul în care această conexiune a lor schimba totul. Chiar și folosirea altei limbi – Young și Pak vorbeau coreeană, iar Mary le răspundea în engleză, ca întotdeauna – care li se părea ciudată în trecut, acum se adăuga sentimentului de intimitate, ca și când și-ar fi creat o limbă proprie, doar a lor. Pak spuse:

— Ce vrei să spui, mai exact? Crezi că am conspirat? Că eu am aranjat totul și i-am cerut lui Mary să facă partea cea mai periculoasă?

— Nu, spuse Young. M-am gândit la asta, dar cu cât mă gândeam mai mult, cu atât îmi dădeam seama că nu ai fi provocat niciodată un incendiu dacă ar fi fost oameni înăuntru. Te cunosc. Nu ai putea fi atât de crud.

— Dar Mary ar putea?

— Nu. Știu că nu ar pune în pericol viața altora. Îi mângâie fața lui Mary în modul cel mai blând cu putință pentru a o asigura că înțelegea. Dar dacă ar fi fost convinsă că hambarul era gol, dacă ar fi crezut că ședințele se terminaseră și nu mai era nimeni înăuntru…

Ultimele încrețituri rămase pe fața lui Mary dispărură și ele, iar lacrimile îi înecară ochii. Era

recunoscătoare că mama ei știa și, mai mult decât atât, înțelegea. O ierta.

Young întinse mâna să-i șteargă lacrimile lui Mary:

— De aceea tot spuneai că era liniște. Ai continuat să repeți asta după ce te-ai trezit, iar doctorii au crezut că retrăiai momentul exploziei, dar nu era asta de fapt. Tu te întrebai cum puteau fi oameni înăuntru și oxigenul pornit când totul era oprit. Nu știai despre pana de curent.

— Fusesem plecată toată ziua, spuse Mary cu o voce aspră, de parcă nu mai vorbise de câteva zile. Când m-am întors, parcarea era goală. Eram sigură că ședințele se terminaseră. Am crezut că oxigenul este oprit și hambarul gol.

— Sigur că așa ai crezut, spuse Young. Ședința de dinainte fusese amânată, așa că parcarea era plină când a sosit ultimul grup, iar ei au trebuit să parcheze mai jos, pe drum. Când pacienții dinaintea lor au plecat, parcarea a rămas goală. De unde să fi știut?

— Ar fi trebuit să verific cealaltă parcare. Știam că parcaseră acolo de dimineață, dar… Mary clătină din cap. Nimic nu mai contează. Eu am pornit focul. Nu a fost un accident. Eu am făcut-o. Am vrut să o fac. Este numai vina mea.

— Meh-hee-yah, zise Pak. Nu spune asta. Nu este vina ta…

— Bineînțeles că este vina ei, spuse Young.

Pak o privi cu gura căscată, șocat, de parcă ar fi vrut să spună *„Cum îndrăznești să spui asta?”*. Young îi zise lui Mary:

— Nu spun că ai vrut ca niște oameni să moară sau că ai fi putut prevedea asta. Dar acțiunile tale au consecințe și tu ești responsabilă pentru ele. Știu că știi asta. Te-am văzut. Știu cât de torturată ai fost, știu cât ai plâns. Te-a chinuit faptul că ai mers la tribunal, că ai văzut cum alegerile tale au distrus atâtea vieți.

Mary încuviință din cap. Un nou val de ușurare îi inundă fața la recunoașterea acelei vine. Young înțelesese – uneori, când ești vinovat de ceva, faptul că alții se prefăceau că nu tu erai persoana responsabilă era cel mai greu de suportat. Te simțeai tratat ca un copil și era umilitor.

— Când m-am trezit prima dată la spital, spuse Mary, am crezut că poate îmi imaginasem totul. Nu că nu îmi aminteam. Aveam o amintire foarte clară a acelei seri – se întâmplase ceva mai devreme și eram foarte supărată, mai supărată ca niciodată, și treceam pe lângă hambar și am văzut o țigară și niște chibrituri chiar acolo. Nu plănuisem nimic, dar când le-am văzut, a fost precum… precum soarta, ca și când exact aia îmi doream să fac în momentul acela: să dau foc și să distrug totul și m-am simțit așa de bine când am dat foc. Am stat acolo și m-am uitat, am suflat pentru a înteți flăcările și m-am asigurat că hambarul ia foc. Mary o privi pe Young. Dar eram foarte nedumerită, pentru că nu crezusem că rezervorul de oxigen poate exploda dacă este închis, așa că m-am tot gândit că poate visasem, că poate memoria mea fusese afectată de comă. Și avea noimă, căci ce ar fi căutat o țigară chiar acolo?

— Deci de aceea nu ai spus nimic? Nu erai sigură? întrebă Young, atentă ca vocea ei să nu aibă nicio umbră de îndoială, își dădea seama cât de tare își dorea Mary să creadă că își șterse acea amintire din minte catalogând-o drept falsă, până când Pak îi confirmase azi faptul că țigara fusese reală și îi mărturisise cum ajunsese în locul acela.

Mary privi în altă parte, spre un pătrat albastru strălucitor al ferestrei false. Inspiră adânc și îl privi pe Pak, apoi pe Young și zâmbi trist:

— Nu. Știam că fusesem proastă. Mary clătină din cap și continuă: Știam că se întâmplase cu adevărat.

— Atunci de ce nu ai spus adevărul? întrebă Young. De ce nu mi-ai spus mie sau tatălui tău imediat?

Mary își mușcă buza:

— Asta voiam să fac. În ziua următoare după ce mi-am revenit, când a venit Abe să mă viziteze. Dar înainte să apuc să o fac, mi-ai spus despre Elizabeth, mi-ai spus că aveau toate dovezile acelea că plănuise să-l ucidă pe Henry și m-am gândit că ea trebuie să o fi făcut. Ea trebuie să fi făcut grămăjoara de crenguțe, să fi pus țigara și chibriturile acolo. Mi-am imaginat că fugise după ce le-a aprins, ca să nu fie acolo când avea să explodeze rezervorul, dar țigara se stinsese accidental înainte să o găsesc eu, poate de la o pală de vânt puternică. Și m-am simțit mult mai bine… ca și când nu eu pornisem focul *cu adevărat.* Elizabeth o făcuse, *ea* era de vină, iar faptul că eu reaprinsesem țigara era mai curând un detaliu care îi permisese acesteia să facă ceea ce Elizabeth intenționase de la bun început.

Young întrebă:

— Deci așa te-ai împăcat cu gândul că Elizabeth era judecată?

Mary dădu din cap aprobator:

— Mi-am spus că este vinovată. O merita pentru că intenționase să facă asta și ar fi făcut-o dacă țigara nu s-ar fi stins. M-am gândit că poate nici măcar nu-și dăduse seama că cineva intervenise. Tot ce știa era că planul ei funcționase și că tot ceea ce se întâmplase era de fapt ceea ce plănuise ea însăși. Mă făcea să mă simt mai puțin vinovată, dar apoi… Mary închise ochii și suspină.

— Dar apoi, ai văzut-o săptămâna asta.

Mary dădu din cap și deschise ochii:

— Nu era deloc așa cum spunea Abe. Erau atât de multe întrebări fără răspuns și apoi m-am gândit: „Dar dacă nu a fost ea? Dacă altcineva a pregătit totul și ea nu avusese nimic de-a face cu incendiul?”

— Deci nu ți-ai dat seama că ar putea fi nevinovată până săptămâna asta?

Așa crezuse și Young, sau așa sperase, dar era important să verifice dacă fiica ei nu cumva rănise o femeie nevinovată intenționat.

— Nu. Doar ieri am început să cred că ar putea fi – Mary își mușcă buza și clătină din cap – altcineva, dar tot credeam că Elizabeth era cel mai probabil să fie acea persoană. Dar apoi, în dimineața aceasta, Ab-bah mi-a spus că el o făcuse. Atunci am știut pentru prima dată că nu era ea de vină.

— Iar tu? Young se întoarse spre Pak. Tu când ți-ai dat seama că a fost Mary? De cât timp o acoperi?

— Yuh-bo, am crezut că a fost Elizabeth. În tot acest timp, am fost convins că a găsit grămăjoara de crenguțe pe care o pregătisem eu și îi dăduse foc. Dar ieri seară, când mi-ai arătat chestiile din magazie, am fost derutat. Am început să am suspiciuni, dar nu-mi dădeam seama ce rol ar fi putut juca Mary în toate astea. Și numai gândul la posibilitatea asta m-a speriat, așa că am încercat s-o protejez. A văzut plasa din magazie când s-a întors acasă și mi-a spus totul în această dimineață. Atunci i-am mărturisit că *eu* lăsasem țigara, nu Elizabeth. Și atunci ne-ai auzit.

Acum toate aveau o logică. Toate piesele se potriveau așa de bine. Dar care era imaginea pe care o formau? Care era soluția?

Ca și când ar fi încercat să îi dea un răspuns, Mary zise:

— Trebuie să-i spun totul lui Abe. Era să o fac la începutul săptămânii, când eram în biroul său, dar m-am tot gândit la pedeapsa cu moartea și m-am speriat foarte tare și…

Fața lui Mary se schimonosi. Pe ea se citea rușine și regret. Teamă.

— Nu vei păți nimic, spuse Pak. Dacă o vor găsi vinovată, voi spune adevărul.

Young îi răspunse:

— Mary trebuie să spună adevărul. Acum. Elizabeth este nevinovată. Și-a pierdut copilul și este judecată pentru că l-a ucis. Nimeni nu merită o astfel de suferință.

Pak clătină din cap:

— Nu vorbești despre o mamă nevinovată care nu a făcut niciun rău. Tu nu știi ce știu eu despre ea. Poate că nu ea a dat foc, dar ea…

— Știu ce vei spune. Știu că ai auzit-o spunând că-și dorește ca Henry să moară, dar am vorbit cu Teresa și ea mi-a explicat. Elizabeth nu credea asta cu adevărat. Vorbeau doar despre sentimentele pe care orice mamă le are, sentimente pe care *și eu* le-am avut…

— Că îți dorești să îți moară copilul?

Young oftă:

— Toți avem gânduri de care ne este rușine. Îi luă mâna lui Mary și degetele lor se încrucișară. Te iubesc și, când erai în spital, m-a durut sufletul să te văd suferind. Ți-aș fi luat eu locul dacă aș fi putut. Dar, într-un fel, mi-au plăcut momentele acelea. Pentru prima dată după mult timp aveai nevoie de mine și mă lăsai să te îngrijesc și să te țin în brațe fără să mă respingi, iar eu… Young își mușcă buza și continuă: îmi doream în secret să nu te faci bine și să mai rămânem puțin așa.

Mary își închise ochii și lacrimile începură să-i curgă pe obraji. Young îi strânse mâna și mai tare și continuă:

— Și… nici nu îmi mai amintesc de câte ori ne-am certat și, preț de o clipă, îmi doream să dispari din viața mea și sunt sigură că și tu ai simțit și gândit la fel despre mine. Dar nu aș suporta să se întâmple asta cu adevărat. Și dacă cineva ar descoperi acele momente îngrozitoare și m-ar învinovăți pentru moartea copilului meu… nu știu cum m-aș mai putea suporta. Young îl privi pe Pak: Prin asta o facem să treacă pe Elizabeth. Trebuie să-i punem capăt. Acum.

Pak își împinse scaunul spre fereastră. Aceasta era poziționată mai sus decât capul său, așa că nu putea privi afară, dar el stătu acolo, cu fața spre perete. După un minut, spuse:

— Dacă facem asta, trebuie să spunem că eu singur am pornit focul. Mary nu ar fi făcut nimic dacă eu nu aș fi lăsat țigara acolo. E corect ca *eu* să-mi asum vina.

— Nu, spuse Young. Abe va face legătura dintre Mary și țigări, și lista cu locuințele din Seul – totul va ieși la iveală. Este mai bine ca adevărul să fie spus acum. A fost un accident. Abe își va da seama de asta.

— Tot spui că a fost un accident, zise Mary, dar nu a fost. Eu am aprins focul intenționat.

Young dădu din cap dezaprobator:

— Nu ai vrut să faci rău nimănui și cu atât mai puțin să omori pe cineva. Nu ai plănuit nimic. Ai dat foc sub un impuls de moment. Nu știu dacă asta contează din perspectiva legilor americane, dar pentru mine contează. Pare ceva uman. De înțe…

— Sst, spuse Pak. Este cineva aici. Am auzit o portieră trântindu-se.

Young se grăbi spre fereastră să privească afară pe deasupra capului lui Pak:

— Este Abe!

— Nu uitați. Nu spuneți nimic momentan. Nimeni să nu spună nimic, zise Pak, dar Young îl ignoră și deschise ușa.

— Abe, zise ea.

Abe nu spuse nimic, ci pur și simplu intră. Era roșu la față, iar onduleurile părului erau ude de transpirație. Îi privi pe rând pe fiecare.

— Ce s-a întâmplat? întrebă Young.

— Este vorba despre Elizabeth, răspunse el. Este moartă.

*

Elizabeth, moartă. Dar tocmai se întâlnise cu ea, vorbise cu ea. Cum să fie moartă? Când? Unde? De ce? Dar nu putea spune nimic. Nici nu se putea mișca.

— Ce s-a întâmplat? întrebă Pak. Vocea lui era unduitoare și părea rece.

— Un accident de mașină. La câteva mile depărtare. Este o curbă cu un parapet rupt, iar mașina a ieșit de pe șosea. Era singură. Credem… Abe făcu o pauză. Este prea devreme să spunem cu certitudine, dar avem motive să suspectăm suicidul.

Era ciudat să-și audă propriul gâfâit și să-și simtă genunchii înmuindu-se, conștientizând că este surprinsă, chiar șocată, deși nu se simțea așa. Bineînțeles că fusese suicid. Expresia de pe fața lui Elizabeth, sunetul vocii sale – plină de regret, dar totuși hotărâtă. Privind în urmă – și dacă era să fie onestă, chiar și în acest moment – era evident.

— M-am întâlnit cu ea, zise Young. Mi-a spus că-i pare rău. Mi-a spus – se uită spre Pak – *„te rog cere-i scuze lui Pak”*. O umbră de rușine i se așeză pe chipul palid.

— Ce? Când a fost asta? Unde?

— La tribunal. Pe la 12:30.

— Cam pe la ora aceea a plecat. Și dacă și-a cerut scuze… atunci are noimă. Abe clătină din cap. A avut un fel de cădere nervoasă în sala de judecată azi și, ei bine, aparent voia să pledeze vinovată. Cred că se simțea prea vinovată ca să mai poată continua procesul. Și, având în vedere că avocații ei dădeau vina pe Pak, are logică să se fi simțit vinovată, în special față de el.

Elizabeth… să se simtă vinovată față de Pak. Moartă din cauza acelui sentiment de vinovăție.

— Evident că procesul nu va mai continua, spuse Abe, și căutăm un bilet sau ceva similar cu o mărturisire. Faptul că s-a scuzat în fața ta, Young, ar cântări destul de mult, cu siguranță. Dar… Abe aruncă o privire spre Mary.

— Dar ce? întrebă Pak.

— Trebuie să mai verificăm câteva lucruri înainte ca acest caz să fie închis definitiv.

— Ce lucruri? întrebă Pak.

— Niște aspecte care nu se potrivesc. Este vorba despre niște informații pe care ni le-au furnizat Matt și Janine.

Abe vorbea pe un ton obișnuit, ca și când nu ar fi fost ceva grav, dar felul în care se uita la Mary o stresa pe Young. Avea impresia că încerca să-i observe reacțiile. Iar felul în care pusese accentul pe *„Matt și Janine”* o făcea să înțeleagă că exista un subtext acolo. Era un mesaj secret pe care, judecând după roșeața care îi apăruse în obraji, Mary îl înțelegea.

— Oricum, spuse Abe, voi face toate aranjamentele să fiți chemați pentru a răspunde câtorva întrebări. Până atunci, știu că este șocant și aveți multe lucruri asupra cărora să reflectați. Dar sper că și voi și celelalte victime vă veți găsi cumva liniștea, pentru a putea merge mai departe.

Victime. Cuvintele îi zgâriară creierul lui Young și se chinui să nu tresară. Picioarele păreau să o lase. O dureau, ca și când ar fi stat în picioare ore bune.

După ce Abe plecă, Young se rezemă de ușă, cu fruntea lipită de lemnul dur, neșlefuit. Își închise ochii și-și aminti întâlnirea ei cu Elizabeth de la tribunal cu câteva ore în urmă. Își dăduse seama deja că Mary fusese responsabilă pentru incendiu și știuse că Elizabeth era nevinovată. Văzuse că Elizabeth se simțea rușinată și singură, și o lăsase să-și ceară scuze fără a spune nimic. Făcuse atâta tevatură cu privire la faptul că ei ar trebui să mărturisească de îndată și să o scutească pe Elizabeth de orice secundă în plus de tortură, când ea însăși avusese ocazia de a acționa, de a-i spune lui Elizabeth adevărul, Young nu o făcuse. Fugise. Iar Elizabeth era moartă acum.

În spatele ei, Pak oftă, lung și greu, în repetate rânduri, ca și când nu ar fi putut trage aer în piept. După un minut, Pak începu să vorbească din nou în coreeană:

— Nu aveam de unde să fi știut… Vocea i se frânse. După încă un minut, își regăsi glasul: Poate ar trebui să discutăm cu Matt și Janine, să aflăm despre ce vorbea Abe. Dacă am putea trece cu bine și prin asta, poate…

Young simți o mâncărime în gât. Slabă la început, dar din ce în ce mai puternică pe măsură ce Pak continua să vorbească despre ce ar trebui să-i spună lui Abe și nu o mai putea suporta. Simțea nevoia să râdă sau să suspine sau poate ambele. Își strânse pumnii, închise ochii strâns și țipă ca Elizabeth în sala de judecată – oare se întâmplase chiar în acea dimineață? – până când o duru gâtul și rămase fără suflare. Își deschise ochii și se întoarse. Se uită la Pak, omul acela care nu o jelise nici măcar cinci minute pe Elizabeth înainte de a planifica mușamalizarea și îi spuse, în coreeană:

— Noi am făcut asta. Am ucis-o pe Elizabeth. Am făcut-o să se sinucidă. Îți pasă măcar?

Pak privi în altă parte, fața i se schimonosi atât de tare de rușine, încât o durea să-l privească. Lângă el, Mary plângea. Ea spuse:

— Nu-l învinovăți pe Ap-bah. A fost vina mea. Eu am pornit focul și am ucis niște oameni. Ar fi trebuit să mărturisesc imediat, dar nu am spus nimic. Iar acum, Elizabeth este și ea moartă. Eu am făcut asta.

— Nu, îi spuse Pak lui Mary, tu nu ai spus nimic deoarece ai crezut că Elizabeth a pornit focul pentru a-l ucide pe Henry. De dimineață, când ai aflat că nu ea o făcuse, ai vrut să mergi la Abe. Dacă nu te-aș fi oprit… vocea lui Pak se pierdu. Își închise ochii și își încleștă dinții.

— Toți putem căuta scuze, zise Young. Până azi dimineață, amândoi credeați că Elizabeth era

vinovată într-o anumită măsură și că merita să fie pedepsită. Și, având în vedere cele întâmplate, poate că este de înțeles. Dar asta nu schimbă faptul că am mințit cu toții. Ne-am mințit unul pe altul și l-am mințit pe Abe. De un an mințim despre atâtea lucruri, decizând ce este relevant și ce nu. Toți suntem de vină.

Pak spuse:

— Este tragic ce s-a întâmplat și aș da orice să pot schimba trecutul. Dar este imposibil. Singurul lucru pe care îl putem face este să mergem mai departe. Într-un mod bizar, acesta este un dar pentru familia noastră.

— Un dar? spuse Young. Tortura și moartea unei femei nevinovate este un dar?

— Ai dreptate. Nu este cuvântul potrivit. Vreau să spun că nu mai are rost să mărturisim acum. Elizabeth nu mai e. Nu putem schimba asta. Deci…

— Deci am putea la fel de bine să ne considerăm *norocoși* și să profităm de faptul că s-a sinucis?

— Nu, dar care ar mai fi rostul în a spune adevărul acum? Poate dacă ar fi avut o familie sau cineva care să fie afectat, dar nu este nimeni.

Young simți cum i se scurge sângele din picioare, cum îi cedează mușchii. Parcă ceva îi rămăsese în gât și o sufoca, precum o mână invizibilă care o sugruma.

— Deci nu spunem nimic și ne prefacem că Elizabeth a fost de vină? Vina va muri odată cu ea și noi vom primi banii din asigurare și ne vom muta în L.A. și Mary va merge la facultate? Acesta este planul tău?

— Astfel nimeni nu va suferi. Totul se va termina, spuse el.

— Știu că tu crezi asta, dar așa ai crezut și despre primul tău plan. Ai crezut că dacă pui o țigară lângă tubul de oxigen nimeni nu va fi rănit, dar au murit doi oameni. Al doilea plan al tău a

fost să o lași pe Elizabeth să fie judecată – încă o moarte. Iar acum, ai un al treilea plan, și *ești convins* și *știi sigur* că totul va fi în regulă? De câte cadavre mai este nevoie ca să te înveți minte? Nu poți garanta rezultatele. Totul a pornit de la un accident, iar mușamalizarea ne-a transformat pe toți în criminali. O durea gâtul și realiză că țipa, iar Mary suspina. Pentru prima oară în viața ei, vederea lacrimilor lui Mary nu o făcea să vrea să-i ușureze durerea fiicei sale. Voia ca Mary să fie îndurerată, să se gândească la ce făcuse și să simtă o rușine de nesuportat, deoarece alternativa însemna că era un monstru, iar asta era de neconceput pentru ea.

Mary își puse coatele pe masă și-și acoperi fața cu mâinile. Young îi trase mâinile de pe față.

— Uită-te la mine, îi spuse ea lui Mary. Ai încercat să scapi de asta așa cum ar face un copil mic cu monstrul din coșmaruri. Dar nu poți scăpa. Se uită spre Pak. Crezi că dacă taci nu vei răni pe nimeni? Uită-te la fiica noastră. Asta o ucide. Trebuie să se confrunte cu ceea ce a făcut, nu să fugă. Crezi că, dacă va scăpa, va mai avea vreodată liniște? Că tu sau eu vom avea? Ceea a făcut o va măcina și o va distruge.

— Yuh-bo, te rog. Pak își împinse scaunul către ea și îi apucă ambele mâini. Este fiica noastră. Viața ei abia începe. Nu o putem lăsa să meargă la închisoare și să îi distrugem viața. Dacă păstrarea tăcerii ne va tortura, atunci să fim torturați. Asta este datoria noastră de părinți, datoria pe care ne-am asumat-o când am adus o viață pe lume: să ne protejăm copilul, să sacrificăm orice este nevoie. Nu ne putem da copilul pe mâna poliției. Mai degrabă aș spune că eu am făcut totul. Sunt pregătit să fac acest sacrificiu.

— Tu crezi că eu nu mi-aș da viața de o sută de ori pentru a o salva pe a ei? întrebă Young. Nu crezi că știu cât de dureros ar fi să o văd la închisoare, cât de mult aș prefera să sufăr eu în

locul ei? Dar trebuie să alegem să facem ceea ce este mai dificil. Trebuie să o învățăm *pe ea* cum să facă ceea ce este mai dificil.

— Asta nu este una dintre dezbaterile tale filosofice! Pak izbi cu pumnii în masă, scuipându-și cuvintele cu frustrare, își închise ochii pentru un moment, inspiră adânc și spuse încet, cu un calm forțat: Este copilul nostru. Nu o putem trimite la închisoare. Eu sunt capul familiei și sunt responsabil pentru noi. Este decizia mea, iar eu spun că nu vom zice nimic.

— Nu, spuse Young. Se întoarse către Mary și îi apucă mâinile. Ești adult acum. Nu pentru că ai făcut 18 ani, ci din cauza celor prin care ai trecut. Asta este decizia ta, nu a mea, nici a tatălui tău. Nu voi face lucrurile ușoare pentru tine; nu te voi amenința să te duci la Abe dacă nu vrei. Trebuie să faci alegerea cea mai grea. Tu decizi dacă te duci la Abe sau nu. Este responsabilitatea ta, adevărul tău și tu trebuie să îl spui.

— Deci, dacă nu spune nimic, nu vei face nimic? Îl vei lăsa pe Abe să închidă cazul?

— Da, spuse Young. Dar dacă nu spui nimic, nu voi mai rămâne. Nu vreau să am nimic de-a face cu banii. Și nu voi minți. Dacă Abe mă va întreba, nu voi spune ce ai făcut, dar voi spune că știu cu certitudine că nu Elizabeth a dat foc și îi voi spăla reputația. Măcar atât merită.

— Dar va întreba cine a făcut-o. Va întreba de unde știi, zise Pak.

— Îi voi răspunde că nu pot spune. Voi refuza să răspund.

— Te va forța. Te va arunca în pușcărie.

— Atunci voi merge la pușcărie.

Pak oftă, respirând greu, exasperat și spuse:

— Nu este nevoie de asta. Doar dacă ai…

— Oprește-te, zise Young. M-am săturat de lupta asta cu odgonul. Se întoarse spre Mary. Meh-hee-yah, aici nu este un război între tatăl tău și mine. Nu trebuie să iei partea nimănui. Aceasta

este bătălia *ta* și trebuie să decizi singură ce este corect și să faci singură alegerile. Tu m-ai învățat asta. Îți amintești? Eram în Coreea, iar tu aveai 12 ani, erai doar un copil și mi-ai spus că știi că nu vreau să plec în America și m-ai întrebat cum puteam să urmez orbește decizia luată de altcineva pentru propria-mi viață. Eu te-am certat și ți-am zis să faci cum îți spune tatăl tău, dar mi-a fost rușine. Și am fost așa de mândră de tine. În ultima vreme m-am gândit mult la momentul acela. Dacă atunci aș fi spus ceea ce gândeam… Young își coborî privirea și clătină din cap.

Își trecu degetele prin părul lui Mary, lăsându-i-l să-i cadă pe față.

— Am încredere în tine. Știi cum este să trăiești în tăcere. Știi cât de ușurată te-ai simțit după ce ne-ai spus adevărul. Acum câteva zile, când vorbeam despre banii din asigurare și despre mutarea în altă parte ca să mergi la facultate, m-ai întrebat cum de mă pot gândi la asta când Henry și Kitt au murit. Gândește-te la asta. Gândește-te la Elizabeth. Adună-ți puterile în felul acesta.

Pak spuse:

— Nu-i putem aduce înapoi, orice am face. Îi ceri lui Mary să-și distrugă viața degeaba.

— Nu degeaba. Să faci ceea ce este corect nu este degeaba. Young se ridică și se întoarse cu spatele la ei, la soțul și fiica ei, și porni spre ușă. Păși cu un picior, apoi cu celălalt, așteptând ca Mary să o oprească, să strige: *„Așteaptă, vin cu tine!”*. **D**ar nimeni nu spuse nimic, nu făcu nimic.

Afară strălucea soarele, iar lumina îi pătrunse în ochi cu atâta violență încât o făcu să mijească ochii. Aerul era dens și umed, așa cum era întotdeauna în după-amiezile târzii de august. Cerul era senin și încă nu se vedea niciun semn care să prevestească furtuna ce avea să vină peste câteva ore. Presiunea și căldura soarelui creșteau și se acumulau până când cerul crăpa și făcea loc unei furtuni de zece minute, destul cât să elibereze

presiunea și să lase loc răcorii de seară. Apoi în ziua următoare, ciclul reîncepea.

Dinăuntru se auzeau voci înfundate. Young se îndepărtă, căci nu mai voia să audă vorbele lui Pak, cum îi ordona lui Mary să aibă răbdare și să aștepte ca mama ei să-și recapete rațiunea. Se îndreptă spre un copac din apropiere: un stejar uriaș al cărui trunchi avea o mulțime de noduri și cioturi, precum un țesut acoperit de cicatricele unor răni vechi.

În spatele ei, ușa se deschise cu un scârțâit și auzi niște pași apropiindu-se, dar ea rămase cu fața spre copac, temându-se de ceea ce ar fi putut citi pe fața fiicei sale. Zgomotul pașilor se opri. O mână i se așeză pe umăr. Era o apăsare blândă:

— Mi-e frică, spuse Mary.

Din ochii lui Young izbucniră lacrimile și se întoarse spre fiica ei:

— Și mie.

Mary dădu din cap și își mușcă buza.

— Ab-bah spune că dacă mărturisesc, va zice că el a făcut totul intenționat, pentru bani și că povestea mea este o minciună, că am inventat-o ca să fac să pară că a fost un accident. Zice că, dacă îi va spune asta lui Abe, probabil că va primi pedeapsa cu moartea.

Young închise ochii. Pak era inteligent. Își amenința fiica cu încă o moarte: a sa. Young deschise ochii și îi luă mâinile lui Mary într-ale sale.

— Nu vom permite să se întâmple asta. Îi vom spune totul lui Abe, inclusiv despre amenințarea tatălui tău. Te va crede. Va trebui să te creadă.

Mary clipi, iar Young se gândi că va începe să plângă, dar Mary zâmbi. Era un zâmbet îndurerat. Deodată îi reveni o amintire: era Mary, pe la vârsta de cinci sau șase ani, când avusese un acces de furie și, după ce Young îi spusese că era dezamăgită de comportamentul ei, Mary luase o batistă din sertarul ei, își șterse lacrimile,

zâmbise și zisese: *„Uite Um-ma, nu mai plâng!”,* cu o expresie demnă, exact așa cum arăta acum. Young o strânse în brațe cu putere.

O clipă mai târziu, cu capul încă pe umărul lui Young, Mary vorbi în coreeană pentru prima dată în ziua aceea:

— Vii cu mine? Nu trebuie să spui nimic, ci doar să stai lângă mine. Te rog!

Lacrimile îi blocau cuvintele în gât și nu putu face altceva decât să-și țină fiica în brațe, să-i mângâie părul și să dea din cap, din nou și din nou. În curând avea să o împingă ușor pentru a o putea privi în ochi și avea să-i spună că o iubește și că ar fi mândră să meargă alături de ea și să-i stea alături când va spune adevărul, oricât de dureros va fi. Avea să-i spună că-i pare rău că a dezamăgit-o, că a lăsat-o singură toți anii aceia petrecuți în Baltimore, că nu îi luase apărarea și că, dacă va putea, nu o va mai lăsa singură niciodată. Avea să-i pună întrebările care rămăseseră nerostite și să-i spună poveștile pe care încă nu i le povestise. Avea să facă toate acele lucruri la un moment dat – poate peste un minut, peste o oră sau peste o zi. Dar acum, singurul lucru de care avea nevoie era să rămână așa, să o simtă pe fiica ei sprijinindu-se de ea cu toată greutatea, să-i simtă respirația caldă pe gât.

DUPĂ UN TIMP
Noiembrie 2009

YOUNG

Se așeză pe bușteanul unui copac lângă hambar. De fapt, lângă locul unde fusese hambarul până nu demult, când noii proprietari demolaseră resturile și le îndepărtaseră, bucată cu bucată. Tot ce mai rămăsese era submarinul, stând pe pământ, așteptând să fie dus la o groapă de gunoi undeva, cu oțelul și firele împrăștiate prin iarbă și printre copaci, asemenea unei imagini dintr-un film science-fiction.

Pentru Young, aceea era partea preferată a zilei. Dimineața devreme, atât de devreme încât noaptea se îngâna cu ziua. Luna strălucea, dar nu era lună plină. Era doar o așchie, care arunca cea mai slabă lumină asupra submarinului. Nu îl putea vedea bine nici pe el, nici vopseaua pârjolită sau bășicată de incendiu și nici dinții zimțați de sticlă ai hubloului. Îi putea vedea doar conturul, iar în acea lumină (sau mai exact în lipsa acesteia), arăta exact ca anul trecut, când fusese proaspăt vopsit și strălucise.

La 06:35, camera hiperbară era încă un oval negru, mai mult o umbră, dar în depărtare, cerul începea să se lumineze. Ridică privirea spre norii gri, printre care se strecura o dâră de culoarea piersicii, și își aminti cât de dezorientată se simțise când privise norii din avionul care le ducea de la Seul la New-York, în prima ei călătorie cu un avion. Când ieșiseră dintre nori, se minunase de frumusețea imobilității lor – uniformitatea variațiilor lor, tiparele aleatorii – în timp ce aceștia se întindeau până la orizont. Se uitase la aripa netedă de metal care trepida ușor și atingea blând marginile difuze ale norilor înainte de a-i spinteca ca și când ar fi fost niște flori albe de bumbac, cu precizie perfectă, și avusese un sentiment trecător că ceva nu era în regulă, că locul ei nu era acolo sus. Era un fel de aroganță: să respingi locul tău

obișnuit din lume și să folosești o mașinărie necunoscută pentru a sfida gravitația și a te strămuta pe un alt continent.

La 06:44, cerul făcu o manevră ușoară, întunericul nopții luptând cu soarele și pierzând. Petele carbonizate ale camerei hiperbare deveneau vizibile, însă era încă suficient de întuneric pentru ca ele să pară că sunt umbre sau poate mușchi care creștea pe metal, făcând mașinăria o parte din peisaj.

La 06:52, cerul avea o nuanță delicată de albastru, precum cea a camerelor de copii nou-născuți. Vopseaua turcoaz a submarinului, odinioară atât de strălucitoare încât părea umedă, acum părea să aibă pustule de vărsat de vânt.

La 06:59, razele strălucitoare ale soarelui pătrunseră prin frunzișul des și loviră brusc submarinul, ca și când toate luminile scenei ar fi fost aprinse pentru a lumina vedeta spectacolului. Preț de o clipă, lumina fu atât de puternică încât un halo împrejmui submarinul, ascunzându-i imperfecțiunile. Dar Young se uită insistent spre el, forțându-și pupilele să se adapteze și să se contracte, și văzu dovada crimei: totul era carbonizat, afumat; sticla hubloului se topise și arăta de parcă submarinul ar fi plâns; întregul rezervor era încovoiat ca un bătrân cu un baston.

Închise ochii și respiră adânc. Deși trecuse mai mult de un an, mirosul de cenușă și carne arsă încă era impregnat în carcasa rezervorului, iar acum se amesteca cu rouă dimineții pentru a forma un iz de cărbune. Sau poate doar își imagina. Poate era doar conștiința ei, care îi spunea că niște particule mici i se infiltrau în plămâni și că era posibil, chiar în momentul acela, să respire celulele oamenilor care fuseseră incinerați în camera aceea.

Se uită spre pârâu. Nu putea vedea apa ascunsă în spatele frunzișului des, colorat în nuanțe de galben și roșu, fără a avea vreun tipar de colorare, de parcă niște copii mici ar fi alergat de colo-colo

cu niște păhărele cu vopsea în mâini și ar fi stropit copacii la întâmplare. Și-o imagină pe Mary stând în spatele acelor copaci, cu picioare la câțiva centimetri de apă, fumând și râzând cu Matt Thompson și, într-o noapte, fiind țintuită de el, atacată; apoi, într-o altă noapte, fiind confruntată de soția lui Matt, care urla la ea și o acuza că îl hărțuia și că era o târfă.

Era ciudat cum, înainte de mărturisirea completă a lui Mary – mai curând mărturisirile, căci trebuise să o repete de mai multe ori, în fața lui Abe, apoi în fața avocatului numit din oficiu și apoi a judecătorului atunci când pledase vinovată pentru omor deosebit de grav și incendiere premeditate – considerase că Mary trebuia să accepte orice pedeapsă ar fi primit. Dar acum, când Mary și Pak erau la închisoare, se întreba dacă era cu adevărat corect ca Mary să-și petreacă ani de zile la închisoare – cel puțin zece – când mulți alții care contribuiseră la lanțul cauzal din noaptea aceea nu primiseră nicio pedeapsă. Da, Mary aprinsese focul. Dar nu ar fi făcut-o dacă Janine nu ar fi mințit că ședința se încheiase și că Matt plecase. Mary *nu ar fi putut* să o facă dacă Pak nu ar fi lăsat țigara și chibriturile unde le lăsase. Iar Matt – el era cauza principală a tot ceea ce se întâmplase: dacă nu era el, dacă nu erau acțiunile lui și dacă nu le-ar fi mințit pe Mary și pe Janine, ele nu ar fi făcut ceea ce făcuseră în seara exploziei. Până și țigara pe care o pusese Pak sub tubul de oxigen fusese a lui Matt. O luase din grămada de gunoi ascunsă în gaura din buștean. Cu toate acestea, în timpul procesului, Janine fusese considerată doar un simplu martor și nu-i fusese atribuită nicio vină. Iar Pak și Matt nu fuseseră pedepsiți pentru rolurile pe care le jucaseră în cauzarea incendiului. Pak primise o pedeapsă de 14 luni de închisoare, iar Matt o pedeapsă cu suspendare și fusese pus în libertate sub supraveghere, dar ambele pedepse fuseseră date pentru sperjur și obstrucționarea

justiției. Young auzise că Matt și Janine se aflau în curs de divorț, ceea ce o alină într-o oarecare măsură; dar oricât de mult încerca, nu putea ierta modul în care Matt o tratase pe fiica ei și că acea faptă rămăsese nepedepsită.

Și, mai presus de toate, nu se putea ierta pe sine. Erau atât de multe lucruri pe care ar fi trebuit și ar fi putut să le facă diferit în atât de multe momente de-a lungul timpului. Ar fi putut rămâne în hambar și ar fi putut opri oxigenul la timp. Ar fi putut să nu îl mintă pe Abe un an întreg. Dar mai mult decât orice, regreta că nu îi spusese tot adevărul lui Elizabeth în acea ultimă zi. Îi povestise toate aceste lucruri lui Abe și ceruse ca și ea să fie trimisă la închisoare, dar el numise tot ceea ce făcuse ea „tangențial" și refuzase să o pună sub acuzare. La ora 7 ceasul ei bipăi. Era momentul să se întoarcă și să-și împacheteze restul lucrurilor. Își aminti că pe la ora aceea sosiseră protestatarii în dimineața aceea și cauzaseră întreg lanțul de evenimente. De fapt, nu dădea vina pe ei. Dar dacă ei nu ar fi venit, acum Henry, Kitt și Elizabeth ar fi fost în viață. Pak nu ar fi cauzat pana de curent, ședințele nu ar fi fost amânate, iar oxigenul ar fi fost oprit și toată lumea ar fi plecat înainte ca Mary să aprindă focul, ceea ce ea oricum nu ar fi făcut, căci Pak nu ar fi lăsat nicio țigară nicăieri.

Aceea era deopotrivă cea mai bună și cea mai rea parte: că tot ceea ce se întâmplase fusese consecința neintenționată a greșelilor făcute de o persoană bună. Teresa spusese odată că ceea ce o enerva cu adevărat, ceea ce o ținea trează noaptea și o motiva să caute un remediu, era faptul că Rosa nu ar fi trebuit să fie așa cum era. Dacă s-ar fi născut cu un defect genetic, Teresa s-ar fi împăcat cu asta. Dar Rosa fusese sănătoasă și i se întâmplase asta din cauza unui lucru care nu ar fi trebuit să se întâmple – o boală netratată la timp. Nu era ceva natural și ar fi putut fi evitat. Tot așa, Young aproape că își dorea ca Mary să fi făcut

toate acele lucruri intenționat. Nu cu adevărat, pentru că normal că nu își dorea ca Mary să fie o persoană malefică, dar, într-un fel, îi venea mai greu să accepte că fiica ei era o persoană bună care făcuse o greșeală. Părea că soarta conspirase să manipuleze evenimentele din ziua aceea în așa fel încât să o determine pe Mary să aprindă chibritul. Fuseseră atâtea elemente care trebuiseră să se potrivească: pana de curent, amânarea ședințelor, biletul lui Matt, confruntarea cu Janine, țigara lui Pak. Dacă numai unul dintre acele lucruri nu s-ar fi întâmplat, în momentul acesta Elizabeth și Kitt și-ar fi dus copiii cu mașina la școală, Mary ar fi fost la facultate, Submarinul Miracol încă ar fi funcționat, iar ea și Pak s-ar fi pregătit pentru o nouă zi plină de ședințe.

Dar așa este viața. Fiecare ființă umană este rezultatul unui milion de factori diferiți care se combină, se amestecă – un milion de spermatozoizi care ajung la ovul la un anumit moment; chiar și o diferență de o milisecundă face să apară o cu totul altă persoană. Se întâmplă lucruri bune și lucruri rele – fiecare prietenie și iubire care apare, fiecare accident, fiecare boală – rezultate din conspirația a sute de lucruri mărunte care, în sine și de unele singure nu produc consecințe.

Young se îndreptă spre un copac cu frunze roșiatice și culese de pe jos trei dintre cele mai viu colorate frunze. Roșu aducător de noroc. Se întrebă cum aveau să arate acele păduri peste zece ani, când Mary avea să fie eliberată. Ea va avea aproape 30 ani. Încă ar mai putea merge la facultate, s-ar putea îndrăgosti, ar putea avea copii. Era ceva la care putea să spere. Între timp, Young avea să continue să o viziteze săptămânal – singurul lucru bun rezultat din toate cele întâmplate în ultimele luni, fusese reînsufletirea și adâncirea relației ei cu fiica sa. Îi ducea lui Mary cărțile ei de filosofie preferate din facultate, pe

care le discutau în timpul vizitelor, ca la un club de lectură cu doi participanți, la care Young vorbea coreeană și Mary engleză, atrăgând privirile mirate ale celorlalte deținute.

Fusese mai greu în cazul lui Pak, în special la început, când fusese furioasă pe încăpățânarea lui, dar se străduise să-i facă vizite regulate și, cu fiecare vizită, simțea că el se înmoaie, simțea la el o căință tot mai puternică și acceptarea responsabilității, nu doar pentru incendiu și moartea lui Elizabeth, ci și pentru încercarea de a le face pe ea și Mary să tacă. Poate, cu timpul, avea să-i fie mai ușor să-l viziteze, să-i vorbească, să-l ierte.

Teresa sosi și parcă lângă echipamentul de construcție – o macara, spuneau muncitorii. Era singură.

— Pe Rosa ai lăsat-o cu prietenele tale de la biserică? întrebă Young în timp ce se îmbrățișau.

Teresa încuviință din cap.

— Dap. Azi avem *multe* de făcut, zise ea.

Era adevărat. Deja mutaseră mare parte din lucrurile lui Young în camera de oaspeți a Teresei *(„Nu-i mai spune camera de oaspeți! Acum este camera ta”,* îi tot repeta Teresa), dar tot mai aveau de făcut o mulțime de lucruri de făcut, conform indicațiilor de pe lista lui Shannon pentru ceremonia de inaugurare a construcției, care avea loc la prânz. De când apăruse articolul în *Washington Post* cu o săptămână înainte, numărul participanților se triplase și acum includea și grupul mamelor de copii cu autism din zona Washington D.C., multe dintre familiile care obișnuiau să vină la Submarinul Miracol, pe Abe și subalternii lui, pe toți inspectorii și subalternii *lor* și – o surpriză de ultimă oră – pe Victor. Desigur, Victor era cel care făcuse totul posibil, când (printr-o întorsătură bizară a lucrurilor) moștenise averea lui Elizabeth și îi spusese lui Shannon că nu o dorește și că știa că Elizabeth ar fi vrut să fie

folosită pentru o cauză nobilă, probabil legată de autism și o rugase să se ocupe de acel lucru. Shannon îi ceruse părerea Teresei și, împreună, cu ajutorul lui Young, acum construiau *„Casa lui Henry”,* un centru nerezidențial pentru copiii cu nevoi speciale, unde acestora avea să li se ofere terapie, dar și îngrijire pe timpul zilei și unde aveau să se organizeze tabere de weekend.

— Ți-am adus ceva. Teresa îi întinse o plasă lui Young.

Înăuntru erau trei portrete înrămate cu rame simple, dar de un maro puternic. Erau portretele lui Elizabeth, Henry și Kitt, iar în partea de jos erau înscrise numele lor, dar și data nașterii și a decesului.

— M-am gândit că le-am putea pune în holul de la intrare, sub placa inaugurală, spuse Teresa.

Lui Young i se puse un nod în gât.

— Este minunat. Foarte potrivit.

În fața lor, niște bărbați se pregăteau să ia camera hiperbară. Privindu-i cum leagă un cablu în jurul ei, își aminti de anul precedent, când alți bărbați o aduseseră în exact același loc și desfăcuseră cablurile cu care fusese legată. Pak plănuise să denumească afacerea *„Centrul de Sănătate Miracle Creek”,* dar când văzuse camera, care arăta ca un submarin în miniatură, ea spusese *„Submarinul Miracol”.* Se întorsese spre Pak și repetase: *„Submarinul Miracol – așa ar trebui să-i zicem!”.* El zâmbise și răspunsese că era un nume potrivit, unul chiar mai bun decât al lui, iar ea se simțise exaltată de ideea că aveau să vină copii, care aveau să intre înăuntru și să respire oxigen pur, care avea să le vindece organismele.

Macaraua bipăi și ridică camera hiperbară înainte de a pivota și a o coborî în basculanta unui camion. Brațul coborî, iar când oțelul camerei atinse oțelul basculantei, se auzi un sunet puternic, un bubuit înfundat, iar Young tresări. Privi terenul

gol și simți o durere în mijlocul pieptului. Toate speranțele și planurile lor se spulberaseră.

În timp ce bărbații legau camera de camion, Young își coborî privirea spre portretele din plasă și se gândi la *Casa lui Henry,* la viețile pierdute și la durerea care zăcea la baza ei – ea și familia ei nu le-ar fi putut răsplăti niciodată; dar avea să-l vadă pe TJ zilnic; avea să-l ducă cu mașina la *Casa lui Henry* și înapoi, să aibă grijă de el între ședințe și să le dea puțin răgaz tatălui și surorilor lui, ușurându-le puțin viața. Avea să lucreze împreună cu Teresa și să o ajute să aibă grijă de Rosa și de alți copii ca ea, ca TJ și ca Henry.

Teresa întinse mâna și o apucă pe a lui Young. Aceasta închise ochii și simți mâna prietenei sale, caldă și moale, în mâna ei stângă, și mânerul mătăsos al plasei în dreapta. Camionul hurui și scoase un alt bipăit, iar Young deschise ochii. În depărtare, dincolo de fâșia de pământ ars și mort, dincolo de carcasa submarinului care acum se îndepărta încet, văzu un petic de flori de câmp, galbene și albastre și, privindu-le, simți că disperarea îi este înlocuită de ceva deopotrivă mai greu și mai ușor. *Han.* Nu exista un cuvânt englezesc echivalent, nu exista o traducere. Era un cuvânt care denumea un sentiment copleșitor de tristețe și regret, o durere și un dor atât de puternice încât îți sfâșiau sufletul, dar amestecate cu un strop de optimism, de speranță.

Îi strânse Teresei mâna și aceasta îi întoarse gestul. Stătură acolo amândouă, ținându-se de mână și priviră Submarinul Miracol dispărând în zare.

MULȚUMIRI

Prima carte înseamnă că datorezi multe lucruri multor persoane, iar eu îi datorez cel mai mult soțului meu, Jim Draughn, care a jucat nenumărate roluri în fiecare etapă a procesului scrierii acestei cărți: a fost cititor, ascultător, editor, consilier, consultant privind scenele din sala de judecată, bucătarul familiei și șofer, dar și cel care mi-a făcut și adus, în colțișorul în care scriam, nu doar cafeaua, ci și farfurii cu omletă, pahare de Martini și orice altceva îmi trebuia pentru a termina încă un capitol. Ce aș fi făcut fără tine? Nu aș fi scris această carte, asta este sigur. Nu aș fi scris nimic. Tu ai fost cel care mi-a spus pentru prima dată, cu ani în urmă, că sunt scriitoare. Îți mulțumesc că m-ai convins de asta și că mi-ai oferit instrumentele și spațiul pentru a încerca.

Susan Golomb, extraordinara mea agentă superstar, îți mulțumesc că ai ales o novice necunoscută dintr-un morman de manuscrise, că ai crezut în cartea aceasta și că ai fost susținătorul ei pasionat. Tu, împreună cu Maja Nikolec, Mariah Stovall, Daniel Berkowitz și Sadie Resnick de la Writers House m-ați sprijinit și mi-ați îndrumat fiecare pas.

Mulțumiri lui Sarah Crichton, cea mai inteligentă revizoare și editoare pe care și-ar putea-o dori cineva. Tu *ai înțeles* această carte – îmi amintesc fiorii pe care mi i-a dat prima noastră discuție! – și ai știut exact ce trebuia să facem pentru a o duce la următorul nivelul, și la următorul și la următorul. Îți mulțumesc că m-ai susținut. Iar echipei uimitoare, de primă clasă de la FSG, în special lui Na Kim, Debra Helfand,

Richard Oriolo, Rebecca Caine, Kate Sanford, Benjamin Rosenstock, Peter Richardson, John McGhee, Chandra Wohleber și Elizabeth Schraft: vă mulțumesc că ați transformat cuvintele mele într-o carte minunată de care voi îi mândră toată viața.

Directorului de Vânzări de la FSG, Spenser Lee, îți sunt recunoscătoare că ai îmbrățișat și promovat această carte cu toată încrederea. Iar agenților mei, Kimberly Burns și Lottchen Shivers, cooperarea noastră abia a început, dar mă simt atât de norocoasă să mă încredințez vouă pentru a mă îndruma în tot acest proces. Vă mulțumesc Veronica Ingal, Daniel Del Vaile și echipelor de vânzări, marketing și publicitate pentru că ați muncit atât de mult să scoateți această carte pe piață.

Grupului meu de creație literară – Beth Thompson Stafford, Fernando Manibog, Carolyn Sherman, Dennis Desmond, John Benner și membrul onorific de la distanță Amin Ahmad – vă mulțumesc că mi-ați fost alături și ați trecut alături de mine prin toate schițele și reviziile pe care le-am făcut, de la prima ciornă fără noimă, până la probele de tipar. Și pentru Prosecco. Să nu uităm de Prosecco.

Îi mulțumesc lui Marie Myung-Ok Lee, a cărei generozitate nu cunoaște limite, care m-a prezentat fiecărui scriitor, editor și agent din sfera ei impresionantă de prieteni. Și dragelor mele prietene Marla Grossman, Susan Rothwell, Susan Kurtz și Mary Beth Pfister, care au fost primele mele cititoare și cele mai entuziaste susținătoare, care au răspuns nenumăratelor mele apeluri panicate și cereri de ajutor în legătură cu tot, de la căutarea unui titlu, până la alegerea fotografiilor de autor. Voi sunteți surorile pe care mi le-am ales și cele mai bune prietene pe care și le-ar putea dori cineva.

Mulți alții m-au ajutat să fac din cartea aceasta ceea ce este azi. Nicole Lee Idar, Maria Acebal, Catherine Grossman,

Barbara Esstman, Sally Rainey, Rick Abraham, Mary Ann Melaurin, Carl Nichols, Faith Dornbrand și Jonathan Kurtz mi-au oferit feedback onest încă de la început. John Gilstrap și Mark Bergin mi-au răspuns cu răbdare la întrebările despre explozii și amprente (orice erori strecurate sunt categoric ale mele). Annie Philbrick, Susan Cain, Julie Lythcott-Haims, Aaron Martin, Lynda Loigman și Courtney Sender m-au ajutat să navighez prin lumea misterioasă a agenților literari și editorilor. Iar Missy Perkins, Kara Kim și Julie Reiss m-au îndopat cu vin în mod repetat și nu rareori. Le mulțumesc grupului meu de carte, numit „Fără Stres, Fără Vinovăție” și grupului „Mamelor Excursioniste pe Vreme Frumoasă” din care fac și eu parte. Mi-ați oferit sprijinul de care aveam atâta nevoie și m-ați ajutat să rămân în toate mințile.

În cele din urmă, mulțumiri celor mai iubite persoane din viața mea: părinților mei, Anna și John Kim, ai mei „um-ma” și „ap-bah”, vă mulțumesc că v-ați sacrificat viețile în Coreea pentru a ne aduce familia pe acest continent nou, și totul pentru ca eu să pot avea un viitor. Altruismul și iubirea voastră mă uluiesc și mă inspiră. Ai mei „ee-mo” și „ee-mo-boo”, Helen și Philip Cho, care ne-au oferit o locuință în America – nu aș fi aici fără voi, la propriu. Și celor trei băieți ai mei: vă mulțumesc că ați suportat haosul și nebunia din viața mea de scriitoare, zi de zi, că m-ați îmbrățișat și sărutat (uneori de bunăvoie chiar!) și că mi-ați alimentat scrisul, purtându-mă prin toată gama de emoții umane – de la îngrijorare oarbă și frustrare furioasă, până la iubire și protecție nemărginite, insuportabile – în fiecare oră și în fiecare zi. Sunt mândră de voi, tot timpul. Vă iubesc. Voi sunteți minunile mele.

Iar acum, închidem cercul întorcându-ne la Jim, primul și ultimul meu cititor, iubitul meu, partenerul meu de viață. Știu că am mai spus-o. Dar nu strică să o repet. Nimic nu este posibil fără tine. Îți mulțumesc, iubitule. Veșnic.

{1} N. trad.: *Barney &Friends* este un serial american de televiziune pentru copii destinat copiilor cu vârste între 1 și 8 ani.

{2} N. trad.: Seoul este capitala Coreei de Sud.

{3} N. trad.: În engleză, „Miracle Creek” înseamnă „Pârâul Miracolelor”

{4} N. trad.: Inner Harbor este un port maritim istoric și un punct de atracție turistică pentru Orașul Baltimore.

{5} N. trad.: Kimchi este un preparat coreean, fermentat, din varză și (uneori) ridichi, condimentat cu un amestec de usturoi, sare, oțet, ardei iuți și alte mirodenii.

{6} N. trad.: *Ramen* este o mâncare tradițională japoneză; o supă de carne sau de pește ce conține tăiței, și poate fi aromată cu sos de soia și miso.

{7} N. trad.: *Kimchi* este o mâncare tradițională coreeană formată dintr-o farfurie cu legume sărate și fermentate.

{8} N. trad.: Lysol este un nume de marcă al produselor de curățare și dezinfectare distribuite de compania Reckitt Benckiser.

{9} N. trad.: SAT este un test standardizat utilizat pe scară largă pentru admiterea la colegiu în Statele Unite ale Americii.

{10} N. trad.: Samson a fost un judecător evreu (secolul al XII-lea î.Hr.) înzestrat cu o forță herculeană. Trădat de Dalila, care era filisteană, i s-a tăiat părul, sursa forței sale, și a fost predat filistenilor, care l-au orbit.

{11} N. trad.: Tootsie Roll este o bomboană tip caramelă, cu gust de ciocolată, care este fabricată în Statele Unite ale Americii din 1907.

{12} N. trad.: Jacks este un joc antic, care include 10 piese mici, care trebuie prinse cât timp o mingiuță este aruncată în aer.

{13} N. trad.: Ghimpab este o mâncare tradițională coreeană care conține orez fiert și alte ingrediente rulate în alge marine.

{14} N. trad. *Thomas și prietenii săi* este numele unei celebre serii de desene animate bazate pe cărțile „The Railway Series” scrise de Wilbert și Christopher Awdry, a căror personaj principal este Locomotiva Thomas.

{15} *Cars* este numele unui film de animație și a unei serii de desene animate ale căror personaje sunt reprezentate de mașini.

{16} N. trad.: Costco este cel mai mare vânzător en-gros bazat pe volumul de vânzări din Statele Unite ale Americii.

{17} N. trad.: Mary Higgins Clark a fost o autoare de romane polițiste americana.

{18} N. trad. Alvin și Veverițele este un film de animație, care aparține genului comedie muzicală și al cărui protagoniști sunt trei veverițe.

{19} N. trad. 7-Eleven este un lanț japonez-american internațional de magazine alimentare care, în general, au program non-stop.

{20} N. trad. Exxon Mobil este cea mai mare companie petrolieră listată din lume, fiind întrecută ca mărime doar de câteva companii de stat.

{21} N. trad. Corn dog este un cârnat pe un băț, acoperit într-un strat gros de făină de porumb, care este apoi prăjit.

{22} N. trad. În mitologia greacă, Sisif era fiul lui Aeolus, întemeietor și rege al cetății Corint. Era considerat cel mai viclean dintre muritori.

{23} N. trad. CVS Pharmacy este o filială a companiei americane de retail și de îngrijire a sănătății CVS Health, cu sediul în Woonsocket, Rhode Island.

{24} N. trad. Cirque du Soleil este o companie de divertisment cu sediul în Montreal și cel mai mare producător de circ contemporan din lume.

{25} N. trad.: Bah-bo în coreeană înseamnă „idiot”.

{26} N. trad. Din punct de vedere fonetic, abrevierea „P. YOO” ar putea fi interpretată drept „pee you”, care în limba română ar însemna „mă piș pe tine”.

{27} N. trad. Walgreens este un lanț de farmacii din Statele Unite ale Americii.

{28} N. trad. Trader Joe’s este un lanț american de magazine alimentare cu sediul central în Monrovia, California. Până în noiembrie 2019, Trader Joe’s avea peste 503 de magazine la nivel național în 42 de state și Washington, D.C. (sursa: Wikipedia).

{29} N. trad.: FDA (Food and Drug Administration) este o agenție din SUA responsabilă cu reglementarea în domeniul alimentației, a suplimentelor dietetice, medicamentelor, cosmeticelor, dispozitivelor medicale și dispozitivelor care emit radiații, dar și a produselor pentru sânge.

{30} N. trad. Kewpie este un brand de păpuși și figurine care au fost concepute ca personaje de benzi desenate de către caricaturistul Rose O’Neill.

{31} N. trad.: În limba engleză, OCD (Obsessive-Compulsive Disorder) denumește tulburarea obsesiv compulsivă, o tulburare de anxietate în care persoana are gânduri nedorite și recurente

(obsesii), care provoacă comportamente repetitive, precum spălarea mâinilor, verificarea lucrurilor sau curățenia. Deseori, adolescenții folosesc acronimul în limba engleză pentru a critica controlul exercitat de părinți.

{32} N. trad.: Soju este o băutură alcoolică specifică Coreei de Sud, obținută din orez.

Table of Contents

Title page 3

INCIDENTUL Miracle Creek, Virginia Marți, 26 august 2008 8

UN AN MAI TÂRZIU PROCESUL: ZIUA 1 Luni, 17 august 2009 17

- YOUNG YOO 18
- MATT THOMPSON 27
- TERESA SANTIAGO 43
- PAK YOO 53
- MATT 63
- YOUNG 70
- MARY YOO 84
- ELIZABETH WARD 94

PROCESUL: ZIUA 2 Marți, 18 august 2009 106

- MATT 107
- YOUNG 125
- TERESA 139
- ELIZABETH 158
- MATT 177
- MARY 199
- JANINE CHO 203

PROCESUL: ZIUA 3 Miercuri, 19 august 2009 209

- PAK 210
- YOUNG 223
- TERESA 243
- ELIZABETH 255
- YOUNG 273
- MATT 282

PROCESUL: ZIUA 4 Joi, 20 august 2009 297

- JANINE 298

MATT 302
YOUNG 310
MATT 327
ELIZABETH 343
MATT 357
TERESA 361
ELIZABETH 378
MATT 392
ELIZABETH 403
PAK 419
MARY 429
YOUNG 438
DUPĂ UN TIMP Noiembrie 2009 454
YOUNG 455
MULȚUMIRI 463